

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ

№ 29679

ՏԵՂԷ

Obsah 16. ročníku

- Americké dary Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje 66—89.
- Anglikánská církev 369—371.
- N. A. Berďajev: Církev živá a náboženské obrození na Rusi 40—42, 389—390.
- Calvet: Jak římská církev rozumí sjednocení 6—9, 15—56, 236—238, 356—359.
- P. J. Crasse: T. J.: Rozjímání 90 až 92, 165—166, 194—197, 245—248, 297—299, 332—334, 379—383.
- Casopis Apoštolát do Ameriky 62 až 66.
- Dik Apoštolátu Američanům 152—155.
- Dopis z Afriky 42—43, 185—186.
- Dopis z Argentiny 43—52.
- H. Dostál: Němci a slovanský unionism 155—156.
Smutné poměry našich katolických krajanů v Argentině 233—236.
- Dr. Fr. Dvorník: Smrt sv. Metoda 166—169, 197—202.
- Fr. Gája: Krise uniátské církve ve východní Haliči 323—326.
Jah se louč ruský konvertita s dřívějšími svými představenými 359 až 360.
- Dr. Fr. Hrachovský: Vnitřní život v odborech Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje 18—19.
Stojanov ohniskem náboženské obrody 22—26, 98—106.
Každý farní odbor měl by býti zakládajícím členem Apoštolátu 93 až 94.
Unionistický zájezd do Lublaně 267 až 272.
- B. M. Hreňuk: Ukrajinská otázka a Unionism 52—54.
- Fr. Jemelka: Americkým členům Apoštolátu svatého Cyrila a Metoda 2—4.
Vladimír Sergějevič Solovjev 238 až 241.
Papežský ústav východní v Římě 281—283.
Dr. Ant. B. Jeglič 288—290.
Stav katolicismu na Sibiři 326—330.
- Ekumenický patriarchát a východní církve 360—364.
Přehled činnosti Apoštolátu 364 až 369.
Albertyn 372—374.
- B. Kovářová: Redemptoristé východního obřadu 157—159, 187 až 191.
Z kanadských misí 284—288.
- P. Alois Lazecký S. V. D. K jubileu „Společnosti Slova Božího“ 248—252.
Němci a slovanský unionism 319 až 323.
- A. Lehmküh S. J. Slavnost milostivého léta a Božského Srdece 109—124.
- Lis arcibiskupů: biskupů českoslovanských 299—303.
- E. W. Luschnitz: Za branami Vatikánu 124—128.
- Mg. Restel S. J. Apoštolát německých 259—263.
- Dr. Piehmeister S. J.: Ut omnes unum sint — Aby všichni byli jedno 224—230.
- N. Smolová: Návod pro vedení Apoštolátu ve městech 10—22.
Apoštolát: kultura 94—98.
Marie Panna ochránkyni Apoštolátu 252—259.
Nové ikoly Apoštolátu 334—340.
Pěstování náboženského života v Apoštoláte 383—387.
- Fr. Střížovský: Oslavná báseň 308—313, 343—344.
- Dr. Josef Vašica: Zahradka cyrilometodějská 15—18, 149—151, 181 až 184, 221—223, 317—318, 354—355.
Sv. Otec Pius XI a Charvát 231 až 233.
Jáhen Petr Arteměv 272—275.
- O Gláb Verchovski: Církevní otázka na Rusi 4—6, 56—58, 391 až 392.
- P. Arnošt Voves: Život svatého Josafa 11—13, 60—61.
- Zachraňme rozkolný východ 37—40.

Msgr. Rudolf Zháněl: Do Svaté země 30—32, 128—143, 172—174, 207—209, 275—278, 345—349.

Dr. Kl. Žůrek: Listy z Rumunska 9 až 10 58—60.

Různé zprávy: 13—14, 26—29,

32—33, 106—108, 143—144, 159 až 164, 169—171, 174—180, 191—193, 202—206, 209—214, 223 241—244, 264—266, 290—296, 304—307, 313 až 314, 318, 330—331, 340—342, 349 až 350, 375—378, 387—388, 392—394.

A P O Š T O L Á T

sv. Cyrila a Metoda pod ochranou bl. Panny Marie

Ročník 16.

Leden 1925.

Číslo 1.

Delegáti Apoštolátu v Americe P. Lev Pospíšil a P. Fr. Jemelka z Val. Meziříčí. Fotografie jest z Ameriky v pozadí Grand Canyon v Arizone.

Snahy po sjednocení slovanských národů ve víře

Americkým členům Apoštolátu sv. Cyrila a Metoda

Stědrá obětavost, s jakou se potkala myšlenka Apoštolátu sv. Cyrila a Metoda všude mezi milými krajany v nové vlasti, kamkoliv bylo ji možno zanešti podepsaným delegátům, byla do b r ý m skutkem. Vytryskla z čisté lásky k Bohu a k bližnímu, nezištně pomoci chtěla svatým zájmům Božího království ve vlasti staré i ve světě slovanském — ve chvílích esudových. Doprovázena modlitbou za sjednocení stádce Kristova stala se sama novým pojitkem bratrských srdcí, jež moře rozdělilo, ale neodcizilo velikým ideálům cirkve a vlasti.

Jako na krásný mosaikový obrázek, zachycovali jsme na své misijní pouti radostné svoje zkušenosti, a pokud čas dovoloval, referovali jsme vždy hned o nich pod čerstvými dojmy pohostinné lásky v katolickém, českém tisku americkém. Ohlasy těchto našich referátů měly ovšem zaznít i v ústředním orgáně, v apoštolátním „Věstniku“, založeném † arcibiskupem drem Stojanem a P. Ad. Jaškem. Za tím účelem posílali jsme s každé misie úplné seznamy nového členstva, jak je přinášely katol. listy americkým krajanům zemřelému panu arcibiskupovi dru Stojanovi. A víme, že bolelo to i obětavě krajany, když ani o dlouhé řadě zakládajícího členstva nedočtli se v apoštolátním „Věstniku“ ani zmínky!

Po svém návratu do vlasti našli jsme apoštolátní pracovníky v nejpilnějších přípravách k unionistickému sjezdu. Ten zaujal přirozeně všechnu pozornost i místo ve „Věstniku“. Ale závazku svého jsme nemohli zapomenout! A tak teprve v tomto novém ročníku z rozhodnutí apoštolátního předsedy, nejdp. arcibiskupa olomuckého, přináší první číslo nejprve sumární výsledek apoštolátní naší mise mezi krajany americkými, a v dalších číslech dojde i na výkazy členské.

Bude tak konečně možno v celkovém obraze přehlédnout a zaslouženě vyzvednout mejpádňější mluvou číslic, čím katol. česká Amerika se stala Apoštolátu a jak stkvělý příklad dala tím i domovině staré. Apoštolátní „Věstník“ dostane se pak s novým ročníkem do nesčítných rukou bratrských a bude jistě mluvit i na dále k srdcím, jež zahořela tak obětavou láskou k odkazu svatých bratří Cyrila a Metoda a k životnímu dílu velikého arcibiskupa Stojana a skromného P. Jaška! — František Jemelka, Leo Pospíšil, delegáti Apoštolátu.

Mont Prarie 15.50, Frenštát 311.30, Rosenberg 56, Plum 169,
 Hochheim 36.50, Hallettville 9, Bomarton 132.50, Megargel 307,
 Seymour 175, Stamford 40, Wichita Falls 105.50, St. Marys 396,
 Praha Tex 227, Crosby 183, Ecast Gate 162.50, K. J. T. 500,
 K. J. Ž. T. 300, Gonsalez 1, Childres 5, Rovenna 221 dolarů.
 Marak 225, Sealy 294.50, Needville 30, Cornhill 374, Gran-

*Zemřelý delegát Apoštolátu P. Adolf Jašek v Americe v zahradě
 u P. M. Bojgara v Nebrasce.*

ger 920.50, Fayetteville 602, Ellinger 151, Holmann 150, Bluff 289,
 Cystone 473.50, Wallis 815, East Bernard 654, Hungerford 198,
 West 844.25, Penelope 629, Ennis 2003.75, Ammannsville 878,
 Taylor 619.60, Caldwell 361, Dime Box 268.51 dolarů.

St. Louis: svatý Jan Nep. 1593.60, sv. Václav 189, Fenton 30,
 East St. Louis 55.75, St. Paul 391.02, Hawth Point 123.50, Ol-
 mitz 344.25, Mineapolis 75, Karlin 5, Toledo 5, Racine 885, Pil-
 sen 825, Vesseleyville 8, Tabor 50.55, Cicero 314, Chicago: P. M.

Lurd, 510.61, bl. Anežka Česká 13

lon 364, New Port 54, St. Peter a Paul 83 dolarů.

Silver Lahe 447.67, Tábor Min 91, Písek 397.46, Nová Praha 240.95, Montgomery 47.50, Le Sueur Center 70.25, Lonsdale 288.03, Veselí Mán 115, Olívia 108.50, Bechyně 112.75, Little Turhey 400, Spillville 147.85, Protivín 198, Fort Atkinson 119.90, Chelsea 236.50, Cedar Rapids sv. Václav 280.20, Cedar Rapids sv. Ludmila 145.75, Walford 22.5, Duncan 220, Clutier 232.85, Oxford Jet 120.25 dolarů.

Nový York 559, Dwight 335.60, Ulysses 70, Brainard 458.50, Lomma 92, Touhy 168.25, Weston 56.70, Weston sv. Vojtěch 386.50, Omaha 1123.50, Omaha sv. Václav 737, Bruno 360, Abie 172.50, Appleton 154, Detroit 242, Swarth Creech 39.50 Praha Neb, Cedar Hill Plzeň 285.50, Lisle 100, Cleveland (9 osad) 2378.20, Valparaiso 70, Wahov 464, Howells 402.30, Clarkson 156.60 dolarů. Celkem 32.249.68 dolarů. P. Václ. Dostál sebral kromě menších obnosů našich 281.89 dolarů. Celkem 32.531.57 dolarů.

Cirkevní otázka na Rusi

O. G. ěb Verchovskij

Dosud objasnili jsme pojem „positivní“, o jeho vztahu k ruskému náboženství, a nyní jest nám totéž učiniti s pravoslávím, abychom se vyhnuli neporozumění.

Slovo „pravoslaví“ má čtverý význam: V prvním významu je pravoslaví (orthodoxia) totéž co katolicismus, t. j. objektivně i subjektivně pravdivé křesťanské vyznání, správné uctívání Boha. V druhém významu častěji jako přívlastkové „orthodoxní“, užívá se o tom, kdo přísně se přidržuje jistého učení. Tak obyčejně nazývají orthodoxními protestanty konservativního směru, věrné přívržence zakladatelů svých sekt. V tom významu se říká na př. N. N. orthodoxní marxista, nebo kantovec. V třetím významu je to říjmení, které si přisvojily východní rozkolné církve a které jim přiznala také katolická literatura jako „aequivocatio“ a my jsme ho povinni užívatí vždy v uvozovacích znaménkách.

Čtvrtý význam slova „pravoslavný“ je specificky ruský. To je pojetí nekonečně subjektivní a rozplzlé. Hraničí jednak s formálním ateismem a katolicismem, s druhé strany v sobě uzavírá vše počínajíc od materiálního katolicismu až po pantheismus včetně. Majíc svůj kořen ve třetím významu, stýká se někde per accidens, jak později poznáme, s prvním, ale nikoliv s druhým významem. Říci vážně o některém Rusovi: N. N. je orthodoxní „pravoslavný“, je nemožno. Možno to říci jenom ironicky, nebo označujíc abstraktní typ věřícího Rusa jako subjekt jistých výkonů, co se vzájemně ruší.

Snad nám na naše identifikování pozitivního ruského náboženství namítnou, že v Rusku je mnoho sekt, a pravoslavní přece značí řecko-ruskou církev. Ruské sekty dělí se na racionalistické a mystické. Když ruské pravoslavní identifikujeme s reálnou ruskou církví, pak se nacházejí mimo ní protestantské racionalistické sekty: baptisté, štundisté, pjatkovci, duchoborci atd., protože oni sami se z něho vylučují: rozkolnické a mystické sekty v pravoslaví. První, protože se samy za takové pokládají, druzí jsou za takové pokládání, pravoslavnou církví. Kromě toho jsou racionalistické sekty ovocem ruského pravoslavní, jeho projevem. Kdyby samy nebyly vyjádřily svůj protest a odpad od církve, nebyla by je vyloučila ze své společnosti. Zde zajímá nás ruské pravoslavní jako náboženský světový názor v celku — proč bychom měli od něho odlučovati jakoukoliv štundu, když ono samo ji od sebe nevylučuje?

Pro nás všechno nekatolické křesťanství ve své podstatě je jenom sektářstvím. Analisujeme náboženský život a psychologii víry u katolíků, nejsme povinni hledět, v jakém poměru oni formálně stojí ku pravdivé církvi, jak teoreticky blízko nebo daleko se nacházejí od pravdivého těla Kristova, ale v jakém stavu oni skutečně se nacházejí. Tam, kde není církve (v pravdivém, v našem smyslu), tam všude bude zmatek. V ruském náboženství najdeme jednotlivce, autentické církevnosti s příměskem všech nesmyslu. Mezi lidmi, kteří se pokládají za čisté pravoslavné, jsou mnozí, kteří fakticky vyznávají luteránství (samy se nepodezřívajíce), kalvinismus, katarismus, arianismus; mnozí nevěří v božství Kristovo, vykoupění, vzkříšení, nesmrtelnost duše, věčné tresty, vyznavači metempsychosy, pantocisti a jiní. V mnohých případech jsou to lidé praktikující, ba sami posvěcení sluhové církve. Všichni jsou přesvědčeni, že jsou pravoslavní, věrné děti své církve.

Vezměme na příklad jednoho pána. Právě jsme ho spatřili v cerkvi. Pobožně postavil svíčku za 10 kopejek před obrazem sv. Mikuláše Divotvůrce, zběžně pokřížoval se několikrát malým křížem, jako by setřepával chmýří se svého nového svrchníku a opět vyšel z kostela na ulici. Zeptejme se ho, proč zašel do cerkvi. Po dívá se na vás a řekne: „Jsem Rus pravoslavný.“

Jestli se tím nespokojíme a tážeme se: „A věříte?“ tu odpoví: „O ano, já jsem hluboce věřící člověk! Ale rozumějte mi, já věřím dle svého, ne popscky! Popí vymysleli mnoho všelijakých hloupostí, jako na př. stvoření světa, Adama a Evy, posmrtný život, obřady, bohoslužby, ale vy my přisvědčíte, že je cosi nepochopitelného. Vy to ovšem můžete nazývat Bohem, hmotou, svědomím, osudem, dobrem, ale na jménu nezáleží, avšak já jsem přesvědčen, že něco takového je: Já jsem velmi šťasten, že jsem věřícím a pravoslavným. Tak, vidíte, postavím svíčku a hned je mi lehčeji na duši. Za nic na světě nezmění bych našeho pravoslavní! Na noční bohoslužbě na př. jaká tajuplná nálada probouzí se v člověku! Ne, v jaké víře jsem se zrodil, v takové i umru. Ovšem, že je jakýsi ráj nebo

peklo, to je pro mužiky vymyšleno, ale já vím, že umřeme a tráva zaroste, avšak zoufal bych si, kdyby nade mnou panychidy neodzpívali. Ach, jak čarokrásná je naše panychida."

Toto je klasické vyznání víry prostředního ruského inteligenta.

Vy jste ovšem zaražení a znepokojeni, ale pamatujte, že jsme katolíci a víme se sv. apoštolem Pavlem, že víra je od poslouchání a poslouchání od slova Božího. Slyšení v Rusku je, ale slova Božího najít je dosti obtížno. Víme, že víra je nadpřirozenou ctností, vyžadující milosti a církve. Náboženství je vyšším úkonem lidského ducha, ale což nevidíme na každém kroku v životě, že lidé ve všem jiném rozumní a logičtí jsou v této vysoké oblasti úplnými idioty a hovořívají nesmysly?

Snad řeknete, že ve vyznání víry našeho pána je viděti pouhou pověru. On se čehosí bojí, staví svíčku před neznámým fetišem tak „pro všechny případ". S našeho stanoviska může to býti pověra, ale příklad ten uvádíme, abychom ukázali, co Rusové nazývají svou pravoslavnou vírou. Pravoslavná církev těm lidem prakticky neodporuje, ani odporovati nemůže, neboť nemá k tomu ani potřebné autority, ani práva. Ona se s nimi dobře srovnává, že nevzpírají se nazývati a považovati za pravoslavné.

Zmíněný pán ukončil gymnasium, lyceum nebo něco jiného toho druhu. Po všechen čas uchoval si základy křesťanské víry, uče se katechismu a biblické dějepřevě. Vše to bylo mu podáváno odpuzujícím, ani na rozum, ani na srdce neúčinkujícím způsobem za nejnešťastnějších okolností. Jemu ani na mysl nepřipadlo, že by to bylo závazným pro jeho nitro a zákonem jeho intimního náboženství. Byl vždyccky toho mínění, že je to státní vyučování jako všechny veřejné církevně-státní funkce, jako i sám duchovní úřad v osobách biskupů a kněží je jenom jakýsi „lex poenalis", který nezavazuje jeho pravoslavného svědomí. S církví vážou ho jiné nitky. Nitky citu čistě subjektivního, čehosí drahocenného, nepochopitelného, nesmírně vábívého. Z toho on vylučuje vše, co je mu nepřijatelným, co ztotožňuje s popy a se skutečným stavem rodné církve v ruském údolí slz, o jehož obsahu neumí anebo bojí se určitě vysloviti. A přece toto „cosí" je pro něho ruskou pravoslavností. Ačkoliv tento příklad „ruské víry" je velmi smutným a jednou z krajností, jeho psychologický důvod je všeobecným pro ruské náboženství. Možno ho nazvati pravidlem bez výjimky.

Jak římská církev rozumí sjednocení

Calvet

Křesťanská jednota, zamýšlená Ježíšem a Duchem svatým, narazila na odpor lidských vášní; a místo jediné, pevně uspořádané církve, která byla povolána od Ježíše Krista, aby obnovila království Boží na zemi, máme množství křesťanských společností, odloučených od sebe věky nepocho-

pení. My jsme doznali, že je to stav násilný, protikřesťanský svou podstatou, a že všichni, kteří milují Ježíše Krista, musejí se vynasnažiti, aby vyléčili svět z této nemoci. Dříve ale, než půjdeme dále, dříve než prozkoumáme stav každé odloučené církve zvláště, dříve než budeme hledati proslředky, vhodné k obnově jednoty, jest nám především říci, v čem tato jednota pozůstává. Nic by nepřekáželo řešení úkolu jako klamně domněnky nebo aspoň nejasné domněnky jednoty, klerou chceme obnoviti. A poněvadž dle souhlasu všech odloučených našich bratří římská církev je dosud nejdůležitější náboženskou společností světa křesťanského, vskutku nejsilnější a historicky nejctihodnější, a poněvadž pro nás ka-

Škola v Prague v Nebrasce, kde P. Jašek působil v roce 1922.

kolíky je církví apoštolskou, Ježíšem Kristem založenou, záštitou pravdy, musíme předně znáti, jak církev římská rozumí jednotě. A když to nám bude jasným, pak bude míti apoštolát jednoty pevný základ a nezbloudí na svém pochodu.

Od té chvíle, co církev římská poznala rozkol, snažila se ho odstraniti a měla učení o jednotě. Sněmy lyonský a florentský, které provedly na krátkou dobu sjednocení mezi východem a západem, vyjadřují již římskou myšlenku o jednotě. Ale směle můžeme říci, že především veliký papež Lev XIII. učení to od předků svých přejaté rozvinul v několika encyklikách a přizpůsobil je jak církví východní, tak církví anglikánské. Bohoslovci, jím a jeho unionistickou činností povzbuzení, věnovali se studování této otázky, takže dnes je učení římské o unii úplně jasné a dá se určitě vyjádřiti.

Duchové, uvyklí politickým smlouvám, slyšíce mluviti o sjednocení církví, myslí ihned na úmluvu s obapólnými ústupky. Tí, kteří

pravdán dogmatickým příkládají důležitost jenom vedlejší, vidí ihned záměnu formul, ke které se obě strany odhodlají pro obecný pokoj. Ti, kteří pohlížejí vážněji na jednotlivá učení, myslí ihned na náboženského splynutí, na vyznání víry, obsáhlejší a ohebnější, aby v něm všechny důležité nauky různých vyznání mohly se směstnati. Tento počín by byl podobným jednání filosofa, který by chtěl všechny školy filosofické sjednotit v jakési soustavě, sebrané, neurčité a nedůsledné.

Toto pojetí je naivní a jeví velikou chudobu náboženského citu. Je klamně, jak jen může jistý systém býti klamným. Když my římskí katolíci mluvíme o sjednocení církví, míníme tím sjednotit zevně a dokonale jednotlivce a společnosti již v jádře sjednocené společnou vírou. Výzva ke sjednocení v církvi neděje se bez rozdílu na všechny duše, které mají náboženského citění, nýbrž je namířena k duším opravdu křesťanským, které věří v božství Ježíše Krista, v kněžství, v milost a všeobecně v apoštolské věřím, a zvláště v nutnost viditelné, ustanovenou vrchností spravované církve. Ti, kteří nemají této víry, jsou nevěrci, kteří musejí býti teprve obráceni a ne křesťané, mající býti sjednoceni.

A že mezi křesťany, spojenými touže podstatnou vírou je mnoho nedorozumění, roztržek a nenávisti, že je mezi nimi propast, kterou čas rozšířil a značně prohloubil, je historicko skutečností. Také se stalo, že při samostatném a neodvislém vývinu života jednotlivých společností křesťanských vyskytly se rozdíly ve vykládání jednotlivých bodů učení. Až se tyto společnosti sblíží, nebude se jednati o nějaké ústupky v těchto rozdílných bodech; jakou lhostejnost ku pravdě prozrazovalo by takové smýšlení! Vysvětlí se jenom a vyhledá, který výklad nejlépe souhlasí se starou tradicí křesťanskou. A když budou tato nedorozumění odstraněna, sjednotí se skutečně, poznavše, že nebyly odděleny žádnou překážkou z oblasti víry. Ústupky a ústupků zajisté bude třeba; učiněny budou mírní sebelásku, a potom oprávněná přílnutí ke zvláštní národní tradici. Ale ještě jednou pravím, že unie může býti jenom mezi pravými křesťany, mezi upřímnými učedníky Ježíše Krista. Postupovati jinak, dávat se do smlouvání náboženského, bylo by tolik, jako ztratit k vůli jednotě život: propter vitam vivendi perdere causas. Zde třeba mluvit o neústupnosti, a jenom tak, že byla církev římská ve věcech víry neústupnou, zachránila si opravdovou jednotu. A jenom tehdy, když církev křesťanské rozhodně odvrátí se ode všeho, co není křesťanské, uskuteční katolickou jednotu. Na druhé straně učenci, pěstitelé charity, básníci, uchýlivší se na pole náboženského, slyšíce mluvit o sjednocení církví, myslí na sjednocení mystické bratrských duší, které se milují a jedny za druhé modlí. Nezáleží na tom, řeknou vám ochotně, do kterého náboženství nás osud při narození zanesl, nezáleží na rozdílu v učení, o který hádají se bohoslovci, nezáleží na zevnějších roztržkách, které jdou až k hádkám a nadávkám, přece jenom na na-

šich oltářích uctíváme jednoho Boha a byli jsme vykoupeni tímže Kristem. Budeme se milovati, aniž bychom se znali, a modlíti se jeden za druhého. Tato mystická jednota nezávisí od žádného úředního jednání a nám stačí.

Nikoliv, nestačil To je jenom jeden krok kupředu, jeden krok, potřebný k jednotě; chceme-li, křesťané roztrženi, skutečně se spojití, musíme se předem bratrsky milovati a za sebe se modlití. Ale tato mystická jednota nestačí. Jest jisto, že Ježíš založil církev viditelnou, rozčleněnou představenými; a kdo chce býti učedníkem Ježíšovým, musí zjevně, výslovně přidružití se k této církvi a poslouchatí jejích představených. Býti křesťanem, neznačí míti jenom křesťanské srdce, jako býti Čechem neznačí míti jenom české srdce; býti křesťanem značí, náležeti ke křesťanské společnosti, uznávati její zákony a plniti povinnosti, které nám ukládá, jako býti Čechem značí, podrobiti se zákonům českým a nésti břemena česká. Církev římská nerozumí unii jenom spojení mystické, nýbrž spojení zevní, zjevné, výslovné v řadách církve rozčleněné a pod církevní vrchností.

Pak máme druhý tábor bázlivých oportunistů, kteří se nazývají opravdovými unionisty, aby kryli bázlivost svých zámyslů. Rozumí unii sdružení rozličných církví, aby ale zachovala každá svou samosprávu, svou úplnou neodvislost, a žily ve shodě a uzavíraly dočasné smlouvy k jistým podnikům, k určitým cílům. Tato sblížení, tyto jednoty, tyto dohody jsou jistě jakousi formou evangelické lásky, a možouce nadto velmi platně posloužití všeobecnému dobru, jsou potřebným krokem ke skutečné unii, ale pravou unii nejsou.

(Pokračování.)

Listy z Rumunska

Gr. Kl. Žárk

(Pokračování.)

Byl jsem však obklopen brannou mocí. Mladým „lokotenen-tem“ dín Jandarmerie“ a „lokotenenem“ od 14. dělostřeleckého pluku z Krajové, vedle mne dřímá starší už rotmistr, jenž jel odkudsi z Besarabie, a u dveří se krčil jiný poddůstojník. Zlo tedy nemělo ke mně přístupu ani zlodějí. Moji společníci se ke mně chovali velmi zdvořile, až uctivě. Jen nemohli pochopit, když jsem k zesilení „báječného“ osvětlení ve vlaku si rozžehl elektrickou lampičku a začal se modlití breviář — „proč se to musím dnes ještě pomodlit“.

Rekl jsem jim, že povinnost je povinnost. Zalkývali hlavami a nechali mne s pokojem. Mluvili jsme pak o vojně, v níž též zažili mnoho, vypravovali mně o „údolí mrtvých“ u Brasova, atd.

Vlak se hnul měsícnou, vlhkou a chladnou nocí. V Piesti někteří vystoupili, ale přihnało se jich zase nových, kteří se pohodlně roz-

ložili po zemi. Inu, jsme blízko Turecka, a lidé umějí si po turecku sednout.

Vlak minul Slatinu a jel přes rozvodněný Olt po mostě, místy jen „provísonně“ upraveném.

Mám před každým provisorem i provisoriem patřičnou úctu, a byl jsem rád, že jsme měli ječící vlny Oltu šťastně za zády. V Crajové se se mnou rozloučil můj ochránce z protějška. Slíbil jsem mu pohlednici z Čechoslovenska. Ve Filiaši odjeli poddůstojníci, jezdoucí do Targuju. Teď si ke mně přisedli moji přátelé z Lieblingu pan Amstadt Andreas i Eugen Steier a ubezpečovali znova a znova, že v tom Rumunsku nezůstanou. Jistojistě prý se pustí co nejspíše do Ameriky.

Pan Eugen Steier mi napsal do notesu již svoji novoyorskou adresu.

Upozorňovali mne na pěknou krajinu kolem dráhy, na zbytky války v horách, jež kolem nás vyvstávaly.

Krajina před Turn Severinem nabývá romantického rázu. Dunaj, zúžený pohořími s obou stran, valí se přes skaliska.

U železné brány mne upozorňovali spolucestující na pracně zhotovený kanál pro parolodě, na barevné balony, určující lodím volnou cestu.

Přijížděli jsme k ostrovu Adakalé.

Vyprávěli mi o zlatých časech, jež měli Turci na Adakalé, až do světové války. Daně neplatili, byli jako samostatný stát ve státě, a okolní obyvatelé s nimi odchodovali, a ještě za války byla Adakalé zdrojem lacinějšího nákupu.

Několik Turků z Adakalé má dosud obchody v Oršově, ale už je po zlatých časech.

Adakalé patří k Rumunsku a musí platit a poslouchat jako ostatní.

Konečně Orsova po tříhodinném opoždění.

Vystupují nevyspaný, unavený — vždyť od pátku jedu noc jako noc. Jak milým je za takových okolností pohostinský krb!

A pohostinství se mi dostalo v nejvyšší míře.

Trpělivě na mne čekal přes tři hodiny dp. farář Römer. Konečně se mne dočkal. Vítal mne opravdu i otcovsky i bratrsky. Ochotně pomáhal nésti zavazadla k povozu, a malí rumunští koničci dají se do klusu. Jelí jsme do města, vzdáleného asi půl hodiny.

Důstojný pan farář mi vyprávěl cestou, co zakusil za války, ukazoval stěny domků, provrtané koulemi, i kapličku, stojící na místě. kdež Košut zakopal do země korunu svatoštěpánskou; já ovšem mohl jemu pouze říci, jak jsem znaven, že již jedu vlakem čtvrtou noc, a prosil jsem jej, mohu-li ještě sloužití mši svatou.

Schylovalo se již ke dvanácté hodině — dle našeho času — k je-

(Pokračování.)

Život sv. Josafata,

arcibiskupa polockého, mučedníka za jednotu církve a apoštola Rusínů

Na obloze náboženských dějin Rusínů jsou vedle mnohých, jasně hořících, dvě přejasně, spolu téměř spojené hvězdy — blíženci. Sv. Josafat jest jednou hvězdou, a druhou Jan Velamin Rutský. Těžké úkoly čekaly na Josafata. Pomáhal mu Rutský. Přetěžké boje na cestě k Pánu bojoval Rutský. Pomohl mu Josafat. Oba jedno — oba spolu — oba světci. Rutský, zrozený roku 1573 na litevském hradě Rutě z rodičů Felixe a Theofily, dvou zapřísažlých kalvínů, jest obrazem člověka, hnaného

— *Kostel sv. Jana Křtitele a fara v Praze v Nebrasce, kde P. Jašek od 26. května do konce října 1923 pracoval.*

vpřed Prozřetelností Boží za určitým cílem, bez ohledu na hory překážek, které konec konců kácí se vpravo, vlevo, a oběť Boha žene se dál. Zda zmatkem zavíněno, či nevědomostí — neví se — leč jistě prozřetelností Boží, oba kalvínské rodičové zavolali kněze katolického, který jim pokřtí chlapečka. „Čím budeš?“ ptal se po několika nocích jednoho dne Jana otec. „Knězem!“ řeklo kalvínské dítě. A třeba potom navštěvovalo školy sekty anabaptistů (sekta protestantská) a zase školy kalvínské, přece v duši mu blud neuvázl. Jsa žákem protestantské školy ve Vilně, navštěvoval kázání jesuitů, kteří obdrželi farní chrám svatého Jana ve Vilně. Vlivem těchto kázání stal se z Rutského obhájce katolicismu,

k největšímu pohoršení kalvínských učitelů. Zakázali mu chodit k jesuitům. Velamin poslechl, ale přemýšlel dál o všem, co až dosud slyšel. Na jedny velikonoce byl zavolán domů a měl se spolu s rodiči účastnit velikonoční večeře, kalvínského chleba a vína. Čekali už na pastora. Co tu poctivá a přímá povaha Velaminova vytrpěla? Měl účastnit se obřadu, o němž soudil jako o bludu? Nakonec pastorovi bylo nemožno přijít. Sedmnáctiletému Velaminovi zemřel otec. Touha po vědě, a snaha vymknouti se kalvínskému prostředí vedla Velamina do Prahy na universitu. A tu Duch svatý dokonal, co dávno se připravovalo v duši Velaminově. Po vykonaných exerciciích u jesuitů byl veřejně přijat do lona církve katolické. Matka zuřic, vydělila ho. Velamin chudý od té chvíle, ale přebohatý v duši, odchází na universitu do Vírcburku, kde přednášeli jesuité filosofii a bohosloví. Tam stal se doktorem filosofie. Prozřetelnost Boží věděla však, že Velaminovi docházejí peníze. Už jen 100 dukátů mu zbývalo. Co potom? I stalo se, že právě Vírcburkem cestoval jesuita rusínský P. Boxa, který, poznáv vzácného Velamina, okamžitě ho doporučil do koleje řecké v Římě, kde byl Velamin hned přijat, a kam pěšky, jda přes Německo, za 2 měsíce došel. Velamin v Římě. Bez starosti o chléb, u otevřené studny vědění. Proto i přešťastným byl Velamin. Jen jedna věc rušila jeho štěstí. Chovanci řecké koleje, založené v Římě roku 1577 papežem Řehořem XIII., musili skládati přísahu, že po celý svůj život věnovati budou své duchovní služby církvi řeckokatolické. Velamin znal příliš dobře úpadek řeckokatolické církve na Ukrajině. Kněžstvo málo vzdělané, nedostatek chutí k pracem pastýřským, vlašnost lidu a přemnohé pověry jeho, chrámy zpustlé a opuštěné, svátosti nepřijímané — a znal zase pevný a jasný řád v církvi římskokatolické, a z toho se prýstící nadšení, vznět, zbožnost. Vstoupiv v Praze do církve katolické, mínil pro celý život držeti se obřadu římskokatolického. Nyní měl přísahati, že bude sloužiti obřadu řeckokatolickému, že půjde tam, kde byla bída duchovní a boj, stálý boj vysilující s pravoslavím, bludy, předsudky? Odkládal přísahu. Leč prozřetelnost ho hnala dále.

Po čtyřletém studiu v koleji řecké měl se s Římem rozloučiti. Přísahy dosud nesložil, v nejistotách se dosud potácel. A zase — v poslední chvíli přišel náhle do Říma P. Boxa, a ke své bolesti viděl miláčka svého Velamina nerozhodnutého, ba rozervaného. Nemeškal a vyloživ svatému Otcí Klimentu VIII. život Velaminův a vysloviv naději, že by Velamin jednou mnoho v církvi řeckokatolické mohl působiti a pro unii pracovati, se souhlasem papežovým přivedl Velamina ke svatému Otcí, který prostě Velaminovi, leč způsobem otcovsky laskavým přikázal přísahu složiti a po celý život se věnovati církvi řeckokatolické. Byla v tom ruka Boží, a Velamin se poddal. Přisahal — a v jeho nitru bouře se klidnily.

Za několik měsíců (roku 1603, jsa třicetiletým mužem), vrátil se do Vilna a představil se řeckokatolickému biskupovi Hypáci Po-

čejovi, doufaje, že ho Hypác vysvětlí na kněze a přijme do diecése. A biskup Hypác ho — nepřijal. To téměř zničilo Velamina. Co bojů ho stála přísaha v Římě. Sám papež ho k ní musil přinutiti. Co zmatku pro to bylo a bezútěšných chvil, a nyní odmrštěn. Jak si vysvětliti jednání biskupovo?

(Pokračováni.)

Různé zprávy

Americkým přátelům. Toto číslo posíláme všem zakládajícím členům, a bychom svým závazkům vyhověli. Administrace posílá hromadně ona čísla na farní úřady. Kdyby někde neznali zakládajících členů, tak v druhém čísle přineseme seznam všech farností, na které časopis „Apoštolát“ posíláme s udáním počtu exemplářů. Při tom uvedeme jména všech zakládajících členů, aby sami se mohli hlásiti o časopis, nebo aby jim byl farním úřadem doručen. Redakce pracuje na seznamu všech dárců, aby stručně a přehledně mohl býti celý uveřejněn v příštím dvojčísle. Také uveřejníme záznamy, které redakci byly poslány po smrti P. Jaška, takže amer. věrnost katol. bude moci najednou přehled. velkou svoji obětavost pro Apoštolát.

Zpráva o unionistickém sjezdu na Velehradě jazykem latinským sepsaná jest v tisku. O všech sjezdech unionistických na Velehradě vždy vydána byla kniha latinsky. Tak šíří se známost o těchto sjezdech po celém katolickém světě. Letoší sjezd překonal účasti všechny minulé, proto bude zpráva o něm tím vítanější v celé katolické církvi.

Misijní časopis nový, česky psaný, budou vydávali řeholníci ve Svatém Gabrielu u Vídně. Mají tam dva naše diecézany: dp P. Geretzského S. V. D. a novice P. Lazického. První z nich byl v papežské misi na Rusi, má tedy znalost východ. věcí. Klášter ve Sv. Gabrielu hýbe opravdu světem, má odborníky v různých oborech, proto na významu stále nabývá. Z kláštera byli dva kněží řediteli papežské pomocné mise v Rusku, proto nový časopis může mnoho přispěti našim snahám Apoštolátním. My časopis vítáme a upozorňujeme na toto pěkné dílo.

Katolické noviny americké „The Church Progress“ přinášejí obšírný článek o unionistickém kongresu na

Velehradě, jmenují vadění osobností kongresu, podávají obsah proslavu papežského legáta magra Marmaggiho, a probírajíce provedení programu s uspokojením přijímají přesvědčení kongresu, že největší překážkou spojených východní církve s katolickou nejsou tak příliš rozdíly dogmatické jako více rozpory psychologické a politické. Větší vzájemné poznání ulehčilo by spojení velice.

Z Philadelphie. Dr. Konstant. Bohaczewski — ruského ritu — nedávno jmenovaný biskupem katolických Ukrajinců ve Spojených státech, byl 22. srpna uveden ve svůj nový úřad u kostela Panny Marie. Více než 5000 lidí bylo přítomno těmto obřadům, které předcházely slavnostní průvod ukrajinských spolků a bratřstev. Nový biskup bude mít své sídlo ve Philadelphii. Kdy dojdou také čeští katolíci svého práva?

Schůze ústředního výboru Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje konala se v Olomouci, dne 26. listopadu 1924. Místopředseda zahájil modlitbou schůzi a přivítal přítomné členy výboru. Protokol předešlé schůze čten a schválen. Jednatel oznamuje, že opatřil velké diplomy pro zakládající členy a tyto se již zasílají, takže je i členové v Americe do vánoc obdrželi, a tím bude jedné jejich žádosti vyhověno. Zároveň se jednatel obrátil na tiskárny, aby učinily nabídky na obrázky pro členy. Obrázky se pro všechny mají vyhotoviti jednotné a texty v dotčených řečech opatří se dle potřeby. Ponevadž zásoby jsou vyčerpány, bude třeba natisknouti větší množství. Rozhodnuto, aby se zatím natiskla jen potřebná menší zásoba, a aby se na nové obrázky a na diplomy vypsala součez, a kdyby tato neměla úspěchu, aby se jednalo s některým malířem, který by je zhotovil tak, aby, jak obrázky, tak diplomy byly umělecké a zároveň

pro lid libivé. Dr. Matocha přináší redigované nové stanovy, které ještě jednou prozkoumány budou vdp. kan. Světlíkem a odevzdány nejd. Ordinariátu, aby byly zaslány do Říma ke schválení. Dokud nové stanovy nejsou vyhlášeny, platí stanovy staré, které beztoho v hlavních bodech jsou ponechány. Nejdůstojnější pan arcibiskup dr. Ivan Šarič ze Sarajeva zaslal jako „Dar Stojanovu iz Bosne“ krásný gobelín s hořejším nápisem. Má přes 2 m výšky a přes 1 m šířky, je to bosenská národní práce z jemného plyšu, v něm živými barvami velkán obraz: Vnitřek chrámu Boží Moudrosti v Cafihradě. Byl oceněn na 50.000 dinárů, a ačkoli je již 20 let star, vypadá úplně jako nový, což je znamením, že dlouho vydržel. Gobelín se ve Stojanově umístí na vhodné místo a dárci se zašle dík. Jednatel čte dopis pražského odboru Apoštolátu, dle něhož patrně, že zájem o východní obřad a o unii nabývá pudy mezi tamní inteligenci. Duchovní správce Glěb Verchovskij hodlá odejít do Ameriky, jeho místo zastávali bude O. Trofim Semjackij, než z Bělehradu přijde O. Vladimír Abrikosov, známý pracovník pro unii. Ukrajinský kněz M. Kuškevič má být vystřídán příslušníkem československým z Podkarpatské Rusi, který by měl větší zájem pro emigranty a studující mládež. Má být požádána papežská nunciatura o zprostředkování u tamního ordinariátu. Ustřední výbor podotýká, že přislíbil vydržování kněží východního obřadu v Praze na jeden rok, který se končí, dále mu to nebude možno činiti, neboť se prostředků v té míře nedostává, jak již bylo připomenuto. P. igumen kláštera uniatského v Stropkově prosí o vyplácení další části podpory, která roku 1922 na 5 roků po 2000 Kč povolena, ale jen jednou vyplacena byla. V jednatelské knize toto přislíbení není zaznamenáno, rovněž pokladník nemá té poznámky, proto se tato podpora vyplatila jen jednou. P. děkan Hřiva připomíná, že zemřelý nejdůstojnější pan arcibiskup dr. Stojan tak přislíbil, i ustanoveno, dodržeti onen slib a podporu za další 4 roky spátiti. Správa

papežského ústavu na Velehradě prosí o příspěvek na vydržování alumnů, jak předešlá leta, a uvádí, že z alumnů, kteří ústav opustili, věnovali se všichni až na jednoho stavu řeholnímu a uplatní se svého času jako misionáři v misích, pro něž si v ústavě základy vědomostí získali. Zbylí jeden chce být knězem světským. Povoleno přispívati dosavadním obnosem, ale letos jen v částkách dle možnosti. Pro záky ukrajinské, chovance těže koleje, povolen příspěvek 2500 Kč. Rovněž povolen příspěvek na seminář v Sarajevě jako dosud. Akademická liga v Praze žádá, aby slíbený dar na vydání pohlednic k unionistickému sjezdu byl zaslán. Připomenuto, že byla slíbena jen půjčka, ne však dar, a to na jeden rok. Avšak pohlednice byly již pozdě hotové zaslány k nahlédnutí a jsou tak nevkusné, že se Apoštolát diví, kterak mohla Liga na něco takového žádati výpomoc, neboť tím se jistě nepovznesou úcta cyrilometodějská. Vyřizeny ještě některé záležitosti stran žádaných podpor, a mezi volnými návrhy přetřásána otázka pastorační v ohrožených krajinách, při čemž uvažováno o spolupráci při pořádání poučných přednášek a kursu. Nato schůze modlitbou a poděkováním mistopředsedy ukončena. R. Kozák, zapisovatel.

Práce dra Dvorníka v Paříži. Je tam poslán za účelem studii, při tom však pracuje v intencích unionismu a stará se o duchovní správu Čechů nejen v Paříži, ale i na jiných místech Francie. Poslali jsme mu malé katechismy a biblické dějeprawy, aby mohl dítkám českým rozdati. Žádal také kalendáře Matice cyrilo-metodějské, ty mu však nemohly být poslány, protože celý zvětšený náklad byl již v listopadu rozprodán. Dr. Dvorník má v Paříži možnost navázati styky se všemi pracovníky unionistickými ve Francii, takže bude naší zdatnou silou, až se k nám vrátí. Dr. Dvorník, P. Jemelka, Pospíšil a dr. Žurek povedou u nás unionismus, neboť jim umožnil cesty za hranice důmyslný arcibiskup dr. Stojan. Jen znalostí světa zahraničního lze pracovat u nás na ideách apoštolátních.

Zahrádka cyrilometodějská

Lodívá dr. Josef Vašica

Život svatého Cyrila a Metoděje.

VII.

V klášteře na Olympu.

Nedlouho po svém návratu z misie arabské zřekl se Konstantin svého úřadu a usídlil se na osamělém místě, kam nedoléhá hluk a zmatek velkoměsta, naslouchaje toliko svému vnitřnímu hlasu. O vše, co měl, dělil se s chudými a nestaral se o zítřek. Důvěřoval při tom v Boha, který pečuje každého dne o všechny své dítky. Jednou se stalo, že na kterýsi velký svátek nebylo ničeho v domě, a když sluha jej na to upozornil, řekl mu, aby spoléhal na pomoc Boha, jenž živil Izraelity na poušti, a poručil mu ještě, aby přizval aspoň pět žebráku. A hle, když byl čas k obědu, přinesl nějaký neznámý muž celou nůši jídel a mimo to deset zlatých.

Jak dlouho trvalo toto poustevničení, patrně v blízkosti některého samostanu, nevíme. Legenda jen stručně sděluje, že Konstantin odešel do kláštera na Olymp ke svému bratru Metodějovi, a tam žil novým životem, ustavičně se modle k Bohu a hovoře pouze s knihami.

Hora Olymp, na níž se setkaly cesty obou svatých bratří, není totožná se stejnojmenným sídlem pohanských bohů v Thessalii, odkud mocný vládce hromu a blesku, Kronovec Zeus, podle bájevých představ Řeků řídil osudy lidské. Náš Olymp* ležel nedaleko Cařihradu, na protějším břehu maloasijském. Severní jeho svahy i s vrcholkem pnoucím se do výše 2530 m rozkládaly se v Bithynii, ostatní větší část v Mysii. Tím se stalo, že někteří spisovatelé mluví o Olympu mysijském, jiní, což je obvyklejší, bithynském. Je to však hora jedna a táž. Nablízku u města Píthie, od křesťanů přezvaného Soteriopolí, byly teplice, oblíbené vyletiště cařihradské společnosti. Se sněžných výšin Olympu otvírá se překrásný pohled. „Možno zahlédnouti v dáli i Černé moře i Bospor s lemužícími jej chlumpy, kopule velechrámu svaté Sofie s kruhem minaretů, celou Propontidu s modravými břehy thráckými, s jejími ostrovy, poloostrovy, zátokami; k východu táhnou se roviny Mysie, Bithynie a Galacie, na jihu horské hřebeny fryžské; na severu tři rozkošná jezírka omývají paty Olympu, na západě běží mu vstříc nesčíslné výběžky trojské Idy. Olymp maloasijský nemá té

* V řeckých krajinách počítalo se asi 14 hor jména Olympos.

soumračné velikosti, která vyznačuje Olymp thessalský. Je to hora světlá, veselá, zářící. Pro Řeky homérské doby, pro reky Iliady a Odysseje byla to hora vycházejícího slunce. Měla více půvabu než její chmurný jmenovec na západním obzoru Egejského moře."

Není tudíž divu, že pod ochranná křídla její se záhy utíkali křesťané, aby se cele oddali Bohu. Tichá údolí a strmé svahy rozkvetly četnými klástery, v nichž mnichové hagiorité z těchto samot vytvořil slavné středisko asketismu. Prvním obyvatelům Olympu, pokud víme, byl svatý Neotyf, jenž byl umučen za Diokleciána (284—305). Od té doby vyskytují se o poustevnicích olymských ojedinělé zprávy, které se množí od počátku VIII. století. Za bojů pravoslavných olympští mníši stali se neohroženými obhájci pravoslaví. Mezi ně uchýlil se na čas za pronásledování i svatý Theodor Studitský, jehož strýc a duchovní otec svatý Plato byl tam igumenem. Nejvíce podrobností o klášteřích olymských dovídáme se z akt svatého opata Ioannikia († 3. listopadu 846), který byl v čele obrany svatých obrazů a byl hojně ctěn nejen u Řeků, nýbrž i u Slovanů. Také první patriarcha, dosazený Theodorou po vítězství orthodoxie roku 843, svatý Metod, byl předtím představeným olymského kláštera Chénolakkos. Když byl zvolen patriarchou, sestoupili zbožní obyvatelé Olympu s posvátné hory, aby mu blahopřáli.

Je zajímavo připomenouti z pozdějších osudů tohoto místa, že olympští mnichové byli z nejhroževnatějších odpůrců rozkolného patriarchy Fotia. Proto je stihla jeho pomsta. Olymské kláštery byly na jeho rozkaz spáleny a mníši rozehnáni. Brzy však se tam zase obnovil dřívější ruch, a ne jeden z mnichů olymských byl odvolán z dobrovolného ústraní, aby byl vyznamenán infulí. Z jejich řad vyšli patriarchové Euthymius I. (906—911), Tryfon (928—931), Basilius I. (970—974) a Jan VIII. Xifilinos (1064—1075). Císařové poroučeli se jejich modlitbám a štědře je obdarovávali. Nejednou znavení tíživou obřadností s napětím svého úřadu hledali v některém klášteře na Olympu pokoje pro svou uštvanou duši. Zvláště proslulá jest slavnostní návštěva, kterou mnichům těm vykonal císař Konstantin Nachorodý (913—959) několik dnů před svou smrtí. Také slavný polyhistor a státník Michal Psellos pobýval v mladších letech nějaký čas na Olympu jako mnich.

Turecké panství učinilo konec této štěpnici křesťanských ctností. Za panování Osmana I. a Orchama (1298—1358) pobořeny byly samostany na Olympu a v celém okolním kraji. Ale i turecké jméno svědčí posavad o jeho minulosti. Olymp slove u Turků Ke-šiš Dagh, to jest hora mnichů. Jenže místo křesťanských anachoretů hemží se ve stinných údolích a po stránkách turečtí derviši.

Ještě jedna věc je tu pozoruhodna, třebaš nemůžeme říci, měla-li jaký význam v životě svatého Cyrila a Metoděje: okolí hory Olympu, kde se na čas zdržovali, bylo silně prostoupeno živlem slovanským.

Slovanští kolonisté přicházeli do Malé Asie z Balkánu, nejspíše z východní byzantské oblasti, zvláště z kraje soluňského, a seskupovali se ve větší celky, jedni na březích Marmary a v Bithynii, druzí na jihovýchodě v Kappadokii a Syrii. Nejvíce jich bylo právě v blízkosti hory Olympu, v starověké Bithynii, která se nazývala za dob našich věrozvěstů Opsikiem*. Již za císaře Justiniána I. (527—565) vyskytují se četná slovanská jména, jak prostých vojáků (Svarun), tak vůdců (Dobrogost, Vsegard, Tatimir aj.), těch šiků, které bojovaly proti Peršanům a jiným národům východním. Zdá se, že jednotlivci i větší oddíly se při tom usazovali v různých pevnostech již v šestém století. V polovině následujícího věku, kolem roku 650 byli tyto slovanští osadníci v Bithynii tak pokročile organizováni, že vystupovali jako samostatní správní obvod. Našla se totiž vzácná pečeť z té doby, nesoucí na lici obraz císařův s řeckým nápisem, jenž zní v překladě: „Slovanotroků Bithynské eparchie.“ Těch slovanských federatů bylo tam tolik, že císař Justinian II. (roku 685 až 695 po prvé) odvedl z nich za čtyři leta 30.000 vojnů, kteří tvořili vybrané gardové pluky. Velel jim Nebulos. Ale Slované zradili císaře na výpravě proti arabské Sebastopoli, přešedše k nepříteli, a tu císař, známý svou mstivou ukrutností, rozkázal pobít všechny ostatní slovanské kolonisty i se ženami a dětmi a mrtvoly jejich s mysu Leukata naházeti do moře. Ale tím slovanský živel v tom kraji nebyl vyhuben. Jistě, že se mnozí zachránili od této zkázy. A tyto zbytky byly posíleny novými příchozími. Roku 762 množství bulharských Slovanů opustilo svůj domov a přešlo k císaři Konstantínu V. (740 až 775) a ten je přesídlil do Bithynie na řeku Artanu; patriarcha Nikeforos udává jejich počet na 208.000. Ještě v XII. století dovídáme se od Nikety Akominata, že císař Jan Komnenos (1118 až 1143) uvedl část Tribalů-Srbů do kraje bithynského a daroval jim velká území. Tyto nahodilé zmínky však nevyčerpávají veškeré slovanské kolonisace v Malé Asii, která ve skutečnosti byla mnohem hojnější.

Též ve východních končinách Malé Asie a v Syrii byly slovanské osady, o nichž nás došly zprávy, ovšem velmi skrovné. Tak měli Slované ve své moci pevnost Lulu, která, ležíc při vojenské silnici, za bojů arabsko-řeckých v IX. a X. století byla klíčem k Syrii. Arabové ji dobyli roku 832 a světili ji k hájení Slovanům za určitý poplatek. Když místodržitel v Tarsu jim v roce 876 (nebo podle jiného udání v roce 873) odepřel smluvený obnos, a peníze, vybrané od obyvatelů tarských si ponechal pro sebe, Slované vydali pevnost řeckému císaři. Podobná pevnůstka, obývaná Slovaný, byla na cestě z Tarsu do Tyany, potom dále na jihu v kraji halepském poblíž Chorusu. To však byla jen sídliště osamocená. Slované tu netvořili souvislých a trvalých osad jako v okolí po-

* Slovo to povstalo z latinského „obsequium“ = služba (vojenská) a vzniklo tím, že kraj byl pojmenován podle oddílu císařského gardového vojska, které tu konalo pod velením komita službu, zvanou obsequium.

svátne hory olympské, kde početnost Slovanů v IX. století byla velmi značná. Cařihrad, jako Soluň, byl v těch dobách odevšad obklopen slovanskými koloniemi, jak na evropském, tak i na maloasijském břehu Ponta, Bosporu a Propontidy. Slovanští piráti z Makedonie a možná též i z Thessalie, Morey a jiných přímořských krajín poloostrova zajížděli již v předchozích staletích do Malé Asie a Propontidy, těsně až k samému přístavu cařihradskému, a je velmi pravděpodobno, že tyto nájezdy byly usnadněny podporou jejich soukmenovců, usídlených na pobřeží opsikijské thery, kde se snad tito smělí plavci tu ojedíněle, tu ve větších tlupách také i usazovali.

I v samém sídelním městě byzantském nalézáme od VI. století počínajíc Slovaný v nejvyšších vrstvách společenských, při císařském dvoře a ve správě říše. Kromě četných vojevůdců, byl Slovanem též patriarcha Niketas I. (766—780). Ze slovanské krve po matce pocházel i císař Basil I. (867—886). Dá se předpokládati, že také mezi měšťanskými a obchodnickými kruhy bylo dosti Slovanů, kteří jistě se nestránili styků se svými rodáky na druhé straně Bílého moře.

Měli tudíž oba soluňští bratři i zde v úkrytu klášterním dosti příležitosti stýkati se s lidem slovanským, jehož dědiny byly nablízku. Hory byly naplněny slovanskými pastevcí a snad také mezi samými mnichy byl ne jeden rodem Slovan. Za doby jejich pobytu nebylo již mezi oběma národy plemenné nenávisť, nýbrž mírné a přátelské soužití. Nedá se ani jinak mysliti, než že horliví a svatí obyvatelé olympských samostanů a poustevn činili vše, aby tyto Slovaný obrátili na víru Kristovu. Nedočítáme se sice nik le o tom, ani nevíme, jaké výsledky mělo jejich apoštolování, ani zda svatý Cyril a Metod znajice dobře slovansky se účastnili této práce. Solva však chybíme, budeme-li již zde na Olympu hledati kořeny jejich pozdějšího poslání ke Slovanům.

Vnitřní život v odborech Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje

Dr. Fr. Krachovský

Máme odbory Apoštolátu ve 304 farnostech. Platí členské příspěvky, provedou předepsané sbírky, modlí se za unii a to je zatím všechno. Proto však jsme Apoštolát nezačkládali. On měl býti jedinou a společnou náboženskou organizací našeho lidu, a musí jí býti. Musí tedy odbory žítí také hlubokým, náboženským životem. Jak se k tomu dostaneme? Předně si musíme uvědomiti, kdo má býti členem Apoštolátu? Do Apoštolátu patří všichni členové náboženských spolků a bratrstev. Třetí řády, Mariánské druží-

ny, Živý růženec, členové spolku Svátosti oltářní, svatě Terezie atd. Pak tam patří všichni katolíci, kteří nejsou sice v náboženských spolcích, ale chtějí vésti náboženský život. Z toho viděti, že členové Apoštolátu budou e l i t o u katolíků.

Ú k o l y členů Apoštolátu jsou tyto:

1. Znátí dokonale a přesně všechny články víry, dověsti je objasniti a obhájití.

2. Šířiti znalost náboženských pravd ve své rodině a okolí.

3. Starati se o obrod náboženského života ve farnosti misicemi, tříduy konferenčními řečmi, exerciciemi ve Stojanově.

4. Čísti Písmo svaté, život Krista Pána a svatých, knihu o Následování Krista od Kempenského, časopis Apoštolát, atd.

5. Mítí křesťanský názor na obětavost a podporovati všechno dobré hmotně.

6. Modlití se za unii a podporovati sjezdy Apoštolátu a sjezdy unionistické.

7. Platiti příspěvky a dary dávati na podporu sjednocovacích snah církve.

8. Žítí krásným, náboženským životem a dávati dobrý příklad celému okolí.

9. Každého měsíce mítí v kostele shromáždění, kde kázáním prohloubiti jest třeba vnitřní život náboženský a modlití se za jednotu ve víře v našem národě, mezi slovanskými národy.

10. Slaviti všude s velkou okázalostí svátek svatého Cyrila a Metoděje. Vzorem vedení odborů bude odbor olomucký, který se měsíčně schází v kostele Panny Marie Sněžné. Program těchto shromáždění bude v časopise uveřejňován, aby dle toho i jiné postupovati mohli. První shromáždění bylo na svátek státní, dne 28. října 1924 o 6. hodině večer. Před kázáním zpívala se píseň Bože, cos ráčil, pak bylo kázání, o ú k o l e h č l e n ů A p o š t o l á t u, nato před vystavenou velebnou Svátostí společně se přítomní pomodlili 3 Otčenáše a Zdrávasy za sjednocení Slovanů a tolikéž Otčenášů za jednotu víry v národě. Pak bylo uděleno svaté požehnání; mariánskou písní slavnost zakončena.

Druhé shromáždění bylo v neděli, dne 23. listopadu 1924. Po písní následovalo opět o 6. hodině večer kázání na téma — Bůh jest pravda. — Pak byly litanie k Božskému Srdci Páně a společná modlitba za unii a jednotu víry v národě. Svátostným požehnáním a písní slavnost druhá ukončena. Podobná slavnost konána v Přerově v neděli dne 26. října, kde byla eucharistická promluva odpoledne ve 2 hodiny v kostele klášterním se svatým požehnáním a pak v sále promluva o úkolech Apoštolátu. Účast v Přerově i v Olomouci byla pěkná. Takovým způsobem lze probuditi hluboký vnitřní život náboženský v každé farnosti. Jen tak se stane unionismus messianismem celého národa a dílo sjednocení se uspěší, čímž národ náš stane se slavným v dějinách církve Kristovy.

Návod pro vedení Apoštolátu ve městech

M. Smolov

I Komu svěřiti vedení odborů Apoštolátních.

dbory naše čeká veliký úkol a obtížná práce, kterou zdoláme jen tehdy, bude-li obezřetně a prakticky řízena. Jako ve všech jiných spolcích, tak i v odborech bude jí řídit výbor, a proto je zapotřebí, aby jej tvořili obezřetní a osvědčení pracovníci, a sice tolik členů, kolik místní poměry vyžadují. Poněvadž Apoštolát je organizací čistě náboženskou, je třeba, aby duší odboru byl kněz, dále bylo by dobře, kdyby část funkcí zastávali členové místních organizací náboženských, druhou část členové ostatních místních organizací katolických, tedy Omladiny, Orla, Lidové jednoty atd. Ovšem, že členy směli by býti voleni jenom lidé nábožensky hluboce založení, o nichž je jisto, že by měli na věci zájem a že mají v dotyčných spolcích vliv.

V ý h o d y: Tímto způsobem bylo by umožněno sjednotiti v Apoštolátě předně to, co je uvědoměle katolické, oživit nejdříve v těchto organizacích náboženský život a pak společně s těmito získavati našemu Apoštolátu půdy dál. Členové prvních organizací by pečovali o čilý náboženský život v odboře a udávali jeho činnost po této stránce směr, členové druhých spolků katolických by přenášeli myšlenky odboru do svých organizací. Tak by se postupem času dala v našich farnostech utvořiti jednotná organizace náboženská, jež by v sobě spojovala všechny stavy a starala se o rozkvět náboženského života.

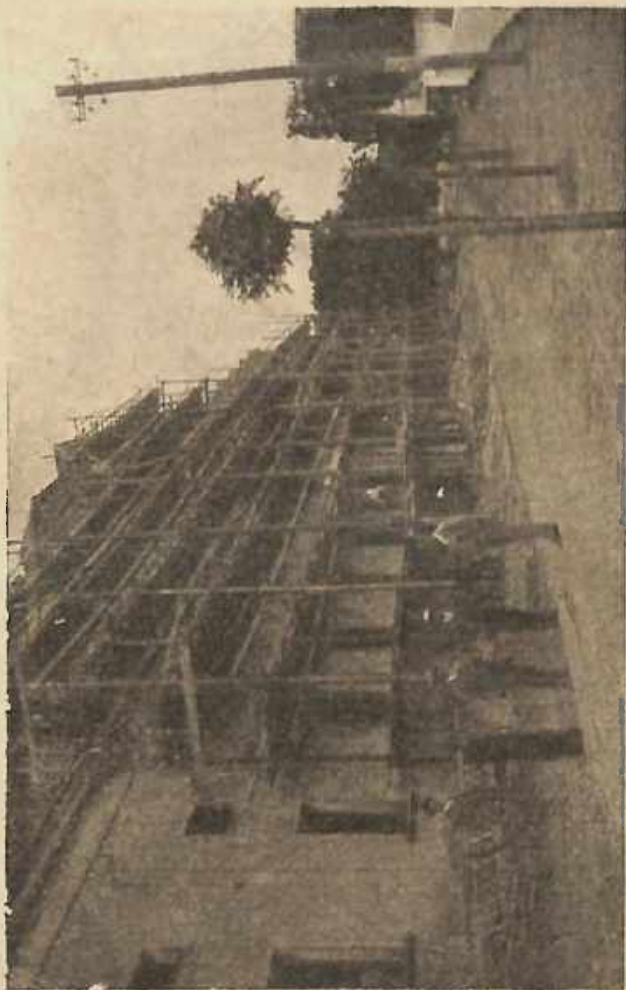
II. Jak vésti odbory.

Zdar práce je podmíněn jejím účelným rozdělením a praktickým prováděním. Proto též v odborech musíme pracovati prakticky a upravití si vedení co možno jednoduše, aby nebylo spojeno se zvláštními potížemi.

Schůze výborové — jednou měsíčně. Poříditi správné seznamy členů dle obvodů nebo ulic. Opisy těchto předají se tak zvaným horlitelům, o něž se postará výbor, a jejichž povinností by bylo, starati se o potřebnou agitaci pro vše, co odbor podniká. Vybírat příspěvky od členů atd. Seznamy mají býti přehledné, obsahovati přesná data, totiž číslo, jméno člena, adresu, rok přihlášení a pak výši příspěvků, aby se z nich dal lehce zjistiti celkový počet a pohyb členů, jakož i výše odvedených příspěvků a jejich vzrůst nebo úbytek. Dále by se měla poříditi kniha jednatelská k zapisování jednání výborových, pak také deník k stručnému zapisování významnější činnosti odboru. O tom zmínka později. Neméně důležitou je též kniha pokladní, jež musí býti svědomitě a pečlivě vedena.

III. Činnost v odborech. — Jak by mohly pracovat.

Odbory by se měly starat: Předně o to, aby jejich členové byli katolíky uvědomělými a své povinnosti náboženské vzorně plnili. Mimo odbor měli by pečovat, aby co nejvíce duší zbloudilých získali katolickému přesvědčení, vlašně katolíky přiměti k právi-

Stavba Siojanova na Velehradě.

delné návštěvě služeb Božích o nedělích a svátcích, k přijímání svatých svátostí a k úpravě života dle víry. K tomu všemu je však nutno používat vhodných prostředků, na prvním místě časových kázání a náboženských přednášek vůbec, o něž by se měl odbor vždycky postarat a přičinit se, aby se konaly ospoň jednou měsíčně. Dále též o tříduum, jež by mělo býti ve farnostech každo-

ročně uspořádáno. Při tom ovšem nesměly by se odbory vzpírat úhradě výloh s tímto podnikáním vzniklých. Vhodným, ba nejvhodnějším prostředkem je dále přijímání svatých svátostí, zejména přijímání společné. Zde by mohl odbor vykonati kus záslužné práce, mohl by sdružití všechny místní spolky katolické, a takové svaté přijímání působilo by pak jiným dojmem, než když k němu přistupuje 20 nebo 30 členů jednoho spolku. Mnohdy jinak by se dalo pracovat. Odbor by svoji činností mohl pozvolna vniknouti do rodin šířením apoštolátních tisků a dobré četby vůbec. Mohl by se docela dobře starat i o děti, vodit je, kde je to možné, v neděli a o svátcích do kostela, a mohli by se obětaví členové v této práci střídati. Měl by se též starat o hojnou účast na veřejných projevech víry. — Celkem otvírá se odborům široké pole činnosti, kterou bude nutno šířit a upravovat dle poměrů. Dnes je ovšem nejnnutnější šířit mezi lidem náboženské uvědomění, a to musí býti první prací apoštolátních odborů.

Pro počátek nedá se počítat s nějakými zázraky, při dobré vůli může však odbor vykonat mnoho a dopracovati se úspěchů, o nichž však musí zvědět i katolická veřejnost, a proto bude nutno, aby o nich byly vedeny záznamy, jednak v každém odboru, jak již zmíněno v deníku, a pak též v ústředí, kam je bude nutno posílati. S ústředím bude vůbec nutno udržovati stálý styk a pak, šířiti hojně časopis „Apoštolát“, který bude jistě vždycky podávat nové náměty k další činnosti.

První práce odborů směřuje k obnovení náboženského života u nás, druhá by měla směřovat k uskutečnění veliké myšlenky cyrilometodějské, k sjednocení Slovanů u víře. Aby byla v brzku pochopena, je nutno pro ni náš lid vychovávat a tento úkol budou musít na se vzít naše apoštolátní odbory. Také zde bude nutno vysvětlovat, pořádat přednášky a hlavně, pracovat v odborech modlitbami a svatými přijímáními, dále též hmotnými prostředky. —

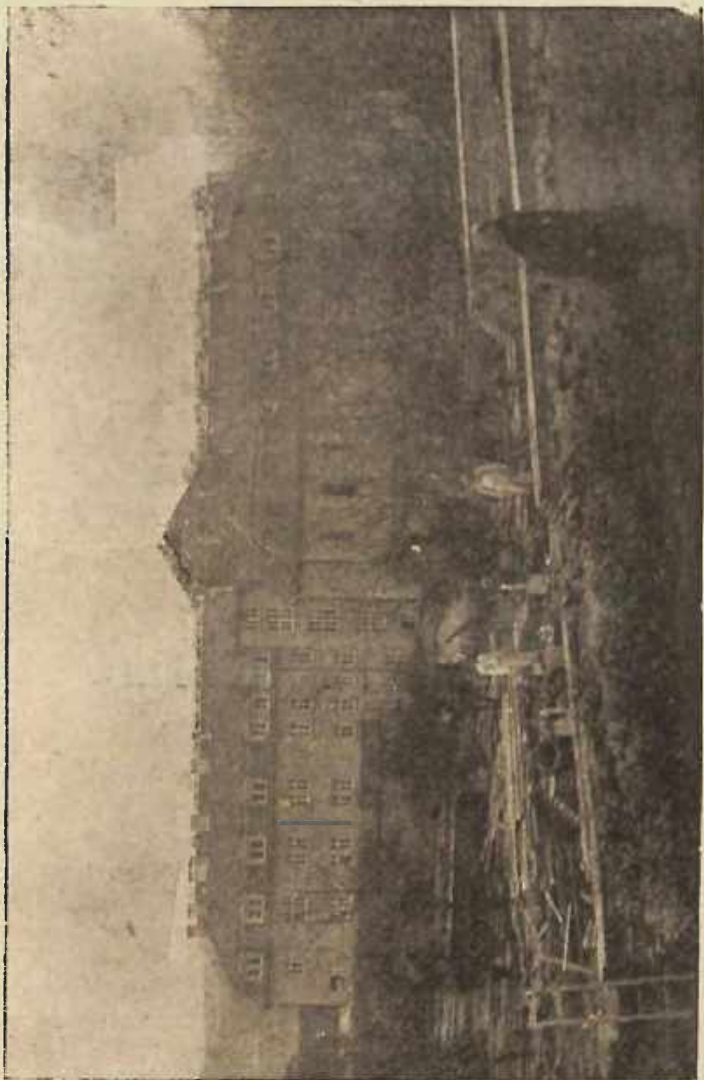
To by byl nepatrný náčrtek činnosti v apoštolátních odborech. Tato se však nedá vymezit a proto bude nutno, aby každý odbor pracoval dle své možnosti co nejvíce, aby nikdy nestavěl vzdušných zámků a nesliboval mnoho, ale raději plnil. —

Stojanov ohniskem náboženské obrody

Stojanov jest centrálou, z níž vlny náboženského obrodu budou se šířiti po celé Moravě, ba i za hranice její. Ze stavby Stojanova vidíme nejlépe velkého a prozíravého ducha arcibiskupa dra S t o j a n a, jemuž šlo o to, aby cyrilometodějský duch vzrůstal u nás stále. Bude tedy Stojanov nejtrvalejším pomníkem apoštolského arcibiskupa našeho. Chápeme

také obětavost veledůstojného pana děkana Hřivý, synovce pana arcibiskupa, a slečny Mařenky Hřivové, kteří se obětuji Stojanovu, protože znají nejlépe úmysl svého strýčka, a pro Stojanov jmu

Uprava zahrady a Stojanova s vap. Hřivým a Mařenkou Hřivovou. Hřivý a Mařenka Hřivová. Hřivý a Mařenka Hřivová. Hřivý a Mařenka Hřivová.

žádná oběť není těžkou. Za 10 let bude každý cítiti výsledky práce na Stojanově. Tam odtud bude dýchatí stále duch velikého dra Stojana. Aby také naše veřejnost poznala důležitost Stojanova, přinášíme přehled exercícií tam konaných.

První kněžské exercicie ve Stojanově

ve dnech od 9. do 18 července 1924
s kursem pro duchovní vedení duší.

(Exercicie dával P. Alois Stark T. J.)

1. Msgr. dr. Rud. Zháněl, Jičínoves; 2. Ludvík císař, farář, Týniště nad Orlicí; 3. Jan Hýl, katecheta, Krnov; 4. Jan. Ev. Raus, farář, Starý Rousínov; 5. Frant. Kubiček, farář, Teplice u Sobotína; 6. Čeněk Díviš, katecheta, Praha-Žižkov; 7. Frant. Margold, kaplan, Kamenice nad Lípou, Čechy; 8. Felix Čeloud, farář, Velké Bílovice; 9. Jan Schmid, kooperátor, Slavičín na Vláře; 10. Vincenc Bleša, kooperátor, Kvasice; 11. Antonín Stríž, kaplan, Nové Strašecí, Čechy; 12. Boh. Pikora, kaplan, Veleby; 13. Ant. Štenc, farář, Popovice, okr. Benešov; 14. Ant. Březina, farář, Měrovice; 15. Josef Vodička, kaplan, Benešov u Prahy; 16. Frant. Wagner, kaplan, Praha-Liboc; 17. Eduard Smejkal, kooperátor, Pozoříce u Brna; 18. Frant. Dovrtěl, katecheta, Mor. Ostrava; 19. Bohumil Balcárek, farář, Rohle, severní Morava; 20. Dr. Josef Beran, katecheta, Praha; 21. Josef Nejedlý, kooperátor expos., Vřesina, okr. Hlučín; 22. Dr. Mořic Neumann, ř. kapuc., Maria Sorg u Jáchymova; 23. Josef Vladyka, kaplan, Praha II.; 24. Dr. František Švábeník, profesor náboženství, Telč; 25. Josef Straka, katecheta, Slezská Ostrava; 26. P. Schikora, profesor náboženství, Hlučín.

Třídenní exercicie pro kněze

ve dnech 21. až 25. července 1924.

(Dával P. Antonín Řehoř T. J. z Velehradu.)

1. Josef Haselmann, farář, Vyšehoří; 2. Ignát Kremel, farář, Val. Klobouky; 3. Robert Pardubický, farář, Dělmorovice, čsl. Těšínsko; 4. Karel Hruštický, farář, Něm. Lutyně; 5. Frant. Gebauer, farář, Bohdalice; 6. Frant. Janýška, kaplan, Slavičín; 7. Emanuel Dvořák, farář, Zlín; 8. Dr. Frant. Odvalil, duch. správce, Mikulov; 9. Theodor Funk, stud. prefekt, Kroměříž; 10. Jan Myška, stud. prefekt, Kroměříž; 11. Frant. Xav. Rudolf, farář, Vejvanovice; 12. ThDr. Cand. Ant. Mikan, farář, České Libochavy; 13. Josef Hlaváč, farář, Těžkovice; 14. K. Komárek, farář, Horněmčí; 15. R. Sedlák, farář, Prušánky; 16. Vinc. Knap, farář, Troskotovice; 17. Ant. Hladký, farář, Tvrdonice; 18. Dr. Em. Pokorný, profesor, Kroměříž; 19. Jan Rýc, farář, Lidečko; 20. Štěpán Nevrlý, kooperátor, Val. Klobouky; 21. Augustín Navrátil, kooperátor, Pavlovice u Přerova; 22. Jaroslav Suk, kooperátor, Mor. Nová Ves; 23. Al. Kopecký, Želechovice.

Třídenní exercicie pro inteligenty

ve dnech 5. až 9. srpna 1924.

(Profesoři, úředníci, akademici, učitelé.)

1. Matouš Tesařík, ředitel školy v. v., Bračice; 2. Jan Voříšek, řed. m. školy, Kojetín; 3. Dr. Frant. Wolný, Karvinná; 4. Josef Jeřábek, akademik, Kroměříž; 5. Josef Frydrych, PhC., Hustopeč nad Bečvou; 6. Fr. Kosatík, JUST., Olomouc; 7. Frant. Odehnal, medik, Řečkovice; 8. Eduard Příkazský, medik, Uh. Skalica (Slov.); 9. Jan Jančařík, učitel, Havříce u Uh. Brodu; 10. Frant. Vysloužil, RUC., Držovice; 11. Josef Valenta, stud. práv, Žákovice; 12. Ant. Stalmach, IngC., Teplice u Hranic; 13. Adolf Straka, řed. kůru, Kvasice; 14. Fr. Stalmach, akad. výt. umění arch., Mor. Ostrava; 15. Vítězslav Rohan, posl. techniky, Místek; 16. Jan Meixner, abít. něm. gymn., Znojmo; 17. Frant. Dušek, stud. profesury, Kostelec nad Orlicí; 18. Josef Vávra, abít. vyšší hospod. školy, Opava; 19. Frant. Soukop, medik, Brno; 20. Alois Sochorec, Agr. IngC., Staré Město; 21. František Rotrekl, učitel, Křenovice u Brna; 22. Petr Levíček, abít. gymn., Šardíčky; 23. Rudolf Suk, abít. r. gymn., Náchod; 24. Karel Pavlík, učitel, Albrechtíčky; 25. Jan Graubner, obchodník, Strážnice; 26. Frant. Doubal, majitel strojírny, Strážnice; 27. Frant. Veselka, okr. tajemník, Kroměříž; 28. Eliáš Slivka, právník, Serednoje; 29. Karel Teplý, lesník, Tišnov; 30. Karel Leypold, abitur., Předklášteří; 31. Vojtěch Čech, obchodník, Kroměříž; 32. Václav Čech, zubní technik, Kroměříž; 33. Oldřich Pavelka, abít., Krásno nad Bečvou; 34. Ant. Špaček, abít., Mírov; 35. Vilém Sýkora, abít., Olomouc; 36. H. Jan Divoký, medik, Přerov; 37. Ant. Králíček, JUC., Holešov; 38. Rudolf Sasín, spr. školy, Kroměříž; 39. Alois Novák, Ing. C., Kostelní Lhota, Čechy; 40. Jaroslav Graubner, obchod. příručí, Strážnice; 41. Ludvík Franěk, RNC., Tábor; 42. Artur Pavelka, RNSt., Olomouc; 43. Josef Bittner, učitel, Přerov; 44. Ant. Marcol, abít. gymn., Přívoz; 45. Osvald Pavelka, abít. gymn., Olomouc; 46. Frant. Stanisa, skladník, Strážnice; 47. Josef Sames, abít. reál. gymn., Kolín nad Labem; 48. Jaroslav Šebestík, lesník, Kvasice; 49. Jar. Strakoš, učitel, Příbor; 50. Rich. Tkadleček, učitel, Přívoz; 51. Stanislav Krejčíř, abít. st. prům. školy, Přívoz; 52. Václav Vičánek, abitur. gymn., Opava; 53. Rostislav Sochorec, absolvent vys. školy zeměděl., Stare Město; 54. Jan Ujka, odb. učitel, Kladno; 55. Vinc. Slaný, obch. sluha, Kroměříž; 56. Jan Kyselý, abít. gymn., Prostějov; 57. Jan Myslívec, kand. uč., Praha; 58. Josef Zháněl, právník, Brno; 59. Josef Škrabal, právník, Babice; 60. Ant. Drobný, právník, Nové Město na Mor.; 61. Stan. Zháněl, absol. práv, Brno-Komín; 62. Ant. Bartoš, abít. gymn., Vážany; 63. Frant. Jeřábek, řed. pom. úř. v. v., Kotojedy; 64. Frant. Boček, říd. učitel, Jamnice u M. Krumlova; 65. Alois Pělucha, posl. lékařství, Bruš-

perk; 66. Jan Čech, krejčí, Kroměříž; 67. Josef Jurča, abit. gymn., Přerov; 70. Stan. Mikulášek, stud. Řečkovice.
(Akad. exercicie dával P. Met. Řihák, T. J. z Prahy-Bubenče, vodil P. J. Vraštil T. J., Velehrad.)

(Pokračování.)

Různé zprávy

Sjezd delegátů Apoštolátu z arcidiecése olomucké konal se v Přerově v neděli dne 17. listopadu 1924 v sále akciového pivovaru. V kostele měl mši svatou za členy Apoštolátu P. Chýlek, kázal dr. Vašica. Po 10. hodině zahájil místopředseda dr. Vašica schůzi za účasti 22 přítomných, jejich počet vzrostl postupem jednání na 33. Svolavatel P. Chýlek konstatoval na počátku, že bylo dopsáno 304 odborům Apoštolátu, z toho odpovídělo jen 29 a účastnilo se 12 odborů Vzpomíná sv. Otce a pana arcibiskupa a předčítá návrh na telegram oběma. Zapisovatelem jmenován byl pan Hanzelka z Bernatic Nato první referent dr. Matocha z Olomouce přednesl svůj referát o směrnících změn stanov Apoštolátu. Apoštolát bude podléhati Kongregaci pro východní církev nejenom Propagandě de fide jako dosud. Potřebujeme: 1. seznam členů, 2. horliče ve každém odboru, 3. měsíční pobožnosti. Referát jeho podal mnohé cenné náměty. Po něm mluvil P. Chýlek o tom, jak vésti odbory Apoštolátu. Vytýčil 4 směrnice: 1. sebe hleděti schůzemi měsíčními a oslavou svátku svatého Cyrila a Metoděje; 2. získati okolí náboženskému životu; 3. získati sektáře a bezkonfesní; 4. konečně rozkolníky připojiti. V našem národě jest 15 proc. vystouplých z církve, čímž převyšujeme všechny ostatní národy světa. Po jeho referátě byla zahájena debata. První mluvil dr. Hrachovský, ktedý odůvodnil, proč tak málo delegátů přijelo. Doposud odbory nebyly ve styku s diecésním výborem, nýbrž skoncentrovaným Apoštolátem. Staré stanovы neznají delegátů, nových stanov posud není. Je tedy nutno schváliti stanovы a poříditi jednací řád, a poslati ho každému odboru, aby se mohlo podle toho jednati. Začátek je obtížný vždy, když ale diecésní výbor

neustane v práci, tedy výsledek se dostaví jistě. Předně musí býti kněžstvo získáno pro změny stanov a pro jednací řád. Pi Marie Hoferková ze Slušovic žádá, aby členové Apoštolátu vynikalí dobrým životem, aby se nemohlo ukazovati na předáky naše, kteří nevyhovují. Pan Krejza z Kojetína přimlouval se za svčení svátek mariánských. Sl. Marie Smolova z Přerova přečetla písemný svůj návrh na vedení místních odborů. Její referát byl opravdu cenný. P. Rafael Rozsypal upozornil na náboženské spolky jiné, které mají také za povinnost měsíční pobožnosti a schůze. Jak zde postupovali P. Beněš poslal písemný návrh o častém svatém přijímání a hnutí eucharistickém. Nato dr. Vašica shrnul všechny náměty přednesené, poděkoval referentům i delegátům a zakončil schůzi apoštolátní modlitbou Otčenáš a Zdravas s invocacemi Panny Marie a svatých apoštolů slovanských svatého Cyrila a Metoděje.

Slavnostní schůze Apoštolátu v Přerově. Vedle dopolední pracovní schůze konal diecésní Apoštolát slavnostní schůzi v sále Městského domu po svatém požehnání. Účast byla pěkná, přes 400 lidí sešlo se poslouchati oznamené řečníky. Místopředseda dr. Vašica zahájil delším proslovem slavnostní schůzi. P. Chýlek přečetl oba telegramy svatému Otci a panu arcibiskupu Prečanovi. Za pokladního P. Gloğara přednesl pokladniční zprávu dr. Matocha. V roce 1923 měl Apoštolát diecésní příjmu přes 15.000 Kč, vydání přes 13.000 Kč. Letos do 15. listopadu 1924 měl příjmu 3277 Kč, vydání 2109 Kč. Zůstalo mu 1218 Kč Vypočetl všechny, kterým podpora byla udělena. Nato P. Chýlek přednesl jednatelskou zprávu za celou dobu válečnou a poválečnou. Pak dr. Vašica přednesl svůj slavnostní referát „Vř-

znam myšlenky cyrilometodějské pro naši dobu". Obsažná a krásná řeč vyžadovala silnější hlas v tom velkém sále. Dr. Durých předvedl překážky unionismu. Básnická řeč musí se také posuzovati jinak než dogmaticky. Jeho definice církve neshodovala se s naší definicí, také tvrzení, že náš stát je katolický, vyžaduje objasnění stanoviska, z něhož se tak soudí. Protože stejně oprávněno jest tvrzení, že stát náš ve vedení jest naprosto nenáboženský. Také nelze celou emigraci ruskou tak šmahem odsuzovati, aniž lze přijati tvrzení, že nejlepší synové neopouštějí vlasti, když se jim zle vede. Což dr. Masaryk, dr. Beneš měli by se také tak posuzovati? Z těchto několika případů viděti, že básnické řeči o náboženských věcech dávají možnost k velkým diskusím. Mnohým posluchačům pak vadilo jeho stanovisko k lidové straně, známé z Rozmachu, prostí lidé nedovedou tak rozlišovati věci a osoby, jak básníci a filosofové. Třetím řečníkem byl P. Lev Pospíšil z Val. Mezříčí, který uhradil na pravou stranu lidských srdcí svým výkladem o práci P. Jaška, P. Jemelky a své v Americe pro Apoštolát. Vyzvedl zásluhu redaktora Hynka Dostála, načež bylo celým shromážděním odhlasováno zaslati mu děkovný příspěj. Řeč jeho povzbudila velice k obětavosti, když předvedeny byly příklady americké obětavosti pro Apoštolát. Nato P. Chýlek žádá delegáty, aby vše doma vyložili. Oznamuje, že bude svolána schůze kněží asi v lednu, aby práce v Apoštolátě šla úměrně vpřed. Jelikož čas vyměřený uplynul, zakončil dr. Vašica schůzi poděkováním všem přítomným Velehradskou písní slavnostní schůze první byla ukončena. Čekáme, že jich bude více, čímž prospěje se velmi Apoštolátu.

Duchovní cvičení Omladiny a Orla od 4. do 8. prosince. Stojanov stává se novým ohniskem katolického života. Ačkoliv byl teprve v srpnu odevzdán svému účelu, ačkoliv celé hnutí exerciční je teprve v začátcích, přece hostili již na 800 exercitantů. A myslím, že nenadsazují, řeknu-li, že všichni odešli spokojeni, ba více — šťastni. Měli jste jen vidět naše chlapce z Omladiny a Orla! Počítali jsme, že se jich přihlásí asi sto, a zatím došlo 300 přihlášek, takže se musí pořádati ješ-

tě jedny exercicie od 27. do 30. prosince. — Byly to krásné dny, od 4. do 8. prosince, nic nerušilo milého souladu, ani velký počet exercitantů — 170 — nebyl na závadu. Sotva se uklidnil rozruch ubytovací, sotva si mysl urovnala trochu nové dojmy — Stojanov jich skýtá mnoho, a příjemné — již nuti kouzlo exerciční mladou duši ve svůj čarokrásný kruh. „Člověk je stvořen, aby Boha poznal, jemu účtu vzdával a jemu sloužil a tím spasil duši svou...“ Jsou-li každé exercicie věci vážnou a dojemnou, mají exercicie pro mládež svůj zvláštní půvab. Mladá duše je tak přístupná velkým myšlenkám, život v ní ještě neudusil ideálního vzletu, dovede se ještě nadchnout — i pro obět. Mládež ještě nestojí nad životem promrhnutým, hledí do budoucnosti, věří a doufá v životní štěstí — a o to štěstí jde v exercičích — o štěstí dnů budoucích, celého života a proto jsou exercicie pro mládež plny hlubokého kouzla, ale také plny hluboké odpovědnosti a tragiky. Myslím, že i účastníci exerciční od 4. do 8. prosince si toho byli plně vědomi. Tomu nusuvědovala vážnost, s kterou toto svaté dílo konali, pozornost, s níž přednášky sledovali, ochota, s kterou pořádek zachovávali, nejvíce však spokojenost a štěstí, s kterými Stojanov opouštěli. „Škoda, že již je konec! — „Byli jsme tu jako v nebi,“ — Ale i stránka materiální všechny uspokojila: „Bydleti jsme tu jako mnišství, ale — mládí se nezapře — mlčeli jsme jako poustevníci.“ — Osířel Stojanov; odešli jste zpět do života, do práce, do bojů; odešli jste plni odvahy a síly — v myslí světlo věčných pravd a v srdci toho, jenž pravil: „Nebojte se, já jsem přemohl svět!“ Osířel Stojanov a ztichl, jen po jeho chodbách to ještě zní jako ozvěna vašich krásných písní a v kapli jako šepot vroucí modlitby mladé duše. A tam před oltářem jako by kdosi klečel a za vás se modlil, tak vroucně a dětinně, jak to dovedl — Stojan. Jděte! Jeho požehnání vás provází. Buďte, čím vás chtěl mítí — mládeži katolickou. J. V. T. J.

Pražský odbor apoštolátní uspořádá ve dnech 20. až 22. listopadu v kostele svatého Kříže na Příkopech řízení pobožnost opravdu za potěšitelné účasti věřících. Denně před pobožností i po ní hlaholila chrámem oblíbená

velehradská píseň „Bože, cos ráčil“, po níž byla prvního dne promluva o nutnosti a prospěšnosti jednoty v církvi, druhého dne o úctě Panny Marie na Východě jak v liturgii, tak i v církevním umění a v životě soukromém, a posledního dne velmi četně shromáždění věřící obeznámeni se snahami a s prostředky práce v Apoštolátě. Potom konaly se vždy litanie s modlitbami církve západní i východní za sjednocení církve ve víře, a krátká pobožnost (molíben) dle obřadu východního. V pátek mimo to byly dány chované zde ostatky mučedníka za sjednocení svatého Josafata k veřejnému uctění, v sobotu pak zakončil trídium veledůst, p. kanovník dr. Hanuš udělením pontifikálního požehnání. Přítomní věřící s povděkem pozorovali ve svém středu od počátku až do konce sobotní pobožnosti též nejdůstojněj, p. nuncia Marmagghio s jeho sekretářem msgrm Aratou, jejichž spontánní účast pociťovali nejen jako projev souhlasu s duchovním tím podnikem, nýbrž i jako výmluvný pokyn pro ty, kdož mají smysl pro eminentně křesťanskou i slovanskou ideu cyrilometodějskou. Doufáme proto, že apoštolátní pobožnost, jež bude v tomto chrámu Páně konána vždy odpovídne poslední neděli v měsíci, shromáždí tu z farnosti, kde dosud apoštolátní skupina zřízena není, všechny uvědomělé přátele myšlenky sjednocení Čechů a Slovanů v jednom ověnci Kristově pod jedním pastýřem duší. Vybízíme též všechny, kdož si přejí státi se členy Apoštolátu, aby co nejdříve požádali v kostele svatého Kříže o blanket písemné přihlášky členské a o složenku, a tak své porozumění projevíli činem.

Naše vyobrazení v tomto čísle přinášejí obrázek zasloužilých delegátů Apoštolátu v Americe P. Františka Jemelku a P. Lva Pospíšila. Pak fotografii P. Jaška z Ameriky a dvou míst, kde působil před svoji smrtí. Konečně pohled na Stojanov na Velehradě.

Část obrázková v tomto ročníku. Přineseme 7 pohledů na Stojanov a 10 pohledů ze svěcení Stojanova. Vedle toho rádi bychom přinesli řadu obrázků z cesty do Svaté země. Dosud není vše odstraněno, co překáží získati řadu krásných pohledů z této cesty. Doufáme však, že články msgra dra Zháněla budeme moci vyzdobiti krásnými

obrazy. Také z cesty do Říma rádi bychom několik pohledů přinesli. Bude poutí několik. Pan arcibiskup povede joul v říjnu.

Dva noví zakládající členové Apoštolátu. Papežský preláť msgr dr. Richard Špaček, universitní profesor v Olomouci, slavil 23. listopadu své šedesátiny. K oslavě tohoto krásného dne stal se zakládajícím členem Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje v pořadí 51. Za druhého zakládajícího člena přihlásili se manželé Braunerovi z Prostějova. Mají na diplomu číslo 52. Jistě slibný to začátek po dovršení padesátky. Oběma zakládajícím členům srdečně děkuje sekretariát Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje v Olomouci.

Farní úřady, které doposud neposlaly nám seznam našich lidí, ač dvakráte za to byly žádány, prosíme do třetice, aby tak laskavě učinily. Věc dobrá to vyžaduje. Takovým způsobem jsme rozšířili časopis Apoštolát v mnohých farnostech. Tak ve Bzenci odebírá se 58 exemplářů časopisu. Prosíme tedy snažně, pošlete nám seznamy katolíků do sekretariátu Olomouc, Wurmova 13.

Mecenáš Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje. Apoštolát jednou bude počítati mezi své největší podporovatele pana Zatloukala, rolníka z Břestu, čís. 2. Je to známý náš pracovník, jest však delší dobu stížen slepotou a upoután na svoji světničku. Dne 2. listopadu stal se zakládajícím členem Apoštolátu. Obnos 1000. Kč dal osobně dru Hrachovskému, který ho navštívil. Málo lidí se najde, kteří dovedou pochopiti snahy Apoštolátu a oceniti je tak, jako on. Jest 53. zakládajícím členem; kěz brzy má mnoho následovníků.

Příkladný odbor Apoštolátu jest v Penčicích u Přerova. V říjnu měli valnou hromadu, na níž důstojný pán Antonín Marek, kaplan, přednášel o úkolu Apoštolátu a naši povinnosti. Členských příspěvků se vybralo 514 Kč, z pokladničky 12.50, pak ještě dodatečně posláno bylo 60 Kč, takže celkem odvedený obnos činí 586 Kč, což jest zajisté velmi krásné. Kěz by také jinde podobně pracovali!

Apoštolát v Čechách. I tam pozvolna zapouští kořeny; tak žádal nás o stanovy veledůstojný pán Adolf Kubíček, farář v Kyšperku v Čechách, aby mohl založiti Apoštolát. My však starých

stanov nemáme, a nové posud nejsou v Římě schválené.

Nový zakládající člen Apoštolátu. Náš přispívatel msgr. dr. Rudolf Zháněl přihlásil se za zakládajícího členu Apoštolátu. Jest pensistou, tedy neoplývá pozemskými příjmy, ale přece chce podporovati velké snahy Apoštolátu nejen perem, nýbrž i penězi. Jest 54. členem zakládajícím. Kěž má nové následovníky!

Schůze sekretáře Apoštolátu byly: ve Bzeněci, dne 9. listopadu přednáška o úkolech Apoštolátu v místnostech spolkových. V Kroměříži dne 12. list. v arcibiskup. residenci bylo účtování s delegáty americkými a sestavování listiny zakládajících členův v Americe. V Přerově dne 16. list. byl sjezd delegátů diecézního Apoštolátu, při němž dr. Hrachovský účastnil se debaty o činnosti odborů. V Olomouci dne 23. listopadu bylo druhé shromáždění členů Apoštolátu u Panny Marie Sněžné. Sekretář měl kázání i svatě požehnání. Na Vsetíně dne 25. listopadu měl přednášku večer o 8. hodině ve spolkové místnosti o úkolech členů Apoštolátu. V Troubkách u Přerova měl triduum od 27. do 30. listopadu. Denně měl 3 promluvy. Celkem devět promluv, u svatého přijímání bylo na sedm set lidí. V Hradisku u Kroměříže měl triduum od 6. do 8. prosince. Promluv bylo 7 a schůze. U svatého přijímání bylo kolem 400 lidí. V neděli, dne 12. prosince založil Apoštolát v Těžkovicích u Kyjovic ve Slezsku. Kázal v sobotu večer, v neděli ráno a odpoledne měl schůzi, ke konci hodně rušnou přičiněním jednoho pana učitele a dvou předáků socialistů.

Nové pokoje na Stojanově. Kdo má mnoho peněz, může se zvětšiti ve Stojanově tím, že si zakoupí nábytek do pokoje, který pak nese jeho jméno. V poslední době jsou obsazeny tyto pokoje: 1. Josef Hladký, farář, Kunovice; 2. Lambert Marek, Příbor; 3. Lambert Jan, Štramberk; 4. P. Kašpar Ludvík, vikář v Kroměříži; 5. Terciáři svatého Františka v Kroměříži; 6. Alverna (P. Ryšánek); 7. Klášter rajhradský (opat Hlobil); 8. Slezští kněží (Suchánek, děkan); 9. Slezští poutníci velehradští. Další at se hlásí u veleduštojného pana děkana Hřivý v Napaředlích, my je pak v Apoštolátě mile rádi uveřejníme.

Loterie na dostavění Stojanova. Předčasná smrt velkého arcibiskupa dra Stojana zavinila nedostavění Stojanova. Aby dílo bylo dokončeno, vyžádalo si Družstvo Velehrad, které má na starosti stavbu Stojanova, povolení věčné loterie, která povolena byla výnosem ministra financí ze dne 13. listopadu 1924, čís. 121.610/Vl. B/5a. Losů bude 400 tisíc po 5 Kč. Hlavní výhra bude v ceně 200.000 Kč. Ostatní výhry budou v ceně 200.000 Kč. Čtenáři časopisu „Apoštolát“ a všichni členové Apoštolátu budou jistě horlivými prodávající losů. Losy musí býti rozprodány do jednoho, aby veliký pomník arcibiskupu dru Stojanovi byl dokončen. Proto, vzhůru do práce!

Nové obrázky a diplomy. Apoštolát svatého Cyrila a Metoděje hodlá vydati pro zakládající členy nové vkusné diplomy a pro přispívající členy nové přijímací obrázky. I prosí všechny umění milovné členy, aby náměty na tyto obrázky a návrhy na diplomy laskavě zaslali matopředsedovi, veleduštojnému pánu Janu Stavělovi do Olomouce.

Jestě nový zakládající člen Apoštolátu. Před uzávěrkou čísla přilučnám vldp. V. Horák, profesor z Litovle, 1000 Kč, jímž se slává 55 zakládajícím členem Eleonora Zapletalová ze Lhoty u Nákla. Srdečně jí děkujeme a přejeme si, abychom v druhém čísle opět pět nových členů mohli uvéstí.

Členské příspěvky od 1. listopadu do 15. prosince 1924. Peněnice 586.50, Holub Jar., Drahov 14.20, Nejmenovaný, Hodolany 10, Nový Jičín 245, Vel. Újezd 77, Lešná 86, Přerov 100, Dub 165, Ohrozm 23.14, Bernatice 68.27, Zábřeh, sev. Mor. 200, Gregor, Kněždub 100, Radějov 200, Dol. Studýnky 20, Sukdol-Jednov 85, Vaněk, kooperátor, Buchlovice 20, Olomouc u svatého Michala 85, Křelov 446, chovanky ústavu učitelského v Řepčíně 186, msgr. Kobliha, dómský farář, Olomouc 6, Študěnka 81, Hluk 242.22, Myslibořice 10, Brtnice 5, Obyčtov 3, Těžkovic 45.12, Veteřov 5, Želč 200, Vlková Nezděnice 10, Mariánská družina dívek, Přerov 500, Zatloukal, rol, Břest 1000, msgr. dr. R. Špaček, prelát, Olomouc 500, msgr. dr. R. Zháněl, Jičínoves 200 Kč.

Do Svaté země

Msgr. Rudol. Zháněl

Ú v o d e m.

Do Svaté země? Do země, kde žil, působil, trpěl a umřel náš Pán a Spasitel Ježíš Kristus? Kdo by po ní netoužil, kdo by jí rád nespatriil? Kdo by nepřál si viděti kraji, na nichž spočinulo jeho svaté oko, kráčeti cestami, jimiž kráčel On, políbiti skálu Golgotu, kterou pokropil drahocennou krví svou, poklonili se u hrobu, který oslavil slavným svým zmrtvýchvstáním?

Země ta svatá, ač vzdálena od nás přes moře a pouště, je nám též jaksi zemí naší, zemí milou! Vždyť o ní slychali jsme od dětinství, pozorně naslouchali jsme zajímavým bojům, jež tu vedli Abraham, Josue, Samson, David! Jména Betlem, Nazaret, Jerusalema, Jordán, Genezaret, Kalvarie, hora Olivetská jsou nám známa již od maličkosti! Kdož by nepřál si, viděti je vlastníma očima?

Touhu, viděti místa svatá, nosil jsem vždy v srdci. Doufal jsem, že přece jednou tam zaputuji; když tu přišla hrozná pětiletá válka. Ta učinila poutě do Svaté země nemožnými, nyní po válce trvalo to zase dlouho, než poměry se uklidnily alespoň poněkud.

S radostí proto uvítal jsem v našich listech výzvu k pouti do Svaté země, kterou dal do nich děkan ze Mcel v Čechách u Nymburka vdp. Václav Otta. Ihned jsem se přihlásil a spolu s pořadatelem se těšil na svatou pout tuto.

Pořadatel vdp. děkan Otta měl s poutí mnoho práce. Obstaral společný pas, potřebná visa cizích konsulátů, dopsal terstskému Lloydovi, aby nám rezervoval místa, vyžádal u svaté Stolice v Římě a u kustoda Svaté země v Jerusalemě všechny potřebné plnomoci ke sloužení mše svaté na lodi, postaral se dokonce i o výměnu peněz, hlavně abychom dostali do rukou alespoň jednu egyptskou libru (našich asi 160 Kč) jediný to peněz, jímž možno v Egyptě a v Palestině platiti.

Při tom měl nezištný a šlechetný náš pořadatel velikou trpělivost. Rád a ochotně odpovídal na dotazy, jezdil do Prahy, vše potřebné vyjednat, dopisoval do Terstu, Palestiny, Egypta atd. Velikou výhodou bylo mu, že ovládá úplně jazyk francouzský, jakož i zná španělsky, portugalsky a italsky. Kdo v cizích zemích dostali jeho dopisy do rukou nebo slyšeli ho mluviti francouzsky, divili se nemálo českému knězi, který tak vzácným dokonalým způsobem ovládá jazyk francouzský, jakož i jiné jazyky románské.

Řídkých těchto vědomostí použil vdp. děkan jenom k dobru ostatních poutníků. Umínil si pořádati pout, jež bývala a jest ideálem všech horlivých křesťanů, putovali v duchu kajienosti, pokory a zbožnosti ke svatým místům v Palestině. Podnikl a vykonal vše, aby zámožnějším uvědomělým katolíkům bylo umožněno navštívit Svatou zem, všechny práce konal nezištně zdarma, aby jenom prospěl dobré věci. Budiž mu za to na tomto místě vzdán vroucí upřímný dik, upřímné moravské: „Pán Bůh zaplat!“

Přípravy k cestě.

Na tak dalekou cestu je také třeba se připravit. Připravovali jsme se na ni dlouho. Napřed jsme si zaopatřili knihy o Palestině, pilně v nich čítali, prohlíželi alba Svaté země, abychom již jakoosi zásobu vědomostí si přinesli tam. Máme i v jazyku našem několik knih, popisujících cestu tu. Kromě starých spisů Kabátníka, Jana Hasišlejského z Lobkovic — jež vyšly také v Ottově „Světové knihovně“ — vydalo Dědictví sv. Cyrila a Metoděje v Brně pěkné popisy od Josefa Chmelíčka roku 1865—1867, roku 1911 velmi krásně ilustrovanou knihu Emila Procházky o II. moravské lidové pouti do Svaté země. Kromě toho vyšla v novější době také dvě pěkná alba s pohledy na památná místa ve Svaté zemi.

Než to vše líčí Palestinu předválečnou. Světová válka 1914 až 1918 změnila poměry v celé Evropě a zasáhla také i do Svaté země. Bohužel, o těchto změněných poměrech dočítáme se jenom velice málo; nových knih vydává se nyní málo, takže i německé průvodní knihy Palestinou, totiž Baedeker a Meyer, existují pouze ve starých předválečných vydáních, a i ty lze jenom těžko a za drahé peníze si opatřit. V Jerusalemě viděl jsem novější průvodní knihy Palesinou v jazyku francouzském a anglickém, ale ani na těch nebylo nejnovějších palestinských drah.

Na štěstí však podařilo se mi zrovna v poslední době, než odejel jsem do Palestiny, sehnati v Praze dvě pomůcky německé, jež alespoň poněkud mi objasnily nynější poměry palestinské. Koupil jsem si nejnovější vydání světového atlasu od Andréea z roku 1922 a pak z téhož roku i popis Palestiny, určený sice pro vystěhovalce, ale podávající přece cenná nová data.

Tak přiblížil se počátek dubna 1924, kdy bylo třeba pomýšletí již na přípravu nejbližší. Vzal jsem neveliký cestovní kufrík, vložil do něho troje prádlo, talár jakož i potřebné cestovní knihy Baedekrovi, několik map, kapesní vydání Pisma svatého elektrickou kapesní svítilnu, svíčku, zápalky, jehlu, nůž, knoflíky, cestovní láhev na vodu a pohár, pro sebe nachystal lehký oblek cestovní. Také nutno pamatovati na peníze. V Praze vyměnil jsem si něco peněz rakouských, více italských a nejvíce anglických. Rakouských je třeba při jízdě Rakouskem, italských v Terstu a na lodi, anglické musili jsme si vzít, poněvadž egyptských liber naše bankovní úřady nemají. Jednu egyptskou libru obstaral nám náš vůdce vdp. děkan Otta prostřednictvím velmi ochotného krajana

pana Míra Fabiána, vrchního úředníka Živnostenské banky v Terstu. Anglické knihy chtěli jsme pak v Egyptě a Palestině vyměnití na egyptské, jimiž se v těchto dvou zemích všude počítá v obchodech.

(Pokračování.)

Různé zprávy

V O. Hložina: **České duchovní řády za rozmachu husitské bouře**, Sešit 2. Na základě dobrých pramenů, jež svědomitě cituje, nebo jichž se dovolává, pokračuje spisovatel v líčení pustošení klášterů benediktinských u nás i v cizině a podává statistiku zbořených a zpusťovaných klášterů těch v době bouře husitských. Přechází k řádu svatého Norberta, líčí pustošení klášterů premonstrátských a končí statistikou, načež pokračuje o řádě cisterciáků a jeho kláštech. Všude přihlédá k věrohodnosti pramenů a snaží se zachovati co největší objektivnost, kritičnost a vědecký ráz. Zasilá za hotové Družstvo Vlast v Praze II., Žitná 26 n.

„Vlast“, roč. XLI., čís. 1. Tento starý katolický časopis, který po 40 let přináší beletrii, prosou i veršem, původní a přeloženou, populárně vědecké články, četné hlídky, rozhledy a přehledy po umění, životě, literatuře atd., vydává se čtyřicetileté zkušenosti, po pronásledování a nepříznivé doby na novou cestu po vlastech československých. S oživeným a obnověným programem chce dále poctivě pracovati k povznesení ducha a života národního a náboženského. Právě vyšlo první číslo nového 41. ročníku, které přináší výstižnou a poučnou řeč msgra dra R. Horského při jubilejní valné hromadě Vlasti, vzpomínku Al. Dostála na studia na gymnasiu v Rychnově nad Kněžnou, JUDr. Navrátila vzpomínky na cesty po Itálii, dr. J. Práška vzpomínku na Klatovy před 50 lety, JUDr. O. Stehlika: Z německé korespondence K. Havlíčka Borovského, V. Olivy příspěvek k poznání nábožensko-církevních proudů z konce XV. století, A. Simerské zprávy ze života velkých lidí. Část zábavná zastoupena překladem z rumunštiny a maďarštiny. Básně napsali: František Leubner, H. Uden, František F. Mistecký. Literární posudky a drobné zprávy z našeho života zakončují ob-

sah tohoto čísla. „Vlast“ chce se dále brátí novými cestami s novými pracovníky za starým cílem a zasluhuje té nejširší podpory. Vychází měsíčně po sešitech triarchových za nepatrné roční předplatné pro nečleny 32, pro členy 30 Kč.

Říšský poradní sbor katolické inteligence. Ve schůzi dne 23. listopadu 1924 podána nejprve zpráva drem Jandou o dosavadních pracích výboru pro oslavu tisícioho výročí sv. Václava, při čemž konstatováno zvláště další rozšíření členů výboru význačnými pracovníky, resp. odborníky bez rozdílu politického přesvědčení (dr. Pekař, dr. Jiřík, dr. Guth, dr. Kodýtek, dr. Hanuš, dr. Orel, kanovník, Šitler, inž. Bitnar, farář Procházka, profesor Košnař, dr. Vojlišek), z nichž mimo prof. dra Pekaře utvořen za předsednictví sl. Zd. Braunerové a jednatelství účetního Šorma zvláštní odbor pro uspořádání jubilejní svatováclavské výstavy a dále za předsednictví prof. dra Pekaře a za účasti delegátů historického kroužku Č. L. A. Družiny literární a umělecké v Olomouci a prof. msgra Stejskala odbor pro sdělení historického Svatováclavského sborníku, dále zvolení místopředs. ústředního výboru Slováků posl. a kanovníka dra Budaye, pak výsledek sbírky, jež dosahuje výše 240.000 Kč. Při zprávě o výsledku žádosti podané vládě republiky o příspěví větším obnosem na dostavbu velechrámu, jež postoupěna ministerstvu školství a národní osvěty, kteroužto žádost ministerstvo vyřídilo poukazem na dosavadní roční, v rozpočtu zařazený příspěvek 100.000 Kč, o kterémžto výsledku konstatováno referentem, že patří do řádných příjmů Jednoty, usneseno vzhledem k poměrně malému výsledku sbírky obnoviti znovu žádost ke vládě československé, a osobním zakročením u našich ministrů, případně u předsedy vlády a ostatních ministrů způsobiti příznivější vyřízení té-

to žádosti. Současně konstatováno referentem, že Jednota pro dostavění chrámu svatováclavského již svého času podala sama žádost prezidentu republiky, která dosud není vyřízena, ačkoliv dle informací navržena již panu prezidentu republiky částka 60 tisíc Kč. K návrhu referenta usneseno dále požádati pana biskupa Podlahu, aby z dosavadních svých přednášek o svatém Václavu a o velechrámu svatováclavském vypracoval jednu propagační přednášku se světelnými obrazy pro cizinu, když bylo předtím upozorněno, že, jak pan kanovník dr. Hanuš jest ochoten obstarati překlad přednášky, tak pan profesor Průša opatřiti přednášku diapositivy. Dále probrán předběžně námět referentův ohledně otázky veřejné správy, o němž usneseno odkázati jej podrobnému zpracování klubu seniorů Č. L. A., kterémuž rovněž z popudu pana inž. Bitnara, svěčeno, pojednati o eventuelním dalším osudu před válkou utvořeného Sdružení katolické inteligence. Při tom znovu jednomyslně zdůrazněno, aby dosavadní složení a útvar říšského poradního sboru katolické inteligence zůstalo nadále v platnosti. Po obsárné informativní rozpravě ohledně stavu otázek, týkajících se poměru státu a církve, usneseno, vypracované již jednotlivé návrhy podrobiti novému prozkoumání na příští schůzi a pozvati k ní naše politické pracovníky. Schůze stanovena na den 11. ledna 1925.

Příští číslo „Apoštolátu“ vyjde jako dvojčíslo 2.—3. počátkem března 1925. Tohoto mezidobí potřebuje administrace a expedice pro agitaci a stanovení nákladu celého ročníku.

Obsah minulého ročníku přikládáme nyní, aby si ho každý mohl ke starému ročníku připojiti.

České veřejnosti Svaz knihkupců a nakladatelů československé republiky spolu s podepsanými kulturními korporacemi rozhodl se pracovati co nej-

úsilovněji proti hrozivému a nebyvalému šíření pornografické a pornograficky vydávané literatury. Jsouce si bezpečně vědomi svého kulturního významu a poslání, podnikáme energické kroky u svých členů, abychom zamezili vydávání a rozšiřování pornografického braku. Nemáme v úmyslu ustoupiti ani před krajními opatřeními, vyžádá-li si toho zájem kultury a čest stavu. Podepsané korporace, uznávajíc vsak, že žádná kulturní činnost se nesetká s pozitivním výsledkem, nebude-li podepřena veřejností, obracejí se na české čtenářstvo s důtklivou výzvou: Žádejte a kupujte jen dobré knihy, neboť nebude-li po špatných poplatcích, nebude jich nikdo vydávati. Odmítejte cestující těch firem, které pod rouškou splátek a výhod vnucují vám mnohdy nejpustší brank a plevel. Obstarávejte své nákupy jen ve slušných závodech, které jsou za prodanou knihu odpovědny. Nedopřávejte sluchu neoprávněným a mnohdy zlomyslným útokům na dráhotu české knihy; srovnajte její cenu s cenou knih jinojazyčných, vydávaných za příznivějších podmínek výrobních i odbytových. Buďte pamětlivi, že stav knihkupecký a nakladatelský — díky nemístné benevolenci úřadů — stal se přístupným i nekvalifikovaným příživníkům, z jejichž činnost nemůžeme býti odpovědny. Opomíjejte ty firmy, jež přes všechnu naši snahu propouštějí se i nadále propagování špatné literatury. Bojujte s námi proti plevelu v literatuře, nepamínejte však na knihu dobrou a podporujte ji při každé příležitosti. Svaz knihkupců a nakladatelů československé republiky, Gremium knihkupců a nakladatelů v Praze. Východočeské gremium knihkupců v Hradci Králové. Svaz Osvětový v Praze. Syndikát českých spisovatelů a hudebních skladatelů. Spolek českých žurnalistů a Československá obec novinářská Spolek českoslov. knihovníků.

Pokladny ohnivzdorné, nedobytné, ocelopancéřové, železobetonové, proti násilnému vloupání *zaručeně zabezpečené*, jakož i ohnivzdorné osinkové skříňe na knihy a spisy, tresory ku zazdění, kasety atd. vyrábí a nejlevněji dodává: První Mor.-slov. továrna na pancéřové pokladny

Jergt & Hadlík v Brně, Nová ul. č. 10. Telefon č. 48.

Jediný katolický ústav:

Národní pojišťovna,

akc. spol. v Praze,
filiiálka pro Moravu, Slezsko a Hlučínsko
v Brně, Panská ul. 6—10.

Jediná nekartelovaná pojišťovna!
Veškeré odbory pojišťovací!

Chcete-li opravdu dobrou

harmoniku,

„Heligonku,

obraťte se na firmu

Konst. Stibitz, Ces. Budějovice.

Česká rukodilná výroba harmonik.
Ceny snížené. Ceník zdarma.

Prvotřídní tkalcovské výrobky nejlépe nakoupíte u firmy

Vendelín Dvořáček,

rukodíl. tkalcov. V ČERVENEM KOSTELCI, (Podkrkonoší)

Vzorky zdarma. Zásilky vyplacené. Látky ve zbytcích po Kč 5-90. Majitel firmy jest členem
Orla čes., čel. strany lidové a Jednoty lidov. živnostníků. Svůj k svému!

„Trnitou cestou . . .“

Vlasta Javoříčková, jez. tolik krásného již napsala, korunuje touto povídkou své ušlechtilé díla. Trnitou cestou prodírá se po válce zrazený český voják, továrník, leglo-ář. Je zrazen tou, jež při odchodu do války ronila krvavé slzy a přísahala mu věrnost až za hrob. Po trnité cestě konečně dospívá ke svému štěstí, zachránění . . . Krásná tato povídka čítá 236 stran, cena 10 Kč. Lze ji obdržeti v každém knihkupectví anebo přímo u nakladatele **Františka Šupky v Hradci Králové**. Odběratelé „A sv. C. a M.“ mají velkou slevu. Povídku našim čtenářům doporučujeme.

Karel Bubeník,

Ztracená ul. 30. Olomouc, Telefon 812.

Sklo, porcelán, lampy, zrcadla. Vhodné dárky. Velký výběr dekoracních figur v různém provedení. Osvětlovací předměty. Velký sklad láh a zařizování obrazů, zrcadel atd. Siavební sklenářství. Továrni sklad tabulového skla všeho druhu. Sklenářský tmel se zárukou. Dlamanty. Překupníkům velká sleva.

„Hostýn“ továrna na svíce a voskové zboží, Reřucha a spol.

v Bystřici pod Host, Morava,
doporučuje co nejuctivěji svoje výrobky.

Početno: Na Průmyslové a Živnostenské výstavě v M. Ostravě 1923 Bronzová medaile a diplom. Na Brněnských výstavních trzích 1922 Stříbrná medaile. Na Hospodářské a průmyslové výstavě v Trnavě 1924 Zlatá medaile a diplom. — Telefon čís. 28.

Josef Dykast,

mědikovectví,

Bzenec-Pisek, Morava.

Speciální výroba na přístroje ku pálení
slivovice, borovičky atd. dle nejnovějšího
zařizení a zákon. předpisu, kotle
ku vaření povidel, výroba lodiček do
sporáků.

Varhany

harmonia, piana, prospektní pišťaly
a veškeré hudební nástroje

nejlevněji a nejrychleji dodá první
česká firma na Moravě (založena
r. 1862)

M Strmiska a F. Imrich,
Uh. Hradiště.

Rozpočty zdarma a franko.

Lidové knihkupectví Ignác Hofirek, Olomouc

vydalo :

Řehulka. Ministranti KČ 12-20; Bystřina, Handecka figurky KČ 29-; Sheehan, Lukáš Delmege KČ 30-60; Malý kancionál arcidiecéze olomoucké v různých cenách — Dodá: Veškeré literární novinky, zvláště knihy zábavné, poučné, náboženské (misály, brevře, codex atd. vše nejnovější vyd.), divadla, hudebniny. — Jediné lidové knihkupectví v olomoucké diecézi! Poznačte sobě adresu!

KNĚŽSKÉ ODĚVY zhotovuje za nejlevnější ceny

František Špunda, seminární krejčí v Olomouci
(naproti semináři).

Stále na skladě: plátěné a celuloidové kolary, birety, náprsenky
za nejlevnější výrobní ceny.

Svíce voskové, oltářní,

těž bezvadné polovoskové, pak
paškály, grana, kadidla, vše
vzorné jakosti dodává
levně česká továrna
na svíce a mýdla

*J. Pilnáček,
Hradec Králové.*

Založeno roku 1816.

Při obstarávání svých potřeb
obratte se s důvěrou na naši
českou křesť. firmu

Karel Murla

odborný hodlnář a přísečný odhadce soudu
v Olomouci, Anglická 29.

Vede vždy
precisní hodinky
všech světových značek
Schafhausen, Omega, Zenith,
Doxa s písemnou zárukou a
přesně vyzkoušeny. Hojný sklad
zlatého a stříbrného zboží. Veš-
keré přibory ve velkém výběru
a v každém provedení. Bohatý
sklad přepychového zboží. Bu-
dícíčky. Vše za ceny tovární.
Správky se vyřizují ve vlastní
dílně a se vši přesností.

OLTÁŘE, SOCHY, JESLIČKY,

a ostatní vnitřní zařízení chrámová a jeho opravy pečlivě a levně provádí absolvent státní
školy řezbářské

Mořic Studeník v Krásně nad Bečvou,

odborný závod pro umělecké práce kostelní a dekorační.

PRVOTŘÍDNÍ VELKOVÝROBA A SKLAD OBUVI,
výroba obuvnických svršků

Jan Plšek, Olomouc, Štefanikova třída č. 6.

Obsluha vzorná.

Telefon 617.

Ceny solidní.

LIDOVÉ ZÁVODY TISKAŘ-

SKÉ A NAKLADATELSKÉ

V O L O M O U C I

doporučují své závody

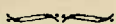
Arcibiskupskou knih- a kamenotiskárnu

v Olomouci,

Lidovou tiskárnu v Olomouci,

knihkupectví Ignáce Hofirka v Olomouci

HOJNÉ PŘÍZNI CTĚNÉHO

P. T. OBECENSTVA

Varhanářství

Fr. Fabiánek
ve Sloupě, Morava.

Vyrábí a dodává: *varhany a harmonia*. Opravy a ladění odborné a levně. Založeno r. 1904.

Frant. Mazalová
rozená Karásková
v Olomouci, Denisova 11.

Umělé květiny: kostelní, sva-
tební, dekorační a pohřební.

Palmy všech druhů. Sklad rakví.

Mešní vína:

zaruč. přírodní neporušená, vynikajících jakostí:
Lisánské jemné a čisté . . . . . Kč 7.— 1 l
Geyngolský rýžlník (uherské) Kč 8.50 1 l
Biskupský rýžlník (z Jugoslaviie) Kč 9.50 1 l
Biskupský rýžlník (z Itálie) . . . . . Kč 10.50 1 l
Tokajské vešlejemné (z r. 1921) Kč 12.— 1 l
Doporučnic a zasílá v sudcích 1 v lahvičích od
40 litrů výše přísedný dodavatel mešních vín

Fl. Čížek v Humpolci.

Vína pocházejí z biskupských vlnic a jiných
velkostatků a jsou v chemickém státním ústavě
v Praze analysována, takže přírodní původ
jich jest odborně zjištěn.

Sukně

polovlněné, neušité, černé, pestro-
barevné, protkané, páskované, velmi
trvanlivé, za 12, 13, 14, 15, 16, 17,
18 Kč Šátky na hlavu, teplé, od 7 Kč
výše. Deky na koně 18 Kč až 28 Kč.
Dobírkou zasílá

Jan Tušla, Jimramov,
Morava.

Proč

nejraději obstarávám svůj nákup u firmy

Richter & Hill v Olomouci??

Proto,

že tam vždy velký výběr veškerých novotin jest, takže
každé dámě se naskytuje příležitost *výhodně* nakoupiti
a *uspokojivě* obsloužena býti.

Nejlépe koupíte

dámské a pánské látky, plátna,
etamíny ve všech módních bar-
vách, šátky, koberce a záclony

orelské

*kroje, látku na kroje,
košilký*

a všechny součástky orelského
kroje parádního a cvičebního
stále na skladě má katol. firma

J. Záleška,
Olomouc,

Wilsonovo (Dolní) nám. čís. 9.

Všechny tiskopisy

pro jednotlivce, spolky, druž-
stva, nakladatelství, banky,
záložny, továrny atd.,
ve vkusné úpravě,
rychle a levně
dodá

*Lidová tiskárna
v Olomouci*

Lidové závody tiskařské a na-
kladatelské, spol. s r. o.

Klášterní 12. Mlýnská 11.

Moravsko-slovenská banka centrála v Olomouci.

Filiálky:

Bratislava, Brno, Hlučín, Hradec Králové,
Opava, Praha, Šaštín, Uherský Brod, Zohor
a Žilina na Slovensku.

Vlastní a svěřené prostředky cca Kč 150,000.000.—.

Provádí veškeré bankovní a průmyslové transakce za nejvý-
hodnějších podmínek. Přijímá za velmi výhodných podmínek
vklady na vkladní knížky a běžné účty. Dotazy zodpoví
zdarma ředitelství centrály a filiálék.

Telefon Olomouc: 666 a 795.

Adresa telegramů: Moravoslovenská.

Umělecko-průmyslové dílny
Aloise Petrusa,
absolventa stát. odborné mistr. školy
Třebíč.

P. T. pány vzdělavatele dovoluji si upozorniti
na chvalně známá „*Loutková divadla*
Petrusova,“ tudíž

Zakládejte všude „loutkové scény“
ve vašich spolcích, tím skládati budete
vinnou daň Bohu i české mládeži, stuvíce se do
služeb vychovatelských, pobavíte malé i velké
ve smyslu úmyslů Stvořitele všeho, co je dobré!
Určitá % odvádí mistr Petrus ústavu pro
zmrzačelé, pro které šije.

Úspěchy morální jsou veliké, režie žádná, stálý fin. zisk a zaměstnání mládeže.

Pište si o ceniky, rady a pokyny bezplatně firmě Petrus, Třebíč.

Letos o 100.— Kč levnější a větší výbuva.

Odborný závod pro bytová zařízení

Josefa Hanáka v Prostějově

dodává za ceny bez konkurence

klubovky, pohovky, otomany, matraee,	koberce, záclony, pokrývky, linoleum,	mosazný a kovový nábytek.
---	--	------------------------------------

Nová písma. Mnoho pochvalných uznání! Nové stroje.
 Veškeré tiskopisy společenské, jako: pozvánky na divadla, zábavy,
 akademie, plesy a jiné, navštivenky, svatební oznámení,
 poděkování, adresy, plakáty zhotovuje

Knihtiskárna „Snaha“

František Olšovský, Hranice.

Noviny, listy odborné, brožury, vědecké knihy
 ve všech jazycích, revue, ceníky, bankov. a úřed. tiskopisy,
 obchodní knihy, různé papíry, diplomy, pohlednice a j. v krátké době.
 Uprava vzorná. Zaručeně odbornická práce! Ceny mírné

Zbytky 2 až 6 m délky bezchybné:

Serie 1.	20 m vojenského plátna nebíléného, 78 cm šíře, na prádlo, 2-6 m délky	Kč 92-=-
Serie 2.	20 m voj. flanelu, nebíléného, 75 cm šíře, na zimní prádlo, 2-6 m dlouhé	Kč 110-=-
Serie 3.	20 m domácího proužk flanelu, 70 cm šíře, na zimní prádlo, 2-6 m délky	Kč 120-=-
Serie 4.	20 m jemného flanelu proužk, 72 cm šíře, na zimní prádlo, 2-6 m délky	Kč 140-=-
Serie 5.	20 m domácích zesíl. rukodilných, 78 cm šíře, na košile, 2-6 m dlouhé	Kč 125-=-
Serie 6.	20 m dom. oxfordu inkodil, 78 cm šíře, na košile dělnické, 2-6 m délky	Kč 125-=-
Serie 7.	20 m domácího kanafasu na povlaky peřin, 78 cm šíře, 2-10 m délky	Kč 125-=-
Serie 8.	20 m domácí barev. kanafasu, 120 cm šíře, na povlaky peřin, 2-5 m délky	Kč 170-=-
Serie 9.	20 m línletu-sýpkoviny, 80 cm šíře, 2-6 m délky	Kč 150-=-
Serie 10.	20 m línletu sýpkoviny, 120 cm šíře, 2-6 m délky	Kč 240-=-
Serie 11.	20 m línletu sýpkoviny, 90 cm šíře, na polštáře nejl., 2-5 m délky	Kč 200-=-
Serie 12.	20 m voalů tmavých i světlých, smíšených, nej. jakosti, na saty, 2-5 m délky	Kč 140-=-
Serie 13.	20 m krepů eponzových, tmavé i světlé, smíš., zar. stálobarevné, 2-5 m délky	Kč 165-=-
Serie 14.	20 m pestrotlasků v nejlepší jakosti, 70 cm šíře, zar. stálobarevné, 2-5 m délky	Kč 150-=-
Serie 15.	20 m modro- a šedotisku, 70 cm šíře, zaručené stálobarevné, 2-5 m délky	Kč 125-=-
Serie 16.	20 m barchetů heřmelinových, tlustých, na nejl. župany a šaty, 2-5 m délky	Kč 200-=-
Serie 17.	20 m nejlepší barchetů tmavých, tkaných, bez vlasů, 2-5 m délky	Kč 190-=-
Serie 18.	20 m nejemnějšího maccozeřiru, který možno vyvářeti, 3-7 m délky	Kč 165-=-
Serie 19.	20 m nejlepšího anglického kretonu na bluzky a košile, 2-6 m délky	Kč 156-=-
Serie 20.	20 m veškeru na šaty v různých vzorech, různé šíře, 2-6 m délky	Kč 165-=-

Vše bezchybné, stálobarevné, z celých kusů stříhané, praktické pro každou rodinu, nejvřeleji doporučuji

Vzorky od zbytků se vzhledem na stálou změnu vzorů zesílány býti nemohou, míleráda vezmu však zbožl zpět v případě, že by nevyhovělo — Pro ústavy jako sirotčince, školy, okresní péče o mládež a pod. zašlu na zkoušku bez dobírky, jinak vše pouze dobírkou. Poštovné, obal a daň obratovou hradím sama, tedy žádná jiné výlohy. — Za dobrou jakost ručl

Emilie Stolinová, tov. sklad rukodilného zboží podnikonošského
 v Náchodě, N. O.

A P O Š T O L Á T

sv. Cyrila a Metoda pod ochranou bl. Panny Marie

Ročník 16.

Únor — Květen 1925.

Číslo 2-5.

Snahy po sjednocení slovanských národů ve víře

Zachraňme rozkolný východ

Prvn charakteristickou známkou církve Kristovy je jednota. Nelze si mysliti, že by od téhož božského původce pocházely zároveň různé církve lišící se v učení víry, nebo že by chtěl, zakládaje církve, co při těle lidském bylo by nestvurným, zříditi společnost s více hlavami od sebe neodvislými, s mnohými údy od sebe odloučenými, rozptýlenými. Ami nelze říci, že by tyto rozptýlené údy a neodvislé hlavy měly se spojovati pod jednou pravou hlavou Ježíše Krista, Syna Božího; on založil církev viditelnou, z viditelných údů, proto musí býti viditelnou i hlava. Ježíš Kristus však jest hlava neviditelná. Proto opouštíje tuto zemi postarat se v osobě sv. Petra, knížete apoštolů a v jeho oprávněných nástupcích o hlavu viditelnou své viditelné a nikdy nehybnoucí církvi; živými členy církve jsou ti údové, kteří s touto viditelnou hlavou jsou spojeni, mrtvými pak a ku zkáze odsouzenými, kteří od této jediné, viditelné hlavy jsou odtrženi.

Že tomu tak jest, poznáváme již z toho, co nám o ustanovení a podstatě církve vykládá sv. evangelium; ale zvláště přesvědčují nás o tom poslední slova Pána Ježíše ve večeradle a jeho vroucí a snažná modlitba k Otci, aby uředníky zachoval v jednotě.

Poslední odkaz a modlitba božského Spasitele platily církvi teprve se rodící, která již tenkrát byla tak žárlivě dhalou své jednoty, jako její božský zakladatel sám, potlačujíc všecko, co se zdálo od prvopočátku ohrožovati jednotu v učení, ve víře a v jejím zřízení. A tak po devatenáct století stále září na čele vyvolené dcery božské obdivuhodná, božská jednota, neboť jest stále stejnou ve svém učení, stále bdělou o zachránce svých článků víry, vždycky připravenou potlačití všecky různice vzniklé mezi jejími syny, vždycky neohroženou v obraně práv svého představeného, stále úzkostlivě starostlivou, aby udržela okolo sebe sjednocené duše

nejvyšším pastýřem sobě svěřené a jeho drahocennou krví vykoupené a zároveň zve k sobě ony, jež nemohou býti účastny ovoce vykrcupení, protože nejsou ve spojení s mystickým tělem božského zakladatele jejího.

Toto všecko nám praví bez přerušení dějiny církve a na poslední jejích stránce na konci věku bude napsáno totéž, co bylo zaznamenáno hned na stránce první: „Jedno tělo a jeden duch. Jeden pán, jedna víra a jeden křest.“

Hned od počátku vidíme, kterak apoštolové jednomyslní v učení rozešli se po veškerém světě, nesouce tutéž nauku, hlásajíce tutéž pravdu a spojení jsouce s jedním představeným, s jednou hlavou, sv. Petrem.

Když povstaly první spory a neshody buď z nejasného poznání pravdy, nebo z neznalosti a snad i ze zlomyslnosti, apoštolové si pospíší jich udusit a odsoudit. Ten jenž je všecky přežil, postavil proti všem bludům myslí nepokojných, pyšných a zachtivých novot své podivuhodné evangelium; kdežto veliký apoštol národu sv. Pavel koná své vznesené poslání, hlásaje ve všech střediscích křesťanských, která povstávala mezi pohany, jednotu víry a jednotu zřízení božské společnosti, spojující všecky ve svém klíně, aby byli všichni jedno tělo s jednou hlavou: pečliví jsouce zachováti jednotu ducha páskou míru.

Souhlasnou a vytrvalou byla snaha sv. Otců a učitelů církevních sněmů a římských papežů: chrániti jednotu učení a jednotu správy. Povstala-li podezřelá novota, pokus o neodvislost nebo roztržku, ihned vidíme obracet se zraky ke středišti jednoty a vyzývati a očekávati jeho rozhodnutí, zavržení, nebo prohlášení veškeré církve shromážděné na sněmu.

A tak známka jednoty více a více se upevňovala a utvrzovala a to krásné věno, které je zárukou božského původu církve, nabývalo více jasnosti a vysílalo zářivé paprsky, který jsou neklamným vodítkem, ku pravdě a nepřekonatelnou chradou proti bludu a proti úsilí těch, kteří by rádi církev Kristovu zpusťovali a zničili.

A poněvadž až po dnešní den papežové všech věků bděli nad neporušitelností jednoty církve a svými výroky, svými rozsudky a odhalováním základných a úskočných bludů horlili o jednotu, jeví se tato oproti pozemským mocnostem, oproti tvrzením domyšlivé a lživé vědy a proti neoprávněným a bezbožným útokům, vždy zřetelněji, jasněji a podivuhodněji, takže stále více odhaluje nemohoucnost nepřátel a odsuzuje je ku zběsilému zoufalství, až jednoho dne ukáže jejich úplnou a osudnou porážku.

Ale při tom všem úsilí tím bolestnější jeví se nám roztržka, která z většího dílu zasáhla východní církev. Kdežto tato byla dříve kolébkou rodičí se církve, svědkyni práci sv. Otců a učitelů církevních, určenou, aby udržovala jednotu víry, kdežto byla dříve polem, na němž hlasem jejích pastýřů za jásotu věřícího lidu božská jednota církve tolikrát vítězně se zaskvěla nad nepřáteli, dnes tato církev vleče se a zkomírá, odloučená od církve katolické.

Kdysi vznešenou částkou mystického těla Kristova, lidskou zpupností a pýchou odtržena, klamem svých pastýřů, neblahými nahodilostmi, lidskými a přechodnými okolnostmi od jednoty zdržována, trvá nyní dále mimo tuto jednotu. Jaké bolestné city musí v nás

*Mše sv. na nádvoří velehradském pro Orelstvo a Omladinu před svčenním Stojanova.
Mši sv. sloužil šéfredaktor Našince P. Lad. Zamykal.*

vzbuditi vzpomínka na minulost církve východní a na nynější její stav?

A takové vzpomínky měly by se probuditi v srdci všech věřících, kteří znajíce blíže církev východní, dovedou oceniti škodu, kterou

trpí, jsouc vzdálena jednoty, a ránu, kterou tím zasazuje právě církví Kristové, a ve všech by měly zanítiti zájem, aby se splnil odkaz a modlitba božského zakladatele, „aby byli všichni jedno“.

Protestanti jsou také odtrženi od jednoty církve Kristovy; avšak ve svém odboji, v božívém, zuřivém záchvatu vyhlášené reformy odvrhli články víry, obřad, svátostí, kněžství, oběť i církevní správu, takže mnohé z jejich sekt pozbyly úplně podobu církve Kristovy a mohou jenom pokládány býti za rozmanitá náboženská sdružení od sebe rozdílná a sobě tak odporující, že některé z nich nemohou býti ani nazvány křesťanskými, poněvadž tak je v nich porušeno udělování svátosti křtu, který jediné duše spojuje s Kristem. Smutný jest jejich stav a svaté a záslužné jest dílo obnoviti v nich opět církev Kristovu, neboť u protestantů, ať si náležejí ke kterékoliv sektě, jenom o úplné obnově církve Kristovy může býti řeč.

Jinak je tomu u rozkolné církve východní. Její stav, její nemoc, zasluhuje spíše láskyplného ošetřování. V ní zachovala se, ač odloučená od středistě, apoštolská posloupnost, hierarchie, kněžství, oběť, svaté svátostí a vše, co Kristus v církvi své uložil, aby přivlastňovalo ovoce jeho vykoupení a pomáhalo duším ku věčnému spasení. Jako v církvi západní a východní katolické, tak i v církvi pravoslavné zachovalo se vše potřebné ku bohoslužebným obřadům. Slavné ceremonie, posvátné modlitby, složené sv. Otcí a církevními učiteli právě církve východní; církevní hodinky, vznešené to skladby bohoslovecké, které jsou výronem hluboká kajícího, jindy opět nadšeným jásotem svatých duší: a hodinky tyto konají se dnem i nocí, vysílajíce k nebi ony vzdechy, ony zpěvy, které složil kdysi sv. Basil, sv. Sofronius, sv. Ondřej Kretský, sv. Jan Damascenský, sv. Theodor Studita, sv. Roman a jak se jmenují všechna ta jasná souhvězdí svatých pěvců a pořadatelů velebných hodinek církevních církve východní. (Pokračování)

Církev živá a náboženské obrození na Rusi

N. A. Berdajev přel. V. Hladký

Dvě třídy lidské jsou odsouzeny, aby nechápaly podstaty a významu revoluce: revolucionáři zevnější a zevnější protirevolucionáři. Jedni i druzí postrádají svobody ducha zmitání jsouce na povrchu procesu revolučního a posedlí zlými vášněmi, jedni i druzí se domnívají, že revoluce ničí starý život a utvořuje život nový. Revolucionáři zevnější se domnívají, že revoluce ruší život starý, špatný a nespořádaný a tvoří život nový, krásný a dobrý. Protirevolucionáři zevnější domnívají se, že revoluce ničí život starý krásný a dobrý a tvoří život nový, špatný a nespořádaný. Jedni se pokládají za tvůrce nového života, druzí za oprávce života starého. Je to věčný sebeklam, pohlouzení, vý-

cházející z toho fakta, že náš život plyne na povrchu skutečného života. Vnitřní význam procesu revolučního je úplně jiný a je nepoznán těmi, kteří vlastní pojem tohoto významu podrobují záporné reakci duševní. Revoluce a to každá revoluce (nejen nešťastná revoluce ruská) neruší starého života a netvoří života nového. Revoluce svou metafysickou podstatou je dovršení postupu rozkladu a zkázy, co je podrobno rozkladu a zkáze na starém životě, odvržení starého zřízení. V ní pokračuje staré ve svých úkonech ale v úpadku a rozkladu. Duchové upadající, otrocky k minulosti lnoucí, účinkují při revolucích. Vnitřní pravidla, jimiž řídí se jednání revolucionářů, nemohou vytvořit nového života. Jakmile duše jednotlivců, sociálních sdružení nebo celých národů dávají se ovládati zápornými pocity hněvu, nenávisli, zášti a pomsty, upadají v otroctví řílicí se minulostí, od níž nemohou se odtrhnouti. Revolucionáři nemají síly, aby viděli věčnost v minulosti, v nich nníducha vzkříšení, oni jsou upoutáni city zlými a mstivými k tomu, co jest hnjícího v minulosti a nemají síly obrátiti zrak ku budoucnosti, osvoboditi se od minulosti. Revoluce zdá se jenom zevnějškem obrácena k budoucnosti, vnitřně obrácena je vždy k minulosti. Toto ovládnutí minulosti, jež bývá vyjádřeno jejím nenáviděním, zuřivým ničením a pomstou, vyvolává hlavní dojem revolucionismu. Když ruská revoluce konala dílo pomsty, zaměřena zlobou na starý měšťácký svět, vyvolala dojem rozhodně revoluční, měla vznět revoluční a překvapila svět svým maximalismem. Když pak obrátila svůj zřetel k budoucnosti a dala se do budování, vytvořila novou politiku hospodářskou (nep), zřídila obchod uzenínou, vybudovala trusty a vyvolala zcela jinaký dojem než revoluční, úplně „měšťácký“ a pozbyla všecku myšlenku a všecek vznět.

Revoluce je s to nenáviděti minulost a zničití ji, nebo jí částečně obnoviti. Ale sil tvořivých v ní není. Svou metafysickou podstatou je revoluce umenšení, snížení bytí: ona je mytologickou, nikoliv skutečnou. Je pouze odrazem vnitřního poblouzení, duševní choroby. Proto jsou revoluce vždycky málo šťastné; revolucí zdařených není a nemůže býti. Nikdy neutvoří toho, k čemu směřují, nýbrž zvrhnou se v opak. Revoluce mají přirozenost metafysicky zpátečnickou; je to třeba vysloviti, vzněsti tuto obžalobu. Revoluce jsou csudem národů, jejich tragickým určením. Třeba je přijati jako trest za provinění. A není nic politování hodnějšího nežli je obdivovati a je idealisovati.

V témže poblouzení se nalézají zevní protirevolucionáři. Podobně ně jako revolucionáři i oni rozhodují záporně a nikoliv kladně. Domnívají se, že jsou s to obnoviti starý život. Ale vpravdě jsou i oni ponořeni v ničivém proudu revolučním a často tvoří jednu sílu rozvratu. Také oni nejsou s to tvořiti kladně jako revolucionáři. Duch času, chovající v sobě zkázu, potlačuje také v nich ducha věčnosti, chovajícího v sobě obnovení všeho života.

Totéž zlo objevuje se v dějinách často v různé podobě. Temné

stíny minulosti zahalují revoluční proces, minulost šlapaná a bořená se mstí vynořujíc se z vln revoluce v nejodpornějších podobách.

Co však je věčného v minulosti, vychází skryto v hlubinách života. Revolucionáři i protirevolucionáři zápolice o své zájmy, nemohou se zbaviti břemena minulosti a odhodlati se k životu lepšímu, protože nechtějí pocíti tím, co jediné ducha uschopňuje ku tvořivému dílu, to jest kajcnosti. Revolucionáři budou vždycky otroky špatné minulosti a neschopní tvořiti, protože oni svým způsobem nazírání na svět zavrhuji kajcnost, zůstávají hříšníci zatvrzelými, to jest, pod vlivem špatné minulosti. Ti pak, kteří s revolucí zápolí a kteří bolestně byli jí zasaženi, uznávají s počátku kajcnost, ale nechtějí se káti z těch hříchů, které vehnaly Rus do revoluce a nechtějí setřásti zlé duchy. Tak procesy (vývoj) revoluční a protirevoluční, představující dvě stránky různé téže pohromy, zůstávají uzavřeny v čarovném kruhu bez východiště. Zlí duchové týrají tělo i ducha ruského lidu a duše nekajcné činí malomocné pokusy utvořití nový život.

Dopis z Afriky

Dne 10. srpna 1924.

Katoličtí američtí Čechové postavili si nehynoucí pomník — v Africe — katolickou školu.

milovaný pane redaktore a drazí američtí krajané!

Právě jsem obdržel prostřednictvím obětavého pana redaktora „Hlasu“ vaše dárky pro moji misionářskou stanicí, které mne vskutku překvapily a mně umožnily, bych postavil větší školu v Kalkfontein South. Příští měsíc bude škola již státi v Kalkfontein, jakožto pomník vaší obětavosti a lásky. Necht' vám to Božský Spasitel mnohokrát odplatí. Buďte ujistěni, že při každé mši svaté na vás všechny vzpomínám a děti se modlí růženec za všechny dobrodince! Byla to pomoc ve veliké nouzi. Svatý Josef, patron mojí stanice, nás přece vyslyšel a pomohl.

Zásilka přišla též v čase, kdy jsme zde slavili primici dp. Josefa Balla. Jest to starší pán, dřívější úředník — před čtyřmi roky vstoupil k nám a dnes jest z něho horlivý misionář. Byla to pro nás tichá, rodinná slavnost.

Zároveň jsem pohřbil jednoho starého Hottentota a jednu Hottentotku. Tato byla již několikrát vyučována, bohužel, před svatým křtem mi vždy utekla; na smrtelné posteli jsem ji pokřtil. Přece milost Boží ji zachránila před věčným zahynutím. Byla to pro mne dvojnásobná radost, že jsem ji mohl vytrhnouti z pohanství a přivésti ke Kristu Pánu.

Příští měsíc započnu novou odbočku misionářské stanice Gabis

— v Nieuwefontein. Jest tam přes 40 dětí a asi 20 dospělých k vyučování. Jest třeba hodně pracovních sil, výsledky by byly ještě větší.

Prozatím končím a ještě jednou vzdávám všem americkým krajanům svoje upřímné „Zaplať Pán Bůh“ s prosbou, by i nadále si na mne vzpomněli a malým dárkem vypomohli.

S upřímným pozdravem všem zustávám váš vděčný

P. Václav Řehoř.

R. C. Mission Gabis, P. O. Kalkfontein South, P. Box 1.,
S. W. Africa.

Dopis z Argentiny

Pro „Hlas“ zaslal P. Z.

Misionářské cesty ke krajanům.

I.

Jelikož jsem obdržel ze sesterské severní Ameriky četné dopisy plné výčitek, proč jsem se tak dlouho odmlčel, slibuji, že se polepším, poněvadž se polepšilo i mé, slávce nakloněné zdraví. Rychle tedy do práce!

Když jsem s mnoha stran slyšel a četl o velmi smutném duchovním a mravním stavu krajanů v osadě Berisso, zželelo se mi jich, a umínil jsem si stůj co stůj, i třeba chatrné zdraví obětovati, aspoň ty zachrániti, kteří mají ještě trochu citu a svědomí. Oznamil jsem svůj plán návštěvy v „Jiho-americkém čechoslováku“, ale šotek redakční nebo tiskařův to musil hned mapoprvé zmásti, totiž v oznámení bylo vypuštěno to hlavní, kde se budou české služby Boží konati. Z pozvání krajanů z okolí Berisso však přece mnozí správně si věc vysvětlili a přišli.

Vzjíždím z Buenos Aires pravidelně v sobotu odpoledne nyní každých čtrnáct dní z Jižního nádraží. Síť železniční jest opravdová spleť drah všemi směry z hlavního města vyjíždějících, a síce ze čtyř velkých nádraží. Cestování vlakem jest poměrně drahé, za to však vlaky opravdu „jedcu“, což umožňuje jednak poloha — jako na dlani — a pak přímočaré směry, bez různých klikatín, a moderní lokomotivy. Jsou pouze dvě třídy vozů-salonů. Když jsem jel po prvé v Argentině delší kus cesty vlakem, bleskovým rychlíkem, vzpomněl jsem si na náš student. výlet do na moravské „Tišnové“ z Brna, kdy studenti opouštěli „cvašem“ jedoucí vlak, nakoupili si v budkách cigaret a zase pohodlně vlak dohonili. To tedy nebyl bleskový, nýbrž hlemýžďí vlak.

Zde vyjíždí vlak přesně při třetím úderu většího zvonu. Cestou jsou návštěví, jakou rychlostí jest dovoleno jeti. Vyjedeme z města

do předměstí a vidíme při řece Riachuelo rozsáhlé „frigorífico“ (jatký) „La Negra“ — Černoška. Nedaleko toho jest jiné frigorífico „La Blanca“ — Běloška — a třetí velké se jmenuje „Wilson“. To jsou tři nejvýdatnější zdroje, zásobující Buenos Aires každého dne čerstvým masem a všemi masnými výrobky. Jakost dobytka jest různá a dle toho též jakost a cena masa; 20, 30, 40 i snad více centův za kilogram. V těchto frigoríficích pracuje též dosti krajanů z předměstí zvaného Piñeyro a jiných míst, která náležejí již pod pravomoc církevní i světskou do La Plata, hlavního města „provincie Buenos Aires“. Nedaleko viděti v Piñeyro zdi nového kostela, uprostřed nichž vyčnívá věžka starého kostelíčka, chudického, zhotoveného z krabatého plechu. Sloužil jsem v něm čtyřikrát pro krajaný mši svatou, ale oni tam o to nestojí, jak mně jeden po prvé u kostela řekl. Že prý lidé po válce jsou jiných názorů. Přišel prý se jen pořívat, jaké to bude. Ten krajanek mluvil jistě téměř za všechny. Ti jsou již tedy dle nové módy v československé republice „převychování“. Zajisté se všem tento název líbí, ale nad následky takové výchovy spláchnou možná brzy rodiče, učitelé i „tatičci“, jsoucí u vesla . . . Již začínají nad chybami z převýchovy jejich vyplývajícími, kroutili hlavou, již mění heslo: „Tábor naším programem!“ v jiné: „Práce naším programem!“, ale tomuto heslu nechtějí jejich posluchači rozuměti. Caveant consules!

Předměstí kolem Buenos Aires jest vlastně výhradní bydlíště dělnických rodin, jež si nemohou popřátí luxusu platiti vysokou činní ve městě. Jejich „paláce“ rostou jako houby po dešti, obyčejně za „nedělního klidu“, a lepí se jeden na druhý jako vlaštovčí hnízda. Jsou to, abych tak správně řekl, velké bedny o 30—50 plošných metrových stěnách, pobité krabatým plechem. — Musí se ten plech tak pravidelně „navarhánkován“? Jelikož se musí s počasím stahovat anebo napínat. Za velkého úpalu slunečního se musí roztahovat a proto by sluníčko vytáhlo svými paprsky, předlouhými prsty, všechny hřebíky a šroubky, a plech by spadl. Střecha na domech jest téměř vodorovná, pro příjemné procházky večerní vhodná. Jelikož není kamenného uhlí, neboť je příliš drahé, topí se uhlím dřevěným z „miliřů“, nebo ještě více a pohodlněji naftou čištěnou, kterou vydobývají též naši krajané — asi dvě stě jich tam bydlí — v Comodoro-Rivadavia.

Často se stane výbuch v hořáku a pak hned hoří palác jeden a často zachvátí oheň svými žhavými jazyky i sousední, jak se to stalo nedávno v Berisso u krajanů, k nimž právě se mnou i laskaví čtenáři putují.

K předměstí Buenos Aires se připojují podél dráhy jiné nové osady dělnické. Před domky jsou obyčejně malé zahrádky s trochou zeleniny a několika stromy. fíkovníky, citrony a pomerančovníky. Za domy jsou pastviny s pestrou směsí zvířectva. Jsou tam: koně, krávy, ovce, kozy, pak drůbež: husy, kachny, krocani, slepice a holubi, vše společně pečlivá americké svobody a svorně

si berou s bohatého stolu matky přírody za starostlivého dohledu nebeského Hospodáře.

Vlak zrychluje svůj běh, a proto se vše jen mihá před očima. Spousty prádla rozvěšeného na drátech před domy a na střechách

Valná hromada Apoštolátu na Velehradě před svěcením Stojanova. Kunovník Světlík vysvětluje změnu stanov valné hromadě.

vlaží jako bílé prapory za stálého zde větru. Musím se též zmíniti, jak si pochvalují naše krajanky, že mají tak lehce, bez mýdla, a přece tak bělostně vypráno. Měkká voda a sluníčko, to je ta nejlepší zde pradelna.

Jedeme dále: přestávají dlážděné silnice a nastupuje buď moře prachu nebo moře bláta. Právě přelo po tři dny, a poněvadž voda nemá téměř žádného spádu, zůstává stát, kam napršela, až teplé sluníčko a země jí vssají. Takové cesty s bezedným bahnem jsou pravou trýzní lidí i dobytka. V takovém případě táhne šest i více koni jednoduchou dvoukolku a často se stane, že některé zvíře klesne a nevstane více: únava a kruté, nelidské zacházení vozkovo, učiní konec jeho životu. Právě jsem viděl z vlaku něco podobného. Několik mužů přišlo na pomoc vozkovi, aby vypráhli kleslého koně, aby mohl povoz jeti dále. Bylo to uprostřed vesnice, ale to nevádí. Muži po odjezdu povozu konali „zdravotní službu“. Rozhrnuli husté, černé bahno, aby mrtvola padlého koně hlouběji zapadla, a pak se vše nad ním zavřelo, jako to historické Mrtvé moře nad faraonem a jeho jezdci. Kus cesty dále bylo vidět na pastvisku několik ohořelých koster pošlých koní a krav. Jelikož jest zde dobytka všude velká spousta, jest též samozřejmo, že občas některé zahyne, obzvláště v zimě. Čím dále, tím jsou pastvíska rozlehlejší a též stáda dobytka vždy větší, třeba mnoho set kusů čítající. Plochy ty jsou ohrazeny ve čtvercích o mnoha hektarech drátem, aby dobytek různých majitelů se nesmíchal. Dle velikosti stáda jest též jeden neb obyčejně více hlídačů na koních při dobytku.

Právě jsem mohl pozorovati hon jednoho takového jezdce za ročním teletem. Připomínalo mně to hon velkého psa za zajícem. Často pes v šíleném běhu přeskočil zajíce, a ten toho okamžiku využil a pádil zpět, čímž se z chránil. Po došti dlouhý čas nebyl hlídač s to tele chytiti. Zajeli jsme; nevím, kdy se mu to podařilo. Přijíždíme k městu Bernal, a hned blízko leží město Quilmes, proslulé jako Plzeň svým dobrým pivem „Cristal Quilmes“. Několikátá stanice dále se nazývá Ringuelet. Odbočka dráhy vede odtud do 60 ha rozsáhlé cihelny parní se čtyřmi vysokými komíny, čtvrt hodiny vzdálené, jež jest majetkem krajana inženýra Clibora, nyní jeho syna, jelikož v květnu l. r. otce ranila v závodě mrtvice, již brzy podlehl. Zanechal prý jmění za šest milionů pesos. Též tam pracují krajané, ale většina se tam neudrží dlouho, mnoho prý dřiny za bídný plat. — Ještě malá stanice Tolosa, a vjíždíme do velkého nádraží hlavního města provincie Buenos Aires, do La Plata. Buenos Aires—Capital Federal—město společně pro celou Argentinu, abych tak řekl po evropsku, město svobodné, s vlastním statutem. Každá provincie, jichž jest celkem čtrnáct, má své hlavní město. La Plata znamená stříbro. Město La Plata má jméno jistě dle řeky, při níž leží svým přístavem, a která se podobá v těch místech již vlastně moři — jest 67 km široká — takže není vidět zároveň oba břehy. Jmenuje se Rio de La Plata — stříbrná řeka. Jižně odtud jest velmi půvabné lázeňské město Mar de La Plata — stříbrné moře — kde odlehčují argenští milionáři svým pokladnám. Jest možno, ba jisto, že v písku řeky a moře v těch krajích jest nebo bylo stříbro. Též všeobecně peníze v Argentině se nazývají „la plata“.

Město La Plata vyniká svou rozlehlostí, úhlednými domy, četnými sady a vzornou čistotou na ulicích.

Je tam hodný pan biskup, u něhož jsem byl již třikrát jednati v záležitosti krajanů v jeho diecési. V květnu jsme tam oslavovali jeho 25leté biskupské jubileum. Byla to imponující slavnost. — Z Buenos Aires přijeli gratulanti ve třech (!) zvláštních vlacích (a ještě velmi dlouhých). Když viděl pan biskup ty ohromné zástupy, před nim se tisíci, a když vyslechl vřelá a v nadšené náladě pronesená blahopřání, poděkoval, stoje na vysokém podiu, při své, poměrně opravdu malé residenci, v delší řeči, na třikrát, aby všichni slyšeli jeho otcovská slova, a nakonec pravil:

„Drazi diecesáni! Residence má jest sice malá, ale za to srdce vašeho biskupa jest veliké, vřele milující své ovečky, všechny otcovskou láskou objímající.“ Jest pravdě podobno, že po vysvětlení a ukončení nepřijemné a poměrům církevním velmi škodlivé otázky jmenování arcibiskupa v Buenos Aires, bude on povýšen na prvního kardinála v Argentině. Vedle biskupské residence dokončuje se v hrubé stavbě nová katedrála, jež má převýšiti svou velikolepostí všechny kostely jižní Ameriky. V La Plata jest světoznámé museum, jež má nejzajímavější a největší sbírky všemožných zvířat nejen nyní žijících, ale teprve objevených, nýbrž i kostry zvířat dávno vyhynulých. Nejzajímavější jsou exempláře vzácných „potvůrek“ mořských, úžasné velikostí. Kdo nevěří, ať přijde za mnou, a já jej tam zavedu a nebude té návštěvy litovati. Uniklům též jest v tom městě (ale i v Buenos Aires jsem to spatřil), kterak několik mladíků, úplně bezcných, dovede se mistrně pohybovati, do pouliční dráhy vskočiti nebo se jí drže, zároveň s ní jede na nizoučkém, nepatrném vozičku. Každý se za nimi ohlíží s úžasem čekaje, kdy se octne pod koly pouliční káry. Provozují obchodní žebřání velmi výnosné. Mohou jistě zemřít jako milionáři. Pozoroval jsem jednoho ve vlaku.

Za jízdy prošel celý vlak, každý mu dal aspoň deset centávů. Při nedělní velké návštěvě města bývá každý vlak přímo nabit, a každou hodinu nebo půlhodinu vyjíždějí vlaky ruz. směry, a z nich navštíví on každý druhý nejméně. Jedenkrát jsem mu rozježil nervy, když jsem řekl: „Usted está un pobre comerciante! — Vy jste obchodním žebrákem!“ Začal nadávat a v okamžiku zmizel. — A teď o krok dále! Opustil jsem dosavadního rychlého oře, zachváceného žízní subtropického horka, a vsedl jsem do jiného vlaku, ale stejně slušného a rychlého. Po několika minutové jízdě ocitáme se ve stanici zvané „Tirol federal — Společná střelnice“. Jistě jest daleko lepší než ta nejlepší vojenská střelnice, jež jsem kdy viděl. Za ní již začíná jiné ovzduší a zajímavější podívaná; blížíme se k nádraží „Dek central del puerto de La Plata — Střední průplav přístavu La Plata“. Jelikož celá ta krajina je vlastně ohromným shromážděním dobytka pro dvě frigorífico v Berisso, jest půda prosycena hnojem dobytka, a proto též vzduch prosycen „vůní“ toho druhu místo dříve silné vůně z hápů euca-

lyptových. Zajisté se sbíhají laskavým čtenářům „Hlasu“ sliny v ústech touho po bonbonech, napouštěných olejem eucalyptovým. Znáte tu příjemnou vůni, ústrojí dýchacímu tak užitečnou, jen v malém, za to ny jí zde máme opravdu ve velkém.

Stromy eucalyptové i dvacet metrů vysoké jsou zde obecnými stromy v alejích, v zahradách i lesích. Kde jest jich mnoho pohromadě, tam se až těžko dýchá pro silnou vůni. Dne 12. června t. r. jsem to zakusil za mlhavého podzimního odpoledne na ústředním hřbitově pro Buenos Aires, jež odpovídá svou rozlehlostí úplně té naší „dvoumilionové vesničce“. Pohřbívali jsme v hlubokém žalu pravou vlastenku, bodrou Slovačku z Drslavic od Uherského Brodu, paní Františku Pijáckovou, jež zaopatřena sv. svátostmi umírajících, ukončila pozemskou pout v nové vlasti, kde se jí tak líbilo, a plno plánů neuskutečněných zanechala svému manželovi a tříletému Oldříškoví. Vůně mnoha eucalyptu kolem jejich bydliště rostoucích sestupuje i do jejího hrobu s přemnoha mohutných těchto stromů na hřbitově, ale ona nepocítuje více této opravdové rozkoše pozemské. Dobrotivý Spasitel a jeho Matička, jež v nemocnici tak vroucně vzývala, Ti proměnili jí tuto pomíjející příjemnost ve slasť nejlíbeznější a nepomíjející v nebi, čehož si plnou měrou zasluhuje

Ještě však jiná vůně, vedle eucalyptové, cestující v jistých okamžicích přímo omamuje. Přihází se totiž při téměř stálém vánku, kdy přijíždí vlak ke stanici zmíněné, že vane vzduch od velikých a nejmoderněji zařízených kuchyní v oněch dvou fridorifico, určených k výrobě konserv všeho druhu, a tentokráte dostane nosánek odměnu za dřívější obtížnou porci čpavku ve skutečně příjemné vůni různého koření, jehož se v přípravě konserv používá. Již z větší vzdálenosti lze pozorovati rozsah obou velikých frigorifico i se všemi příslušejícími budovami a stáji pro ubohé kandidáty smrti.

V Dock Central sestupuji s vlaku, který uhání do sousedního romantického výletního města Santjago — Svatý Jakub. Vyjdu z vestibulu nádraží na běloučké prostranství pod košatými platany a cítím, že to nějak podivně chrupá pod nohama. Pohlédnu na zemi a vidím nesčíslné množství menších mušlí a mušliček z moře navenzených. Přejdou koleje dráhy a ubírám se asi 200 kroků ku širokému průplavu, přístavu to města La Plata. Při obou mohutných výspách pobřežních pozoruji velké pannaiky nákladní i osobní, většinou anglické, ale i z jiných států. Přijely pro zmrzlé maso pro Evropu. Stojím na břehu a pohlížím na malé kocábky, jak se hemží na vodě a proplétají se mezi těmi parními kolcasy v porovnání jako ty zmíněné mušličky u nádraží. Sestoupím dolů po cementovém schodišti až k vodě špinavě žluté, ve které zapadající slunečko koupá svůj drahocenný háv, síť svých zlatých paprsku. Přišlo nás několik z nádraží a všichni jsme usedli do téže lodičky, jakožto synové opravdu svobodné nové vlasti Argentiny, ač jistě každý z nás náležel jiné národnosti. Oddech! jsem si, neboť mně bylo tak blaze za teplouč-

kého podvečera plouti po úplně klidné, ač velmi hluboké vodě a propletat se mezi parníky jako mezi horami strmými z vody do výše. Spousty vodního ptactva, obzvláště racků, se chechtalo nad námi, dokazující svou spokojenost s Prozřetelností Boží, jež se o ně stejně pečlivě stará. Pohrával jsem si za plavby rukou s vodou, děláje vlnky, jako jsem to činíval na Vltavě v Praze a v myslí jsem si předslavoval Spasitele, kterak podobně s apoštolý se plavíval po jezeře Genesaretském.

Za chvíli jsme přípluli ku druhému břehu, zaplatili každý svůj obol 10 centávu a kráčeli přes několikere koleje ku přednímu frigorificu s velkou návestní tabulí „Swift y Cia“. Před ním jsou veliké ohrady pro dobytek v tom případě, že jsou stále ve frigorificu plně. Přijíždívám v sobotu a proto jsou ohrady prázdné, jelikož v neděli se neporází, nýbrž jen ve zpracování masa pokračuje. Zato však právě stály před vjezdem do stájů tři dlouhé vlaky vedle sebe plny obětí pro pondělí. To bylo nějakého bučení, neboť dobytku ve vlačích venku odpovídaly obzvláště smutně, dumivě s ozvěnou kusy dobytka již ve stájích se nacházejícího. Ty již čí-chaly výpary z krve a masa a jako by tušily již, co na ně čeká.

O tomto pocitu jsem se přesvědčil častokráte ve svém rodném městečku. Pozoroval jsem řezníky, jak přiváděli dobytek na porážku. I když to dobytče šlo po celou cestu klidně, jakmile přišlo ku vratům porážky, nebyli řezníci s to po dlouhou dobu dobytče dostat do dvora. Říkali vždy: „Aha, již cítí krev!“

Čím více jsem se blížil ku frigorificu, tím smutněji doléhal lkavý hlas dobytka ku mému sluchu. Dějinná vzpomínka mně připadla na mysl: „Morituri te salutant — odsouzení k smrti tě pozdravují“ tak volávali zápasníci - gladiatoři vsříc krvelačným římským císařům, obzvláště Neronovi v Římě.

Kdo z laskových čtenářů ještě neměl příležitosti takové frigorifico navštívit, učiní si z tohoto prostínkého líčení aspoň mlhavý obrázek. Dobytek se ze stájů vyhání po zvláštním schodišti až do čtvrtého patra budovy do zvláštního přijímajícího „salonu“ ke smutné audienci velmi zručných katů, zabijců-matadorů. Jako čítáváme před vchody do úradoven „Očistěte obuv!“ — podobně dole před výstupem k oné prostranné místnosti jest basen a tam se řine voda v podobě prudkého deště na dobytek, který rychle postupuje nahoru a veběhne dovnitř. Matadoři se pranic netáží těchto nových návštěvníků, asi 100 jich přijmou najednou, chodí od jednoho kusu ku druhému a dovedným úderem zvláštního kladiva zkouší, jak má které dobytče tvrdou lebku v čele. Tato zkouška jest až příliš krutá, neboť dobytče naposled ve svém životě bolestně zastená a klesá omráčeno k zemi. Až jsou všichni nedobrovolní žadatelé audience odpraveni, otevře se pod nimi podlaha a pohltní je všechny třetí patro. Tam čekají jiní katí, kteří velmi dovedně a rychle omráčený dobytek přivážou za zadní nohy a po kladkách vyzdvihují. V tom přicházejí jiní, kteří dobytek zařezují a opět jiní uřezují hlavy, jiní provádějí pověstné „harakíri“ — to-

říz dobytek rozparují, jiní staňují kuži a tak si požívají jedni druhým každé dobytče, až se octne rozpúleno v chladných komorách, kde úplně zmrzne a odtamtud se po jistém čase každá půlka pěkně v pytlovině zabalena dopravuje po kladkách do prostorných útroh lodí a za měsíc již jest z nového světa dovezena až do starého světa, do Evropy, kde na ní čekají hladem kručící žaludky. Tato procedura poslední, totiž frigorificování masa, týká se dobytka prvo- a druhotřídního. Dobytek hubený jen pastvou živěný aneb starší ten se rozseká na menší kusy, ty se naloží do zvláštního solného roztoku s různými přísadami, a tam tak maso změkne, že by nikdo neřekl, že je to maso ze starého dobytka. Pak se převáží maso do velkých kottlů, kde se vaří pro konzervy. U konzerv pracují nejvíce ženské osoby.

V těch dvou frigorifico, vedle sebe těsně u přístavu postavených, jest zaměstnáno přes šest tisíc osob v sezoně, mužů i žen, a že udělají práce dosti, to viděti z toho, že se denně, kromě meděle, poráží 2, 3 až 4 tisíce kusů dobytka v každém tom frigorifico. Tak na příklad na Zelený čtvrtek porazilo se ve starém frigorifico 3750 kusů dobytka. V novém, nevím kolik, ale jistě ne méně. Zabíjí se i vepřový dobytek, ovce a drůbež všeho druhu na delikátní konzervy.

*

A teď pojďme ku vlastním krajanům! Kráčím od starého frigorifica „avenidou“, t. j. stromořadím asi 10 minut do středu městečka a pak ku fary. Již se začíná svečeřivat, ale v množství různorodého obyvatelstva poznávám přes polovici tváří rázu slovanického. I když to nejsou všichni Čechoslováci, jichž tam pracuje v sezoně 1000—1500, jsou to Poláci, Jihoslované, Bulhaři, Rusové nebo i Litevci.

Slované tvoří v Berisso rozhodně většinu obyvatelstva a proto by mělo míti městečko plným právem název slovanický. Též mnoho obchodů a stravovatelů čili „fondas“ jest majetkem Slovanů. Kdyby to byli Němci aneb jiný národ přistěhovalý v takovém počtu zastoupen, ti by si již jinak stáli společensky! Kostel, škola a spolkový dům by tam již dávno byly postaveny. Bohužel, Slované jsou pověstni svárlivostí, závistí a škodolibostí, a proto neteční pro zájem společenský, a pro tyto škodlivé vlastnosti se nemůže kupředu... Při avenidě — hlavní ulici — z níž jsem měl zabočit do vedlejší ulice, kde jest kostel a fara, čekal na mne mladý poměrně pan farář z Berisso, P. Francisco Martinelli. Laskavě mne přivítal a uvedl do nové, dřevěné fary a hned po odložení mých cestovních potřeb odešli jsme do soukromého bytu jisté italské rodiny, kde pan farář se stravuje. Čekali všichni s napětím, jak se domluvíme, když prý neumím ještě španělsky. Jak pan farář jim dříve sdělil, protože jsem mu psal latinsky. Byli však překvapeni a obavy zbaveni, když jsem spustil stavidla španělsky naladěného jazyka a odpovídal na jejich zvědavé otázky.

Kolem desáté jsme se vrátili do farní „residence“. Pan farář tam

bydlí sám a sám. V Argentině jest systém s hospodařením na faře velmi těžký. Buď bývají u faráře nejbližší příbuzní, matka nebo sestra, nebo kotelník, který dělá zároveň hospodáře, někdy zůstává pan farář sám obcí práci. Nocehování na faře v Berisso jest velmi obtížné, obzvláště za naší zimy. Není to vlastně zima, ale pocituje se huře nežli v Evropě ta pravá, hluboko pod nulou, ale u vytopených kamen. Zde kamen není, okna a dveře chatrné, dobré pro léto jakožto chránitko před horkem a pro příjemné větrání. Dřevo na stavbu, obzvláště prkna, byla asi ještě dosti syrová, proto se sesychají a činí trhliny, čímž táhne průvan v celé budově. V Argentině jest zvyk chovatí mnoho psů v každé osadě, ha v každém domě, a ti v noci mají „sólo“. Mezi sebou se rvou až do krve a pronásledují i koně za noci volně pobíhající po ulicích, s huronským ovšem štekotem. V to se mísí táhlý hlas bučícího dobytky ze stájů frigorífico, a korunou všeho jest pronikavé kokerhání ohromného množství kohoutů, velkých i malých, ve všech možných toninách. Jelikož Argentina jest zemí masa a chleba, vyživí se lacino celá hejna drůbeže a dobře se zpeněží na trhu ve městě, ale obzvláště ve frigorífico. Proto v každém i sebemenším stavení se chová mnoho drůbeže všeho druhu. Račte si, laskaví čtenáři, pak představit ten rámus z tolika hrdělek a hrdel tak mnohých a různých zpěváků! To znamená pro mne, abych se buď vyspal vždy napřed do zásoby v Buenos Aires před odjezdem do Berisso, aneb pak doháněl po příjezdu domů, co jsem medobrovolně zameškal.

Ještě jsme si vyprávěli s panem farářem o našich pracích kněžských, obzvláště jsem chtěl obdržet trochu informací o krajanech z úst nejspolehlivějšího pozorovatele-kritika. Řekl mně dosti charakteristického. Poznenáhlu se dovídám, a sám se přesvědčuji o mnohých nepřístojnostech u krajanů a proto s tím větší obětavostí na zdraví i hmotně tam vždy každou druhou sobotu spěchám a začínám mít radost i bolest. Dosud krajaný nikdo neupozorňoval na jejich hrozné chyby, a proto se mnoho zapomínají. Nyní však po tolika kázáních a různých osobních napomínáních již o tom vědí přemnozí, že nemíním více jen mluvit jako v žertu.

Řekl jsem jim, že dosud jsem neodpověděl na žádný dopis ze staré vlasti, jak se chovají a jak se mají krajané v Argentině. Pravdu jsem psátí nemohl, abych domácí špatně se chovajících krajanů nezarmoutil, že tak brzy zde zapomněli jejich synové, dcery, manželé neb i manželky na své drahé a že se octli v postavení marnotratných synů. Lháli jsem naprosto nechtěl, abych o nich psal jako o klidných beráncích, když mnozí z nich jsou zdívoci vlcí. Poznám jsem na první pohled, že to nejsou více ti Slováci, kteří po sestoupení s lodí šli do vystěhovaleckého hotelu majíce ozdobena prsa pěkným odznakem, že jsou ve spolku Božského Srdce Páně! Aní u jednoho jsem tento odznak v Berisso neviděl. Nezahodili ho, ale schovali do kapsy, neb do zavazadel, aby pohled naň nevyčítal jim jejich rozmařilý, lehkomyšlný život. Pravím však, že mám přece radost aspoň z některých. Opět vytahují a připravují si od-

znak Božského Srdce Páně a přicházejí poznenáhla k sv svátostem, a doufám, že jejich příkladem se dají pohnout i druzí, pokud jest v nich ještě trochu dobré vůle.

Při posledních službách Božích jsem jim asi sáhl hlouběji do svědomí, neboť po nich přišli a prosili, abych jim objednal asi 50 modlitebních knížek slovenských i 20 maďarských. Na Květnou neděli jsem tam měl oddavky, a tu všichni svatebčané dali na jevo, že jest doba postní. Odbylo se vše v důstojném klidu, ba děvčata přezpívala při tom tři postní písně. Na Bilou neděli však to již šlo jinak, okázale mnoho hostí a večere se všemi patriarchálními obřady a zvyky. Celá svatba byla fotografována.

Škoda, že se musíme těsnit společně s věřícími ostatních národů ještě ve starém, provisorním kostele z plechu. Zdi nového kostela již obklopují úplně nahoru kostel starý, ale nemohou zedníci pokračovat, není dosti peněz. Krajané se umlouvají, a již přišla ke mně i deputace, že oni chtějí tam mít svého „panáčka“ na stále. Proto začínám vyjednávat již i s ndp. biskupem z La Plata a zaslal jsem též prosbu ndpp. biskupům na Slovensko aspoň o dva kněze. To jest jediná možnost ku nápravě. Ledé takoví musí mít u sebe bdělého pastýře, který jim nejlépe rozumí.

S nadějemi, že se vše časem s pomocí Boží zlepší, odcházel jsem po prvě a tím více a pevnější této naděje mám po každé další návštěvě. Každý začátek jest těžký. Ta radost, že přece nejsou marny mé oběti a svízele, jest mně již nyní odměnou, obzvláště ve zpozděncích. Zasévám símě hořčičné; kéž dobrotivý Bůh dá mu vzrůst ve veliký strom, jako jsou naše staleté, košaté lípy slovanské. aby se mohli pozdější krajané přesvědčiti, že první českokatolický, cyrilometodějský kněz-misionář nepracoval na argentinské rozsáhlé lise Páně nadarmo. Pošli, Pane, hojně pracovitých dělníků, kněží-buditelů, na vinici svou! Církev a vlast jest jim nadevšecko; každá z nich ať zaujme — dle nesmrtelného Sušila — srdce jejich půl, ba každá srdce jejich celé!

Mnoho srdečných pozdravů za sebe i své rozptýlené dosud, ale vždy více ke svému ovčinci a pastýři se blížící ovečky zasilá všem krajanům „severním sousedům“, čtenářům milého „Hlasu“

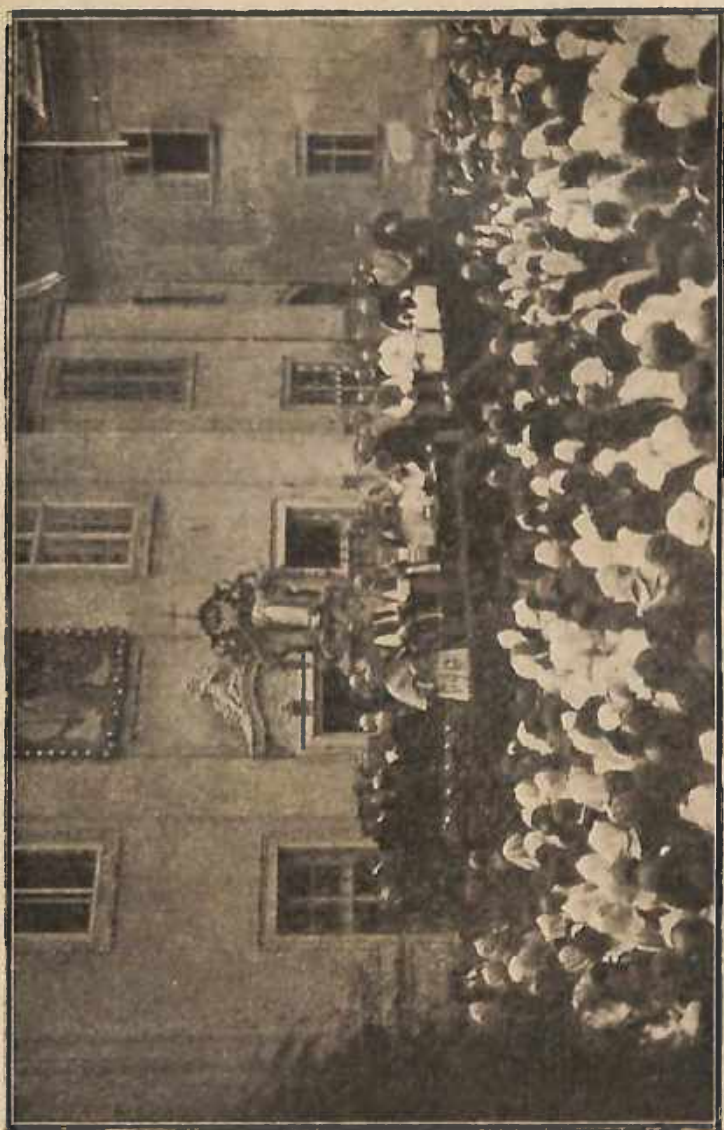
Rev. Zdislav Luskač, C. Libertad 1079 II. piso,
Buenos Aires, Rep. Argentina.

Ukrajinská otázka a Unionism

Bohdan M. Hryňuk

Filosofie, jež vychází z katolického náboženství, nutí mne, bych i já přispěl aspoň několika slovy k základům, na nichž stál, stojí a bude stát svět. Co mne nejvíce zajímá, toť otázka unionismu, a proto budíž mi dovoleno zdůraznit, že prohloubení a rozšíření myšlenky křesťanského sjednocení

jest pole práce, na němž po výkonu upřímné práce může se objeviti plod překvapující svou uslechtilostí. Pravím, že problém křesťanského sjednocení jest jedním z nejdůležitějších problémů naše-

J. M. arcibiskup dr. L. Prečan modlí se na valné hromadě Apoštolátu s celým shromážděním za zemřelého arcibiskupa dra Ant. C. Stojana.

ho století. V něm jest všecko, co může vejíti do rámce lásky k bližnímu.

Studuje tento problém a znaje dobře naši ukrajinskou národní otázku, přicházím k názoru, že by jistě nebylo chybou, kdyby vůdcové unionistického hnutí povšímlí si našeho hnutí.

Jedno i druhé jsou tak nerozlučné, že, ať chci neb nechci, musím přijít k následujícím závěrům. Kdyby vůdcové povšimli si našich ukrajinských státoprávních snah, mohli by docela lehce získat pro unionistické snahy veškerý čtyřicetimilicnový ukrajinský národ. Unionismus by měl na Ukrajině své stoupence a mchl by při jistém pokynu šířit tuto myšlenku daleko na východ. Mimo to, myšlenka křesťanského sjednocení mohla by vykonatí veliké dílo sbratření všech Slovanů.

Mnozí, snad se budou domnívatí, že význam ukrajinské otázky v otázce unionismu přeceňují, ale ten, kdo zná jednak etnografickou polohu Ukrajiny, jednak sílu jejího hnutí, ten jistě mi dá za pravdu. Pravím, že, nebude-li zajištěn mír na východě, nebude míru vůbec — neboť co by znamenal ten neb onen mír, kdyby Ukrajina byla v porobě a revoltovala? Není možný žádný mír, když na světě jsou ujařmené národy. Co je ale nejsmutnějšího, jest to, že my Slované nedovedeme pochopití, v čem spočívá náš slovanský mír. Dle mého názoru náš mír spočívá v hlubokém a plném katolicismu vysoké kultury. Katolická filosofie má tolik pramenu hýřících dobrem v náš životní prospěch, že, kdybychom to aspoň částečně pochopili, soužití národů ihned by se změnilo. Ovšem, jest to náramně těžká věc — věc, jež vyžaduje hlubokého přemýšlení, a na to to pokolení XX. stol. příliš pohodlné.

Avšak k věci. Dr. Fuchs praví: „Velmi důležitý je pro nás ritus řeckorusínský, jednak proto, že k němu náležejí částečně obyvatelé Podkarpatské Rusi a za druhé proto, že při unionistických snahách právě oni padají na váhu.“ atd

Jak vidíme, podmínky pro práci jsou skvělé! Jest jen třeba najít k tomu vhodné lidi a dílo křesťanského sjednocení bude zase o krok dále. Příležitostí k tomu bylo a dosud jest více nežli třeba. Jsou tu ohromné řady velice uvědomělých a vzdělaných ukrajinských emigrantů. Pravím, že větší a lepší příležitostí pro rozkvět unionistické myšlenky snad by se ani nenašlo, neboť „právě oni padají na váhu“. Hlavně byly tu (a konečně jsou dosud) elementy z východní Haliče. Tato inteligence mohla vykonatí opravdu mnoho . . . Tím nechci říci, že by tato inteligence byla jaksi rozhodující. To ne! Pro rozšíření myšlenky křesťanského sjednocení jsou potřebné elementy z Velké Ukrajiny, neboť tato říká, že pochází odtud, kde je etnografické centrum všeho Slovanstva. Nikdo přece nebude upíratí, že Kyjev, centrum to Ukrajiny, jest blíže ku Praze než Moskva.

Pohledme však na otázku křesťanského sjednocení se stránky obchodní. Československý stát je přeplněn industrií, kdežto Ukrajina je téměř panenský kraj, takže industrie této bude v každém ohledu potřebovatí. V důsledku toho poměry v Československu jistě že by se pozměnily. Odbytiště by mohlo urovnatí sociální nesháze. Kromě toho československá pokroková inteligence, která, ačkoliv na všechno pohlíží materialisticky, musela by uznatí, že jedině myšlenka křesťanského sjednocení jí pomohla k lepšímu ži-

votu. My nemusíme hledeti na to, že tato intelligence vystupuje proti katolicismu, proti unionismu, my musíme dokázati, že jsme opravdovými křesťany, kteří dovedou i za nepřátele vznášeti modlitby k Bohu. Ale proto, aby práce přinesla plod, o němž jsem se zmínil, jest potřeba, aby myšlenka křesťanského sjednocení byla přijímána Ukrajinci jako otázka samostatné Ukrajiny. Myslím, že další důvody by byly bezúčelné. Jedno jest jisto, že při povšimnutí naší národní otázky myšlenka křesťanského sjednocení by mohla rozkvéstí v nádhernou slovansko-světovou kytici.

Jak římská církev rozumí sjednocení

Calvet

Církev není sdružením spolků, je rozčleněným tělem, žijícím životem Ježíšovým. V ní nemohou býti údy neodvislé, všichni členové ji tvořící jsou údy jejího těla. A jak to Lev XIII. slavně prohlašuje ve své encyklice „*Satis cognitum*“, všichni údové jsou podrobeni jedné hlavě. To jest podmínkou každé organické jednoty: střed života a správy. V církvi Kristově je středem tím Řím. V čelo biskupů postaven je Petr, obdařený prvenstvím důstojnosti a mocí. Nástupcové svatého Petra, jak to dějiny nade vši pochybnost dokazují, užívali tohoto prvenství jako práva obdrženého od samého zakladatele církve, a právo toto bylo uznáváno ode všech národních církví až do jejich odtržení, až do 10. století na východě a až do 16. století od západu. Je tedy samozřejmé, že sjednocení církví křesťanských se neuskuteční, neustavili se okolo středu a že prvním krokem k unii bude uznání prvenství římského papeže. Nejen evangelium, sněmy, dějiny, nýbrž i zdravý rozum toho vyžaduje. Ve společnosti, složené z rozličných prvků, neudrží se jednota leč silou představeného, jehož pravomoc nelze popřítí; křesťanská jednota proto zanikla, protože pravomoc Petrova nebyla uznána; odštěpenci rozpadli se proto ve množství společností a sekt, protože pozbyli střed jednoty, to jest hlavu, a proto rozlíštěné prvky se nesejdou v jednotu, dokud nepřijmou základní podmínky jednoty, totiž poslušnost představeného, jímž je v církvi nástupce Petřův. Tato podmínka byla výslovně uznána a přijata nejvýznamnějšími lidmi církve ruské a anglické, Solovjevem a Gladstonem na příklad, kteří, mluvíce o podstatě a rozsahu prvenství Petrova, neváhali uznati jeho skutečnost a jeho nezbytnou potřebu. A zdravý rozum usuzuje: dokud křesťané oddělení od Říma neuznají a nepřijmou této nutnosti, úkol jednoty zůstane nerozřešeným.

Někteří nepřátelé unie vyměřují vědomě nebo bezděky špatně pojem unie, aby jí učinili nemožnou. Hleďte, praví našim odštěpeným bratřím, lnoucím ke své neodvislosti a hrdým na své zvláštnosti, vizte: první článěk unie je podrobení se římskému papeži,

podrobení úplné a bezpodmínečné. Podrobíte-li se tak, přijmou vás milostivě jako marnotratné syny a poskytnou vám ne malého koutku v předsíni církve, a veta bude po vašich tradicích a po vašich zvycích. Církev nepreje si unie s ostatními církvemi, církev chce jejich porobení z úplné pohlcení ostatních církví. (Pokračování.)

Církevní otázka na Rusi

O Gleb Vrchovskij

M každé ruské duši je zvláštní pravoslavi, to jest rozdvojení církve na svou a státní. Vybírá si příjemnější a odvrhuje nepříjemné, v nejlepším případě zavírá před ním oči. V souhrnu těchto subjektivních dojmů církve, abstrahovaných od skutečnosti, jeví se v ruském sebevědomí ideální, pravoslavná církev, to jest: ona jasná tvář máteře, o které jsme mluvili v posledním odstavci. Jest přirozeno, že je tolik pojmu této ideální církve, kolik je úsudku. Ale čím méně dopřávají Rusové v náboženství místa rozsudku, tím více se stírají odlišky těch pojmů a vychází cosi objektivního. Ruská duše není spokojena svou církevní skutečností, ale také ji neodvrhuje. V té skutečnosti je pro ni jedno absolutně cenným, svatým a nezrušitelným, totiž obřad, prostředník mezi Bohem, modlitba. Ruský obřad (ritus graecoslavicus), totž jediné vyjádření ideální církve v trojím směru prostorovém. V jistém významu je náboženství modlitbou. Myslíme, že toho netřeba dokazovati, neboť modlitba je to, co jako nezbytná podmínka setrvání ve stavu milosti váže nás s Bohem aktuálně in ordine ad finem ultimum certe assequendum. Ruský obřad je prostředkem a formou jak společné, tak jednotlivé ruské modlitby — ruského náboženství.

Dva činitelé učinili ruské náboženství výlučně emocionálním: 1. mrtvost a z ní vyplývající naprostá iracionálnost (nerozumnost) schismatu; 2. soustředění ruské náboženské vůle v obřadu, jako v podstatě církevního křesťanství. Obřad je podkladem ruského pravoslavi, které je potud formálním křesťanstvím, pokud se ztotožňuje s obřadem, jenž v sobě shrnuje depositum fidei verae, orthodoxae catholicae. Jinými slovy: pokud jednání přívrženců pravoslavi nepřestupuje hranic obsahu tohoto posledního, ruské pravoslavi sblízuje se potud s naším katolickým pravoslavím materiálně, pokud ono čistě emocionálně a iracionálně žije svým obřadem, jakoby sevřené v poutech katolické formy. A potud sblízuje se s námi formalita, pokud rozeznává, uznává a představuje orthodoxii, obsaženou v obřadu. V posledním případě rozumíme nejenom zevnější formu kultu, nýbrž veškerou liturgickou oblast: ikonografii, církevní architekturu, symbolické knihy, patristiku a kanonické právo.

Snad se čtenář bude diviti, proč nemluvíme o skutečné ruské

církvi, nýbrž stavíme do první řady cosi jako plebiscit v podobě souhrnu všech individuálních ponělí o církvi ve vědomí jednotlivých věřících. Činíme tak proto, že reálná ruská církev v pozitivním náboženství není leč pouhou fikcí. Pro toto náboženství žije toliko v tom, co jest přijatelné, aneb reálná církev materialiter sumpta s abstrakcí nepřijatelného. O řeckoruské církvi bude řeč později. Nyní zajímá nás psychologie, ztělesnění církve v ruském náboženském sebevědomí. Kdybychom začali popisovat oficiální ruskou církev, jak je ve skutečnosti, a ne živé ruské pravoslaví, to bychom čtenáři podali o posledním zcela jiný obraz. Vylíčená námi pravoslavná psychika není jen psychikou lidí světských, nýbrž i duchovenstva, které je k církvi v témže vztahu jako světsí lidí. Podle něho je reálná církev mimonáboženskou a náboženská jenom „ideální“.

Snad se někdo nakonec otáže: „Co je to ideální církev?“ V tom bude nějaká chyba.

Ruská reálná církev jeví se fikci a ideální, jak viděti z jejího příslastku, ve skutečnosti není. Z toho jde, že na Rusi není církev.

Na to odpovídáme: 1. Na Rusi není opravdu církev v našem určitém slova smyslu, tam je jenom dissidentská obec se zřízenou hierarchií. 2. Reálnou nazýváme tu společnost, to jest řecko-ruskou pravoslavnou církev, protože je pro nás svým objektivním vzhledem pochybnou reálností a příčinou všeho zla v ruském životě vůbec a v náboženském zvláště. 3. Pro ruské pozitivní náboženství subjektivně je ona proto fikcí, poněvadž netvoří a neplní toho náboženství. Naopak, ruské náboženství tvoří ji, ale už změněnou, jinou, kterou my jsme nazvali ideální. 4. Je ideální geneticky a v historické skutečnosti se ztělesňuje, jak bylo řečeno, v ruském obřadu. Dle ruské náboženské domněnky jest reálnou pravoslavnou církvi. Pro nás je pouze zdáním ruské historické církve utvořeným domněnkou a citem ruského lidu. Skoro u všech křesťanských národů Evropy je legenda, která poskytla námět k jednomu románů z cyklu krále Artura: Lancelot du lac. Na Rusi je podobná legenda „o neviditelném městě Kiteži“ (na kterýžto předmět Rímský-Korsakov napsal velmi krásnou operu). Její původ v ruském křesťanském eposu je sloučen s tatarským panováním. — Slavné svou zbožností město Kitež skrývá se pod vodou, aby nepadlo jako jiná ruská města do rukou tatarských hord. Na tom místě objevilo se veliké jezero s čistou, průhlednou vodou. A na dnu jezera žije dále město Kitež tajemným životem, chráníc až do dneška veliký ruský poklad starého, opravdového pravoslaví. U věřícího ruského lidu žije přesvědčení, že město Kitež vynoří se zase z vody a zazáří celé Rusi čistým pravoslavím. Vypravují, že, když v jisté dny přiložíte ucho ke břehům jezera, uslyšíte tajemný zvuk kostelních zvonů neviditelného města.

Takových měst s pohřbeným na dně Kitežem je několik, a pobožní poutníci navštěvují všecka, aby slyšeli jejich zvony a nadchlí srdce, že žije ještě staré pravoslaví.

Náboženský moment této pověry je pro ruskou víru velmi významný. Poklad starého pravoslavi a zbožnosti stal se neviditelným. Podle ruského náboženského domnění a citění stal se čímsi hledaným.

(Pokračování.)

Listy z Rumunska

Dr. Kl. Žárek

Cekám na rychlík do Osnabrucku. Již jsem se podíval na místo, na němž ukončena 30letá válka, už jsem opustil i místo, kde hromadí se nová spousta ekrasitu a jiných výbušných látek. A tak, čekaje v noci v prostranném sále monastýrské restaurace, píší nahonem své „rumunské pokračování“ . . .

Tak jsme tedy začali v Ogradině práci, ale myslím, že nebude od místa, když předešlu o svém novém působišti, co jsem se od dp. Fresza a od jiných krajanu dověděl. Jak přišli Češi do Rumunska? To chtěl jsem především vědět. Co jsem se dověděl, sdělují limto i svým čtenářům:

Když pan podplukovník šlechtic Drašenovič roku 1825 převzal velitelství hraničářského v Karanšebeši jako nástupce plukovníka Mamuly, připadl na myšlenku, usaditi v lesích mezi Oršovou a Novou Moldavou české osadníky.

Svůj návrh zaslal ke schválení ministerstvu války ve Vídni. Ministerstvo války návrh schválilo a poručilo, by bylo vojenským velitelstvím vyhlédnuto a vyměřeno místo pro českou osadu. Vyhlédnuto a vyměřeno bylo místo v údolí „Ponjáska“ zvaném.

V březnu roku 1826 obrátil se tehdejší zemský vojenský velitel, polní podmaršálek šlechtic Schneller na zemskou vládu v Čechách, aby poslala do údolí „Ponjásky“ 60 českých rodin.

Na návrh pana podmaršálka měla býti tato první osada v údolí „Ponjásky“ nazvána ke cti pana dvorního rady a hraničářského referenta šlechtice Pidolla: „Pidollsthal“. Ale pan dvorní rada necítil se touto ctí valně poctěný a zakázal si toto vyznamenání. Tak místo „Pidollsthalu“ (Pidollovo Údolí) povstal Schönthal (Krásné Údolí).

Schönthal byl však pěkný pouze na papíře, ve skutečnosti to byl učiněný hladov. Pán z Pidollů dobře udělal, že si to pochybné vyznamenání zakázal. Osadníci nesklidili ani tolik, kolik zasel, a utíkali, kam každý mohl. Největší část osadníků odešla do krajiny u Jaszanovy a založili v Ablianě, v „Belé Crkvi“ osadu, jiní se rozešli po okolí a tak zanikl Schönthal úplně.

Ale pan podplukovník Drašenovič se nenechal prvním nezdarom odstrašit. Zažádal, aby byly vyhlédnuty nové lesní plochy a snažil se získati nové vystěhovalce z Čech.

Tak povstaly osady: 1. Biger čili Schnellerruhe, 2. Gernik čili

Weitzenried, 3. Wallia neb Tiszovicza, teď Eibenthal, 4. Mujery neb Frauenwiese, 5. Brebul čili Weidenthal, 6. Mrakony čili Quarzheim, 7. Špinulny čili Wolfsberg, 8. Sagarulny čili Wolfswiese, 9. Kraku Ceulny čili Lindenfeld, 10. Rakici čili Weidenheim, 11. Ravenska, 12. Sumica, 13. Stará Sadová, 14. Nový Župánek, 15. Nová Ogradina. — Tyto osady vznikly v letech 1826, 1827 a 1828. Četné české rodiny byly sem dopraveny na státní útraty. Až do Moldavy je dovezli na lodích a odtud je dopravovali povozy.

Po jakých cestách je vezli a kam je zavezli, měl jsem brzy zkusit sám. Prozatím v Ogradině mně pan farář Fresz jen o tom vypravoval.

Všichni vystěhovalci se musili ve Vídni podrobit prohlídce a byly pořízeny o nich zápisy. Dostávali od té doby „vyživovací příspěvek“; dospělí denně 6 krejcarů a děti denně tři krejcarey. Tento vyživovací příspěvek jim byl zaručen až do příštích žní, ba bylo jim slíbeno — patrně na základě zkušeností se Schönthalem nabytých — že, dopadnou-li žně zle, bude jim příspěvek vyživovací vyplácen i nadále.

Ale těch 6 krejcarů přistěhovalce nenadchlo. Byli velmi zklamáni. Jak už to ve světě chodí, líčili agenti v Čechách vyhlídky v nejrůzovějších barvách, a tak se dali těmi sliby nachytati nejrůznější lidé.

Přišli pracovati chudí rolníci, zchudlí městští řemeslníci, vysloužilci, kteří kus světa prošli, ale též lidé s pestrout minulostí, lehkomyslní, marnotratníci, potulní žebráci, kteří snili o zlatých dolech a náhlém zbohatnutí.

Mnozí z přistěhovalců neznali polní práce, nebyli na ni zvyklí a neměli ani ponětí o tom, jak z pralesů vytvořiti ornou půdu.

Ale i na ty pilné a přičinnivé čekalo zklamání. Výsledek práce neodpovídal jejich přičinění a krvavým mozolům. Dostali sice od státu dříví na stavbu příbytků, tažný i chovný dobytek, ba i hospodářské náradí. Za to vše měli státu dáti náhradu, až si pomohou. Ale to zbohatnutí nechalo na sebe dlouho čekati. Vlci trhali jim jejich domácí zvířata, drůbež odnášeli draví ptáci, úrodu na poli ničila černá a vysoká zvěř.

A v této smutné době nikdo zde nebyl, jenž by jim zde promluvil slova útěchy, jenž by jim poradil a je chránil. Neměli ani kněze, ani učitele. Byli obklopeni cizinci na ně nevražícími, mluvícími nesrozumitelným pro ně rumunským jazykem.

Nedivte se, že se všech zmocnila tesklivá nálada. Touha po domově se hlásila vždy mocněji a mocněji. Zmužilejší z nich dodávali bázlivým odvahy. „Utecme odtud!“ radili.

Ale vojenská správa neznala žertů. Muži byli zároveň „hraničáři“. Podléhali vojenské kázní. Zaplatili své „pobuřování“ ulicí. V Eibenthale mi ukazovali místo na návsi a znali ještě jména občanů, kteří tam, běhající ulicí, do krvava byli sešlehaní.

Je to smutná historie. Tekla tam česká krev — a plakaly tam

české, z vlasti do pustín přivedené ženy, přihlízející mučení svých mužů.

V české vlasti se to nedověděli, a do dneška málo kdo tušil, co tam v Kazanské úžině, blízko „Železných vrat“ vytrpěli před sto lety naši krajané.

Tato utrpení přiměla vystěhovalce, že našli jakousi cestu, kterou své stezky tlumočili na ministerstvu ve Vídni.

Ministerstvo nařídilo vojenskému velitelství přesné a důkladné šetření. Vojenské velitelství odpovědělo, že skutečně se tento systém usídlení neosvědčil, a že by bylo nejlepším, osadníky zase odstěhovali, poněvadž se to opravdu nevyplácí platit jim stravné, a bez těch podpor že se osadníci v těch pralesích neudrží.

Toto dobrozdání bylo na ministerstvu přijato velmi nemilosrdně. Ale i ministerstvo musilo konečně naznat, že nejlepším zakončením takovému usídlení bude přesídlení.

Výnosem ministerským z dne 14. září 1832 bylo osadníkům českým oznámeno, že může každý z nich jít, kam chce. Nesmíme zapomínati, že to byly ještě časy roboty.

Ono se řeklo: Můžete jít. Ale kam, a jak a zač?

A tak to přesídlení vypadlo tak, že, kdo měl nějaký majetek, utekl, jak daleko mohl a zakoupil si dle svých prostředků pozemek i dům v lepším kraji, kdo nic neměl, zůstal tam, kde byl a nuzoval se dál.

Tak rozmnožil se počet Čechů v Ablianě a vystěhovalci z Bigeru osadili Krušici, Wolfswiese, Lindenfeld a Elisabethheim byly úplně opuštěny, až po čase se tam vrátilo několik rodin.

Tak v roku 1853 stávaly následující obce českých přistěhovalců: Ravensko, Šumica, Eibenthal, Nová Ogradina, Weidenthal, Wolfenberg, Lindenfeld, Stará Sadová, Nový Zupánek, Weizenried, Biger, Krušica, Ablian, Sv. Helena.

(Pokračování.)

Život sv. Josafata,

arcibiskupa polockého, mučedníka za jednotu církve a apoštola Rusinů

(Pokračování.)

Při nevědomosti rusínského lidu a při jeho nesoudnosti nesmírně účinnou zbraní, ničící spojení s Římem, byl křik pravoslavných rozkolníků: „Chtějí nám církev naši zlatinisovati“ (biskupové řeckokatoličtí totiž a kněžstvo rusínské, které vracelo se do vlasti (biskupové po vykonaných studiích na řecké akademii v Římě). A biskup Hypác musil asi mít již nějaké neblahé zkušenosti s kněžími řeckokatolickými, kteří studovali v Římě, a kteří po svém návratu na Litvu asi chtěli do obřadů řeckokatolických přelévati něco z římského, co nebylo přirozené povaze Litevců. Ti to pak snadno brali za „latinisování“. Při houževnatém lpění východních na jejich

obřadech mohl z toho býti veliký křik, pohoršení i odpadávání. Biskup Hypác už asi něco takového zkusil, a proto k Velaminovi, jenž právě z Říma přišel, choval se chladně a s nedůvěrou**. Tak dlel Velamin Rutský ve Vilně, čas běžel, a on nevěděl, co s ním bude. V tom čase počal Velamina navštěvovati kupecký mládenec Jan Kuncevič. Z dlouhých hovorů čerpal Kuncevič poznatek za poznatkem z bohosloví, ale i Velamin se učil na Janu Kuncevičovi odevzdanosti do vůle Boží a důvěře v Boha. A když Jan Kuncevič stal se basiliánem dostav jméno Josafat, stýkali se dále spolu, a Velamin Kuncevičovi byl soukromým profesorem bohosloví, filosofie, Kuncevič pak Velaminovi učitelem duchovního života.

Učený Velamin působením zase jen Josafatovým přivykal trochu církvi řeckokatolické. Totiž, aby bylo dobře porozuměno: přísaha ho vázala k ní, ale srdce jeho bylo daleko. Řekneme-li „přivykal“, míníme tím jeho pocit, jako by řetězem byl upoután k něčemu chorobnému, co umře a od čeho se nemůže odtrhnouti, s čím se ale už musí smířiti. Pouhá resignace. Tento trapný stav duše Velaminovy tušil Josafat, a čím více prospíval uče se soukromými hovory s Velaminem, tím více se modlil, aby Bůh udržel Velamina pro církev řeckokatolickou. Už tehdy, při bídném stavu kněžstva řeckého, veliká myšlenka utkvěla Josafatovi v duši: obnoviti řád basiliánský a dáti tak církvi řeckokatolické kněžstvo ctnostné a vzdělané. Kdo mohl se mu k této obnově zdáti schopnější než Velamin učený, prošlý 3 university, doktor filosofie, bohoslovec nejmýš zbožný?

Leč tu mu (roku 1606) Velamin dal s Bohem a odecestoval do Říma, aby na papeži Pavlu V. si vymohl zrušení své přísahy a dovolení přestupu do církve římskokatolické a do řádu buď jesuitů, nebo karmelitánů.

Josafat byl zničen duševně. Kam teď? Co teď? Sám mám bojovati s nezměrnou bídou, lhostejností, vlažností u bratří řeckokatolických a se sveřepou záští rozkolníků pravoslavných? Sám a sám? Pojal úmysl státi se poustevníkem, ale zpovědník jesuita ho zradil z toho. Zůstal tedy a modlil se dál; pláč nad církví a trýzeň těla s posty bylo jeho denní počínání.

Až tu — nikdo to nečekal, a Josafat nejméně — přihlásilo se čtvero jinochů u archimandřity (opata) Samuela Sijenčila (který nějaký čas předtím ustanoven byl opatem u chrámu Nejsvětější Trojice a bydlil tam ve zříceninách kláštera sám s Josafatem), a prosili za obláčku roucha svatého Basilia. Ten čas vrátil se i Velamin z Říma celý radostný, že Pavel V. mu dal dovolení přestoupiti buď do řádu jesuitů nebo karmelitánů. A tu, v neděli 30. srpna 1607 měl jesuita P. Kovalský ve farním chrámu svatého Jana kázání a skončiv, chystal se sejíti, ale ještě na prvním schodu se

** Viz varování východních při letošním sjezdu unionistickém: „aby nic nepřidávalo se z římského, byť sebe krásnějšího, a nic se nezavádělo do obřadů řeckokatolických, aby to nezbudilo nedůvěru a obavu prostého lidu, jenž lpi na obřadech východních.“

obrátil a jasným hlasem řekl: „Rozmilí v Kristu! Příští neděli vstoupí šlechtic Jan Velamín Ruský, jenž vám všechněm dobře znám jest, do řádu svatého Basílie v klášteře nejsvětější Trojice. Pročež jste na slavnost tuto pozváni.“ Ruský byl přítomen, a jako bleskem ohromen. Hned ale běžel k římskokatolickému biskupu Voynovi žalovat na P. Kovalského, že ve smích jej uvádí před veřejností, když přece úmysly jeho byly zcela jiné. Biskup Voyna i rektor jezuitské koleje vyšetřovali P. Kovalského, známého svou vážností a opatrností, a P. Kovalský na své svědomí tvrdil, že nemá nejmenšího vědomí, že by byl něco o Velamínovi oznámil. I uznali to všichni za podivuhodné řízení Prozřetelnosti, která přece jenom dovede člověka tam, kam chce, není-li člověk zlého srdce. A tak 6. září 1607 za účasti biskupa Voyny a šlechty veškeré, za slavných obřadů východních oblékal opat Samuel Velamina a 4 jinochy v roucho svatého Basileje. Velamín obdržel jméno Josef. A tehdy pocítil zase v duši, co už dávno a dávno nepoznal — mír a pokoj Páně! 1. ledna 1608 složil řeholní sliby a krátce nato byl vysvěcen na kněze. Tehdy vyšlo znovu slunce svaté radosti i Josafatovi.

Časopis Apoštolát do Ameriky

Dle zařízení delegátů Apoštolátu zaslá administrace zakládajícím členům časopis „Apoštolát“. Posílá ho v baltech na farní úřady pro zakládající členy jejich. Aby nedostalo nějaké nedorozumění při dodávání, uveřejňujeme přá každému farnímu úřadu, na jehož adresu „Apoštolát“ posíláme, počet exemplářů a zároveň seznam jmen, jimž má být časopis dodán. Kdo by si přál, aby mu časopis byl přímo od nás zaslán, musí nám dopsati a udati přesnou adresu. Také při změnách pobytu je nutno oznámiti změnu adresy do administrace. Chceme všem americkým přátelům ochotně vyhověti, ale musíme býti upozorněni, kdyby některé číslo se cestou ztratilo, abychom mohli poslati po druhé chybějící čísla. Zásilky naše jdou na tyto adresy:

1. Rev. Josef Ballon, Písek, N. D., U. St. of Am., 6. č.
1. Josef W. Novák. 2. Jan Mlčoch.
3. Václav Švejda. 4. Emilie Novotná. 5. Jan Jelínek. 6. Josef Kouba z Veselí.
2. Rev. Jan Berger, Tábor, Minn. U. St. of Am., 3 čísla.

1. Rev. Jan Berger. 2. Václav Kotrba. 3. Anna Machová.
3. Very Rev. Msgr. Frant. Tichý, Silver Lake, Minn. etc., 10 čísel.
4. Very Rev. Jaroslav Čermák, New Prague, Minn., 2 čísla a 1 číslo.
1. Cecilie Kovaříková. 2. Nejmenovaný. 3. Fr. J. D. Malecha z Veselí.
5. Rev. A. Kotouč, St. Paul 187 So. Western Ave, Minn., 4 čísla.
1. Rodina Cyril F. a Kateřina Pešek. 2. Rodina Jan M. a Kateřina Pešek. 3. Rodina Frant. a Anna Janovský. 4. Anna Marie Kovářík.
6. Na adresu „Hlasu“, 1625 So. 11 Str. St. Louis, M., 38 čís. (29 a 9.)
- Osađa Sv. Jana Nepomuc.
1. P. C. A. Bleha. 2. Redaktor Hynek Dostál. 3. Nejmenovaná. 4. Rodina Vincence a Františka Jansa. 5. Rodina nejmenovaná. 6. Julie Gašpar. 7. Josef Mik. 8. Josef a Františka Hrbáček. 9. Josef a Anna Haas. 10. Antonin a Marie Bělik. 11. Jindřich a Marie Modr. 12. Václav a Anna Filipický. 13. Václav a Anna Schejbal. 14. Kateřina Kačerová. 15. Josef a Anna Brunner. 16

- František a Anna Řehák. 17. Nejmenovaná rodina. 18. Jan a Anna Mitaš. 19. Viktor a Marie Kráusel. 20. Spolek sv. Jana Nepomuckého č. 17. 21. Nejmenovaná. 22. Rodina František a Marie Krejčí. 23. Rodina Cyril a Anna Komrska. 24. Rodina František a Kateřina Matoušek. 25. Josef F. a Ottilie Baier. 26. Rodina František a Františka Petru. 27. Spolek sirotčinec Hesouannesounův. 28. T. Vodička. 29. Vydavatel „Hlasu“ 100 dolarů.
- Osada Sv. Václava:**
 1. T. Václav Hamtl. 2. Karel Veselý s rodinou. 3. P. Eleonora Ružičková. 4. Tomáš Pechan. 5. Václav Šíp. 6. P. Václav Kozelka. 7. Spolek sv. Barbory č. 43, při osadě svatého Václava. 8. Spolek sv. Vincence.
7. Rev. Václav Švehla, Hawk Point, Mo., 1 číslo.
 1. Rev. Václav Švehla.
8. Rev. M. Němec, Nahoo, Nebraska, 12 čísel
 1. Rodina Fr. B. a Amalie Machovec. 2. Rodina Fr. a Antonie Koutný. 3. Rodina Václav a Anna Pelán. 4. Josef a † Anna Tomek. 5. Matěj a manželka Hobra. 6. Fr. a manželka Simodynes. 7. Jakub a Karolína Sladký. 8. Antonín a Anna Štáva. 9. Josef Fr. a Marie Vaněk. 10. Vinc. a Mar. Simodynes. 11. Rodina Josef a Marie Jonáš. 12. Frant. a † Františka Machovec.
9. Very Rev. msgr. Jan Vránek, 1430 So. 14 Str., Omaha, Nebraska, 11 čísel.
 1. Rodina Ant. a Kateřina Skoumal. 2. Rodina Fr. a Marie Pavlica. 3. Josef H. Pelan a Jan Dethleff. 4. Spolek svaté Anny 32 čís. U. J. Ž. A. 5. Rodina Jan a Františka Foral. 6. Rodina Fr. a Antonie Vaverka. 7. Rodina Martina a Albíny Forahové. 8. Rodina zemřelého Ondřeje a zemřelé Kateřiny Spalek. 9. Václav Rozmajel a rodiče. 10. Rodina zemřelého Jakuba a Anny Dvořákové. 11. Rodina Heřmánková, Františka Benáková.
19. Rev. Leop. Blaschko, 2617 So., 31 St. Omaha, Nebraska, 5 čísel
 1. Františka Trempohlová. 2. Rodina Jana a † Marie Chroustovské. 3. Spolek sv. Anny, 141 číslo. 4. Rodina Jana a Albíny Kotrbové. 5. Spolek sv. Vojtecha, 127 číslo. Katol. Děj.
11. Rev. Josef Bauer, Bruno, Nebraska, 51 čísel.
 a) Pro Dwight 5 čísel:
 1. Rev. Pazourek. 2. Jan Hotový. 3. Matěj Hotový. 4. Fr. Pospichal (Uliesses). 5. V. Došek.
 b) Brainard, 11 čísel:
 1. Fr. Sedlák. 2. Fr. Lisý. 3. Jan Kobza. 4. Spolek katolických dělníků. 5. Fr. Rolena. 6. Tomáš Hofbauer. 7. Fr. Fiala. 8. Záp. česká kat. Jednota. 9. Marie Havlová. 10. Spolek rytířů sv. Jiří. 11. Školní sestry.
 c) Bruno, 12 čísel. Dle sdělení P. Pospíšila vi, komu je rozdati.
 d) Abie. Tam jsme již posílali vloni.
 e) Plzeň, 4 čísla. Panu Polákovi.
 f) Praha, 8 čísel. Vi, komu je dati.
 g) Touhy, 3 čísla.
 h) Howells, 5 čísel.
 1. Rev. Jos. Drbal. 2. L. R. Coufal. 3. E. E. Brodecký. 4. Msgr. A. Folta. 5. Spolek katolických dělníků č. 14.
 ch) Clarkson, 3 čísla.
 1. Fr. a Marie Millerovi. 2. Oltářní spolek. 3. Spolek sv. Josefa č. 80, K. D.
12. Rev. Fr. Kowalski, Ennis, Texas, č. 62.
 Zakládající členové s 25 dolary: Rever. Fr. Kowalski, farář osady. Spolek sv. Josefa č. 35, K. J. T. Spolek Nanebevzetí P. M. K. J. Z. T., č. 16. Spolek katol. děl., č. 111. Spol. sv. Růžence a Oltář, spol. Rudolf Paták, Frank Zaludek, Karel Zaludek, Tomáš Mach, F. Paták, Albert Straka, Jan a Kateřina Lamiček, Marie Honza, F. Mikula, Tom. Machovský, Frant. Španiel, Ignác Parma, Anton Pavlíček, Josef Habba, H. A. Marish, Aug. Haldermann, Anna Trpáková, Frant. Juřík, Josef M. Mik. Ed. Honza, S. O. Švehlák, Josef Jelínek, Alois Malanik, Josef Liška, Josef Pavlučka, Josef Kabonik, Alois Marošak, Josef Koubalka, Frant. Vlášek, Fr. Botík, Karel Vrzalík, Frant. W. Paták, Vavřinec Grych, Jan Madhak, Josef Milota, Fr. Vrana, Jos. Prachyl, Edvard Dvořák, Františka Neukužová, Jan Honza ml., Anton Nekuža, Frant. E. Válek, Jan Paták, Anton Cikanik, Františka Jufík, J. Honza, Valentin Horák, Josef Hannus, Josef Masaf, Jan Vrana, Frant.

- Hanák. Josef Holý, Jan T. Mach, J. J. Schebesta, A. S. Švehlák, Marie Garza, Jan M. Slovák.
13. Very Rev. Jos. Pilnar, West., Texas, 17 čísel.
Zakládajícími členy darováním 25 dolarů se stali: Josef Bezděk 50 dol. — Následující po 25 dolarech; Very Rever. Josef Pelnář, Karel Nors. František Kolář, Ed. Hrabal, Jan Stanislav, Alois Karlík, Jan Svrček. Jan Bezděk, Vinc. Urbanovský, Fr. Bezděk, Ludvík Kallus, Karel Bezděk, Dan. Urbanovský, Cyril Šmajstrla a Spolek sv. Josefa č. 31, K. J. T. Zapomenuté jméno 25 dolarů.
14. Rev. Vl. Květoň, Rosenberg, Texas, 5 čísel.
Pro Hungerford:
1. Karel a Anna Keprtová, 2. Frant. a Anežka Viktorinová, 3. Spolek K. J., č. 57, 4. Alois a Anna Matušková, 5. Spolek sv. Františka Seraf.
15. Rev. P. Kašpar, Plum, Texas, 10 čísel.
Pro Plum 3 čísla.
Pro Bluff 7 čísel.
1. Spolek svatého Cyrila a Metoděje, č. 3, Spolek sv. Jiřího, č. 17, 3. Spolek živého ružence, 4. F. C. a Anna Janda, 5. Jan Lidich a rodina, 6. Jan Kolek a rodina, 7. Josef Janda a rodina.
16. Rev. Jos. Hanák, Seely, Texas, 9 čísel
1. P. Fr. Krchnak, 2. Pi Marie Burešová, 3. Karel Záruba, 4. Spolek sv. Anny, 5. Rev. J. F. Horák, 6. Josef Machala, 7. Alois Machala, 8. Jan Machala, 9. Zapomenuté jméno.
17. Slečna K. Pištěčková, New York, 55 čísel.
Na ni posíláme 50 čísel a jsme s ní stále v korespondenci; nyní budeme posílati 55 čísel.
18. Rev. Josef Janeček, 3327 Laron Ave Detroit, 16 čísel.
Již jsme posílali 12 čísel, ještě 4 zakládající členové.
1. Osada sv. Jana Nep. 2. Cyril Vittek, 3. Josef Houdek, 4. Vendelin Kliment.
19. Rev. Vojtěch Deder, 2435 dol. 61 sh., Cicero, Illinois, 4 čísla.
1. Rodina Eduarda a Antonie Havlikových, 2. Rodina Fr. a Anny Starých, 3. Rodina Jana a Julie Bláhových, 4. Josef a Antonie Pešákoví.
20. Rev. Tomáš Bobal 500 dol., Sv. Hermitaye Ave Chicago, Illin., 2 čísla.
1. Vdp. Tomáš Bobal 2. Vdp. Frant. Bořenek
21. Rev. Alois Mergl, 1443 S., Kerler Ave Chicago, Illin., 100 čísel.
Již jsme posílali v minulém roce.
22. Rev. J. Sklenář, Pilsen, Kansas, 24 čísla.
Pro Plzeň 19 čísel.
Rev. Jan M. Sklenář, Rodina Josefa a Marie Svitákových. P. František Šilhan a rodiny: Antonín a Fr. Neuwirtovi, Marie a Josef Tajchmann, Karel a Kamila Stuchlíkovi, Antonín a Zofie Tajchmanovi, Adolf a Lucie Holubovi, Filip a Emilie Rudolfoví, † Josef a Anna Černých, Kristina a Adolf Rudolf, Josefka a Jakub Klenda, Filomena a Petr Šrámek, † Karel a Františka Holubovi, Terezie a František Štika, Anna a Václav Bina, Anna a Matěj Rudolf, Marie a Josef Vindrušek a Růžena a Adolf Klenda.
Pro Olmitz 5 čísel.
1. Rodina Marie a Josefa Lukeše, 2. Rodina Jenovefy a Josefa Axmana, 3. Rodina Herminy a Josefa Štosy, 4. J. Fr. a Josefina Riedlová, 5. Josef a Terezie Schneidrová.
23. Rev Charles Weiler Greenstreet Racine, Wisc., 20 čísel.
- Zakládajícími členy darováním 25 dol. se stali:
Rodina Václava a Marie Sladkých, Rodina Františka a Rosalie Koničkových (i za Marii Daňkovu), Rodina Maciej a Rosalie Chwalek a rodiče s obojí strany, Rodina Josefa M. a Kláry Koničkových, Rodina J. a Zofie Náhlikových, Rodina Mart. a Anna Milošovi, Rodina Silvestr a Kateřina Mostkovi, Rodina Josefa a Josefíny Chviličkových, Rodina Anna Beníčková a děti, Rodina Tomáš a Marie Králíčkoví, Rodina František a Marie Stogny, Rodina Josef a Kat. Vaculíkoví, Oltář. spol. a spol. sv. Anny, Rodina Adam a Františka Petreje a rodiče s obojí strany, babička a bratr, Rodina Metoděj a Anna Daňkovi, Rodina Václav a Anna Šimánkovi, Rodina Metoděj a Anežka Šišákoví, Rodina Ignác a Marie Mašek, Bratři Orlovští, Rodina Jos. a Františka Poutnerovi.
24. Rev. J. E. Michálek, Solon, Iowa, 10 čísel.

Zakládajícími členy darováním 25 dol. se stali:

Rodina Tomáš a Barbora Křoftovi. Matěj a Antonie Ženiškovi. Martin a Anna Tumsovi. Martin a Anna Kunclovi. A. L. a manželka Ženiškovi. Josef a Marie Ženiškovi. Josef a Nellie Ženiškovi. Oltářní spolek bl. Panny Marie. Josef Smutný, rodiče a sestra. Frant. Steinocher, rodiče, bratři a sestry.

25. Mr. Stan. Dostál, Little Turkey, Lawlord, Jowa, 14 čísel. Rev. Václav A. Dostál, farář, 100 dol. Pí Marie Dostálová, matka dp. faráře 25 dol. Sl. Josefka Dostálová. Pan Stanislav Dostál a rodina. Pan Frant. Landa a rodina, Paní Al. Šílená a rodina. Pan Ant. Blažek a rodina. Pan Josef Lyons a sestry. Pan Dan. Lyons a sestra. Pan F. A. Pecinovský a manželka. Spolek svatého Josefa Z. Č. K. J. Růžencový spolek.

Do Protivína, Jowa, 4 čísla. 1. Spolek Nanebevzetí Panny Marie č. 83. 2. Rodina Josef a Kateřina Pecinovských. 3. Rodina Eleonory Klimešových. 4. Rodina Frant. a Marie Fencelových.

26. Rev. Aug. Vojáček, Cedar, Rapids, Jowa, 11 čísel.

1. Odbočka N. S. C. K. 2. Josefa Hartlová. 3. P. Václav Boženek. 4. P. Aug. Vojáček. Do Chelica: 1. Rev. Josef Gregor. Do Fort Atkinson: 1. Rev. Karel Dragoun. 2. Rodina Karel a Marie Karníkoví. Do Dučan: 1. Josef Vonásek. 2. Marie Ludvíková. Do Clutier: 1. Rev. Tomáš Vopátek. Do Oxford Junction: 1. Rev. Václav Pánek.

27. Rev. Alf. Raška, Weimar Rl. 2 Texas, 28 čísel.

Pro Holmann 3: 1. Spolek sv. Josefa č. 42. 2. Spolek Nanebevzetí Panny Marie. 3. Johana Osina. Pro Ammansalle 25.

Rev. A. Raška 25 dolarů. Spolek Rytířů sv. Václava K. J. T. 25. Sp. sv. Martina K. J. T. 25. Sp. sv. Jana Křtitele K. D. 25. Spolek blahoslav. Jana Sarkandra K. J. T. 25. Spolek blahoslav. Anežky České K. J. Ž. T. 25. Spolek sv. Anny K. J. Ž. T. 25. Spolek Křesťanských matek 25. Rodina Alberta Fišera 25. Rodina Josefa Doubravy 25. Rodina Františka Sýkory 25. Rodina Adolfa Stavino-

hy 25. Frank Janák a manželka 25. Josef R. Bartoš 25. Filip Mazoch a rodina 25. Jan M. Bartoš a rodina 25. Frank a Albina Pffetner 25. Frank M. Černošek 25. Nejmenovaní 25. Anna Bartošová 25. Frank J. Menšík a rodina 25. Josef F. Stavinoha a rodina 25. Vincenc Dušek a rodina 25. Anežka Parma a rodina 25. Nejmenovaná osoba 25 dolarů.

28. Rev. Josef Kune, East Bernard, Texas, 23 čísel. Alois a Vincencie Morris 25 dolarů. Anežka Klímeček 25. Fabián a Marie Biliček 25. Štěpán a Marie Luža 25. František a Františka Hlaváč 25. Michal a Anežka Prorokovi 25. Jan a Marie Vacek 25. Marie a Antonín Večeřa 25. Lucie a Rudolf Vacek 25. Marie † a Augustín Morris 25. Josefina a Josef Chvátal 25. Marie a Josef Kramer 25. Marie a Frank Vašek 25. Anna a Ignác Mařík 25. Marie a † Filip Polák 25. † Terezie a Josef Kubeš 25. Veronika a † Jan Petráš 25. K. J. Ž. T. č. 30 sv. Anny 25. K. J. T., č. 40 sv. Václava 25. Lucie a Josef Hlavinka 25. Marie a František Krotký 25. Karolína a Vilém Schattel 25. Anna a † Jan Vacek 25.

29. Rev. Pavel Němec, Wallin, Texas, 24 čísel.

Spolek sv. Cyrila a Metoděje č. 114 25 dolarů. Spolek sv. Josefa č. 16 25. Spolek sv. Václava č. 75 25. Spolek Narození Panny Marie č. 22 25. Johanna Macha 25. Pavel Kyselka 25. Adolf Faltýšek 25. Frant. Pazderný 25. Jindřich Šmajstrla 25. Vilém Poláček 25. Emil Krejčíček 25. František Mikuska 25. Josef Matěj 25. Augustín Rohan 25. František Polák 25. František Matěj 25. Jan Važanský 25. František Vlaclovský 25. Jan Pilčík 25. Ludvík Olšovský 25. Josef Melnar 25. Veronika Blažková 25. František Raška 25. Rosalie Petrášová 25.

30. Rev. O. Mollari, Penelope, Texas, 20 čísel.

Josefina Dudíková 25 dolarů. Josef Drozd 25 dolarů. František Hlolačka 25. Jan Karlík 25. František Černošek 25. František Novák 25. Anna Drozd (Urbiš) 25. Antonín Černošek 25. Josef Gallia 25. Ignác Kahánek 25. Karel Gallia 25. Ferdinand Příbyl 25. Panenský spolek sv. Cecilie 25. Emil Pavlas 25. Marie Horáková

25. Jan Urbiš 25. Antonín Podsedník 25. Oltářní spolek Božského Sidce Páně 25. Spolek sv. Jana Nepomuckého č. 50 K. J. T. Penelope 25. Spolek sv. Anny č. 35 K. J. Ž. T. 25 dolarů.
31. Rev. Vincenc Raška, Taylor, Texas, 21 čísel.
Zakládající členové: Po 25 dolarech: Josef Baran. John W. Zgarba. Spolek sv. Jana Křtitele K. J. T. Karel Šťastný. Ludvík Krahula. Pí Annie Křepčák. Pí Terezie Kašpar. John Pavlík. Pí Klara Naivar. Jan Holub. Jan A. Kašpar. Josef Šťastný. Josef F. Kašpar. J. J. Wychopen. Jan Urbánek. Fr. Holub. Fr. Procházka. Spolek sv. Cyrila a Metoděje K. D. Josef Růžička. Spolek č. 19 K. J. Ž. T. Pí Paula Šťastná.
32. Mr. John Zeták, Crosby, Box 173, Texas, 6 čísel.
Pro Crosby 3 čísla. Pro East Gate 3 čísla. Seznamy budou dodány.
33. Rev. Jan Vaníček, Fayetteville, Texas, 15 čísel.
34. Rev. Vil. Skoček, Caldwell, Texas, 7 čísel.
35. Rev. O. Zlámala 3396 E. 54 Str., Cleveland, Ohio, 49 čísel.
1. Pro P. Zlámala 29. 2. Pro P. Ne-
cida 8. 3. Pro P. Hrocha 4. Pro P. Bečku 5. Pro P. Chaloupku 3. Seznamy uvedeny v jiném článku.
36. Rev. Paul Mosler, Bomarton, Texas, 14 čísel.
1. Pro Megargel 7. 2. Pro Wichita Falls 1. 3. Pro Seymour 3. 4. Pro Bomarton 3. Seznamy uvedeny na jiném místě.
37. Rev. František Pokluda, Rowena, Texas, 9 čísel.
9 zakládajících členů uvedeno v seznamech.
38. Rev. Kašpar Káčer, Cameron Rt. 3, Texas, 20 čísel.
Pro Marak 6. Pro Cyclone 14. Seznamy na jiném místě.
39. Rev. D. A. Sýkora, St. Marys' Hallettsville, Texas, 11 čísel.
40. Rev. B. Neuberger, Praha, Texas, 1 číselo.
41. Rev. Fr. Přidal, Granger, Texas, 34 čísel.
Pro Granger 23. Pro Cornhill 11. Seznamy na jiném místě.

Celkem tedy posíláme na 41 míst 764 exemplářů časopisu „Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje“. Přejeme si z plna srdce, aby časopis náš udržoval spojení s bratřími našimi za oceánem.

Americké dary Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje

V dnešním čísle uveřejňujeme seznam sbírek na Apoštolát. Měli jsme v úmyslu nejprve uveřejnit seznam zakládajících členů pořadem, pak teprve ostatní dárce. Pro obtíže, které by s tím měli sázeti, uveřejňujeme celé sbírky dle osad, v nichž naši delegáti pracovali.

1. Písku, N. Dakota.

Sbírka pro Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje v Písku, severní Dakota. Kolekty při bohoslužbách 155.46 dol. — Zakládajícími členy se staly rodiny: Josef W. Novák 25 dolarů. Jan Mlčoch 25. Václav Švejda 25. Emilie Novotná 25. Jan Jelínek 25. Josef Kouba z Veselí 25 dolarů. — Za přispívající členy se přihlásili: Helena Kodalová 5. Kateřina Lutovská 2.50.

Po 2 dol.: Viktor Studený, Alois Knotek. Václav Vávrovský. Václav Lovčík. Jan Kadlec. František Votava. Václav Kostohryz. Rudolf Kadlovec. Nejmenovaná. Albert Schilberger. A. Dvořáková. Antonín Židon. Alois Kadlec. Albin Lovčík. Matěj Vávrovský. Nejmenovaná 1 dolar. Po 50 c.: Jan Mlčoch. Anna Blažková. Augustina Vávrovská. Božena Copouchová. Aloisie Lovčíková. Jakub Neumann.

Z Písku, N. Dakota, poslal dp. Tomáš Ballon 50.50 dolarů, a to za rodinu Seidl a Rumreich 25, Růžencový spolek v Písku 25, a od Jana Kostohryze 50 c.

2. Tábor, Minn.

Po 25 dolarech: Rev. Jan Berger. Václav Kotrba a Anna Machová. Fr. Vonášek 2.25. — Po 2 dolarech: Jan

Gust. Karel Mydlár. Jan Mach. Josef Kovář. Václav Mach. Jakub Gust. Anna Bergrová a František Holub. — Po 1 dolaru: Antonín J. Šírek. Anna Hořubová. Marie Šerá. Matěj Ovšák. Tezezie Heiger. Jakub Kresl. Kateřina Škornička. Karel Vávra. Josef Majerčín. Emil Dvořák. Marie Knut. Frant. Novák. František Brda. Josef Trefný. Jan Nováček. Josef Štengl. Kateřina Iludrle. Anna Nováček. Josef Váňa. Václav Vonášek. Ondřej Váňa. Jakub Kresl. Josef Vašek. František Gust. Josef F. Kůžel. Jan Gust. Josef Mydlár. Josef Pribula. Štěpán Iludačka. Mat. Váňa. Albert Kovář. Jan Pribula. Josef M. Pribula. Jan M. Majerčín. J. W. Honek. Pavel Pribula. Fr. Myška. Martin Kotrba. J. F. Gust. Tomáš Gust. Alb. Palčák. Josef Trávníček. František Gust. Vil. Miška. Václav Nováček. Josef Nováček. Jan Kůžel ml. 80 c. — Po 50 c.: Pavel Majerčín. Rudolf Vonášek. Karel Gust. Mat. Judovský. Jan Dufek. Josef Žejdlík. Jiří Kůžel. Josef Váňa. Václav Šerý. Jan Nováček. Fr. Vašek. Marie Kresl. Anna Kůžel st. Rudolf Gust. Marie Miska. Marie Straussová. František Nováček. Matěj Pribula. Karel Nováček. Václav Gust. Marie Gust.

3. Z Veselí, Minn.

Fr. J. D. Malecha 25 dolarů. Josef Žížkovský st. 3 dolary. — Po 2 dolarech: F. J. D. Malecha. F. B. Malecha. Jan Ceplecha. Boh. Simon. Vojtěch Tůma. Václav Kopet. Ludmila Schönbauer. Václav B. Malecha. Josef Malecha. Josef Tůma. Vojtěch Kubes. Fr. H. Trnka. — Po 1.75 dol.: Fr. Tupý. — Po 1 dolaru: Vojtěch Trenda. — Po 1.25 dol.: Fr. Řezáč. Robert Hertaus. — Po 1 dolaru: Josef Řezáč. Josef Kopet. Jan Řezáč. Františka Kopet. Tomáš Palma. Jan Pivec. Václav Kalina. Jan Novák. Kajetán Bláha. Václ. Smíšek. Karel Šticha. Josef Šticha st. Fr. B. Malecha. Matěj Adámek. Karel Tupý. Jan Frejlach. Marie Hořejší. Josef Macháček st. Fr. Malecha. Marie Tomek. Marie Svoboda. Frant. Trenda. F. J. Jiřík. Jan Žížkovský. F. Bilý. F. Trenda. Josef Simon. Jan Franěk. Josef Salaba. Jan Kalina. Frant. Tůma. — 80 cent.: Mrs. Fred. Smíšek. — Po 75 c.: F. Hrabě. F. Svoboda. — 60 cent.: Anna Šírek. — Po 50 c.: Anna Žížkovská. Marie Malecha. Marie Topka. Fr. Pěchota. Marie Valeš. Emil Šticha. Eva Blázková. Eo. Novák. Ka-

teřina Hořejší. Václav Hruza. Leo Smíšek. Jan Havlíček st. Martin Pávek. Josef Pávek. Julie Novák. Marie Trenda. Martin Malecha. Marie Kopet. Jakub Řimnád. F. Tupá. Anna Simon. Jan Kubeš. Tomáš Tůma. Jakub Šticha. — 35 cent.: Anna Vopalek. — Po 25 c.: Josefa Račač. Karel Heiman. Ladislav Malecha. Babička Zizkovská. Jan Trnka. Adéla Bartušek. Vojtěch Barta. Babička Štichová. Stanislav Malecha. Anna Štěpka. Václav Havlíček. Mrs. F. Kadrlík. Jan Zeman. Jan Frejlach. Jan Hořejší. Václav Machálek ml. Jan Trnka. Kateřina Jiřile. Marie Topka. Jan Trčka. Fr. Trčka. Josef Trenda. Karel Kopet. Josef Král. Petr Hanzal. Václav Šimota. Jan J. Havlíček. Václav Šimek. — Menší obnosy činí 3 dolary.

4. Seznam příspěvků v Bechyni, Minn., Renville Co.

Po 10 dolarech: Emil Tomek. Oltářní spolek. — Sedm dolarů: Rodina Kozubík. — Po 5 dolarech: A. W. Serbus. F. A. Svoboda. Jan Kodet. F. Štěpka. Panenský spolek. — Po 3 dolarech: Jan W. Svoboda. Marie P. Maleček. — Po 2 dolarech: Václav Karták. F. J. Kodet. F. Trochlil. Václav Kojetín. Karel Macháček. J. Will. F. E. Trochlil. Mat. Dvořák. Václav Dočel. — Po 1.50 dol.: Mat. Dvořák. Vojtěch Rejsek. — Po 1 dolaru: Karel Kodet. J. A. Kodet. Josef Kodet. Matilda Dvořák. Antonín Vrtiš. John F. Svoboda. J. Bartoš. Vincenc Machulda. W. Kern. H. Schneider. Frant. Vrtiš. Josef Vohnoutka. Václav Moudrý. Jan Maleček. Marie Maleček. Al. Kodet. Josef Svoboda. Ed. Kodet. Marie Kojetín. Marie Čilek. Jan Hořejší. Václav Kodet. Jan Zita. Jan Frank. — Po 50 c.: Josef Dvořák. J. M. Svoboda. J. Moudrý. J. S. Vrtiš. — Nezapsaných bylo 6.75 dolarů.

5. Dp. farář z Olivie, Rev. H. Pomije, odevzdal mi sbírku 108.50 dolarů.

6. Z osady sv. Stanislava v St. Paul, Minn.

Rodina Kateřina a Cyril F. Pešek 25 dolarů. Rodina Kateřina a Jan M. Pešek 25. Rodina Anna a František Janovský 25. Anna Marie Kovářík 25. Tomáš Hrnčíř 10. — Po 5 dolarech: Josef Balík. Adal. Kolodějský. Šetka. — Po 2 dolarech: Jan J. Mašek. Štěpán Halem. Frant. Borovanský. Rose Topič. — Po 1 dolaru: Vojtěch Šlech-

ta, Fr. Kosář, Mrs. Zelený, Tom. Nerud, Josef Kohout, Anna Huna, Vilém Bušta, Jan Šidla, Fr. Borovanský, Fred Westphal, Anna Balík, Josephine Balík, Alžběta a Václav Lala, Fr. J. Kovářik, Frant. J. Hazuka, Josef Kolář st. A. A. Ekhan, Tomáš Kročák, Mat. Farber, Rose Balík, Mat. Ikhaml, Jan Svábek, Josef Baštýř, Ros. Svoboda, Ondřej Pavel, H. Čermák, Frant. Bejlik, Fr. Švec, Em. Šimeček, Frant. Češka, Alb. Přibyl, Nettie Jindra, T. Vrána, Elenora Kadlec, Jan Votypka, W. A. Borovanský, Vojtěch Štastný, Marie Prokop, J. F. Ptáček, Marie Žizkovská, J. Maruška, Anna Kolář, Marie Buchmeier, Celestin Pederson, Josef Glamos, Fr. Povolný, Josef L. Kapoun, Helen Zelený, Em. Kočí, Josef G., Svobodný, Jan F. Válek, Tom. Ryšavý, Marie Borovanská, Jan M. David, Alb. Zachar, Fr. Vokatý, Em. Kadlec, El. Kreník, Jan J. Daly, Jiří Šlechta, Mat. Smíšek, Martin Kepl. Anastazie Konšel, Vojtěch Samec, Michal Piras, Mat. Huřták, Josef Balík, Marie M. Malecha, Fr. Kadlec, Jan Bilek, Marie Kříž, Fr. Simon ml, Jan Bakula, Mrs. Mich. Fischer, Fr. Zelený, Jan Eichler, Ignác Klecatský, E. H. Novotný, E. Povolný, Anna Prokop, J. J. Klecatský, Ed. Kobza, F. J. Jandříč, Jan Ballata, Fr. Liška, Karel Brasek, J. J. Kubeš, W. Jelínek, Marie Hrnčíř, Em. Kolář, A. Lutovský, Jan Pavlíček, Josef Deker, Ul. Winkler, Anna Prelwitr, Mrs. Baštýř, Ed. Komárek, Václav Češka, Cyril Šlechta, Anna Škoda, M. Dakem, Veron. Němec, Em. Povolný, Rosa Samec, Václ. Vaněk, František Zelený ml, Vincenc Kovářik, Fr. Fuchs, Josef Zelený, Alb. Samec ml, J. Kalas, Anna Kovářik, Josef Prokop, Marie Bachač, Jan Kodada, Josef Svobodný ml, Fr. Buchmeier, Harry Svobodný, Mat. Deker, Josef Chlad, Fr. Zachar, Tomáš First, Fr. Kolář, Alžběta Klecatský, Mr. P. Koe, Martin Liška, Jan Mašek st, Fr. Kosář, Tom. Kopačka, Fr. Simon, Ern. Prokop, El. a Tom. Kopačka, Jan Urban, Marie Trs, Fr. Hobra, Mrs. K. Švec, Marie Balík, Jan Ševčík, Karel Buzický, Terezie Pavlíček, A. F. Šlechta, M. F. Baštýř, Josefa Křivánek, Sylva Smíšek, Jan černý, Marie Křeft, A. Fischbach, Jan Hazuka, Jan Forber, Fr. J. Ptáček, Richard Ekhaml, Fr. Gorga, Fr. Šimon st, Rosa Topič, Fr. Bílek 75 centů. — Po 50 c.:

Mich. Urban, Bart. Borovanský, Jan W. Hazuka, Marcella Bakula, Anna Pittelkow, Anna Jindra, Josephine Hasal, Anežka Stutzman, Charlotte Casoy, Rose Malecha, Vojt. Moudrý, A. Jindra, Jan Bakula, Mat. Cirkan, Fr. A. Bakula, Fr. Petrásek, Mary Machovce, Fr. Tarkler, Math. Ourada, E. Borovanský, Marie Hrnčířová, Anna Jind. Augusta Veverka, Fr. Coughlin, J. L. Jelínek, Jan Dostál, Vinc. Samec, Ant. Borovanský, Ul. Winkler, Rose Basta, Ant. Kernal, Daniel E. Jelínek, Fr. Kolář, Fr. Cirhan, Ant. Buriánek, Jos. Kubart, Václav Dušek, Helena Glamos, Mrs. Marie Kočí, Václav Pešek, Jan Štastný, Ant. Dušek, Fr. černý, Ant. Julí, Emma Kadlec, Jan Klamert, Rose Davis, Václav Ekhaml, Cyril Pešek, F. Bisek, — Jména zakládajících členů Apoštolátu, kteří se již v roce 1921 přihlásili z velebných pánů: Dpp. Jan Rynda, Jaroslav Čermák, Alois Žizkovský, Václav Skluzáček, Václav Jiráček, Josef Bouška, Robert Baštýř.

Z osadníků u sv. Stanislava: Frant. Buchmeier, Josef Kapoun, Fr. Zelený, Ed. Hobza, Václav Češka.

Ze spolků: Spolek Srdce Panny Marie, Osada sv. Stanislava, Osadní svaz, Distriktní svaz.

7. Silver Lake, Minn.

Sto devět nových členů se k sdružení přidalo, deset je zakládajících, z nich zaplatilo po 25 d. vstupného nebo víc (jeden zaplatil 101 d.), pět jich zaplatilo po 5 d., patnáct po 2 d., 49 po 1 d. a třicet po 50 c., takže těch 101 členů odvedlo úhrnem 449 dolarů.

8. New Prague, Minn.

Cecilie Kovaříková 25 d. Nejmenovaný 25 d. — Po 10 dol.: Jan J. Kovařík ml, Jan Kubeš st. — Po 5 dol.: Jan Schoenbauer, Jan Kovařík st, Fr. Skluzáček, Tom. Schoenbauer, Tom. Bisek, Jan Jimek starší. — 2.50 dol.: Nejmenovaná. — Po 2 d.: Jakub Baštýř, Dr. W. Maestr, Josef Bašta, L. Steiner, Karel Vonásek, Fr. J. Schoenbauer, T. G. Hovorka, Josef Jimek, Fr. J. Bartušek, Jan Brůžek ml, Tomáš Lipold, Jan Mickus, F. Topka, Alb. Tesař, Alžběta Skluzáček, Fr. W. Novák, Petr Nickolay, Karel Dobišal. — Po 1.50 dol.: Nejmenovaná, Frant. J. Bisek. — Po 1 dol.: M. M. Novotný, Marie Lukešová, Adolf Sachs, Ondřej Brůžek, Frant. Prokeš, Marie Zelený.

ková, Tom. Pexa. Frant. Bednár. Jan J. Bartušek, Jan Lukeš, Jan V. Baštýř, Frant. Zelenka, Jan Maruška. T. Zvánovec, Jan C. A. Kubeš, Vojtěch J. Kubeš, Jan Pávek, Alois Zelenka, Josef Novák, Jan T. Svoboda, Václav Oufada, B. Pomije, M. J. Simer, F. A. Bartušek, Marie Dvořáková, Štěp. Vopátek, Petr Rech, Berta Balingér, Edward Budín, Karel Šeda, W. Bisek, Karel Válek, Jakub Baštýř, Mrs. F. Šimek, Alb. Řehoř, Jan Jirek, F. J. Schoenbauer, Marie Maděrová, J. J. Topič, J. B. Tupý, Frant. Lukeš, Nejmenovaný, Fr. J. Borák, F. Topič st., F. Ceplecha, J. Schoenbauer, G. Skluzáček, Karel Meril, Josef M. Pávek, Anna Bisek st. Fr. Hrubý, Fr. Zelenka st. Jan Šimek st. Jan Skluzáček, Jos. Šírek, Konstanc Suchomel, Matěj Kučera, Fr. Unger, F. J. Mořecha, Jan a Anna Jana, Jan a Kateřina Jelínkovi, Marie F. Dvořák, Josef T. Pomije, J. Smíšek, Barbora Topka, Mike Dalejden, Václav Franěk 75 c. Rosa Baštýř 75 c. Václav Unger 55 c. — Po 50 c.: Fr. Jelínek, M. Katzenberg, Jak. Pasek, Mrs. Alb. Krejník, Mrs. M. Vacek, Mrs. Polák, G. Koniček, J. Svoboda, F. Parkos, Mrs. Zvánovec, J. F. Rynda, Jan Kříha, Barbora Ungerová, F. J. Soukup, Sofie Suchomelová, Nejmenovaná, Mrs. Jos. Jiríček 40 c. — Po 25 c.: Eliáš Bružek, M. J. Novotný, J. A. Novotný, Hans Fürst, B. Bružek, Nejmenovaný, F. Bružek, Jan Češka, Nejmenovaný.

9. Osada sv. Jana Nepomuckého v St. Louisu.

Vydavatelstvo „Hlasu“ 100 d. Spolek sirotčinec Hessoun Tomáš Vodička 100 d. Zakládající po 25 dol.; Důst. p. C. A. Bleha, Redaktor Hynek Dostál, Nejmenovaná, Rodina Vincenc a Františka Jansovi, Rodina nejmenovaná, Pí Julie Gašpar i za zemřelého manžela Jana, Pan Josef Mik i za zemřelou manželku Marii, Josef a Františka Hrbáčkovi, Josef a Anna Haasovi, Antonín a Marie Bělikovi, Jindřich a Marie Modrová, Václ. a A. Filipská, Václav a Anna Schejbalovi, Pí Kateřina Kačerová i za zemřelého manžela Jana, Josef a Anna Brunnerovi, Fr. a Anna Řehákoví, Nejmenovaná rodina, Jan a Anna Mitašovi, Viktor a M. Kräuselovi, Spolek sv. Jana Nep. 17 čís. I. Ú. Jednoty, Nejmenovaná, Rodina Fr. a Marie Krejčí, Rodina Cyril a Anna Komrskovi, Rodina Frant a

Kateřina Matouškoví, Josef F. a dcera Otilie Baierovi, Rodina Frant. a Františka Petřú, Rodina Frant. a Terezie Vilínkovi 15 d. Pí Louise Čuba i za zemřelého manžela Josefa 10 d. Terezie Misbauerová 5 d. Rodina Ludvík a Vincencie Veliánovi 10 d. — Přispívající členové: Nejmenovaní 15 dol. — Po 10 dol.: Sl. Františka Vorlíčková, Nejmenovaní, Frant. a Marie Hynkovi, Václav a Cecilie Moydellovi, J. a Anna Muellerovi, Josef a Kateřina Blahovi. — Po 5 dol.: Rodina Karel a Františka Brožovi, Nejmenovaná, M. Chlanda, Václav a Marie Kunovi, Slč. Josefa Husáková, Jan Řiha, Pí Kateřina Harvalčíková i za zemř. manžela Aloise, Jan a Magdalena Blažičkovi, Nejmenovaná, Nejmenovaná, Jindřich Soukup, Petr Hasík st. Matěj a Anna Schejbal, Nejmenovaná, Zemř. Matěj a Anna Švehla, Pí Marie Vejšická i za zemřelého manžela Josefa, Pí Anna Pavlátová i za zemřelého manžela Josefa, Nejmenovaná, Pí Anna Kopejčková i za zemřelého manžela Františka, Nejmenovaná, Jan a Aloisie Švehlovi, Nejmenovaná, František a Františka Kultškoví, František a Em. Vávřovi, Ondřej a Anna Vrablíkovi, Fr. a Anna Belaškoví, Pí Marie Šálková, i za zemřelého manžela Matěje, Frant. a Anna Šertlovi, Rodina zemř. Josefa Maška s obojí strany, Václav a Marie Kroupovi, Tomáš a Marie Jarušovi, Sl. Aloisie Záluská, Rodina Karel a Terezie Duchovi, Rodina Antonín a Kateřina Duchovi, Rodina pí Filomena Jánuská i za zemřelého manžela Ondřeje, Pí Františka Moydellová i za zemř. manž. Františka, Rodina Vojtěch a Josefa Mikešovi, Rodina Gabriel a Anna Kubovi, Pí Julie Pelletierová, Paní Anna Kleinová, Rodina Jan O. Mašek, Pí Terezie Zúdrapová, Jan Gajdošík, Rodina Josef a Anežka Běhalovi, Pí Kateřina Korbelová i za zemř. manžela Martina, Rodina Antonín a Anna Jančíkovi, Rodina Jan a Anežka Chalupných, Rodina Petr a Rosalie Hasíkovi, Rodina Josef Šmid, Rodina František a Terezie Búbelovi, Rodina Jan a Marie Matouškoví, Rodina Matěj a Marie Zavadilovi, Rodina Jan a Barbora Brožovi, Nejmenovaná rodina, Osadní ochotnický sbor, Nejmenovaná rodina, Rodina Josef a Josefa Gottfriedovi, Rodina František a Anna Linkovi, Rodina Matěj Mik, Rodina Tomáš Kutíš, Rodina Ferd. Bosák, Ro-

dina Antonína Horáka 4 dol. Josefa Tykvarťová i za zemř. manžela Frant. 4 dolary. — Po 3 dol.: Rodina František a Marie Toužinská. Rodina Jos. a Josefa Kotalík. Anna Jarošíková i za zemř. manžela Františka. Nejmenovaná. Rodina Františka a Marie Janků. Rodina Jan Trčka. Anna Smolová i za zemř. manžela Václava. Rodina Jan a Anežka Čížkovi. Rodina Karel a Marie Listopadovi. Rod. Františky Sedláčkové. Rodina Antonín a Albína Kohoutkovi. Rodina Josef a Josefa Sotolářovi. Kateřina Hryčová. Rodina Náhlíková 2.75 d. Rodina Emanuel a Zofie Toužinská 2.50 d. — Po 2 dol.: Rodina František Gajdošík. Rodina J. Karban. Rodina Josef a Anna Petráškoví. Rodina Jindřich a Josefa Rengierovi. Rodina Františka a zemř. Josefa Kalbáče. Nejmenovaná. Marie Panušková i za zemřel. manž. Františka. Nejmenovaná rodina. Rodina Jan a Anežka Krieger. Rodina Ludvík a Růžena Kriegerovi. Rodina Martin a Marie Tringelovi. Rodina Jindřich a Kateřina Mikešovi. Rodina Václav Mikeš ml. Sl. Marie Mikešová. Rodina Karel a Klára Cervíková. Rodina Frant. a Rosalie Macháčkovi. Rodina Jan a M. Urbánkovi. Rodina Karel a Kristína Ptáčkovi. Nejmenovaná rodina. Rodina František a Anna Janáčovi. Rodina Ondřej a Marianna Lenhartovi. Rodina Vojtěch a Anna Holubovi. Rodina Jan a Rosalie Nitkovi. Rodina J. a Cecilie Cutákoví. Rodina Petr a Zofie Petrovi. Rodina Václav Piskulič. Rodina Františka a Marie Fojtíkoví. Anna Harvalšková. Rodina Josef a A. Onderovi. Rodina Jiří a Anežka Garbačovi. Rodina Václav a Anna Pokorní. Petr Čepický i za zemř. manželku Marii. Barbora Mítková i za zemřelého manžela Karla. Rodina Mana a Janků. Rodina Josef a Julie Radilovi. Rodina Jan a Marie Matouškoví. Kateřina Kroupová. Rodina Eduard a A. Šmídovi. Rodina Jan a Anna Dědič. Rodina Václav a Aurelie Kratochvilovi. Rodina Petr a Frant. Stražilovi. Rodina Ignác a Marie Ditrichovi. Rodina Vojtěch a Josefa Batkovi. Jiří Klarič. Rodina Františka a Alžběta Remešovi. Rodina Mikuláš a Anna Holbovi. Sl. Ludmila Hošková. Nejmenovaná. Rodina Tomáš a Anežka Šípová. Rodina Alois a Barbora Kašparovi. Nejmenovaná. Václav Jicha i za zemřelou manželku Annu. — Po 1 dol.: Ne-

jmenovaná. Terezie Hrdinova. Rodina Josef a Anna Todoví. Josef Matějka. Anna Pekárek. Marie Pokorná i za zemř. Josefa Marka. Rosalie Dušková i za zemř. manž. Karla. František a Marie Slováčkovi. Anna Zachová. A. Tremlová. Rodina Barbory Vajcové. Rodina zemř. Václava Poláka. Rodina Josefa Stuchlého. Rodina Karel a Zofie Valentovi. Rodina Leopold a Josefa Nedomovi. Rodina Vilém a Ant. Němcovi. Ant. Kašpar. Antonie Tykvarťová 50 c. — Přípravný výbor odevzdal prostřednictvím pana In. Horáka obnos už dříve skolektovaný a dobrovolnou sbírku při večírku. celkem 164.37 dolarů. Red. „Hlasu“ odevzdal nám sbírku z „Hlasu“: Frant. Rynda, Minn 3 dol. Jiří Koutník, Florida 1 d. Metod Šefcovič, Michigan 1 d. Marie Kvěchová, Illinois 3 d. N. N. z osady sv. Jana Nep., St. Louis, Mo. 1 d. Antonín Rathouz a otec z osady sv. Jana Nep., St. Louis, Mo. 2 dolary.

10. Osada sv. Václava.

Zakládajícími členy stali se dp. V. Hamtil, duchovní správce osady sv. Václava 25 dol. Karel Vešelý s rodinou 25 dol. Eleonora Růžičková 25 dol. T. Pechan 25 d. Václav Šíp 25 d. — Členové přispívající: Ctih. sestry De Notre Dame, učitelky ve škole sv. Václava 5 d. Josef Volf s rodinou (za duše v očištění) 5 d. Nejmenovaný 4 d. — Po 2 dol.: Edward Svoboda s rodinou. Anna Pluhařova. Karel Truhlář. Vojt. a Josefa Bláhovi. Dar za Václava Volfa, manželku a zemř. syna Jiřího. Antonie Šipová. Otto Toužinský. Matěj Křen s rodinou. — Po 1 dol.: Matěj Duchek. Marie Kalná. Jan Voráček. Marie Gerardová.

Další dary na Apoštolát z osady sv. Václava v St. Louis, Mo.

Důst p. Václav Hamtil, duch. správce osady sv. Václava v St. Louis odevzdal ještě tyto dary na Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje: Od spolku sv. Vincence Paduánského 25 dolaru. Od manželu Mázdrových 3 dolary. Od Fr. Vanáče 2 dolary

11. Osada sv. Cyrila a Metoděje v East St. Louis, Illinois.

V čísle „Hlasu“ ze dne 6. listopadu uvedeny byly milodary na Apoštolát od spolku sv. Josefa I. Ú. J. v East St. Louisu 25 dol. Sbirka po přednášce v Ukrajinské dvoraně, která činila 11.75 d. K tomu ještě přispěli na schůzi výše zmíněného spolku sv. Josefa

I. Ü. J. jeho členové a sice: Dp. L. R. Konkkiel, farár osady sv. Cyrila a Metoděje 5 dolarů. Josef Koudela st. 5. — 1 dolaru přispěli: František Flasar. František Halamiček, Jakub Štev. Josef Štěpánek. Josef Koudela. Norbert Koudela, Josef Běhal. Jan Caklos a přítomný redaktor Hlynek Dostál. Celkem tedy 55.75 dolarů.

12. Sirotlčinec Hessou n ů v.

Dp. Václav Kozelka, kaplan ústavu, stal se též zakládajícím členem Apoštolátu a věnoval pro účely jeho 30 dolarů.

13. Hawk Point a Mashek, Mo.

Zakládající členové po 25 dolarech: Rev. Švehla. Nejmenovaná rodina. Rodina Franl. Wing. — Tři dolary: Jan Knizel. — 2.50 dolary: Karel Malaň. — Po 2 dolarech: Wm. Malaň. Josef Šilhavý ml. Josef Šilhavý st. Bratři Martínkové. Josef Martinec. Jan Stránský. Jan Martinec. František Knizel. Karel Zalabák. Aug. Šilhavý. — 1.50 dolaru: František Knizel ml. — Po 1 dolaru: Wm. Matějka. Pí Anna a Veronika Šrámek. Karel Brož. Wm. Staněk. František Černý. František Zalabák. František Brož. Ed. Šilhavý. Josef Domažlický. Jiří Domažlický. Jan Staněk. Jan Krpeš. Karel Štěpánek. Jindřiška Martinková. — Po 50 c.: Jan Peterson. ěm. Staněk. Wm. Peroutka. Růžena Šrámek. Pí Josefa Šrámková. Karel Staněk. Petr Wing. Petr Kuda. Fr. Staněk. J. Šrámek.

14. Další dary:

M. Šimek, Minn. 2 dolary. Zásilkou dp. W. A. Hamtila, odkaz od v Pánu zesnulého Josefa Komrsky a rodiny z osady sv. Václava, St. Louis, Mo. 25 dolarů. Zásilkou vdp. Jana Ryndy, Minn., od Spolku sv. Pavla, St. Paul, Minn. 25 dolarů. Zásilkou dp. J. Bergera, Tábor, Minn. 1 dolar. Martin Černý, Texas, zásilkou dp. D. Sýkory 5 dolarů. Antonín Bělík, St. Louis, Mo., úrok z uložených apoštolátních peněz u p. Tomáše Pechana 1.50 dol. Zásilkou p. Františka Roubička. N. Y., od Okresního Distrikt. Svazu českých katolíků v New Yorku, druhou splátku 10 dolarů. Slě. Karolina Kestnerová, N. Y. 3 dolary. Slě. Karolina Ladmanová, N. Y. 1 dolar. Alois Janošik, N. Y. 1 dolar. Slě. Marie Říšská, N. Y. 1 dolar. Slě. Marie Bártková, N. Y. 1

dolar. Josef Bochníček, Nebraska 5 dolarů. Celkem 81.50 dolaru.

Zásilkou vdp. Prokopa Neuzila, O. S. B., Ill., od členů „Katoška“ 3.50 dolarů. Spolek sv. Barbory č. 43, při osadě sv. Václava, St. Louis, Mo., 25 dolarů. Celkem 37.50 dolarů.

Jan Nedvěd ml., Ia. 2 dolary. Edw. Trča, Ia. 2 dolary. N. N., Nová Praha, Minn., aby bylo pamatováno modlitbami na zemřel z rodiny Vrtišovy 5 dolarů.

15. Ve Wahoo, Nebraska.

Rodina Amalie a Fr. B. Machovec 30 dolarů. — Po 25 dolarech: Rodiny: Antonie a František Koutný. Anna a Václav Pelán. Josefa a † Anna Tomek. Matěje a manželka Hobza. Františka a manžel Simodynes, Karoliny a Jakuba Sladký. Anny a Antonína Štáva. Josefa F. a Marie Vaněk. Vincenc a Marie Simodynes. — Po 20 dolarech: Rodiny: Marie a Josef Jonáš. † Františky a Františka Machovců. — Patnáct dolarů: Rodina † Marie a Jan Koutný. — Deset dolarů: Rodina Vincence Jonáše. — Po 7 dolarech: Rodina Marie a † Antonín Havelka. Nejmenovaný. — Po 5 dolarech: Rodiny: František Čech, Marie a Antonín Havelka. Josef M. Novotný. Antonín Virgíl. Antonie a Faustín Bor. Jan Benal. Antonie a František Řezáč. Kateřina a Ondřej Hrdlička. František Konečný. Václav Kremlaček. Marie B. Fisher. Anežka a Josef M. Králík. Marie a František II. Polák. Alois Kudrna. Karolina a František Mastela. Marie a Ed. Machovec. Jan Machovec. Václav Čerovský. — Čtyry dolary: Rodina František I., Černík. — Po 3 dolarech: Rodiny: Josef Hobza. Vendelín Prokop. — Po 2 dolarech: Rodiny: Karel Stejskal. Josef Ficenc. Antonín Koranda. Marie a Vilém Gerke. Jan Noha. Bedřichka a František Homolka. František Fejt. Jan Lietgeb. J. P. Maršálek. Marie a † Albín Jelínek. Jan Stejskal. Anna Palat. — 1 dolar: Josef Benal. Rev. Viktor Mlejnek odevzdal další příspěvky pro Apoštolát ze své osady v Abie, Nebraska, od těchto osadníků: Po 2 dolarech: Josef Zeld, František Zeld, Al. Vrána, Josef J. Procházka, Jan Bartuňek, Frant. F. Procházka, Josef F. Roh, J. J. Matouš. — 1.25 dol.: Paní Anna Matouš. — Po 1 dolaru: Pí Marie Krajčmar, Pí Rosa Uřídil. Pí Veronika Vohofil. —

Za obrázky 4 dolary. Celkem 28.25 dolarů. Rev. Bauer odevzdal z Bruno, Nebraska, 6 dolarů od dárců, jejichž jména uveřejním později. Ze Cedar Rapids pí Julie Šonka 1 dolar.

16. V Manly, Iowa, přihlásili se za přispívající členy Apoštolátu tito: Po 1 dolaru: Fr. Ježek, J. W. Reindl, J. H. Reindl, Jakub Reindl. Pí Clara Duhmová, František Busta, Paní W. Reindlová. Pí Antonie Pintová. Antonín Sobolík, Pí Antonie Sobolíková. Pí Josefa Ježková. Slě. Josefa Ježková. Celkem 12 dolarů.

17. V Plymouth, Jow., přihlásili se následující a též po 1 dol. na Apoštolát přispěli: Jan Ježek, pí Kateřina Ježková, R. Ježková, Josef Ježek. Jan Novák. Františka Nováková. Václav Novák. Terezie Nováková. Jakub Wise. Anna Wiseová. Celkem 10 dolarů.

18. Katoličtí krajané v osadě sv. Josefa v Cresco, Iowa, u příležitosti pobožnosti, kterou tam uspořádal dp. Václav Dostál, a který promluvil o významu Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje, přispěli na tento vznešený účel takto: Po 2 dolarech: Matěj Král, Pí Marie Bilková, Jan Hovorka 1.50, Pí Anna Zborníková 1.20 dol. — Po 1 dolaru: Jan Ptáček. Pí Anna Ptáčková, Fr. Valvoda, Josef Korber, Josef Ptáček, Josef Kovářik, Josef Moravec, Pí Marie Moravcová, František Pecinovský, Valentin Huber, Pí Anna Kováříková, Pí W. H. Frey, Paní Terezie Šnajdrová, Vilém Valvoda, E. Valvoda, Pí L. Ptáčková. Pí Josefa Zborníková.

19. Osada sv. Václava, Omaha.

Po 25 dolarech: Rodiny: Kateřina a Antonín Skoumal, Marie a František Pavlíca, Josef H. Pelan, Jan Dethleff. Spolek sv. Anny čts. 39, Ú. J. Ž. A. Františka a Jan Foral, Antonie a Fr. Vaverka, Albína a Martin Foral, † Kateřina a † Ondřej Špalek, Václav Rozmajzl a rodiče, Anna a † Jakub Dvořák, Heřmáněk, Františka Benáková, rodiče a rodina. — Po 10 dol.: Spolek blahoslavené Panny Marie. Spolek sv. Alžběty, Anežka Hoffman, N. N. Rodina Menoušek. — 6 dolarů: Albína Dlouhý. — Po 5 dol.: Albert J. Kárník, Václav Dužátko, Václav Kroupa, † Alžběta Šejnost, Spolek sv. Kateřiny, Rodina Chmátalova, Josef K. Proskočil, Rodina Proskočil st.

Spolek sv. Václava č. 15. C. J. Vlach, Václav Štastný, P. Králík z Wahoo. Adam Sloup, František Štastný, Antonie Krejčí, Karel E. Fixa, Marie a František Krajiček, Josef Krejčí. Spolek sv. Ludmily, Jan Ostrovič, Josef Babůrek, Josef J. Sloup, Terezie a Antonín Myers, Matěj Růna, Františka a Ludmila Maresövy, Václav Jelínek. — 4 dolary: Marie a František Jecha. — Po 3 dol.: Josef Jukase, Rodina z Plattsmouth, Václav Zajíc ml. Antonie Svoboda, Josef Jelínek, Václav Šilháček, Marie a František Šimeček, Marie Rozmajzl, Václav Novák, Rodina Boumova, František Chleborád, † Anna a † Václav Heřmanský, Anna a Jan Kroupa, A. C. Ostrovič, Antonín Fossek. — Po 2 dol.: Frant. M. Krejčí, Angela Kruml, Františka Vák, Prokop Kruml, Karel J. Kněžáček, František W. Mokry, Františka Vlach, Josef Spítálník, Frant. Vlach, Václav Kohoutek, Marie Krejčí, Josef Chleborád, Jan Čupita, Václav Vák, Rodina Josef Čepurán, Jan Dokulil, Rodina Hladíkova, Josef Růna, František Řípa, Anna Krejčí, Josef Žaloudek st. Marie Brydl, Bohumil Chleborád, František Curran, B. Krebs, Emil Kohoutek, Františka Vojkuvka, Jan Mařík, Jana M. Žaloudek, Antonín Forman, Karel Vaněček, Jan Balkovíc, Marie Matěju, Josef Zadina, Josef Růžička, Marie Skryja, Josef Vojíš, Marie Kunášek, Mrs. Ed. Sage, Josef Kužela, Michal Mravenc, František Pěchota, Antonín Tuša, Hilmar Carlsen, Rodina Javorský, Za rodinu Jokš, Tomáš Šejnost, Josef F. Pellant, Josef Ort, Rodina Minářova, Tomáš Čupita, William Hokuf, Josef Fuxa, Eduard Řípa, František Pleskáč, Rodina Kovářikova a Řihova. — 1.50 dolaru: Anna Sedlák. — Po 1 dol.: František Pavelec, Marie Kánik, Josef Tourek, Josef Polívka, Anna Krajiček, Ad. Krejčí, N. N. Anna Wenninghoff, N. N. Antonie Satorie, Josef Kužela, Pí Kopecká, Marie Wachterle, Mrs. Ant. Ostrovič, Fred. Vák, Lena Miškovská, Josef Nejepinský, Karel Nejepinský, Božena Bareš, Paní Jan Lukáš, Karolína Bareš, František Hudy, Václav Filip, Václav Forman, Barbora Franc, Fred. Schuman, Marie Špaček, Václav Němec, František Soukup, František Kužera, Bohumil Filip, Jan Vachal, Ad. Dvořák, Jan Hládek, Jan Cvetaš, Josefa Novák, Jan Vampola, Franti-

šek Dostál, Mrs. Marie Krejčí, Josef Prevost, N. N. František Kučera st. Anna Pudil, R. C. Kaessner, Rudolf Chleborád, Jakub Hrubý, Jan Filip, Matěj Žáček, Emilie Novotný, Marie Krémařík, František Kruml, František Pazderka, Stanislav Novák, Josefa Forman, J. M. Roubal, František Němec, Anna Schneider, Frances Tribulato, Jakub Svačina, Rose Starý, Marie Hayduk, Marie Pánek, Josef Rynes, Tomáš Vacek, Josef Kastl, Mathilda Kostoryz, Elis Polívka, Jan Zajíc, Martin Johánek, N. N. Josef Forman, K. Vanhaur, H. Vanhaur, Kateřina Starý, Václav Jelínek, Teodor Posckaný. — 50 cent.; Antonie Kadřman, Nezapsané a menší obnosy 12.05 dolarů.

20. Příspěvky na Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje v osadě sv. Vojtěcha v Omaze, Nebraska.

Po 25 dolarech jako zakládající členové: Rodina † Marie a Jan Chroustovský, Spolek sv. Anny č. 141, Rodina Albina a Jan Kotrba, Spolek sv. Vojtěcha č. 127, Katol. děl. — Po 10 dolarech: Rev. Leopold Blaschko, Rodina Karolina a Josef Kotrba (první splátka na zakládající členství), Spolek sv. Alžběty, dcer Kolumbových, Rodina Josef Vacek — Po 5 dol.; Rodiny: Kateřina Kotrba, Anna West, Bernard Petřů st, Františka Novotných, Josef Pecha, František Rozmajzl, Antonín Čapek, Jan Mach. — Po 4 dolarech: Rodina Anna a Josef Pluháček, — Po 3 dolarech: Rodiny: Josef Trouba, Antonín Horák, — Po 2 dolarech: Rodiny: Václav Máca, Jan Trouba, Vincencie a Jan Řezáč, Fr. Průša, Pt. Kavková, František Janíček, Jan Skoumal, Jul. Holub, Em. Polák, Rodina Baigl, Jan Peterka, Frant. Waňkal, R. Bukáček, Fr. V. Krejčí, František Zadina, Boh. Bruckner. — Po 1.50 dol.; Alžběta Hummer, Marie Partl. — Po 1 dol.: Fr. Ličkovský, Barbora Babáček, Josef Grunt, Františka Trennpohl, Anna Frejt, Františka Nápravník, František Vondrák, Václav Holenta. — Na časopis „Apoštolát“: Františka Trennpohl 1 dolar.

21. Seznam příspěvků pro Apoštolát v Howells, Nebraska.

Po 25 dolarech: Rev. Josef Drbal, L. R. Coufal, E. E. Brodecký, Mrs. A. Folda, Spolek Katolický dělník č. 14. — Po 15 dolarech: Spolek sv. Josefa, Z. Č. K. J. — Po 10 dolarech: Kato-

lický Sokol, Josef Drahota, Václav Drahota. — Po 5 dolarech: John M. Folda, Josef A. Novák, Katolické sokolky, Spolek sv. Ludmily, Spolek sv. Anny, Oltářní spolek, Frank J. Šindelář, Josef B. Šindelář, J. J. Šindelář Sr, Josef J. Hanzel, F. C. Hrabak, Josef F. Žáček, Mrs. Anna M. Koza. — Čtyry dolary: Josef P. Fiala. — Po 3 dol.: Jan Hamsa, John Mestl, John A. Šindelář, A. H. Mestl, J. J. Koliha. — 2.50 dolary: Joseph Novák st. — Po 2 dolarech: Teodor Glodovský, Josef V. Havelka, Hly. P. Muller, Josef Klamt, J. J. Šindelář Jr, Rud. Misek, F. J. Dvořák, Joseph Štěpánek, John J. Novák, Joseph Hamsa, George Fiala, Josef R. Novák, Karel Dvořák, J. J. Koliha, Nick Podliska, Miss Mary Drahota, Josef Podliska. — Po 1.50 dol.; Miss Josie Rose, Mrs. Henry Baumert, Lada Pražák, Rudolf Lodi, John F. Vondruška, Mike J. Miller. — Po 1 dolaru: John Konšel, L. Kovář, Frank Vondruška, Jerry Jonas, L. V. Vlach, Mrs. A. Krajiček, Mrs. Studnička, Mrs. Jos. Pekárek, Miss Julia Misek, Mrs. F. Madruunský, Mrs. Fred. J. Novák, B. Píinker, Mrs. Barbara Píinker, Mrs. Mary Krupka, Mrs. James Pokorný, F. J. Dostál, Josef F. Mařík, Mrs. Anna Kunhart, Frant. Pakes, Albert Lodi, Mrs. Anna Karel, James Tichota, Rudolf Hronek, Josef Karel, Jan Prokopenec, Miss Len, Misek, Václav Misek, Mrs. Frank Evert st, J. Poledna, Miss Alma Poledna, Miss Rose Peříček, Miss Anna Karel, Josef D. Dostál, Frank J. Evert, John P. Muller, Mrs. Peter Veselý, Jerry Žák, Frank Hájek, John Podliska, Frank Yonda, F. J. Veselý, M. J. Žáček, F. J. Píinker, Václav Mařík, Mrs. M. Staněk, Miss Sophia Průša, Frank Poyar Sr, Mrs. Anna Klamt, Miss Agnes Krupka, George Kulhánek, Václav Bureš, John Glodovský, Louis Doležal, Emil Miller, Chas. Štěpánek, F. E. Dlouhý, Frank A. Dostál, Josef E. Šindelář, A. W. Šindelář, L. J. Šindelář, Josef Kulhánek, John Kulhánek, James Karel, E. L. Gortorad, Henry Schultze, Her. Hegemann, Josef Stehno, Joseph Kalisek Sr, George J. Píinker, Robert Studnička, Josef F. Herout, Mrs. James Šindelář, Mrs. Mary Novák, James J. Sviták, Mrs. Mary Strudl, Stephan Túma, Mike C. Šinde-

láf. Mrs. Josef Bárta, Mrs. R. B. Folda, Wiliam Holoubek, Frank J. Vrba. Mrs. Mary Průcha, Pí Josefa Bohatá. — Po 75 c.; Antonín Doležal, Mrs. B. Břicháček. — Po 50 c.: Thos. Vrba. Louis Rozarmin, Mrs. Pekárek Sr. Mrs. R. Fiala, Alois Vondruška, John Stehno, Jan Doležal, Mrs. Nettie Kučera Adolf Bureš, Mrs. Mary Brázda, Josef Moláček, Joseph Řehák. Josef J. Hájek, Frank Šebek, Mrs. Sophie Vondruška, E. Prucha, Antonín Kovář, Mrs. F. K. Šindelář, Louis R. Šindelář, Marie Folda, J. Glodouský. — Po 25 c.: Jan Vrbický, Mike Forst.

22. Přispěvky na Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje v Clarkson, Nebraska.

Marie a Fr. J. Miller 27 dolarů. Oltářní spolek 25. Spolek sv. Josefa č. 80 K. D. 25. Pí Pospíchalová 6. Katolické Sokolky 5 dolarů. — Po 2 dol.: Jan Podaný, Josef Janáček, Josef Janáček, A. J. Fayman, Jan Kopec, Fr. Brabec, Kateřina Kopec, Emma Malibec. — 1.50 dol.: Paní Františka Kučec. — Po 1 dol.: Josef R. Brabec, Josef Koníček, Josef Bureš, Rudolf Podaný, Pí Kratochvíl, Clydy Karel, Jan Podaný, Jan Jura, Josef H. Podaný, Fr. Kučera, Josef Boš, Anna Kubík, Pí Fayman, Otto Brabec, Josef Koutaň, Václav Záček, Tomáš Boš, Jan Karel, Pí Jan J. Novotný, Fr. Vidlak, Jan Kopec, F. Herynek, Fr. Brabec, Josef Brabec, Pí Jirovec, Pí Urban, Jan Poledna, Pí Malíha, Josef Urban ml. Georg Haněl, Jindřich Lhořák, P. Fayman, Pí Wm. Karel, Slě. M. Herynek, F. Dvořák Fred. Jelínek, Laurette Miller, F. J. Hobza. — Po 75 c.: Antonín Podaný, Frt. Tomka. — 60 c.: Paní Hermes. — 55 c.: Paní Třešňák. — Po 50 c.: Pí Toman, Rudolf Janáček, Jan Novotný, Josef Jirovec, M. Knapp, Karel Konvaln, Václav Divtrych, Fr. Hamza, Anita Fayman, Josef V. Poledný, Josef Febek, Paní Pánek, Paní Krofta, P. František Zdeněk, Paní Libra, Josef Stodola, Paní Hrandec, Frant. Abrahám. — 25 cent.: Novotný, Pí Červ. Menší obnosy 95 c. Celkem 156.60 dolarů.

23. Touhy, Nebraska.

Rev Fr. Kopecký 20 dolarů. (Dodatek na 25 dolarů.) Michael Tomčák 25 Arnošt Tomeš 25. Hudební sbor 5. Antonín Bratřšovský 5. Antonín Šabatka 3. Fr. Musil 2. Josef Čaha 2. Fr. M. Stanislav 2. Alois Kremláček 2.

Josef Beneš 2. F. Tejral 2. Tomáš Řezáč 2. Julius Řezáč 2. Al. Tomeš 2. Josef Bureš 2. Em. Ohnoutka 2. Fr. Ratkovec 2. Ed. Hrubý 2. Metoděj Simonides 2. Lud. Wala 2. Al. Kouma 2. Jan Hladík 2. Antonín Horký 2. Jakub Pekárek 2. Fr. Šercl 2. Josef B. Bartek 2. Cyril Pekárek 2. Fr. Stanislav 2. Fr. J. Malý 2. Jan Dvořák 2. Al. Kavan 2. Karel Čárek 2. Antonín A. Beneš 2. Jan Musil 2. Josef Doležal 2. Fr. Furásek 2. Jakub Řezáč 1.50. Antonín Řezáč 1.50. Fr. Steyer 1. Fr. Boráč 1. Ondřej Furašehnal 1. Josef J. Bouc 1. Vincenc Votava 1. R. Stajer 1. C. Pekárek 1. Mr. Hladík 1. Al. Horký 1. A. Svoboda 1. Fr. Pekárek 1. M. Bouc 1. Ed. Horký 1. Antonín Řezáč 1. Anna Hájek 1. Jan Vodička 1. Václav Čárek 1. Fr. Maršalek 1. Fr. Čaha 1. Josef Čihal 50 c. Josef Polák 50 c. Fr. Polák 25 c. Celkem 168.25 dolarů.

24. Ennis, Texas.

62 zakládající členové. — Přispívající členové: František Málíška 14 dolarů. František Janíček starší 8 dolarů. Václav Švehlák 10. Jan Smolka 10. Josef Schebasta 10. A. W. Kučera 10. Josef S. Vlk 7. Frank Kříška 6. — Po 5 dolarech darovali: Josef Mach, Joe L. Nekuza, Anna Vrána, Karel Jakeš, Josef Slovák, Louis Manas, Louis Peckař, Karel Liška, Jan Řezník, K. Juříček, Josef Odložil, Fr. Martinec, Josef L. Mach, Richard Kříška. Ú. J. K. č. 83. Fr. Prachyl, Fr. Pechal, Josef Slovák, Fr. Juříček, Marie Salačinský, Fred Petraš, Ed. Rozprim, Josef Nový. — Po 3 dolarech darovali: Jan Horák, Fr. Horák, Josef Honza, Jan Hořák, Louis Holý ml. Fr. Horák, Josef F. Honza, Jan Přeslička, Jan Juřík 4. Josef Pechal 3. — Po 2 dolarech: Josef Jareš, Frant. Sivek, Josef Košerák, Antonín Zhaněl, Josef Vrla, Diviš Masař, Jan Kolařík, Josef Vrána, Jan Vrána st. J. J. Valík, Alois Much, Jan Juříček, Jar. Menšík, Ant. Zháněl, Tom. Zhaněl, F. E. Španiel, Josef Vrla, Josef Galetka, Emil Smid, Josef Vrána, Josef Hajný, Josef Vrána, Jar. Vrána, Jan Valek, Emil Bartá 5. Louis Mach, Jan Juříček, Jan Menšík, Stefana Zháněl, Fr. Honza, Josef Vlk, Josef Paták, Ignác Slovák, Fr. Zapletal, Jan Hroza, Jan Patřil, Fr. Horák, Jan Galetka, F. A. Paták, Rudolf Juříček, Karolina Hubáček, J. P. Mach, Jan Gařda, Fr. Kadánek, Jan

Haba, Jan Vrla, Fr. Juříček, Fr. Pechal, Jan Jakubík, Fr. Prachyl, Josef Doležal, Josef R. Slovák, Jan Trojaček, Josef Valek, Jan Vrla, Alois Novosad, J. Haltmar, C. C. Paták, L. Prachyl, Kristián Gajzur, Rudolf Šonka, Louis Marošák, Jan Jaraš, František Šošolík, Josef Masař, Frank Pařil, Louis Vínkler, Josef Vitovský, Frant. Honza, Albert Vávra, Mat. Menšík, Josef Juříček, Jan Laža, František Salík, B. Goiš, F. J. Kubín, Josef Hatner, Josef Vlk, Josef Nekuža, Rudolf Paták, Frant. Zalkovský, Adolf Paták, Paul Karsický 1.25 dol. A Kuchař 1.50, Diviš A. Masař 2.50 dol. — Po 1 dolaru darovali: Jan Menšík, Josef Mališka, František Trojaček, Jan Hrabina, Josef Kohn, Josef Vitovský, Louis Mačalik, J. M. Paták, F. J. Kudrna, L. Slovák, Jan Šonka ml., J. M. Kuba, Josef Jaška, A. Nekuža, Anna Paták st. Jakub Putz, Fr. Haba, Mary Jakubík, J. F. Mikula, Karel Firmantinger, Joe Valek, Jan Clabaj ml. Florentina Hubaček, Frant. Parolík, Fr. Vávra, J. H. Slovák, Josef I. Slovák, Frant. Jedlička, Alois Laníček, Josef Kníže, Cecilie Hubaček, Antonín Doležal, Josef Paták, Jan Červenka, F. L. Honza, Fr. Putz, F. J. Mach, F. Pastorek, Martin Mikluš, Jan Vlk, Františka Schovajsa, Josef Mikel, Emil Holub, F. Dlabaj, J. I. Slovák, Fr. B. Vrla, Louis Bobák, Marie Homalka, Josef Valek ml., Josef E. Valek, Fr. Slovák, Fr. L. Hajný, Alois Vrana, Josef Kubica, Louis Slovaček 75 c. Jan Vrla 75 c. — Po 50 c. darovali: Anna Gajzur, Jan Mačalik, Lislie Španiel, Josef Dlabaj, Josef Jaraš mladší, Josef Pokař, Jan F. Honza, Fr. Trojaček.

25. West, Texas.

Prispívajícími členy Apoštolátu se stali: Rev. Alois Nesvadba 12 dolarů. — Po 10 dolar. darovali: Rudolf Marák, Cyril Šulák, Josef Kotrla, Frant. Grmela, E. Seith, Fr. Marak, Josef Mašek, Rosalie Holý, Jan Kolář, Jan Stanislav 6 dolarů. — Po 5 dolarech darovali: Václav Bezděk, Antonín Ježek, Anastázie Němeček, F. Pustějovský, Cyril Karlík, Marie Divín, Mat. Šinule, Leopold Růžicka, Jan Stanislav, Pavel Šulák, Jan Zahinniak, Josef Pustějovský, Emil Kolář, Antonín Zátopek, Vojtěch Šulak, Veronika Matocha. — Po 3 dolarech darovali Martin Šigut, Johana Vala, Fr. Heloňa.

Ed. Matuš, Fred Smetak, Johana Mačiček, Jan Pokluda, Josef Matuš, Antonín Soukup 2.50. — Po 2 dolarech darovali: Josef Zapalač, Jan Vandura, Josef Chuděj, Karel Bučánek, Jan Bezděk, Jan Polanský, Ed. Čoček, Jan Gajdušek, Alois Kallus, Jan Urbanovský, Jan Hejl, Mt. Hejl, Josef Jaška, Antonín Rejček, Fr. Hutýra, Martin Novosad, Alois Hlanželka, Antonín Janek, Jan Marek, Karel Kaska, Karel Dvořáček, Tomáš Chuděj, František Kaska, Josef Urbiš, Ludvík Gerik, Vincenc Hutýra, Julie Kallus, Josef Barta, Emil Hlačka, Jan Dvořák, Josef Kallus, Jan Dvořáček, Jar. Krének, Josef Janak, Jan Marek, Jiří Mynářek, Josef Valla, Ludvík Kliš, Florián Smajstrla, Vinc. Chuděj, Alois Kohout, Josef Kohout 1.50, František Urbanovský 1.50, Rozalie Gerik 1.50, Vavřinec Pustějovský 1.25, Jan Gerard 1.25 dol. — Po 1 dolaru darovali: Jindřich Mueřček, Alois Mueřček, Pavel Němec, Anna Matuš, Bedřich Kallus, Fr. J. Matuš, Jan Čoček, Jan Čepík, Ignác Sýkora, Valentin Sýkora, Emil Král, Václav Soukup, Jan Vaněk, Rudolf Mueřček, Johana Janský, Antonín Hejl, Josef Gerik, Josef Makový, Jan Divín, Cyril Picha, Jan Štěpán, Za † Josefa Fiebricha, Marie Petr. J. Matuš, Vincenc Urbanovský, Jan Hejl, Jan Kubáčák, Roman Marák, Fr. Ledniclý, Josef Nors, Frant. Kolář ml., Jindřich Nors, Frant. Polchudová, Josef Kráčmer, Marie a Jiřina Kramolíš. — Po 50 c. darovali: Kristína Rejček, Emil Matula, W. Gerik, Antonín Gerik, Adolf Kocůrek, Otto Pustějovský, Františka Janská, Josefa Hlanák, Vidém Červenka, Frant. Tesárek, Josef Král, Antonín Dlabaj, Emilie Vandura, Václav Šmajstrla 25 c.

26. Bluff, Texas.

Sbírka v osadě Růžencové Panny Marie, Bluff, Texas, na Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje.

Zakládající členové: Spolek sv. Cyrila a Metoděje č. 3, K. J. T. 25 dolarů. Spolek sv. Jiřího č. 17, K. J. T. 25, Spolek živého sv. růžence 25, Anna a F. C. Janda 25, Jan Lidiak a rodina 25, Jan Kolek a rodina 25, Josef Janda a rodina 25. — Členové: Spolek Růžencové Panny Marie č. 23, K. J. Ž. T. 15, Antonín Rainošek a rodina 4 dolary, Božena Havelka a rodina 3, Josef S. Bordovský a rodina 2.50, Ka-

rel Menšík a rodina 2. Jan Kolodě-
čák a rodina 2. Emil Kuboš a rodina
2. Marie Kubala a rodina 2. Jindřich
Petter a rodina 2. Jindřich H. Janda
a rodina 2. Julius Havelka a rodina
2. Henry Rainošek a rodina 2. Frank
Možíšek a rodina 2. Jan Kubala a ro-
dina 2. Antonín Vašek a rodina 2.
August Janda a rodina 2. Martin Mu-
ras a rodina 2. Josef F. Janda a rodi-
na 2. Jan Hilšer a rodina 2. Jiří Rai-
nošek a rodina 2. Vilém Rainošek a
rod. 2. Frank J. Janáček 2. Jan Hra-
chový a rodina 2. Karel Janda a ro-
dina 2. Frank Muras a rodina 2. Hen-
ry Švec a rodina 2. Adolf Červenka 2.
Karel Kozel a rodina 2. Emil Lidiak
a rodina 2. Barbora Kuboš 1. Anna
Zvesper 1. Pavel Lidiak 1. Marie Rai-
nošek 1. Adolf Adamčík 1. Jan Rai-
nošek 1. Bedřich Lidiak 1. Jindřich
Kuboš 1. Frank Havelka 1. Marie Ha-
velka 50 c. Jan Bordovský 50. Tere-
zie Bordovský 50. Josef Kuboš 50.
Amalie Kuboš 50. Jiří Adamčík 50.
Ludvík Kokeš 50. Rosie Bordovský
50. Mary Bordovský 50. Antonín Šev-
šík 50. Lena Adamčík 50 c.

27. Sealy, Texas.

Členové Apoštolátu sv. Cyrila a
Metoděje, Sealy; Fr. Krehnak 25 do-
larů. Marie Bureš 25. Karel Záruba
25. Spolek sv. Anny 25. Rev. J. F.
Hanač 25. Jan Laštovica a manželka
4 dolary. Fr. Domorád 50 c. Josefina
Bureš 1. Jan Evják 2. Marie Evják 2.
Anna Evják 2. Fr. Sodolák 5. Marie
Svajda 2. Vladimír Svajda 2. Alois
Mareš 2. Marie Sodolák 2. Antonie
Sodolák 2. M. Sodolák 2. Frt. Sodo-
lák 2. Anež. Sodolák 2. Št. Sodolák 2.
Josef Sodolák 2. Alois Sodolák 2. An-
tonín Ležák 5. Štěpán Záruba 2. Lu-
dvík Sliva 2. Františka Vincenk 1. Ka-
rel Sodolák 6. Františka Hajdík 2. Jan
Lamer st. 2. Alois Pešek 2. Jan La-
mer ml. 2. Vincenc Bednář a rodina
2. Josef Machala 25. Veronika Čer-
venka 4. Alois Machala 25. Jan Ma-
chala 25. Zapomenuté jméno 25 do-
larů.

28. Hungerford, Texas.

Anna a Karel Kepřta 25 dolarů. A-
nežka a František Viktorin 25. Spolek
K. J. 2. T. 2. 57 25. Anna a Alois
Matuška 25. Spolek sv. Františka Se-
rafského 25. František Macha 10.
Emil Horeček 5. Alois Filip 5. Josef
Duyka 2.50. Jan Anděl 2. Josef Ču-
ska 2. Fr. Stavěna 2. Jindřich Chum-

chal 2. Ondřej Embrock 2. Emil Ma-
cha 2. Frant. Macha 2. Pavel Ondriáš
2. František Vykoukal 2. Alois Toba-
la 2. Jiří Křenek 2. Václav Kalaš 2.
Jan Pilčík 2. Martin Orsák 2. Josef
Vražel 2. Josef Adamčík 2. Josef Mi-
čulka 2. Filip Chumchal 2. Adolf Zahn
2. Josef Chumchal 2. Fil. Chumchal 2.
Aug. Vašek 2. M. Kubala 1. Mike Lu-
čák 1. Jan Lučák 1. Anež. Křenek 1.
Laurence Kubala 50 c. Demijan Cib-
chowskij 50 centů.

29. Osada sv. Cyrila a Metoděje,
Chicago, Ill., na Apoštolát sv. Cy-
rila a Metoděje.

46.28 dolarů školní dívky z osadni
školy (Peterkovy děti přinesly první
svoje úspory, celkem 3.32 dol.). — Po
25 dolarech: Důstojní páni Tomáš Bo-
bal a František Boženek. Patnáct
dolarů paní Marie Lehnerová (i
za zemřelého manžela Josefa). —
Dvanáct dolarů pí Kateřina Sykorová
a dívky. — Po 10 dolarech: Rodina p.
Josefa A. Oušky. Nejmenovaný z Ho-
nore a 53. ul. — Po 5 dolarech: Ro-
dina Josefa Škoudlila. Tomáš Turek.
Václav Bartuška. Josefa Turková.
Barbora Šefčíková. Anna a Jan Tomi-
šek. Josefa Mrázková (za † syna An-
tonína). — Po 3 dolarech: Fr. Vaněk.
Nejmenovaný z Lincoln a 51. ul. Voj-
těch Vrzák, školák (zahrnut ve sbírce
školních dětí). — Po 2 dolarech: Ben.
Boháč. Fr. B. Brom Jan Plefka. Vla-
dimír Peterek. Jan Prajka. Matouš
Kouba. Bohumil Wach. Josef Ram-
pich. František Bečvář. Josef Wolf.
Fr. Brousil. Josef R. Vojtěch. Marie
a Ferdinand Bartoš. Anna Pechouš.
Marie Robakovská. Pavlína Jankov-
ská. Anna Čapůch. Hermína Polek.
Anna Fryček. Marie Důchánek. Te-
rezie Šimek. Anna Průša. Josef Vav-
řík ml. Kateřina Polák. Marie Souku-
pová. Václav Vlk, školák (zahrnut ve
sbírce školních dětí). — Po 1 dolaru:
Václav Školka. Jiří Vizner. Jakub Il-
nuš. Josef Mudra. Karel Kocian. An-
tonín Dymek. Martin Foks. Josef Vav-
řík st. Frank Soukup. Josef Mařík
Frank Blažek. Josef Vaněk. Josef No-
vák. Jan Koranda. Josef Maněna. Jo-
sef Pisařík. Marie Babec. Kateřina
Mojžiš. Barbora Grafová. Kateřina
Malkus. Marie Šimandl. Emma Ši-
mandl. Marie Příbyl. Terezie Soukup.
— Po 50 c.: Vilém Kapoun. Františka
Lhotáková. Růžena Vaněk, školačka.
Josef Skokan, školák (zahrnuti ve

sbírcě školní). — Po 25 c.: František Vaněk. Václav Vaněk. Václav Kučera. školák. Ludmila Rampich, školáčka (zahrnuti ve sbírce školní). „Pán Buh zaplat!

30. Členové Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje v osadě Svatohorské Panny Marie, Cicero, III.

Zakládající s příspěvkem 25 dolarů jednou pro vždy: Rodina Antonie a † Eduarda Havlinových. Rodina Anna a František Stava († rodiče s obojí strany.) Rodina Julie a Jan Blaha († rodiče s obojí strany). Rodina Antonie a Josef Pešákovi. Nejmenovaná rodina. — Příspěvy členové: 13 dol.: Ant. Janečka a rodiče. — Po 10 dol.: Rodina Marie a František Turkovi († za † Barboru Vaňkovu). Rodina Rosalie a František Čuchnoví. — Po 5 dolarech: Rodina Josefy a † Jana Černých († rodiče šerhantovy a dítky). Rodina Josefa a † Tomáš Drábel. Rodina Josefa Plotze. Rodina Hanusova a Václava Josefa František Ziska, Rodina Anny a † Josefa Štastných († za † otce Fr. Maška a † Marii Sobotkovou). Rodina Josefa a Josefa Čada († za rodiče s obojí strany). Rodina Vincence Hrubý, Anna Soulavec. Nejmenovaná rodina. Rodina Semerádkova († za rodiče). Rodina Marie Kučerové-Kvapilové († za syna Františka). Rodina Václava. Rodina † Františka a Anny Ballonových. Rodina Marie a Václava Tintěra. Rodina Anna a Jan Štvan. Rodina Solčova. — Po 3 dolarech: Růžena Koubova. Rodina Slabiňáková. Rodina Josefy Binder (za rodiče a bratry). Rodina Čudova a Polákova (za † členy). Anna Mariánková (z osady blahoslavené Anežky) Pi Buriánová. — Po 2 dolarech: Rodina František Marcš. Rodina Jan Fatima. Nejmenovaná rodina. Anna Štědrónská (z osady sv. Cyrila a Metoděje). Marie Piner. Rodina † Františka a Markety Komanových († za † rodiče). Antonie Kazdová. Rodina Červených. Rodina Olga a Mikuláš Hermanoví. Nejmenovaná rodina. Marie Červená. Aloisie Vaněčková, Bartošková a Antonie Bartošková. Nejmenovaná. Rodina Jany a † Jakuba Hanimer. Rodina Josefy Turkové z Chicaga. Mrs. R Sempson. Mrs. A. C. Hynouš. Rodina František Sláma († za † členy). Rodina Kvěchova. — Po 1 dolaru: A. E. Kadlec. N. N. Celkem 302 dolary.

31. Chicago, III.

Z osady blahoslavené Anežky České. Apoštolátní příspěvky — ač sbírka nebyla ani ohlášena — vzrostlé dodatečnými dárky na 93 dolarů, dostoupily příhláškou osadního spolku katolického za zakládajícího člena Apoštolátu na obnos 118 dolarů. Pozdější příspěvky jsou dodatečně kvitovány.

32. Z osady bl. Panny Marie lurdské 510,60 dol. Štědrá obětavost osadníků blahoslavené Panny Marie lurdské k Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje ani obnosem 500 dolarů nebyla ukončena Podepsanému odovzdáno celkem 10,60 dolarů pro Apoštolát, za něž at příjmovi obětaví dobrodinci upřímně díky! Rev. František Jemelka.

33. New York.

Zakládající členové: Anna Zetková 30 dolarů. Kateřina Pištělková 30, Betty Žlebková 25. Rodina Betty a † Pavla Postava 25. Rodina Kateřina a Pavel Bačle 25. Rodina Rosalie a Ferdinand Mauch 25. Rodina Františka a Jan Zák 25. Rodina Anna a Martin Kurtin 25. Rodina Františka a František Müller 25. Rodina Piloměna a Štěpán Švihura 25. Rodina † Jana a Marie Zajčkoví 25. Kostelní sbírka u sv. Jana Nepomuckého, slovenská osada 46. — Příspěvatel členové: Po 10 dolarech: Marie Kren. Anna Vaňková. Rodina † Josefa a Terezie Bártkoví. Nejmenovaná. Rodina Josefa Daňka. — Šest dolarů: Nejmenovaná Slovenka. — Po 5 dolarech: Pant Heizmanová. Antonín Doležel. Josef Doležel. Jan Svoboda. Anna Carmen. Amalie Ondrovič. Rosalie Havlíčková. Rodina Matylda a Kašpar Tesař. Rodina Vincenc Gregor. — 3,65 dolary menší sbírkou. 3 dolary: Nejmenovaná Slovenka. — Po 2 dolarech: Aloisie Vaněček. Josef Fenel. Anna Talášková. Johanna Namor. Leop. Veverka. Rodina pí Hrázkové. Pi Borovská. Rodina Martin a Anna Krajcovi. Jan a Terezie Kolárovi. Emilie Slovák. Karolina Landmann. Marie Prajka. Štěpán Kovalčík. — Po 1 dolaru: Fr. Roubíček. Marie Argaj. Josef Kestner. Nejmenovaná Slovenka. Anna Jurišič. A. Urbánek. Marie Krivač. Anna Drebatická. Marie Capkovič. Anna Zajac. H. Cibulski Marie Gólda. Nejmenovaná.

Quintus Miklik. Anna Kestner. Bohumil Prajka (žák). — Padesát c.: Anna Kuban. Celkem 481.15 dolarů. — Nejmenovaní 26 dol. Celkem 507.15 dol. — Kromě toho poslali krajané new yorskí na Apoštolát sami: roku 1921 218 dol., roku 1922 29 dol., roku 1923 57 dol., roku 1924 7 dol. Celkem 311 dolarů. — Zakládajícími členy už dříve se stali: Kateřina Pištělková 110 d. Marie Mikloška 50 d. Antonie Šnajdr 50 d. Rodina Fr. Janošika 50 d. Anna Sečená 25 dolarů.

34. Swartz Creek, Mich.

Rodina Frant. Cupal 25 d. Bartlet Matinoha 1 d. Frank Cupal 1.50 dol. J. Měfinský 1 d. Tomáš Jančár 1 d. Štefa Měfinský 0.50 d. Sedlářik Matouš 0.50 d. Josef Měfinský 0.50 d. Fr. Hronek 1.50 d. Štefik 25 c. Fr. Saki 50 ct. Holik Fr. 2 dol. Buřa Emil 1 d. J. Casparowský 25 ct. Mrákava Paul 1 dol. Dominik Pakny 50 c. Kulinec Andy 50 ct. Sejak Jakub 1.25 dol. Nosek Thomas 25 ct. Olešák Andy 25 ct. Majbík 25 ct. Brucenik 25 ct. Bobočík Andy 30 ct. Očenášek John 1 dol. Gorecký Martin 1 dol. Kubik Jan 50 ct. Kominek Bartlet 1 dol. Valiček Josef 1 dol. Hronek John 25 ct. Josef Dzo-vecký 1 dol. Dráček Jos. 50 ct. Okenka Fr. 50 ct. Cimbulík G. 25 ct. Rev. Jos. Utus 1 dol. Němeček John 1 dol. Němeček Martin 1 dol. Kozumplik J. 1 dol. Studnička Fr. 1 dolar.

35. Detroit, Mich.

Po 25 dolarech: Osada Sv. Jana Nepomuckého. Detroit, Mich., zakládající. Cyril Vitek s rodinou. Houdek Josef s rodinou. Vendelín Kliment. — Po 25 dol. a 50 ct. na časopis: František Doležal. Josef Sitek. Bohumil Matušů. Anežka Smetanička 5 dol. Jos. Skluzák, Anna, manželka 2 dol. Fr. Rapp 2 d. Urbance Karel s rodinou 2 d. Zimmel Josef s rodinou 2 d. Vávra Martin 1 d. Pesko Jan 1 d. Šimon Václav 1 d. Dvořák Vojtěch 1 d. — Po 2 dol. a 50 ct. na časopis: Fera Josef s rodinou, Malý Fr. s rodinou. Oprechal Ondřej s rodinou. Urban Jan s rodinou. Novák Albert s rodinou. Pí Devers Amalie 1.50 dol. Novák František 1.50 dol. Rev. Jos. Janeček (protože už jsem zakládajícím členem Apoštolátu, předplácím si jen na dva výtisky časopisu) 1 dolar.

36. Racine, Wisc.

19 zakládajících členů uvedeno v

článku o časopisu. — Členové přispívající po 10 dolarech: Rodina August a Anna Groulik. Rodina nejmenovaná. Spolek sv. Jana Nepomuckého. Nejmenovaný. Rodina Tomáš a Marie Mostek. — Osm dolarů: Rodina Fr. Beniček. — 6 dolarů: Rodina František a Kateřina Bařina a rodiče s obojí strany. — Po 5 dol.: Rodina Cyril a Josefa Knotek. Marketa Groulik Rodina Josef a Marie Oplichtil. Rodina Anna a † Jan Bařina. Rodina Anna a † Antonín Kroupa. Rodina Anna a † Jan Smělík a † rodiče. Rodina Šimon a Klementina Polanský a rodiče s obojí strany. Rodina František a Zofie Mihel. Rodina Jan a Anna Režábek. Rodina František a Marie Hladší. Jan Groulik. Rodina Adama Majerčíka a dcera Justína. Rodina Frant. a Anna Knotek. Rodina Frant. Vozar. Rodina Josef a Marie Šimčík. Rodina † Michal a Anna Čahoj a Josef a Marie Petrej Rodina Martina Šimčíka. Rodina Fr. a Marie Šilhavý. Rodina Václav F. Štegner. Josef F. Šimánek. Ignác Masik. Josefka Navrátilova. Josef Navrátil. Josef Hamata. Rudolf Benedikt. Rodina Josef Durik. František Loub. — Čtyry dolary: Anna M. Kužela. — Po 3 dolarech: Vincenc Koniček. Rodina Jindřich a Vincencie Vaněk. Justina Majerčík. Rodina Hrubošova Rodina Met. a Marie Křapovi. Mrs. John Hlayek. Roman Koblížek. Frant. Dudová. Nejmenovaný. Antonín Obal. — Po 2 dolarech: Rodina † František a Františka Abraham. Rodina † Josef a Františka Kovařík. Rodina Michal a Marie Holbíkovi. Josef Janošik. Josef Čadek. Rodina Fr. a Kateřina Kratochvil. Rodina Režábková. Dorota Danhauser Mrs. N. Delnegro. Mrs. Anna Kroupa. Marie Grygerová. František Bařina. Františka Kuželová. Rodina Vražová. Rodina Anežka L. Krajča. Rodina Jan a Marie Chválek. Vincenc Bařina. A. Jan Mihel. Rodina Ignác a Augustina Ořechovský. Mr. a Mrs. A. Grazdíel. Antonín a Kateřina Rotter. J. M. Koniček. Rodina Vincenc J. Koniček. — Po 1 dolaru: Jan Skýva. Božena Kužela. František Nejedlý. J. Kocina. František Aněinec. Mrs. Anna Sladký. Jan Madala. František Králíček. Mrs. Vařečka. Kalmare. František M. Čadek. Josefka Koskova Jindřich Vaněk. Mrs. Jos. Mašek. August Kroulik. Kamil Klofanda. Mrs. Marie Loub. Josef Koniček. Jos. Frišo. Karel Čer-

mák. Metoděj Daněk, Julie Zemek. Ben. Stindle, A. Kratochvil, Joe Adensam. Rodiče Moravcovi, Anna Kuželová, Al. Žila, Adam Majerčík, Marie Kučerová, František Bařina st. Marie Pavelčík, František Knotek, Ed. Braza, Josef Janiček, Karel Vosika, Marie Kralíčková, Tob. Hájek Barbora Tomášková, Josef Porstner. — Po 50 ct.: Anna Daňková, Marie Buraňová. — Kostelní kolekty: 29.56, 19.19, 20.80 a nejmenovaní 10.50 dolarů. Celkový obnos 885.05 dolarů.

37. Členové Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje v Oloomouci, Kansas.

Zakládající s příspěvkem 25 dolarů: Rev. Jan Hlína, Rodina Josef a Marie Lukeš Rodina zemědělo Josefa a Jenovefy Axmanovy, Rodina Josef a Hermína Štos st. Rodina J. F. a Josefína Riedl, Rodina Josef a Terezie Schneider. — Členové přispívající po 5 dol.: Rodina Josef a Cecilie Gleisner, Rodina Josef a Terezie Bahr, Rodina Josef a Veronika Mauler, Rodina Robert a Irena Pivoňka, Rodina J. A. a Hermína Schoen, Rodina L. W. a Alma Schneider, Rodina F. W. a Marie Bahr Rodina F. a Josefína Kober. — Po 4 dol.: Rodina Josef a Anna Scheiber, Rodina Rudolf a Anděla Kuhlmann, Rodina Josef a Marie Axman. — Po 3 dol.: Rodina Edward a Anna Schreiber, Rodina Henry a Františka Bahr, Rodina B. J. a Helena Schneider, Berta Bittner. — Po 2 dol.: Rodina František a Marie Axman, Rodina Antonín a Antonie Smolík v Timken, Rodina F. V. a Cecilie Riedl, Rodina John a Augusta Cook, Rodina Frank a Marie Mauler, Rodina Josef a Julie Štos jr. Rodina J. C. a Marie Meitner, Rodina A. H. a Josefína Mayer, Rodina M. G. a Veronika Schreiber, Rodina W. E. a Josefína Stelter, Rodina Max a Marie Axman, Rodina Fr. a Marie Schwartz, Rodina John a Kristína Mater st. Rodina Max a Anna Mater, Rodina John a Mildred Axman Rodina John a Anna Krmela, Rodina Karel a Anna Mener, Rodina Flor. a Josefína Hlavatý, Rodina Alfons a Anna Bahr, Marie Bahr, Hermína Bahr, Terezie Reimer, Rozalie Mauler, Rodina Karel a Augusta Maneth, Rodina Otto a Josefína Maneth, Rodina R. E. a Terezie Mauler, Rodina John a Marie Schoen, Rodina John a Terezie Schneider, Rodina Ervin a M. Schneider, Rodina J. J. a Judita Schneider.

Rod. A. J. a Anna Rabenseifner, Rodina John S. a Gladys Bohr, Rod. J. a Kateřina Filg, Rodina Gustav a Marie Ohnmacht, Rodina Josef a Terezie Schneider jr, Rodina Josef a Zofie Kitzel. — Po 1,50 dol.: Václav a Marie Smolík, Gustav Hlavatý a Emil Hlavatý. — Po 1 dol.: Fr. P. a Karol. Riedl, Antonín Pospíšil, John a Emilie Mater jr. Narcis a Marie Schwartz, Anna Mater, A. H. Ochs, Jakub Seidl, Karel Tužička, Jiří Školout, Karel Schenk, A. a Mary Hickey za † Karla Kreisla, Jan a Klára Riedl, John J. a Zofie Bahr. — Po 75 ct.: Ed. Reimer. — Po 50 c.: Magdalena Štos sen. Fr. a G. Seidl, Alois Krestin, Anna Maneth, F. W. Kuhlman, Fr. Langer.

38. Solon Iowa.

10 zakládajících členů uvedeno ve článku o časopise. — Antonín a Anna Pařtek 12 dol. — Po 10 dol.: Josef a Marie Majer, Jan a Frant. Novotný, † Josef a Antonie Břiza. — Přispívajícími členy se stali: Rodina Petlíčková a rodiče s obojí strany 10 dol. — Po 5 dol.: Margareta Jilková, Václav a Božena Pavelka, Marie Brož a rodiče, Jan a Barbora Sirový, M. F. Antonie Dvorský a rodiče, — Po 2 dol.: J. T. a A. Krob, Jan a Barb. Sirový, † Karel a Anna Dvorský, † Antonín a Alběna Dvorský, Marie Kessler, Jan a Marie Krob, Jan a Barbora Sirový, Anna Zeller, Roy Holubář. — Po 1 d.: A. Kučera, V. Dvorský, Jan a Mark. Kolda, J. a Kateřina Zeměšek st. † Josef F. a Alžběta Kolda, Marie Bednářková st. Anna Bednářová st. Matyáš a Ottilie Majer, Jan a Marie Vorel st. Antonín Holubář, Václav a Anna Koblout, Jos. a Marie Šina st. Anna Brückner Ed. a Cecilie Dvorský, Frant. a Alžběta Opařil, Františka Psota, Václav a Emilie Hartman, Josef Brož, Alžběta Eggermajer. Celkem 364 dolary.

Na Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje přispěli v New Port, Ia, tyto:

Pět dolary: František Zeman. — Po 2 dol.: Jan Míka, Josef Král, ěm, Šída Ed. Král, Geo. Svatoš, J. Dvorský, Jos. Kabela, Jos. L. Hotka, Geo. A. Greazel Jos. S. Hotka, Josef Dvorský, Karel A. Greazel. — Po 1 dol.: Karel Roč, Václav Sedlák, Jan Sedlák, Josef Čilek, Josef Šima, Geo. Šima, Václav Kabela, Jan Kašpar, V. Svatoš, G. Svatoš, W. Zeman Fr. F. Král, Fr. Melichar, V. Svatoš, Josef P. Dvorský, Jan W. Dvorský, W. Josef Král, A.

Kašpar, W. Král, A. Kabela, František Sedlák, V. Kašpar, — Po 50 ct.; Tomáš Kašpar, Paní Kot, František Král, Paní Melichar, Viktor Šima, František Šima. Celkem 54 dolary.

Příspěvky pro Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje v osadě sv. Petra a Pavla, Ia.

Oláňní spolek 12 dol. Josef Pavelka 8 dol. — Po 5 dol.: G. E. Ženíšek, Jan J. Ženíšek, Jan Zinkula, František Pitlík. — Po 4 dol.: Frant. Vyslyšel, E. G. Bužek. — Po 3 dol.: Josef Pitlík, J. Bárta, J. Písařík. — Po 2 dol.: Leo. Ženíšek, Josef Morávek, Frant. Haley Fr. Krob. — 1.50 dol.: Jan Brož. — Po 1 dol.: G. Krofta, Josef Rejhans, Josef V. Písařík, Marie Joh. Votava, Tom. Fencel, Václav Krofta, Josef Fiala, Ed. Sirový, Jan Rejhans, Martin Klouda, Emil Broulík, Jan Broulík, Ed. Klouda, Louis Rejhans, Ed. Rejhans, Cl. Dvořák. — 60 centů: F. Urbánek.

39. Protivín, Iowa.

Chrámovou kolektou sebrány 63 dol. Zakládajícími členy Apoštolátu se stali: Spolek Nanebevzetí Panny Marie číslo 83, v Protivíně 25 dol. Rodina Josef a Kateřina Marie Pecinovských i za jejich rodiče Fr. a Marii Pecinovských a Jos. a Marii Holub a jejich sestru rádu svatého Františka, Matyldu, 25 dolarů. Rodina F. J. a Eleonora Klimešovi 25 dol. Rodina Františka a Marie Fenclovi 25 dol. Pravidelný roční příspěvek apoštolátní vdp. R. Lukomého 10 dol. — Přispívající členové Apoštolátu: Rodina Jana Pecinovského 5 dol. — Po 2 dol.: Rodina Jana a Antonie Šindelářů, Rodina J. P. a Anny Pecinovské. Rodina Karla a Kristiny Bouškových. Rodina Josef F. a Terezie Pecinovi. Rodina jejich Františka a Marie Procházkovi. Rodina Jan a Barb. Kuchař a dcera, Marie, provd. za Jana Dostála. Rodina jejich Josefa a Marie Landových 1 dol. Celkem 190 dolarů.

40. Little Turkey, Iowa.

10 zakládajících členů uvedeno ve článku o časopise. — Vojtěch Panoš 3 dol. — Po 2 dol.: Jar. Tupý, Fr. Panoš, Václav Jirák. — Po 1 dol.: Frant. Landa, Jan Pěchota, Josef Jirák, Jan Novotný, Karel Kostka, Jan Busta, Josef Šilný, Stella Kačerová, Ignát Schmitt, J. Jaroš, Ed. Pěchota, Josef Pěchota. — Po 50 ct.: František Jirák, František Hoy.

41. Z Minneapolis, Min.

Šírkou sebráno bylo celkem 75 dol.

Příspěli k ní tyto oběťaví osadníci: Rodina Jana a Kateřiny Pesek 5 dol. Fr. Budek 2 dol. — Po 1 dol.: J. Sobotka, H. Klein, J. J. Krisko, J. Čečka, J. Jersch 1.50. Mrs. Jaroš, Katy Marek, Knott, A. B. Filipek, Josef Krska, Fr. Kokeš, Mrs. Josef Krska, Mr. Mayer, M. Hraha, T. Trantina, Mrs. Karnega, Mr. Hraha, John, Shuda, Mrs. Straud, R. Holik, Tom. Kadlec, Mrs. Cennada, Fr. Kolář, Mrs. Kocourek, A. Valík, J. W. Šimek, Jan Šimek, James Kolář, Alb. Čečka, W. Prateche. — Po 50 ct.: W. Čečka, Petr Jarab, Mrs. J. Dvořák, Mrs. Marek, Mrs. A. Filipek, M. Kissel, Mr. Honza, Dan Pavlák, J. Pešek, Miss Cennada, J. Wintheim. — Na faře odevzdala nejmenovaná rodina 5 dol. a J. M. Pentick 2 dolary.

42. Seznam darů členských příspěvků pro Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje ve Fort Atkinson, Iowa.

Rev. Karel Dragoun 25 d. Rodina jejich Karla a Marie Karnil, 25 d. Rodina Fr. C. Smith 10 dol. Rodina Jakub Busta 12 d. Rodina Josef Busta 6 d. Rodina Ad. Hlubka 5 d. Rodina Schleier 5 d. Nejmenovaná 5 d. Fred. Tekippe 4 d. — Po 2 dol.: Nejmenovaná, František Schissel, Marie Sluková, Ed. Doubek a Ant. Kuhn, Anna Bardas 1.25 d. Marie Doubková 1.15 d. — Po 1 dol.: Karla Pavlovcová, Anna Ballonová, Magdal. Káčerová, M. Wagner, Anna Šejdova, Petr Smith, George Huber, J. Huber, A. Schissel, Nejmenovaná, Marie Šnebergová 50 ct. Celkem 119.90 dolarů.

43. Seznam darů členských příspěvků pro Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje v Chelsea, Iowa.

Rev. Josef Gregor 25 dol. František Bareš 10 dol. — Po 5 dol.: Růženecký spolek, Karel Průša, Jan Šeda, Josef Schuster, Anna Zemanová, Jan Hanzelka, Jan F. Běhounek, František Vomáčka, František Hájek, Jan Ježek, Martin Benda, Josef Čížek, Josef Jupa, Václav Malina, František Benda, Jan Musil ml. Frant. Musil, Pi Alb Ulchová a Josef Ulch. — Po 3 dol.: Frant. Matula, Jan Musil st. — Po 2.50 dol.: Josef Ježek, Vojtěch Ježek — Po 2 dol.: Rosalie Enigarová, Alois Kalina, František Vavroch, Václav Musil, Václav Hájek, Karel Vavroch, Štěpán Musil, Emil Vajnar, Antonín Vratíšovský, Ida Lisková, Tom. Ježek, Ant. Fetter, Rud. Brežina, Rud. Vratíšovský, Vilém Kosta. — Po 1.50 dol.: Fred. Musil, J. Stadler, Pi Frant. Běhounek. — Po 1

dol.: Pi Františka Staňková. Marie Polková. Štěp. Kalinay. Jan Sichra. Vilém Loeffler. Albert Chamra. Karel Upah. Em. Král. Stanislav Kupka. Jos. Kosner. Josef Kratoška. Florián Machaň. Františka Sirová. Jan Posekaný. Josef Tomáš. Fr. Vajnar. Marie Polková. František Mourek. Marie Michalová. Frank Klima. Terezie Šplichalová. Anna Musilová. — Po 50 c.: Františka Běhounková. Josef Klemák. Julie Staňková. Julie Šedová

44. Seznam členských příspěvků a darů pro Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje z osady sv. Václava v Cedar Rapids, Iowa.

„Odbočka N. S. C. K. 25 dolarů. Josefa Hartlová 25. Václav Božek 25. — Po 5 dolarech: František J. Dvořák. Jan Matyáš. Helen Bulva. Josef Strykar. M. Drahozal. Karel Maroušek. V. J. Mach. Anna Shilladey. Oliva Cejnarová 4. Řehoř Kozík 3. — Po 2 dolarech: Anna Lešingrová. Václav Drahozal. Barbora Kučerová. Mary Bublagočová. František Oujří. Václav Illadký. Pi Švehlová. Alžběta Millerová. Josef Zachař. František Zachař st. Josefa Šrámková. — Po 1 dolaru: Pi Šimková. Tomáš Konečný. Jan Vaňous. Frant. Psota. Filoména Stránská. Sylvia Stodolová. Mollie Stodolová. Božena Prokšová. Ed. Havlíček. Anna Prokšová. Žofie Macková. A. J. Kopecký. František Salál. Marie Dvořáková. Josef Benda. František Bartoň. František Tržil. — Sbirka od nejménovaných 88.20 dolarů.

45. Z osady sv. Ludmily, Cedar Rapids, Iowa.

Pan a paní J. L. Procházka 10 dolarů. F. Patík 6. — Po 5 dolarech: Fr. Šmíd. Anna a Jan Friedl st. Pan a paní W. Žabrkotský. Paní Anna Málková tři dolary. — Po dvou dolarech: Pan a pi Kazimouroví. Vojtěch Dvořák. Karel Petrus. Josef Kubec. Josef Stodola. Jan J. Friedl mladší. — Jan Knapp 1.50. — Po 1 dolaru: Clara Viktorová. Kar. Petrus. Josefa Viktorová. J. M. Payer. Karel M. Chadina. František J. John. Konásek. Jan Bárta. Josef Bárta. Barbora Suhomilová. Anna Ševčíková. Josef Filipi. Jaroslav Brejcha. Julie Blínková. Josef Kořoň. Adelína Filipi. J. A. Viktor. Jan Melichan. Pan a pi Wm. Loufkovi. Edwin Filipi 52 c. — Po 50 c.: Emil Stodola. J. Loesel. Jan Krejsa W. Bartovský. Jindřich Janda. A. N.

Parizek. Antonín Balkanek. Josefa Loeselová. Jan Janda. Josef J. Janda. — Po 40 c.: Anna Sponarova. Marie Nováková. Marie Pařízková. — Po 25 c.: N. M. Kalíšek. Wm. Michálek. Vincenc Fencel. W. Bartošovská. — Sbirka od nejménovaných 11.51 dolarů. Celkem 85.73 dolary.

46. Z osady sv. Václava v Clutier, Iowa přispěli: Sbírkou při misiích 37.50 d. Rev. Tomáš Vopálek jako člen zakládající 25 dolarů. Členové přispívající: Po 10 dolarech: Rodina Antonie a Václav Novotný. Rodina Anna a Antonín Kučera. Rodina Marie a Alb. J. Podhajský. Rodina Františka a Jan Svoboda — Po 5 dolarech: František Ševčík. Štěpán Zmolek. — Po 3 dolarech: Mrs. J. J. Zmolek. Josef Kadrnas. — Po 2 dolarech: Rodina Kristina a J. F. Kříž. Rodina Albina a Joe Podhajský. Rodina J. W. a Antonín Novotný. N. N. Rodina Eliška a f. Josef Pokorný. Rodina Vil. Novotný 1.25. — Po 1 dolaru: Filip Kučera. Louis Zmolek. J. J. Ševčík. George Zmolek. Fred Zmolek. Louis Chalupník. Karel Svoboda. Fr. Kvídera. Albert Kříž. František Ješina. Fr. Buresh. Mrs. Joseph Ševčík. A. F. Hanus. Rudolf Ševčík. Filip Zmolek. Steve Zmolek. Mrs. J. W. Podhajský. — Mrs. Kubik 60 c. — Po 50 c.: J. Hanus. Antonín Kučera mladší. J. W. Zmolek. J. J. Kadrnas. — Chas. Hanus 35 c.

Clutier, osada Neposkvrněného Početí Panny Marie.

Po 5 dolarech: Rodina Marie a Jan Dvořák. Louis Dvořák. Marie a Frank Hušák. Stella a Vincenc Kužela. — 2.50 dolary: Rodina Justina a Frank Stodola. — Po 2 dolarech: Anna a Josef Dostál. Kate a Dan. Kearney. Václav Pavelka. Emma a Fred. J. Hushak. Anna a Josef L. Dvořák. — Po 1 dolaru: Marie Hora. Jan Roubínek. Josef Kopecký. Fr. J. Hušák. Jan Dvořák ml. Jan Lusk. Jan Benda. Mrs. Kubálek. Mrs. John Dvořák. Frank Juska. Antonín Hanus. Marie Chizek. James Čáslavka. Frank Pařízek. Louis Pokorný. Mike Meinhart. Josef Macháček. Josef Hušák. James Hušák. Jan R. Dvořák. — Po 50 cent.: Anna Kunž. Mrs. Dvořák. Karel Dvořák. Josef Pokorný. — 40 centů: Jan Hadáček. — Po 25 cent.: Mrs. Rund. Mrs. Krezek Mrs. Pitra.

47. Za členy Apoštolátu sv. Cyrila

a Metoděje v Osadě Junction, Iowa, se přihlásili:

Za člena zakládajícího Rev. Václav Pánek 10 dol., později doplatil 15 dol. Členové přispívající: Rodina Anna a Josef Carenghton 10 dolarů, Rodina Marie a Jan Kula (za dvoje rodiče, syna a dceru) 10. Nejmenovaná rodina 6. Rodina Anna a František Kula 5. Rodina † Václava a Anny Kotilínek 5. Nejmenovaná rodina 5. Rodina Josefina a H. E. Tech 5. Rodina Marie a Jan Kropík 5. Rodina Františka a Jan Bus (i za oboje rodiče, bratra a sestru) 5. Rodina Barbora a Josef Kula ml. (i za dívky) 3. Rodina Marie a František Kolářik 3. Rodina Marie a Michal Souhrada (a dvě děti) 250. Rodina † František a Alžběta Lejsek 2. Rodina Žofie a Ignác Divoký 2. Rodina Anna a Matěj Sazma 2. Rodina Marie Židek a syn Jan Židek 2. Rodina Rosina a Vojtěch Lejsek 2. Rodina Ottilie a František Šimánek 2. Rodina Julie a Jan Lejsek ml. 2. Rodina Kateřina a Alois Bureš 2. Rodina Kateř. a Alois Lejsek st. 2. Rod. Markéta a Jan Bisinger 2. Rodina Marie a Matěj Lejsek 2. Rodina Kristina a Jan Pekař 2. Rodina Anna a Václav Hynek 2. Rodina Anna a Matěj Tymer 2. Rodina Marketa a Josef Pavel 2. Rodina Kateřina a Jan Pánek (z Cedar Rapids) 2. — Po 1 dolaru přispěli: Anastazie Teš, Marie Mareš, Božena Marek, Vojtěch Kolářik, Anna Dusilová, John Nováček, čtyry nejmenované paní, Kateřina Cinauer i za matku Kateřinu, Adolf Lejsek, Ottilie a Jan Kleineck, — 75 centů přispěla pí Barbora Vosobová.

48. V Duncan, Iowa.

Josef Vonášek 25 dolarů, Marie Ludvíková 25. František Vondráček 10. František Kopáček 10. Václav Kofroň 7. — Po 5 dolarech: Vojt. Hrubeš František Formánek, František Falada st. Nejmenovaný, Jiljí Hrubeš, Josef Formánek, Henry Buzický. — Po 3 dolarech: Magdalena Faladová ml. Matěj Zrostlík, Jan Falada. — Po 250 dol.: Karel Brčka, Jiří Málek. — Po 2 dolarech: Václav Vrba, Václav Režábek, Josef Hejlik, F. Páca, František Vavřík, F. F. Trča, Vojtěch Hrubeš ml. E. C. M. Málek, Josef Tůša, František Velik, Eduard Hrubeš, Ad. Málek, Stanislav Nedvěd, Anna Páca, Václav Trča, František Hrubeš, Jan Hejlik, Vilém Hejlik, František Šoun.

Bratři Trča, Fr. Uricn, Jan Brčka st. Jan Brčka ml. Jan Tůša, Jan Nedvěd, Antonín Hejlik, Matěj Kuděj, Vilém Jakoubek, Jan Zrostlík, Nejmenovaný, Fr. Rejhons, Nejmenovaná, František Hadáček František Hejlik, Jan Velik. — Po 150 dol.: Jan Rejhons, Josef Pavelka, Josef Lorenc. — Po 1 dolaru: Josef Velik, M. J. Stupka, Jindřich Velik, Vladimír Fric, František Pištěk, Josef Kofroň, Antonín Brčka, Fil. Lorenc, Alois Formánek, Harry Hořečka, O. J. Forman, Alois Ulrich, Josef Ulrich, Vojtěch Čížek, Marie Hejlik, Karel Nedvěd, Josef Brčka, Josef Anděl, Emil Tůša. — Anna Hadáčková 50 c. 49. Sbirka v osadě sv. Václava, Holman, Texas, na Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje.

Zakládající členové: Spolek sv. Josefa č. 42, K. J. T. 25 dolarů, Spolek Nanebevzetí Panny Marie K. J. T. 25. Johana Osina 25. — Členové: Spolek sv. Havla č. 136, K. D. 10.50. Frank J. Mazoch 10, Antonín Hluchánek 5. Frank Stavinoha 5. Henry Káňa 5. Josef Zapalač 3. Antonín F. Černošek 2. Veronika Šulík 2. Frank Blaha 2. Emil Knebl 2. Josef Káňa 2. Josef Mazoch 2. Frank Hluchánek 2. Ludvík Tumys 2. Antonín M. Černošek 2. Vincenc Petráš st. 2. Cyril J. Mazoch 2. Josef Menšík 2. Vladimír Černož 2. Frank Naiser 2. Josef Faldýn 2. Eduard Hilšer 2. Richard Naiser 2. Jan Osina 1. Augustín Milesch 50 c. Frank Chvostek 50. Alois Janečka 50 centů.

50. Sbirka na Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje v osadě sv. Jana Křtitele, Ammansville, Texas.

Zakládající členové: 25 uvedeno ve článku o časopise. Spolek sv. Josefa K. D. Bluff 25 dolarů. — Přispívající členové: Josef J. Barta a rodina 10. Josef Kossa a rodina 10. Frank Kaluža a manželka 10. Jan Dušek st. a rodina 5. Frank Dušek a rodina 5. Alois Šumbera a rodina 5. Veronika Holub a rodina 5. Vilém Bohuslav a manželka 5. Emil Kossa a rodina 5. Marie Chvostek a rodina 5. Matěj Boháč a rodina 5. Agnes Boháč 5. Alois Černošek a rodina 5. Cecilie Vacek a rodina 5. Františka a Emil Marek 5. Jan A. Černošek a rodina 5. Anna Janáček a rodina 5. Viktorin Horák a manželka 5. Veronika Klečka 4. Josef Vacek a rodina 3. Vojtěch Boháč a rodina 3. Václav a Anna Černošek 3. Ludvík Bartoš a rodina 3. Adolf Filip

a rodina 3. Karel Mazoch a rodina 3. Vilém Tumys a rodina 3. Emil a Marie Tengler 3. Vilém Stavinoha a manželka 2.50. Ludvík Tumys a rodina 2.50. Frank Antoš a rodina 2.50. Terezie Kolek 2. Josef a Anna Dušek 2. Bajer Alžběta 2. Albín Lednický a rodina 2. Marie Tumys a rodina 2. Jan R. Bárta a manželka 2. Josef Osina a rodina 2. Jan J. Machaň a rodina 2. Josef Holub a manželka 2. Antonín Šumbera a rodina 2. Jan Bárta st. a rodina 2. Anna a Emanuel Bárta 2. Jerome Boháč a manželka 2. Frank Filip a rodina 2. Jan Hlavák a rodina 2. Vojtěch Parma a manželka 2. Jan a Anna Holub 2. Nejménovaná osoba 2. Josef Toffel 2. Adam Boháč 1.50. Marie Menšík 1.50. Anežka Mičan 1. Emil Anders a manželka 1. Petr Kaluža a manželka 1. Frank Balcar a rodina 1. Roman Polach a rodina 1. Otmar Genser 1. Amalie Kuboš 50 c. Josef W. Kossa a Amalie 5 dol. Johana a Karel Bartoš 5. Marie a Georg Bárta 2. Cyril Sýkora 1. Anděla a Jan Dušek ml. 1 dolar.

51. East Bernard, Texas.

23 zakládajících členů uvedeno ve článku o časopise „Apoštolát“. — Hermina a Ignác Morris 2 dolary. Vilemina a Frank Anděl 2. Aloisie a Frank Beran 2. Justina a Josef Eicher 2. Anna a Frank Toman 2. Anna a Alois Šrubař 2. Gabriela a Karel Mičulka 2. Žofie a Robert Brandl 2. Julie Beran 1. Martin Vaněk 50 c. Marie Kepřta 50 c. Františka a Josef Fried 2. F. A. Kučera 1. Klára a Jan Pustějovský 2. Eva a Martin Hlavinka 2. Františka a Jakub Hlavinka 2. Žofie a Raimund Morris 2. Ště. Františka Šeotla 5. Ottilie a Frank Pražák 5. Emil Maywald 2. Adéla a Jan Kučera 2. Apolena a Petr Venglař 2. Anna Kepřtová st. 1. Anna Kepřtová ml. 50 c. Albina a Jan Tobola 2. Božena a Frank Kretek 2. Josef Dornák 1. Františka a Vincenc Šrubař 5. Mečislav Twardowski 1. Josef Janyš 1. Karolína Toman 2. Růžena a Josef Hlavinka 2. Florentina a Vincenc Petráš 2. Jan Beran 50 c. Anna a Josef Pražák 6. Johana Urbanec 1. Josefa a Jan Janiš st. 5. Vlasta a Josef Viktorín 2 dolary.

52. Wallis, Texas.

24 zakládajících členů uvedeno ve článku o časopise „Apoštolát“. — Ondřej Kosík 15 dolarů. Ignác Holub 10. Josef Jurek 10. Rudolf Knížek 5. Ma-

rie Bujnoch 5. Jan Korčák 5. Jan Zurek 5. Richard Petráš 5. Karel Macha 5. Antonín Uhýrek 5. Antonín Konvička 5. František Bárta 4. Josef Šliva 4. Rosalie Vrablec 3. Ignác Prokop 3. Marie Macha 2. Alfons Bárta 2. Jan Hundl 2. František Dirba ml. 2. Frant. Boháč ml. 2. Eduard Pisklák 2. Frant. Szymanský 2. Josef Prokop 2. Frant. Manna 2. Raymund Dirbi 2. Pavel Suják 2. František Rabata 2. Josef Procházka 2. Josef Vážanský 2. Marie Parma 2. Marcela Petr 2. Vincenc Holub 2. Edmund Jurek 2. František Jurek 2. Josef Uhýrek 2. Ignác Gratzik 2. Cyril Jetelina 2. Anežka Kubeš 2. Jan Konvička 2. Barbora Korčáková 2. František Olšovský 2. Filoména a František 2. Josef Blažek 2. Františka Blažková 2. Josef Bárta 2. Tobáš Vrablec 1. Josef B. Orsák 1. Marie Polásek st. 1. Anežka Polásek 1. Rosalie Petráš 1. Josef Holub 1. Tomáš Lipok 1. Karel Polásek 1. Jan Rabata 1. Karel Schodek 1. Ignác Jurek 1. Vincenc Gallia 1. Josef Švajda 1. Řehoř Hlavinka 1. Bernard Mottl 1. Vincenc Dušek 1. Johanna Ambrož 1. Josef Vaněk 1. Antonín Staba 1. Fr. Šliva 1. Richard Jurek 1. Josef Julový 1. Jan Klečka 1. Fr. Polásek 1. Fr. Mašek 1. Fr. Klečka 1. Antonín Šliva 1. Karel Černý 1. Augustin Sklüt 1. Petr Jhýrek 1. Arnold Petr 50 c. Fr. Petr 50. Jan Petr 50. František Holub 50. Rosalie Orsák 50. Josef Blažek 2. František Stavinoha 2 dolary.

53. Penelope, Texas.

Dvacet zakládajících členů uvedeno ve článku o časopise „Apoštolát“. — Sýkora Alois 10 dolarů. Marek Vinc. 10. Menšík Karel 6. Urbíš František 5. Mareš Josef 5. Černošek Josef 5. Gallia Augustín 5. Holub Marie 5. „Katolický dělník“ 5. Orsák Vincenc 4. Gallia Antonín 3. Drozd Alois 3. Bartoš Josef 2.50. Rozkydal Pavel 2.50. Neckař Josef 2.50. Drozd Josef ml. 2.50. Rožnovský František 2. Sýkora Václ. J. 2. Fojtík František 2. Koppa Jan 2. Klanica Frant. 2. Holub Ed. 2. Rožnovský Vincenc 2. Prádka Emil 2. Nejménovaná 2. Urbanec 2. Urbanovský Augustín 2. Podsedník František 2. Nejménovaná 2. Hlačka Josef 2. Drozd Jan 2. Filip Josef 2. Svačina Alois 2. Chromečka František 2. Šnápka Gabriel 1.50. Veselka Anna 1.50. Dudík Frnt. 1. Gallia Jan 1. Dudík Antonín 1. Šmajstla Jindřich 1. Zároský M. 1. Mikuda Jo-

sef 1. Marek Josef 1. Čoček František 1. Vašek Anežka 1. Vašek František 1. Vašek Olivie 1. Urbíš Karel 1. Čoček Terezie 1. Horák Karel 1. Dudík Adolf 50 c. Macháč Jan 50. Kocian Josef 50 c. Konvicka Alois 50 centů. 54 Taylor, Texas.

21 zakládajících členů, uvedeno v jiném článku. — Přispívající členové: Fred. Joseph 3, Agnes Flourney 4 dol. Hermína Kašpárek 10. — Po 5 dolarů: Jan Křepčák, A. F. Kašpar, Jos. Zbranek, Frank Holub st., Alois Kulda, Jan A. Michna. — Po 2 dolarech: Cyril Polásek A. V. Jakubík, Jan Hrnčíř, Emil Mareš, C. J. Urbánek, A. F. Urbánek, Karel Gola, Martin Tomančák, J. J. Urbánek, Anton Stiborčík, Paul Pončík, J. P. Mikolaj, Alb. Kašpárek Frank Kubačák, Ig. Vaněk, Rob. David, Karel Strnad, Pi Anna Ziegelbauer, F. L. Holub, S. J. Měrka, Jan Kubíček, Vend. Kirchner, Marlin Kovář 1.50 dol. — Po 1 dol.: Jan Mohel, Jan Šťastný, Ant. Malíš, Josef Nejtek, Jak. Lefner, Josefa Lefner, Antonie Hlučánková, Rudolfina Melcher, Marie Zgarba, Edwin Kovář, Františka Mikolaj, Vincenc Tomamčák. — Po 50 ct.: Jan Krampota, Anna Krampota Jak. Lefner ml.

55 Cleveland Ohio.

Zakládající členové: Rodiny: Josef Kulina, Jan a Růžena Triska, Eduard a Františka Strnad, Jan Cikán, Jan a Barbora Plent, František a Anna Vyhnal, Václav a Anna Čadek, Josef Marek, Josef a Barbora Malec, Jan a Lucie Skuderin, Anna Bolek, Alois Cipša, Josef Vaněk, Vincenc Pekárek A. a Jankub Čáp a rod. Divoký, Barbora Eckel, Anna Michálek, Václav a Marie Čadek panu arcib. 15 dol., P. Jemelkovi 10 dol. Josef a Růžena Vachla, Františka Kutlík, Václav a Barbora Stach, Anna Mašek, Therezia Riedl, Rodina Ciprů, Antonie Kuchta, František a Josefina Goldsmith, Marie Krpec, Rodina Zimu a Čunatů. Josef a Anna Habart, Rodina Faněrd. — Přispívající členové: Marie Lehečka 10 dol. — Po 5 dol.: Marie Pekárek Štěp. a Anna Horning, Václav Kozák, Jan F. Černý, Josef a Antonie Zedník, Kateřina a † Frant. Košťohryz, Václav Maluška Anna Horký, Karel Moravec, Jan Kožica, Rodina Marie Kirchner 4 dol. Marie Hejna 3 dol. Marie Zachar 2.50 dolary. — Po 2 dolarech: Václ. Šejba, Fr. a Hedvika Grzykop-

ská, Fr. Vyskočil, Jos. Kníže, Jan Voří, Marie Buzek, Josef Mandel, Michal Gelota, Anna Kubeš, Frant Váňa, Jos Břicháček, Eduard, Anna, Marie Charvat, Frant. Bratkovský, Jan Kubeš, J. Heil, Jan Bečvař, Šimon Gelota, Therezie Gross, Jan Štětina, Anna Sojeba, Alois Šroub Jan Pinárek, Josef Janáček 1.50 dol. — Po 1 dol.: Marie Mareš, Josef Minařík, Františka Minařík, Růžena Minařík, Kateřina Calta, A. Krákora, Anna Boreš, Josefina Moravec, Frant. a Barbora Smrt, Anastasie Procházka, Anna a Barbora Klima, M. Klicman, Anna a Albina Holeček, Anna Němec, Marie Hlavín, Josef Pašek, Marie Mareš, Anna Šácha, Václav a Marie Vandas, Josef a Barbora Jareš, Josef. Diviš, Božena Pokorný, Marie Lehečka, Kateřina Kaiser, Fr. Vyskočil, Václav Černý. — Po 50 ct.: Regina Berdych, Regina Kupka Marie Migaško, Anna Drňák, Františka Květ, Barbora Kubík, Barbora Pekárek, Albina Balser, Anna Kočár, Marie Non, Anna Čadek, Marie Čadek, Cecilie Černý, Marie Klíka, Rose Smola, Jan Soukup, Marie Perk. - Cleveland, O. 20, června 1923 Rt. Rev. dr. A. Stojan, arcib. v Olomouci. Nejdůstojnější Panel Dovolují si Vám poslati šek na 9370 Kč (283 dol.) Z toho rače dáti Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje asi 7865 Kč (237.50 dol.), a matce zemřelého vlp. Jaška asi 1505 Kč (45.50 dol.) jako dar od mých slovenských osadníků. Vdp. Jašek měl v mém kostele prvé své slovenské kázání o apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje. Přihlásilo se 8 členů do životních po 25 dol. a ostatních přispívajících 61. K tomu přidal III. řád sv. Dominika na misie 5 dol. — Rev. F. J. Hroch, Cleveland, O. Po 1 dol.: Farkas Marie, Anděl Cecilie. — Po 50 ct.: Syllaba Emma, Syllaba Marie, Syllaba Marie, Kortan Anna, Beníšek Johanna, Chvátal Barbora Chvátal Marie, Chvátal Anna, Krejčí Antonie, Rodina: Novák Václav, Novák Anna, Novák Václav ml., Novák František, Novák Helena, Novák Jiřina a Josef 5 dolarů. — Po 50 c.: Hejna Anna, Hejna Kristina, Hejna Marie. — Po jednom dolaru: Janeček Barbara, Podojil Jan, Podojil Antonie, Podojil Růžena, Železný Helena 2 dol. Blaha Václav 1 dol., Cinádr Kateřina 50 ct, Krejsa Josefa 50 ct, Krejsa Marie 50 ct, Bečka Josefina 1 dol., Čáp Julie 1 dol., Holas Marie 50 ct, Holan

Terezie 50 ct. Stebnáček Vojtěch 1 dol. Kollar Jan 50 ct. Douteville Pain 50 centů. — Rodiny po 3.50 dol.: Anděl Josef. Anděl Karolina. Anděl Jaroslav. Anděl Stanislav. Anděl Vojtěch. Anděl Jan. Anděl Marie. Vavruška Anna 1 dol. — Po 3 dolarech za rodiny: Klepač Jan. Klepač Václ. Klepač Louis. Klepač Stanislav. Klepač Marie. Vyhnal Josef 50 ct. Jira Anna 2 dol. Koptiš Josef 1 dol. Čunat Kateřina 50 ct. Marek Marie 50 ct. Formánek Anna 1 dol. — Po 50 ct.: Pekař Matouš. Pekař Marie. Polak Václav. Polak Barbora. Polak Anna. Polak Elsie. Klima Frank. Klima Marie. Klima Anna. Kocáb Josef. Houdek Josef. Aušperk Anna. Lehký Kateřina. Lehký B. Houdek Barb. Bhalá Anton. 2.50 dol. Blaha Růžena 2.50 dol. — Doživotní členové po 25 dol.: Spolek Božského Srdce Páně oltářní. Rodina Františka Pekárka. Rodina Vinc. Hejhala. Clevelandská odbočka Svazu českých katolíků v Americe. Špiroch Marcella 2 d. Dp. Oldřich Mazanec 2 dol. Dp. F. J. Hroch 5 dolarů. — Nejdůstojnější pane arcibiskupel Tímto Vám posílám New York Draft na 123.70 dol., které se sešly v naší osadě sv. Vojtěcha na cyrilometodějský Apoštolát. Přispěli následující: Po 25 dol.: Gmunt Emma. Beneš Anna. Spolek sv. Alžběty. Zeníšek František. Řehoř Kateřina 5 dol. Mastný Johana 2 dol. — Po 1 dolaru: Lisý Marie. Hrubý Jan. Matoušek Antonie. Kokta Františka. Hron Marie. Studený Antonie. — Po 50 ct.: Matoušek Anna. Tuček Alžběta. Sýkora Barbora. Sýkora Václav. Sýkora Frant. Sýkora Anna. Sýkora Marie. Froněk Antonie. Bankay Marie. Bankay Veronika. Hach Matěj. Králíček Rosalie. Tuček Karolina. Tuček Justina. Tuček Antonie. Krupka Barbora. Kácal Anna. Koláček Kateřina. — Na Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje: Po 25 dol.: V. A. Chaloupka. Josef Sabol. Karol Pečník. Osada Nar. Panny Marie 18 d. Michal Bakoš 5 dol. — Po 50 ct.: Juraj Halyak. Judita Halyak. Šim. Ščavnický. Maria Varga. Celkem 100 dol.

56. Megargel, Tex.

K. J. T. spolek sv. Václava číslo 77, 25 dolarů. Rodina Vincence J. a Marie Dařílek 25 d. Rodina ř Antonína a Františky Březinových 25 dol. K. J. Ž. T., spolek Narození Panny Marie 25 dol. Rodina Josefa a Terezie Kulhánkových 25 dol. Rodina J. J. a Jo-

nany Sýkorových 25 dol. Rodina Aloise a Marie Pastuškových 25 dol. Rodina Jan a Terezie Kovářovi 18 dol. Rodina Ignác a Amalie Boháč 10 dol. Rodina Matěj a Emilie Brom 15 dol. Rodina Jan a Rosalie Čuba 9 dol. Oltářní spolek sv. Albíny 10 dol. Dětský spolek sv. Andělů strážných 5 dol. V. J. Dařílek 10 dol. — Po 5 dolarech darovaly rodiny: Frant a Anna Pastušek. Jan a Rosalie Dařílek. Frant. a Terezie Kovář. Jakub a Aloisie Sýkorovi. Josef a Aloisie Černoškové. Školní děti Kovářovy 3.25 dol. Rodina Antonín a Edita Pastuškové 2.50 dol. — Po 2 dol. darovaly rodiny: Frank a ř Emilie Trojšákovi. Leop. a Anna Tobiola. Jan a Kristina Dařílek. Rudolf a Marie Horký. Vilém a Albína Světlíkové. Jan P. a Marie Knězek. Rudolf Dařílek. — Po 1 dol.: Otmor Černošek. Frant. a Hermína Sýkorovi. Antonín a Anna Kulhánek. Andělina Kovářova. Jaroslav a Ludmila Müller. Celkem 302 dolary.

57. Wichita Falls, Texas.

Jan M. Alžběta Pastušek 10. Rudolf Johana Michna 10 dol. Joe M. Slama 20 dol. Rudolf a Ethel Skrehol 8 dol. František Marie Plašek 5 dol. Barbora Záludek 5 dol. Rodina Josef Záludek 35 dol. Josef Sláma 10 dol. Marie Hendrich 1.50 dol. Mrs. Elmer Bywan 2 dol. Mrs. John Johnston 2 dol. Celkem 130 dolarů.

58. Rowena, Texas.

Zakládající členové Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje v Rowena, Texas: Po 25 dol.: Rev. František Pokludna. Rodina Ben a Marv Wilde. Rodina Rafael a Františka Malschek. Spolek sv. Josefa K. J. T., č. 78. — S první splátkou po 10 dol.: Rodina Vilém a Emilie Wiesner. Rodina František a Ludmila Kvapil ml. Rodina Jan a Terezie Zlý. Jakub a Františka Binder. Rodina Jan a Matilda Švrček. — Členové přispívající. Po 10 dol.: Augustín a Josefa Havlák. Jan a Anna Fejfar. Spolek sv. Josefa (německý). — Po 5 dol.: Šimon a Terezie Bubeník. Frant. a Anna Vávra. Josef a Marie Bubeník. — Po 4 dol.: Josef a Marie Kocurek. Jan a Terezie Jansa. Filip a Marie Mazur. — Po 3 dol.: Emil a Rozi Kruppa. Pi Rosi Mališová. — Po 2 dol.: František a Marie Jansa. Alois a Adela Strakoš. Eduard a Anna Kruppa. Alfons a Emilie Pustka. Jan a Adela Straka. J. Strakošová. Margaret Martes 1 dolar.

59. St. Mary's, Texas.

Zakládající členové Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje s příspěvkem 25 d. jednou pro vždy: Rodina Rudolf a Julie Janák, Rodina František a Katerina Fikač, Rodina Josef a Kateřina Pešek, Rodina F. R. a Anna Janák, Rodina Matouš a Karolína Pustka, Rodina A. J. a Ter. Kallus (35), Rodina Fr. a Marie Bujnoch, Rodina J. W. a Anežka Janák, Rodina Václav a Marie Červenka, Rodina Alois a Karolína Janák, Rodina † Josef a Paulína Kresta. — Členové přispívající: Po 10 dol.: Rodina † Mikuláš a Anežka Janák, Rodina Tomáš a Rosalie Prásek, — Po 5 dol.: Rodina Ludvík a Terezie Pustka, Rodina Arnošt a Frant. Herman, Rodina August a Anna Jaluvka, — Po 4 dol.: Rodina František a Anna Klekar, Rodina Jan a Marie Opěla, Rodina A. a Marie Pustka, Rodina Vincenc a Zofie Michna 3 dol. — Po 2 dol.: Rodina Jan a Terezie Chovancec, Frant. Kutáč, Rodina Jan a Marie Čáda, Rodina Jan a Albína Sitka ml. Nejmenovaná, Rodina † Ferdl. a Marie Kaňáková, Rodina Cyril a Amalie Mrčaník, M. Mikulenkova, Rodina † Josef a Amalie Bartoň, Rodina Fr. a Veronika Kříštek, Rodina August a Julie Netardus, Rodina Jan a Eliška Pešek, Rodina Josef a Anežka Šebík (?), Rodina Josef a Emilie Štefek, Rodina Frank a Anna Nevlud, Rodina Valenta a Marie Janák, Rodina Frank a Marie Štefek, Rodina August a Anežka Janák, Leopoldina Dorňák, — Po 1 50 dol.: Štěpán Pustka, Rodina Josef a Klára Sitka ml, Rodina Jiří a Anna Bujnoch, — Po 1 dol.: Rodina Julius a Lena Krauskopf, Rodina Jan a Marie Janák, František Mítuš, Jaroslav Brož, Rodina † Frant. a Marie Matula, Rodina Vilém a Anežka Janák, Jakub Žárský, Nik. Janák, Lukáš Janák, Matuš Pustka ml. Jan Sitka, Jindřich Motal, Anton Netardus, Frank Morisak, Jakub Kalíšek, Josef Marek, Mikuláš Svoboda 50 ct.

60. Praha, Texas.

Zakládající: Rodina Michal a Frant. Okruhlik 25 dol. — Přispívající: Rodina Frank i Viktoria Bílý 10 dol. Rodina Josef a Marie Kalina 5 dol. Rodina Vincenc a † Anna Okruhlik 5 dol. Rodina Augustin a Matylda Kuběnka 5 dol. Josef A. Jašek 5 dol. Nejmenovaná 5 dol. Rodina † Jana a Marie Urbíš 3 dol. — Po 2 dol.: Rodina Jana Okruhlika, Rod. Václava Lály, Rodi-

na Emila Lva, Rodina Josef a Marie Klekar, Rodina Frank Okruhlik, Rodina Aděl a Anna Stavinoha, Rodina Cyril Hlavatý, Rodina Matěj Kalina a matka Kateřina, Rodina Kateřina Černý a syn Frant. Rodina Frank Stryk, Rodina † Antonin a Terezie Tupá. — Po 1 dol.: Rodina Ludvík Stryk, Rodina Josef Jašek, rodina Alois Jašek, Rodina Jindřich Jašek, Václav Velfl, Matouš Levek, Karel Pilát, Petr Fajkus, František Kalina. — Po 50 ct.: Konstantín Mojsejšik, Frant. Mašek st. Felix Okruhlik a Karel Olšovský. Celkem 101 plus 126 jest 227 dolaru. — Pro Apoštolát svatého Cyrila a Metoděje ještě dodatečně: Od spolku svatého Vojtěcha při osadě svatého Jana Nepomuckého v St. Louis, Mo., 10 dolaru — Od Rev. Jana Húny, Olnútz, Kansas další příspěvky jeho osadníků 31 dolaru.

61. Granjer, Texas

Po 25 dol.: Rev. F. Přidal, Jan, Anna Martinka, Ant. Kateřina Martinka, Jos. Anna Martinka, Petr Marie Martinka, — Po 2 dol.: Rudolf Němec, Jan Z. Kopecký, František Tomeček, Jos. Rychlík Jan Vališ, J. J. Strmiska, Hermína Janák, Jan Němec, Jan Provazník, Josef Kurtin, Berta Přikrál 50 ct. Martin Kopecký 2 d. Robert David 2 d. Josef Mareš 2 d. Anna Klimíček 1 d. Frant. Mohel 1 d. Stan. Suchomel 2 d. Jan Juřeka 2 d. Josef Konařík 2 d. Val. Bartoš 25 dol. F. Němec 1 d. Feti Němec 2 d. F. Rožalský 2 d. Jiří Poláčik 2 d. Filip Válka 2 d. Jiří Zurovec 1 d. Adolf Nejtěk 2 d. Josef Dobíš 2 d. Václav Mokřý 2 d. Albert Pekař 2 d. Josef Hroudný 2 d. Terezie Martinka 1 d. Bart. Pekař 2 d. Josef Kakěrka 1 d. Rudolf Kocurek 2 dol. Krist. Struhel 2 d. Anna Klimíček 2 d. Petr Nejtěk 2 d. Josef F. Kakěrka 2 d. Fr. Michalek 3 d. Antonín Zrubek 1.50 d. Jan H. Tobolka 2 d. František Martinka 2 d. Fr. A. Parma 100 dol. H. J. Motloc 10 d. Emil Bartoš 25 d. Geo. Matežčák 10 d. Karel Kubala 25 d. Ivan C. Parma 5 d. Wm. Bartoš 25 d. Josef Pekař 5 d. Jan Janíček 2 d. Louis Kadrčka 50 ct. Rochus Malík 2 d. L. J. Klečka 25 d. Jan Mazáč 2 d. Mat. Strmiska 50 ct. Terezie Mikulenká 50 ct. Wm. Gelnér 2 d. Emil Hájek 50 ct. Fr. Škrhák 25 d. Jan Najzr 25 d. Frant. Mazoch 5 d. Frant Mokřý 2 d. Frant. Zurovec 25 d. Jan Hyžák

5 d. Cyril Kubacák 2 d. M. Bigon 25 d. Terezie Boháč 25 d. Jan Bača 25 d. Ed. Boháč 5 d. Hen. Boháč 5 d. Jan Velička 5 d. Jan Vaneček 2 d. Anton Mikulienčák 2 d. Jan Peila 2 d. Geo. Mokrý 2 d. Ed. Sládeček 25 d. Anton Sládeček 2 d. O. R. Bartoše celá rodina 25 dol. L. Hatka 50 ct. Lad. Doubrava 50 ct. F. Struha 25 ct. Frant. Janák 2 d. Vincenc Boháč 25 d. Frant. Hajda 25 d. Lud. Červenka 5 d. Josef Skrhak 50 ct. Terezie Svěhlak 50 ct. Anton Dobiaš 2 d. Alfons Černošek 1 d. Anton Bija 25 d. Frant. Krajiča 50 ct. Marie 50 ct. Anton Matula 2 d. Jan Barcuch 2 d. Anton. Drozda 2 d. Jan Vrana 2 d. St. Cmerek 2 d. Josef Matýšek 1 d. Josef Ježíšek 2 d. F. L. Červenka 1 d. Cyr. Hajda 2 d. Fred. Macháček 1 d. K. Skrovan 50 ct. Josef Pavliška 2 d. Johana Najzr 2 d. František Cmerek 2 d. Hettie Janák 1 d. Spolek sv. Heleny K. J. Ž. T. 5 d. O. Dřiska 2 d. Henry Thuček 1 dolar.

62. Corn Hill

Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje.

Z Corn Hill se sešlo na Apoštolát 341.50 dolarů. Z toho jsou zakládající členové: Spolek sv. Josefa K. J. T. 25 dolarů. Spolek sv. Václava K. J. T. 25. Spolek sv. Anežky K. J. Ž. T. 25. Tomáš Kajš 25. Josef Tomeček 25. Josef David 25. Michal Koutek 25. Václav Martinka 25. Rev. J. J. Valenta 25. Jan P. Wolf 25. Růžena Kramoliš 25. — Dále jsou členy Apoštolátu: Marie Martinka 20 dolaru. Bratři Chovancovi 6. Josef Havelka 5. Josef Valenta 5. Jan Strnadel 5. Karel Gistingler 5. Josef Hudec 2. Štěpán Němec 2. Josef Vrabel 2. Fr. Polách 2. Josef Kubacák 2. Jan Němec 2. Antonín Šimek 2. Alois Valenta 1. Jan Slesinger 1. Josef Slesinger 1. F. Janošec 1. Jiří Havelka 1. Růžena Paloušek 1. Johanna Chovanec 50 ct.

63. Cyclone, Texas.

Pošvař Alois 25 dolarů. Malina Františka 25. Mátl Tomáš 25. Bártek Silvestr 25. Spolek sv. Josefa 25. Spolek Panny Marie lurdské 25. Doskočil Eduard 25. Maňáková Anna 25. Doskočil Jan J. 25. Mátl Josef 25. Macek J. 25. Salač Vincenc 25. Pichová Terezie 25. Bártek Jan 25. Břenek Jan J. 10. Bača Alois 5. Mátl Antonín 5. Macek Josef 5. Hořava Josef 5. Závodný Josef st. 5. Vaníček Marketa

3. Moti Josef 3. Šodek Eduard 3 dol. Hromčík Jan 3. Anna a Jan Maruna 3. Bártek Ondř. 2.50. Bártek Jan A. 2. Poďdany František 2. Chuděj Fr. st. 2. Zucha Josef 2. Bártek František F. 2. Nečasová Anna 2. Matulík Raymond 2. Bártek J. H. 2. Zatopek Fr. 2. Jakubec Jan 2. Šodek Vilém 2. Holček Ondřej 2. Janský Jiří 2. Šula Anna a Aloisie 2. Šodek Marie 2. Maruna Jan ml. 2. Grygar Jan 2. Šula Jiří 2. Baron Rosalie 2. Hájek Ludmila 1. Kopřiva František 1. Matulíková Marie 1. Martinec Josef 1. Chovanec Jan 1. Jakubec Josef 50 centů. Šula Jan 50 c. Jakubec Jan ml. 1 dol. Závodný Josef F. 50 c. Baron Jan 50 c. Závodný Ed. 50 c.

64. V Marak, Texa. Rev. Kášpar Káčer, Cameron Rt. 3, Texas.

Následující jednotlivci, rodiny a spolky přispěli: Po 50 c.: Josef Tepera ml. Václav Zimmerhanel, Vincenc Bártek, Jan Sklenář, Michal Špula, Leo Ejem, Jan Susík, Jan Skalík, Antonie Skalík, Marák Štěpán. — Po 1 dolaru: Martin Ermis, Michal Ondriáš, Leo Májek, Jan Trdy, Jan Vansa, Frank Plachý, Alois Fajchtinger, Julius Jantšek, Frank Stanislav, Frank Zároský mladší, Frank Rozner, Pavel Hubník, Cyril Plachý, Jan Gurecký ml., Albína Jantšek, Terezie Picha, Klement Zároský, Josef Kostroun, Rudolf Roznos, Ladislav Závřel, Clara Marák, Karel Tydláčka, Josef Marak. — Po 1.50 dolaru: Jan Plachý. — Po 2 dolarech: Cyr. Matlach, Frank Ermis, Josef Tepera st., Jiří Matula, Frank Abšnajder, Josef Jantšek, Jan Gurecký st., Alois Tepera, Josef Vaculín, Jos. Slavík, Alois Slavík, Frank Petru, Jan Kratochvíl, Frank Mikulec, Frank Zároský star, Jan Marák, Frank Tomek, Matěj Ševčík, Jan Dohnalik, Matěj Zapalač, Felix Matula, Kášpar Lažek. — Po 25 dolarech: Kostroun Vilém, Bártek Jan, Rosina Marák, Spolek sv. Jana Křtitele K. J. T. Spolek sv. Anny, Rev. K. Káčer.

Redakce dodaný materiál od vldpp. delegátů Apoštolátu upravila pro tisk. Je-li tam nějaká chyba, padá všechna vina na redakci. Prosíme své přátele a členy Apoštolátu v Americe, aby nás upozornili, jestli jsme něco opomenuli nebo nevhodně umístili. Naše veřejnost tímto souborným uveřejněním sbírek pozná velkou obětavost

našich krajanů v Americe a bude jí to pobídkou, aby ve své obětavosti neustala, nýbrž zápolila o palmu prvenství. Má velmi mnoho doháněti v počtu zakládajících členů, jímž Amerika tolik vyniká. Přátele za mořem prosíme, aby i na dále pamatovali na krásné cíle a snahy Apoštolátu a tak pomáhali k velkému dílu — ke spojení národů slovanských v jednotě víry

Z pozůstalosti P. Jaška. Po smrti P. Jaška dostali jsme seznamy dárců, v nichž jsme se nemohli vyznatí. Teprve zásluhou P. Lva Pospíšila můžeme tyto seznamy uveřejniti.

1. Omaha.

Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje pod ochranou blahoslavené Panny Marie na adresu Rev. Leop. Blaschko, Omaha. — Horák Ant. na spolek 1.50, na časopis 1 dolar. Macháček Karolína 0.50, 0.50, Čapek Arton B. 2.50, 2.50. Parlt Mary 0.50, 0.50. Řezáč Jan 1.—, 1.—. Nejmenovaný 2.—. Nápravnik Fr. 0.50. Skotmal James 0.50, 0.50. Nejmenovaný 0.50, Nejmenovaný 0.50. Budín Josef 0.50, 0.50. Nejmenovaný 0.50, Nejmenovaný 0.50. West Anna 0.50, 0.50. Belitz Stanislav 1.—, 0.50. Kremla Matilda 0.50, 0.50. Nejmenovaný 0.50. Much Jan 2.50, 2.50. Vlček Marie 0.50, 0.50. Vopalka Fr. 2.50, 2.50. Kotrba Jan 2.50, 2.50. Petruš B. 2.50, 2.50. Kliment J. J. 2.50, 2.50. Baigl František 0.50, 0.50. Novotný Frant. 2.50, 2.50. Jelínek M. 0.50, 0.50. Šafařík 0.50. Pecha Josef 5.—, 5.—. Kotrbova Marie 1.50, 1.—. Vaňka 5.—, 5.—. Osovský Abertina 1.—, 0.50. Kotrba Josef 2.50, 2.50. Kotrba Jakub 1.50, 1.50. Trennepohl Fanny 0.50, 0.50. Pluháček Anna 2.50, 2.50. Seezkonski Frant. 0.50, 0.50. Foral Frant. 0.50, 0.50. Mäca Václav 1.50, 1.50. Vaněk Frant. 1.50, 1.50. Vetešník Josef 5.—, 1.—. Rev. Blaschko na spolek 1.50, na časopis 1.— dolar. — Celkem bylo darováno na spolek 55.50, na časopis 50.— dolarů.

2. Brno, Nebraska.

Po 25 dol.: Rev. Josef F. Bauer. Sl. A. M. K. Nejmenovaní manželé. Nejmenovaný. Nejmenovaný. Rodiny: J. Nováček st. Fr. Nováček a M. Nováček. John A. Řeřucha. Tom. Řeřucha. Mrs. Witera. Ant. Poláček. Nejmenovaná 15 dol. Václav Witera 5 dol. Mrs. Jindřich 4 dol. — Po 3 dol.: Fr. J. Šabata. Mrs. Nováček. Václav Kobza.

— Po 2 dol.: J. V. Markítan. Josef Nováček. Fr. J. Roh. Al. Tomek. Fred. Jindřich. Tom. Řeřucha. John A. Řeřucha. Václav Malý. Mrs. Witera. — Po 1 dol.: J. C. Řeřucha. Dr. Jelínek. Jan Coufal. H. Kozišek. Ant. Abraham. Josef Illadký. J. S. Šabata. John F. Štáva. C. J. Coufal. Tom. Pelan. Ed. Coufal. Mrs. Malý. Mrs. Doležel. Mrs. J. Nováček. Mrs. Tomek. Fr. Poláček. Ben. Ptáček. V. Poláček. Ant. Svoboda. Václav Vobořil. L. Coufal. A. Jozka. Ant. Lorenc. Josef Šabata. Frant. Mazanec. Al. Kozišek. Frant. Husák. Frant. Chmelka. Josef Markítan. Fr. Nejmenovaný. W. Kozišek. J. Štáva. Tom. Pelan. K. Kozišek. Josef Šandera. J. Kosek. Fred. Jindřich. Fr. Nováček. Ad. Coufal. N. Mäca. Josef Svoboda. W. Mašek. W. Jindřich. Ed. Pelan. — Po 50 ct.: Fr. Štáva. Václav Coufal. Fred. Pecha. Mrs. Hájek. Mrs. Vobořil. Cyr. Sajtl. Mrs. Malina. Josef Coufal. N. Eger. Em. Štáva. Josef Vyhlídal. Josef Mäca. Jakub Zelený. Fr. Svoboda. — St. Pecha 35 ct. — Po 25 ct.: Jan A. Štáva. Vincenc Voniš. Mat. Roubal.

3. Appleton, Nebraska.

Po 25 dol.: Josef Havel. Josef Svoboda. Jan Mašek. — Po 5 dol.: Frant. Svoboda. Joe L. Šabata. Kateřina Řeřucha. Celkem 15 dol. — Po 3 dol.: Františka Slámová. Anton Malý. — Po 2 dol.: Will. Jindřich. Joe P. Řeřucha. Josef Hrubý. Boh. Kopecký. Fr. J. Svoboda. Josef Plášek. Will. Mašek. Joe J. Plášek. Kašpar Chloupek. — Po 50 ct.: Will. Kozišek. Vác. Vitera. Josef Urbánek. Jos. Kopeček. Josef Lajba. — Po 25 ct.: Cyr. Sajtl. Josef Šmíd. Fr. Palík 50 ct. K. J. Coufal 50 ct. Josef Mäca 50 ct. Coufalová 25 ct. John Mašek 50 ct. Ant. Pospichal 50 ct. Witkovská 50 ct. Pi Koutná 25 ct. Barbora Kastner 25 ct. Drobné 15 ct. — Po 1 dol.: James A. Proskovec. Josef Štáva. Felix Pudil. Emil Havel. Albert Kadlec. Klement Šmíd. Vilém Pospichal. Fr. J. Frdlík. Ludvík Havel. John Pokorný. Václav Šabata. Ant. Mäca. Fr. Urbánek. Jan Bartuněk. Jos. Havel. Anton Jozka. Tom. Řeřucha. C. A. Kořínek. Marie Plášek. Josefa Svoboda. Jana Mašek. J. Šabata st. Marie Šmíd. Josefa Kadlec. Ant. Plášek. Em. Rech. Jan D. Řezáč. Josef Kobza. Adolf Bruner. Pi Jan Sámek. Antonie Prat. Ant. Mäca. John B. Svoboda. Josefka Sámek.

Různé zprávy

Redaktor „Hlasu“ Hynek Dostál, vyznamenán sv. Olcem. Jsou někdy dávana vyznamenání více z ohledu než pro zásluhy, ale taková nevyvolávají v duších ostatních radosti a vzrušení. Vyznamenání p. redaktora Dostála naplnilo radostí každého, kdo ho zná. Viděli jsme jeho činnost zde po převratě, známe jeho činnost v Americe z líčení našich delegátů, jakož i z dopisů, jež chodí do redakce Apoštolátu, a proto děkujeme zplna srdce svatému Otci za to, že vyznamenal řádem Pro ecclesia et Pontifice našeho velkého pracovníka a nadšeného podporovatele unionismu. Jistě to není poslední vyznamenání, jež se mu dostalo, které aspoň trochu osladí ty bolesti, jež často i vlastní bratři způsobí nevědomostí a nepochopením. Přejeme našemu krajanu od Velehradu pevného zdraví a vytrvalé chuti k další práci po uznání sv. vinách zpod Radhoště“.

Vzpomínka na zemřelého P. Jaška. Jelikož na leden připadla památka úmrtí P. Jaška, proto jsme do prvního čísla dali jeho americkou fotografii se dvěma místy, kde pracoval. Američtí přátelé jistě rádi vzpomínají na něho, my, pokud jsme byli zasvěceni do jeho osobních známostí mezi všemi slovanskými národy, víme nejlépe, jak mnoho ztratily v něm naše unionistické snahy. On jako prava ruka zemřelého a velikého Slovana dra Stojana udržoval spojení se všemi pracovníky unionistickými na celém světě. Nyní tělo jeho odpočívá daleko od jeho rodiště, od jeho přátel, ale práce jeho a duch bude nadále spojovat Ameriku s námi. Památka jeho bude trvalou v Americe i u nás. P. Pospíšil mu věnoval krásnou a srdečnou vzpomínku v den úmrtí v „Novinách z Pod-Radhoště“.

Členům Apoštolátu v Americe. Již první číslo jsme poslali všem zakládajícím členům, jakož i těm, kteří si ho objednali nebo zaplatili. Dnešní číslo přináší všechny seznamy, které jsme dostali nebo měli. Naleznou-li v těchto seznamech naši přátelé v Americe nějakou chybu, nepřesnost, nebo nesprávnost, prosíme je, aby nám

to do redakce sdělili, bychom mohli vše doplnit a opravit. Kdyby někdo nedostal časopisu, tedy prosíme o reklamaci. Přejeme si z celé duše, aby američtí členové Apoštolátu byli s námi spokojeni a odpustili nám, že jsme hned neposlali jim časopis, jak jim to delegáti naši slíbili. Časopis náš chce v náboženském ohledu udržovati a pěstovati vzájemnost snah unionistických a nábožensko-obrodných mezi přáteli našimi v Americe, aby věděli, co ve staré jejich vlasti podnikáme ve prospěch velkého slovanského díla — spojení bratří slovanských ve víře cyrilo-metodějské a římské.

Odbory Apoštolátu v Čechách. Apoštolát se šíří již i po Čechách. Kde by si přáli založiti Místní odbor Apoštolátu a potřebovali k tomu stanov, ať se obrátí do Kroměříže na msgr. Racla Kozáka, který jím ochotně stanov staré pošle, jakož i potřebné informace podá. My jsme obdrželi z Plzně 110 Kč členských příspěvků od Boh. Trefné, jakož i šest objednávek časopisu „Apoštolát“. Jistě je to krásný počátek na Plzeňsku. Kde není Místního odboru, mohou se jednotlivci za členy hlásiti u Ústředního výboru Apoštolátu v Olomouci. Je jisto, že Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje stane se jednou jednotnou náboženskou organizací v celé republice, pak naše poslavení bude tak pevné, že protivníci ničeho proti nám nezmohou.

Redakční sdělení. Naše zpráva v posledním čísle minulého roku pod nadpisem — Americkým přátelům Apoštolátu — byla nevhodně stylisována. Naši delegáti Apoštolátu v Americe všude prohlašovali, že seznamy posílají do vlasti, aby zakládajícím členům Apoštolátu byl časopis posílán. Oni to opravdu činili a věrně posílali své seznamy panu arcibiskupovi dru Stojanovi, nemají naprosto žádné viny na tom, že časopis „Apoštolát“ seznamy nepřinášel a nebyl posílán zakládajícím členům. Odpovědnost spadá jediné na redakci. Doufáme, že tímto vysvětlením bude doplněna ona zpráva nejasná.

Rozjímání

Napsal P. J. Crasset C. J. — Přeložil Vil. Kadký

I. rozjímání.

Cíl lidském.

Od Boha jsem vysel,
Bohu náležím,
jen v Bohu trvám
nežiji leč pro Boha.

Jako nemohu býti leč od Boha,
tak nemohu žíti leč pro Boha.
Není třeba, bych byl na světě;
jsem-li však na světě, pak jest třeba, bych cele
náležel Bohu.

Vše mi mluví o Bohu,
vše mě táhne k Bohu
vše učí mě znáti Boha.

Vše mi praví, že nezasluhuji žíti,
nežiji-li pro Boha,
že nezasluhuji míti srdce, nechci-li
milovati Boha,
že nemohu sloužiti dvěma pánum:
ale mám patřiti buď Bohu neb ďáblu.
Kterému jsem sloužil?
Který z nich byl mým pánem?
Pro kterého jsem pracoval?
Kterému jsem hověl?
Běda! Ďábel to byl,
toť pán, jehož jsem miloval více než Boha,
jemuž jsem dosud sloužil,
jehož vůli jsem plnil.

Hrozím se své nevěrnosti,
uznávám svou nespravedlnost.
Chci od této chvíle náležeti Bohu,
nechci milovati leč Boha,
nechci sloužiti leč Bohu.

chci si učiniti úkolem,
milovati a uspokojovati jen Boha.

Slova Písma:

Dej mi poznati, Hospodine, konec můj, abych věděl, čeho se mi
nedostává. Žalm 38.

K slávě své stvořil jsem ho, způsobil jsem ho, učinil jsem ho.

Hospodin učinil všechno pro sebe samého. Přisl. 16.

Já jsem počátek a konec. Zjevení svatého Jana.

II. r o z j í m á n í.

O c i l ě l o v ě k a.

Buh je tvůj cíl,
stvořil tě ke své slávě,
touží učiniti tě šťastným,
proto tě postavil na svět.

Každá věc spěje ke svému cíli,
toť směr jejího pohybu,
toť střed jejího klidu,
toť základ její síly,
toť těžiště jejího klonu,
toť vrchol její dokonalosti —

Mimo cíl jest nešťastná,
jest slabá, je chybná —
Ach! Proč nespěcháme k Bohu?
Ach! Proč opouštíme Boha?

Bože můj a můj cíli!
Tys původem mého života,
Tys bodem mého pokoje.
Tvé ruce mě stvořily,
Tvé ruce mě drží.
Tvé ruce mě brání.
Jsem vždy ve tvém objetí
a přece nikdy na Tebe nemyslím,
jsem vždy ve tvém srdci
a přece Tě nemiluji.

Tvorstvo tvé mně slouží
a já Tobě nechci sloužiti.

Stvořil jsem je já?
Obětoval jsem já za ně svůj život?

Bože můj!
Učinil jsi mě pro sebe,
svůj život dal jsi za mne.
Věčné statky mi slibuješ,
hroziš mi věčnými tresty:
a to vše mnou nehne,
já přesto vše Tě nemiluji.

Bože můj a Pane můj!
Spal nebe, uhas peklo;
nechci jiné odměny za své služby,
které konám,
než čest, že jsem Tobě sloužil.
Ráj — Toť příliš mnoho —
pro toho, jenž Tě miluje,
a peklo — příliš málo
pro toho, jenž Tě nemiluje.

Jak líbí se mi tyto myšlenky:
O d B o h a jsem, B o h u náležím,
v B o h u žiji, pro B o h a jsem.
Od Boha, svého původce,
Bohu, svému Pánu,
v Bohu, ve svém prostředí,
pro Boha, pro svůj cíl.

Běda! Dosud žil jsem tak,
jako bych náležel sám sobě,
jako bych byl sám pro sebe,
jako bych dostačil sám sobě —

Od této chvíle chci náležeti jen Tobě,
nechci mítí jiného Pána leč Tebe,
nebudu hledatí pokoje leč v Tobě,
nebudu pracovatí leč z lásky k Tobě.

Slova Písma:

Hospodin, Bůh náš, jest Bůh bohů a Pán pánů, Bůh veliký a mocný a hrozný. Deut. 10.

Jestliže jsem já otec, kde jest čest má, jestliže jsem pán, kde je bázeň má. Malach. 1.

Ruce tvé mě učinily a utvořily. Žalm 118.

Kdo zakládá vinici a z ovoce jejího nejí? I. Kor. 9.

Zdaliž nemá Bohu poddána býti duše má? Žalm 61.

Každý farní odbor měl by býti zakládajícím členem Apoštolátu

Dr. Hrachovský

Kdo slyšel mluvit naše delegáty Apoštolátu v Americe P. Lva Pospíšila nebo P. Františka Jemelku o obětavosti našich krajanů v Americe pro Apoštolát, ten jistě přemýšlí o tom, jak povzbudili u nás tuto obětavost. Rada zakládajících členů Apoštolátu z Ameriky neobyčejně zastihuje těch našich 50 zakládajících členů, jimiž se stále vychloubáme. Nemůžeme se nechat zahanbiti obětavostí americkou. Jest otázku naší cti, abychom počet zakládajících členů rozmnožili. My jsme sice prohlásili, že v tomto roce 1925 chceme k těm 50 získati ještě 15 jiných jednotlivců za zakládající členy, ale to neznamená, že jiných akcí nepodnikneme, abychom se přiblížili k onomu nádhernému počtu zakládajících členů v Americe. Jak se to dá provést, vidíme již v nadpisu. Máme 304 odbory Apoštolátu v arcidiecési. Několik nových založíme během roku. Tyto všechny mohou býti snadno zakládajícími členy. Každý se jistě zhrůže obnosu 1000 Kč, jak by to bylo možno v každé farnosti ho sehnati. Věc se dá provést takto: předně není potřeba, aby se onen obnos složil najednou, nýbrž může se spláceti v libovolných lhůtách a libovolnými obnosy. Za druhé ukážeme zdroj, odkud ony peníze lze vybírat. Matice cyrilometodějská vydává každého roku své kalendáře, které jistě patří do katolických rodin. Letos zvýšila náklad svůj o 2000, a již v listopadu byly všechny rozebrány, takže pozdějším objednávkám nebylo možno vyhověti. Na rok vydá kalendářů ještě více. A zde je pramen příjmů pro odbory Apoštolátu v každé farnosti. V každém odboru se najde jedna nebo více osob, které z lásky k dobré věci budou ochotny rozprodati velký počet kalendářů. Sleva, která se při odběru většího počtu dává, je tak značná, že obnos 1000 Kč lze za rok složit. Tak to učinil již odbor Apoštolátu v Přerově, který rozprodal přes 300 kalendářů. Sleva poskytnutá činila těch potřebných 1000 Kč, a tak se odbor v Přerově stal prvním zakládajícím členem Apoštolátu. Někdo řekne, že není možno ve farnosti za rok rozprodati 300 kalendářů, my však máme doklady, že v Nákle se před válkou tolik kalendářů prodalo. Také v Senici se jich velký počet odebíral. Když však není možno za rok prodati 300 kalendářů, tak je to možno za 2 leta nebo za 3 leta. Tak se bude moci během několika málo let každý odbor, i v nejchudším kraji státi zakládajícím členem Apoštolátu svatého Cyríla a Metoděje.

Dle nových stanov bude mít ředitel Apoštolátu ve farnostech, tedy duchovní správce, k ruce několik horlivců, či výbor, kteří se o této věci poradí a dohodnou se, kolik kalendářů mohou ve své farnosti prodati, a tak potřebný obnos se snadno sežene. Nesmíme

zůstati za Amerikou. My chceme, aby dobrodinci v Americe stále na Apoštolát pamatovali, proto musíme ukazovati také svoji obětavost, aby viděli, že i my činíme, co můžeme. Časopisu „Apoštolát“ se velmi mnoho posílá do Ameriky našim krajanům, ti jistě budou s dychtivostí čísti, jak se naše odbory činí, a jak se přihlašují za zakládající členy. Každý odbor ať jest zakládajícím členem Apoštolátu, nemožného na tom není nic, proto s chutí do toho, abychom se mohli vyrovnati Americe v počtu zakládajících členů.

Apoštolát a kultura

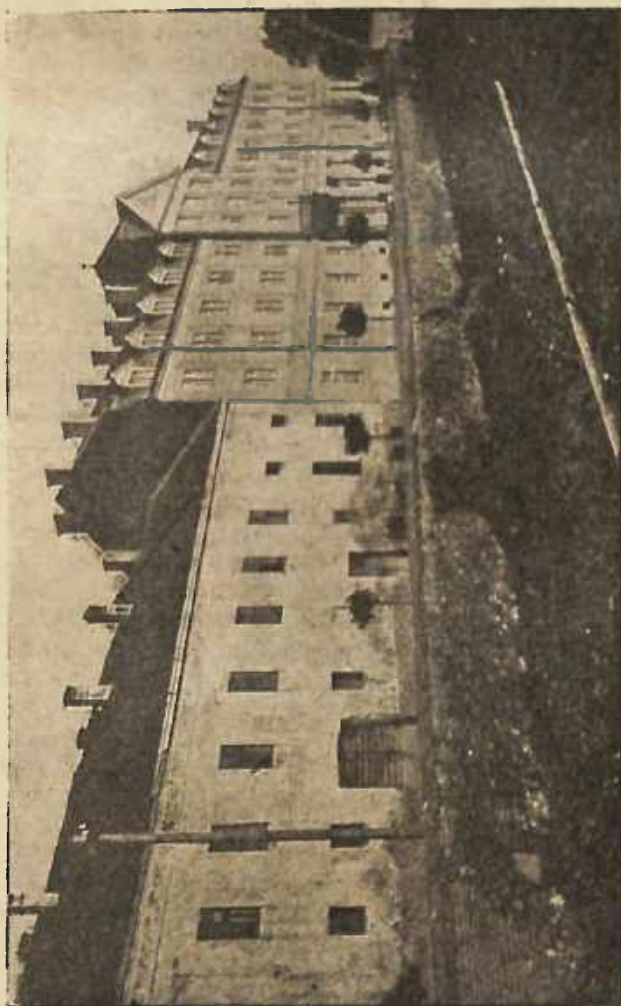
M. Smolova

Mnozí z našich čtenářů se snad při této větě pozastaví a je možné, že jedněm z nich vyhví se otázka, má-li Apoštolát s kulturou něco společného, má-li s ní vůbec co činiti, druzí budou v ní patřiti dva pojmy, jež si navzájem odporují, jež se takřka vylučují. A zdá se, že tento názor by mohl býti správný. Vždyť Apoštolát, jehož ideály jsou náboženské, jehož cílem a úkolem jest obnoviti víru v Boha a uplatniti ve společnosti lidské moc i vliv náboženství, pečuje o věci nadzemské, kdežto kultura má na zřeteli pozemskost. Ve skutečnosti však je tomu jinak. Všimneme-li si obou blíže, poznáváme, že zde není rozporu. Proč? Protože není ani mezi náboženstvím a kulturou, mezi nimiž je soulad, ježto náboženství a kultura se navzájem doplňují. Kde vztýčen kříž, tam přišla i první kniha. Kam nepřišel kříž, kam nepronikl jas křesťanství, tam zůstala tma a surovost. Doklady podávají nám dějiny. Vždyť i Slovanům, jak doznává dějepisec — protestant — Palacký, otevřelo křesťanství bránu k osvětě.

S učením Kristovým donesli totiž jeho hlasatelé, svatí Cyril a Metoděj předkům našim též písmo — knihu, — čímž položili základ osvětě, kterou též dále pěstovali. Tak byly vytýčeny národu našemu nové duchovní směry, jeho smýšlení a jednání od základů změněno a učením Kristovým obrozeno. Ale nejen to. Byl jemu také umožněn život po boku civilisovaných národů a dán podnět k jeho mravnímu i hmotnému povznesení. A tuto velikou osvětovou práci vykonali sv. věrověstové nejen u nás ale i u slovanských pobratimů našich, což je neklamným důkazem, že nosili v srdci svém Slovanstvo celé, jež chtěli osamostatnit, aby tvořilo jedinou — slovanskou ale k a t o l i c k o u církev a jež chtěli povznést nejen náboženský ale i osvětově. Jsou tedy nejen hlasateli víry ale i průkopníky osvěty.

Proto, jestliže Apoštolát si vzal za úkol pokračovati v díle svatých otců Cyrila a Metoděje, v uskutečňování jejich myšlenky, pak už přirozeně musí býti nejen šířitelem víry ale i činitelem kulturním, který zdravý rozvoj osvěty ze všech sil podporuje. Apoštolát

tímto činitelem je. Pěstuje kulturu vnitřní, vzdělává lidskou vůli a charakter. Kultura tato je nadmíru důležitá proto, že je směr-
odátnou, protože takřka vede ke kultuře vnější, vede k pokroku
hmotnému. Tím nabývá také velikého významu v životě spole-

Stojanov v ulici naproti velkostatku.

čenském. A tuto okolnost není radno pomíjet. Je zejména pro laiky
důležitou a bude tedy jistě prospěšným, všimneme-li si jí blíže.

Věnujme tedy — aspoň na chvíli — pozornost některým slož-
kám našeho života hospodářského, jemuž přikládáme tolik
důležitosti. A jistě ne bez příčiny. Vždyť jenom národ hospodářsky
vyspělý, bohatý, může za dob dnešní soutěže hrát jistou úlohu a
vynutit si svá práva. Všimněme si na př. obchodu a živnosti. Ne-

přichází zde na řadu pravdy náboženské? Není třeba, aby právě zde byly nejvyšší měrou uplatňovány zákony Kristovy? Je! A víc než kde jinde, víc než by mnohý myslel. Vždyť co zmůže nejmodernější vedení práce, nejdokonalejší stroje, nejčasovější obchodní zařízení, nespravuje-li vše pevný charakter, neřídí-li vše mravní síla?

„Obchodní praxe,“ praví jeden z nejmodernějších spisovatelů, „jež se vzdaluje zákona mravního, stává se nejen charakteru nebezpečnou a nejen, že odnímá všecku radost z povolání, ale je i se stanoviska obchodního a hospodářského úplně nespolehlivou. Předně proto, že postrádá nejlepší a nejjistější vzpruhy k práci, za druhé proto, že mravní pravdy mají zejména v hospodářském životě rozhodující vliv. Pořádek, svědomitost, přesnost, věrnost, poctivost jsou bez odporu nejdůležitějšími hospodářskými činiteli, ježto správa hmotných záležitostí svojí rozsáhlostí a svým uspořádáním nedopouští trvalého oklamávání, a každý nepořádek těžce pomstí. Ne vzdycky hned, ale jistě, protože v životě hospodářském zřejmější než kde jinde vládne nad ošemetníky a lehkomyšlníky spravedlivá moc, které nikdo neunikne, jež dnes toho, zítra onoho provinilce stíhá a odsuzuje k nepokojí a strachu, odnímajíc mu všecku radost z docílených úspěchů . . .

Konečně, v čem spočívá, nebo co dodává odvahy k poskytnutí úvěru tomu či onomu domu? Reklama? Či luxusní zařízení? Nebo snad velké fondy? Jistě že ne. Vždyť celé miliony mohou být prohrány z dneška na zítřek. Co tedy? Charakter. Jedině ten skýtá hospodářskou jistotu, jedině ten je pevný a to i tehdy, když vše kolísá. Charakter je jedinou spolehlivou zárukou. Běže za vše mu svěřené odpovědnost a ručí, že úvěru nebude zneužito. Tak veliký je význam charakteru v životě hospodářském.“

Případna slova vynikajícího učence F. Förstera potvrzuje jeden z velikých synů Skotska a největších průmyslníků naší doby O. Carnegie, který ne bohatstvím, ale svojí vlastní pílí a svým přičiněním vyšinul se na světového průmyslníka. Tento pronikavý úspěch vděčí však v první řadě svým krásným vlastnostem: m r a v n o s t í a p o c t í v o s t í. Sám se o tom vyjádřil v jedné ze svých promluv k tavním mladým obchodníkům, jimž chtěl naznačiti jistotu cestu k úspěchu, těmito slovy: „Víte sami nejlépe, že každý, skutečně cenný, povšimnutí hodný a trvalý úspěch je podmíněn mravností, věrností a poctivostí. Proto se domnívám, že jste se rozhodli vésti mravný a čestný život. Bez něho není naděje na úspěch, naopak obava, že všechny vámi získané vědomosti přispějí jenom k vaší záhubě a hanbě.“

Tolik Carnegie. A děl pravdu. Bez mravnosti a poctivosti není naděje na trvalý úspěch. Bez nich nedocílí ho ani jednotlivec ani národ, byť byl sebe vzdělanější, byť se sebe více snažil proniknouti k osvětě, jež je podmínkou svobody. Bez mravnosti a poctivosti selhává všecka osvěta a všechna technická vymoženost. Proč? Protože mravnost a poctivost, tyto veliké pravdy, založené na desateru Božích přikázání, tvoří nejen základ vši osvěty, ale jsou i pro

její další rozvoj a její působení směrodatnými. Kultura, jež není budována na těchto základech, anebo se od nich a tím i od Boha, jich tvůrce, odchýlila, je vždycky vratkou a míjí se se svým cílem. Přispívá místo k dobru jen k rozmnožení zla, místo svobody přivádí jenom otroctví -- vášni a hříchů. A není ani jinak možné, protože každá odchylka od Boha rodí vždy jen kolísání, každý odvrát od jeho pravd přivádí jen rozvrat. Doklady k tomu skýtají nám dějiny a skýtá nám je náš denní život. Co v něm vidíme?

Prahneleme všichni po osvětě. Ženeme se za ní a snažíme se jí dospět za každou cenu. Přinášíme značné oběti hmotné, jen aby-chom jí docílili. A nelze ani jinak. Jsme dětmi doby, jež si vytkla heslo: Osvětou k svobodě. Je však otázkou, jak dalece jsme k ní dospěli. Čím se jeví náš pokrok v tomto ohledu? Snad znásilňováním svobody svědomí. Snad náboženskými štvanicemi, vyhazováním křížů ze škol a veřejných místností, zneuctiváním svatostánků, ničením soch a jiných vzácných kultur, památek, jež jsou nejmýlnějšími apologety církve, které protikatolická zášť naší doby chce umlčet. Toť jistě pokrok pramalý!

Ale snad jsme v tomto ohledu pokročili na jiném místě, snad jsme docílili úspěchu jiným způsobem. Z čeho lze na tento pokrok souditi? Z toho, že se svojí osvětou, svým pokrokem tak rádi chlubíme, že se ji chceme řadit po bok národům kulturně vyspělým. Co však svědčí o kulturní vyspělosti toho či onoho národa? Vznůstající nemravnost? Denně se množící počet rozvodů? Či neslýchané krádeže, podvody a korupce, jejichž důsledkem je mravní i hospodářský úpadek národa? Nebo snad osobní prospěchářství, vše-možné utiskování slabých a bezbranných? Nikoli! Národem kulturně vyspělým lze zváti jen ten, jehož kultura proniká všechny vrstvy lidu úctou k mravnosti, dobru a kráse, jenom národ pevných, ryzích charakterů.

Tyto zásady musí však býti hlášány, a to slovem i tiskem. A to je právě úkolem pěstitelů kultury vnitřní, jejíž důležitost dokazují naše dnešní poměry. Z nich poznáváme nejlépe, že kultura vnější sama o sobě nedostačuje ke splnění svého úkolu a je tedy nesporné, že musí býti sloučena s kulturou vnitřní, jejíž rozvoj musí býti všestranně podporován.

Úkol pěstování vnitřní kultury a podporování jejího rozvoje převzal, jak již zmíněno, u nás na sebe Apoštol. A začíná s pěstováním od základů. Chce vztýčit ve vlasti naší nejdříve znak křesťanské kultury, ten pohaněný a potupený kříž s jeho vznešenými pravdami, jež vysvětluje a chce dále vysvětlovat slovem i tiskem. Bude je vysvětlovat svými kázáními, výklady svatých evangelií, z nichž vše, co upravdě velikého, nejen v srdcích věřících, ale i v srdcích nevěrců vypučelo a jejich silou se dochovalo, byť to nevěra popírala sebe vášnivěji. Soustavným hlásáním těchto pravd slovem i tiskem, to jest dobrou, umravňující četbou, bude pěstovat vůli i charakter člověka, jehož se bude snažit obrodit a přetvořit dle vzoru Kristova.

A bude volit národ k samému zdroji osvěty, svatostánku, z něhož denně tryskají celé proudy nadpřirozeného světla a nadpřirozené síly, z něhož ke všemu, co kdy křesťanství na kterém poli a tedy i na poli kultury dobrého vykonalo, dán byl popud a dána byla síla. Z toho svatostánku musí národ čerpat úctu k mravnosti, úctu k zákonům Kristovým i sílu dle nich žít. Bude čerpat také úctu k dobru a krásnu, protože čím dále, tím více bude se blížit k Bohu, prameni všeho dobra a ideálu vši krásy. Ale nejen úctu, také snahu po dobru a kráse, po osvětě, jež vede ke skutečné svobodě, svobodě synů Božích. Tak se stane národ náš působením Apoštolátu národem pevných, ryzích charakterů, u nichž nebude rozhodovati csob. prospěch, ale štěstí a blaho duchovní i hmotné celého národa, a kteří budou o ně s chutí a zájmem pracovat. Pak ubude národu duší nízkých, jichž ideálem je požitek a vášeň, kterým se znechutila všechna práce a všechno snažení po pokroku pravém, a přibude těch, kteří svým mrav. životem a svými ušlechtilými snahami po úspěchu mravním i hmotném budou zjednávat národu úcty a důvěry také i za hranicemi. Úcta a důvěra ciziny k nám přispěje pak jistě k uskutečnění našeho velikého ideálu: býti prostředníky slovanského sjednocení u víře, býti pracovníky na tomto velikém díle, jehož dokončení našim přičiněním zjednálo by národu našemu v dějinách lidstva trvalý pomník.

Apoštolát je tedy v každém ohledu činitelem vysoce kulturním a jeho úkol po této stránce je jistě veliký. Co z toho plyne pro nás, kteří pro osvětu tolik horujeme? Kterí ji tak štědrě podporujeme? Nemáme také tohoto průkopníka osvěty podporovat? Jistě že ano. Podporujme jej duchovně i hmotně, a tím budeme přispívat k rozvoji nejkrásnější kultury, jež povede k blahu a štěstí národa.

Stojanov ohniskem náboženské obrody

(Pokračování.)

Třídenní exercicie pro studentky

ve dnech od 11. do 15. srpna 1924.

(Exercicie dáva P. Metodej Řihák z Prahy-Bubence. Vodi P. Vraštil.)

1. Gabriela Slaničková, Znojmo; 2. Marie Friebová, stud. ref. reál. gymn., Znojmo; 3. Vojtěcha Ehlerová, stud. ref. reál. gymn., Znojmo; 4. Terezie Surynková, stud. učit. úst., Kroměříž; 5. Anna Koželuhová, stud. prům. školy „Vlasta“, Znojmo; 6. Magda Medová, stud. prům. školy „Vlasta“, Znojmo; 7. Anna Habrová, stud. ref. r. gymn., Znojmo; 8. Anna Cidlínská, stud. prům. školy „Vlasta“, Znojmo; 9. Bernardína Horáková, učitelka, Záhlinice; 10. Marie Povolná, st. obch. školy, Znojmo; 11. Ludmila Kučerová, st. filos., Hostěhrádek; 12. Květoslava Kolčavová, stud. ref. r. g.,

Ůjezd; 13. Marie Kamarádová, stud. ref. r. g., Znojmo; 14. Julie Surynková, stud. obch. školy, Kroměříž; 15. Anna Susová, Znojmo; 16. Pavla Pamposková, stud. ref. r. g., Plaveč; 17. Anna Krejčíková, stud. ref. r. g., Znojmo; 18. Jitka Bémová, stud. uč. úst., Tršice; 19. Marie Veselková, abít. uč. úst., Kroměříž; 20. Božena Bínová, stud. ref. r. g., Blížkovice; 21. Antonie Korvasová, stud. uč. úst., Hustěnovice; 22. Marie Černá, stud. uč. úst., Kunovice; 23. Ludmila Vičánková, stud. reál. gymn., Opava; 24. Julie Hladůvková, stud. uč. úst., Kroměříž; 25. Hedvika Tesařová, stud. r. g., Polička; 26. Emilie Pouchlá, abít. uč. úst., Přerov; 27. Drahomíra Trkanová, stud. uč. úst., Přerov; 28. Anselma Šofrlová, stud. uč. úst., Přerov; 29. Ančí Frauerová, abít. obchodní školy, Přerov; 30. Růžena Šebestíková, kand. uč. úst., Krasice; 31. Vavřina Doležalová, stud. reálky, Kvasice; 32. Ant. Štefaníková, stud. gymn., Strážnice; 33. Božena Graubnerová, stud. reálky, Strážnice; 34. A. Dlabajová, kand. uč. úst., Břest; 35. A. Hladilová, kand. uč. úst., Břest; 36. Marie Jírová, stud. r. gymn., Jalubí; 37. Marie Rumlerová, stud. r. gymn., Cholina; 38. Ludmila Rumlerová, stud. reál. gymn., Cholina; 39. Marie Gargelová, stud. reál. gymn., Červenka; 40. Marie Sluchlá, družina učít., Praha; 41. Karla Zhánělová, učitelka, Komín; 42. Štěp. Rajdová, kand. uč. úst., Prostějov; 43. Brigita Zabloudilová, absolv. lycea, Brno; 44. Ludmila Vybíralová, stud. r., Lipník; 45. Anna Zhánělová, stud. uč. úst., Komín; 46. Marie Purová, stud. reálky, Lipník; 47. Marie Knoppová, stud. reálky, Lipník; 48. Marie Honelová, stud. reálky, Lipník; 49. Vlasta Blahatová, stud. reálky, Lipník; 50. Lidmila Panterová, uč. mat. školky, Brno; 51. Helena Kunovská, stud. reálky, Lipník; 52. Ema Přepechalová, stud. r. gymn., Litovel; 53. Lidmila Juráková, stud. uč. úst., Štramberk; 54. Jiřina Vychodilová, stud. r. gymn., Litovel; 55. Marie Kučová, stud. r. gymn., Strážnice; 56. Frant. Múčková, stud. gymn., Strážnice; 57. Frant. Hasíková, stud. reálky, Rohatec; 58. Ludmila Balatková, stud. r. gymn., Litovel; 59. Frant. Petrušková, stud. r., Lipník; 60. Frant. Vozárová, stud. uč. úst., Vlčnov; 61. Kateřina Zemková, stud. uč. úst., Vlčnov; 62. Anna Zemková, stud. uč. úst., Vlčnov; 63. Marie Trnková, stud. gymn., Praha; 64. Ludmila Ježová, učitelka, Poličná; 65. Julie Frydrychová, učitelka, Hustopeč nad Bečvou; 66. Anna Kuncková, učitelka, Olomouc; 67. Anna Müllerová, MUC., Brno; 68. Frant. Vaňková, kand. uč., Brno; 69. Olga Königová, kand. uč., Brno; 70. Helena Sochorcová, kand. hosp. školy, Staré Město; 71. Olga Boráková, stud. r., Lipník; 72. Josefa Filipovičová, stud. r., Josefov; 73. Božena Habadová, ind. učít., Svatý Kopeček; 74. Marie Kučerová, uč. mat. školy, Brno; 75. Filča Zapletalová, stud. prům. školy, Uherské Hradiště; 76. Viktorie Vaňková, stud. obch. akademie, Staré Město; 77. Milča Hofbruckerová, stud. prům. školy, Uherské Hradiště; 78. Marie Příkrylová, stud. prům. školy, Nedakonice; 79. Frant. Mléčková, stud. prům. školy, Nedakonice; 80. Milada Moslerová, učitelka, Opava; 81. Marie Zhánělová, učitelka, Komín; 82. Ludmila Kunc-

ková, abít. uč. úst., Olomouc; 83. Olga Žerdíková, učitelka, Štram-berk; 84. Marie Slabá, stud. prům. školy, Kroměříž; 85. Magda Čechová, soukromnice, Kroměříž; 86. Božena Pavlu, učitelka, Spešov u Brna; 87. Vlasta Doležalová, stud. uč. úst., Popůvky; 88. Žofie Kolářová, stud. r., Lipník; 89. Marie Čechová, stud. prům. školy, Kroměříž; 90. V. Charvátová, stud. gymn., Třebíč; 91. Klára Horná, stud. gymn., Jalubí; 92. Alžběta Drtílková, stud. gymn., Brno; 93. Frant. Šlosarová, stud. uč. ústavu, Kunovice; 94. Fil. Vojtěšková, kand. uč., Huštěnovice; 95. Hedvika Hnilicová, učitelka, Diváky; 96. Žofie Wiedermannová, dcera obchod., Olomouc; 97. Anna Smolíková, úřednice, Olomouc; 98. Marie Gargelová, stud. r. gymn., Litovel; 99. Kateřina Holubíková, stud. r. gymn., Strážnice; 100. Anežka Šikulová, stud. r. gymn., Kunštát; 101. Antonie Thonhoferová, kand. med., Uherské Hradiště; 102. Luisa Thonhoferová, stud. filosofie, Uherské Hradiště; 103. Anna Pochylá, stud. prům. školy, Vísky; 104. Frant. Stuchlá, Praha; 105. Frant. Vaňková, stud. uč. úst., Brno.

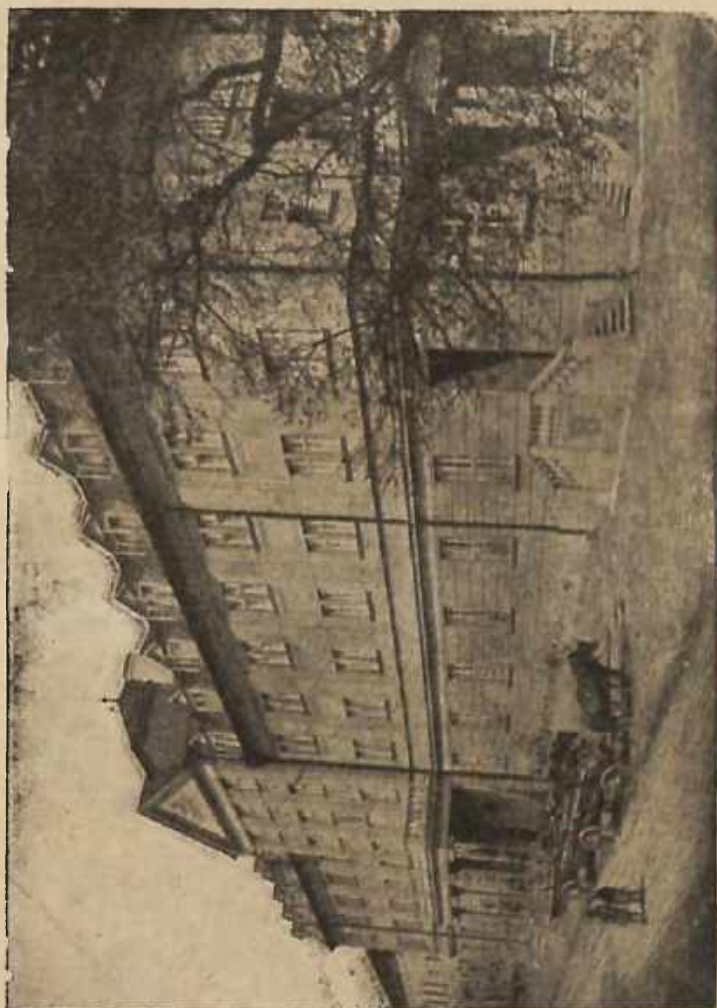
Čtyřdenní exercície pro kněze, činné v katolických spolcích

ve dnech od 18. do 23. srpna 1924.

(Dp. P. Metoděj Řihák, T. J. z Prahy-Bubenčev.)

1. Jan Marek, katecheta, Olšany; 2. Jar. Přítel, katecheta, Praha-Král. Vinohrady; 3. Vojtěch Marzy, katecheta, Brno; 4. Frant. Pospíchal, katecheta, Brno; 5. Jan Verner, kooperátor, Kateřinky; 6. Alois Povolný, exposita, Bilovice u Brna; 7. Petr Lička, kaplan, Zábřeh nad Odrou; 8. Arnold Zemánek, kaplan, Žďár; 9. Josef Skácel, farář, Bohutice; 10. Frant. Dragoun, kaplan, St. Rousínov; 11. Bernard Herberg, kaplan, Vážany; 12. Josef Peška, katecheta, Lišeň; 13. Jan Buchta, kaplan, Stražek; 14. Frant. Procházka, katecheta, Velké Meziříčí; 15. Rudolf Stříž, kaplan, Boskovice; 16. Frant. Planíla, kaplan, Nové Město nad Moravou; 17. Frant. Jelínek, katecheta, Kostelec nad Orlicí; 18. Ladislav Kubiček, kooperátor, Poruba; 19. Josef Vašina, katecheta, Brno-Židenice; 20. Medard Horák, farář, Slavičín; 21. Ludvík Žváček, kons. rada, Březová u Uherského Brodu; 22. Karel Gamba, katecheta, Újezd u Sokolnic; 23. Frant. Němec, kaplan, Vel. Byteš; 24. Rudolf Paleta, farář, Bochoř; 25. Ludvík Kirsch, profesor náboženství, Znojmo; 26. Vilém Zátopek, kooperátor, Náměšť u Olomouce; 27. Karel Hnízdil, kooperátor, Brodek u Nezamyslic; 28. Frant. Roubík, děkan, Rožmitál; 29. Bohumil Ružek, kooperátor, Svitávka; 30. Prokop Josef, kaplan, Telnice u Brna; 31. Vala Ant., kaplan, Brtnice u Jihlavy; 32. Dr. Fr. Hrachovský, sekretář Apoštolátu, Olomouc; 33. Frant. Koudelka, farář, Dolní Loučky; 34. Křeji Josef, kaplan, Velké Pavlovice; 35. Adolf Horut, kaplan, Kvasice; 36. Filip Pospíšil, děkan, Příbor; 37. Frant. Solanský, farář, Zlobice; 38. Metoděj

Habarta, kooperátor, Bilovice u Uherského Hradiště; 39. Metoděj Vaněk, kooperátor, Horní Bobrová; 40. Ant. Keller, kooperátor, Letovice; 41. Jan Novotný, kaplan, Stráni, Uherský Brod; 42. Msgr. Aug. Krčmář, farář u sv. Ducha, Praha I.; 43. Ant. Marek, kaplan, Penčice u Přerova; 44. Pavel Hanák, kooperátor, Fryšták na Hol.; 45. Hubert Růžička, katecheta, Dol. Kounice; 46. Antonín

Stojanov, když se k němu přichází od kostela.

Musil, kooperátor, Boskovice; 47. Josef Lón, kaplan, Určice u Prostějova; 48. Jan Míňář, katecheta, Vítkovice; 49. Josef Horáček, kaplan, Dubícko; 50. Arnošt Gregor, kooperátor, Kněždub; 51. Ant. Čevela, kooperátor, Vlčnov; 52. Alois Kopal, prefekt semináře, Brno; 53. Frant. Zacha, kooperátor, Mor. Krumlov; 54. Frant. Dohnal, kooperátor, Polešovice; 55. Jos. Ošťádal, kaplan, Loučka

u Val. Meziříčí; 56. Vladimír Kratochvíl, provisor, Hrabyně; 57. Fr. Čermák, kaplan, Dub na Moravě; 58. Frant. Beneš, kooperátor, Míroslav; 59. Jaroslav Šorejs, katecheta, Stará Boleslav; 60. Stan. Dostál, kaplan, Val. Klobouky; 61. Leander Brejcha, O. fr. kvard., Dačice; 62. Ant. Vévoda, farář v. v., Dačice; 63. Dr. Ant. Štursa, kooperátor, Brno.

Třídenní exercicie pro katolické železničáře ve dnech od 10. do 14. září.

(Exercicie dával R. P. L. Škarek, T. J., provinciál z Prahy.)

1. Augustin Slezák, průvodčí vlaku, Přerov; 2. Josef Kunte, kanc. podúř., Praha-Karlín; 3. Ant. Dobysík, adjunkt, Olomouc; 4. Josef Polášek, oficiál v. v., Přívoz; 5. Ed. Kvapil, adjunkt, Olomouc; 6. Frant. Petruška, oficiál, Přívoz; 7. Jos. Středa, kanc. pom., Náchod; 8. Ant. Malíček, stan. pom., Náchod; 9. Jul. Prouza, stráž. tratě, Česká Skalice; 10. Frant. Čačka, oficiál v. v., Olomouc; 11. Jindřich Černý, výp. dělník, Němčice; 12. Adolf Andrysek, oficiál, Moravská Ostrava-Přívoz; 13. Fabián Nepled, trať. pom., Mor. Loděnice; 14. Fabián Nikl, oficiál, Mor. Ostrava-Přívoz; 15. Blažej Uhlář, prův. vlaků, Morav. Ostrava-Přívoz; 16. Jan Váňa, dílenský kovář, Přerov; 17. Frant. Frýdl, dílenský podúř., Mor. Ostrava; 18. Frant. Drož, oficiál. řed., Praha; 19. Jan Peterka, dílovedoucí, Praha; 20. Frant. Pavelka, inspektor, Praha; 21. Frant. Dlapka, ofic., Střelice u Brna; 22. Vojtěch Vlasatý, dílenský, Praha-Žižkov; 23. Ant. Pavelka, inspektor, Olomouc; 24. Matěj Petr, vrchní inspektor, Praha-Smíchov; 25. Čeněk Schuman, vlakvedoucí, Přerov; 26. František Hlynek, of., výpr. vlaků, Zábřeh na Moravě; 27. Jan Špička, lampař, Olomouc; 28. Jar. Hradil, v. of., strojvůdce, Praha; 29. Karel Roubal, vrchní of., dělmistr, Praha; 30. Hugo Krejčíř, oficiál, Přívoz; 31. Ludvík Procházka, oficiál, vozmistr, Přerov; 32. Karel Dintera, of., Přívoz; 33. Frant. Kašpar, oficiál, Přívoz; 34. Frant. Bakalík, oficiál, Olomouc; 35. Frant. Dobrovolný, prův. vlaků, podúř., Přerov; 36. Jan Smíšek, tajemník Svazu, Praha; 37. Karel Osina, oficiál v. v., Olomouc; 38. Josef Gelnar, dílenský, Přívoz; 39. Václav Míka, dělník, Příbram; 40. Václav Maruška, trať. pom., Praha-Karlín; 41. Ant. Čelechovský, oficiál, Olomouc.

Třídenní duchovní cvičení pro paní ve dnech od 22. do 26. října.

(Dával P. Antonín Řehoř T. J. z Velehradu.)

1. Barbora Mayová, vdova, Praha-Vršovice; 2. Terezie Bednářová, choť správce, Kroměříž; 3. Anna Graubnerová, choť obchodníka, Strážnice; 4. Karolina Fablová, prodavačka potravního spolku, Těžkovice; 5. Marie Smečková, soukromnice, Červ. Kostelec; 6. Marie Čechová, obchodnice, Kroměříž; 7. Štěpánka Čihařová,

úřednice, Drahotuše; 8. Melichárková, obchodnice, Velehrad; 9. Růžena Melichárková, soukromnice, Velehrad; 10. Strnadlová, choť vrch. správce, Velehrad; 11. Daňková, choť starosty, Velehrad; 12. Sl. Šalová, soukromnice, Velehrad; 13. Nováková, choť nadučitele, Velehrad; 14. Kafková, hostinská, Velehrad.

Třídenní exercicie pro vedoucí domácnosti na farách

ve dnech od 4. do 8. listopadu 1924.

(Exercicie dáva P. Řehoř z Velehradu.)

1. Josefa Vydrová, hospodyně, Bystrá u Brna; 2. Josefa Váňová, hosp., Veverí Bytýška; 3. Štěpánka Olbrachtová, hosp., Bohuňovice; 4. Mag. Voznicová, hosp., Brodek u Nezamyslic; 5. Františka Novosadová, hosp., Moštěnice; 6. Filomena Honzová, hosp., Jestřábice; 7. Anežka Ryšavá, hosp., Újezd; 8. Terezie Hozová, hosp., Tovačov; 9. Školastika Pečková, hosp. Kyselovice; 10. Žofie Tesářová, hosp., Opatov; 11. Božena Nedvědová, hosp., Horní Dubňany; 12. Anna Vágnerová, hosp., Nový Přerov; 13. Marie Krátká, hosp., Ptení; 14. Marie Látalová, hosp., Val. Klobouky; 15. Žofie Tisovjáková, hospodyně, Hvozdná; 16. Cecilie Trávníčková, hospodyně Újezd; 17. Ant. Cahová, hospodyně, H. Štěpánov; 18. Ant. Podešvová, hospodyně, Vel. Lhota; 19. Amálka Mutinová, hospodyně, Štarnov; 20. Marie Němcová, hospodyně, Čebín u Tišnova; 21. Fr. Filipová, hospodyně, Štítná na Vláře; 22. Matilda Dvořáková, hospodyně, Pozoříce; 23. Anna Třeščíková, hospodyně, Bílá; 24. Marie Nováková, hospodyně, Radkovic; 25. Vincencie Duchaňová, hospodyně, Biskupice; 26. Gabriela Kočvarová, hospodyně, Stražek n. P.; 27. Jindřiška Janečková, hospodyně, Lidečko u Val. Klobúk; 28. Helena Čechová, hospodyně, Syrovín u Bzence; 29. Marie Křížová, hospodyně, Horní Bobrová; 30. Školastika Kocourková, soukromnice, Syrovín u Bzence; 31. Marie Waičmanová, soukromnice, Hodonín; 32. Marie Blusková, soukromnice, Hodonín; 33. Julie Fochlerová, soukromnice, Hodonín.

Třídenní duchovní cvičení pro ženy z venkova

ve dnech od 11. do 15. listopadu 1924.

(Exercicie dával R. P. Leopold Škarek, T. J. provinciál z Prahy.)

1. M. Rašková, rolnice, Troubky; 2. Cecilie Šimčáková, rolnice, Spytínov; 3. Anna Bílková, rolnice, Dolní Bojanovice; 4. Lucie Kosmosná, rolnice, Dolní Bojanovice; 5. Veronika Vranová, rolnice, Troubky; 6. Al. Nekardová, rolnice, Hrozn. Lhota; 7. Apolena Montagová, rolnice, Hrozn. Lhota; 8. Anna Vávrová, rolnice, Zlechov; 9. Fr. Suchotová, rolnice, Vlkoš u Kyjova; 10. Bernardína Závorská, rolnice, Varastín, Slovensko; 11. Terezie Durišová, rolnice, Velké Surovce; 12. Věra Langrová, rolnice, Hvozdná; 13. Marie Pochylá, Derfle; 14. Josefa Šebková, Staré Město; 15. Frant.

Obrtelová, rolnice, Troubky; 16. Anežka Soušková, rolnice, Troubky; 17. Františka Gajdošiková, rolnice, Halenkovice; 18. Ludmila Drábková, rolnice, Cejkovice; 19. Kristina Vykřutilová, rolnice, Znorovy; 20. Štěp. Fojtlová, rolnice, Újezd u Sokolnic; 21. Anna Četlová, rolnice, Újezd u Sokolnic; 22. Rozalie Volejníková, Sokolnice; 23. Kateřina Kalendová, Újezd u Sokolnic; 24. Lidmila Junová, Újezd u Sokolnic; 25. Marie Horáková, Záhlenice; 26. Anna Fribortová, Jalubí; 27. Anna Chalupová, Hvozdná; 28. Marie Bobalová, Ostraha; 29. Frant. Kapitánová, Tupesy; 30. Anast. Juránková, Budeč u Mor. Budějovic; 31. Antonie Vykopalová, Dolní Něčice u Lípnicka; 32. Frant. Zelová, Horní Něčice u Hranic; 33. Frant. Zelová, Rakov u Hranic; 34. Anežka Hlaváčková, Tupesy; 35. Florentína Tománková, Tupesy; 36. Anna Hudečková, Tupesy; 37. Ludmila Gabrielová, Tupesy; 38. Josefa Štolfová, Tupesy; 39. Veronika Vaňková, Modrá; 40. Marie Gottvaldová, Modrá; 41. Cecilie Chlachulová, Modrá; 42. Rozalie Martinková, Beňov; 43. Apolonie Marková, rolnice, Strážnice; 44. Marie Stanislavová, rolnice, Strážnice; 45. Marie Tomčolová, rolnice, Strážnice; 46. Justina Bartková, rolnice, Nivnice; 47. Terezie Gazdová, ošetřovatelka, Štípa; 48. Anna Doláková, rolnice, Radotín; 49. Marie Hlybnerová, Štípa; 50. Marie Daňková, rolnice, Polešovice; 51. Anna Mléčková, rolnice, Polešovice; 52. Kristina Ticháčková, rolnice, Troubky; 53. Marie Ticháčková, rolnice, Troubky; 54. Fr. Indráková, rolnice, Kyselovice.

Třídenní duchovní cvičení pro mládež mužskou z Omladiny a Orla

ve dnech od 4. do 8. prosince 1924.

(Exercicie dával P. Lad. Schmidt z Opavy.)

1. Říha Antonin, Zlechov; 2. Černík Josef, Buchlovice; 3. Matuša Karel, dělník, Trboušany; 4. Ivan Martin, Znorovy; 5. Ivan František, Znorovy; 6. Zíbal František, Znorovy; 7. Konečný Frant., Znorovy; 8. Ištváněk Štěpán, rolník, Dol. Bojanovice; 9. Komosný František, rolník, Dolní Bojanovice; 10. Komosný Štěpán, rolník, Dolní Bojanovice; 11. Lekavý Petr, rolník, Dolní Bojanovice; 12. Koliba Jan, rolník, Dolní Bojanovice; 13. Koliba Pavel, rolník, Dolní Bojanovice; 14. Esterka Petr, rolník, Dolní Bojanovice; 15. Salajka František, rolník, Dolní Bojanovice; 16. Lekavý Pavel, rolník, Dolní Bojanovice; 17. Kaběna František, rolník, Dolní Bojanovice; 18. Komosný Petr, rolník, Dolní Bojanovice; 19. Ličeník Met., rolník, Dolní Bojanovice; 20. Tomaňa Josef, zámečnický mistr, Těšňovice; 21. Dvořan Ant., rolník, Újezdec; 22. Konečný Josef, rolník, Znorovy; 23. Adamec František, rolník, Strážnice; 24. Sečkař Josef, rolník, Louka; 25. Šmehlik Josef, rolník, Louka; 26. Cigoš Tomáš, rolník, Zlechov; 27. Janků Alois, dělník, Zlechov; 28. Toužim Josef, rolnický syn, Dolní Libochová; 29. Pavlák B.

elektrotechnik, Břeclava; 30. Vozař Antonín, rolnický syn, Vlčnov; 31. Kužela Josef, kovář, Vlčnov; 32. Obádal Alois, obchodník, Mi-
rošov; 33. Škopík František, obchodník, Louka; 34. Hruška Fran-
tišek, rolník, Buchlovice; 35. Hudeček Jan, rolník, Strážnice; 36.
Chvilíček Karel, rolník, Vlčnov; 37. Jegla Josef, tesař, Vlčnov;
38. Zemek Jakub, kolář, Vlčnov; 39. Fojták Josef, rolník, Prakšice;
40. Fantura Josef, rolník, Prakšice; 41. Varaďa Tomáš, rolník,
Prakšice; 42. Vlk František, rolník, Prakšice; 43. Maňásek Ant.,
rolník, Zlechov; 44. Kutálek Jan, rolník, Zlechov; 45. Lilech Fran-
tišek, knihař, Erno-Královo Pole; 46. Krutil František, rolník, Su-
doměřice; 47. Jarek Josef, rolník, Sudoměřice; 48. Opavský Jan,
rolník, Sudoměřice; 49. Trňák Florián, rolník, Traplice; 50. Kou-
ček Josef, rolník, Vlčnov; 51. Valka Julius, mlynář, Dol. Loučky;
52. Škarpa Antonín, stolař, Ratimov; 53. Kolář Otto, Ratimov; 54.
Lukáš Stanislav, kovář, Vlčnov; 55. Lipa Josef, rolník, Strážnice;
56. Popelka S., rolník, Strání; 57. Náplava Josef, rolník, Medlovice;
58. Mrkus Inocenc, rolník, Medlovice; 59. Jurkovský Josef, rolník,
Medlovice; 60. Příkazský František, rolník, Strážnice; 61. Příkaz-
ský František, rolník, Strážnice; 62. Machálek Emil, rolník, Orlo-
vice; 63. Hanák Alois, krejčí, Štípa; 64. Čuřík František, kostelník,
Lukov; 65. Žák Jan, kostelník, Nitra, Slovensko; 66. Skoumal Fran-
tišek, Josefov; 67. Zahradník Michal, dělník, Stražek; 68. Pavlík
František, obchodník, Hrubá Vrbka; 69. Tomeš Jan, kolář, Hrubá
Vrbka; 70. Čambal Vladimír, kolář, Hrubá Vrbka; 71. Tomeš Jiří,
rolník, Hrubá Vrbka; 72. Chudík František, rolník, Lideřovice; 73.
Eliáš Jarolím, rolník, Val. Klobouky; 74. Fúsek František, žák
hospodářské školy, Val. Klobouky; 75. Florián Jan, rolník, Stráž-
nice; 76. Blecha Pavel, rolnický syn, Medlovice; 77. Pešl Fran-
tišek, kolář, Vlčnov; 78. Vašíček Heřman, koresp., Brno; 79. Šik
František, rolník, Nivnice; 80. Slinták F., rolník, Nivnice; 81. Mi-
kuláščík J., rolník, Vlčnov; 82. Moštěk, Josef, rolník, Vlčnov; 83.
Haluz Jan, rolník, Nivnice; 84. Lekavý Rudolf, rolník, Josefov;
85. Pospíšil Jan, rolník, Josefov; 86. Jankovských Josef, rolník,
Strání; 87. Kachník Štěpán, rolník, Nivnice; 88. Škopík Martin,
rolník, Louka; 89. Staroba Jan, rolník, Nivnice; 90. Marek Karel,
rolník, Nivnice; 91. Smetana Karel, rolník, Nivnice; 92. Soukeník
Jan, rolník, Nivnice; 93. Smetana František, rolník, Nivnice; 94.
Soukeník K., rolník, Nivnice; 95. Bradáč Josef, rolník, Nivnice;
96. Miškar Josef, rolník, Nivnice; 97. Zetka Jan, domkař, Strání;
98. Křapa František, dělník, Vlčnov; 99. Zemek Josef, dělník,
Vlčnov; 100. Rožňák Jan, rolník, Drslavice; 101. Krejčí Josef, te-
sař, Meziboř; 102. Krejzek Petr, stolař, Stražek; 103. Horký Ja-
roslav, obuvník, Stražek; 104. Raška František, rolník, Strážnice;
105. Hořák Josef, rolník, Strážnice; 106. Klímeš Alois, zedník,
Mor. Máckovice; 107. Krestoň Jan, rolník, Strážnice; 108. Mahdal
Jan, rolník, Nivnice; 109. Jurček Tomáš, dělník, Hroznová Lhota;
110. Falešník Jan, dělník, Hroznová Lhota; 111. Nedbal František,
obuvník, Nová Ves; 112. Dvouletý Alois, absolvent varh. kursu,

Boršice; 113. Bilík Václav, tesař, Boršice; 114. Janík Josef, rolník, Boršice; 115. Mikula František, rolník, Vlčnov; 116. Smetana Karel, rolník, Nivnice; 117. Trtek František, rolník, Nivnice; 118. Moštěk Jan, rolník, Vlčnov; 119. Fryšták Alois, rolník, Boršice; 120. Stanislav Josef, rolník, Strážnice; 121. Kořínek Bernard, rolník, Zlechov; 122. Jelšík Antonín, zedník, Těšany; 123. Jelšík Josef, kostelník, Těšňovice; 124. Zavadil František, rolník, Těšany; 125. Krepel Alois, rolník, Těšany; 126. Machynka Cyril, sloužící, Těšany; 127. Grünwald Jindřich, syn rolníka, Bystřice; 128. Toman František, horník, Ratiškovice; 129. Přikaský Jan, rolník, Ratiškovice; 130. Knotek Jan, rolník, Vlčnov; 131. Mikulec Karel, rolník, Vlčnov; 132. Zemek Josef, rolník, Vlčnov; 133. Koníček Jiří, rolník, Vlčnov; 134. Zemek Jiří, rolník, Vlčnov; 135. Gabriel Josef, rolník, Zlechov; 136. Minářík Jan, rolník, Nivnice; 137. Hejbal Antonín, rolník, Vážany; 138. Svoboda Jan, rolník, Vážany; 139. Bartek Antonín, mlynář, Nivnice; 140. Vaculík Ant., mlynář, Vážany; 141. Popelka Josef, rolník, Strání; 142. Kedroň Kristián, rolník, Boršice; 143. Kutálek František, rolník, Zlechov; 144. Čileček Albín, rolník, Vážany; 145. Svoboda Alois, rolník, Vážany; 146. Petřík František, rolník, Vážany; 147. Plevák František, rolník, Vážany; 148. Zajíček Josef, rolník, Kvačice; 149. Krutiš Cyril, rolnický syn, Lukovany; 150. Dománek František, rolnický syn, Vracov; 151. Vinklárek Antonín, cukrář, Přerov; 152. Kamenář František, rolník, Horní Ves; 153. Baron František, čalouník, Fryšták; 154. Pohludek František, obuvník, Mor. Málkovice; 155. Maňák Cyril, syn rolnický, Louka; 156. Chalupa Jan, soustružník, Přerov; 157. Ištvanek Jan, rolník, Dol. Dunajovice; 158. Maňák Josef, rolnický syn, Louka; 159. Studnička Antonín, rolnický syn, Znorovy; 160. Gajdošík Jan, rolník, Tupesy; 161. Sedláček Antonín, rolník, Louka; 162. Šálek František, rolník, Nová Ves; 163. Petrásek Stanislav, rolník, Bořetice; 164. Knotek František, rolník, Vlčnov; 165. Tománek Jan, rolník, Bedřichovice; 166. Přerovský Štěpán, rolník, Stříbrnice; 167. Tomeček Cyril, rolník, Znorovy; 168. Tomešek František, Hrubá Vrbka; 169. Peprníček J., rolník, Nová Ves; 170. Tomešek Kliment, stolař, Břestek; 171. Fryšták Rudolf, tesař, Zlechov; 172. Komoň Josef, stolař, Kněždub; 173. Dula Fr., rolnický syn, Kněždub; 174. Martinek Štěpán, rolnický syn, Hostějov.

Na vykonané exercicie ve dnech 4. až 8. prosince 1924 rád bude s mnoha díky vzpomínati Boh. Horníček, t. č. zemský místopředseda Omladiny v Karasíně u Bystřice nad Perštýnem.

Různé zprávy

P. Baltazar V. Hřiva šedesátníkem. „Slovác, nov.“ takto ocenily jeho význam: Ve čtvrtek 8. ledna 1925 stávil napajedelský dp. děkan Baltazar V.

Hřiva svou šedesátku. Popsati činnost tohoto významného kněze, znamenalo by napsati obšírnou knihu. Až Hanák rodem, ztrávil celv svůj kněžskv ži-

voť na Slovácku. Narodil se dne 8. ledna 1864 v Beňově u Přerova jako syn mlynáře. Teprve ve čtrnácti letech dán byl na popud svého strýce, pozdějšího arcibiskupa dra Stojana, na gymnasium do Valašského Meziříčí, kde prodělal nižší, v Přerově pak vyšší gymnasium. Byv roku 1890 na kněze vysvěcen, ustanoven byl kaplanem v Brumově, kde pobyl však pouze několik měsíců, přesazen byv za kaplana do Napajedel. A tak od roku 1891 rozvínil P. Baltazar svou bohatou činnost v Napajedlech. Vedle činnosti v kostele, kde byl příkladně pilný na kazatelně i ve zpovědnici, zakládal náboženské spolky, Spolek sv. Terezie, Mariánskou družinu a na podporu chudých mariánsko-alžbětinský spolek, pečoval o okrasu domu Božího, a tak v kostele za jeho působení zbudována nová dlažba, nový hlavní oltář, kazatelna, křtitelnice a jiné. Všeobecně znám jest jako člověk dobrého srdce, štědrý mocenás chudých, sirotků a dobré věci, a jako hospodář nanejvýše pohostinný. Známa pohostinnost na napajedelské faře za P. Ignáce Sauera i za jeho farářování se nezměnila. Proto také neoplýval nikdy vezdejšími poklady a penězi a od let kaplanských zápasí s dluhy. Přece je z rodiny Stojanovy! Společenský život v letech devadesátých byl v Napajedlech svorný, všichni táhli za jeden provaz, všichni se dobře snaželi a bavili ve Čtenářském spolku. Když však později vlna pokroku zachvátila i některé horké hlavy napajedelské inteligence a společnost počala se třístit, tedy prozíravý P. Baltazar založil Křesťansko-sociální spolek, a v roku 1908 zakoupil pro spolek nynější Lidový dům. Neměl haléře v kapse, neměl ani na přípis a poplatky, ale koupil pro spolek majetek za 70.000 K, na předválečnou dobu cifru to jistě ohromnou. Dilo se však zdařilo, a dnešní lidové hnutí má jen jemu co děkovati, že má dnes útulný domov. Chtěje pak dle i hospodářsky pomoci, založil dnes dobře prosperující Raiffeisenku. Leč vedle této o-kálné činnosti působil horlivě celá desetiletí ve velkých, arcibiskupem Stojanem založených spolicích náboženských. A tak stává se děkan Hřiva vedle zemřelého P. Jaška, největším spolupracovníkem v Apoštolátu svat. Cyrila a Metoděje, Cyrilo-metodějské-

ského družstva Velehrad, Akademie velehradské a Matice sv.-hosťovské, ve kterýchžto spolicích po dlouhá leta byl členem výboru a pokladníkem. Z velkých velehradských slávností známa je osoba napajedelského panáčka, jako hlavního aranžéra a režiséra. A když strýce jeho dr. Stojan stal se arcibiskupem, počal pan děkan stavěti životní dilo nřdp. arcibiskupa Stojana, exerciční a poutní dům Stojanov na Velehradě, v němž se má národ náš obroditi v duchu křesťanském. Leč brzká smrt nřdp. arcibiskupa Stojana těžko dolehla na Stojanov i jeho stavitele děkana Hřivu. Tu bylo mu poctiti nevědek a nepochopen juk z kruhů nadřtzených, tak i z bratrských kruhů kněžských. Plně poctiti na sobě tlu pořekadla, že nevědek světem vládně. Leč nezalekl se a sám hleděl dobudovati za pomoci lidu odkaz arcibiskupa Stojana, věnuje velikému dilo tomuto zdraví, čas i peníze, a Pán Bůh mu zehnal. Dnes kazdý, kdo přijde na Velehrad, obdivuje velkolepé dilo Stojanov. Kěz mu Pán Bůh popřeje zdraví, síly a vydatné podpory na dokončení velikého dila tohoto. Do Napajedel přišel jako nadřšený, kudrnatý kaplan, dnes zastihla šedesátka na zásluhy bohatého děkana Hřivu — bez hřivy. Jinak slaví svou šedesátku v plně duševní i tělesné síle a svěžesti, a my nemáme jiného ptání, než aby ho Pán Bůh ve zdraví a spokojenosti ještě dlouhá leta zachoval.

Zakládající členové noví: Katecheta Jan Minář z Vítkovic má číslo 56, a vldp. probošt Emanuel Snáček z Dubu má číslo 57. Oba důstojní pánové si nepřáli, aby jejich jména byla uveřejněna. Tomu jsme vyhověli a v „Našinci“ jsme jmen neuvedli, zde však v seznamu zvěčňujeme jejich obětavost a ocenění snah Apoštolátů. Kěz mají brzy své následovníky.

Tridua v postě. Sekretář Apoštolátu má na dobu postní již zamklivena tato tridua: Archlebov, Loštice, Měrovice, Velké Meziříčí, Blansko, Těžkovice u Bilovce, Vsetín, Pohotelce, Kojetín a Hnojice.

Pout do Říma. V říjnu povede pan arcibiskup dr. L. Prečan pout své arcidiecése do Říma. Jistě že se jí súčasní mnozí členové Apoštolátu. Ve III. třídě bude cesta státí 1600 Kč. Příhlášky přijímá Moravsko-slovenská banka v Olomouci.

Loterie na Stojanov. Nejnadhšenější prací členstva Apoštolátu ve farních odborech mělo by být rozprodávání losů z loterie na Stojanov. Význam Stojanova žádá rozprodej všech losů! Je jich 400.000 po 5 Kč, tedy počet pěkný! Nesmí být mnoho katolických rodin na Moravě, která by neměla losu na Stojanov! Najde se jistě v každé farnosti několik obětavých lidí mladých, kteří půjdou dům od domu a budou nabízet losy, aby veliké dílo arcibiskupa dra Stojana mohlo být dostavěno. Hlavní výhra bude v ceně 200.000 Kč, ostatní výhry budou také v ceně 200.000 Kč. Všichni, kteří konali duchovní cvičení na Stojanově, budou jistě propagátory loterie!

Vydáváme čtyřčíslo! Oznámili jsme v prvním čísle, že vydáme dvojčíslo, 2.—3. Jelikož jsme chtěli najednou uveřejnit všechny dary z Ameriky, což tolik stránek petitu zabírá, museli jsme z technických důvodů rozmnožit i sazbu garmondovou, a tak vzrostl obsah na čtyřčíslo, 2.—5. Šesté číslo vyjde koncem května.

Naše vyobrazení v tomto čísle. Svěcení Stojanova při ukončení unio-nistického sjezdu bylo velkou manifestací Moravy, proto přineseme celou řadu pohledů na tento krásný okamžik. Župa velehradská dostavila se ve velkém počtu ke svěcení. Nejen Orelstvo, ale i Omladina v hýřivých barvách svého krásného kroje. Pro ně byla mše svatá na nádvoří velehradském, protože kostel byl plný a konalo se tam svěcení nového slovenského biskupa Gebeje. Po mši sv. konala se valná hromada Apoštolátu na nádvoří za přítomnosti mnoha biskupa. Dva obrázky nám ukazují zahájení valné hromady kanovníkem Stavělem, na níž kanovník Světlík odůvodňuje změnu stanov a arcibiskup dr. Prečan se modlí za zemřelého velkého arcibiskupa dra Stojana, který se nedočkal tak krásné slavnosti, svěcení svého Stojanova. Poslední dva obrázky Stojanov ukazují s jedné strany.

Americké seznamy uveřejňujeme proto najednou, aby členové Apoštolátu v Americe poznali, že také my známe přesně jejich velkou obětavost pro účely Apoštolátu, a aby naši lidé mohli si vzpomenouti na mnohé, kteří z jejich kraje odešli za moře a tam

věrně stojí za ideou cyrilometodějskou, a konečně, aby naši lidé pohnuti byli k další obětavosti pro Apoštolát, když uvidí ty velkolepé dary sbírky americké.

Koncentrace spolků. Je známo, že koncentrace spolků byla myšlenkou kanovníka a poslance Světlíka, který o ni často mluvil. Dle jeho myšlenek vybudovali koncentraci čtyř spolků, Apoštolátu ústředního, diecézního, Matice cyrilo-metodějské a Cyrilometodějského tiskového spolku zemřelý P. Adolf Jašek a dr. Fr. Hrachovský. Jejich návrh byl pak dp. arcibiskupem drem Stojanem schválen, a on sám byl až do své smrti předsedou koncentrace. V prvním výboru v roce 1920 byli tyto vdpp.: Jeho Milost arcibiskup dr. Stojan, předsedou, šéfredaktor „Našince“ P. Fr. Světlík, místopředsedou, universitní profesor dr. Josef Foltynovský, pokladníkem, dr. Fr. Hrachovský jednatelem a zároveň sekretářem koncentrace, dómský farář msgr. Josef Vylvlečka, P. Jašek, dr. Dvorník a P. Chýlek. Každé lidské dílo jest nedokonale, proto po smrti vdp. arcibiskupa dra Stojana objevily se některé potíže, jež na různých poradách byly odstraněny. Koncentrace jest domluvou čtyř spolků, že nebudou každý svoji organizaci zaváděti po farnostech, nýbrž že souhlasí s tím, aby v každé farnosti založen byl Apoštolát, který bude jednou společnou náboženskou a kulturní organizací naší. Spolky se usnesly na čtyřech sbírkách ročně, které se pak dělí rovným dílem po zaplacení společného vydání. Organizační práce kněžstvu je tím ulehčena, vybudován jest společný sekretariát v Matici cyrilo-metodějské, v němž je nyní zaměstnáno pět slečen, které mají stále mnoho práce. Dnešní koncentrace, jež neruší samostatnosti spolků, jest předsedou kanovník Stavělem, místopředsedou kanovník Janák, pokladníkem dr. Foltynovský, jednatelem dr. Hrachovský. Dalšími členy jsou: kanovník Světlík, dr. Vařica, P. Chýlek, msgr. Kozák. Náhradníky jsou: Superior Kutal za Matici, P. Glogar za diecézní Apoštolát, Fr. Kolář za Ústředí Apoštolátu, a generální superior Honig za C. M. tiskový spolek. Sekretariát koncentrace rozešle v brzké době poučení všem důstojným pánům, aby bylo jasné o všem.

Slavnost milostivého léta a Božského Srdce

Napsal Augustin Lehmkuhl, S. J. Walkenburx r. 1900.

(Přeloženo za příčinou milost. léta 1925)

Janáček Josef, farář.

I.

Napočatý rok 1900 bude nepochybně nanejvýš významný pro církev. Význam tento nemusí tkvít v událostech otřásajících světem. Mnohem důležitější pro církev jest, když vnitřní duševní život, život nadpřirozený znovu bude probuzen a silněji a účinněji ve všech vrstvách věřících, ve všech stavech církevních bude proudit. Toto jest tedy, co má milostivé léto za účel a čeho zjevným způsobem chce dosáhnouti. Má býti létem duševní obnovy, létem odpuštění hříchů, létem milosti. Slavnost tato omezuje se pravidelně na Řím. Tam mají věřící celého křesťanstva, kteří mohou, z pokladů milostí čerpatí. Teprve v roce nato bývá ve prospěch oněch, kteří cestu do Říma podniknouti nemohou, na celém katolickém světě podobně jubileum vysáno. Pro veliký počet těch, kteří jsou zaneprázdněni, učinil náš svatý Otec Lev XIII. již teď výjimku a dal jim povolení k dosažení odpustků milostivého léta během svatého roku.

Mezi milostivými léty nebo velikými jubilejními roky vyniká jistým způsobem nad ostatní každý stý rok, který celé století ukončuje a nově zasvěcuje.

Pravidelný návrat milostivých let počíná teprve rokem 1300 a vydaným tenkrátě nařízením Bonifáce VIII.

Papež opírá se při tom o události dřívějších časů, které sice nejsou listinami dokázány, ale ústním podáním potvrzeny. Po úradě s kardinály svaté církve otevírá v úplné moci apoštolské poklady milosti církve a uděluje všem těm, kteří během roku 1300 po 30 různých dnů, jsou-li Římané, po 15 různých dnů, jsou-li cizinci, oba hlavní kostely římské, svatého Petra a svatého Pavla, navštíví a s pravou lítostí ze svých hříchů se vyzpovídají, úplné odpuštění všech hříchů, které obsahuje odpuštění všech trestů za hříchy. Toto nařízení se nevydává pouze pro rok 1300, nýbrž má podržeti platnost pro každý stý rok v budoucnosti. Na dva milióny cizinců putovalo k svatému městu.

Mocí tohoto nařízení jest možno také nyní ještě bez nové papežské bully v stých rocích v Římě těchto úplných odpustků nabýti, nebude-li vydán opačně znějící dekret papežský. Ve skutečnosti

dosud nebyl vydán papežský dekret opačného znění, vždycky ale, vyjímajíc rok 1800, byl vydán nový papežský list, který pro milostivé léto v podstatě se opíral o výnos Bonifáce VIII., avšak přece přesněji předepsané skutky stanovil; nebo také kromě úplných odpustků jiné duchovní milosti oznamoval.

Celé století zdálo se však brzy příliš dlouhou dobou. V této časové míře mohlo pouze málo pokolení býti účastno pokladů milostí, které poutníkům do Říma Bonifácem byly otevřeny. Proto již po 50 letech, roku 1350, byl pohnut tehdejší papež k povolení milostivého léta. Slavná bula „Unigenitus Dei Filius“, datovaná z Avignonu, nařizuje stejným způsobem jubilejní dobu každých 50 roků, jako učinil Bonifác s dobou 100 roků, připojila ale pro každý padesátý rok návštěvu chrámu lateránského.

Vnější slavnost nebyla v roce 1350 obzvlášť velikolepá. Byla doba Avignonská. Papež Klement VI. sám zůstal v Avignonu; Řím byl stranickými boji rozvrácen. Avšak hledělo se takovou horlivostí nabýti jubilea, že nával cizích poutníků zdál se skoro ještě větší nežli po prvé.

Dříve ještě, nežli se saeculerní rok 1400 přiblížil, chtěl Urban VI. dobu milostivých let ještě zkrátiti; vyhlásil tuto slavnost od 33 ku 33 rokům s ohledem na pozemskou dobu životní Spasitele a vypsál dobu ke slavení milostivého léta pro rok 1390. Ježto však již v říjnu 1389 zemřel, připadla tato slavnost jeho nástupci Bonifácovi IV. Ale Urbanem VI., nebo vlastně příležitostně jeho volby a následující volby protipapeže Klementa VII., započala veliká západozemská roztržka. Milostivé léto bylo odbýváno v Římě, ale za slabého účastenství. Solva lépe vydařila se slavnost saeculerního roku 1400, která přes ustanovení Urbana VI. pod tímž Bonifácem IX. byla odbývána.

Když konečně na kostnickém konciliu roztržka byla urovnána a následkem toho Martin V. roku 1417 nastoupil na trůn papežský, sáhl tento na rok 33 Urbana VI. zpět a vypsál pro rok 1423 milostivé léto. Toto převyšovalo značně leskem a návalem cizinců předcházející, nedosáhlo ale daleko takového návalu, jaký byl za Bonifáce VIII. Avšak i tento nával, který viděl Bonifác VIII., byl překonan roku 1450, pro který Mikuláš V. vyhlásil milostivé léto. tím, že sáhl opět zpět od 50 ku 50 rokům.

Poněvadž však i doba 50 let zdála se pro lidský věk příliš dlouhou, zkrátil Pavel II. a jeho nástupce Sixtus IV. periodickou dobu jubilejí na 25 let. Sixtus slavil takový rok 1475, připojil ale ještě návštěvu čtvrtého chrámu, a to Maria Maggiore.

Od tohoto času zůstalo toto pravidelnou dobou: i ony čtyři chrámy byly vždy označovány jako ty, které se musí navštěvovati. Nepřízeň časů byla dlouho taková, že počet cizinců většinou sice obnášel mnoho set tisíců, avšak zůstal daleko za počtem dosažených Bonifácem VIII., nebo Mikulášem V. Pouze rok 1600 vykazuje počet cizinců všechny ostatní jubilejní roky převyšující, kolem tři milionů. V roce 1650 obnášel počet cizinců přibližně jeden

milión; ve všech následujících letech dosáhl počet sotva kdy výše půl milionu. Veliké a nápadné účinky milosti ukazovaly se vždy; ale daleko více, nežli vystupují na venek, jsou takové účinky milosti zapsány v knize života; na tomto světě umírá známost jejich hlavně v srdci zpovědníka. Kdo jako zpovědník takové jubilejní doby prodělal, bude moci z vlastní zkušenosti čerpat látku, aby věřící lid k veliké důvěře v Boží štědrost povzbudil. Jak dalece ale lidská účast na použití nabízených milostí má být povzbuzena, aby se došlo k uskutečnění milostivého léta v pravém slova smyslu, jsou pro letošní milostivé léto zvláštní důvody. Nejdříve jest to úvaha, že již po dlouhou dobu křesťanstvo milostí podobného milostivého léta nebylo účastno.

Rok 1800 stál ve znamení francouzské násilnické vlády a tyranie Napoleonovy proti Římu a svaté Stolici. Smrtí násilně odstraněného Pia VI. osiřelá obdržela církev teprve po dlouho trvajícím, mimo Řím odbyvaném konklave v Piu VII. zase svou viditelnou hlavu; avšak dříve nežli se tento mohl klidnému panování těšiti, musila hvězda Napoleonova, jejíž jas právě stoupal, poblehnouti a pohasnouti: na milostivý rok dle starého způsobu s cestou do Říma ze všech zemí křesťanských a církevní slavnost v metropoli křesťanského světa nebylo pomýšlení. Teprv 25 let později mohl Lev XII. 25 milostný rok slaviti. Byl slaven za velikého návalu věřících ze všech zemí, s velikou vážností a zbožnou vroucností ode všech tříd věřícího křesťanstva.

Mnoho staniců cizích poutníků navštívilo svatá místa a obnovovalo svou víru a svou stálost ve víře. Počtu poutníků jubilej dřívějších časů nebylo ovšem dosaženo; taková horlivost ve víře, jakou vícekrátě předešlá století dokázala, byla dávno pryč.

Rok 1825 měl také poslední správnou jubilejní slavnost až po náš rok. Ani 1850, ani 1875 nemohla být bývalým způsobem odbyvána. Předcházejícího roku 1849, kdy by milostivé léto mělo být, vyhlášeno a započato, byl Pius IX. ještě vyhnancem v Gaetě; revoluce změnila tak stav Říma, že římská slavnost musila odpadnouti a jen krátkodobé jubileum na jednotlivých místech katolického světa v následujícím roce bylo odbyváno. Když pak po dalších 25 letech svět v dějinách církevních až dosud tak neslychaných věcí zažil, a ještě tentýž papež vládl veslem církevním, byly církevní poměry tak smutné, že méně nežli kdy jindy se mohlo myslet na římskou slavnost. V Německu zdvíhaly se vlny kulturního boje nejvýše; Řím byl před málo lety dobyt, papež byl zajat ve svém vlastním paláci, bezmocný, opuštěn od těch, kteří by mohli pomoci, oplakáván, ale také oslavován od oněch svých dětí, které by pomoci chtěly, ale nemohly. Avšak právě tento stav přiměl velkodušného papeže, milostivé léto 1875 zcela zvláštním způsobem slaviti a učiniti je slavností světovou, jakou ještě žádné milostivé léto nebylo. Ještě stál katolický svět ve Vatikánském jubileu. Po odložení koncilu zůstalo na výslovné nařízení svatého Otce veliké jubileum, které na podnět koncilu bylo vypsáno, a jubilejních od-

pustků mohlo být ještě ode všech věřících nabyto. Tu vyhlásil 25. prosince 1874 oběžní list „Gravibus Ecclesiae“ až na další zrušení koncilního jubilea a otevření nového jubilea pro celý rok 1875, které se nemělo omezovat na Řím, nýbrž obsahovalo celý křesťanský svět. Na střed tohoto roku připadla stoletá slavnost původu pobožnosti Srdce Ježíšova a zasvěcení jednotlivých věřících a jednotlivých kostelů světa Srdci Ježíšovu.

Slušností a právem můžeme slavnost roku 1875 jmenovat předchozí slavností letošního stého roku. I když nával množství zástupů věřících snad nedosáhně rozpětí, kterého za těžších cestovních poměrů v dřívějších dobách častěji dosáhl, přece můžeme doufat, že požehnání jubilejního roku v nememším rozsahu bude dosaženo a že působením vnitřních milostí bude náležitě k nejučinnějším rokům. Náš svatý Otec Lev XIII. zkrátil s ohledu na časové poměry počet předepsaných návštěv kostelních. V bule ze dne 11. května 1899 „*Properante*“ předepsal pro obyvatele Říma kromě pokorné zpovědi a svatého přijímání, aby čtyři již jmenované kostely po dvacet dní, pro poutníky do Říma pak, aby tytéž po 10 dní pobožně navštívili a modlili se na dobrý úmysl papeže. Dalekosáhlá zplnomocnění, předepsané výkony změnit nebo zmírnit byla kromě toho dána zpovědníkům ve prospěch zaneprázdněných.

Oba roky, nejen 1875, ale i 1900, stojí pod ochranným znamením Božského Srdce, dokonce rok 1900 vynikajícím způsobem. V posledních 50 letech vystoupila pobožnost k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu tak se svého skukremého stavu a byla postavena do nejvýznamnější řady veřejných a liturgických pobožností, že její významění se strany církve stojí zde jako jedině svého druhu. Ačkoli již dávno četná bratrstva a spolky ku cti Božského Srdce byly zřízeny, byla dosud liturgická slavnost pouze trpěna a na zvláštní žádost povolována. Roku 1856 byla liturgická slavnost a kostelní hodinky a sloužení mše svaté pro celou latinskou církev závaznou. Rok 1899 viděl povýšení této slavnosti na slavnost prvního řádu, a poněvadž nebylo možno, zavést pro katolický lid nové svátky, bylo dále dovoleno, cd pátku po oktávu Božího těla, který platí jako vlastní slavnostní den, církevní slavnost na nastávající neděli přeložit; dokonce byla povolena mše svatá ku cti nejsvětějšího Srdce Ježíšova každý první pátek měsíce s takovými oddílovými (rubrikálními) výsadami, jaké žádné jiné votivní mši nebývají povolovány.

Zdá se, že veřejné církevní povýšení slavnosti Srdce Ježíšova a pobožnost Srdce Ježíšova tímto jest ukončena a dosáhla svého vrcholu; jest na jednotlivých věřících, aby se poněžili do této pobožnosti a jí využili. Že však právě v předvečer velikého jubilejního roku všichni věřící celého světa od vrchní hlavy církve k Srdci Ježíšovu jsou poukázáni, aby kolem téhož, jako kolem krouhve seřazení, jeho zvláštní ochraně byli doporučení: to můžeme pokládati za zvláštní znamení milosti jubilea. Aby tomuto bylo lépe porozuměno, bude prospěšno vzítí zřetel ku vztahům mezi Bož-

ským Srdcem a jubilejní slavností. Jsou v tomto ohledu dva body, které nutno vytknouti: Důvody jubilea a ovoce jubilea poukazují význačným způsobem k Srdci Ježíšovu.

II.

Jestliže mluvíme o důvodech jubilea, musíme si nejdříve uvědomiti, co jubileum jest. Jest vypsáním všeobecných úplných odpustků pro celé křesťanstvo, v první řadě pro poutníky do Říma, kterému se však v následujícím roce propůjčení téže milosti těm připouje, kteří cestu do Říma podniknouti nemohou: s těmito odpustky bývají jiné důležité plnomoci a výhody spojeny, které se vztahují většinou na pokání a všem, i sebe více bloudícím křesťanům veliké dobrodini úplné očisty od hříchů a trestů za hříchy a pravou obnovu duševní umožňují.

Myslíme-li ovšem na velikou štědrost, s kterou během času papežové poklady milosti církve otvírali a na tak mnohé různé způsoby vykonaných nepatrných skutků — dokonce na mnohem nepatrnější skutky, nežli jsou ony jubilejní — úplné odpustky povolovali, tu by se mnohému zdálo, jako by jubileum milostivého léta naproti tomu mnoho neznamenal. A přece není tomu tak. Ovšem jest po různých uděleních odpustků dětem církve vždy a všude příležitost ke konání dobrých skutků poskytnuta, ke kterým skoro marnotratnou štědrostí papežové úplné odpustky připojili. Ale nutno vždy míti na zřeteli, co jest učení církve o odpustcích. Toho jest jako katolické nauky se držeti, že církev, nejprve nejvyšší pastýř církve má moc odpustky, t. j. odpuštění časných trestů za hříchy udělovati, za které po odpuštění vině hříchu zbývá pokání činíti a které buď v tomto životě nebo v očistci musí býti odpykány. Jest ale také učení katolické církve, že tato moc pouze na dostatečném základě může býti prováděna. Proto záleží také v celém pochopení církve a jejích pastýřů, že může se zajisté státi, že přes vyplnění předepsaných skutků nenabude se odpustků v plném rozsahu. To nejzřetelněji vystupuje v udělování odpustků za zemřelé. Stojí výslovně v autentickém vysvětlení tohoto bodu, že sice se strany udělovatele odpustků, t. j. svaté Stolice, Pánu Bohu z pokladu církevního tolik se nabízí, kolik stačí, aby duše všech útrap očistcových byla zbavena, že však účinek této nabídky, tedy míra skutečného vysvobození nebo ulehčení duše, zůstává zcela na vůli božské dobrotivosti a Božího milosrdenství. A církev má tak málo důkazů o tom, že plný účinek její nabídky bude s jistotou přijat, že dokonce pro jednu a tuž duši vícekrát, ano dokonce často se pokouší získati úplných odpustků.

Co o účinku pro zemřelé bylo řečeno, platí stejným způsobem pro živé, i když v jejich prospěch církev bezprostředněji svou odpustkovou moc prováděti může: Ano, přichází k tomu nový bod, který v nesčetných případech brání plnému dosažení úplných odpustků. Jest nepochybnou naukou církve, že o odpuštění trestů

za hříchy nemůže býti řeči, i když vina hříchu jest již odpuštěna. Kdyby duše byla ještě jen jedním jediným těžkým hříchem obtížena, byla by možnost jakéhokoliv odpustku vyloučena. Předpokládá se tedy vždy čistota od smrtelných hříchu a této možno také pomocí božské milosti lehce nabýti tomu, kdo to vážně myslí se spásou své duše. Ale také za všední hříchy jsou tresty; míra trestu za tyto hříchy může býti úžasně veliká. O odpustcích těchto trestů za hříchy nemůže rovněž býti řeči, když dotyčná vina hříchu není odpuštěna, t. j. když dotyčného hříchu není opravdově a vážně litováno. Lítost nade všemi a nad každým všedním hříchem není ale tak lehkou věcí; a když se pomyslí, jak těžko se i opravdu zbožní a horliví křesťané každého všedního hříchu vystříhají, pak jest blížkým závěr, že jest zajisté málo těch, kteří všech a každého všedního hříchu opravdu litují a tím úplných odpustků v plném slova smyslu účastní býti mohou.

Tedy nedostatek úplně platné lítosti se strany lidí a nedostatek plně platného základu pro velikost míry Božské spravedlnosti jsou důvody, proč jistota, vypsáných nebo nabízených odpustků v celém jejich rozsahu dosáhnouti, více nebo méně jest zmenšena.

Při veřejném jubileu ale obyčejně tyto důvody mnohem spíše odpadají, než při jiných odpustcích; kde celá církev v modlitbě a pokání k Bohu se obrací, tam prcrází tato společná modlitba daleko jistěji a účinněji k Bohu, nežli jest tomu u jednotlivých modliteb věřících. A když ve starém poměru od času k času, t. j. vždy po padesáti letech, rok odpustků byl, kdy poměry viny zanikly a každý se vrátil ke svému starému duševnímu majetku: pak zajisté Bůh nepochybně dal tím svou blahovůli na jevo, že v novém svazku čas od času takové odpuštění dluhů v duševním smyslu dal udělití, a sice bohatší a všeobecnější odpustky, nežli jest v jiných dobách ochoten udělití.

Tedy vzdor častným a stálým příležitostem k nabytí odpustků mimo jubilejní dobu, má tato veliký význam. Co zůstalo během obyčejného času k získání odpustku nedokonáno, lehce se tu doplňuje; co během obyčejného času zůstalo ojedinelým, velice lehko se pak všeobecní. Také bylo stále pozorováno, že právě takoví, kteří i jindy pilně se namáhají, aby nabyli odpustků, nejvíce se namáhají o odpustky jubilejní.

Avšak chceme mluvit o důvodech jubilea a poukázati, kterak tyto se vztahují k Božskému Srdci Ježíšovu. Důvody jubilea, zvláště jubilejních odpustků, jsou za první plná moc svatého Petra a jeho nástupců vázati a rozvazovali, za druhé nekonečný poklad zásluh a zadostčinění Krista a jeho svatých.

O první, plné moci svazovati a rozvazovati, kterou má papež jako nástupce svatého Petra, již jsme mluvili nahoře a vrátíme se k tomu ještě později, když několik myšlenek o církevním pokladu, pokladu zásluh Kristových a jeho svatých vyjádříme: plná moc papežská jest těmito podmíněna.

Nuže, poklad církevní, z kterého papež udělování odpustků

čerpá, jest již v nahoře uvedené bule Klementa VI. Unigenitus Dei Filius živými barvami vylíčen. O Synu Božím, který se stal člověkem, mluví tedy papež: „Nevykoupil nás pomíjejícím zlatem a stříbrem, nýbrž svou vlastní drahocennou krví neposkvrněného a neporušeného beránka, krví, která nevinně na oltáři kříže obětována, nikoli nepatrným množstvím kapky — která by zajisté ku hypostatickému spojení se slovem Božím k vykoupení celého pokolení lidského byla stačila — nýbrž bohatě, ano dokonce proudem, jak nám známo, byla prolita, a to tak, že od paty až po téměř jeho hlavy nebylo na něm nalezeno místa neporušeného. Jaký poklad získal tímto způsobem církví bojující! Neboť nikoli neplodný ani marný ani zbytečný neměl býti výlev takového slítování; jako milující otec chtěl obohatiti své ditky tak, aby nekonečný poklad byl lidstvu otevřen, kterým by ti, kteří jej použijí, stali se účastní milosti Boží. Nechtěl však, aby tento poklad byl do šatu zabalen, ani na poli zakopán; nýbrž svěřil jej svatému Petrovi, klíčnickovi království nebeského, jeho nástupcům a zástupcům na zemi, aby jej věřícím v Kristu rozdělili a z určitých rozumných důvodů k úplnému nebo částečnému odpuštění trestů za hříchy, buď všeobecně, nebo ve zvláštních případech, jak před Bohem za dobré uznají, těm obrátili, kteří pravou lítostí a zpovědí s Bohem jsou smířeni. K tomuto nahromaděnému pokladu přistupují, jak známo, zásluhy blahoslavené Matky Boží a zásluhy všech vyvolených, od prvního spravedlivého až k poslednímu. Toho, že by poklad tento někdy vyčerpán nebo změněn býti mohl, není se ani dosti málo co obávati, jednak, protože zásluhy Kristovy, jak již bylo řečeno, jsou nekonečné, jednak proto, že čím více lidí obrácením téhož pokladu ke spravedlnosti bude přivedeno, tím více také přírůstkem zásluh těchto lidí poklad se zvětšuje.“

Tak stojí, aby bylo použito obrazu svatého Augustína, celý Kristus, t. j. Bůh-člověk Ježíš z Nazaretu jako hlava s údy svého mystického těla, zvláště s těmi, kteří v plné míře dokonalé spravedlnosti v něm jsou vtělení, stále před očima věčného Otce, a přicházejí jako velekněz ve svatostánek nebe, přednáší tam ustavičně nekonečné své zásluhy a zásluhy svých svatých před trůnem Božím, aby pro své ještě bojující a ještě namnoze poskvrněné ditky pomoc a odpuštění vydobyl a zprostředkoval jim očistu od hříchů a trestů za hříchy.

Ale nejen jsou neviditelný v nepřístupných výšinách nebeských provádí takto vždy více svůj úřad smíření; nýbrž, aby účinek tohoto utěšenější vytvořil, chtěl viditelným úřadem církve litujícím hříšníkům odpuštění zajistiti: tak jako vina hříchu měrou zásluh Kristových ve svátosti pokání měla býti odpuštěna, tak měly také viditelným způsobem pomocí odpuštěk zásluhy a zastupujícího dosti učinění Kristovo k zrušení trestů za hříchy dětem církve přijíti k dobru.

Že se Bůh dá pohncuti tak štědrým způsobem na tak nepatrný skutek s naší strany, aby zásluhy jeho jednorozeného Syna k úpl-

němu zrušení i casných trestů za hříchy nabyly účinku, to zdá se, že Klement VI. na uvedeném místě své buly nejen odůvodnil nekonečností jednotlivých zásluh Kristových, že by i jediná kapka krve stačila k zproštění hříchů celého světa, ale zvláště i nekonečnou štedrostí, se kterou Bůh-člověk dle své lidské přirozenosti se rozhodl všechnu svou nejsvětější krev zrovna promarnit, a až po přemíru naplněný kalich nejtrapnějších bolestí až do poslední kapky vypít. Toto rozhodnutí nekonečné dobrotivosti odkrývá nám horoucí zár lásky Srdce Ježíšova, kterým k nebeskému Otcí a k padlému pokolení lidskému, ano ke každému jednotlivému z nás vzplanul a hořel: k božskému Otcí, aby proud provinění a urážek, který ze země se vylévá a až do konce světa se vylije, proudem nejhlubšího myslitelného zbožňování a vzdávání úcty nahradil; k lidem, aby je přemírou splaceného výkupného z rukou božské spravedlnosti tím účinněji vybavil a přemírou božské lásky k lásce k Bohu přinutil. V Srdci Ježíšovu jest pramen onoho nekonečně bohatého pokladu zásluh, který Spasitel pro svou církev uložil; jeho Srdce hořící láskou oživovalo každý krok, který On, Spasitel, ve svém pozemském záslužném životě učinil, každá práce, kterou vykonal, každé utrpení, které snášel, a učinil všechno obětí zápalnou a obětí pokání k uctění Boha a ke spáse a vykoupení světa. Když i ten nejnepatrnější skutek Boha-člověka pro svou nekonečnou cenu zálibu věčného Otce měl za následek, jak veliká musela být záliba Otce při pohledu na nesmírně horoucí výrony lásky, odevzdání se a zničení sama sebe, které každým okamžikem ze Srdce Ježíšova vystupovaly a byly plameny obětními, které třiatřicet let božsko-lidského života se všemi jeho námahami a utrpením stravovaly! Ve věčném zálibení nebeského Otce žijí všechny tyto skutky, utrpení a výrony lásky Spasitele jako nekonečná zásluha a nekonečné zastupující dostiučinění dále; v jejich věčně platném přijetí za nás a v náš prospěch leží nekonečný poklad, který pro nás lidí jest připraven. Za své trvání děkuje božskému milosrdenství a velkodušné obětavosti božského Srdce Ježíšova.

Nejen trvání nekonečného pokladu zásluh, ale i otevřený přístup k tomuto bohaté udělování z pokladu přivádí nás k Srdci Ježíšovu. Sotva byla sbírka nekonečného pokladu smrti na kříži ukončena a vstáním z mrtvých zpečetěna, nutilo Spasitele, dátí vykoupenému lidstvu nový důkaz lásky, jaký jen božsko-lidské srdce může pojmouti. V den zmrtvýchvstání ještě vložil Spasitel poklad zásluh v ruce svých apoštolů a jejich nástupců, aby tak až do konce světa lidem po lidském způsobu přístup k jeho pro bratry sbíraném bohatství byl otevřen. „Komu odpustíte hříchy, odpouštějí se jim.“ Několik málo dní později provedl slavným způsobem Petrovi zvlášť učiněnou příповěď tím, že jej pastýřem svého celého stáda učinil a tak onu plnou moc přenesl, kterou dříve významnými slovy označil: „Odevzdávám tobě klíče království nebeského; cokoli svážeš na zemi, svázáno bude i na nebi; a cokoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“ Spasitel chtěl nejen neviditelným způsobem

nahromaděný poklad zásluh rozděliti a jej jeho osobní správě podřídili; srdce jeho chtělo těm, kteří v něj věří a k němu se připojí, plnější útěchu připravit; jeho viditelnými zástupci mělo zřejměji jim býti dáno ujistění na účastenství všech otevřených pokladech a milostech.

Stává se to sice nejdříve průplavy svátostí; udělování odpustku však děje se jiným způsobem. Ale právě proto, že Spasitelé obrácení zásluh svátostmi nepostačovalo, jest jasný důkaz pro nesmírnou lásku a péči, kterou pro nás ve svém srdci nosil.

Při prvním rozdělení na církev, mystické tělo Kristovo uděluje se těm, kteří v toto životní spojení s Kristem vstupují, ve křtu úplná očista od hříchů, a to nejen od viny hříchu, ale i ode všech časných trestů za hříchy. Řád božské spravedlnosti přísluší jinak jednati s těmi, kteří po onom, určitým způsobem zbožňujícím rozdělení v Kristu se neobávají znovu se poskvřítí hříchy. Brána milosrdenství má jim po vykonaném pokání a zpovědi sice daleko býti otevřena; od viny hříchu a věčného trestu mají také po častém užívání na tento způsob vždy moci dojiti osvobození; ale vině odpovídající časný trest má přece na nich zůstat; břímě smíření pomocí obtíží tohoto světa nebo oněmi útrapami místa očisty není odňato svátostí pokání. Avšak toto zákonité právo božské spravedlnosti, kterému na tento způsob i křesťan, jemuž jsou hříchy odpuštěny propadá, nechť Spasitel nechali nedostupným. Jeho Srdce vynášlo ve svém slítování a lásce k vysvobozeným prostředek, ze zvláštních ohledů dáti průchod milostí před právem; tak dal svým viditelným zástupcům plnou moc, ze zvláštních ohledů, po rozumném uvážení, porušiti onen všeobecný zákon spravedlnosti a úplně nebo částečně odpuštění i časných trestů za hříchy uděliti. Jinými slovy, Spasitel pověřil svou církev mocí odpustků; dal jí tím vynikající důkaz lásky svého božského Srdce.

III.

Tento důkaz lásky stává se jasnějším a světlejším, obrátíme-li pozornost na plody moci odpustkové a zvláště na plody jubilea, jaké Kristus a jeho církev má na mysli a vždy veliké části věřících přináší.

Výrazným slovem, i když krátce, vyjádřil roku 1875 Pius IX. v jubilejní encyklice „*Gravibus Ecclesiae*“ tyto plody. Vynikají tím více kontrastem, který záleží ve znamení zla, času, na které veliký Trpítel tak bolestně si stěžuje, a které mu pravidelnou slavnost jubilea znemožnily. Opakujeme celý oddíl: „*A v š a k n á š z ř e t e l v z t a h u j e s e k m n o h a z l ů m, k t e r á c í r k e v t í s n í, n a m n o h é n á m a h y n e p ř á t e l c í r k v e, k t e r é j s o u n a m í ř e n y k t o m u, a b y v í r a v K r i s t a b y l a z e s r d c í v y r v á n a, a b y p r a v é u č e n í b y l o p o k a ž e n o a j e d b e z b o ž n o s t i r o z š í ř e n n a z k a ž e n o s t m r a v ů, k t e r á s e v z m á h á, a n a h a n l í v é o b r á c e n í v š e c h l í d s k ý c h*

práv, které tak daleko vystupuje a všechno boří, a směřuje k tomu, aby pravý smysl pro právo v lidech byl udušen. Nemůžeme se vyhnouti úvaze, že, kde tak mnoho zla se hromadí, jest tím více úkolem našeho apoštolského úřadu pečovat o to, aby víra, bázeň Boží a zbožnost byla upevněna a posílena, aby duch modlitby byl střežen a rozmnožován, aby padlí k upřímnému pokání a polepšení byli povzbuzeni, aby hříchy, které vyzývají hněv Boží, bohumilými skutky byly smiřovány. Poněvadž však jubilejní slavnost letošního milostivého léta obzvláště k tomu účelu směřuje, aby tyto plody uzrály, myslili jsme, že nesmíme připustiti, aby lid křesťanský toho dobrodiní ve formě, jak jí okolnosti časové připouštějí, tentokráte snad pozbyl; naopak, budiž lid tímto způsobem posílen, aby den ode dne horlivěji spěchal po cestě spravedlnosti, a po smíření svých hříchů tím lehčeji a hojněji božského slitování a Boží shovívavosti byl účasten."

Neméně uchvacujícím způsobem a ve stejném smyslu pozvedl nyní náš svatý Otec, papež Lev XIII. svého hlasu. V jubilejní bule zmiňuje se nejdříve o krásných příkladech ctnosti, na které svatá církev i v našem století byla úrodná. Pak ale pokračuje (dle znění suldskou biskupskou konferencí uveřejněného překladu): „Když se ale ohlédneme a obrátíme zřetel na opačnou stranu: jaká slepota, jaké poblouzení, jaké množství lidí, které spěchá k věčné záhubě! Srdce se nám svírá, kdykoli myslíme na to, že tak mnoho křesťanů, zlákaných bezuzdnou svobodou v myšlení a citění jed zkažených nauk hltavě přijímá a ustavičně na tom pracuje, aby nekonečná milost svaté víry v jejich srdci byla zničena. Odtud odpor proti pravému křesťanskému životu a daleko sahající zkaženost mravu; odtud vřelá, nenasytná touha po věcech, které smyslům lichotí; odtud ono smýšlení a skutky, které se úplně od Boha odvracejí a do pozemského se zahrabuje. Nedá se ani slovy vyjádřiti, jak veliká již nyní jest zkaženost, která z takových jedovatých pramenů i do základů lidské společnosti vnikla. Neboť vládnoucí odpor k víře, divoké výbuchy lidských vášní, hrozící neviditelná nebezpečnosti, sklíčenosti nás naplňující zločiny v základech vzato nejsou ničím jiným, nežli bezuzdným a neobmezeným zápasem po nabytí požitků pozemských. — Jest proto v zájmu jednotlivce i celku, aby lidé byli upamatováni na svou povinnost, aby myslí ze spánku byly probuzeny a obráceny k péči o své duševní spasení, aby ti, kteří tak ořka hodinu co hodinu schválně se vydávají nebezpečí, že budou na věky ztraceni a bezstarostností nebo pýchou nebeské a nepomíjející statky ztratí, pro které jsou zroze-

ni, byli varováni, právě to jest úkolem milostivého léta. Neboť po celé jeho trvání usiluje naše svatá církev, pamětlivá mírností a milosrdenství, celou silou a horlivostí o to, aby lidská srdce byla obrácena k lepšímu, aby každý, co provinil, pokáním a změnou života napravil. Nadšena tímto úmyslem, rozmnožuje své modlitby a s největší vroucností úpěnlivě žádá, aby uražený božský majestát byl smířen, a hojnost božských milostí s nebe byla dána.“

Z vypsání obou velkých papežů dají se jako plody milostivého léta, o které církev usiluje a které očekává, zvláště tyto vytknouti: povýšení života duševního a bázně Boží, naproti bezbožnosti a smyslnému životu tak mnohých, rozmnožení horlivosti k modlitbě naproti převládající vlažnosti a zapomínání na Boha, probuzení horlivosti k pokání a touha po vždy čistším a dokonalejším utváření se opravdu křesťanských mravů.

Není pochyby, že tyto účinky určitým způsobem jako by přirozeně k zařízením jubilea jsou připojeny. K jejich uskutečnění jest nepochybně božská milostivá pomoc zvláště ochotna; se strany věřících křesťanů jest třeba chopení se nabízených milostí; nejbohatěji přijaty a nejlépe využítkovány bývají — netrváme na tomto tvrzení — od těch, kteří je v Božském Srdci Ježíšovu hledají a využívají.

Prvním plodem jubilejním bylo jmenováno povýšení života duševního a bázně Boží. Vyhlášení milostivého léta povyšuje mysl věřících křesťanů nad všední život tohoto světa, vede je k nejdůležitějším a nejdůležitějším pravdám: svaté víry ohledně života věčného. Vyhlášení odpustku milostivého léta vyvolává nejdříve živě v paměti vědomí viny člověka proti Bohu. Tu se poukazuje křesťan k učení svaté víry o tíži hříchu a na nekonečnou svatost a spravedlnost Boží. Poukazuje se ku pravdě, že jeden jediný těžký hřích pouto přátelství mezi Bohem a člověkem trhá, a hříšník činí se vinným věčného zatracení; poukazuje se k utěšující pravdě víry ve vykoupení krví a smrtí na kříži Syna Božího, který se stal člověkem, ku pravdě, která nekonečnou lásku a milosrdenství Boží k hříšníkovi, ale také nekonečnou spravedlnost a nekonečnou nenávisť Boží proti hříchu ukazuje: láska a slitování, že vydal svého jednorozeného Syna za hříšníky, nekonečná spravedlnost, že svému jednorozenému Synu dal tak strašně věci vytrpěti za smíření cizích hříchů.

Nepochopitelně veliká spravedlnost se slitováním spojená, předvádí se dále ještě v jasném světle věřícím křesťanskému lidu před oči, protože tento právě při odpustcích takřka rukama chápe, jak na jedné straně Bůh tak lehko slitování uděluje v odpuštění hříchů, na druhé straně ale také odpuštěný hřích sám na svých nejdůvěrnějších přátelích časnými tresty nevýslovně těžce trestá, když nejsou zvláštní důvody k příležitostem, dáti průchod milostí před právem. Duchovní život křesťana nalézá tedy sám sebou ve vyhlášení jubilea nejbohatší potravu.

Ale také druhý plod, všestranná bázeň Boží, uctívání Boha a láska k Bohu, vyrůstá bohatě z této půdy víry. Kde božské slitování se neobyčejným způsobem ukazuje a všechny zve, aby si toto přivedli k užítku, tam musí ve vděčné lásce srdce křesťanovo svému Bohu a Spasiteli bíti vstříc; rozšířené důkazy milostí, a Synem Božím samým tak draho vykoupené důkazy pudí srdce věřícího křesťana samy sebou k láskyplnému odevzdání se tomu, kterému nejen jako svému Tvůrci úplně a cele náleží, ale jemuž také co svému Vykupiteli a Posvětiteli srdce toto se vícekrát stalo úplným a celým majetkem.

Třetí plod jubilejní slavnosti, rozmnožení horlivosti k modlitbě, přízpusobuje se rázu slavnosti církevním nařízením. Milostivé léto má právě býti létem modlitby a svatý Řím má se po celý rok státi jedním velikým chrámem, ze kterého den ze dne tisíce a tisíce horlivých modliteb k nebi se zvedá! Letos bude toho asi sotva dosaženo; k tomu musili bychom mítí Řím v plném slova smyslu papežský! Na rozdíl od tak zvaných malých jubileí bylo právě k dosažení velikého jubilea, nebo jubilea milostivého léta předepsáno dosud pro obyvatele Říma třicet návštěv čtyř hlavních chrámů římských po různé dni, cizincům patnáct. Zcela přirozeně, že během navštěvovaných jubilejních let minulosti po všechny dni roční to hlučelo a bouřilo po ulicích Říma a kostely pro nával zbožných modlících se nikdy nebyly prázdný. Letos platí jako pravidlo dvacet, resp. deset návštěv. Když již Spasitel řekl: „Kde dva nebo tři ve jménu mém jsou shromážděni, tam jsem i já mezi nimi,“ jak by nebylo pak cítiti blízkost Boha, jak velice potom také studené srdce by se nerozehřálo a nebylo svedeno k srdečné modlitbě, když tisíce a tisíce stojí pohromadě a jedním srdcem, s jedním úmyslem své modlitby k Bohu vysílají! Kdo se již snad dlouho nemodlil, naučí se tu modlití, a kdo zůstal tomu cvičení vždy věren, bude k nové věrnosti a nové vroucnosti povzbuzen.

Jako poslední plod jubilea, který jest zároveň jeho účelem, bylo jmenováno probuzení horlivosti k pokání a touha po posvěcení sama sebe. Od nepřátel církve nebylo nepřátelům odpustků nic častěji vytýkáno jako to, že tyto slouží k utlumení horlivosti ku pokání. Ale nyní vidíme pravý opak toho, a to, že církev očekává probuzení horlivosti ku pokání. Toto očekávání jest zajisté dobře odůvodněno; dějiny odpustkových roků učinily vždycky tomuto očekávání přehojným způsobem zadost. Ukazuje se sice tento plod pouze svou velice nepatrnou částkou na venek: z daleko větší části zůstává kromě před Bohem a zpověd. skryt; přece ale projevuje se na venek takovým způsobem, že církev se má vyčerpatí díkyčiněním, za bchatsví slitování, kterým Bůh, zvláště v takových letech unohé z těch, kteří již dávno duševně odumřeli, opět pokáním k životu volá, a ty, kteří v bohumilém životě setvalí, znovu očisťuje a sílí a k vyššímu stupni mravní dokonalosti přivádí. Sotva

kdy více, nežli za příležitosti odpustků jubilejního roku se zvedá duch pokání v církvi Kristově, i co se týče podstaty pokání, i pokud se týče ne nepatrné zdokonalení této. Podstata pokání, čili duch pokání ve své vlastní části, pozůstává v pravé lítosti za spáchané hříchy. Bez této jest dosažení odpustků, jak každý katolický křesťan ví, zcela nemožno; s ohledem na to klade se také za první podminku odpustků pokorné přijetí svátosti pokání. Kolik lidí tedy se připravuje, aby dosáhlo jubilejních odpustků, tolik lidí koná důležité pokání. Když tedy tisíce nebo tisíce tisíců, přilákáno větší lehkostí a větší úplností očisty od hříchů, se připravuje k získání odpustků, pak jest to právě tolik tisíc tisíců, ve kterých duch pokání byl znovu probuzen a oživen. Daleko výše touží duch pokání v plném slova smyslu po tom, aby bylo nejen spáchaných hříchů lítováno, a tímto bolesným odvoláním Pánu Bohu náhrada nabízena, ale i proto, aby také jinými, těžšími dobrými skutky, čelícími příležitost ke hříchu za urážky Bohu učiněné byla učiněna zadost, aby Bohu učiněné bezprávi konáním jakéhosi přeplatku pokud možno bylo vyrovnáno. Jak známo, byly v dřívějších křesťanských stoletích veliké a těžké úkoly pokání žádány od těch, kteří po spáchání těžkých hříchů hledali smíření s Bohem a s církví. Úkoly za pokání, které také nyní ještě při pokání jsou ukládány, jsou již jen slabou vzpomínkou a sotva stínem dřívějších úkolů; místo aby tyto zvyšovala, jest církev zrovna štědrá v udělování odpuštění. Jak dalece tudíž duch pokání na konání takových skutků se omezuje, tak se zdá, že udílení odpustků tyto skutky spíše zmenšuje než zvětšuje.

A přece to není správné! Není zajisté příliš smělým, když tvrdíme, že za prvé: jubilejními odpustky je způsobeno konání mnohem více skutků zadostčinění, nežli by bez těchto odpustků bylo vykonáno, a že za druhé: vykonané skutky zadostučinění daleko větší cenu zadostučinění mají, nežli by tyto, nehladě k jubilejním odpustkům, bývaly měly.

Že více skutků zadostučinění se koná, nežli by bez povolení odpustků bylo vykonáno, vysvítá již z konání skutků, které jsou k dosažení odpustků předepsány. Od velikého počtu věřících křesťanů nebyly by ani tyto, ani podobné vykonány, kdyby povolení odpustků je k nim nepřimělo. Nyní jsou ale všechny tyto skutky, nejdříve dlouhá pout a dlouhá řada zbožných návštěv kostelů a modliteb, těžkými úkoly, majícími sílu zadostučinění. K tomu přichází v předepsané zpovědi od zpovědníka uložené skutky za pokání a přijímání svátosti pokání. I kdyby zpovědník v tom sebe mírněji jednal, nesmí se to pustiti se zřetele. Také tím hromadí se bohatá míra skutků zadostučinění: všechny ty nebyly by vykonány, kdyby nebylo jubilejní zpovědi, která by jinak nebyla vykonána; těchto pak jest bez počtu. — Můžeme se směle odvážit, ještě více tvrditi. S v a t ý F r a n t i š e k X a v e r s k ý spokojil se často po vyslechnutí zpovědi mnohých těžkých hříchů udělením zcela lehkého pokání — sám však nahradil to na sobě za zpovědní dítko

těžkými pokutami. Avšak tento způsob měl za následek tak málo zmalátnění ducha zpovědi, že právě naopak, když lidé pozorovali zastupující pokání svého svatého zpovědníka, k daleko větším osobním výkonům skutků za pokání byli povzbuzeni, a to k takovým, jaké by jim ani nejpřísnější zpovědník nebyl mohl uložit. Když vidí kající křesťan, že Kristus a jeho církev tak malé nároky klade, aby sám přeplněnou míru tak mnohých a těžkých hříchů až na poslední skvrnu smyl, a když vidí, hledě na kříž, že Kristus sám, Syn Boží, zkusil tak mnoho těžkých utrpení, aby jako zástupce zadost činil, a kajícímu hříšníkovi lehkost úplného odpuštění umožnil: pak právě ta myšlenka pohání jej tím spíše, aby více, nežli jest třeba, osobním vykonáváním bohumilých skutků provedl a nenechal nésti celé břímě svému Spasiteli. Čím lehčí mu tento úplné odpuštění činí, tím dráže si je chce vykoupiti. Toto jest horlivost pokání, o kterou božská milost právě lehkostí odpuštění hříchů usiluje.

Řekli jsme nahoře ještě za druhé, že nejen počet skutků zadostčinění za příčinou jubilejních odpustku se zvyšuje, ale že se zvyšuje také cena zadostučinění jejich. Jak známo, patří k ceně zadostučinění výkon, právě jako k záslužnosti téhož pro život věčný, kromě nadpřirozené dobroty skutku nebo výkonu samého, také nadpřirozený stav milosti konajícího. To jest ohledně ceny zadostučinění, která se vztahuje na časné tresty, ještě zvláště tím odůvodněno, že nedostatek stavu milosti Boží představuje stav hříchu a žádný, který se nalézá ve stavu hříchu, to jest vinou těžkého hříchu dosud obtížen, nemůže býti účasten zrušení jakýchkoli trestů za hříchy. Nuže, tak jako stav milosti Boží jednajícího jest nutný, aby výkonům jeho byla propůjčena cena zadostučinění, tak jest také zvýšení nebo rozmnožení stavu milosti Boží okolností, která cenu zadostučinění jinak stejných výkonů zvyšuje. Milostivé léto se svými odpustky je v obou těchto směrech činné: mnozí, kteří by jinak zůstali ve stavu hříchu, vzchopují se ke smíření s Bohem a k dosažení stavu milosti Boží; jiní dosahují vyššího stavu posvěcující milosti Boží a zvyšují tím záslužnost a cenu zadostučinění svých dobrých skutků.

Ale jak poukážeme na všechny tyto jmenované plody zvláštním způsobem k Srdci Ježíšovu?

Ony plody stávají se milostí Boží a naším spoluúčinkováním, milostí Boží, která je v nás a s námi, která nám byla pro zásluhy Krista udělena. Spasitel dobyl nám každé jednotlivé milosti. Pro každou jednotlivou milost vsadil svou přesvatou zásluhu, své námahy, své práce, svá utrpení a svou modlitbu; každé jednotlivé dobyl na spravedlnosti božské ve své lásce k lidu. V prvním okamžiku stvoření lidstva ležel před očima Spasitele plán vykoupení lidské duše. Leželi před ním všichni lidé od Adama až k poslednímu člověku, který se teprve narodí; ležely před ním všechny hříchy každého z těchto lidí a všechny následky, které tyto hříchy s sebou by táhly, kdyby Bůh sám dal průchod své spravedlnosti.

Ležely před ním cesty, na kterých smíření lidstva započato a jejich spoluúčinkování uskutečněno býti může; ležela před ním cena kupní, kterou věčně usnesení Boží k vykoupení pokolení lidského a k právu nároků na různé pomoci milostí žádalo. Srdce člověkem se stavšího Syna Božího hořelo láskou k bratrům v bídě jsoucím; velkodušné rozhodnutí jeho Srdce volilo nevýslovnou muku pro sebe a žádalo za ni bohatství milostí pro své bratry. Toto velkodušné rozhodnutí Božského Srdce bylo živo po celý čas pozemského života Spasitelova, toto vyzvedl nad vzdouvající se vlny svízely a strachu před smrtí v zahradě getsemanské a zpečetil na kříži. V Srdci Ježíšovu byla sloučena spravedlnost a láska, nebo lépe: láska spravedlnosti a láska slitování. Tato láska spravedlností splatila cenu vykoupení v nadmíře, láska slitování žádala po věčném Otci jako proticenu milostí pro lidi a bohatství božských milostí. Toto bohatství pokladů, které Kristu právem náležel, má On ve své ruce, aby je rozdělil dle svého dobrozdání a lásky svého srdce. Všechny milosti, jakých kterýkoli člověk může očekávat, milostí zbavení hříchu a milostí posvěcující, milostí ochrany a milostí pomáhající, všechny vycházejí z lásky Spasitelovy, která se ztělesňuje v jeho srdci. Když tedy víra znovu se oživuje v srdci křesťanstva, když odevzdání se Bohu a božským věcem stává se důvěrnějším, když bezpočetní odcházejí od hříchu a pokorně chopí se otcovské ruky Boží, když duch modlitby mocněji zachvátí duše, když touha po křesťanské dokonalosti čileji a účinněji se vzmáhá, pak jsou to ony účinky milostí, která ze Srdce Ježíšova bohatěji v církve se vylévá a kterou dítky církve jsou ochotny přijímat a pečlivě využít. Kdy ale přijme kdo ochotněji nabízenou milost, kdy jí pečlivěji využije, nežli když jí bezprostředně z pramene čerpá, když obrátí pozornost k Srdci Ježíšovu, k jeho lásce a jeho vělé touze, aby milostí skutečně úrodně byly vytvořeny?

Úmyslem Vykupitele při udělování svých milostí, které jako nebeský velekněz jak sám od sebe, tak pomocí své církve denně uděluje, úmysl, který dal najevo zaved. pobožnosti ke svému Božskému Srdci, cvičení, která obsahují pobožnost k Srdci Ježíšovu — všechny cílí obzvláštním způsobem ku plodům, které právě jsou označovány jako plody církevního jubilea. Hřích, dílo satanovo, zničení, života plného milostí a života plného bohatých milostí nabýti, to označuje Písmo svaté jako vlastní životní úkol Spasitele. „In hoc apparuit Filius Dei, ut dissolvat opera diaboli.“ I. Ioan. 3, 8. „Ego veni, ut vitam habeant, et abundantius habeant.“ Ioan. 10, 10. Hřích zničení a mnohé od cesty hříchu a zkázy odyestí a od stavu hříchu zachrániti, stavu svému přiměřenou svatostí účinně zvelebiti, prohlásil Spasitel výslovně za účinky, které pobožností ke svému nejsvětějšímu Srdci zvýšenou měrou uvede v život. Nenávisť ke hříchu, náhrada Spasiteli za vlastní a cizí urážky, odevzdaná a silná láska ke Kristu a proměna vlastního nitra dle ducha Kristova — ut per eum, quem similem nobis foris agnovimus, intus reformari mereamur, jak se církev tak hluboko-

myslně v den oktávu Epíphanie modlí — to jest životní silou všech cvičení pobožnosti k Božskému Srdci. To jsou právě ony plody, které církev zvýšeným způsobem v době jubilea a následkem něho očekává.

Právem tedy můžeme říci, že plody jubilea zvláštním způsobem poukazují k Božskému Srdci. Kdo, poslouchaje vyzvání našeho svatého Otce, se nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu zasvěti a v duchu této pobožnosti jubilejní slavnost vykoná a milostí jubilea požívatí bude, ten bude sám na sobě více a více uskutečňovatí a bude na jiných pomáhatí uskutečňovatí to, co Kristus Pán ve svém pozemském životě svými námahami a utrpeními chtěl dosáhnoutí a čeho před trůnem Božím až do konce světa neustále nepřestává vydobývatí, aby totiž jemu svěřena církev, kterou krví svého Srdce vykoupil, vždy více se očišťovala a posvěcovala, aby si z ní vytvořil slávyplnou církev, nikoli s chybami a skvrnami, ale svatou a neposkvrněnou (Ephes 5, 27.). Kněží a lid mají spolu závoditi, aby tyto účinky milostivého léta byly uskutečněny.

Za branami Vatikánu

Organisace a vybudování nejvelkolepější monarchie světa

G. W. Luschnitz

Jest cosi ohromně velikého v organisaci různých náboženství, ohromného v psychologicky velice jemném vybudování článků víry, ohromného ve fantasticky přebohaté tradici kultů a ohromného konečně v obrovsky se kupících číslicích správně-technické organisace. Hierarchické hlavy jednotlivých náboženství a vyznání ovládají říše, s nimiž se ani z daleka nemůže měřiti žádný státní útvar na světě. A tak také římský papež: Pán světa, při nejmenším pán duší světa. Od Severního mysu k Jižnímu mysu a kolem obratníku a rovníku prostírá se jeho říše, skoro pětina lidstva vzhlíží k Římu se sepjatýma rukama. Miliony nitek opřádají celou zeměkouli a sbíhají se v mramorové říši vatikánských paláců, kde za proslulými obrovskými bronzovými branami a za středověky chmurnými kamennými kvádry sídlí pán duší, obklopen několika tisíci pomocníků, kteří mají na starosti řízení ohromného milionového organismu katolické církve. Lidí je celkem asi půldruhé miliardy (číslice jsou samozřejmě pouze přibližné...), z nich je více než třetina, tedy skoro 500 milionů, křesťanů a skoro pětina, asi 300 milionů, katolíků. Dohromady tedy skoro 20 procent veškerého lidstva.

Organisátorské ovládnutí tohoto obrovitého správního tělesa, kterým jest katolická církev, musí ovšem míti rovněž obrovské rozměry, musí býti číselně do šířky, jakož i hierarchicky do hloub-

ky na výšky neobyčejně složitě a široce rozvětvené a už samo o sobě nejzajímavější organizační problém všech světů a věků. Podle bchosluzebné řeči rozlišujeme katolíky latinského ritu a katolíky východního ritu, kteřížto poslední jsou téměř všichni v asijském Turecku. Církevní aparát jest rozdělen asi na 934 biskupství, vedle nichž a nad nimiž stojí 218 arcibiskupství, totiž tak, že arcibiskup vedle správy své vlastní diecése vykonává dozor nad řadou jiných diecéseí. Všechny tyto úřady jsou opravdovými vládními úřady s diecésním sídlem a vlastní organizací. Vedle toho však jsou i titulární biskupství a titulární arcibiskupství, která jsou propůjčována bez diecéseí, buď jako pocta, nebo proto, aby z nich byl patrný určitý úřední charakter významného. Takových biskupských a arcibiskupských titulů je nyní 510. Dohromady (s infulovanými opaty a preláty) jest biskupů (arcibiskupů a kardinálů) na 3000. Veškerá hierarchie vrcholí v kardinálátu, jež tvoří 70 (nyni 66) kardinálů a který jest nejvyšší správou církve. Nad ním stojí jen papež jako absolutní suverén. Nejvýznamnějšími úkoly kardinálů, kteří tvoří kardinálskou konsistoř (do jisté míry parlament, korunní radu církve), jsou volba papeže z jejich středu (teoreticky nemusí býti papež kardinálem ani biskupem, ale v praxi se po staletí volí jen kardinál) a samočinná, usnášející se a poradná spolupomoc při vládě nad církví. Hierarchicky jsou kardinálové rozděleni na šest kardinálů-biskupů, padesát kardinálů-kněží a čtrnáct kardinálů-diakonů, stupnice, jež však má pouze formální a ceremoniální význam, protože většina kardinálů, i bez titulu kardinála-biskupa (který je omezen na počet šesti), jsou ve skutečnosti biskupy. Úřední a hodnostní odznaky kardinálů jsou: červený klobouk se střípcem, červený pontifikální klobouk se širokou střešou a zlatou šňůrou (jako je viděti na kardinálském znaku), červené roucho s hemelínovou kožesínou a dlouhou vlečkou, červený biret a červená čepička. Jen ti kardinálové, kteří náležejí k nějakému řádu, podtržují barvu svých rádo- vých obleků i v kardinálském úboru a nosí jen červený biret a červenou čepičkou. Kardinálům přísluší titul Eminence, který se dává mimo ně pouze velmistru maltézského řádu. Kardinálové musejí žítí dle velmi přesných předpisů, které jsou zejména pro kardinály sídlící v Římě velice přísné a vyžadují těžkých peněžních obětí.

Vlastní vláda a správa církve náleží kardinálům sídlícím v Římě, kardinálům in curia. A to kardinálským kongregacím, z nichž každá má určitý počet kardinálů a určitý obor působnosti. Kongregacím jsou přiděleni jako referenti prelátí a vyšší papežští úředníci a jako tajemníci většinou členové řádů. Ředitel kongregace jmenuje se prefekt a může pro zjednodušení správy vyřizovati ex autoritate méně důležité záležitosti, ostatní vyřizuje dotyčná kongregace jako celek a jen nejdůležitější předkládají se papeži ke konečnému rozhodnutí. Ostatně musí každý prefekt několikrát do

měsíce v určitých lhůtách podávati papeži zprávu o běžných událostech. Zevně jest kongregacím do jisté míry nadřizena konsistoř, shromáždění všech kardinálů za předsednictví papežova. Ve skutečnosti však má tato nejvyšší rada duchovních knízat dnes jen formální a ceremoniální význam a užívá se jí pouze jako skvělého a jedinečného fora při jistých vysoce oficiálních úředních prohlášeních papežových, jako při odevzdávání úředních odznaků novým kardinálům, při prohlásování za svaté a jiných slavnostních projevech všeobecného a církevně-politického druhu. Papež Benedikt, jak známo, učinil řadu slavnostních vyzvání k uzavření míru před veřejnými konsistořemi. Ke konsistoři náležejí všichni kardinálové jako řádní členové, kdežto ke kongregacím patří mimo Řím sídlící kardinálové pouze jako čestní členové.

Jest jedenáct hlavních a stálých kongregací, které bývají doplňovány několika speciálními kongregacemi a řadou komisí, jež zasedají buď ustavičně, nebo dle potřeby. Každý týden zasedají výbory kongregací a jednou za měsíc hromadné schůze. Nejvyšší a nejstarší kongregace jest *svatá římská inkvizice, congregatio sancti officii*. Její důležitost jest zřejma z toho, že jí řídí sám papež jako prefekt. Tvoří ji osm kardinálů a generál řádu dominikánského. Dominikáni drží dle svých privilegií skoro všechny poradné a pomocné úřady, jako komisaře, magistra, instruktivního soudce atd. . . . Tato kongregace jest nejvyšším úřadem víry katolické církve a rozhoduje autoritativně ve všech otázkách víry a mravů. Jako trestní soud vede boj proti bludům. Na druhém místě jest *konsistořní kongregace*, z 13 kardinálů a papeže jako prefekta. Jest do jisté míry vrchním správcem biskupství, jak v ohledu čistě správním a obsazovacím, tak i v ohledu osobním, co se týče úřadování a života biskupů. Jest do jisté míry středem církevního správného aparátu. Doplňuje ji *konsilní kongregace* z 23 kardinálů, disciplinární kongregace světského kleru, právě jako *řádová kongregace* z 12 kardinálů, která jest nejvyšším disciplinárním úřadem jednotlivých řádů. (Počet mužských příslušníků řádů, jak kněží, tak i bratří laiků odhaduje se na 200.000, počet jeptišek na 400.000.) Z ostatních kongregací budíž uvedena *indexová kongregace* z 25 kardinálů, jejíž sekretáři a tajemníci musí býti rovněž dle starého podání dominikáni. Jejím úkolem jest dozor nad veškerou světovou literaturou. Vydává, jak známo, *index librorum prohibitorum*, seznam knih všem katolíkům zakázaných. *Ritová kongregace* stará se, aby rity a ceremonie nepodléhaly cizím vlivům, *ceremoniální kongregace* bdí nad dvorní etiketou při všech církevních a světských projevech papežových, *studijní kongregace* stará se o papežské instituty, *sakramentní kongregace* vyřizuje všechny dispense, jež se týkají svátostí, zejména manželské dispense. K ruce kardinála státního sekretáře

stojí politická kongregace, congregatio pro ecclesiasticis extraordinariis, která však má jen poradní hlas a nemá rozhodovacího práva.

Nejvelkolepejší církevní správní úřad, největší centrála světa, jest misijní kongregace, congregatio de propaganda fide, střed církevní správy všech mimoevropských zemí, kromě jihoamerických států a Mexika. Podléhá jí asi 7.5 mil. katolíků, z nichž 5.2 v Asii, 1 mil. v Americe, na 170.000 v Australii a 850.000 v Africe. Žádný ministr nemá v rukou svých takové moci jako kardinál-prefekt této kongregace, jehož panství sahá od Hottentotu po Čínu a od Indů po americké Eskimáky. Pro tuto nesmírnou moc říká lid prefektu misijní kongregace „červený papež“. Misijní kongregace jest největší ze všech, čítá 34 kardinálů a skoro 100 vyšších úředníků. Podléhá jí 12.300 misijních kněží, víc než 5000 bratří-laiků a přes 17.000 jeptišek. Ovládá na celém světě přes 30.000 misijních stanic se 23.000 kostelů a s 18.000 misijních škol. Ve své misijní oblasti jest kongregace věcně neomezená, přece však jisté práce bývají vyřizovány jinými příslušnými kongregacemi. Jest rozdělena ve dvě skupiny, pro země latinského ritu a pro země východního ritu. Pro oba nily stále zasedají oddělené výbory a komise, které vyřizují všechny otázky zákonodárství, právní a správní se svrchovnou mocí. Generální prefekt patří k nejvyšším církevním hodnostářům a jest nadán dalekosáhlou osobní pravomocí. Hlavou misijní kongregace jest nyní redemptorista kardinál van Rossum. Kongregace má svou velikou tiskárnu, která může tisknouti knihy ve 250 řečech a nářečích. Mimo to má obrovský archiv, který jest z nejzajímavějších na světě, knihovnu a jedno z největších cizokrajných muzeí.

Spojení mezi jednotlivými kongregacemi a most z Vatikánu k panovníkům celého světa představuje kardinál státní sekretář. Jest jaksi státním kancléřem, ministrem zahraničí a jako předseda kardinálské komise pro správu statků papežské stolice zároveň papežským domácím ministrem. Jest nevládnější a nejmocnější ze všech členů kolegia kardinálů. Všechny otázky velkého problému: stát a církev, všechny otázky vatikánské politiky, diplomacie atd., všechno to je soustředěno v jeho rukou. Kardinál státní sekretář bydlí v bezprostřední blízkosti papežově, on jediný má k němu vždycky a v každou dobu přístup a už tím jaksi vyniká jako zvláštní důvěrník papežův nad ostatní kardinály. Jak známo, jest zvláštní politická kongregace řízená kardinálem státním sekretářem, ovšem jen s poradním hlasem, která má za úkol připravovati veliké otázky vatikánské politiky. Kromě toho stojí pod státním sekretářem tři sekretariáty. První zabývá se přípravou a prováděním všech otázek papežské diplomacie, jemu podléhají

papežské nunciatury v jednotlivých státech, řídí styk s cizími diplomaty u papežské stolice atd. . . Jiné oddělení obstarává všechna jmenování při úřadech papežské kurie a udílení vyznamenání a řádů. (Stupnice papežských řádů: 1. řád Kristův, 2. řád Řehořův, 3. řád Silvestrův, 4. řád zlaté ostruhy, 5. řád svatého hrobu. Mimo to řada menších řádů.) Třetí oddělení rozesílá papežská breve. Kardinálský státní sekretariát řídí nyní kardinál Gasparri. — Vedle státního sekretariátu mají ostatní kuriální úřady pouze podřadný význam, jako apoštolská kancelář, kdysi nejvyšší papežský správní úřad a dnes jen expedice papežských breve. Jako úřad pro propůjčování nižších beneficí jest i dnes ještě apoštolská datarie. Udílí obročí, pense atd.

Do Svaté země

Ms. r. R. dol. Zháněl

Kolik peněz nutno počítati na takovou pout do Svaté země? Tak asi ptá se každý čtenář.

Roku 1910 platilo se za jízdu a stravu v I. tř. 470 K, v II. tř. 420 K, ve III. tř. 320 K. Po válce se vše velice zdražilo. Poněvadž pout měla býti usnadněna kruhům co nejšířším, jeli jsme veskrze ve III. třídě. Cesta dráhou z Prahy až k moři v Terstu a z Brindisi až zase do Prahy stojí asi 700 Kč; přeplavba na moři kolem 3000 Kč. Lístíku okružního pro Egypt a Palestinu jsme nedostali, nýbrž musili si ho vždy koupiti na místě u kasy. Na tato vydání jakož i za stravu, byt jízdu automobily je třeba si vzítí alespoň 6000 Kč. Kromě tedy přípravy šatů a prádla jakož i pomocných knih nutno cestovateli do Svaté země, chce-li se zdržeti asi měsíc na cestě, alespoň 10.000 Kč. Obnosem tím možno zcela dobře vyjítí, netřeba šetřiti, ale nesmí se také zbytečně vyhazovati a utráceti.

Část první.

Z Jitčiny vsi do města Davidova.

Z domova do Prahy.

V pondělí velikonoční dne 21. dubna 1924 oznámil jsem v zámecké kapli v Jičínovsi u Jičína v Čechách, kde shromážděnému věřícímu lidu každou neděli a svátek sloužím mši svatou a kázu, svou pout ke hrobu Božímu, prosil je o modlitbu a slibil, pamatovati na všechny na místech srdci křesťanskému nejdražších. Po kázání přišlo se jich několik se mnou rozloučiti, ptali se, kdy dorazíme do Jerusalema, aby mohli vzpomínati.

V úterý 22. dubna 1924 odlouživ o půl 5. mši svatou a pomodliv

se cestovní modlitby církevní vstoupil jsem o 6. hodině do vlaku, který obvyklou cestou přes Kopidlnu, Nymburk, Poříčany dovezl mne do stověžaté naší matičky Prahy. Tak jsem se z milého svého tuskula na bílém zámku, zrcadlícím se v nedalekém rybníku, obklopeném pěknými doubravami, z tohoto milého koutku, kde česká královna Jitka založila před věky svou ves, ocitnul se v prastarém sídle Libušině, v drahé a milé naší matičce Praze, kde jsem chtěl dokončiti ještě přípravy k daleké cestě.

A měl jsem k tomu věru toho dne právě příležitost vzácnou. Toho dne odpoledne konal Klub duchovenstva Československé strany lidové v Cechách adorační hodinku a konferenci. Odpoledne o 2. hodině měl v krásném chrámu Páně u křižovníků vedle mostu Karlova vldp. opat Metoděj Zavoral velmi pěknou promluvu o svátostném Spasiteli, vzpomínaje při tom biblické události o horícím keři na úpatí Horebu. Pak následovaly dojemné zpěvy, modlitby; hodinová adorace byla ukončena svátostným požehnáním. Po adoraci promluvil k přítomným kněžím J. E. papežský nuncius pražský msgr. F. M a r m a g g i, který byl adoraci také přítomen. Přítomné kněžstvo odebralo se do sálu v domě Katolických tovaryšů, kde byly pastorální referáty a přednáška dra Alfreda Fuchse o eucharistických Hymnech sv. Tomáše Akvinského. Průběh této slavnosti a projevu ucty k nejsvětější Svátosti oltářní byl velice důstojný, naplnilo mne nemalou radostí, že jsem mohl býti přítomen a tak nejvhodněji připravili se k posvátné pouti ke hrobu Spasitelovu...

P o ž e h n á n í n a c e s t u.

Památný den českého patrona sv. Vojtěcha 23. dubna 1924 byl ustanoven pořadatelem za den odjezdu z Prahy. Před tím přijali všichni členové výpravy svaté svátosti, večer pak o 6. hodině dostavili se do kostela OO. dominikánů v Praze. Tam přijel sám zástupce sv. Otce, pražský nuncius J. E. arcibiskup msgr. F. Marmaggi, aby poutníkům posvětil kříže a udělil jim požehnání na cestu. Napřed vystoupil vldp. převor konventu P. Odillo Pospíšil na kazatelnu, kde nám gratuloval ke vzácné cestě, dodával odvahy ke mnohým obtížím, jež cestou se dostavují, a přál šťastnou cestu. Po kázání posvětil nuncius červené kříže, jež dle ustanovení římského jsou odznakem poutníků k Božímu hrobu, a připíal je vlastnoručně každému z nás na prsa. Dokonav posvátný obřad, udělil napřed všem poutníkům i četným shromážděným věřícím svátostné požehnání, pak promluvil latinsky o cestě do Svaté země, dav pak apoštolské požehnání, rozloučil se s námi.

Bylo nám to všem velikou radostí, že sám zástupce svatého Otce poctil nás při nástupu poutě svou přítomností a požehnal naše poutnické odznaky a dal nám apoštolské požehnání na dlouhou obtížnou cestu.

O 10, hodině večer vstupovali jsme na Wilsonově nádraží v Praze do vlaku, který nás měl z Prahy od stříbropěnné Vltavy dovézt až do Terstu k modré Adrii. Nalezli jsme vůz, jedoucí z Prahy přímo až do Terstu, uložili si tam zavazadla, vlak hnul se přesně o čtvrt na 11 z nádraží. Venku byla úplná tma, měsíc nesvítíl, proto jsme z celého krásného poříčí řeky Sázy neviděli ničeho, až když vlak zastavil v Benešově, poznali jsme, že ujeli jsme již první kus své daleké cesty. Další cestou jsme trochu klímali; tak projeli jsme České Budějovice, ráno za tmy ještě před 3. hodinou byli jsme na hranicích republiky československé v Horním Dvořišti, kde se vlak zdržel skoro celou hodinu.

Celní prohlídka odbyla se velice hladce, rovněž pasy naše byly v pořádku, a tak jsme s rozbřeskujícím ránem uháněli rychle dále Horními Rakousy k hlavnímu městu Linci na Dunaji.

Cestou bylo dosti chladno. V Praze ráno dne 23. dubna poletoval ještě sníh, proto byli jsme rádi, že v našich vagonech se topilo. Každý z nás měl sice s sebou převlečník, ale teplého oděvu nemohli jsme s sebou nosit, byl by na takové dlouhé cestě slunečným a teplým jihem jenom obtíž.

Před Lincem přešli jsme zrovna pod poutním Postlingsbergem široký Dunaj, rychlík zastavil chvíli na prostranném nádraží, ale pak pustil se zelenajícími se pažity ruče dále. Ze šťavnatých lučin mile nás zdravily žlutající se petrklíče, mastné blatouchy a hojnými koočičkami obalené jivy. Minuli jsme výstavný Kremsmünster s jeho rozsáhlými budovami klášterními a gymnasiálními a zabočili do údolí řeky Steyery, kde alpská příroda stává se neustále vznešenější a velkolepější. Viděli jsme na nejvyšších horách bělati se sníh; ale také nebe se chmuřilo, v Selztalu přšlo notně, když vlak náš chvíli tam zastavil.

Hledíme pořád na vysoké hory, pak zase sledujeme běh zelené řeky, jež se vine travnatým údolím, vidíme četná výstavná města, mnoho průmyslových podniků, do vlaku vstupují a vystupují obyvatelé hor alpských se zelenými klobouky a lodenovými šaty; tak plyne čas, a když hodiny ukazují právě poledne 12 hodin, vjíždí rychlík do nádraží ve Štyrském Hradci.

Po půlhodinové zastávce jde to dále k jihu. Míjíme slovanský Maribor, před nímž je nám zase podrobiti se celní a pasové prohlídce. Celní a pasový zřízenec jugoslávský, když vidí krajany ze spřátelené Čechie, je velice vlidný, ani nedívá se na naše zavazadla, a tak jedeme nerušeně dále. Před našima očima mihne se Celje se svými četnými letohrádky, jedeme mimo řek, pak je zase přejíždíme, objeví se bílá Lublaň, objíždíme tamější bažinaté okolí a vstupáme vzhůru do Krasu. Zatím blíží se již opět večer.

Počasí máme různé. V Selztálu přšlo, u Mostu nad Murou se vyjasnilo, ve Štyrském Hradci bylo pod mrakem, jižněji zasvítilo slunce a hrálo velmi mile. Kdežto v okolí Lince a v Alpách byly

stromy ještě holé, kvetly u Mariboru již třešně, bílé jejich siluety vyjímaly se velice pěkně v zelených lučinách a trávnicích.

Za Lublaní vjeli jsme do Krasu. Stmívalo se již, proto jsme na krajinu valně neviděli. Ale přece jsme pozorovali, že zalesňovací činnost tu činí pěkné pokroky.

Ještě jedenkrát bylo nám projítí celní a pasovou prohlídkou, a to v bývalé Postojně, nyní italském Puzzuoli. Italští orgánové počínali si velice mírně, takže by se od těchto jinak ohnivých synů jihu mohli lekde iinde učití. — — —

Z Postojny až do Terstu jeli jsme opět černou nocí. Když jsme přešli Svatým Petrem, sjížděli jsme dolů. Plní nedočkavostí čekali a těšili jsme se, že uvidíme neb uslyšíme moře, ale noční temnota byla neproniknutelná. O půl 10. hodině večer vystupovali jsme konečně v Terstu z vlaku, ve kterém jsme pobýli skoro 24 hodiny. Když jsme šli k blízkému hotelu, začalo pokrápětí. Dívali jsme se na moře, na kterém stálo několik osvětlených parníků, ale neviděli jsme ničeho, je-li klidné nebo pohnuté. S myšlenkou, aby jenom zítra při nalodění a při plavbě po moři počasí bylo příznivé, uléhali jsme večer, po prvé na své pouti do Svaté země v cizině a v soušedství moře. — — —

Stopami prvních křesťanů.

Po noci probdělé ve vlaku spali jsme v Terstu výtečně. Nemilo bylo nám však, když ráno uvítal nás hustý dešť. Když jsme po 6. hod. ráno šli podél „Canale grande“ — „Velikého průplavu“ — s četnými loděmi a lidovým tržištěm kolem něho, do kostela sv. Antonína Paduánského sloužiti mši sv., přšelo, jako by lil z konve! Z okolních hor, které amfítheatrálně obklopují Trest, kouřilo se také pořádně! Věru, špatná to vyhlídka na naší odpolední plavbu, jež má trvatí celé 3 dny, tedy 3kráté 24 hodiny!

Než přes to přednášeli jsme v pěkném, výstavném, prostranném kostele velikému divotvůrci Paduánskému a před oltářem milé Matičky nebeské, mocné ochránkyně všech plavících se na moři, důvěrné a pokorné pčsby své.

Po mši svaté šli jsme se trochu podívatí po městě. První a jediná cesta vedla nás k velechrámu a biskupskému domu svatého Justa. Vystoupili jsme tam po četných schodech a tak ocitli jsme se, po nejprve na své pouti, ve stopách prvních křesťanů.

Nevím, proč a jak působí vždy místa, posvěcená živou vírou prvních křesťanů na mne dojem velikým. Když představím si svaté apoštoly a jejich žáky, jimž dostalo se toho štěstí, že viděli, slyšeli, provázeli našeho Pána a Spasitele, Ježíše Krista, ozývají se v duši mé struny nejcitlivější. Proto i tu na březích divuplné Adrie, kudy kráčely nohy svatého Marka, jeho učedníkův i jiných žákův apoštolských, hleděl jsem velice dojat na staré zbytky antic-ké, jež dojísta viděly křesťany prvních století, jak statečně vyzná-vají víru svou až do mučednického prolití krve své! — — —

Chrám svatého Justa stojí na místě, kde původně stála pohanská božnice. Ve IV. století vystavěli tu křesťané kostel mariánský, k této starokřesťanské basilice připojili zbožní potomkové v VI. stol. svatyni sv. Justa. Ve věži kostelní jsou zazděny zbytky staré stavby pohanské. Uvnitř v kostele jsou prastaré nádherné mosai-ky, představující Pána Ježíše s apoštolý a Pannu Marii. Ušlechtilé tyto památky umění starokřesťanského zvyšují ctihodný dojem, kterým působí na nás celá tato starobylá stavba.

Velmi mile byli jsme překvapeni, když jsme na starobylé věži čili kampanille uviděli velikou pamětní desku, ve které se děje zmínka i o národě našem. Je to veliká mramorová deska, vsazená do starého zdiva na památku ukončení války 1914—1918. Líčí se tu hrdinný zápas národův, a výslovně uvádí, že „divise československých vojínů“ přispěla velmi vydatně ke zdárnému ukončení ukrutného boje a pomáhala Italům dobývatí svobody.

Je sice v Terstu ještě mnoho jiných památných výstavných kostelů, jako Panny Marie Maggioro, svatého Petra a jiné, ale nezbylo nám času, abychom si je tentokráte prohlédli. Rozhlédnuvše se jenom z náměstí kolem dómu po městě novějším, jež v elipse obklopuje moře, jakož i po nedozírných vlnách širé Adrie, sestupovali jsme zase dolů. Prošedše několik úzkých uliček, ocitli jsme se v městě novém, a to zrovna na nejvýstavnějším náměstí, zvaném „Piazza Grande“, „Veliké náměstí“. Jest obklopeno nádhernými moderními budovami, kolem jezdí elektrická dráha, běží mnoho lidí, hrčí četné povozy, letí automobily, zkrátka, je tu pravý rychlý život moderního města — — —

Několik dat dějepisných.

V Terstu a jeho okolí střetli se různí národové, zápolice o nadvládu. Původ svůj má město již v letech 130 před Kr. Tenkrátě usadili se tam vojenští osadníci, tvořice jakousi vojenskou hranici. Po rozpadnutí říše římské měnil Terst své pány; patřil Byzantským, Gotům, Longobardům, Frankům. Tam až prodrali se Arabové, vládli tu ovšem také Benátčané, ale v doby ty vnikal sem již živel slovanský, jakož knížata slovanská zápasila tu nejednou o nadvládu.

Až do těchto končin sahala moc velikého krále českého Přemysla Otakara II. Jeho říše prostírala se totiž od hor Krušných až k modré Adrii. „Připojí k titulu svému i panství Pordenone (Portus Naonis) v Itálii hořejší. Působení jeho šířilo se i dále, neboť nejen knížata slezští a polští někteří, ale i města Verona, Treviso, Feltre a jiná v Itálii a ve Friaulch dala se dobrovolně v ochranu jeho.“ Tak čteme v „Dějinách národu českého“ od Františka Palackého, II. díl, strana 34.

Roku 1382 dalo se město Terst dobrovolně pod ochranu vévody rakouského Leopolda Pobožného. Zůstalo svobodným městem a přístavem. Byvši spojeno pod jednou vládou se zeměmi alpskými a českými, zkvetlo město velice, jsouc jediným přístavem velikého

tohoto území. Bylo také však mnoho vynaloženo na výstavbu a zvelebení jeho.

Mírem po světové válce 1914—1918 dostal se Terst k Itálii. Nepodaří-li se mu připoutat k sobě zámořský obchod zemi, s nímiž dříve byl spojen, čbtojí sotva proti konkurenci tolika jiných přístavních měst nynějšího království italského. Proto snaží se správa přístavní navázat styky se sláty nástupními, jak učinila i v republice naší.

Terstský biskup — českým dějepiscem.

Název: „Terstský biskup českým dějepiscem“ zní jaksi divně. A lze ke slovíum těm, dodati závěr, ještě více překvapující: „Český dějepisec — římským papežem!“ A přece všechny ty neočekávané věty obsahují jen čistou čirou pravdu historickou!

Muž, o němž platí slova tatc, slul Eneáš Sylvius Piccolomini a potom Pius II. Do dějin milé vlasti naší zasahuje právě v době nejkritičtější, v době bouří husitských.

Eneáš Sylvius byl potomkem starobylého šlechtického zchudlého rodu Piccolomini ze Sieny; narodil se dne 18. října 1405 v městečku Corsignano u Pienze. Rodina byla tak chudá, že všichni musili pracovatí na poli. Ale Eneáš vzdělával se pilně, studoval práva a dal se pak na dráhu diplomaticko-politickou. Přidržel se s počátku vzdoropapežů a nevedl života právě vzorného. Když však roku 1446 se dal ve Vídni posvětití na podjáhna, změnil život i názory. Byl tehdy ještě ve službách německého císaře Bedřicha III. Tehdejší slavný český pán Kašpar hrabě Šlik, kancléř tří císařů, jeden z nejčelnějších mužů toho času, poznal ho a přispěl mocným vlivem svým k prvnímu jeho povýšení na vyšší hodnosti duchovní.

Eneáš Sylvius cestoval velice mnoho. Dne 19. dubna 1447 byl jmenován, jsa ještě podjáhнем, od papeže Mikuláše V. biskupem terstským. Meškaje v době zimní v Terstu, napsal, byv vybidnut učitelem mladého krále Ladislava Kašparem Wendelem, traktát o výchově dětí knížecích, nadepsaný „Tractatulus ad regem Bohemiae Ladislaum“. Eneáš hájí zásadu všestranné výchovy, duše i těla. Ve „věnování“ píše: „Přáli bychom si, až Tobě přijde čas, nastoupití vládu, aby velikými nehodami zeslabené Uhry, jakož i hroznými bludy zpustošené Čechy pod tvým žezlem si oddechly a dřívější se zaskvěly slávou! Čehož bezpochyby se nám dostane, vyplní-li se očekávání, jež o sobě v nás vzbuzuješ. Neboť naděje, již v Tebe skládáme, vane na nás jako libá vůně plného pole, jemuž poželnal Pán!“

Roku 1451 byl Eneáš vyslán na sněm benešovský v Čechách v příčině nezletilosti krále Ladislava. Tam poznal přední pány české, některé z nich znal ovšem již ze své úřední činnosti ve Vídni. V rozmluvě své s králem Jiřím z Poděbrad vyjádřil se dle Palackého „Dějin národu českého“, díl IV., strana 135 takto:

„Království toto bylo někdy ve stavu nanejvýš kvetoucím a mezi

zeměmi západními nejbohatší. Dařily se v něm všechny ústavy nábožné a všech nauk studia bývala tu slavná. Nyní země chudá jest, vyhubená, zubožená! Proč, medle? Protože pravda naše lhátí nemůže, ana dí u evangelisty: „Každá říše v sobě rozdvojená zpusťována bude a dům padne na dům.“ Vy Čechové netoliko mezi sebou jste rozdvojení, ale také od větší části křestanstva odtrženi; aniž posloucháte církve římské, ačkoliv ona matka a mistryně je všech věřících, ani přijímáte rařízení sborů církevních. Kdybyste přijali jednotu církve a chodili v domu Páně se svorností, snadno by království vaše nabylo dávné své důstojnosti a slávy zase.“

Dojista slova pravdivá, i dnes časová! — — —

Jako kardinál začal Eneáš psáti za pobytu svého v lázních Viterbských asi roku 1457 dílo pro nás velice důležité, totiž latinskou kroniku českou. Látku sebral k ní již dříve od českých rodáků. Je to neveliké dílo o 72 kapitolách. Vypravování jeho je plynné a celkem i dosti správné. Adan. z Veleslavína vydal český překlad této kroniky, vsunuv do ní ještě příslušné části kroniky Kuthenovy, a dí o Eneášovi: „Nalézají se v kronice jeho mnohé potřebné a užitečné paměti.“ Také chválí na několika místech národ náš a mluví o něm uctivě, dávaje jim tu čest, že jsou smělí, udatní, stateční, nestrašliví v nebezpečenství, u věcech válečných sběhlí, slibův a přívovědí svých zdrželiví, k pobožnosti náklonní a jiné. „On nejprve knížata a krále české i slavné skutky jejich, a tak historii českou cizím národům ve známost uvedl, o kterémž prve neměli žádné vědomosti.“ Palacký podotýká ve svých „Dějínách národu českého“, díl IV., strana 123, kterak Eneáš svými „hojnými spisy, jež o dějínách národa našeho pozůstavil, vděčnou pojistil sobě u nás památku“.

O kostelích ve vlastech našich praví Eneáš ve své „Historii české“ v hlavě 36: „Myslím, že žádné království v celé Evropě nebylo nadáno za našich časů tak hojnými, tak vznešenými a tak ozdobnými chrámy, jako království české. Chrámy do nebe čnicí, podivuhodné délky a šířky byly kryty kamennými taškami, oltáře do výše se pnoucí plně zlata a stříbra, jímž byly ostatky svatých, oděvy kněžské, protkané perlami, všechny ornáty bohaté, náčiní velmi drahocenné, vysoká a velmi široká okna propouštěla světlo krásným sklem a podivuhodnou prací uměleckou. A netoliko ve městečkách a městech, nýbrž i na vesnicích bylo lze se tomu podívat.“ Na tuto zprávu Eneášovu odvolává se i náš historik Palacký ve svých „Dějínách národu českého“, díl II., strana 361, když líčí květ krásného umění v Čechách. — — —

Roku 1449 stal se Eneáš biskupem v Sieně, 1456 kardinálem, dne 19. srpna 1458 nastoupil jako Pius II. na prestol Petrův. Hlavní jeho snahou za doby jeho pontifikátu bylo, aby odvrátil od Evropy nebezpečí, hrozící mocí tureckou. Chtěl proti nim podniknouti výpravu křížovou, odebral se proto do Ankony, ale tam umřel dne 15. srpna 1464. Jako papež vynikal nejen řídkou obsáhlou vzdělaností a duchaplností, nýbrž i upřímnou zbožností, laskavostí a jed-

noduchostí života. Mladistvého pchlouznění svého litoval a snažil se je napravití velmi snažně. „Věřte starci více než mladíku,“ tak praví, „necente laika více nežli papeže; zavrhněte Eneáše, držte se Pia!“ (Srovnej: Český bchovědný slovník, I. díl, str. 112 slovo: Aeneáš Silvius Piccolomini; dr. Frant. Kryštůfek, Všeob. církev. dějepis, díl II. část II. str. 579 a nn.; Palacký, „Dějiny národu českého“, II. a IV. díl; Riegrův Naučný slovník, slova: Aeneas Sylvius, I. díl, str. 45; slovo: Šlik, díl IX. str. 68; Václav VI. Tomek, Dějepis města Prahy, díl VI., str. 214 a nn.; Wetzer und Weltes Kirchenlexikon, X. svazek, str. 46 a nn.; Světová knihovna č. 856--858, Aeneas Sylvius, Historie česká, vydal Jiří Vičar a j.).

Štastnou cestu!

Kolik těší se jich, když uvidí moře a mohou u něho si pobýti? My však nemohli jsme v Terstu u modré Adrie déle prodlévatí. Nedaleko „mola“, t. j. kamenného náspu, vybíhajícího do moře, stál již náš parník „Vienna“, t. j. „Videň“, parní jeřáb pracoval pilně, aby z Terstu odvezl co potřebují v Orientě.

Rychle šel tedy každý nakoupiti, čeho bylo třeba na cestu mořem. Mně připadlo, starati se o věci potřebné ke mši sv. Hostie vzal jsem v Praze u sester dominikánek v Černé ulici, víno chtěl jsem koupiti v Terstu. V kostele svatého Antonína řekli mi, že je nedaleko vinný sklep, kde lze koupiti pravé přírodní bílé víno, jak je předeepsáno ke mši svaté.

Hledal jsem v okolí kostela a štastně našel jsem jakýsi sklep. Byl to skutečný sklenutý sklep, v něm několik velikých sudů s vínem, v místnosti pak a před ní stálo několik osmahlých Italů, pochutnávajících si na domácím tom moku.

Na otázku, má-li bílé, čisté přírodní víno, odpověděl skladník kladně a hned mi ho točil. Podočknul jsem: „Míním, že jste katolík; potřebuji víno ke mši sv., dáváte mi pravé přírodní?“ — „Ovšem, jsem katolík, můžete se spoléhati, že dám pravé přírodní.“ — Okolostojící ptali se mne, kam jedu, kolik je nás poutníků, když slyšeli, že do Svaté země, tu přáli mi všichni „Štastnou cestu!“

Tu viděl a cítil jsem, a se mnou i všichni tam přítomní, že náboženství stejné je také mocnou vzájemnou páskou. — — —

Na loď!

Před 12. hodinou v pcedne jsme se všichni sešli a odebrali se společně k nedalekému „molu“ čili náspu, u něhož stál mohutný dvoukomínový parník s nápisem „Vienna“. To byla loď, jež měla býti 3 dny naším domovem, a měla nás dovéztí do Alexandrie v Africe. Celé dopoledne pracoval parní jeřáb a nakládal zboží, jehož si vyžaduje Orient od nás. Nyní již přestal jeřáb hrčeti, zato postaven můstek, po kterém cestující vstupovali na loď.

Uvedli nás do „přízemí“ lodě, jež měla 3 poschodí. Tam zrovna

uprostřed byly kabíny III. třídy. V jednotlivých byly 4—10 lůžek pro cestující. Každý dostal své číslo, jež bylo na lodním listku, rovněž postel měl téhož čísla.

Hned vedle kabin byla prostranná jídelna, dlouhé stoly, bíle kryté a při nich přišroubované židle. Lůžka v kabinách byla rovněž pevně přišroubována k podlaze a ke stěně.

První pohled na úpravu III. třídy uspokojil nás. Mnozí z nás byli by raději volili I. nebo II. třídu, ale konajíce pout, chtěli jsme všichni pohromadě nésti břímě a horko dne, nechtěli jsme se od sebe odlučovati. Učinili jsme dobře, nikdo nelitoval, nějaká ta menší obtíž snesla se hravě, celkem byli jsme s ubytováním, stravou, obsluhou, jakož i s možností pobýti na palubě, zcela spokojeni.

Vůdce vykázal poutníkům místa, každý položil si tam svůj kufrík, potom spěchal nahoru, aby viděl ještě, co se děje před odjezdem.

Všech poutníků je nás celkem 23; je to první pout poválečná ze střední Evropy, z končin bývalého Rakouska, jak důrazně a radostně vytknul v Jerusalemě náš přívětivý hostitel prelát msgr. dr. František Fellingner, proto budtež tu uvedeny jména prvních těchto poutníků ze svobodné československé vlasti. Jsou to:

1. Beneš Fr., Blažovice u Brna, Morava; 2. Bílý Vojt., Jablonec u Mimoně, Čechy; 3. Černý Vojtěch, Loučeň u Nymburka, Čechy; 4. Jemelka František, Krčmaň u Olomouce, Morava; 5. JUDr. Kalandra Otokar, Praha, Čechy; 6. Keller Ant., Letovice, Morava; 7. Koch František, Lauteraach, Vorarlberg; 8. Koutná Marie, Koberčice, Hlučínsko; 9. Mlynářiková Anna, Teplice-Šénava, Čechy; 10. Otava Josef, Koberčice, Hlučínsko; 11. Otta Václav, Mčely u Nymburka, Čechy; 12. Prchal Jan Lohel, Vojslavice u Želiva, Čechy; 13. Sklenářová Anna, Svatý Kopeček, Morava; 14. Stratil Alois, Poruba, Slezsko; 15. Šolek Mikuláš, Nová Lublice, Slezsko; 16. Šorm Antonín, Praha, Čechy; 17. Šustr Jaroslav, Smolárna, Polsko; 18. Tajchman Josef, Plesná, Slezsko; 19. Tihelka Vilém, Holešov pod Hostýnem, Morava; 20. Urban Alois, Šlapánice, Morava; 21. THDr. Zháněl Rudolf, Brno, t. č. Jičínovec, Čechy; 22. Zigmund František, Jičín, Čechy; 23. Zvěřinová Rozalie, Mčely u Nymburka, Čechy.

Odjezd.

Stáli jsme nahoře na palubě. Nad námi měla loď ještě 2 poschodí, pod námi bylo mezípalubí. Proto stáli jsme hezky vysoko nad vodou a nad molem, měli jsme pěkný přehled přes celé okolí. Viděli jsme krásnou amfiteatrální rozlohu Terstu, jenom že jsme neměli valného rozhledu, bylať po ranním hojném dešti mlha. Ale tepleji bylo tu rozhodně než u nás. V Praze před odjezdem, tedy přede 2 dny, poletoval drobný snížek, zde dnes chodíme v letním kabátě, bez svrchníků, a není nám chladno.

Kolem parníků hemží se lidí jako mravenců. Pobíhají sem tam po můstku, přinášejí balíky, pak přisupá automobil, z něho vystou-

pí několik lidí, jdou na loď. A co nás zajímalo nejvíce: jako hlídače zanechali v autu — psa. Všichni z vozu odešli, pes pak se v něm rozložil, nedař nikomu přistoupiti, byl si dobře vědom své úlohy. — Potom zase přivezli poštu, asi o 1. hod. zazvonili ponejprv, u stavičném shonu, loučení lidí dole a prohlížení zvědavců, plyne čas odměřený rychle, než se nadáme, zarachotí přístroje, které vyzvedují koive, pak bije na nedaleké věži 1 hodina, lodní píšťala zahvizdne pronikavě, parní stroj nasadí, opře se o vodu, jež začíná mohutně šplounatí a šuměti, obrovská masa železného kolosu se hýbá, pomalu otáčíme a již vyjíždíme z přístavu.

Rádi byli bychom se kochali pohledem na vzdalující se zemi, ale vltom zavzněl zvonček. Volali nás k obědu, proto musili jsme ruče sestoupiti a přisednouti ke stolům. Byli jsme zvědaví na jídelní lístek. Uspokojil nás úplně. Byl sice pátek, byli jsme nucení část jídla vynechatí, ale i tak byl oběd dostatečný.

Při obědě pozorovali jsme velmi napjatě pohyby lodí. Vody, jež parní stroje rozrývaly, šuměly mocně, bylo to pro nás, obyvatele pevné pudy, něco nezvyklého, ale jinak plula loď klidně, jenom málo kdy se trochu zakymácela, což však jinak nás nerušilo a neznepokojovalo. Kéž jenom zůstane to tak pořád!

Kolem pobřeží Istriie.

Po obědě vyšli jsme na palubu. Terst zapadl již do vody za obzorem, za to bylo v dáli viděti dosti vysoké zelenavé pobřeží s četnými bílými osadami. Bylo to pobřeží istrijské, náležející nyní k Itálii, značnější osady, jež se tam rýsovaly na pobřeží, byly města: Kopar čili Capodistria, Pirano, Poreč čili Parenzo, Pulje čili Pola. Jednotlivosti v nich nebylo možno rozeznati pouhým okem, toliko bylo viděti pěknou polohu těchto míst. Líbí se nám tím více, když vychází slunce a ozařuje svými jasnými paprsky nádhernou tuto scenerii.

Jízda je velice příjemná. Svítí teplé sluníčko, moře je hladké jako zrcadlo, loď pluje klidně a nerušeně. Díváme se na vzdálené pobřeží s jeho pěknými obrázky, mezi nás a pobřeží sunou se četné plachty nejrůznějších tvarů a barev; jsou to rybářské kocábky, jež vyjely si na lov. Také několik kouřících parníků rýsuje se na obzoru. Je viděti, že jsme blízko břehu, hojně obydleného...

O 4. hodině zvoní opět na nás. Podává se dole svačina; každý si může vybrati buď bílou kávu nebo čaj s citronem, mlékem, k tomu bílé pečivo s čerstvým máslem. U stolu je hodně hovoru, někteří jsou na lodí a na moři ponejprv, líbí se jim to velice, nemohou si vynachváliti... Zkušenější však říkají: Jenom kéž to tak zůstane až do Alexandrie...!

Sedíme ještě u svačiny, když tu najednou počne venku houkati lodní siréna, pak zase zvoní zvon na přídi, což se opakuje neustále v malých přestávkách, loď pak zmírňuje své tempo. Mimoděk ptá se každý: Co se děje?

Spěcháme rychle na palubu, a tu vidíme kolem sebe moře mlh! Je přece ještě jen jaro, píšeme dnes teprve 25. dubna, proto nelze se divit, že je tu mlha! Příjemno však to není! Vždyť není viděti na krok! Kdyby plula nějaká loď proti nám, tu bychom jí ani neviděli! Proto třeba zvolnit běh lodní, dávat neustále zvukná znamení, aby každá loď se blížící byla varována . . .

Nejsou to právě příjemné pocity, jež pronikají nás při smutném houkání parní sirény a neustálém zvonění! Abychom nějak trapně ty chvíle ukrátiti, chodíme procházkou po palubě podél lodního zábradlí. Nevidíme zhola ničeho, jenom všude šedé mlhy neproniknutelné!

Na štěstí netrvala mlha tak dlouho. Asi hodinu jeli jsme tou nevlídnou šedí! Pak vyšlo ke všeobecné radosti zase zlaté slunce . . .!

Nad propastmi mořskými.

Než jsme se nadáli, minul rychle den. O 6. hodině zapadlo slunce do jasných vln modré Adrie, pak se na chvíli zbarvilo vše do ruda, nádherné barvy bledly na nebi i na moři, šedé stíny plazily se pomalu a jistě. Ještě rozeznávali jsme obzor dosti daleko — byla to ovšem samá voda, neboť byli jsme již na širém moři — přikrádal se soumrak. Tu však opět na nás zazvonili, musili jsme dolů k večeři. Neseděli jsme tam dlouho, ale, když po večeři vyšli jsme opět na palubu, byla temná noc, jenom zářily s vysokého nebe jiskrné hvězdičky. Dlouho procházeli jsme se na palubě, kochajíce se kouzlem noci nad propastmi mořskými, pak jsme si ještě pohovořili, po 9. hodině bylo již na lodi ticho, vše spalo . . .

V naší kabině spalo nás šest. Nebyla veliká, ale byla zrovna uprostřed lodí nad strojírnu, proto tam dali tolik loží, byla vždy dvě lože nad sebou. Spalo se nám dobře, moře bylo klidné, loď plula pravidelně, nic se nekymácejíc. Jenom asi dvě hodiny v noci ozývala se opět pořád lodní siréna a zvonek na přídi; byla opět mlha, proto tato výstražná znamení. Bylo to asi po půlnoci, ale k ránu vypluli jsme z oblaků mlh, proto přestaly ty děsivé signály.

Pobožnost na lodí.

Jsme poutníci, máme před sebou převzácný a převznešený cíl, zemi Spasitelovu. Proto musíme, jako praví poutníci, i na lodí konati příslušné pobožnosti! Jelikož je nás patnáct kněží a máme na moři být přes neděli, neseme s sebou polní kapli čili přenosný oltář se všemi potřebami ke mši svate. K celebraci byla nám vykázána paluba II. třídy na kenci lodí, která je se strany přední, odkud fouká obyčejně vítr, kryta. Ráno o půl 5. hod. šli jsme již nahoru, ale tam byl takový vítr, že nebylo možno postavití oltáře . . .

Tu byla dobrá rada drahá! Na štěstí měly naše čtyry poutnice pěknou, vzdušnou kabinu, samy chtěly také být přítomny mši svate a přijímatí, proto rychle jí upravily, postavili jsme tam na

stůl polní kapli, rozevřeli a improvizovaný oltář byl ihned připraven . . . Sloužili jsme u něho až do půl 10. hod. a bylo celkem asi osm mší svatých. Někteří kněží byli následkem mořské plavby jaksi rozčilení, proto zdrželi se a připustili jiné k oltáři . . .

Celé dopoledne jedeme širým mořem, nevidíme kolem sebe ničeho, než pohyblivé vlny modré Adrie. Zmitají se dosti, na některých ukazují se pěny, zlopověstní to mořští beránkové. Ale na štěstí je naše loď dosti dlouhá — měří asi 140 metrů délky, 16 m šířky — proto necítíme ke své radosti tohoto kolébavého pohybu, který obklopuje nás se všech stran!

Na palubě věje notný vítr, zvláště na přídí je ho cítiti velice, když tam jdete, musíte si držeti klobouk, aby vám neulítnul, ale při tom svítí a hřeje slunce až radost! V místečkách, chráněných před větrem, tvoří se proto skupinky vyhřívajících se poutníků . . .

U p a t y I t a l i e.

Itálie, jak známe její podobu z map, je velikým poloostrovem, čnicím do Středozemního moře; má podobu vysoké boty. Tam, kde asi je pata, leží město Brindisi, u něhož jsme měli dnes o 1. hodině přistáti. Následkem mlhy opozdil se však náš parník „Vienna“, proto dojeli jsme k patě Itálie až ke druhé hodině.

Zastavení v Brindisi bylo zajímavým přerušením naší mořské jízdy. Jeli jsme doposud vždy daleko od břehův, anebo loď plula naprostou pouští vodní, kde oko nevidělo ničeho, než nebe a moře! V Brindisi však jsme zabočili do širokého přístavu, viděli tam starou tvrz, moderní nábřeží s pěknými budovami, mezi nimi palác „Terstského Lloydu“. Tu jsme se také ponejprv dívali na jižní vegetaci. U nás při odjezdu prášil se sníh, tuto vlají v libých, teplých váncích nádherné palmy, široké terenbinty rozestírají vodorovné své koruny, ční zelené pinie, dole pak kvete to všemi barvami. Blížíme se neustále více jihu, proto příjemné teplo, když loď stojí, zato počne to znova foukatí, třeba obléci teplý svrchník, když loď se dá v pohyb a octne se na otevřeném moři . . .

V Brindisi zastavili jsme se něco přes hodinu. Někteří vystoupili ven, ba prohlédli si i nejbližší okolí. Každý dostal u lodních schůdků — bylyť tu spuštěny schody a ne můstek, jako v Terstu — tvrdý lístek, který odevzdal, když se na loď vrátil.

Netroufal jsem si zajíti dále do města, ale vida hned u přístavu vinný obchod, sestoupil jsem, abych tam koupil bílého mešního vína, bychom neměli žádného nedostatku. Neměl jsem štěstí, za to ale podařilo se to spolupoutníkovi A. S. Každý vystupující přispíval dole u lodí na sirotky. Stály tam dvě sestry vincenciánky, které každému vystupujícímu nastavily kasičku. Dal jim skoro každý, neviděl jsem ani jednoho cestujícího, jenž by byl k nim proslavil tvrdého slova . . .

Po odjezdu lodí z Brindisi jsme posvačili a pak zase vystoupili na palubu. procházejíce a vyhřívajíce se. Břeh u Brindisi zapadl

brzy za námi v mořských parách, viděli jsme z daleka břehy italské Apulie, na jejíž nejjižnějším konci rýsoval se v pruhledných mlhách konec „paty“ Itálie.

Plujeme úžinou Otranskou. S nepokojem pozorujeme, jak rostou mořské vlny, hladina se čeří, čím jedeme dále, tím více. Cestovní příručky věstí, že prý moře bývá tu zřídka klidno! Ale my máme to štěstí! Ač vlny venku hodně si hrají, lodní stroj vrhá vlny vysoké, jako pořádné kupy sena, ač fouká důkladný vítr, naše „Vien-na“ se osvědčuje. Chvillemi sice i ona se otrásá, jako by setřásala ze svých plecí neposedně, dovádivé vlny s jejich bílými beránky, ale celkem drží se statně, razí si cestu přímočárnou a neprojevuje žádné chuti, dáti se do skoku s pohyblivými vodami! A tomu jsme my, obyvatelé souše, také velice rádi!

Západ slunce byl nádherný. Viděli jsme dva parníky, plující nám naproti. Zdálo se nám, že se ani nehýbají, ale pak jsme je rychle minuli. Zatím mizí nám na severo-západu jižní pata Itálie, vjíždíme do Jónského moře. Opět ukládá se soumrak na moře, jdeme dolů k večerí, po ní trochu besedujeme na zádi lodní, hledíce do rozčeřené hladiny vodní za loď, pak se procházíme podél kajut, posilivých, zatím co lodní stroj a vody mořské zdivočinám svým čumodíme trochu v saloně, když se klíží oči, usínáme spánkem spraved-tem večerní ukolébavku...

Neděle na moři.

Časně ráno, již o půl 5. hod., neseme kasetu s mešním náradím nahoru. Tentokrát je nám k celebraci uvolněn hudební salon II. třídy. Byli jsme v sobotu odpoledne u kapitána, který žádosti naší ochotně vyhověl. Od 5. hodiny skoro až do půl 10. hod. jsou neustále mše svaté. O 7. hodině slouží mši svatou náš vůdce, děkan Václav Otta, zpíváme mariánskou píseň „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“, slečna učitelka M. K. přednáší pěkný hymnus Matce Boží, také modlíme se růženec. K „naší“ mši svaté přicházejí i jiní cestovatelé lodní, jsouce rádi, že mohou tu zadosť učiniti své křesťanské povinnosti. Zvláště bylo viděti několik slovenských dívek, které vykládaly, že jedou do Egypta do služby, pak také Italy, kteří všude nepokrytě se hlásí ke své otcovské víře.

Nad mořem vzešel též překrásný nedělní den. Když slunce ráno vyšlo, zastkvěla se celá hladina mořská slavnostní barvou nachovou. Ale i celý den provázelo nás jasné slunce svým jižním jassem a teplem. Tam, kde lodní stroj vrhal vysoké vlny, tříštily se vody v tisíce drobných kapek, zářících všemi barvami krásného spektra. Časně z rána viděli jsme vysoké břehy řeckých ostrovů Kefalonia a Zakynthos. Potom se ukázaly daleko v mlhách kontury jižního Řecka, a někteří domnívali se viděti zasněžené vrcholky Tajgetu. Pak jsme zaměřili rovno na východ, kde se nám odpoledne objevily hory ostrova Kréty. Blížíme se tam neustále, hory rostou před našima očima, již rozeznáváme několikera pásma jejich, uprostřed

jsou nejvyšší vrcholky, na nichž je ještě znáti bílé rýhy sněhové. Kromě samého ostrova Kréty čili Kandie vidíme i jiné menší ostrovy, před tímto ostrovem rozložené, Gaudos a jiné. Jsme již tu ve vlastním Středozezemním moři, moře kolem nás jeví se sice neustále plno života, víří, hýbe se, vlní, od lodního stroje jdou vlny s mohutnými hřbety, za námi rýsuje lodní kýl hlubokou brázdou, moře pěje při tom velikým hukotem a šuměním svou nedělní symfonii, ale nad tím vším neustále září jasné sluníčko se zlatými, teplými paprsky.

Chvillemi přilétá hejno bělostných velikých racků, provozují ve vzduchu své divoké kejkle, pak zase vrhají se na rozčeřenou hladinu vodní, dávají se houpali rozpěněnými vlnami, pak letí s lodí o závod, vracejí se, potom vystřídá je jiné hejno. Ano i jakýsi drobný ptáček zabloudil na naši loď; kam se poděl, kudy odletěl, jsem nepozoroval.

Nedělní rozjímání.

Dlouho a dlouho máme Krétu s jejím souostrovím před očima. Bílé, křídové, vysoké svahy její — jež daly jméno naší „křídě“, latinsky creta — vidíme z daleka, pak je objždíme, nakonec zase ztrácí se nám za obzorem. Kréta, jež nyní se nazývá Kandii, je nejjihnější část Evropy. Staří znali ji dobře. Již Homér mluví o ní, jmenuje ji kolébkou Zeuse čili Juppitera, jež prý tam v kteréśi jeskyni vysoké, věčným ledem a sněhem pokryté hory Idy se narodil. Řekové bájili o Minotaurovi, statečném Theseovi, který zabil obludu tu pomocí Ariadny. Na ostrově bylo prý sto měst, slýnul krásou přírody, bohatstvím úrody, měl pěkné lesy, cedry, palmy, olivy, pomoranče, citrony, granáty, mandlovníky a jiné. Býval ve starověku samostatným, až dobyli ho Římané.

Símé evangelia Kristova bylo na Krétu přineseno velmi záhy. Mezi těmi, kteří o prvních křesťanských letnicích byli v Jerusalemě a stali se svědky prvního seslání Ducha svatého, vypočítávají Skutky apoštolské (2, 11) též Krétany! Těmito vodami, jež nyní brázdí naše „Vienna“ tak klidně, pravidelně, plul před věky svatý Petr do Říma, aby se tam ujal vedení celé církve. Jeho věrný druh v evangeliu, svatý Pavel, byl dle všeho na vodách krétských vícekrát. Ponejprv ocítnul se tu jako zajatec, když jel v průvodu setníka Julia do Říma. Svatý Lukáš, který líčí ve Skutcích apoštolských tuto cestu, zmiňuje se i o ostrůvku Gaudhos čili Gozzo, jehož bílé útesy isme dnes viděli zcela jasně. (Skutky apoštolské 28, 16.). Jenom že jel tu veliký apoštol národů za zcela jiných poměrů! My jedeme na loď, vystrojené vším moderním pohodlím, moře kolem nás je klidno, svítí slunce, loď pluje tíše a klidně. Jak zcela jinak bylo tenkrát!

Jeli loď plachetní, bylo na ní celkem 276 osob. Byla to loď alexandrýnská, přestoupili na ní v přístavě Myře v Lycii; až tam totiž doplavili se z Caesareje lodí adrumetskou. Z Myry pluli podél bře-

hů malo-asijských až k městu Knídu. — Bylo to již v září, kdy na Středomoří vanou silné větry. — Tam nadarmo usilovali dostatí se do tohoto přístavu, proudy a větry mořské nesly je jiho-západně k ostrovu Krétě. Vskutku spatřili za nedlouho východní pobřeží krétské s mysem Salonone. Obepluli šťastně ostrov na východě a podařilo se jim dostatí se do přístavu, zvaného „Dobrým“ — „Kali Limenes — název ten zůstal přístavu až do dnešního dne. Zatím nastal již říjen, kdy plavba se považovala za nebezpečnou. Ustanovili se tedy na tom, že přezimují na Krétě, jenom by byli rádi ještě dopluli na západní její konec, kde byl ve Fenika bezpečný přístav, kdežto „Dobré“ čili „Krásné přístavy“ byly k jihu a východu otevřeny. Když nastal proto plavbě této příhodný jižní vítr, chtěli se dátí na cestu . . .

„Muži, vidím, že plavba bude s nesnázi a s velikou škodou nejen pro náklad a pro loď, nýbrž i pro život náš!“ Tak varoval před odplutím svatý Pavel (Skutky apoštolské 27, 10.)

Ale výstrahy jeho se nedbalo. Dvorný a šlechtetný setník Julius, který neustával Pavlovi prokazovati všude blahovolnost, měl za to, že ve věcech námořních je kapitán a majitel lodi zkušenější, proto dal na radu jejích. Námořníci vytáhli rychle kotvy, vypluli s roztaženými plachtami ven — tak důvěřovali počasí, že záchranného člunu ani nevytáhli na palubu — nýbrž vlekli ho vzadu v moři za sebou . . .

Pluli podél jižního pobřeží krétského, najednou však zadul od východu bouřlivý vítr, jak se tu častěji stává. Odrážeje se od hory Idy, valil se na vlny. Loď, touto vichřicí překvapená při plných plachtách, nemohla se proti větru udržeti; byšší uchváčena odchylným proudem, dčstala se po strašlivé plavbě asi 45 km k nevelikému ostrůvku, zvanému Gaudos, nyní Gozzo. Podařilo se jim připlouti dostí blízko až k němu, takže byli chvílku chráněni. I použili toho, aby záchranný člun vytáhli z moře na palubu; bylo k tomu třeba hodně námahy, neboť člun již již se potopoval v rozvířených vlnách; kromě toho hrozily rozzuřené vlny, že přervou řetěz, kterým byl upevněn k lodi hlavní.

Loď sama plula s dostí velkou námahou, neboť všechna prudkost bouře vrhla se na jediný stěžeň s ohromnou plachtou, jejíž šířka přesahovala šířku lodi. Krátké vlny mořské narážely neustále na spodek lodní; i zpozorovali námořníci zrovna na těchto místech, že žebrovi lodní jde od sebe, dostává trhlíny a propouští vodu. Proto musili se podjati práce velmi obtížné, ale předúležité: totiž obvázati trup lodní lánovím a řetězy. Lana a řetězy podstrčené byly taženy vzhůru podél boků a hřídlem pevně stočeny; byla to nadlidská práce v této hrozné bouři na těch rozvzteklých vlnách, ale podařila se. Hlavní stěny sevřely se pevně, vzdorovaly vnikající vodě, loď byla zachráněna. Ale za to nelítostná bouře unášela ji dále a dále, až konečně vrhla ji na mělčinu u ostrova Malty . . .

Již tenkrátě snad, když měla loď přezimovati ve vodách krét-

ských, pomýšlel apoštol Pavel na to, rozšířiti a zvelebiti tu slův evangelia, jež padlo o prvních letnicích ponejprv v duše Kréřanu. Úmysl svůj provedl bezpochyby, když byl v Římě propuštěn z vězení, na své zpáteční cestě ze Španěl. Křesťanským osadám tamějším dal za prvního biskupa svého milého žáka a průvodce Tita. Jemu napsal také jeden z listů, který je přijat do knih Pisma svatého. Dle něho měl tam Titus práci hodně obtížnou.

Nyní je na Kréřě pouze asi 1000 katolíků, kteří mají svého biskupa v městě Kaneji. Ostatní obyvatelé jsou rozkolní Řekové a mohamedáni, ostrov sám patří ke státu řeckému.

Různé zprávy

Svůj k svěmu! je staré, avšak dobré heslo. V přítomné době více než kdy jindy je třeba na ně pamatovati. Máme své podniky katolické a namnoze dáváme své peníze do rukou ústavů nám nepřátelských neb alespoň k snahám našim lhostejným. Nejdůležitější složkou národohospodářskou je beze sporu pojišťování, a v tomto směru naše katolické hnutí mnoho vykonalo, neboť máme svůj vlastní ryze katolický ústav pojišťovací **Národní pojišťovna v Praze II., Spálená ul. 15.** a filiálku její pro Moravu, Slezsko a Hlučínsko v Brně, Panská ul. 6—10. Doporučujeme vřele tento náš svépomocný podnik přízni všeho katolického lidu nejen proto, že je to ústav katolický, ale také proto, že jest to jediná pojišťovna nekartelovaná, která má nejmodernější pojišťovací podmínky a nejlevnější pojišťovací sazby. Vdp. duchovní získají ještě další značnou výhodu, pojistili-li se prostřednictvím generálních zastupitelstev pojišťovny a to buď slov. Jednotou katol. duchovenstva arcidiecése olomucké (vdp. P. In. Mácha, děkan v Štarnově u Olomouce), aneb Jednoty katolického duchovenstva diecése brněnské (vdp. P. František Krchňák, farář, Lysice na Moravě), neboť tyto Jednoty smluvily s Národní pojišťovnou zvlášť výhodné sazby a provize z obchodů předaných Národní pojišťovně prostřednictvím kněžských Jednot případně fondu chorých kněží té které Jednoty. Veškeré informace, rady a pokyny na požádání ochotně sdělí centrální ředitelství v Praze, aneb ředitelství filiálky v Brně.

Dětská ozdravovna v Gradu, oddě-

leni českých ozdravoven na Adrii přijímá, počínajíc dnešním dnem, přihlášky pro sezonu 1925. Kancelář českých ozdravoven na Adrii nachází se pouze: Praha II., Vrehlického sady, č. 1., roh Václavského náměstí, telefon 7691. Dopisy budtež adresovány: Praha, poštovní schránka číslo 280.

Salesiáni přijímají zbožné, nadané a zdravé hochy od 14 do 22 let, kteří se chtějí obětovati pro mládež, též dívky, které se chtějí věnovati výchově divčích mládežů. Přihlásiti se mají hoši, kteří chtějí studovati na salesiánské kněze, nejpozději v květnu, v salesiánském ústavě v městě Perosa Arg. (Torino), Itálie, dívky po celý rok prostřednictvím tohoto ústavu u generální představené Sester Marie, pomocnice křesťanů. Žádost pošlete doporučeně, vyplíte krátce běh života a přiložte: křestní list, vysvědčení mravnosti od faráře a katechety, lékařské, poslední školní, po případě nemajetnosti a dovolení rodičů. Dívky platí jednou pro vždy 3000 Kč, Roční náklad na jednoho hochu je 3500 Kč, každý však platí jen dle možnosti a nechť sdělí, kolik by platil. Po vstupu do noviciátu, jež nastane po odhytí IV. třídy, přestane povinnost platiti. Cestu musí si každý platiti sám. Salesián doprovodí hochy do Itálie koncem prázdnin. Salesiáni prosí o milodary na chudé hochy, aby umožněno jim bylo studium, a Panna Maria zajisté hojně odplatí dobrodincům. Salesiáni přijímají též zdatné femeslníky a podob. za bratry-laiky, kteří by vyučovali ve svém oboru mládež jim svěřenou. Sv. Otec Benedikt XV. považoval salesiány za nejmilovnější kon-

gregaci, Pius XI. je nadseným obdivovatelem Boskovým. Oba papežové skládají velkou naději v práci salesiánů. Salesiáni nádherně působí mezi mládeží a dělnictvem a pro získání četných kněžských povolání. Je nezbytno, abychom získali Kristu široké vrstvy dělného lidu a četný kněžský dorost. Již papež Lev XIII. roku 1903 napsal: „Není pochybnosti, že kdokoli je přízniv námahám a podnikům salesiánů a účinně je podporuje, získá si mimořádných zásluh o svaté náboženství a o lidskou společnost.“ Pro jejich velkolepé sociální působení hodí se salesiáni zvláště též k tomu, aby získali nesjednocené Slovany církvi katolické. Kéž by též mnoho členů i jiných slovanských národů k salesiánům vstoupilo!

Lidová hra „Chrt“. P. Antonín Suchorodský nákladem družstva „Vlast“ v Praze vydal v r. 1924 v Bibliotéce dramatických prací a sólových výstupů pro jeviště katolických spolků a jednot lidovou hru povahopisnou o 3 jednáních „Chrt“, dle stejnojmenné povídky P. Václava Kosmáka, pro jeviště upravenou Loučenským. Knižka je věnována prelátu Šrámkovi, a jistě bude zařazena do her na našich jevištích.

Wydaconytros Cripne sw. Wasylija W. v Zolkiewě počíná vydávati *Annalecta Ordinis S. Basilii Magni*, jehož první svazek již vyšel. O krásném vědeckém podniku přinese me později důkladnější zprávu. Vydávané knihy budou jistě ozdobou řádu a prospějí východním otázkám, tolik důležitým v unionismu.

„Ukrajinský union“. Ukrajinský národ chce žít svůj samostatný život v Souborné Ukrajině pod vládou mo-

narchistickou. Stoupenci této myšlenky vydávají u nás v Písku časopis, zvaný „Ukrajinský union“, který vešel do druhého ročníku. Řídí ho ukrajinský emigrant B. Hrejnuk, který umí již dobře česky. My jistě přejeme z plna srdce Ukrajincům dosažení jejich cíle, ale také víme, že jsou tu velké obtíže. Část území jejich má Polsko, Rusko a Rumunsko, kteréžlo státy jistě s radostí nevydají zabrané území. A kdo je má přimět k tomu? Na Ukrajině by byla nejlepší půda pro unionismus.

„Nezvedené děti“. Matice cyrilometodějská vydala velmi důležitou a krásnou knihu pro každou rodinu a vychovatele dětí. Fernand Nicolay jest autorem tohoto díla, které ve Francii má již patnácté vydání! Dle tohoto posledního vydání přeložil spis P. B. Kyselý. Cena knihy jest 18 korun. Možno ji objednat v sekretariátě Matice cyrilometodějské v Olomouci, Wurmova č. 13.

České duchovní řády za rozmachu husitské bouře. Nákladem „Vlasti“ v Praze vyšel 1. sešit tohoto díla, jež jest příspěvkem k dějinám náboženské a sociální revoluce XV. století v zemích československých. Je to druhé vydání od Hlušiny. Cena 3 Kč.

Příspěvky na Apoštolát od 16. do 31. prosince 1924. Farní úřad Přerov 250, Rozstání 15, manželé Braunerovi, Prostějov 200, Vítkovice 80, Mariánská družina paní a dívek, Svatý Kopeček 45, Řepčín 45, Mariánská družina paní a dívek u Voršilek, Olomouc 25.50, farní úřad Chlum 52, Domaželice 75, Morávek, Moravská Třebová 2, Kroměříž u svatého Mořice 660, Myslivice 49.

Jediný katolický ústav:

Národní pojišťovna,

akc. spol. v Praze,
filialka pro Moravu, Slezsko a Hlučínsko
v Brně, Panská ul. 6—10.

Jediná nekartelovaná pojišťovna!
Veškeré odbory pojišťovací!

Chcete-li opravdu dobrou

harmoniku,

„Heligonku,

obratte se na firmu
Konst. Stibitz, Čes. Budějovice.

Česká rukodilná výroba harmonik.
Ceny snižené. Ceník zdarma.

Prvotřídní tkalcovské výrobky nejvýhodněji nakoupíte u firmy

Vendelin Dvořáček,

rukodil. tkalcov. V ČERVENEM KOSTELCI, (Podkrkonoší)

Vzorky zdarma. Zásilky vyplacené. Látky ve zbytcích po Kč 5-00. Majitel firmy jest členem
Orta čsl., čl. strany lidové a Jednoty lidov. živnostníků. Svůj k věcnému!

„Grnitou cestou . . .“

Vlasta Javořická, jež tolik krásného již napsala, korunuje touto povídkou svá ušlechtilá díla. Trnitou cestou prodírá se po válce zrazený český voják, továrník, legionář. Je zrazen tou, jež při odchodu do války ronila krvavé slzy a přísahala mu věrnost až za hrob. Po trnité cestě konečně dospívá ke svému štěstí, zachráněni . . . Krásná tato povídka čítá 236 stran, cena 10 Kč. Lze ji obdržeti v každém knihkupectví anebo přímo u nakladatelů **Františka Šupky v Hradol Králové**. Odběratelé „A sv. C. a M.“ mají velkou slevu. Povídku našim čtenářům doporučujeme.

Karel Bubeník,

Ztracená ul. 30. Olomouc, Telefon 812.

Sklo, porcelán, lampy, zrcadla. Vhodné dárky. Velký výběr dekorativních figur v různém provedení. Osvětlovací předměty. Velký sklad láh a záramování obrazů, zrcadel atd. Stavění ukle-nářství. Továrni sklad tabulového skla všeho druhu. Sklenářský řemesl se zárukou. Diamanty. Překupníkům velká sleva.

„Hostýn“ továrna na svíce a voskové zboží **Řeřucha a spol.**
v Bystřici pod Host., Morava,

doporučuje co nejuctivěji svoje výrobky.

Počteno: Na Průmyslové a živnostenské výstavě v M. Ostravě 1923 Bronzová medaile a diplom.
Na Brněnských výstavních trzích 1922 Stříbrná medaile. Na Hospodářské a průmyslové výstavě
v Trnavě 1924 Zlatá medaile a diplom. — Telefon čís. 28.

Josef Dykast,

mědikovectví,

Bzenec-Pisek, Morava.

Speciální výroba na přístroje ku pálení
slivovice, borovičky atd. dle nejnověj-
šího zařízení a zákon. předpisu, kotle
ku vaření povidel, výroba lodiček do
sporáků.

Varhany

harmonia, piana, prospektní píšťaly
a veškeré hudební nástroje

nejlevněji a nejrychleji dodá první
česká firma na Moravě (založena
r. 1862)

M. Strmiska a F. Imrich,
Uh. Hradiště.

Rozpočty zdarma a franko.

Lidové knihkupectví Ignác Hofírek, Olomouc

vydalo :

Řehulka. Ministranti Kč 12-20; Bystřina, Hanácké figurky Kč 29.—; Sheehan. Lukáš Delmege Kč 10 60; Malý kanclonál arcidiecése olomoucké v různých cenách — Dodá: Veškeré literární novinky, zvláště knihy zábavné, poučné, náboženské (misály, breviáře, codex atd. vše nejnovější vyd.), divadla, hudebniny. — Jedlné lidové knihkupectví v olomoucké diecési! Poznačte sobě adresu!

KNĚŽSKÉ ODĚVY zhotovuje za nejlevnější ceny

František Špunda, seminární krejčí v Olomouci
(naproti semináři).

Stále na skladě: plátěné a celuloidové kolary, birety, náprsenky
za nejlevnější výrobní ceny.

Swíce voskové, oltářní,

těž bezvadné polovoskové, pak
paškály, grana, kadidla, vše
vzorné jakosti dodává
levně česká továrna
na svíce a mýdla

*J. Pilnáček,
Hradec Králové.*

Založeno roku 1816.

Při obstarávání svých potřeb
obraťte se s důvěrou na naši
českou křesť. firmu

Karel Murla

odborný hodlnář a přísežný odhadce soudu
v Olomouci, *Anglická 29.*

Vede vždy
precisní hodinky
všech světových značek
Schafhausen, Omega, Zenith,
Doxa s písemnou zárukou a
přesně vyzkoušeny. Hojný sklad
zlatého a stříbrného zboží. Veš-
keré přibory ve velkém výběru
a v každém provedení. Bohatý
sklad přepychového zboží. Bu-
dičky. Vše za ceny tovární.
Správky se vyřizují ve vlastní
dílně a se vší přesností.

OLTÁŘE, SOCHY, JESLIČKY,

a ostatní vnitřní zařízení chrámová a jeho opravy pečlivě a levně provádí absolvent slátní
školy rezbářské

Mořic Studenik v Krásně nad Bečvou,
odborný závod pro umělecké práce kostelní a dekorační.

PRVOTŘÍDNÍ VELKOVÝROBA A SKLAD OBUVI,
výroba obuvnických svršků

Jan Plšek, Olomouc, Štefanikova třída č. 6.

Obsluha vzorná.

Telefon 617.

Ceny solidní.

Laciné knihy.

Poskytujeme Vám tímto možnost za laciný peníz obohatiti svoji knihovnu cennými díly theologickými. C. M. Tiskový spolek vydal svého času velké dílo preláta dra Pospíšila z Brna

Katolickou věrouku

ve 4 dílech a v 5 svazcích.

Pak vydal potřebnou příručku pro každý farní úřad a pro každého kněze od msgre dra Kachnika

„Výtvarné umění chrámové a hřbitovní“

Jelikož musíme vykliditi skladiště, kde tyto zbylé knihy byly uloženy, a zároveň má býti zaplacen deficit s vydáním spojený, jsme ochotni tyto na skladě jsoucí knihy prodati výjimečně za velmi sníženou cenu.

1. Msgre dra Josefa Kachnika „Výtvarné umění chrámové a hřbitovní“, o 200 stránkách a 13 obrazy, místo 25 Kč za 12 Kč.
2. Preláta dra Josefa Pospíšila: „Katolická věrouka“, díl. I.: „O Bohu jedním podle přirozenosti“, o 530 str., místo 52 Kč jen 26 Kč.
3. Preláta dra Josefa Pospíšila: „Katolická věrouka“, díl II.: „O Bohu Troj-jediném podle osobnosti“, o 284 str., místo 32 Kč jen 16 Kč.
4. Preláta dra Josefa Pospíšila: „Katolická věrouka“, díl III.: „O Bohu Stvořiteli“, o 730 str., místo 70 Kč jen 35 Kč.
5. Preláta dra Jos. Pospíšila: „Katolická věrouka“, díl IV. a): „O Bohu Vtěleném“, o 415 str., místo 45 Kč jen 23 Kč.
6. Preláta dra Jos. Pospíšila: „Katolická věrouka“, díl IV. b): „O Bohu Stvořiteli“ a „Mariologie“, o 360 str., místo 40 Kč jen 20 Kč.

Račte si lístkem kteroukoliv knihu vybrati a objednat, bude Vám obratem se složením lístkem zaslána vyplaceně. Račte uvážiti, že je to neobyčejná příležitost tak lacině si knihy velké důležitosti opatřiti. Jen okolnosti v předu vylíčené nutí nás k takovému kroku. Počet jednotlivých svazků zbylých není stejný, proto račte se obratem přihlásiti o knihy, které byste měl rád ve své knihovně.

Upozorněte i jiné na tyto velké výhody, každý knihy dostane, kdo se hned o ně přihlásí a pokud zásoba bude stačiti.

Vydavatelstvo C. M. Tiskového spolku

v Olomouci, Wurmova 13.

Pokladny ohnivzdorné, nedobytné, ocelopancéřové, železobetonové, proti násilnému vloupání *zaručeně* zabezpečené, jakož i ohnivzdorné osinkové skříně na knihy a spisy, tresory ku zazdění, kasety atd. vyrábí a nejlevněji dodává: První Mor.-slov. továrna na pancéřové pokladny

Jergl & Hadřík v Brně, Nová ul. č. 10. Telefon č. 48.

DVA POSUDKY NAŠICH TISKŮ

Mohou sloužiti za vzor — udivuje levná cena

Ve Vitřince (ročník II., číslo 4.), listé knižní kultury, byl uveřejněn o knihách G. K. Chesterton, *Anarchista Čtvrtek* a K. J. Erben, *Ruské a polské pohádky*, které jsme tiskli pro naše nakladatelství Ladislava Kunciče v Praze, tento posudek:

Kniha je elegantně vypravena, správně vysázena a slušně vytištěna na žlutě zbarveném papíru. Umístění sazbového sloupce na stránce je bezvadné; ilustrace jsou po knize správně a účelně rozsazeny, takže při této pečlivě výpravě udivuje levná cena.

Zde užito Saekula, které je velmi dobře čitelné, které vytvoří sevřenou stránku bez jakékoliv nervosnosti, snadno čitelnou. Přidám-li, že kniha je opravdu svědomitě sázena, stejnoměrně a čistě vytištěna, je tím řečeno, že to kniha, která může sloužiti za vzor knihám účelně vybudovaným. Tím je vyslovena největší chvála, kterou lze výrobek knih-tiskařského lisu zahrnouti. Celek působí nadmíru přívětivě, což konstatuji s tou větší radostí, vřda po dlouhé době opět nenáročnou knihu vkusnou, účelnou a řemeslnicky vzorně zpracovanou.

LIDOVÉ ZÁVODY TISKAŘSKÉ A NAKLADATELSKÉ
spol. s r. o. v Olomouci

(ARCIBISKUPSKÁ KNIH- A KAMENOTISKÁRNA V OLOMOUCI
LIDOVÁ TISKÁRNA V OLOMOUCI)

★

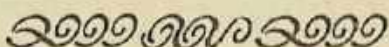
Rozpočty a návrhy zdarma.

★

Nová písma. Mnoho pochvalných uznání! Nové stroje.
 Veškeré tiskopisy společenské, jako: pozvánky na divadla, zábavy,
 akademie, plesy a jiné, navštivenky, svatební oznámení,
 poděkování, adresy, plakáty zhotovuje

Knihotiskárna „Snaha“ František Olšovský, Hranice.

Noviny, listy odborné, brožury, vědecké knihy
 ve všech jazycích, revue, ceníky, bankov. a úřed. tiskopisy,
 obchodní knihy, různé papíry, diplomy, pohlednice a j. v krátké době.
 Úprava vzorná. Zaručeně odbornická práce! Ceny mírné

Zbytky 2 až 6 m délky bezchybné:

Serie 1.	20 m vojenského plátna neblíbeného, 78 cm šíře, na prádlo, 2-6 m délky	Kč 92.—
Serie 2.	20 m voj. flanelu, neblíbeného, 75 cm šíře, na zimní prádlo, 2-6 m dlouhé	Kč 110.—
Serie 3.	20 m domácího proužk. flanelu, 70 cm šíře, na zimní prádlo, 2-6 m délky	Kč 120.—
Serie 4.	20 m jemného flanelu proužk, 72 cm šíře, na zimní prádlo, 2-6 m délky	Kč 140.—
Serie 5.	20 m domácího zeštrů rukodilných, 78 cm šíře, na košile, 2-6 m dlouhé	Kč 125.—
Serie 6.	20 m dom. oxlordu rukodil., 78 cm šíře, na košile dělnické, 2-6 m délky	Kč 125.—
Serie 7.	20 m domácího kanafasu na povlaky peřin, 78 cm šíře, 2-10 m délky	Kč 125.—
Serie 8.	20 m domác. barev. kanafasu, 120 cm šíře, na povlaky peřin, 2-5 m délky	Kč 170.—
Serie 9.	20 m Inletu-sýpkoviny, 80 cm šíře, 2-6 m délky	Kč 160.—
Serie 10.	20 m Inletu-sýpkoviny, 120 cm šíře, 2-6 m délky	Kč 240.—
Serie 11.	20 m Inletu-sýpkoviny, 90 cm šíře, na polštáře nejl., 2-5 m délky	Kč 200.—
Serie 12.	20 m voálů tmavých i světlých, smíšených, nej. jakostí, na šaty, 2-5 m délky	Kč 140.—
Serie 13.	20 m krepů eponžových, tmavé i světlé, smíš., zar. stálobarevné, 2-6 m délky	Kč 165.—
Serie 14.	20 m pestrotisků v nejlepší jakosti, 70 cm šíře, zar. stálobarevné, 2-5 m délky	Kč 150.—
Serie 15.	20 m modro- a šedotisku, 70 cm šíře, zaručené stálobarevné, 2-5 m délky	Kč 125.—
Serie 16.	20 m barchetů hermelnových, tlustých, na nejl. župany a šaty, 2-5 m délky	Kč 200.—
Serie 17.	20 m nejlepších barchetů tmavých, tkaných, bez vlasů, 2-5 m délky	Kč 190.—
Serie 18.	20 m nejměnějšího maccozeštrů, který možno vyvážeti, 3-7 m délky	Kč 165.—
Serie 19.	20 m nejlepšého anglického kretonu na bluzky a košile, 2-6 m délky	Kč 165.—
Serie 20.	20 m veštrů na šaty v různých vzorech, různé šíře, 2-6 m délky	Kč 165.—

Vše bezchybné, stálobarevné, z celých kusů střihané, praktické pro každou rodinu, nejvřeleji doporučuji.

Vzorky od zbytků se vzhledem na stálou změnu vzorů zaslány býti nemohou, mileráda vezmu však zboží zpět v případě, že by nevyhovělo — Pro ústavy jako sirotčince, školy, okresní péče o mládež a pod., zašlu na zkoušku bez dobírky, jinak vše pouze dobírkou. Poštovné, obal a daň obrátovou hradím sama, tedy žádné jiné výlohy. — Za dobrou jakost ručím

Emilie Stolínová, tov. sklad rukodilného zboží podkrkonoského
 v Náchodě, N. O.

Varhanářství

Fr. Fabiánek

ve Sloupě, Morava.

Vyrábí a dodává: *varhany a harmonia*. Opravy a ladění odborně a levně. Založeno r. 1904.

Frant. Mazalová

rozená Karásková

v Olomouci, Denisova 11.

Umělé květiny: kostelní, svatební, dekorační a pohřební.

Palmy všech druhů. Sklad rakví.

Mešní vína:

zaruč. přírodní nesporněná, vynikajícího jakosti:

Litavánské jemné a čisté . . . KĚ 7.— 1 l

Goyonhošťský rýžlink (uherské) KĚ 8.50 1 l

Biskupský rýžlink (z Jugoslavi) KĚ 9.50 1 l

Biskupský rýžlink (z Itálie) . . . KĚ 10.50 1 l

Tokajské vevejmené (z r. 1921) KĚ 12.— 1 l

Doporučuje a zasílá v sudcích i v lahvěch od 40 litrů výše přísežný dodavatel mešních vín

Fl. Čížek v Humpolci.

Vína pocházejí z biskupských vinit a jiných velkokaloků a jsou v chemickém státním ústavě v Praze analysována, takže přírodní původ jejich jest odborně zjištěn.

Sukně

polovlněné, neušité, černé, pestrobarevné, protkané, páskované, velmi trvanlivé, za 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 Kč Šátky na hlavu, teplé, od 7 Kč výše. Deky na koně 18 Kč až 28 Kč.

Dobírkou zasílá

*Jan Tušla, Jimramov,
Morava.*

Proč

nejraději obstarávám svůj nákup u firmy

Richter & Hill v Olomouci??

Proto,

že tam vždy velký výběr veškerých novotín jest, takže každé dámě se naskytuje příležitost *výhodně* nakoupiti a *uspokojivě* obsloužena býti.

Nejlépe koupíte

dámské a pánské látky, plátna,
etamíny ve všech módních bar-
vách, šátky, koberce a záclony

*orelské
kroje, látku na kroje,
šošilký*

a všechny součástky orelského
kroje parádního a cvičebního
stále na skladě má katol. firma

*J. Záletka,
Olomouc,*

Wilsonovo (Dolní) nám. čís. 9.

Všechny tiskopisy

pro jednotlivce, spolky, druž-
stva, nakladatelství, banky,
záložny, továrny atd.,
ve vkusné úpravě,
rychle a levně
dodá

*Lidová tiskárna
v Olomouci*

Lidové závody tiskařské a na-
kladatelské, spol. s r. o.

Klášteří 12. Mlýnská 11.

Moravsko-slovenská banka centrála v Olomouci.

Filiálky:

Bratislava, Brno, Hlučín, Hradec Králové,
Opava, Praha, Saštín, Uherský Brod, Zohor
a Žilina na Slovensku.

Vlastní a svěřené prostředky cca Kč 150,000.000.—.

Provádí veškeré bankovní a průmyslové transakce za nejvý-
hodnějších podmínek. Přijímá za velmi výhodných podmínek
vklady na vkladní knížky a běžné účty. Dotazy zodpoví
zdarma ředitelství centrály a filiálek.

Telefon Olomouc: 666 a 795.

Adresa telegramů: Moravoslovenská.

Umělecko-průmyslové dílny

Aloise Petrusa,

absolventa stát. odborné mistr. školy

Třebíč.

P. T. pány vzdělavatele dovoluji si upozorniti
na chvalně známá „*Loutková divadla*
Petrusova,“ tudíž

Zakládejte všude „loutkové scény“
ve vašich spolcích, tím skládati budete po-
vinnou daň Bohu i české mládeži, stavíce se do
služeb vychovatelských, pobavíte malé i velké
ve smyslu úmyslu Stvořitele všeho, co je dobré!

Určitá % odvádí mistr Petrus ústavu pro
zmrzačelé, pro které šije.

Úspěchy morální jsou veliké, režie žádá, stálý fin. zisk a zaměstnání mládeže.

Pište si o ceniky, rady a pokyny bezplatně firmě Petrus, Třebíč

Letos o 100 — Kč levnější a větší výbava.

Odborný závod pro bytová zařízení

Josefa Hanáka v Prostějově

dodává za ceny bez konkurence

klubovky,	koberce,	mosazný
pohovky,	záclony,	a
otomany,	pokrývky,	kovový
matrace,	linoleum,	nábytek.

A P O Š T O L Á T

sv. Cyrila a Metoda pod ochranou bl. Panny Marie
Ročník 16. Červen 1925. Číslo 6.

Zahrádka cyrilometodějská

Život sv. Cyrila a Metoděje

VIII.

Dvorské pletichy.

Není pochyby, že to byly hlavně pohnutky náboženské, jež podle vypravování legend oba soluňské bratry přivedly z výsluní císařského dvora do slunných a tichých údolí olympské hory. Ale všimneme-li si tehdejších poměrů ve vysoké společnosti carihradské, snadno připustíme, že vrozená touha po samotě a vědomí božského povolání byly zesíleny hořkou životní zkušeností, jež jim odkryla čírou pustotu a propaštnou ničemnost světského shonu v nejbližším okolí.

Logothet Theoktistos, v jehož paláci Konstantin našel za svých studií druhý domov, měl soupeře v bratru císařovnině, Bardovi, který ve své nezkrotné ctížádosti toužil po trůnu. Bardas netajil se svým nepřátelstvím k Theoktistovi, který požíval u císařovny veškeré důvěry a jako všemocný kancléř všechnu správu soustředil ve svých rukou. Mezi oběma soky propukl zjevný boj. Theoktistovi se sice podařilo prosadit vypuzení Bardovo z Cařihradu, ale v zápětí utrpěl porážku, neboť do sporu zasáhl císař Michal III. a na jeho bouřlivou žádost byl jeho strýc Bardas zpět povolán, plana pomstou.

Theodora, jinak dobrá a šlechetná panovnice, jež dovedla na příklad velmi úspěšně spravovati státní finance, učinila velkou a nenapravitelnou chybu, že se nepostarala lépe o výchovu svého syna, mladého císaře Michala. Sama tuto chybu později krutě odpykala a celá říše s ní. Michal ocitl se úplně pod vlivem Bardy, který přes své neobyčejné vzdělání, politickou obratnost a zásluhy o rozkvět byzanckých vysokých škol, byl mravně bezzásadný a nezalekl se žádného zločinu, sloužil-li jeho záměrům. Aby si Michala k sobě upoutal a vypěstil si z něho povolný nástroj pro

své smělé plány, hověl všem jeho dětských choutkám, úmyslně probouzel v hochu spící vášně, pozýval jej v útlém věku na lov, brával jej v hry a pitky a naváděl k rozkošnictví, ke vzdoru a neposlušnosti proti matce, namlouvaje mu, že se chce provdati za Theoktistu a sama vládnouti. Věděl, že vedle neschopného panovníka lehce na sebe strhne nejvyšší moc, proto s mrzkou nesvédomitostí ubíjel duševní i tělesné síly chlapcovy. Zapletl jej do osidel jakési Eudokie Ingeriny, která svými nestoudnými způsoby budila veřejné pohoršení. Nepomohlo ani, když císařovna s Theoktistem jej oženili s Eudokii Dekapolitou, neboť dřívější milostnice si dovedla u Michala udržet své posavadní místo. Tak se stal z Michala prostopášník a pilecký a v dějinách mu také zůstal přímětek Opilec (řecky Methystés). Pořádával se svými přáteli rouhavé církevní maškarády a nerozpokoval se potupiti osobně ani patriarchu. Neměl smysl pro nic, leda pro cirkusové hry a pro zločinná taškárství svých klumpánů.

Michal viděl v Theoktistovi, hlavní opoře císařovnině, svého přítele a dal se snadno od Bardy zpracovati tak, že se postavil v čelo spiknutí, jež Bardas proti Theoktistovi zosnoval. Našlo se dost prodejných lidí, kteří doufali, že se převratem vyšinou. Vinili Theoktistu, že se obohacoval na účet státu, poukazovali na domy, lázně a sady, které si zařídil v blízkosti císařského paláce, na způsob, jakým si hleděl pojistiti svou osobní bezpečnost. K spiklenčím přidalo se několik vlivných osobností, prý i princezna Kalomarie, sestra Theodořina. Když vše bylo připraveno, dal Bardas znamení, Theoktist byl jat, a poněvadž se bál, aby jej císařovna nevysvobodila, zavraždili jej v žaláři. Stalo se to v letech 854 až 856.

Jak asi musely tyto události otrástit citlivou duši Konstantinovou, jenž Theoktist se stal druhým otcem! Čím mu mohl býti klamný lesk císařského dvora, když nahlédl takto za jeho šalebné kulisy? Zdaž je to přímo něštvalo z tohoto ovzduší, otráveného chtivostí, piklemi a krví, do skrytých samot zapadlých samostanů? Nesouvisela také Metodějova resignace na slovanské knížectví právě s tímto pádem Theoktista, jehož podpora jistě měla nemalý vliv na jeho rychlý postup ve službách státních? Nevíme sice, kdy se uchýlil do kláštera na horu Olymp, ale bylo to asi v polovici padesátých let, tedy právě v době, do níž spadá úkladné zabití Theoktistovo. Legendy ani slůvkem nenapovídají, že by byla jaká souvislost mezi svržením kancléře Theodořina a odchodem bratří do kláštera. Jen v životě sv. Metoděje jako bychom potíhovali vzdálený ohlas těchto otřesných změn, jež se tak blízce dotýkaly obou bratří. Právě se tam (kap. II.) o Metoději, že byl „v tomto životě svědkem četných a rozrušujících bouří“, že však „nechtěl své drahocenné duše poskvřniti věcmi, jež netrvají na věky, a proto, jakmile našel vhodnou chvíli, zhostil se vladařství a odešel na Olymp“. Sotva lze si mysliti, že by to byly bývaly správné potíže, které mu ztrpčovaly život. Mnohem dravěji jej as

rozjítřovaly zprávy z Carihradu, a měl-li již přirozenou nechuť k světskému povolání, silnou milostí Boží, který vhodnější okamžik bychom našli pro jeho úklon z veřejné služby, než pád jeho příznivce a protektora? Bylo by možno mysliti i na zřeknutí nedobrovolné, kdyby nás k tomu oprávněoval nějaký pokyn v pramenech, ježto se státním převratem souvisela v Byzanci, jako jinde, persekuce stoupců dřívějšího režimu a povyšování straníku. Aťsi tomu bylo jakkoli, o tom, zdá se, nemůže býti sporu, že násilné změny v dvorské kamarile nemohly zůstat bez sledu v životě našich sv. apoštolů.

Po odstranění Theoktistově ponechány sice Theodorě ještě císařské pocty, ale moc její byla zlomena, a Bardas, který tím dosáhl hodnosti kancléře a domestika scholarum, toužil dále po titulu císařském. Vítězná strana dvorská chystala se již, aby císařovnu odstranila z paláce, ale ta je předešla: ve shromáždění senátu zřekla se trůnu na podzim roku 856. Netrvalo dlouho a byla od svého nezdárného syna, jenž se ujal nyní vlády, a svého bratra Bardase přinucena i se svými dvěma dcerami vstoupiti do kláštera (v září roku 857). Její majetek byl zkonfiskován. Ještě div, že ji nesáhli na život.

Snahy po sjednocení slovanských národů ve víře

Děk Apoštolátu Američanům

Působení našich delegátů dp. P. Pospíšila a Jemelky, jakož i zemřelého P. Jaška pro Apoštolát a spolupůsobení mnoha horlivých kněží a redaktora pana H. Dostála v Americe probudilo velký zájem mezi našimi krajany americkými pro ideu cyrilometodějskou.

Apoštolát podjal se velkých úkolů a naši krajané v Americe skytli k tomu účelu tak vzácnou pomoc, že zasluhují všeobecného našeho uznání.

Pan redaktor amerického „Hlasu“ Hynek Dostál zaslal předsedovi Apoštolátu ndp. arcibiskupovi dru L. Prečanovi zprávu o tamních poměrech vzhledem na Apoštolát, o nadšeném působení tamních kněží i o své spolupráci. Zmínil se též, že svatý Otec jej odměnil, vyznamenav jej záslužným křížem. Prosi, aby směl dále ve jménu Apoštolátu mezi krajany působiti a aby jeho jmenování za důvěrníka Apoštolátu, kterého se mu od zesnulého ndp. arcibiskupa dra Stojana dostalo, jemu i všem kněžím nadále potvrzeno bylo.

Ndp. předseda zaslal panu redaktorovi odpověď, kterou uveřejňuje americký „Hlas“ v čísle 3636 ze dne 8. března, jak následuje.

Moravský metropolita katolickým Čechům v Americe.

V těchto dnech obdrželi jsme od ndp. arcibiskupa olomuckého dra Leopolda Prečana dlouhý a obsahově velmi důležitý dopis, týkající se především činnosti a úkolů Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje ve Spojených státech. V listě tom ndp. metropolita moravský vroucně děkuje všem obětavým pracovníkům a dárcům, všem upřímným přátelům veliké, světové myšlenky Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje v Americe a prosí jménem této svaté slovanské a Kristovy myšlenky všechny krajany, kněze i laiky o další přízen a pomoc, již křesťanství a slovanští národové tolik právě v této době potřebují. (Poselstvím tímto k našemu katolickému kněžstvu a lidu ve Spojených státech napsanému ndp. arcibiskup Leopold Prečan, metropolita moravský, otevřeně a přímo — jak je to jeho ušlechtilé povaze vrozeno — vše náležitě osvětlil, takže každý, kdo toto čísti bude, pozná, kde je pravda a jak vznešené jsou cíle Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje, pro něž vším úsilím nynější sv. Otec Pius XI., jak sami přímo z Vatikánu víme, pracuje. Doufáme pevně, že nyní všechna nedorozumění v příčině snah Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje padnou a že opět nastane mezi námi po-

třebná silná, svorná, společná, svatá vůle k dobrým a celku našemu prospěšným činům! — Red. Hl.)

Mezi jiným píše: „Milý pane redaktore! Vznešený cíl Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje jistě dovede zanítit a měl by též rozplamenit každého věrného Čecha, jemuž blaho časné i věčné milého našeho národa na srdci leží; jsou však bohužel dnes mezi námi lidé — o lidech církvi sv. a sv. víře nepřátelských tu nemluvíme — kteří hlásí se sice k táboru katolickému, ale pro Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje nemají pochopení anebo podkládají mu zámysly, jichž jest naprosto dalek. A když tak děje se u nás doma, kde máme Velehrad a slávu jeho před očima a k bratřím Slovákům východním několik málo set kilometrů cesty, pak se nedivím, že i u Vás v Americe nejsou všickni Čechové svatě myšlence cyrilometodějské oddáni, jak by toho vznešenost a neobyčejný význam její zasluhovaly. Doslechl jsem dokonce a bolest mne pronikla při tom, že se někteří lidé neostýchají všelijak o něm mluvíti a o něj se otírali, ačkoliv sám sv. Otec Pius XI. a před ním jeho slavní předchůdci dali Apoštolátu nejvyšší církevní úchvalu, nadali jej mnohými výsadami a co nejvíce často a častěji jeho práci i cíle věřícím doporučili. Kde je tu, pro Boha, církevní katolický, vlastenecký duch a to známé „sentire cum ecclesia“, cítiti s církví, když se někdo opovází dílo tak doporučené a tolikrát proslavené napadati a jemu škoditi? Je mi lhostejno, kdo tak u Vás činí, ale bohužel mi stačí, že se našli lidé, kteří tak činí.

Za to však máme naplňuje hřejivou radostí, že přes odpor a nepřiznání proti Apoštolátu našli se v Americe víře i církvi věrní krajané naši, kteří, nedbajíce lidských řečí, vzornou obětavostí přispěli k oslavě sv. Cyrila a Metoděje v jejich Apoštolátě pod ochranou Rodičky Boží Marie Panny. Radostně mne dojímalý zprávy našich dvou misionářů dpp. Františka Jemelky a Lva Pospíšila, když mi líčili, jak bratrsky byli přijati od mnohých kněží na vinici Páně za mořem pracujících a s jakou ochotou dostalo se jim vydatné podpory v díle apoštolátském. Nejdůstojnějším pánům biskupům, kteří dovolili ve svých diecésích našim misionářům kázatí a sbírky konati, poděkuji se ještě zvláště. Ale již dnes Vás prosím, abyste veřejně, pokud Vám možno, poděkování mé, jež jim vzdávám, prohlásil a mým jménem slíbil, že budu sv. naše apoštoly slovanské Cyrila a Metoděje i Matku Boží svatohostýnskou za ně prositi, aby se jim dařilo dílo, k němuž jsou povoláni, aby řídili církev Boží.

Prosím též, abyste veřejně zdůraznil, že peněz v Americe nasbíraných bude výhradně použito jenom k účelům apoštolátským a k žádným jiným, tedy ani ne na stavbu Stojanova anebo na umorování dluhů, jež na něm váznou. Buďte ubezpečeni, že v té věci budu bedlivě přihlížeti, aby z kolekt apoštolátských nebylo účelům Apoštolátu na jakýkoliv jiný účel vzato ani halře, třeba jinak uzsávám, že Stojanov, dílo mého přehorlivého předchůdce, má pro pevnost náboženského života neobyčejný význam, který

se jistě ztrojnásobí, až se myšlenka laických exercicií více vžije.

Rovněž neváhám prohlásiti, že jak Vy, velectěný pane redaktore, jenž máte o Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje takové zásluhy, tak i všichni důstojní pánové v Americe, kteří byli a jsou důvěrníky Apoštolátu, v hodnosti této ode mne jste potvrzeni a k apoštolátnímu dílu autorisováni. Jakmile mi dp. František Jemelka oznámí jména všech oněch dustojných pánů spolubratří, učiním tak každému zvláště, uznáte-li toho potřebu.

Doufaje, že tato má upřímná slova budou vzata od amerických mých drahých bratří a sester tak upřímně, jak upřímně jsou míněna, prosím všechny věrné české katolíky za oceánem, aby se nedali másti ani úlisným slovem ani listy ani žádným jiným způsobem, kdyby kdokolivěk chtěl Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje pod ochranou Panny Marie napadati nebo podezřívati nebo jej poškozovati. Zápolíme v naší vlasti o svatý odkaz cyrilometodějský a kdyby nebylo pevné víry, že sv. Václav, dědic země české, nedá zahynouti ani nám ani budoucím a že sv. apoštolové Cyril a Metoděj vyprosí svému lidu stálosti k víře a zbloudilým našim bratřím návrat k opuštěnému pramenu věčné spásy, pak bychom zemřeli v tom zápase, vidouce množství nepřátel a jejich moc. Ale Hospodin, kterýž řídil ruku Davidovu, že porazil Goliáše, hanobícího lid izraelský, neopustí ani nás, když máme takové v nebesích orodovníky. Prosím Vás, předraží bratři a milené sestry, abyste na nás nezapomínali a nezatvrzovali srdci svých ve chvíli této, kdy jest nám napjati kdekterou silu duše i těla, chceme-li zdolati těžký nápor, jenž se na nás valí. Víím, že i u Vás máte těžkosti a trampot víc než dosti. I v Americe jest se synům Eviným bráti slzavým údolím. Ale obcování svatých jest nám dokumentovati vždy a na každém místě. Věřte, že já a věřící moji bychom se nerozpakovali Vám pomoci, kdybyste byli potřebni a my šťastnější nežli Vy.

Prosím Vás, přemilý pane redaktore, abyste toto poselství moravského metropolity v listech svých i jinak, jak jest Vám možno, prohlásil. Já zatím budu denně při mši svaté Vás i všech amerických přátel panětliv, aby dobrotivý Pán Bůh Vaši lásku k nám odměnil co nejhojněji časným požehnáním a splatil jednou úplně životem věčným. Tu důvěru v srdci mám, že nás neopustí ani Bůh ani žádný dobrý člověk.

Pokládal jsem za nutno, abych věci tak důležité, jako jest Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje, věnoval více řádek, než by někdo měl za vhodné. A nyní mi dovolte, abych Vám, velevážený pane redaktore, co nejsrdečněji blahopřál a blahopřání svých pp. tajemníků s Vámi sdělil k tomu velikému vyznamenání, jehož se Vám od sv. Otce dostalo. Přišel jsem bohužel pozdě, odkládaje úmysl svůj až na cestu do Říma, již podniknu v měsíci říjnu. Když však nejdůstojnější pan biskup lucký mne předešel, mám z toho upřímnou radost jakož i každý Vás přítel u nás Vám papežského vyznamenání co nejsrdečněji přál.

Konečně potvrzují příjem 1550 Kč, jež jste mně ráčil zaslati prostřednictvím Moravsko-slovenské banky a které jsem odvedl pokladníkovi Apoštolátu vdp. profesorovi Horákovi v Litovli. Pán Bůh Vám zaplať a naspoř! Vzpomínaje denně Vás a Vašeho zemřelého bratra P. Josefa v modlitbách, pozdravuji Vás i Vaši ctěnou rodinu a všechny známé i neznámé přátele v Americe co nejsrdečněji, zehním Vám všem i ušlechtilým snahám Vaším a jsem Vás

† dr. Leopold Prečan,

arcibiskup olomucký, předseda Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje.

Němci a slovanský unionism

H. D.

Každý Čech a Slovan dobře zná tu německou „lásku“ vůči Slovanstvu, každý čtenář časopisů ví, že to byli Němci, kteří na zničení slovanských křesťanských bratří pustili bolševické židovské vrahy do Ruska a je tam podporovali a dodnes podporují, by úplně zeslabili, ba zničili naše křesťanské ruské bratry. Světová válka se se strany Prusáků a všech Němců prohlašovala jako válka světa germánského se světem slovanským.

Když ruský lid hladý po milionech hynul, tu národ náš ve staré vlasti i zdejší naši upřímní vlastenečtí krajané, zvláště naši obětaví čtenáři „Hlasu“ hleděli dle sil svých pomoci. Francie, Italie, svatý Otec, ale především naše Spojené státy věnovaly miliony a miliony dolarů pro hladem hynoucí slovanské křesťanské bratry v Rusku. Vláda washingtonská 20 milionů dolarů odhlasovala na zakoupení živin a šatstva, ale berlínská vláda a Němci, po celém světě roztroušení, nepřispěli těm ruským ubožákům ani jediným červeným centem, ba naopak, četli jsme v jejich nacionalistických německých časopisech články, z nichž vyřázela pekelná radost nad tím, že ruský, slovanský, náš bratrský národ pod krutovládou bolševických Židů hynie. V nejstrašlivější době pro slovanský ruský národ neučinili Němci naprosto ničeho, ač největší část viny na neštěstí Ruska měli právě tito Němci!

A v těchto dnech jsme svědky něčeho, co nás opravdu překvapuje. St.-louiský časopis „The Church Progress“ přináší ze dne 22. ledna 1925 dvousloupcový článek, jehož autorem je Němec a jehož nápis je „The catholic union for conversion of the separated „brethern“ in the near east“. A ve článku tom se dočítáme věci podivuhodných. Talk na příklad tam čte, že vdp. Augustin von Galen, opat kláštera emauzského v Praze, tuto unionistickou organizaci vytvořil se schválením videnského kardinála Pifflla, ale ani slovíčka v celé té dlouhé zprávě není o dlouholeté činnosti v této příčině konané českým episkopátem a především ndp. arcibiskupem drem Ant. Stojanem, ač již před tímto velikým apošto-

lem unionismu byli to velicí kardinálové olomučtí Fürstenberg a Fr. Bauer, kteří již od roku 1863 a pak hlavně od roku 1885 proti těm Němcům, proti té vídeňské vládě, proti takovým německým kardinálům Pifflům, kteří Slovanům nikdy ničeho dobrého nepřáli, budovali myšlenku unionismu a Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje!

V celé té zprávě není ani slovíčka o unionistických sjezdech na Velehradě, o tom loňském čtvrtém velikolepém sjezdu, jehož se téměř všichni slovanští biskupové a arcibiskupové účastnili. V celé té zprávě není ani slovíčka o akci Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje ve Spojených státech, ač týž časopis nedávno přinesl o Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje delší sympatickou zprávu. Ve článku tom se píše, že prý teprv 16. srpna 1923 tato akce (německá ovšem) schválena byla svatým Otcem!

Toto všecko je velice podezřelé a „límeo Germanos et dona ferrentes!“ „Bojím se Němců, i když přinášejí dary!“ Tato čistě germánská akce je příliš průzračná, než abychom jí řádně nechápali! Najednou tolik německé lásky ke křesťanským slovanským Rusům, Srbům a Bulharům, jež před několika lety ti Berliňáci i Vídeňáci chtěli vyvraždit a vyhubit. Víme dobře z historie, co Němci pod předstírkou šíření křesťanství učinili z polabských Slovanů! Víme dobře, proč sv. Metodějovi nastrčili zločinného Wichinga, a chápeme dobře, velmi dobře, proč nyní, když už přes 50 let páně Čechové, Slováci, Chorvati a vysoce vzdělání Rusové a Bulhaři pracovali na myšlence unionismu, jež nyní roste v obrovitou, svělovou, křesťansko-slovanskou myšlenku, proč nyní honem také Němci vídeňští jsou pro křesťanské Slovanů nadšení!

Unionismus je myšlenka čistě kulturní a slovanská, nemá nic co činit s politickými rejdy, jaké v ní chtějí vložit naši „nejvěrnější“ přátelé a „sousedí dobří“ Němci.

A proto: „Němci, hands off!“ od slovanského unionismu! Nevěříme vám! My už jsme dosti kulturně vyspělí, abychom si tyto věci bez přisluhování Němců ke konečnému prospěchu Slovanstva přivedli!

A budeme-li my Slované v této věci zajedno, pak si to v té své slovanské rodině sami k svému vlastnímu prospěchu přivedeme, především proto také, že nynější svatý Otec Pius XI. je do všeho výborně zapracován a snahy slovanského unionismu všemožně podporuje. Němci by měli dosti práce doma se svým luteranismem, kalvinismem a sektou starokatolíků. Nač mají své síly tříštit a pomáhat nám Slovanům?!

Redemptoristé východního obřadu

S. Kovářová

Několikrát již přátelé „Apoštolátu“ četli o řeholnicích — redemptoristech východního obřadu, kteří i v naší republice misíemi působí v diecési prešovské. Podáváme tuto dle časopisu „Analecta C.S.S.R.“ a jiných pramenů několik zpráv, vypisujících činnost jejich mezi Ukrajinci v Kanadě a v Haliči.

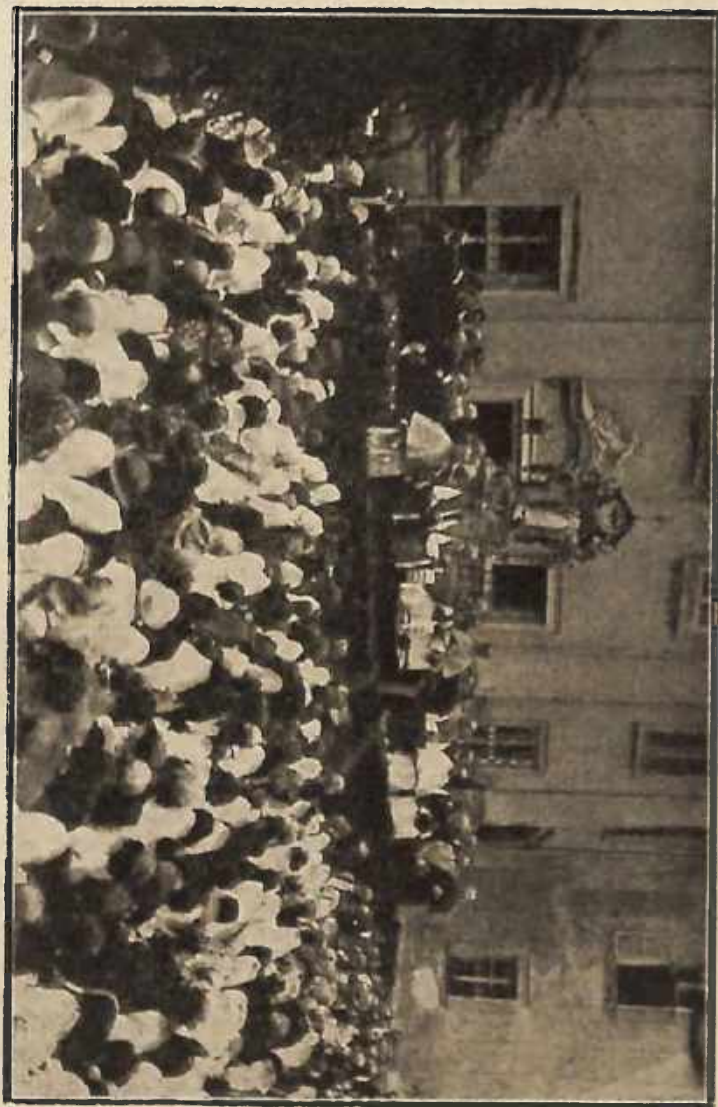
Koncem devadesátých let minulého století poslal provinciál belgických redemptoristů několik kněží do britské severní Ameriky (Manitoba), aby pracovali mezi Poláky, jichž tam žije ani 50.000. Horlivě tyto slovanské misie podporoval i jeho nástupce v úřadě od roku 1901 P. Josef Strybol. Časem setkávali se jeho misionáři s jiným lidem, rovněž slovanského původu a jazyka příbuzného; vyhýbali se však katolickým chrámům a vymlouvali, že ode dávna pro ně služby Boží konávají se jiným jazykem i obřadem. Kněží měli málo a proto mnozí duchovně žili velmi opuštěni.

Byli to Rusíni, kteří se houfně stěhovali do Kanady z Evropy. Také o ně rozhodli se misionáři pečovatí, aby jejich práce nebyly bez výsledku. Po některých úvahách jal se P. provinciál vyjednávat v Římě, aby u svaté Stolice vymohl dovození pro své misionáře, přijatí národní obřad rusínsky, řecko-slovanský. Dovoleno, a první, jenž milosti té použil, byl P. Achilles Delaere. Byla to věc do té doby v kongregaci neslýchaná, ale osvědčila se. I jiní spolubratři jeho odhodlali se k následování. Překážek, které každou velikou věc provázejí, jako nezvyklých obtíží jazykových a rituálních, naskytlo se dosti. Misionáře povzbuzovala však důvěra a láska věřících, neboť ti, plni radostí, že naši kněze svého obřadu, hlásili se k nim. Když roku 1907 P. Strybol složil úřad provinciála, misie mezi uniaty krásně počala se rozvíjeti. Dosud však byla jen v slibných počátcích. Aby se dokonale upevnila, bylo nutno postarati se o výchovu nástupců, a to hlavně kněží rusínských, což jinak nezdálo se možno, než tak, že kongregace Nejsvětějšího Vykupitele usídlí se mezi Rusíny v Evropě, aby odtud ze středu národa misionáři vycházeli mezi vystěhovalce americké. K uskutečnění záměru toho účinně přispěl nejdůstojnější pan metropolita Lvovský msgr. Šeptýcký. Nejen povzbuzoval, ale i nabídl své letní sídlo v Haliči Unív (Uniów), kde by se prozatím noví kněží z Belgie uchytili. I svatá Stolica schvalovala tento záměr zvláštním listem z 11. června 1913 na generála redemptoristů. „S velikou radostí“ — píše kardinál — prefekt propagandy Gotti — „čtu, že jednáte s nejdůstojnějším panem metropolitou Lvovským o založení řádového domu v jeho diecési. Děkuji za ochotu, s níž Otcové vaši díla toho chápou se pro blaho církve sjednocenné. Vždyť z největších starostí Propagandy byla ona, aby lidu rusínskému v Kanadě dostalo se kněží nevázaných rodinou, proto dychtivě očekával jsem

zpráv o vašem jednání. Protože, jak se zdá, věc je zajištěna, spěchám projeviti Vám své uspokojení a očekávám že brzy mne zpravíte, kde první řeholní rodina bude ustavena, zda i noviciát založiti hodláte a kteří z kněží vašich do Haliče budou poslání, aby

Arcibiskup dr. L. Prečan mluví na valné hromadě Apoštolátu na Velehradě.

dán^a byla jim možnost přijati obřad východní a jiné vhodné pravomoci."

Prvý klášter zřízen 16. května 1913 a již v srpnu někteří otcové z provincie belgické zaujali v něm nové sídliště. Superiorem jme-

nován P. Josef Schrijvers. Skoro současně, 2. srpna, zřízen americký dum východního obřadu v Jorktonu (provincie Saskatchewan), jemuž vělo postaven P. Natalis Decamps.

Nové pole činnosti otvíralo se horlivým synům svatého Alfonsa především v Haliči. Řeholní stanovy přikazovaly hlásati slovo Boží duším nejhudším a nejopuštěnějším. Takovými byli Ukrajinci v Haliči. Po 3 století přirozený vůdce lidu — šlechta, zastrašena pronásledováním Unie a vábena výhodami, jež skýtal obřad latinský, vzdávala se národního jazyka i obřadu a opouštěla lid, jenž tonul v bídě, slouže cizím pánům. Ani v ohledu náboženském poměry nebyly skvělé; zvláště klášterů, které by na rozkvětu života náboženského pracovaly, v chudé zemi bylo málo. Viděli tedy brzy noví misionáři, že mezi lidem rusínským najdou přiměřené sobě pole činnosti apoštolské, a s chutí jali se pracovati.

I tu počátky byly obtížné. Kněžím bylo se přiučovati nejprve domácím jazyku, tak rozdílnému od jazyků románských a germánských, jimž doma zvykli. Na štěstí byli to vesměs Vlámové, kteří pro vrozené sobě vlohy jazykové snadno cizím řečem se přiučí. Neobyčejně znesnadnila však úspěšnou činnost nastávající válka světová. Několik měsíců po příchodu byli již misionáři postíženi všemi jejími hrůzami, jimiž právě východní části Haliče nejvíce strádaly. Postupující a ustupující vojska rakouská, uherská, německá a ruská sužovala obyvatelstvo těžkými rekvizicemi na dobytku a živobytí. Dům řeholní v Univě po tři roky obsazen byl vojáky. Otcové zbavení prostředků k výživě, peněz, beze styků s mateřskou provincií belgickou živořili s lidem, který bídou hynul. Nadto i pronásledování jim přibylo, když Rusové zmocnili se země. Velitel nejednou hrozil vyhnáním, protože, jak dovozoval, neprávem dům obývají. Policie neustále klášter střežila a často vyzvíдалa na obyvatelstvu a Židech o činnosti jejich, ano úřady i vyhnanstvím v Sibiři vyhrožovaly. Pověstný biskup Eulogios při jisté náboženské slavnosti prohlásil, že cizinci, kteří přišli, aby lid udrželi ve víře katolické, musí býti odstraněni. Hlava církve ruské, petrohradský svatý Synod, dokonce dva úředníky vyslal, aby na místě se přesvědčili, jak bylo by možno nepohodlné kněze belgické vypuditi. Konečně gubernátor hrabě Bobryňský nařídil, aby ihned se vystěhovali, ale vida, že hrozbami ničeho nesvede, i úplatky sliboval, poslechnou-li, leč ani takto nepochodil.

(Pokračování.)

Různé zprávy

Jak se mají naši krajané na Volyni. Nezapomněli Čechové tito na dobrotu dra Žúrka, který jako misionář vesnice jejich prošel, a posílají ze všech konců Volyně dopisy plné díky za práci mezi nimi a připojují vroucí

prosby o dobré knihy, zejména o knihy náboženské, poněvadž v jejich školách se náboženství nevyučuje. A co obzvláště by jim radost způsobilo, praví oni sami: *Kéž by se našel dobrodinec, který by poslal jim knihy*

dějepisné, odkud by mládež jejich naučila se znáti dějiny svého národa českého. Úroda loňského roku byla na Volyni dobrá. Ale za to nebezpečí se strany podvrátných živlů není fidele. Neboť přes hranice ruské přecházejí hlupy zfanatisovaných mužiků, jimž byl přísliben přiděl půdy, jako u nás, ale v Rusku již jest všecko rozzebráno, tu schlazují si záhu na krajanech našich, bydlících u hranic ruských. Aspoň jeden obrázek. V měsíci říjnu překročili bandité títo hranice u Ulbarova a zapálili dvůr Curkov. S sebou vzali 35 koni a 13 hřibátek, 26 kusů hovčezliho, ovce pak a prasata zavřeli do chlívů a vše zapálili. Majitelé dvoru utekli na hůru, a odtamtud je vysvobodili hasiči z českého Ulbarova a Curkova. Bandité ustoupili do lesů a u Ostroga přešli do Ruska. A takové smutné večery nás čekají snad i v budoucnu, kéž bych vám, pane doktore, mohl podatí zprávu nadostnou, že jsme byli ušetřeni. Tak píše mlýnář z Iluče. — Jak vděční jsou krajané naši za každou lenihu, vypisují výňatek z psaní paní učitele ze Staročeských Novosinlek. My tušili, pane doktore, že vy nás nezapomenete, a přece jsme byli mile překvapeni. Stonásobně „Zaplat Bůh“. Zařadil jsem knihy vaše do „Lidové knihovny“ a poutní místa v Čechách dal jsem stařečkovi Svobodovi, jest to milý dědoušek, čítá 82 léta, má příbuzné u Prahy, z nichž mnozí jsou učitelé, plákal radostí nad knihou vaší. Ach, milý pane doktore, přijďte k nám ještě jednou vždyť sám jste viděl, že u nás lidé vesměs jsou ještě staročeského zrna, v duši své nezkažení, a co jim schází, jest duchovní pastýř a dobrá kniha. Nuže, kdo jsi četl slova tato, nemeškej a pošli náboženskou neb dějepisnou knihu, do Biskva u Litovle, p. p. Cholina, a odtud budou knihy ty zaslány našim krajanům do Volyně.

Náboženské poměry našich krajanů v Rumunsku jsou velmi neutěšené, jak vidno ze zpráv misionářských, které uveřejnil dr. Žůrek ve vašem ctěném časopise. Dr. Žůrek viděl nedostatky, a pokud jemu skrovné prostředky Omladiny dovolovaly, hleděl je zmírniti. Omladina zaslala do Rumunska mnoho postil, mnoho katechismů a kalendářů. Vděční krajané v měsíci listopadu srdečně poděkovali. Dík tento

páťí i Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje, který misie ony podporou peněžitou umožnil Řeknete sobě. A což naše vláda neví o Česích v Rumunsku? I ano, i na vládu se oni obracejí s prosbou o české knihy. A ona jest i štědrá — posílá jim knihy, ale jak oni sami sobě hořekují — takové, že je katolik čísti nemůže. Totéž činí vláda, když podporuje školu našich krajanů, pošle jim knihy školní, ale jen nepatrný počet jest katechismu a biblických dějepřav. A tu naši svatou povinností je, slyšeti jejich prosby a pomoci jim zasláním větším počtem knížek náboženských. Necht nikdo nemyslí, že žiji oni bez nebezpečenství. Jejich poměry hmotné jsou žalostné a což teprve život jejich duševní. Není bez nepřátel tam do Rumunska vládou posílaných, Abych jen jeden příklad uvedl — at mluví dopis katolika Čecha z Rumunska: V měsíci červnu přišel k nám českobratrský bohoslovec, otevřený nepřítel katolíků. V úřad svůj uvedl se řečí, v níž prohlásil: Já nemám rád katolíky, neboť žádný Čech nemůže býti katolíkem; a při své uvodní přednášce otevřel své hluboké zásoby letáků z Čech dovezených, které dokazovaly, že Čech musí býti jenom evangelíkem. Že katolíci nesedli mu na lep, stůjtež tu slova samého Čecha z Rumunska na důkazy pravdy: A že my katolíci jsme tomu novému pastoru českých evangelíků neuvěřili, máme poděkovati na prvním místě vám, pane doktore, který jste tolik krásných, náboženských knih nám poslal. A onen dopisovatel dodává, ale i evangelici jim brzy opovrhli pro jeho ohromnou osvícenost. O hmotném postavení kněží a učitelů Čechů rumunských jest bolno psáti. Výrok generálního školního dozorce v Temešváru jest jasný: Doučte se rumunštině, neboť vaše postavení v českých obcích jest nesnesitelné a pak vás dám na dobré místo rumunské aneb maďarské. A když snaživý učitel učiní nařízení zadost a zažádá o místo lepší — dosadí dozorce učitele rumunské. Učitel onen píše jasně: Jestli naše drahá vlast česká se nás neujme, zničí nás Rumunsko hladem tělesným i duševním. Na dobrotě srdce našich přátel v republice spočívá budoucnost našich krajanů v Rumunsku. A my v odměnu našim dobrodincům v republice pronášíme vroucí dík vděčnosti.

Noví jihoslovanští biskupové. V srbském Bělehradě ustanoven byl katolický arcibiskupem františkánský řeholník O. Rafael Rodič. Svätý Otec Pius XI. založil arcibiskupskou stolicí v důvěře, že rozsvětlena Duchem svatým snažně konati bude své poslání. Dosud ani chrámu ani jiné budovy nemá, ba ani duchovních osob, které by v dostatečném počtu konaly služby Boží a staraly se o rozkvět víry. Arcibiskup O. Rafael Ivan Rodič narodil se ve Slavonii, studoval ve Vídni a byl tam též nějaký čas kvardiánem františkánského kláštera. Odtud přišel do Záhřeba a Varaždina. Byl visitátorem apoštolským v Uhrách, Tyrolích, Haliči a Bosně, provinciálem po 6 let v domácí provincii. Roku 1914 navštívil Ameriku a tam působil pro své krajany. Naposled byl kvardiánem na Trsatu u Rjcky. Odtud byl povolán za apoštolského administrátora nově utvořené diecése banátské a bělehradské. Nového arcibiskupa čekají ohromné práce a starosti. První z nich bude: budovati katolickou katedrálu v Bělehradě, neboť nynější jediný malíčký kostelíček nikterak nepostačuje pro 10.000 katolíků v Bělehradě. Přidělení jsou mu Aug. Geran, bývalý katecheta na Sušaku, a msgr. Alois Wagner, farář bělehradský, jako kamovnici s názvy konsultorů, dokud se neustaví kapitula. — Nový biskup prizrenský dr. Jan Gnidovec posvěcen byl v Lublani dne 30. listopadu 1924 od apoštolského nuncia H. Pellegrinettiia z Bělehradu za asistence biskupů lublaňského a lavantského. Přítomni byli tři kněží diecése skopelské, rodem Albánci. Nový biskup je rodem Slovinec z Ajdovce v Krajině. Po svém posvěcení odebral se nový biskup v doprovodu oněch tří kněží Albánců do svého nového sídla Prizrenu, které je pravou biskupskou residencí diecése skopelské a leží více vprostřed lidu katolického v Macedonii. — Bývalý sufragán v Záhřebe. dr. J. Lang „ctihodný služebník Boží“. Katolické spolky záhřebské usnesly se dne 6. listopadu 1924 i zaprosily u ordinariátu, aby byl sestaven životopis a přezkoumány ctnosti zemřelého nedávno biskupa dra J. Langa. Spis má být odeslán do Říma s prosbou o povolení pojmenování „ctihodný služebník Boží“.

Výborová schůze ústředního výboru

Apoštolátu konala se dne 10. února v Olomouci. Pan redaktor Hynek Dostál z Ameriky zaslal zprávu o Apoštolátě z Ameriky, plnou nadšením a oddaností pro ideu cyrilometodějskou, vzpomíná útoků, kterými protivníci naší chtějí vše katolickou poškoditi, a prosí, aby bylo jemu i spolupracovníkům kněžím potvrzeno jmenování za důvěrníky Apoštolátu, kterého se jim dostalo od zesnulého předsedy Apoštolátu, dra Stojana. Zmiňuje se o tom, že byl od svatého Otce vyznamenán záslužným křížem. Nejdůstojnější pan arcibiskup dr. Dvorník pro tamější Čechy větší se děluje panu redaktorovi za jeho snahy, blahopřeje mu k vyznamenání a uděluje jemu i ostatním důvěrníkům plnou moc pro Apoštolát působiti. Oblisty byly na schůzi přečteny a o velikým díkem přijaty. V Paříži rozvinul dr. Dvorník pro tamnější Čechy větší apoštolskou činnost a stará se o služby Boží a náboženské potřeby. Ježto má knihy a náboženské potřeby obstarati, má různá vydání, která hraditi sám nemůže, i žádá o výpomoc. Vzpomenulo s uznáním, že i jiní kněží ve Francii dleli pro Čechy v chrámě působí (dr. Neumann z Brna, P. Vraštil a i sám nejdůstojnější arcibiskup pan Chaptal o Čechy pečuje, vysloveno všem uznání, a na úhradu výloh určeno věnovati 2000 Kč. Odbor Apoštolátu v Praze prosí o další podporu na vydržování kněží východního obřadu, i povoleno k tomu účelu měsíčně 2700 korun. Ustanoveno, aby bohoslužby východního obřadu byly odporučeny péči odboru arcidiecése. Návrhy dra Grívce a soudruhů stran úprav proměnlivých stálí v nových stanovách, aby tyto všestranně vyhovovaly, nemohly býti projednávány, ježto schválené stanovy z Říma dosud nedošly. Stane se tak zároveň s žádanou agrogací mariborského bratrstva svatého Cyrila a Metoděje k Apoštolátu. Zatím uznává se řečené bratrstvo jako součást Apoštolátu. Akademie velehradská žádá podporu na vydání dalšího díla Act. Academiae Velehr. Rozvinula se debata o závadném článku v ročníku XI., i věc objasněna. Jednatel vzpomíná, že v tisku je ještě od P. Jaška objednané dílo, jako svazek 3. k ročníku IX., které je hotové, až na registr a brzy má vyjítí. Apoštolát přispíval vždy na vydávání děl Akademie a stane se i tentokrát, avšak pro jiné

příčiny otázka o podpoře byla odložena na čas pozdější. P. Vasil Bourgeois v Albertyné na Podlesí v Polsku založil seminář pro východní obřad, aby tam působil mezi lidem, který je velmi ochoten přijati unii a ukazuje k tomu náklonnost. Žádá, aby Apoštolát se zavázal k vydržování dvou seminářistů a psalomščiika. Otázka tato je nám velmi blízká. Naši čeští kněží, vyslaní do tanních krajů, přinesli příznivé zprávy, že tam působnost Apoštolátu nachází dobrou půdu. I usneseno, věnovati zřetel i pomocnou ruku této snaze. Pro Volyňsko z Ameriky určene podpory budou částečně tomu účelu věnovány. Apoštolát chce začátek semináře zajistiti a v budoucnosti mu umožniti, aby jeho působnost nepřestala. P. Damian Ghiuloff, misionář v Bulharsku, podává zprávy z Bulharska, dle kterých jsou tam dva biskupové a asi 100 kněží, kteří by chtěli přijati a pracovati o sjednocení církve. Žádají, abychoť přijali jejich syny do našich seminářů, aby poznali katolickou nauku a zbožnost. Nebylo by nemožno, aby každý seminář přijal asi pět seminaristů Bulharů. Rozloování o této otázce ponecháno na dobu pozdější. — V Sofii mají Češi svou školu, pro niž se žádá o katechismy a knihy modlitební i jiné. Bylo vyhověno. P. Rešetlylo z Podkarpatské Rusi dekuje za podporu 1000 Kč a oznamuje, že peněz použito na vydání populárního spisu proti opilství, jemuž tamní obyvatelstvo nesmírně oddáno jest. P. Pavel Marášek z Uherského Hradiště dostavil se před odchodem na misijní cestu do Rumunska, kde zůstane do května. Přítomný dr. Zárek udělil mu ze svých zkušeností cenné rady a pokyny a všichni mu přáli na cestu hojnost Božího požehnání. Projednány ještě žádosti o knihy a podpory, které dle možnosti poskytnuty. Nato schůze modlitbou ukončena. R. Kozák, zapisovatel.

Unionistický sjezd v Lublani od 12. do 16. července 1925. Na posledním sjezdě velehradském bylo usneseno, nebo vlastně obnoveno dřívější ustanovení, aby světové sjezdy unionistické se konaly na Velehradě co druhý nebo třetí rok, a kromě toho aby se v jednotlivých krajích pořádaly menší, krajinské kursy a porady, jimiž by sjednocovací snahy získávaly co největší počet vzdělaných a uvědomělých pracovníků. Zároveň při soukromých

konferencích odborníků byl s radostí přijat návrh profesora Grívce, aby příští takový krajinský sjezd se konal v Lublani. Právě nyní rozeslala přípravná komise „sjezdu pro studia orientální“ v Lublani, jejímž protektorem jest kněz-biskup A. B. Jeglič, a předsedou profesor Grívec, podrobný program, schválený, tak jako sjezd sám, svatým Otcem Piem jedenáctým. Poněvadž účelem sjezdu jest šířiti známost o východní theologii hlavně mezi Jihoslovany — a lze čekati, že se ho zúčastní hodně vzdělaných laiků — budou se odpolední přednášky konati také v jazyce slovinském (nebo chorvatském); jinak zůstane, jako na Velehradě jednací řečí latina. Sjezd započne v neděli 12. července pontifikální mší svatou v obřadě řecko-slovanském, po níž bude slavnostně zahájen, načež po poradách odborníků uspořádána bude akademie k počtu svatého Cyrila a Metoděje. V pondělí 13. července bude se dopoledne latinsky přednáseti o údech církve, o mystickém těle Kristově, o jednotě církevní, o prvních zárodcích dnešní orientální eklesiologie; odpoledne slovinsky nebo chorvatsky s latinskou diskusí o týchž problémech, dále o otázkách praktických a metodických. Potom budou konány modlitby za sjednocení církvi a přednáška se světebnými obrazy. V úterý 14. července dopoledne: O dnešním stavu východních církvi a obřadů, o liturgii řecko-slovanské, o účte nejvyšší Svátosti u východňanů. Odpoledne jako v pondělí. Ve středu 15. července dopoledne: O kněžském a klášterním ideálu na řeckém východě do 9. století, o dějinném vývoji klášterní kázně v řecko-slovanské církvi po 11. století, o dnešním stavu klášterní kázně u řecko-slovanských katolíků. Odpoledne jako v pondělí a v úterý. Přednáseti budou: ředitel papežského orientálního institutu v Římě Michael d'Herbigny, profesor dr. Boh. Spáčil, Dom. Placidus de Meester O. S. B., R. Janin, P. S. Salaville z Carihradu, P. M. Viller, P. J. Višočević, profesor dr. Grívec a jini. Ve čtvrtek 16. července skončí se sjezd poradami odborníků a profesorů o metodě a organizaci orientálních studií a o Apoštolátě svatého Cyrila a Metoděje. Již z tohoto stručného náčrtku vysvitá patrně velký význam lublaňského sjezdu pro rozvoj

unionistické akce, soustředěné kol Velehradu. Proto jistě použijí mnozí přátelé unie z naší republiky — nehledíc ani k těm, kdo pracují o otázkách sjednocovacích neb v Apoštolátě, jichž povinností bude sjezdu se zúčastnit — vhodné prázdninové doby, aby si zajeli do Lublaně a posílili se příkladem Slovinců, od prvých počátků velehradského ruchu s námi usilujících o týž vznešený cíl. Kdo tedy se rozhodne na sjezd do Lublaně, ať to oznámí listkem Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje v Lublani (Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, Ljubljana, Rožna ul. 11. SHS (Jugoslavia) do konce května.

—jv.

Misie pro Čechy v Rumunsku. Náš misionář dp. Pavel Marášek, františkán z Uherského Hradiště, odejel v polovici měsíce února příčiněním Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje do Rumunska, aby tam konal misie mezi našimi krajany Čechy, roztroušenými asi ve dvaceti osadách. Jak oznamuje, je jeho působení provázeno všady s velkým zdarem a žeň je utěšená.

Pošlete nám českých knih, prosí naši krajané v Porýní, Volyňsku a Rumunsku. Z Porýní piší Apoštolátu: Máme zde veliké boje s našimi (českými) nevěrci, kteří se nazývají velkými vzdělanci a tuto vzdělanost ukazují tím, že se posmívají všemu náboženství. Naše knihovna která nám skýtala poučení a povzbuzení i potěchu, byla nám zničena. Při obsazení Porýní spojeneckým vojskem byli vojáci ubytováni též v hostinci, kde jsme měli spolkovou místnost, a tu nám vše zničili, rozbili skříně a knihy, i divadelní šatnu roztřhali a vyhodili na ulici. Zachránit jsme nemohli nic a protiviti se také ne. Následkem nedostatku práce žijeme v trudných poměrech, i není nám možno opatřiti si knih. — Z Rumunska zase nás prosí, abychom poslali náboženských knih, ježto je nebezpečí, že Nazarení (sekta tam rozšířená) zlákaají k sobě naše lidi, kteří, nemajíce poučení, slábnou ve víře. Podobně piší z Volyňska, kde již mnoho našich odpadlo ještě za ruské vlády k pravoslaví. Naši příznivci poslali nám darem mnoho knih, ale ty jsme již všechny rozeslali a přičázejí prosby nově. I prosíme, aby další dary knih nám zaslány byly, abychom vyhověli žádosti našich kra-

janů. Zásilky adresujte na Apoštolát svatého Cyrila a Metoděje v Kroměříži.

Slečna Kateřina Pištěková z New Yorku je z amerických i našich katolických novin známa jako horlitelka pro všechno náboženské snažení. Její dobročinnost nezná mezí. Budeteli čísti výbor darů na Apoštolát, naleznete ji jako zakládající členku, Misie v Asii i v Africe mají v ní štědrou podporovatelku. Náš časopis rozšituje, naše kalendáře prodává, intence zasílá, předplácí časopis Apoštolát pro své příbuzné. Naši delegáti o ní mluvili s velkou úctou, Hlynek Dostál zná její obětavost. O všech těchto zásluhách dověděl se nejdůstojnější náš pan arcibiskup dr. Leopold Prečan a vyznamenal ji svojí podobenkou s vlastnoručným věnováním. Blahopřejeme naší krajance za mořem k tomuto vyznamenání, které jí bude uznáním za vykonanou práci a pobídkou k další práci pro čest a slávu Boží.

Schůze ústředního výboru Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje konala se dne 15. dubna v Olomouci. S přívolením ndp. arcibiskupa ustanoven P. František Jemelka sekretářem Apoštolátu a povolán ihned k nastoupení úřadu, v němž mu případně zvláště péče o Ameriku, Francii a Německo. Na žádost P. rektora v Velehradu rokováno o úpravě exercicií, aby i méně majetní, zvláště studenti a železničáři za menší příspěvek na zaopatření exercicií účastnili se mohli. Dle dosavadních účtů jest schodek za minulý rok dosti značný, ačkoli mnozí účastníci mimo zaplaceného příspěvku i potraviny s sebou přinesli. Sám ndp. arcibiskup uvolil se k tomu přispívati, i Apoštolát, jemuž rozšíření těchto exercicií na srdci leží, převezme část tohoto nákladu a uhradí 10.000 Kč. Z Ameriky obdrželi jsme zprávu o těžkostech, které působili někteří naši protivníci našim delegátům, kterým nechtěli dovoliti přednášky a sbírky konati, a snažili se jejich dílo zlehčovati. V anglických listech octly se i zprávy, které unionistické dílo Apoštolátu docela umlčují a poukazují, že ve Vídni již přede dvěma lety založen byl ústav pro unii, který podpory zasahuje. Jest na bifední, že zásluhu o unionismus chtějí naši protivníci sobě přivlastnit, i třeba proti tomu zakro-

čítí, což se též stane. Jejich námitky, že nemáme příčiny starati se o ostatní Slovany, když máme ve vlastní zemi rozkolů dosti, zodpovídáme tím, že vynakládáme všechny síly, abychom zamezili neblahé šíření se rozkolu, ale práce naše pro Slovanstvo je staršího data a nelze ji přerušiti, ježto se na Velehrad obrátil zřetel celé Evropy. Z Podkarpatské Rusi došly nám zprávy o tanních smutných náboženských poměrech. Odpadlické hnutí rozmohlo se jak po diecési mukačevské, tak prešovské, a bohužel, i mnoho kněží přestoupilo na pravoslavi. Aby opatřil opuštěným farním kněze, přijal biskup Njaradi, známý pracovník pro unii, uniatcké kněze z Itálie, ale ti, jsouce cizinci, nedostávají od naší vlády sustentace, i proto obrací se biskup na nás o podporu pro ně. Ustanoveno dávatí jim podpory po 300 Kč měsíčně. Vysílání našich misionářů do Volyněska a Podlesí v Polsku, kde mnoho našich krajanů dlí a o kněze prosí, bylo překaženo polskými úřady a ndp. prelát Ledóchowski učinil kroky u polského vyslanectví v Praze, aby našim kněžím povolena byla cesta do Polska, což se mu i podařilo. Vzdává se mu za jeho námahu srdečný dík. Dr. Fr. Cinek referuje o své cestě do Podkarpatské Rusi, kde studoval církevní poměry, které jsou skutečně neutešené. K šíření pravoslavi mezi uniaty přišlo z Ruska několik kněží. K těm se přidružili někteří kněží uniatští, kteří odpadli, doufajíce, že si tím zlepší postavení. Mimo nich jsou tam ještě kněží úplně bez vzdělání, bývalí to mužtci, kteří se dali vysvětliti na kněze od pražského pravoslavného biskupa, bývalého katolického kněze. Ti všichni lákají lid důvody národnostními, dokazujíce lidu, že jeho kněží jsou Maďaři a jejich víra maďar-

ská. Vláda toto hnutí podporovala, a v lidu nastal veliký ořes, lákáním a terorisováním přistupoval lid ku pravoslavi. Celkem odpadlo asi 100.000 duší a zabráno bylo 44 kostelů a far. ale ty nyní pomalu bývají vráceny. Částečně odpadali lid i proto, že uniatcké kněžstvo bylo zbaveno dosavadních příjmů t. ř. kobřiny a rokoviny, a vymáhalo nově jim povolené farní příspěvky od lidu, který se proto bouřil a odpadal k těm, kteří, jsouce odjinud podporováni, příspěvků nevymáhali. Dr. Cinek podnikne ještě jednu cestu na Podkarpatskou Rus a prosí, aby jeho průvodci, který mu značné služby prokazoval, uhrazeny byly výdaje na cestu. Dva pravoslavní kněží přestoupili ke katolické církvi a studují bohosloví, by své vědomosti doplnili. Apoštolát se postaral, aby jim toto studium umožněno bylo. V Olomouci bude postaráno o to, aby služby Boží v obrádu slovanském pravidelně konány býti mohly. V Paříži ustavil se spolek svatého Cyrila a Metoděje, který tam vydržuje české bohoslužby, a prosí Apoštolát o podporu, ježto příjmy členských příspěvků dosud nevystačují. Apoštolát dle možnosti vyhoví. V Bulharsku hlásí se mnoho kněží pro unii a žádají, aby jejich bohoslovci přijati byli do našich seminářů. Aby dílo toto systematicky provedeno bylo, předložil se tato otázka na blížkém unionistickém sjezdě v Lublani. Jednota svatého Cyrila a Metoděje ve Vidni vydala svým nákladem Malou biblickou dějepravu a nabízí ke koupi. Ustanoveno koupiti 1000 výtisků, které budou zaslány do ciziny, kde stále o biblické dějepravy prosí. Povoleno ještě několik podpor pro účely unionistické a modlitbou schůze ukončena. R. Kozák, zapisovatel.

Rozjímání

Napsal P. J. Crassat T. J. — Přeložil Vil. Hladký

III. rozjímání.

Péče o spásu.

Má spása je mým úkolem,
má spása je mým jediným úkolem,
má spása jest mým nejdůležitějším úkolem.

Bůh od věčnosti myslí na tuto záležitost,
Jeho Syn umřel na kříži pro tuto záležitost,
naši strážní andělé usilují o tuto záležitost,
vesmír byl stvořen jen pro tuto záležitost.

Celé mé štěstí závisí na této záležitosti,
má věčnost spočívá na této záležitosti,
zlí duchové překážejí v této záležitosti —
Bez námahy nedojdu úspěchu v této záležitosti —
Smrt skončí brzy tuto záležitost.
Bláznem jsem, jestli nemyslím na tuto záležitost.

A přece zanedbávám tuto záležitost,
myslím více na vše než na tuto záležitost,
starám se o vše jen ne o tuto záležitost.
Ó! nechci na nic jiného mysliti než na tuto záležitost.

Slova Písma :

Jednoho jest potřebí. Luk. 10.
Co prospěje člověku, kdyby celý svět získal, ale na duši své
škodou utrpěl. Matouš 16.
Jakou dá člověk výměnu za duši svou? Matouš 16.
Dej pozor na sebe. I. Timot. 4.

IV. rozjímání.

O dříkání se světa.

U tvorů nenalezl jsem nikdy pravé radosti,
u nich jsem nikdy nenalezl pokoje,

nikdy jsem u nich nĕnalezl jistoty,
nikdy jsem u nich nenalezl vĕrnosti.

Tvorové jsou klamní a nestálí,
jsou poskvrnĕní a nedostateční,
jsou stvořeni pro mĕ,
já nejsem stvořen pro nĕ;
jsou miřšími mne,
já jsem vznešenĕjší jich.
Mohou mĕ bavití,
ale nemohou mĕ nasytítí.
Mohou pobouřítí mĕ srdce,
ale nemohou je utiřítí.

Bože můj!

Srdce mĕ je malĕ ve svĕ podstatĕ,
ale nekonečné ve svĕ touze.
Buďsi sebe vĕtřší Tvĕ blaženost,
je s to, aby ji pojalo v sebe —
Tys duřší stvořil pro sebe,
stvořil jsi ji ke svĕmu obrazu —
Ona je řekou, kterĕ hledĕ moře,
je plamenem, jenž stoupĕ ke svĕ oblasti,
je paprskem, jenž touží vrĕtítí se
ke zdroji svĕmu, z nĕhož vyšel,
je kovem, jenž touží spojití se se svĕm
neznĕmým druhem.

Jak jsem byl neřfasten,
dokud jsem miloval tvory —
Bože můj! Ponĕvadž jsem stvořen pro Tebe,
vidím dobře, že nikde nenajdu klidu
a pokoje leč v Tobĕ.

Slova Písma :

Marnost nad marnost a vřecko marnost. Kazatel 1.

Vidĕl jsem ve vřem marnost a trápení ducha. Kazatel 1.

Obrĕtíř se, duře má, v odpočinutí svĕ, neboř Pĕn dobře uřinil
tobĕ. Žalm 114.

(Pokračovĕní.)

Smrt sv. Metoda

Historickĕj obraz — Napsal dr. Fr. Dvornĕk

Bylo to v dubnu 885. Nivami moravřkými zavĕl jarař vĕnek. Přiroda oddechla si po dlouhĕm zimním spĕnku, novĕ, čilĕ život se probouzel. —

Krásnĕ hvozdy Moravy oživly ptačím zpĕvem a ŕrodnĕ pole, probuzenĕ teplĕmi doteky slunce a zbavenĕ bilĕho přiro-

krovu se rozzelenala. Všechno vyzývalo lidi k radostnému novému životu. Však moravský lid letos nesdílel radosti, kterou dýchala jarní příroda. Jako by těžké mraky valily se na zemi, jako by někdo svíral srdce dobrého lidu moravského, tak smutno bylo

Arcibiskup dr. L. Prečan vede průvod ke Stojanovu, po jehož posvěcení zakončen byl unijnistický sjezd IV.

blíže sídla Svatoplukova. Těžce krácel orač za svým rádlím, a když ustal ve své lopčtné práci, aby si setřel pot s čela, oči jeho maně bloudily v tu stranu, kde v dáli černaly se mchutné valy Velehradu, a těžký vzdech dral se mu z hrudi. Nic nedbal na jásoť

skrívání, jenž jíndy mu práci tak příjemňoval. Ani si nevšiml jeho trílku, ani nepohlédl do modrých oček rozkošných fialek, jež na konci jeho políčka pod křovím se krčily a jejichž vonný dech jíndy jej tak omamoval. Ani vlažný jarní vzduch, ani sladké polibky jarního slunce, ani svěží zeleň probuzené přírody, ani rodici se nový život vůkol po lesích, pláních a v teplém jarním vzduchu nerozveselil letos Moravanů. Smutně a zaraženě chodily ženy a dívky, jako by bojovníci pryč do těžkého boje byli odešli, a muži starostlivě upírali občas oči své k valům velehradským, jako by se obávali nebezpečného a nepřátelského vpádu. Lid moravský měl letos proč truchlit. Velká čekala jej ztráta! Metod, jeho miláček, arcipastýř, umíral. Předě dvěma dny svolal si všechny svůj lid do chrámu velehradského, aby mu naposled požehnal. Sešel se lid, až z daleka přišli vladykové a lechové se svými čeledíny a naplnili prostorný chrám i nádvoří. Bylo jim trudno u srdce. I kníže Svatopluk se svou družinou zesmutněl. Jako by lítoval své dřívější časté nepřítzně vůči snahám svatého biskupa, pokorně poklekl, aby přijal jeho požehnaní. Se všemi loučil se Metod. Všem děkoval za jejich lásku, ani slovíčkem nevzpomněl černého nevděku, jenž tak často jeho dobrou duši otravoval. Slzy klanuly lídu po tváři, když slyšel taktó miláčka svého mluvit a ledyž si uvědomil, že Metod naposled žehná knížeti a jeho lídu. Na to myslil dobrý lid moravský a vzpomínky na jeho svatého dobrodince nedaly mu radovat a veselit se s přírodou.

Týž smutek doléhal na malou tlupu jezdců, jedoucích cestou k Velehradu. Bylo na nich znáti, že mají dalekou cestu za sebou. A stále poháněli znavené koně. Zvláště jeden z nich, oděný kněžskou řízou, neustále nedočkavě vyhlížel, kdy octnou se konečně před valy velehradskými. Byl to učedník Metodův Kliment, vracející se s průvodci svými z daleké cesty misijní. Radostně opouštěl Panonii, kam jej svatý otec jeho poslal, aby upevnil svatou víru a vykořenil pohanské zvyky, neboť práce jeho přinesla hojné ovoce. Těšil se, že Metoda obveselí dobrými zprávami. Však již cestou zastihli jej poslové velehradští se vzkazem, aby se ihned vrátil, že arcibiskup Metod přeje si před smrtí všechny své nejstarší žáky spatřit. Zachvěl se Kliment. Že by jeho milovaný otec chtěl již lídu svému odejít teď, kdy jeho přítomnosti všem bylo tak potřeba? Teprve tehdy uvědomil si Kliment, jak scházel tělesně Metod poslední dobou a že často hovořival o smrti. Útrapy věznění v Němcích, namáhavé cesty misijní po celé říši velkomoravské, úporné boje s německým sobeckým duchovenstvem a nevděk se strany knížecího dvora podlamovaly tělesné síly Metodovy. Kliment se zalekl. Jeho arcibiskup tušil brzký konec a Kliment věděl, že se Metod ve svých předpovědích nikdy nezklamal. Kliment neměl již nikde stání. Pobádal stále ke spěchu. Horoucí láska k svatému otci jej poháněla, chtěl stůj co stůj naposled ještě zlíbat jeho ruku, jež tolik duchovních darů Moravě rozdala, naposled pohlédnout v jeho oči, jež hořely nadšením pro

Boha a nesmrtel. duše, uslyšet ještě jednou jeho milý hlas a přijat poslední požehnání. U lecha Žitomíra dověděli se cestou, že Metod svolal všechny lid do chrámu a jak předpověděl, že za tři dny zemře. Zaplakal Kliment. Proto tak spěchal k Velehradu, proto vyhlížel, uvidí-li konečně jeho valy. Ještě hustý les jím je zakrýval. Koně křepčeji vykročili na stínnou lesní stezku. V lese ticho, jen plačí zpěv je uvítal. Tu a tam vyplašili stádo jelenů, bázlivě prchajících. Však dnes žádný lovec života jejich neohrožoval. Jindy ozývaly se rozsáhlé lesy kol Velehradu lovčímí rohy družiny Svatoplukovy, která zde často honívala, dnes však ani dvořané se neodvažovali rušit národní smutek. Konečně les řidnul. Svetozar, vůdce poselstva velehradského, jedoucí v čele, zarazil koně a ukázal vpřed. Velehrad! Všichni pobídní koně a vyjeli z hvozdu. Před nimi rozkládalo se mohutné sídlo Svatoplukovo, ona obrovská pevnost, jež naplnila i německé vojsko úžasem. Několik kilometrů táhly se vysoké hliněné valy, zpestřeny tu a tam nyní zelenou travou a jarními květy, na valech černaly se sivé sruby dřevěné. Brány byly chráněny pevnými věžemi. Uvnitř opevnění rozkládala se úrodná pole, vesnice a menší tvrze. Nade všechny vynikalo knížecí sídlo svou rozlohou a krásnou stavbou. Přístup k valům ztěžoval s jedné strany široký tok Moravy, jinde rozsáhlé močály, uměle udržívané. Krásný byl pohled na Velehrad, ozářený paprsky poledního slunce, na onen symbol síly Veliké Moravy! Tam o jeho valy rozbílo se již kolik útoků nepřátel. Pro všecku onu krásu neměli však naši pouťníci dnes smyslu. Klimentovy zraky bloudivy po valech a hledaly ne sídlo knížecí, nýbrž tam uprostřed opevnění tiché zátíší, jež zvolil si Metod ke svému pobytu. Tam vystavěl svůj chrám metropolitní, tam stála jeho škola, tam prožíval poslední chvíle svého života. Znova zaslzel Kliment při vzpomínkách na ona drahá místa a rychle pobádal kupředu. Koně, citice brzký odpočinek, lehčeji klusali k bráně.

(Pokračování.)

Různé zprávy

Výroční zpráva brněnského odboru o činnosti Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje pod ochranou blahoslavené Panny Marie za dobu od 1. července 1923 do 30. června 1924. Výbor konal za přítomnosti všech členů schůze dne 8. ledna a 15. dubna 1924, v nichž projednány byly všechny důležitější záležitosti spolkové, kdežto běžné věci vyřizoval jednatel s vědomím předsedy. Výbor hledí jako v minulých letech, pěstovati nadpřirozeně náboženský život v naší diecési a za tou příčinou podporuje především svatě misie a pořádá různé

náboženské přednášky, hlavně v Brně. Tak na příklad pořádány byly přednášky pro muže v kostele kapucínském od 2. do 8. prosince 1923, které konal P. Jech SSR. Velmi důležitá byla akce Apoštolátu, že uspořádal duchovní přednášky od 15. do 26. března 1924 současně v 6 kostelích brněnských, které z ochoty konali někteří brněnští kněží po způsobu misii. Horlivost a obětavost kněží byla přímo apoštolská. Účinky byly velice hojné a přednášky přispěly hojnou měrou k oživení náboženského ducha. Jako jiná leta uspořádal Apoštolát

druhou českou májovou pobožnost u svatého Tomáše v Brně, kterou za velikého účastenství věřícího lidu, hlavně mužů, konal P. Odilo Pospíšil, O. P. z Prahy. Přijato bylo celkem 4051 Kč 92 hal. a vydáno 3600 Kč, zůstává tedy 451.92 Kč. Z větších darů uvádí se: 1000 Kč „Zdislavě“, 1000 Kč „Sušilovi“. Na misie bylo dáváno chudším farářům po 200 až 300 Kč. Bohužel, že příjmy Apoštolátu se v poslední době ztenčily, a proto vznáší tímto výbor P. T. důstojným pánům frirářům prosbu, aby co nejvíce Apoštolát mezi věřícím lidem šířili a podporovali. V Brně dne 12. ledna 1925. Dr. Josef Kupka v. r., toho času jednatele.

Apoštolát svatého Cyrila a Metoděje v Čechách. V Praze jsou už čtyři místní skupiny Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje: u svatého Cyrila a Metoděje v Karlíně, u svatého Kříže na Příkopech, u Matky Boží před Týnem a čtvrtá v arcibiskupském kněžském semináři. Poslední vznikla takto: V „Růži Sušilové“, jednotě bohoslovců v pražském semináři, přednášel dne 7. prosince 1924 profesor dr. František Pechuska o Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje, a dne 18. ledna 1925 podepsaný bohoslovec o „Ideji cyrilometodějské“. Po těchto dvou zdařilých schůzích přihlásili se bohoslovci do Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje a připojili se jako místní skupina v arcibiskupském semináři k Diecésnímu odboru Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje v Praze. Skupina čítá 20 členů, z nichž jsou 2 Ukrajinci-bohoslovci. Někteří z bohoslovců byli už několik let členy Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje. — Pro rozšíření a zdomácnění Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje v Čechách má tato skupina veliký význam. — Kěž zakotví myšlenka apoštolátní v srdcích bohoslovců, aby po vyjití ze semináře jako kněží dle poměrů a možnosti pro Apoštolát svatého Cyrila a Metoděje pracovali. Antonín Salajka.

Pokyny k šíření Apoštolátu v Čechách. K rozšíření Apoštolátu bylo by velice dobré pořádání nedělí apoštolátních před svátkem svatého Cyrila a Metoděje nebo také jindy v roce. V kázání by vyličil působení sv. Cyrila a Metoděje, snahy Apoštolátu a vybízel k přistoupení za člena. Těž

by se dala učinit sbírka na Apoštolát. Velice by bylo dobré, kdyby Diecésní odbor Apoštolátu v Praze vyslal některého kněze, který by o nedělích apoštolátních kázal a tím snahy apoštolátní rozšiřoval a členy získával. Příležitostně bych promluvil o tomto bodu s jednatelem Diecésního odboru vdp. profesorem drem Pechuskou. Jinak ovšem při působení v katolických spolicích: Dle možnosti konati přednášky, seznamovat s Apoštolátem a členy získávat. Ovšem, je třeba opatrnosti a promyšleného postupu, aby celá věc nebyla vynucená. Nemá potom ceny a už nese v sobě zárodek neúspěchu. — Pak vybízet lid, inteligenci k pouitím na posvátný Velehrad (zvláště o svátku svatého Cyrila a Metoděje), na svatý Hostýn; na sjezdy unionistické, jakož i na exercicie. Stojanov bude požehnaním pro katolíky. Čekáme, aby už byly vytištěny nové stanovy Apoštolátu. Diecésní odbor v Praze chce je vytišknouti ve zvláštní knižce, v níž by byl také program k pořádání nedělí apoštolátních, jakož i apoštolátních pobožností pro místní skupiny.

Vyslyšená prosba. Plnic svůj slib, vzdávám tímto nejvícejší díky Panně Marii a v Pánu zesnulému nejdůstojnějšímu panu arcibiskupu dru Anř. Cyr. Stojanovi za příznivý obrat v beznadějně věci na jejich přímluvu u Pána Boha. M. V.

Sbíráme známky. L' abbé J. Nols z velkého semináře v Liege (Luttüch) v Belgii obrátil se na nás s prosbou, zda bychom nemohli sbírat staré opořebované známky poštovní ve prospěch katolických misij v Africe. Slibili jsme mu to a také jsme již jednu zásilku odeslali, kterou nám dal administrátor „Našince“ p. L. Geyer. Ze zásilky měli v Belgii velkou radost, protože z naší republiky posud mnoho známek neměli. Kdo tedy má takové známky, ať je pošle na sekretariát Apoštolátu v Olomouci. Wurmo va 13. Za dobu 30 let dosáhli z rozprodeje známek přes 300.000 franků, čímž mohli 26 kapli a hospiců založiti v Africe a misionářské dílo podporovat. Proto sbírejte a posílejte nám známky!

Starší bohoslužebná roucha se stále přijímají v Apoštoláte. Kdo takové má, může je přímo poslati na slečnu Marii Hřivovou na Velehradě. Stoja-

nov, Roucha jsou opravena a vyčištěna a odeslána na Balkán.

Loterie na Stojanov. Již brzy se začne s rozprodejem losů na stavbu Stojanova. Doufáme, že nebude katolické rodiny, která by neměla několik losů. Stojanov bude největším pomníkem velkého a apoštolského ducha arcibiskupa dra Stojana, proto musíme dokonale vyplnit tento jeho odkaz.

Dary farnosti bohuňovské. Vdp. děkan Ošťádal daroval celkem 2400 Kč na tyto účely: vnitřní misie 700 Kč, školská neděle 700 Kč, tisková neděle 600 Kč, salesiánům 400 Kč. Je vidět z toho velké pochopení pro nejmodernější potřeby našeho hnutí a zároveň velkou obětavost, která zahanbuje mnohé lépe situované, kteří nic neobětují ze svého. Bůh bude jistě odplatitelem nejlepší.

Naše vyobrazení. První obrázek přináší valnou hromadu Apoštolátu na Velehradě před svěcením Stojanova, jak na ni mluví předseda Apoštolátu, nejdůstojnější pan arcibiskup dr. Leopold Prečan, druhý zachytil průvod ke Stojanovu, v němž se ubírá vpředu apoštolský nuncius msgr. Marzaggi se svým sekretářem Aratou, za nimi prelát Ledóchowski, pak pan arcibiskup dr. Leopold Prečan s asistenci kanovníků msgra dra Kachníka a Spurného a svých sekretářů msgra Karlíka a Zely.

P. Vilém Hladký, farář ve výslužbě v Kroměříži, patřil mezi nejhorlivější spolupracovníky našeho listu. Znal několik jazyků a překládal s nadšením pro Apoštolát. Byl jedním z pracovníků v kanceláři zemřelého arcibiskupa dra Stojana, když ještě byl proboštem a poslancem, byl tedy zasvěcen do všech unionistických ideí jeho. Pár nad životem a smrtí pokynul, aby odešel za svým arcipastýřem, s nímž tolik hodin prožil ve společné práci. Pochován byl ve svém rodišti v Orlovicích u Vyškova. My zachováme věčnou památku tichému a bezejmennému pracovníku. Rozjímání, která přinášíme v našem listě, jsou jeho překladem. Slibil nám ještě mnoho věcí přichystati do Apoštolátu, než Bůh usoudí jinak. Budeme pamětliví na mod-

litbách všech jeho prací pro nás. Odpočívaj v pokoji!

Schůze sekretáře. Na svátek Zjevení Páně, dne 6. ledna 1925 účastnil se pracovního sjezdu lidové strany v Olomouci, který trval celý den. V neděli, dne 11. ledna byl v Praze ve výborovém sezení říšského poradního sboru katolické inteligence. Na hromnice měl shromáždění apoštolátů v Olomouci u Panny Marie Sněžné, kde kázal a měl svaté požehnání. V úterý, dne 3. února v sezení místního odboru MCM, byl zvolen za zástupce předsedy dra Polynovského, který jako apoštolský vikář bude delší dobu na Slovensku. V neděli, dne 8. února byl v Brně při otevření „Nového domova“, večer pak v 6 hodin měl v olomouckém semináři přednášku k bohoslovcům o vedení Apoštolátu po farnostech. V úterý, dne 10. února bylo v sále konsistoře v Olomouci sezení Ústředního výboru Apoštolátu, v němž se projednávalo 18 bodů programu. Ve středu, dne 18. února účastnil se krásné kněžské schůze v Lidovém domě v Olomouci, kde mluvili: kanovník Kavan, kanovník Světlík a P. Eliáš. V dnech 22. až 24. února měl 5 kázání v Hnojicích při 40hodinové pobožnosti, kde byla návštěva velmi pěkná. Od 26. února do 1. března měl triduum v Orlovicích u Vyškova, které se velmi vydařilo. Od 5. do 8. března měl triduum v Kojetíně s velkým výsledkem. Dne 10. března pochoval v Žeravicích svého staršího bratra, válečného invalidu, který 5 let upoután byl na lože. Od 14. do 18. března měl velmi zdařilé triduum v Archlebově u Kyjova. Od 22. do 25. března bylo triduum v Měrovicích na Hané, jež se vydařilo. Od 26. do 29. března bylo triduum na Vsetíně, od 2. do 5. dubna ve Vel. Meziříčí, od 7. do 9. dubna ve Sloupě, od 10. do 13. dubna v Blansku, od 17. do 19. dubna v Dřevohosticích u Přerova. Všechna tato tridua se velmi vydařila. Od 23. do 26. dubna bylo triduum v Těžkovicích u Kyjovic ve Slezsku. Od 1. do 3. května v Pohořelicích u Napajedel.

Do Svaté země

Msgr. Rudol. Zhánel

Na palubě.

Ve volné chvíli pobývají cestující lodní nejraději na palubě. A vskutku je za pěkného počasí milo tam býti! Ze všech stran ovívá nás čerstvý, svěží mořský vzduch, na všechny strany je volná vyhlídka. Přihlížíme chvíli hře vln, pak zase pozorujeme nebe, potom pátráme po obzoru, objeví-li se nějaká loď, jindy opět bavíme se hrou veselých racků nebo hbitě nad vodou skákajících delfinů. Zvláště příjemno bylo nám nyní koncem dubna, seděti na chráněném místě paluby za salonem a restaurací, kam nemohl vítr, ale za to slunce hrálo velmi mile. Při tom jsme studovali mapu Středozemního moře, jiní rozevřali průvodní knihy Egyptem a Palestinou, aby již předem poučili se o památkostech, jež chtěli jsme všude viděti.

Pro ty, kteří rádi chodí a postrádají na lodi svou denní procházku, skýtá prostranná chodba, vedoucí kolem obvodu celé paluby, vhodnou „náhražku“ za procházku po suché zemi. Naše „Vienna“ byla loď pořádně veliká, volným krokem šli jsme skoro 7 minut, než obešli jsme palubu kolkolem!

V neděli v poledne začala se o polednách loď trochu kymácti. Ale díky Bohu, uklidnila se hned po několika minutách. Hůře bylo tomu večer, když slunce zapadlo v dálných vlnách západu. Někteří pociťovali velmi nepříjemné nahýbání lodi se strany na stranu, jiní seděli odevzdání na palubě, čekajíce věci budoucích; kdosi poradil potom, aby „slabí“ sílili se domácí slivovici nebo koňakem, ježž bylo možno koupiti v lodní restauraci. „Kůra“ tato se osvědčila; kromě trochu bázně a obavy, by nepřišlo hůře, minulo i toto dobrodružství zcela dobře, vážně nezastonal nikdo.

Někteří v temnotě noční viděli, jak se nachyluje loď, ba jak i stožáry a komíny se notně kymácejí. — Nevím a nemohu a tom souditi — Celý tento kritický večer procházel jsem se neúnavně kolem paluby, sám pro svou osobu nepozoroval jsem ničeho nápadného, jenem že moře trochu prudčeji hučelo, hřmělo, šumělo, jako by se „vařilo“, těšii jsem zkormoucené, poukazuje, že při mořské bouři a nemoci jsou příznaky zcela jináci a daleko bolestnější. — K desáté hodině jsem ulehnul, v noci zdálo se mi sice, jako by loď se trochu „kolébala“, ráno však vstali jsme všichni veselí a zdraví. — — —

Na prahu Orientu.

V pondělí, dne 28. dubna 1924.

Neodvratným tempem blížíme se Orientu. Každý den ráno nám to připomíná. Vstáváme dle svých hodinek vždy před 5. hodinou ranní, zatím však je již úplné světlo, lodní hodiny ukazují den co den o půl hodiny napřed. I my všichni musíme si dle toho zřídit své kapesní hodinky, neboť jzdou k východu nastává nám den vždy poměrně spíše. — — —

Dnes, v pondělí jsme poslední den na lodi, po obědě máme dojetí do Alexandrie. Následkem mlh, s nimiž jsme se potkali ve vodách Jaderských, jsme zpozděni, proto přistaneme na březích egyptských až někdy ke 3. hodině odpolední.

Když jsme po obědě asi o 1. hodině vystoupili na před lodní, bylo dalekohledy viděti již „bílé“ pobřeží nedaleké „temné“ pevniny africké. O 2. hodině rýsovaly se již na dálném obzoru jasněji kontury břehu. Bylo viděti vysoký maják, jakož i jiné budovy. Zavolali nás ještě naposledy do kajuty ke svačině, když pak jsme po ní vyšli nahoru na palubu, vjížděla již loď podél nasypaného do moře hrubého kamenného náspu do přístavu alexandrijského. — —

Voda mořská nebyla již tu tak čistá jako na širém moři; když některá loď hnula sebou prudčeji, zbarvily se vody kolkolem barvou žlutavou; jestiž tu široké ústí čili delta nilská, z něhož plyne do okolního moře žlutá voda nilská.

Ocitnuvše se v přístavě, zastavili jsme. K parníku přiblížilo se několik motorových člunů, z nich pak vystupovali egyptští úředníci, aby provedli předepsanou revisi lodní. Byli oděni po evropsku, někteří měli jakousi evropskou vojenskou uniformu, všichni pak červený fez s černým štrápcem na hlavě. Zato však lodníci v lodkách jejich měli na sobě háv východní, totiž dlouhý, splývající, pestře zbarvený šat až na kotníky, v půli pak byli opásáni barevným pásem, na hlavě měli nezbytný fez; u některých byl červený fez ovínut bílým nebo jiným barevným jemným šátkem, takže pokrývka tvořila známý východní turban.

Když všichni tito činovníci vystoupili na loď, kde v saloně I. třídy rczbili svůj stánek, kamž také všichni cestující musili se odebrati k pasové a zdravotní přehlídce, hnula se loď dále k blízkému břehu. Tam bylo viděti prostranná skladiště, nachystaný můstek ku přistání, na prázdném prostoru pak u přístavní zdi stály zástupy lidstva, oděného hávem orientálním, všichni skoro měli na hlavách červené fezy, jenom někteří měli evropský šat a evropskou čapku nebo klobouk. Za chvíli byla loď již u mola, parní stroj byl zastaven, s břehu hodili na palubu mohutná železná lana, jimiž veliký parník přitáhli k vysoké kvádrové zdi nábřežní. Lana byla upevněna na pevné kamenné tlusté sloupy pobřežní, na palubě byly otevřeny dveře v roubení palub, s břehu přísoupujuty

několikery mústky. — — — Přistáli jsme tedy v Orientě, na Vy-
chodě, v novém, neznámém nám doposud dílu světa, v Africe! — —
(Pokračování.)

Různé zprávy

Program národní pouti z Moravy a Slezska do Říma ve dnech 18. září až 2. října 1925 je hotov a byl jak nejdůstojnějším panem arcibiskupem dr. Leopoldem Prečanem, tak nejdůstojnějším panem biskupem brněnským drem N. Kleinem schválen. Také oba diecézní výbory daly mu již svoje placet. Vyjedeme z Olomuce (respektive také z Brna) v pátek, dne 18. září, o 9 hodinách přes Vídeň do Říma a vrátíme se v pátek, dne 2. října, v poledne. Ve třetí třídě bude státi cesta s celým zaopatřením 1800 Kč, ježto nazpět pojedeme přes Janov a Milán, v II. třídě 3200 Kč ležomě 50 Kč v obojí třídě za režijní výlohy. Plakáty a letáky s podrobným programem pouti jsou dány do tisku a budou brzy rozeslány farním úřadům, aby je vylepily na kostelní vrata a rozdaly mezi věřící. Přihlášky pro arcidiecézí olomouckou přijímá Moravsko-slovenská banka v Olomouci a pro diecézí brněnskou nejdůstojnější pan světlíci biskup dr. Josef Kupka, penze pak Moravsko-slovenská banka, filiálka v Brně.

Důležitost tisku. Věhlasný papež Lev XIII.: „Proti špatnému tisku postavte tisk katolický. Skvělé jest, když ti, kteří katolické zájmy v denních listech hájí, neohroženou lásku k pravdě dokazují. Váha důkazů, ale ne prudký a urážející tón mají nám vřelosti zjednatí. — Sv. Otec Pius X.: „Stále ještě nechápe se důležitosti tisku, neobírají se jím tak, jak by zasluhoval, ani lid. Starší lidé říkají, že je to něco nového, vždyť dřívě zachránilo se také mnoho duší, aniž se starali o noviny. Lehce se řekne dřívě. Ale nikdo nepovíží, že dřívě nebyl tak rozšířen jed špatného tisku jako nyní. Je dokázáno, že lid křesťanský je otravován, klamán, ničten bohaprázdnyými novinami. Nadarmo budete stavěti kostely, podporovati misie, zakládat školy, konati dobré skutky, všechny vaše námahy bu-

dou marny, nebudete-li vycvičení k boji a k odrážení útoků dobrým, katolickým, spravedlivým tiskem.“ — Bystrozraký mohučský biskup Kettler: „Apoštolát přítomnosti uzavírá v sobě také apoštolát tisku. Kdo za našich dob ještě nemá porozumění pro katolický tisk, ten věru není hoden jména katolika dobrého.“ — Proslulý P. Roh: „Kdokoliv dobré čtení rozšiřovat pomáhá, ten apoštoluje.“ — Resoluce sjezdu katolického v Hradci Králové z roku 1893: „Vidouce denně, jak zhoubně proticírkevní a špatný tisk působí, kterak od nepřátel katolické církve vpravdě s fanatickou horlivostí a velikou podporou peněžní houfně rozšiřované časopisy urážejí náboženské smýšlení a přesvědčení národa velkou většinou katolického, pokládáme za nezbytné, aby katolíci věnovali rozsáhlejší, mravní i hmotnou podporu časopisectvu katolickému, by zkvétati a do nejnižších vrstev národa našeho vnikati mohla.“

Přišli číslo 7. vyjde počátkem července 1925. V něm budou pokračování z minulých čísel, na něž nepřišla řada v tomto čísle. V tomto čísle je jiná úprava. Cyrilometodějská zahrádka bude vždy na počátku čísla, aby se obnovila a udržela tradice, zavedená zemřelým arcibiskupem drem Ant. C. Stojanem.

Výstava svatováclavská v roce 1929. Z temna dávnověků po staletí zářila nám postava svatého Václava, stále mladistvá, svěží a pomoc věštící v dobách nejtрудnější poroby. V roce 1929 máne již tisíc let od té chvíle, kdy na prahu chrámu staroboleslavského pod vražednou rukou svého bratra klesl mrtev nejlepší bohatýr ducha naši vlasti. Vzácnou touto tisíciletou památku oslaví celý národ za jisté způsobem co nejdůstojnějším. Jednou z důležitých složek těchto oslav bude výstava svatováclavská, jež má podati ucelený obrázek o světi svatém Václavu. shromážditi všechny

památky jeho pravé i legendární osoby, soustřediti vše co s významným pro naše dějiny kultem svatováclavským souvisí, a představití, jak v národě projevíl se tento kult v umění. Důležitou složkou bude zajisté i literatura svatováclavská (rukopisy, prvotisky, kancionály, kroniky i liturgické knihy s legendami, modlitbami a písněmi o našem ochránci vlasti), umění zastoupeno bude všemi odbory a vším materiálem ze všech dob. Při této příležitosti sebrána bude veškerá topografie svatováclavská v našem státě i za hranicemi, shledány všechny pověsti a legendy z doby přítomné i minulé. Že výstava bude budována jen na základech vědeckých a historických, zaručuje řada nad jiné povoláních vědátorů, jež ochotně přihlásili se k této národní a vlastenecké práci. Duší celého podniku je sám pan biskup dr. Antonín Podlaha. Z řady znalců, vědátorů, pracovníků, budtež jmenováni: Slečna Zdenka Braunerová, mšgr. Šittler, dr. Guth, rada Procházká, dr. Vojtíšek, profesor Košňář, dr. Jiřík, V. Bitnar, rada Kodýtek, dr. Hanuš, dr. Orel, učetní A. Šorm, rada Zvoníček a nejnověji pan Černý. Ne lze ještě dnes přesně určití, kde výbor rozhodne výstavu umístiti, ale že bude se jednat o místo významné, byl svatý Václav symbolem státu českého a vzorného pořádku v něm, takový symbol zajisté bude nutno zasaditi do prostředí, odpovídající svému symbolu. V brzké době rozešle výstavní výbor své dotazníky po celém státě. Věnujte jim volnou chvíli, poohlédněte se po svatováclavských památkách ve svém okolí a zodpověděním otázek sdělte dobrotivě svá pátrání podepsanému výboru dle možnosti brzy, aby veškerý obsáhlý a rozmanitý materiál výstavní mohl býti důkladně zpracován a přípravné práce výstavní včasné zahájeny.

Situační zpráva přípravných prací tisícího výročí smrti svatého Václava. Přednášková činnost o velechrámu sv. Víta a svatém Václavu s řadou cenných světelných obrazů pokračuje úspěšně dále po celé republice, je pak v zájmu důstojných oslav, aby každé větší místo do roku jubilejního obě přednášky uspořádalo a tím zájem o svatého Václava účinně probudilo. S přihláškami nesmí býti otáleno, aby akce tato mohla býti účelně rozděle-

na. Přednášky samy jsou pravým nejen náboženským požítkem, ale i uměleckým. Přihlášky adresujte buď na známá již centra v Čechách, na Moravě a na Slovensku, anebo na podepsaný výbor. Přednášková činnost byla nyní rozmožena vydáním vědeckého a při tom populárně psaného posmrtného díla nedávno zemřelého univerzitního profesora dra Stejskala o svatém Václavu, kteréžto dílo zasluhuje, aby bylo dleto a majetkem každé české rodiny. Podepsaný výbor obrací se touto zprávou na veškeré jak centrální, tak místní korporace, aby u něho buď hromadně, anebo jednotlivě objednávaly toto dílo a postaraly se o jeho největší rozšíření. Spis opatřen je řadou krásných uměleckých snímků, památek svatováclavských, širšímu obecnstvu dosud neznámých, z nichž zvláště vyniká nedávno objevený evangeliář svatého Václava. Cena jeho stanovena i s poštovním na 26 Kč. Laskavostí známé akademické malířky slečny Zdenky Braunerové dány již do tisku a budou v nejbližší době u podepsaného výboru na skladě umělecké dopisnice a dopisní papíry s krásnou penokresbou svatého Václava, dle vzoru Parléřova v kapli svatováclavské. Cena pohlednic 50 haléřů za kus. Sborníková práce je již rozdělena, rovněž ohledně výstavy bude v nejbližší době vydána zvláštní zpráva k získání materiálu. Výbor pro oslavu tisícího výročí smrti svatého Václava v Praze IV., Kanovnická 13.

Katolický tisk je vojskem obranným, bojujícím pro Boha, církev, pro duševní i hmotné blaho lidstva, jest štítem, jenž chrání blahodárné působení církve, školy i všech podniků křesťanského ducha, je stráží, jež bdí nad tím, aby sbory zákonodárné pro blaho lidstva, právo a spravedlnost pracovaly, jest katedrou, z níž šíří se slova katolických učenců a badatelů ve službách pravdy, je kazatelnou, jež hlásá lidu slova papeže, biskupů, našich pastýřů, je štítem a obranou pravdy, práva a spravedlnosti.

Katolický tisk hlásá slova pravdy a občanského pořádku. I on má právo všech vymožeností techniky, telegrafu, telefonu, elektriky i páry využití, aby se mohl šířiti ve statisících exemplářích do všech států, do všech

městi, do samot, do každého domu i k jednotlivci, ať učenému či neučenému, malému či velkému, mladému či starému, aby všude hlásal a hájil PRAVDU. Beze lži a lži podává zprávy o všem, co se stalo, vydává svědectví o dobrém i zlém, dobře chválí a k němu povzbuzuje, co je špatné, to sáhá, od toho varuje. Každodenně vychází do boje, aby chránil i hmotné blaho lidstva, aby odhaloval tajné plány vysavačů, aby zápasil proti šifricimu se a šifrajícimu jedu nemravnosti, aby odrazil každý útok prolaňného tisku. A jak chová se katolický lid ke svému tisku? Lid nemá namnoze ani tušení, ba ani zdání o důležitosti svého tisku. Zde je třeba práce spojenými silami na zvelebení katolického tisku. Pláme svoji povinnost, aby vinou naši neklesal, ale rostl a mohutněl. Závísí na rozkvětu tisku katolického z valné části i rozkvět našeho svatého náboženství.

Salesiánske obrázky, Panna Marie Pomočnice křesťanů s příslušnou modlitbou na záchranu naší mládeže jsou na skladech v Hranicích u předsedy městního odboru MCM., dp. dra Aug. Štancela a lze je obratem obdržeti v libovolném počtu. Cena jest velice nírná, 10 haléřů za kus, avšak přeplatky se s díky přijímají ve prospěch českého salesiánského čítla.

Vzpomínka na úmrtí vdp. kanovníka Ad. Jaška. Dne 11. ledna 1923 zemřel v Clevelandě, O., praec apoštolskou vysilen, vdp. kanovník Ad. Jašek, jenž celý svůj kněžský život věnoval veliké ideji Apoštolátu svatých Cyrila a Metoděje, který konal důkladná studia právě k vůli unionismu ve slovanských zemích již před světovou válkou, a to v Rusku, Polsku, Srbsku Bulharsku a v celé dnešní Jugoslavii. Své zkušenosti pak vypsál hlavně v časopise Apoštolátě sv. Cyrila a Metoděje, jehož byl velmi schopným a horlivým redaktorem. Tento cyrilometodějský kněz byl pravou rukou zakladatele nezištného a horlivého širitelce Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje, v Pánu zesnulého nejdůstojnějšího pana arcibiskupa Antonína Cyrila Stojana, jenž v pověsti světce zemřel a pohřben je na Velehradě, v místě mu nejdražším. Vzpomínáme-li dnes po 2 letech v Pánu zesnulého vdp. kanovníka Adolfa Jaška, chceme tím obnoviti to svatě

nadšení pro velikou katolickou a slovanskou věc, pro niž on předčasně položil svůj život. Dnes myšlenka unionismu, čili spojení cirkve západní s východní není pouhou teorií, dnes ji vzala za svou hlavu křesťanství, sám svatý Otec Pius XI., jenž při každé příležitosti na ni poukazuje. Loni pak na Velehradě, kde se sešel výkvět katolického slovanského episkopátu, by řešil otázku unionismu, kdež byli i učeneci světového jména, nejen katolíci, ale i pravoslavní, nastala epochální doba. kdy od plánů přikročilo se již ke stavbě tohoto obrovitého velehrámu spojení Západu s Východem, nad jehož hlavní branou stojí Kristovo: „Ut simus unum“, „Abychom jedno byli“, jako On s Otcem a Duchem svatým jedno jest. Američtí katolíci Čechové i Slováci vykonali pro dílo toto, co bylo v jejich moci, a doufáme pevně, že tu brázdou cyrilometodějskou, na niž vysilen klesl pracovník nezdoľný, vdp. kanovník Adolf Jašek, neopustí, ale dále na ní pracovat budou modlitbou a obětmi. Pán Bůh těmto vznešeným snahám jistě pozhěná na přímluvu blahoslavené Panny Marie a svatého Cyrila a Metoděje, k nimž se s takovou důvěrou ve svých pracích za pomoc utíkali velicí naši pracovníci v Pánu zesnulí ndp. arcibiskup Stojan a kanovník Jašek, jimž budíž věčná paměť! R. i. p.1 — „Hlas“, 13. ledna 1925. H. Dostál.

Statistika katolicismu v sovětovém Rusku. Nelze tu mluvit o pravé statistice, Sověty starají se o náboženství jen tím, že je pronásledují. Není tedy možno, aby jejich statistická oddělení, která jsou sice velmi rozvětvená, měla na zřeteli náboženské rozdíly svých poddaných. Abychom mohli odhadnouti počet katolíků v Rusku skutečně pozůstalých, třeba se bráti cestou porovnávání a dohadování, vzavše sobě za podklad schematismy starých katolických diecésí ruských v Rusku, které počítaly 14 milionů katolíků v carském Rusku. Avšak tato číslice zmenšila se velmi značně odstoupením Polska, Litvy a států baltických. Přijatelná jsou tedy statistická data, jak je uveřejnil P. Jan Urban T. J. v krakovském časopise „Przeglad powszechny“ v březnu 1925. (Str. 371—374.) Hlavní diecési carského Ruska byla metropole mohylevská, jejíž ordinarius sídlil v Petrohradě. Byl to arcibiskup dr. Ropp

se svým sufraganem mšgrem Cieplakem, který před nedávnem byl propuštěn z bolševického zajetí. Jeden i druhý byli z Ruska vyhnáni. Diecése je nyní svěřena jednomu generálnímu vikáři. Je to nejprostrannější diecése v Evropě, ačkoliv se od ní oddělilo nyní území, které tvoří novou diecési v Rize a v Minsku. Počet kostelů byl 152. R. 1921 má 86 kněží, z nichž 15 kvůli v bolševických vězeních. Zůstává tedy 70 kněží, mezi nimiž jsou mnozí staří, kteří mají spravovati 152 kostely a pečovatí o 300.000 katolíků. Jsou tam kněží, mající spravovati 5 i 6 farností, ležící ve vzdálenosti na sta, ba i tisíce kilometrů. Východní Sibiř byla před několika lety oddělena od diecése mohylevské a utvořena nová diecése se sídlem biskupským ve Vladivostoku. Ordinariem diecése je biskup Sliowski, který vykonává svou jurisdikci v 6 farnostech s 20.000 věřícími. Diecése Tiraspol je velmi rozsáhlá. Svatá Stolice oddělila od ní území krymské a kavkazské a též Besarabie byla připojena k diecési Jasské. Biskup její Kesser byl vypuzen a žije v Berlíně. Diecése měla 90 kostelů, 100 kněží a 300.000 věřících. Byli to většinou Němci na koloniích v Povolží a západním Rusku, Němci a Litevci, kteří tam bydleli, vrátili se většinou do vlasti. Ústavy katolické v diecési byly zrušeny. Krym a Kavkaz tvoří tedy jeden apoštolský vikariát, spravovaný biskupem Smetsem, který sídlí v Tiflisu. Má 30 kostelů a 68.000 věřících. Pradávná diecése Kameniec znovuzřízená roku 1917 je pod tyranii bolševickou. Její biskup Mankowski byl vypuzen a mnoho z kněží potkal též osud. Zůstalo jich tam 43 ke správě 113 far a 320.000 věřících. Diecése Luck-Žytomir byla rozdělena, když Luck připadl Polsku. Tato má 350 tisíc katolíků, 107 kostelů a 68 kněží. Její biskup Dubowski sídlí v Lucku. Jedna část diecése Minsk jest na území, patřícím sovětovému Rusku, je tam 160.000 katolíků, 46 kostelů a 14 kněží, tedy jeden kněz pro 12.000 katolíků. Na Kavkaze jest 58.000 katolíků Arménů s 50 kostely a apoštolským administrátorem. Bylo tam i několik tisíc katolíků sjednocených slovanského obřadu. Tito ztratili úplně své kněze. Jejich exarcha Leonida Fedorov byl odsouzen na 10 let do vězení, ostatní kněží byli zahánáni na

Sibiř. Dle toho tedy jest v Rusku pravděpodobně 1.596.000 věřících, 594 kostelů a 396 kněží, Poláků je mezi nimi 1.200.000. Kněžstvo odjinud přibíráti je nemožno. Budou-li sověty pokračovati ve své protikřesťanské obstrukci, zůstane za několik málo let půldruha milionu katolíků bez pastýřů. Kozák.

Prohlášení IV. národní konvence Národního svazu českých katolíků v Americe. Čím dále čeští katolíci v této své vlasti pokračují v práci nábožensko-národní a kulturně vzdělávací, tím více naše organizace, Národní svaz českých katolíků je uznávána a oceňována. Ale také tím více je zapotřebí shromáždit se prostřednictvím svých zástupců a zástupkyň, aby o dalších problémech, které nás očekávají, mohlo se jednati, vytknouti další směrnici činnosti a přehlednouti práci, vykonanou za poslední leta od třetí generální konvence. Proto Národní svaz českých katolíků ústy svých úředníků svolává IV. generální konvenci Národního svazu českých katolíků na dne 10. a 11. června 1925 do Chicago, Na tomto IV. generálním sjezdu dojde ještě k většímu spojení mezi námi, a plně je očekáváno, že náš českokatolický lid v Americe sjednotí se úplně v jediný, mohutný a nerozborný blok, aby tím hlasitěji dovolával se práv pro náš lid, která mu přísluší, a tím silněji odrazil veškeré rány a útoky proti českému katolickému lidu namířené. V přesvědčení, že veškeren náš lid uvítá radostně toto prohlášení, apelujeme na vás všechny, na distriktní a osadní Svazy, osady, instituce atd., připravujte se ke IV. generál. sjezdu. Všechny podrobné informace budou postupem času zaslány a uveřejněny. Všechna tělesa obdrží pokyny ohledně vysílání delegátů a delegátek. Započnete již nyní pracovati, aby nadcházející konvence byla opravdu mohutným projevem našeho lidu, ať žije kdekoliv ve Spojených státech. Na tomto sjezdu uslyší zástupci zprávy podrobné o všem, co Národním svazem bylo vykonáno od doby III. generálního sjezdu, a zdůrazňujeme, že budou to zprávy velmi vážné a důležité, jako byla činnost jejich. Tu uslyšíte, proč mnohé věci velkého významu jsme vykonali tak tiše a nehlučně, a že každá snaha vedena byla za jediným cílem,

prospějí našemu dobrému česko-katolickému lidu, ke cti a slávě Boží a našeho českého původu a této naší slavné vlasti.

Konvence bude se odbývatí ve dnech 10. a 11. června 1925 v Chicagu, Ill. V hlavní kanceláři Národního svazu českých katolíků je život nyní jako v úle. S přípravami pro IV. generální konvenci bylo započato, první kroky učiněny, a tak nežli se nadějeme, budeme sláti přede dveřmi konvence. Konvence, jak již v proklamaci úřední bylo sděleno, odbývatí se bude ve dnech 10. a 11. června 1925 v Chicagu, v česko-americké síni na 18. ulici, kde již dřívější konvence byly odbývány. Program, na kterém se přítomně horečně pracuje, bude podrobný a bude vyznačovatí se mnohými velmi důležitými body pro náš lid. Vůbec všeobecně panuje náhled, že letošní konvence slibuje býti největší a velkolepou v každém směru. Nejenom formou, ale, a to hlavně svým průběhem jednacím. V několika dnech dostanou se organizacím a spolkům pověřujícím listiny, a Národní svaz českých katolíků upravil zvláštní buletiny pro měsíc duben na všechny připojené spolky, instituce a jednotlivce, jakož i tělesa, takže obsahovatí budou informace, vztahující se k této generální konvenci. Velké překvapení očekává pak všechny, kdož konvence se účastní, a proto je nutno, aby všechny sláty byly zastoupeny a aby každé oprávněné těleso své delegáty vyslalo. Některé projevy důležitě dány budou teprve v pozdější době do veřejnosti, ale ty nejhlavnější předloženy budou až v zasedání, takže budou to právě tyto, které náš lid s radostí uvítá a také je ocení. Letošní rok je devátým rokem, kterým nastoupil Národní Svaz českých katolíků svoji činnost a je před čtvrtou generální konvencí. Prvá konala se roku 1919, druhá roku 1920, třetí v říjnu 1922. A každým rokem vždy řady její rostou a organizace se zdokonaluje. Dnes je na takové výši, že je nás všech opravdu hloubou, a jestliže čeští katolíci v Americe mnohým se významávají, pak v první řadě je to i Národní svaz českých katolíků, kterýžto jsme si společně vybudovali v pravou naši baštu. Prochněme jen láskou k činnosti jeho a sledujme každý krok a uvidíme sami, že

nás bude ještě více těšiti a zajímati. Na IV. generální konvenci pamatujme však již nyní.

Slečinka z lazaretu. Lidová hra o pěti jednáních. Dle stejnojmenné povídky B. Melanové (v „Ludmile“ roku 1916, ročník XVIII., svazek 1.), zpracoval a pro jeviště upravil František Sobotka-Jablonecký. Tiskem a nakladem Družstva Vlast v Praze. Cena 4 koruny. — Hra, jak již název svědčí, je z doby válečné, v níž ukázáno, jak i v ponurém lazaretě může vykvéstí blahý a krásný kvítek štěstí. Hrdinka této hry osíří a přijme místo ošetřovatelky v místním lazaretě, kde získá všeobecné váznosti a obliby. Zamiluje se do lékaře, který ošetřoval její zemřelou matku, ale lásku svou tají a je odhodlána lazaret opustiti. Při oslavě jejího svátku nařezne lékař ztracené srdíčko, které jí darovaly družky, vrací jí je a slečinka z lazaretu slává se paní doktorovou. Dobře zpracovaná lidová hra se dvěma poněkud těžšími, ale vděčnými úlohami a šesti, po případě sedmi velmi lehkými úlohami dámskými a třemi pánskými, bude se jistě všude líbiti. Jednoduchá dekorace — dva pokoje — usnadňuje všude provozovatí tuto hru, kterou možno i na nejchudším jevišti se zdarem sehráti. V některých úlohách dobře se mohou uplatnit i začátečníci na našich ochotnických jevištích, a proto hru tuto vše doporučujeme.

Tři četníci. Bohatý Francouz, šlechtického rodu a vysokého vzdělání, byl po delší čas představeným a správcem vysokých úřadů. Bohatí i chudí měli jej v úctě a lásce. Ale světská sláva jej neuspokojila, proto se odhodlal vstoupiti do trapistského kláštera. Všichni se divili jeho rozhodnutí. Přátelé a známi se snažili odvrátiti jej od toho kroku, leč marně. Za nedlouho proměnil svůj elegantní oděv za mnišskou řízu. Přátelé jej doprovodili až k obláče a před obláčkou jej ještě přemlouvali, aby upustil od svého úmyslu. „Nemož!“ „Proč ne?“ „Což jste neviděli u dveří kláštera tři četníky, kteří mne nepustí ven?“ „Tři četníky? Jaké? Neviděli jsme nikoho.“ Tu jim odpověděl šlechtetný ten muž: „Což jste neviděli nade dveřmi kláštera napsáno: Smrt! Soud! Večnost!?! To jsou ti tři četníci, kterým nikdo neuteče, proto zůstanu zde.“ Zdaž by mnohý z nás necenil více

svého povolání a věrněji plnil své povinnosti, kdyby si připomněl ty tři četníky?! Člověče, vzpomeň si na poslední své věci a nikdy nezhřešiš.

Bogoljub.

Krásný příklad zanechal po sobě zemřelý vdp. farář ve výslužbě Jan Ševčík, který jako zakládající člen Apoštolátu učinil také Apoštolát universálním dědicem. Pochován byl 1. května 1925. Z malých svých příjmů jako pensista ukládal, až měl 1000 Kč, které mezi prvními přinesl do naší kanceláře, aby se stal zakládajícím členem Apoštolátu. Jeho krásný příklad jistě bude působiti i na jiné zámožnější. Bůh bude jeho odplatitelem nejméně štědrějším. Odpočivej v pokoji!

Dětské výpravy k moři do Grada. Méně zámožným příslušníkům středního stavu nebylo téměř dosud možno dopřáti svým dětem pobytu u moře, doporučeného jim lékařem k upevnění zdraví. Je známo, že pobyt u moře má pro děti tuberkulosou ohrožené, trpící krčními žilami a vůbec zotavení potřebující, mimořádný význam příznivými podmínkami svého klimatu. Spolek „Prázdninové výpravy dětí k moři“ umožňuje pobyt v mořském klimatu i dětem bez průvodu rodičů, kteří často nemohou je doprovázeti, nejen z nedostatku volného času, ale i z často prostředků. Cílem našich dětských výprav je Grado, ostrov zlatého písku, azurové oblohy a jižního slunce, který je pro děti ideálním klimatickým přímořským místem. Má totiž povlnné a proto naprosto bezpečné pobřeží s jemným pískem, jež umožňuje mimo bezpečné mořské koupěle blahodárné písčité lázně na pláži. O řádné ubytování, dostatečnou českou stravu, jakož i pečlivý dozor při přepravě dětí i v Gradu je všestranně postaráno. Za čtyřnedělní pobyt dítěte i s cestou rychlovlakem a lodi, lékařským ošetřením, koupáním a veškerými lázeňskými poplatky platí se 990 Kč, které možno spláceti též po částkách předem. Na přání zřízeno i oddělení dospělých, v němž čtyřnedělní pobyt (bez cesty) je rozpočten na 1260 Kč. Sezona počíná 1. květnem a trvá do konce září. Prospekt na požádání zašle „Prázdninová výprava dětí k moři“, vedoucí lékař MUDr. Václav Sirový, Praha II., Sokolská třída 10.

V. Svatohor: „Májová knížka“. U

Kotrbu dotiskuje se právě knížka, která je všestranně zajímavou a roztlouklou. Napsal ji mystik V. Svatohor a dedikuje ji ku podivu dětem, ač tato nová jeho knížka zajisté potěší a povzbudí mnohého vyspělého muže a zkušenou ženu. Svatohorova „Májová knížka“ obsahuje řadu básní, originálně rozvržených na 4 týdny měsíce máje, snad proto, aby v nich kdásra rozbujele přírody jarní a zvýšené vroucí oddanosti k nebeské Královně májové tím více vynikla. Neboť mystik a básník Svatohor ve svém hloubavém pojmání všimá si v každé básni své „Májové knížky“ ku podivu bystře májové přírody: květin a významnějších bylin, zdůrazňuje jejich přednosti a vlastnosti a využívá jejich obratně ke pěkným závěrům náboženským, aby tak vzbudil větší a hlubší pochopení pro úctu mariánskou v národě našem. Obsah, skladba a volba slov jednotlivých veršů projevují osvědčený Svatohorův mistrovský svéráz, který „Májovou knížku“ jeho každému co nejlepší doporučuje.

Květen eucharistický. Olomucký dominikán Fr. Dominik, vydal tiskem 32 promluv, určených pro májovou pobožnost pod názvem „Květen eucharistický“. Literární tato práce v oboru homiletiky a asketiky jest velmi záslužnou a účelnou, ježto poskytuje způsobem zajímavým a poutavým hojně vhodné a vědecké látky ke kázání i k soukromému rozjímání. Jednotlivé úvahy vyznačují se tou předností, že jsou v nich důkladně probrány náboženské pravdy, které vyžadují zevrubné znalosti a věleho pochopení učení církve a poměrů současných. V knize „Květen eucharistický“ nalezne kazatel i rozjímavá duše překrásné polmutky, vážné a přesvědčivé, jež povzbudí k pevné víře v nejsvětější Svátost, k častému a hodnému svatému přijímání a k obcování mši svaté. A mimo to všechny úvahy jakoby zlatou nití protkány jsou důtklivou výzvou k důvěře v mocnou přímlyvu Marie Panny, Královně máje, k jejíž oslavě stejně k vyburcování a povzbuzení mnohých duší kniha tato nesporně poslouží.

Sbírkou na „Tisk“ provedly farní úřady od 10. dubna do 30. dubna 1925; Horní Újezd u Všechovic 100, Boskovic 15.20, Rudslavice 20, Obfany 10, Doubravnik 5, Švábenice 20, Morava-

ny 70, Bojkovice 15.64, Litultovice 12, Radkovicke 5, Újezd u Čer, Hory 15.06, Studénka 12, Penčice 15 Nezamyslice 50, Svěbohov 56.30, Polehradice 10, Čebín 25, Vikoš 126.60 Topolany 12.88, Slušovice 47, Litovel 5, Velehrad 50, Hvozdná 20, Bludov 167, V. Týnec 20, Tvrdonice 50, Osov. Bytýška 15, Prusinovice 21.50, Hluk 10, Štípa 20, Zhoř 10, Koryčany 134.48, Svrnovice 20, Valč 20, Ohrozm 10, Čáslavice 15, Dolní Životice 40, Domaželice 75, Raškov 5, St. Bělá 100, Fryštálk 65, Bílá 20, Horní Dunajovice 10, Rudíkov 10, Strahovice 25, Lhota n. Pernštýnem 10, Vys. Studnice 5.

Příspěvky na Apoštolát od 1. ledna do 30. dubna 1925: Farní úřad Švábenice 45, Lípka, farář, Velké Rypňany 20, Al. Julina, Úřední čtvrt 5, Nejmenovaný, Hodolany 40, Mariánská družina dvě ve Frydlantě 50, manželé Braunerovi 400, František Krátký z Napajedel 1000, Záhlinice 175, Cotkylle 50, Bernatice 25.48 Mor. Prusy 44, Fr. Ballon z Písku 508.50, Plzeň 110, Velký Týnec 201, Jeviško 112, Třebovice 83, chovanky učitelského ústavu v Řepčíně 99, Lipník nad Bečvou 105, Snáček, probst v Dubě 1000, Hruška n./H. 26, Svátý Kopeček 100 Trnávka 31.50, Přerov 790, Spáčil M. z Oseku 46, Nejmenovaný z Olomouce 5, Dlouhomilov 28.53, Hoštice n./H. 28, Paršovice 223, Olomouc u dominikánů 65, Uherský Ostroh 50, Soběchleby 601.50, Pobuž 30, Přívoz 150, Šubrtová z Olomouce 5, Líky na Slovesnice 30, šumice 94.15, Polanka 304.30, Loštice 58, Roháčková z Třeště 15, Vepřek z Frenštátu 6, Spisár B. z Frydlantu 10, Gamba, Knomčtíz 8, Studénka 3, Boučková, Mariánské Hory 10, Břest 491.24, Lipník nad Bečvou 2, Loučka 95, Javůnková, Plzeň 8, Uher, Hradiště 195.10, Hubánský, Smolenice 10, Sojůtk, Smolenice 2, Dr. R. Špaček, Olomouc 500, Hkytka, Bzenec 20, Šumvald 20.50, Bárta, Proseč 6, Myslivci J. a Anna, Svinov 12, Humpálk 3, Hroznová Lhota 67, St. Ves 78, Petřvald 60, Velká Bystřice 388, Kojetín 123, Horní Cerekev 20, Poruba 142.30, Hradl, Šternberk 10, Řepčín 18, Penčice 20.20, Újezd u Vizovic 74, Zubří 52, Zlín 30, Sociální studentské sdružení, Chrudim 48, Zábřeh 200, Hvozdná 156, Kurovice 43.60, Sbor Lidové akademie, Pisek 60, Hradčovice 126, Roubanina 776.12, Stašová,

Kelč 3, Nedbálek Vel. Štáhl 8. Nikodýmova, Lenešice 60, David, Frydlant 6, Mariánské Hory 185.61, Ryčaltice 122.36, Kokta far., Radostin 5, Dolní Bečva 21, Diecezánská úř. Špišská kapitula 800.

Sbírký na „Zahraniční misie“ provedly od 1. ledna do 30. dubna 1925 farní úřady: Horn: Moštěnice 141.42, Nezamyslice 50, Řikovice 40, Mohelnice 20, Litultovice 15, Brodek 60, Polešovice 30, Rudice 21, Štěpánov 50, Penčice 10, Rénoty 15, Horní Štěpánov 35, Frenštát 53, Kokory 25, Kl. Hradisko 12.50, Litovel 5, Kostelec u Holešova 300, Hoštice na Haně 33, Vracov 90, Halenkovice 30, Cholina 61, Citov 10, Kuželov 20, Štípa 30, Nová Ves 279.73, Lobodice 64, Chudobín 20, Želč 25, Měrotín 44, Milotice 100, Morkovice 60, Chropín 52, Bratřejov 20, Hlinsko 100, Piňovice 50, Staré Brno 20, Spytlínov 50, Jezernice 84, Hradisko 20, Opava 100, Hrabýň 50, Hroznová Lhota 140.95, Pavlovice u Kojetína 100.69, Tršice 25, Zašová 70, Bzenec 45, Bystrošice 50, Pivín 37, Jaubí 52, Majetín 28, Bouzov 80, Uherský Brod 75, Prackšice 20, Bludov 50, Stará Ves 25, Třebetice 35, Svěbohov 41, Vlachovice 20, Velký Újezd 2, Velehrad 118.50, Střítež 50, Ohrozm 6, Ostrožská Lhota 35, Ořechov 5, Trnava 59, Šumvald 40, Stříbrnice 5, Paskov 121, Rychtářov 30, Liptál 15, Moravičany 20, Bílá 14.24, Čebín 25, Postřelmov 25, Dub 70, Stará Ves u Moravské Ostravy 54.45, Bystřice pod Hostýnem 70, Kyselovice 42, Hlavnice 20, Jakubovice 9.46, Bilavsko 50, Brno-Petrov 6, Bohuňovice 275, Pačlavice 54, Vlčovice 25, Horní Újezd, p. Všechnovice 100, Klimkovice 40, Beňov 33.50, St. Bělá 150, Dlouhomilov 20, Studnice 8, Otrokovice 15, Troubky 100, Paršovice 58, Hluk 10, Jindřichov 11, Boršice 109, Želechovice 93, Troubsko 17, Pozlovice 26.50, Hvozdná 20, Moravská Huzová 260, Velká Lhota 40, Rohalec 27, Prostějov 50, Jasaná 10.50, Brodek 33.50, Fryštálk 40, Všechnovice 65.89, Konice 175.90, Kurovice 26.30, Moravská Ostrava 100, Ptení 48, Moravská Třebová 2, Zdechov 19, Slušovice 20, Brušperk 22.50, Černá Hora 1, Starý Rousínov 16.50, Poudřany 10, Brtnice 10, Vysoká Studnice 10, Budišov 10, Olšany, p. Strmilov

20. Mohelno 37, Hostěradice 10, Břec-
lava 10, Rudíkov 20, Veteřov 10, Starč
30, Borkovany 10, Město Ždár 5, Ru-
da 5, Kněžice 10, Heřmanov 10, Fry-
šava 5, Svatý Kopeček 93, Hartvíko-
vice 25, Želetice 40, Sulíkov 3, Kobylí
11, Žerotice 7, Osov. Bytýška 8.60,
Lipník u Hrot. 40, Nový Přerov 30, Ji-
hlava 20, Brno-Křenová 40, Čes. Boh-
díkov 50, Zlámanka 50, Hulčvaldy 75.

Náklo 112, Hošťálková 5, Vel. Byteš 10,
Přerov 300, Štítná na Vlče 60, Do-
lany 100, Boršice 31, Rudslawice 30,
Petřvald 60, Vlkoš 126, Valašské Klo-
bouky 140, Derfle 48.59, Čučice 10,
Hostýn 20, Studénka 10, Zábudovice
40, Polkovice 20, Drásov 10, Osek n.
Bečvou 112.76, Lhota nad Pernštýnem
5, Bernatice 26, Lidečko 30, Šitbořice
10, Valč 15, Poruba 40.

Prvotřídní tkalcovské výrobky nejméně výhodně nakoupíte u firmy

Vendelin Dvořáček,

rukodíl. tkalcov. v ČERVENEM KOSTELCI, (Podkrkonoší)

Vzorky zdarma. Zásilky vyplaceně. Látky ve zbylých po Kč 5.00. Maitel firmy jest členem
Orla čsl., čsl. strany lidové a Jednoty lidov. žilnostníků. Svů k svému l

Karel Bubeník,

Ztracená ul. 30. Olomouc, Telefon 812.

Sklo, porcelán, lampy, zrcadla. Vhodné dárky. Velký výběr dekoratelných figur v různém provedení. Osvětlovací předměty. Velký sklad lístí a zařamování obrazů, zrcadel atd. Služební sklenářství. Tovární sklad tabulového skla všeho druhu. Sklenářský umel se zárukou. Diamanty. Překupníkům velká sleva.

„Hostýn“ továrna na svíce a voskové zboží *Řeřucha a spol.*
v Bystřici pod Host, Morava,

doporučuje co nejuctivěji svoje výrobky.

Poctěno: Na Průmyslové a žilnostenské výstavě v M. Ostravě 1923 Bronzová medaille a diplom
Na Brněnských výstavních trzích 1922 Stříbrná medaille Na Hospodářské a průmyslové výstavě
v Trnavě 1924 Zlatá medaille a diplom. — Telefon čis. 28.

Milostpaní . . .

Pošlapané srdce — Heleněna pýchla — Občel — Dřive n nyní — jsou neobyčejně rozkošné a velmi zajímavé povídky, jež napsala oblíbená a dnes nejpobulárnější spisovatelka Vlasta Javořlečká a jež opravdu neuválí každého, kdo se do nich zahloubá. Nemely by věru chybět ani v jedné rodině. Zvláště „Pošlapané srdce“ a „Konec“ jsou velmi krásné a zajímavé. Na skladě jest již jen nepatrný počet, jakžka celé vydání bylo ihned rozebráno. Povídka čisá stran 180, cena 1 s poštou 7 Kč. Dodává ji každé knihkupectví anebo František ŠUPKA, redaktor v Hradci Králové. Odběratelé našeho listu obdržel velikou slevu. Povídky Vlasty Javořlečkové velmi vřele našim čtenářům doporučujeme.

Josef Dykast,

mědikovectví,

Bzenec-Pisek, Morava.

Specielní výroba na přístroje ku pálení slivovice, borovičky atd. dle nejnovějšího zařízení a zákon. předpisu, kotle ku vaření povidel, výroba lodiček do sporáků

Varhany

harmonia, piana, prospektní pišťaly a veškeré hudební nástroje

nejlevněji a nejrychleji dodá první česká firma na Moravě (založena r. 1862)

M. Strmiska a F. Imrich,
Uh. Hradistě.

Rozpočty zdarma a franko.

Lidové knihkupectví Ignác Hofírek, Olomouc

vydalo:

Šechulka, Ministranti Kč 12:20; Bystřina, Hanácké ligurky Kč 29.—; Šimehan Lukáš Delmege Kč 0:60; Malý kanonál arcidiecéze olomoucké v různých cenách — Dodá: Veškeré literární novinky, zvláště knihy úhavné, poučné, náboženské (misály, breviře, codex atd. vše nejnovější vyd. . divadla, hudebniny — Jediné lidové knihkupectví v olomoucké diecézi! Poznačte sobě adresu!

KNĚŽSKÉ ODĚVY zhotovuje za nejlevnější ceny

František Špunda, seminární krejčí v Olomouci
(naproti semináři).

Stále na sklade: plátěné a celuloidové kolary, birety, náprsenky
za nejlevnější výrobní ceny.

*Swice voskové,
oltářní,*

těž bezvadné polovoskové, pak
paškály, grana, kadidla, vše
vzorné jakosti dodává
levně česká továrna
na svíce a mýdla

*J. Pílnáček,
Hradec Králové.*

Založeno roku 1816.

Při obstarávání svých potřeb
obratte se s důvěrou na naši
českou křesť. firmu

Karel Murla

odborný hodinář a přísedící odhadce soudu
v Olomouci, Flnglická 29.

Vede vždy
precisní hodinky
všech světových značek
Schafhausen, Omega, Zenith,
Doxa s písemnou zárukou a
přesně vyzkoušeny. Hojný sklad
zlatého a stříbrného zboží. Veš-
keré přibory ve velkém výběru
a v každém provedení. Bohatý
sklad přepychového zboží. Bu-
dičky. Vše za ceny tovární.
Správky se vyřizují ve vlastní
dílně a se vši přesností.

OLTÁŘE, SOCHY, JESLIČKY,

a ostatní vnitřní zařízení chrámová a jeho opravy pečlivě a levně provádí absolvent státní
školy řezbářské

Mořic Studeník v Krásně nad Bečvou,
odborný závod pro umělecké práce kostelní a dekorační.

PRVOTŘÍDNÍ VELKOVÝROBA A SKLAD OBUVI,
výroba obuvnických svršků

Jan Plšek, Olomouc, Stefanikova třída č. 6.

Obsluha vzorná.

Telefon 617.

Ceny solidní.

Varhanářství

Fr. Fabiánek
ve Sloupě, Utorava.

Vyrábí a dodává: *varhany a harmonia*. Opravy a ladění odborně a levně. Založeno r. 1904.

Frant. Mazalová

rozená Karásková
v Olomouci, Denisova 11.

Umělé květiny: kostelní, svatební, dekorační a pohřební.

Palmy všech druhů. Sklad rakví.

Mešní vína:

zaruč. přírodní neporušená, vynikajících jakostí:
Lesánské jemné a čisté . . . KĚ 7.— 1 l
Geyengošský rýzlík (uherské) KĚ 8 50 1 l
Biskupský rýzlík (z Jugoslaviie) KĚ 9 50 1 l
Biskupský rýzlík (z Italie) . . KĚ 10 50 1 l
Tokajské velebné (z r. 1921) KĚ 12.— 1 l
Doporučení a asilá v sudech i v lahvích od 40 litrů výše příslezný dodavatel mešních vín

Al. Čížek v Humpolci.

Vína pocházejí z biskupských vinic a jiných velkostatků a jsou v chemickém státním ústavě v Praze analysována, takže přírodní původ jich jest odborně zjištěn.

Sukně

polovlněné, neušité, černé, pestrobarevné, protkané, páskované, velmi trvanlivé, za 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 KĚ. Šátky na hlavu, teplé, od 7 KĚ výše. Deky na koně 18 KĚ až 28 KĚ.

Dobírkou znsilá

Jan Tušla, Tímramov,
Morava.

Chcete-li opravdu dobrou

harmoniku,

„Heligonku,

obratte se na firmu

Konst. Stibitz, Ces. Budějovice.

Ceská rukodilná výroba harmonik.

Ceny snižené. Cenik zdarma

Jediný katolický ústav:

Národní pojišťovna,

akc spol. v Praze,

filiálka pro Moravu, Slezsko a Hlučínsko

v Brně, Panská ul. 6—10.

Jediná nekartelovaná pojišťovna!

Veškeré odbory pojišťovaci!

Úspěchy morávní jsou veliké, režie žádná, stálý fin zisk a zaměstnání mládeže. Píšte si o ceníky, rady a pokyny bezplatně firmě Petrus, Třebíč, Letos o 100.— KĚ levněji a větší vřabva.

Umělecko-průmysl. dílny ALOISE PETRUSA, absol. státní odbor. mistr. školy TŘEBÍČ. P. T. pány vzdělavatele dovoňuji si upozornili na chvalně známá „Loutková divadla Petrusova“, tudíž zakládejte všude „loutkové scény“ ve vašich spolecích. Určitá procenta odvádí mistr Petrus ústavu pro zmrzačené a sirotky, kterým se s láskou věnuje. Upřímně doporučujeme.

DVA POSUDKY NAŠICH TISKŮ

Mohou sloužiti za vzor — udivuje levná cena

Ve Vitrince (ročník II., číslo 4.), listě knižní kultury, byl uveřejněn o knihách G. K. Chesterton, *Anarchista Čtvrtek* a K. J. Erben, *Ruské a polské pohádky*, které jsme tiskli pro naše nakladatelství Ladislava Kuncíře v Praze, tento posudek:

Kniha je elegantně vypravena, správně vysazena a slušně vytištěna na žlutě zabarveném papíru. Umístění sazbového sloupce na stránce je bezvadné; ilustrace jsou po knize správné a účelně rozsázeny, takže při této pečlivě vypravě udivuje levná cena.

Zde užito Sackula, které je velmi dobře čitelné, které vytvoří svěženou stránku bez jakékoliv nervosnosti, snadno čitelnou. Přidám-li, že kniha je opravdu svědomitě sázena, stejnoměrně a čistě vytištěna, je tím řečeno, že to kniha, která může sloužiti za vzor knihám účelně vybudovaným. Tím je vyslovena největší chvála, kterou lze výrobek knihtiskařského lisu zahrnouti. Celek působí nadmíru přívětivě, což konstatuji s tou větší radostí, vida po dlouhé době opět nenáročnou knihu vkusnou, účelnou a řemeslnicky vzorně zpracovanou.

LIDOVÉ ZÁVODY TISKAŘSKÉ A NAKLADATELSKÉ

spol. s r. o. v Olomouci

(ARCIBISKUPSKÁ KNIH- A KAMENOTISKÁRNA V OLMOUCI

LIDOVÁ TISKÁRNA V OLMOUCI)

★

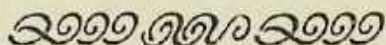
Rozpočty a návrhy zdarma.

★

Nová písma. Mnoho pochvalných uznání! Nové stroje.
 Veškeré tiskopisy společenské, jako : pozvánky na divadla, zábavy,
 akademie, plesy a jiné, navštivenky, svatební oznámení,
 poděkování, adresy, plakáty zhotovuje

Knihotiskárna „Snaha“ František Olšovský, Hranice.

Noviny, listy odborné, brožury, vědecké knihy
 ve všech jazycích, revue, ceníky, bankov. a úřed. tiskopisy,
 obchodní knihy, různé papíry, diplomy, pohlednice a j. v krátké době.
 Úprava vzorná. Zaručeně odbornická práce! Ceny mírné

Zbytky 2 až 6 m délky bezchybné:

Serie 1.	20 m vojenského plátna neblíženého, 78 cm šíře na prádlo, 2-6 m délky	Kč 92.-
Serie 2.	20 m voj. hlanelu, neblíženého, 75 cm šíře, na zmlní prádlo, 2-6 m dlouhé	Kč 110.-
Serie 3.	20 m domácího proužk. hlanelu, 70 cm šíře, na zmlní prádlo, 2-6 m délky	Kč 120.-
Serie 4.	20 m jemného stanelu proužk., 72 cm šíře, na zmlní prádlo, 2-6 m délky	Kč 140.-
Serie 5.	20 m domácích zesírů rukodílných, 78 cm šíře, na košile, 2-6 m dlouhé	Kč 125.-
Serie 6.	20 m dom. oxfordu rukodíln., 78 cm šíře, na košile dělnické, 2-6 m délky	Kč 125.-
Serie 7.	20 m domácího kanafasu na povlaky peřin, 78 cm šíře, 2-10 m délky	Kč 125.-
Serie 8.	20 m domác. barev. kanafasu, 120 cm šíře, na povlaky peřin, 2-5 m délky	Kč 170.-
Serie 9.	20 m Inletu-sýpkoviny, 80 cm šíře, 2-6 m délky	Kč 150.-
Serie 10.	20 m Inletu-sýpkoviny, 120 cm šíře, 2-6 m délky	Kč 240.-
Serie 11.	20 m Inletu-sýpkoviny, 90 cm šíře, na polštáře nejš., 2-5 m délky	Kč 200.-
Serie 12.	20 m voalů tmavých i světlých, smíšených, nej. jakost, na šaty, 2-5 m délky	Kč 140.-
Serie 13.	20 m krepů eponžových, tmavé i světlé, smís., zar. stálobarevné, 2-5 m délky	Kč 165.-
Serie 14.	20 m pestrotisků v nejlepší jakosti, 70 cm šíře, zar. stálobarevné, 2-5 m délky	Kč 150.-
Serie 15.	20 m modro- a šedotisků, 70 cm šíře, zaručené stálobarevné, 2-5 m délky	Kč 125.-
Serie 16.	20 m barchetů hermelínových, tlustých, na nejš. župany a šaty, 2-5 m délky	Kč 200.-
Serie 17.	20 m nejlepších barchetů tmavých, tkaných, bez vlasů, 2-5 m délky	Kč 190.-
Serie 18.	20 m nejjemnějšíh. maccozellru, který možno vyvážeti, 3-7 m délky	Kč 165.-
Serie 19.	20 m nejlepšího anglického kretonu na bluzky a košile, 2-6 m délky	Kč 155.-
Serie 20.	20 m velúru na šaty v různých vzorech, různé šíře, 2-6 m délky	Kč 165.-

Vše bezchybné, stálobarevné, z celých kusů stříhané, praktické pro každou rodinu, nejvřeleji doporučuji

Vzorky od zbytků se vzhledem na stálou změnu vzorů zaslány býti nemohou, míleráda vezmu však zboží zpět v případě, že by nevyhovělo — Pro ústavy jako srotičnice, školy, okresní péče o mládež a pod., zašlu na zkoušku bez dobírky, jinak vše pouze dobírkou. Poštovné, obal a dan obrátovou hradím sama, tedy žádná jiná výlohy. — Za dobrou jakost ručí

Emilie Stolínová, tov. sklad rukodílného zboží podkrkonošského
 v Náchodě, N. O.

Laciné knihy.

Poskytujeme Vám tímto možnosť za laciný peníz obohatiti svoji knihovnu cennými díly theologickými. C. M. Tiskový spolek vydal svého času velké dílo preláta dra Pospíšila z Brna

Katolickou věrouku

ve 4 dílech a v 5 svazcích.

Pak vydal potřebnou příručku pro každý farní úřad a pro každého kněze od msgr. dra Kachníka

„Výtvarné umění chrámové a hřbitovní“.

Jelikož musíme vykliditi skladiště, kde tyto zbylé knihy byly uloženy, a zároveň má býti zaplacen deficit s vydáním spojený, jsme ochotni tyto na skladě jsoucí knihy prodati výjimečně za velmi sníženou cenu.

1. Msgr. dra Josefa Kachníka „Výtvarné umění chrámové a hřbitovní“, o 200 stránkách a 13 obrazy, místo 25 Kč za 12 Kč.
2. Preláta dra Josefa Pospíšila: Katolická věrouka“, díl I.: „O Bohu jednom podle přirozenosti“, o 530 str., místo 52 Kč jen 26 Kč
3. Preláta dra Josefa Pospíšila: Katolická věrouka, díl II.: „O Bohu Troj-jediném podle osobnosti“, o 284 str., místo 32 Kč jen 16 Kč.
4. Preláta dra Josefa Pospíšila: Katolická věrouka, díl III.: „O Bohu Stvořiteli“, o 730 str., místo 70 Kč jen 35 Kč.
5. Preláta dra Jos. Pospíšila: Katolická věrouka, díl IV. a): „O Bohu Vtěleném“, o 415 str., místo 45 Kč jen 23 Kč.
6. Preláta dra Jos. Pospíšila: Katolická věrouka, díl IV. b): „O Bohu Stvořiteli“ a „Mariologie“, o 360 str., místo 40 Kč jen 20 Kč.

Račte si lístkem kteroukoliv knihu vybrati a objednati, bude Vám obratem se složením lístkem zaslána vyplaceně. Račte uvážiti, že je to neobyčejná příležitost tak lacině si knihy velké důležitosti opatřiti. Jen okolnosti v předu vyličené nutí nás k takovému kroku. Počet jednotlivých svazků zbylých není stejný, proto račte se obratem přihlásiti o knihy, které byste měl rád ve své knihovně.

Upozorněte i jiné na tyto velké výhody, každý knihy dostane, kdo se hned o ně přihlásí a pokud zásoba bude stačiti.

Vydavatelstvo C. M. Tiskového spolku

v Olomouci, Wurmova 13.

Pokladny ohnivzdorné, nedobytné, ocelopancéřové, železobetonové, proti násilnému vloupání *zaručeně* zabezpečené, jakož i ohnivzdorné osinkové skříně na knihy a spisy, tresory ku zazdění, kasety atd. vyrábí a nejlevněji dodává: První Mor.-slov. továrna na pancéřové pokladny
Jergl & Hadtík v Brně, Nová ul. č. 10. Telefon č. 48.

Nejlépe koupíte

dámské a pánské látky, plátna,
etamíny ve všech módních bar-
vách, šátky, koberce a záclony

orelské

*kroje, látku na kroje,
košilký*

a všechny součástky orelského
kroje parádního a cvičebního
stále na skladě má katol. firma

*J. Záleška,
Olomouc,*

Wilsonovo (Dolní) nám. čís. 9.

Všechny tiskopisy

pro jednotlivce, spolky, druž-
stva, nakladatelství, banky,
záložny, továrny atd.,
ve vkusné úpravě,
rychle a levně
dodá

*Lidová tiskárna
v Olomouci*

Lidové závody tiskařské a na-
kladatelské, spol. s r. o.

Klášteří 12. Mlýnská 11.

Moravsko-slovenská banka centrála v Olomouci.

Filiálky:

Bratislava, Brno, Hlučín, Hradec Králové,
Opava, Praha, Saštín, Uherský Brod, Zohor
a Žilina na Slovensku.

Vlastní a svěřené prostředky cca Kč 150,000.000.—.

Provádí veškeré bankovní a průmyslové transakce za nejvý-
hodnějších podmínek. Přijímá za velmi výhodných podmínek
vklady na vkladní knížky a běžné účty. Dotazy zodpoví
zdarma ředitelství centrály a filiálek.

Telefon Olomouc: 666 a 795.

Adresa telegramů: Moravoslovenská.

Dámské látky
dámskou konfekci
koberce - pokrývky - záclony

---

koupíte nejlépe v módním dcmě

RICHTER & HILL, OLOMOUC

Odborný závod pro bytová zařízení

Josefa Hanáka v Prostějově

dodává za ceny bez konkurence

klubovky, pohovky, otomany, matrace,	koberce, záclony, pokrývky, linoleum,	mosazný a kovový nábytek.
---	--	------------------------------------

A P O Š T O L Á T

sv. Cyrila a Metoda pod ochranou bl. Panny Marie
Ročník 16. Červenec 1925. Číslo 7.

Zahrádka cyrilometodějská

Život sv. Cyrila a Metoděje

IX.

Předzvěst rozkolu.

Palácová revoluce, tak častá v dějinách byzantských, měla v zápětí též církevní převrat.

V té době byly všechny východní církve ve shodě s Římem. Po vítězství pravé víry nad obrazoborectvím, jež rok co rok oslavováno svátkem pravoslaví, zavládl v byzantské církvi pokoj, který hojil rány bouřlivé a násilné minulosti. Patriarcha Metoděj, odchovanec kláštera studitského, byl přítelem pozdějšího papeže Mikuláše I. a hájil vždy práv stolce Petrova. Po jeho smrti 14. června roku 847 sešlo se kněžstvo k volbě nového patriarchy. Na pokyn císařovny, ale zároveň svobodně kanonicky a jednomyslně zvolen nástupcem Metodovým potomek císařské rodiny, mnich kláštera Satyrova v Cařihradě, Ignác. Byl nejmladším synem císaře Míchala I. (811—813) a nazýval se původně Niketas. Když otec byl svržen s trůnu od Lva V. (roku 813), byl s celou rodinou zavřen do kláštera. Tam v tichu lavry, odloučen od světa Niketas-Ignác postupně získával svými ctnostmi úctu i hodnost stále vyšší, až se stal představeným, igumenem, a odtud byl již jen krok k nejvyšší církevní hodnosti v říši. Nikdo nic nenamítal proti jeho volbě; byla pak potvrzena i papežem. Postavení patriarchovo za poměrů, jaké panovaly na dvoře, kde mladičkový Michal byl hříčkou v zločinných rukou Bardových, nebylo příliš utěšené. Musel snést mnohý krutý posměch. Císař-opilec dokonce pořádal se svými druhy parodie církevních slavností a šaška z círku si při tom ustanovil „svým patriarchou“. Dokud se urážky týkaly jen jeho osoby, dovedl Ignác býti krajně shovívavým. Ale na tom nezůstalo.

Patriarcha Ignác měl nepřátele také mezi duchovenstvem. V čele jich byl arcibiskup syrakuský Řehoř Asbestos. Pobýval v Cařihradě, nejspíše z té příčiny, že Sicílie tehdy byla v moci Arabů. Příčina jeho rozporu s Ignácem není docela jasná. Bylo to zklamání, že se nestal nástupcem Metoda, který rovněž pocházel ze Sicílie? Jedna zpráva říká, že ordinace Řehořova byla irregulární. Pře o platnost jeho svěcení se ještě projednávala v době, kdy se slavila konsekrace Ignácova. Řehoř se na ni dostavil s ostatními biskupy, ale Ignác jej vyzval, aby odešel a neukazoval se, dokud jeho věc nebude rozhodnuta. Tím se cítil potupen a mstil se. Možná, že byly ještě jiné příčiny, které z Řehoře učinily opovrdného nepřítel a strůjce oposice proti Ignáci. Když Řehoř nepřestával rušit kázeň a osnovati rozkol, patriarcha jej na synodě sesadil a dal do klatby. Řehoř se odvolal k papeži do Říma. Ale Řím nechtěl rozhodnouti, dokud při náležitě neprozkoumá a nevyslechne také druhé strany. Patriarcha Ignác byl vyzván, aby odůvodnil svůj rozsudek proti Řehoři a akta rozepře zaslal do Říma. Tento průtah Řehoř si vykládal ve svůj prospěch tak, jako by papež dával jemu za pravdu, a využil toho k posílení své strany. Přesto však není pochyby, že by se mu sotva bylo podařilo Ignáce svrhnouti, kdyby se do té rozepře nebyla zamíchala vláda.

Jsou pohoršení, kdy žádný kněz neb biskup, nechce-li se státi zrádcem, nemůže mlčeti. Bardas, zapudiv svou manželku, žil ve zjevném incestu s Eudokií, vdovou po svém synu. O jeho poměru se vědělo, byl to veřejný skandál. Marny byly všechny domluvy patriarchovy, aby učinil konec hříchu. Bardas nejen neposlechl, nýbrž odvážil se i přistoupiti na Zjevení Páně, největší to svátek ve východní církvi, s ostatními členy císařského dvora ke stolu Páně. Patriarcha mu odmítl podati svatě přijímání. Bardas prý tasil meč, hroze patriarchovi, že ho probodne, ale ten jej odkázal k pomstě Boží, která snadno může hrot meče obrátiti proti němu samému. Císař Michal zuřil nad touto domnělou zradou a urážkou svého strýce, patriarcha však nepovolil. Bardas, vyobcovaný z církve, planul pomstou. Nová zlost proti Ignáci propukla, když císař s Bardou, nemohouce se dočkati zřeknutí císařovny Theodory, vězněné v paláci blachernském, nutili jej, aby ji „ostříhal“, to jest, aby jí tonsurou a oděním v roucha řeholní přiměl ke vstupu do kláštera. Patriarcha odmítl, dokud sama k tomu nesvolí. Nechtěl se prohřešiti proti císařské cti a proti vlastnímu svědomí. Tu Bardas, citě se již dosti mocným, postupoval bezohledně. Císařovnu jal i s dcerami, dal je ostříhati a zavřel je v paláci karianském. Patriarchu obvinil ze spiknutí proti císaři a vypověděl na ostrov Terebinth do vyhnanství (23. listopadu 857). Ignác, opouštěje Cařihrad, vyřkl interdikt na katedrální chrám.

Bardas, seč byl, podporoval Řehoře Asbestu v jeho odporu proti Ignáci. Ze straniků Řehořových také byl vybrán nástupce Ignácův. Měl jim býti Fotios. Byl v té době státním sekretářem a kapitánem tělesné stráže císařovy. Od dob svatého Jana Damascen-

ského (zemřel 744) nebylo ve východní církvi muže, který by se mu rovnal učeností a množstvím sepsaných knih. Jeho uvěšená a obsáhlá vědomost budily údiv. Shledávalo se v nich cos démonického. Vznikly dokonce pověsti, jež hledaly pramen jeho oslnujícího vědění ve spojení s ďáblem. Jakýsi židovský čaroděj prý mu nabídl, že mu opatří všechnu moudrost Řeků, slávu a pozemské statky, půjde-li s ním a zapře-li na určitém místě kříž. Fotios svolil a pohroužil se pak do studia všech zapověděných, magických a hvězdářských spisů. Podobné báje, jimiž měl býti později v očích pravověrných křesťanů znehodnocen, zatečnily i jeho původ. Neví se ani přesně, kdy a kde se narodil; asi že v letech od 816—826 v Cařihradě. Pocházel z rodiny vážené a proslavené věrností ve víře za bojů obrazoboreckých. Otec jeho ztratil tehdy všecek majetek, úřad a hodnosti a zemřel ve vyhnanství. Fotios zvláště s chloubou poukazyval na svého strýce s otcovy strany, na patriarchu Tarasia, statečného obhájce obrazů. Již z mládí přisvojil si Fotios neobyčejné vědomosti z různých oborů: vyznal se v gramatice, poetice, rhetorice, filosofii i v medicíně a právnictví. Studoval vášnivě po celé noci. Sháněl knihy a zmocňoval se jejich obsahu jak svou úžasnou pamětí, tak rozumem. Třebas byl laikem, přece pokládal v duchu své doby profánní vědy jen za cestu k náboženské pravdě. Bohověda tvořila vrchol jeho učenického zájmu, jako u všech ostatních vzdělanců; bylo dost světských lidí, kteří si s ním dopisovali o theologických otázkách.

Fotios však vynikal vlohou učitelskou. Dovedl záhy seskupiti koř sebe kruh žáků, kteří mu byli slepě oddáni. Jeho dům stal se jakousi soukromou akademií, kde se scházeli mladíci, aby se vzdělávali pod jeho návodem. Předčítaly se knihy a Fotios je s žáky rozbíral co do obsahu i formy. Učil je, jak řešiti nejtěžší otázky matematické, filosofické a bohovědné. Vybízel, káral, chválil s neochabující trpělivostí. Působilo mu nejčistší radost, pozoroval-li ušlechtilé závodění svých žáků, jejich zájem, postup, duševní vzrůst a chápání spleťtých záhad. To všechno vnukalo jeho žákům neomezenou úctu a lásku. Lnuli k němu přátelstvím, jež se zdálo pevnějším než svazky krevní. Každá příležitost byla jim vítána, kdy mu mohli nějak veřejně projevit svou nadšenou oddanost. Tyto projevy rozněcovaly v ctižádostivém Fotiovi pýchu, která se v dalších jeho osudech tak zřetelně projevuje. Již tehdy požadoval od svých žáků a přátel písemný slib věrnosti a poslušnosti, a později skutečně této své věrné klientely zneužíval k dosažení svých ctižádostivých záměrů.

Fotios vynikal mimo to společenskou obratností, taktem a prozíravostí. Byl dále spřízněn s císařskou rodinou; jeho bratr měl za ženu princeznu Irenu, nejmladší sestru císařovny. Měl tudíž volnou cestu k nejvyšším hodnostem ve státě. Nikde se o něm výslovně nepraví, že byl ženat. Zdá se, že se zřekl rodinných starostí, aby se mohl cele věnovati své učitelské a politické působ-

ností. Jsou také zprávy, že byl eunuchem. Ovzduší císařského dvoru, prosycené pokrytectvím, piklemi, nevázaností a strojenou obřadností, muselo působiti i na Fotia, byť vážná vědecká práce jej uchránila od hrubších poklesků. Fotios se již tehdy přidal k Řehoři Asbestoví. Spojovaly jej s ním mnohé společné rysy i stejné záliby. I Řehoř se obíral vědou, měl četné žáky, uchvacoval smělostí myšlenek a ohnivou výmluvností, byl pyšný ve vystupování a dobrý malíř.

Zajímavou zprávu o nepřátelském poměru Fotiově k patriarchovi Ignáci zachoval nám římský bibliotekář Anastasius v předmluvě ke IV. cařihradskému sněmu (roku 869). Týká se také svatého Cyrila, který byl též v mládí žákem Fotiovým, jsa mu stejně oddán jako ostatní, ano, počítal se mezi jeho nejvěrnější přátele. Ale tato náklonnost k zbožňovanému učiteli mu nebránila, aby neviděl a neodsuzoval jeho chyb.

Fotios hlásal, píše Anastasius, že člověk se skládá ze dvou duší, z duše rozumné a z duše nerozumné. Konstantin filosof jej za to pokáral, říka: „Proč šíříš takový blud a tolik duší uvádíš v záhubu?“ Fotios odpověděl: „Nevykládal jsem to, abych někomu uškodil. Chtěl jsem jen ukázat, co si počne patriarcha Ignác, který zapudil muže vyzhrojené světskou učeností, až se objeví nějaká kacířská nauka, sestavená z filosofických sylogismů. Ale netušil jsem, že tím tolik duší zničím!“ Nato svatý Cyril: „Ó té moudrosti světské, která se zvrhá a porušuje! Metal jsi šípy do hustého zástupu lidu a nevěděl jsi, že z nich někoho zraníš! Věru, je každému patrné, že jako oči, sebe větší a otevřenější, je-li před nimi mrak plev, nemohou viděti, co je dál, tak oči tvé moudrosti, třebaš tak velké a rozevřené, nemohou viděti na stezku spravedlnosti, ježto jsou úplně zaslepeny dýmem lakoty a nenávisti. A tak do jisté míry by bylo pravda, co diš, že nechtěls nikoho svou střelou zasáhnouti. Maje mysl tou vášnivostí proti patriarchovi tak zaslepenou, ani jsi nepředvídal, co vystřelíš.“

Způsob, jímž se mladý Konstantin zastal patriarchy Ignáce proti Fotiovi, svědčí jasně o jeho poměru ke stranickým bojům v církvi cařihradské. Byl na straně řádu a práva. Mnozí pravoslavní spisovatelé příliš zdůrazňovali tu okolnost, že býval kdysi žákem a přítelem Fotiovým, a vyvozovali z toho, že zůstal jeho přívržencem i tehdy, když se Fotios stal patriarchou a zdvihl odboj proti papeži. Konstantin však si vždy uchoval nezávislost vůči svému někdejšímu učiteli, a jako nyní odsoudil jeho nepoctivý boj proti Ignáci, tak ani další osudné kroky Fotiovy nemohly u něho nalézt souhlasu..

Vypravování Anastasiovo ukazuje, že protivníci Ignácovi nevybírali prostředky; jen když mu způsobili nesnáze. Neštítili se ani lží a podvodů. Podceňovali jej a pohrdali jím, že se jim nerovnal vědomostmi. Myslili, že se ho snadno zbaví. Ale Ignác osvědčil v pronásledování neohroženost a trpělivost, jež zkržily záměry jeho nepřátel.

Snahy po sjednocení slovanských národů ve víře

Dopis z Afriky

Katoličtí Čechové z Ameriky postavili katolickou školu v Africe.

Dne 10. ledna 1925.

Vážený pane redaktore! Draží američtí krajané! Předem vás prosím o prominutí, že jsem tak nedbalým a nechám vás tak dlouho čekat na odpověď. Od 14. října 1924 jsem byl v Kalkfontein a stavěl školu — tudíž mi nebylo možno dostati se ku psaní. Bydlel jsem v pytlovém pointolku, kamž vítr foukal a několikráte mi ho odnesl; nemohl jsem ani každý den mši svatou sloužit. V říjnu a listopadu zuřily zde strašné písečné bouře a k tomu bylo tak chladno, že zima pronikala až do kostí. Nato se v prosinci dostavilo nesnesitelné vedro, bezvětří, takže teploměr stoupal každodenně na 40—42 stupňů Celsia ve stínu!

Celý ten čas jsme pracovali, ať bylo počasí jakékoliv, 10 až 12 hodin denně.

Aby si čtenářové učinili pojem o zdejší stavbě, musím předem popsat, jak se zde staví. Poněvadž je zde málo dříví, staví se z nepálených cihel; tyto schnou rychle na slunci a jsou dosti tvrdé a trvanlivé. Za dva až tři dny jsou úplně suché, takže se mohou při stavbě upotřebit. Stavitelů zde mnoho není, a obyčejně to přijde příliš drahé a stavba za mnoho nestojí — tudíž musí každý býti stavitelem sám. Praxí se člověk všemu naučí, a je-li každý sám na sebe odkázán, tu není času na dlouhý cvik, nýbrž musí se člověk chopit práce a všechno udělat sám.

Dělal jsem přes dva měsíce zedníka a misionáře. Jakživ jsem nemyslel, že jednou budu se ohánět zednickou lžicí v ruce a v Africe stavět školu pro hottentotské děti! A nejenom zedníka jsem dělal, nýbrž i truhláře a sklenáře! Dvoje dveře a tři okna jsem musel sám dchromady slouci a okna zasklít. Truhlářský mistr by to lépe nedovedl a práce zde těší — neboť nejvíce těší to, co jsme sami udělali a zbudovali. I děti měly na stavbě svoji radost. Pomáhaly všude — někde i překážely.

Dne 21. prosince byla škola pokryta. Zde se pokrývají domy vlnovitým plechem, poněvadž jiná krytba přijde příliš drahé a v písečných bouřích nedrží. Unavení jsme přijeli večer do Gabis — a zde mne čekala práce: zpověď a příprava na svátky vánoční. Zpovídal jsem v úterý odpoledne až pozdě do noci a ve středu až

do půlnoční mše svaté. Celkem bylo u svatých svátostí 172 lidí.

Na Boží hod odpoledne jsem křtil 23 dětí a dospělých — tudíž jsem si celý den ani neodpočinul — a večer na mne čekal ještě brevif. Přiznám se, že jsem při něm šťastně usnul.

Na sv. Štěpána přede mší svatou jsem opět křtil 17 dětí a dospělých z Nieuwefontein. Měl jsem tedy dosti práce a námahy, ale byl jsem spokojen. 40 křtů svatých najednou se těžko dohromady sežene, neboť mnozí ztratí trpělivost při dlouhém učení a čekání, nebo opustí místo a teprve po dlouhé době je zase dostanu do rukou. Zašlu fotografie všech křtěnců; nevím však dosud, jak se vydařily. Snad to bude hezké!

Zasílám též seznam, by čtenáři, kteří zaslali peníze na křtěnce, věděli, že jsem svoji povinnost splnil.

Sl. K. Pištělková. — Hoch na jméno Josef, děvče Marie.

Sl. Jos. Dostálová. — Děvče na jméno Ignacie.

Od ligy „Malé květinčky Ježíšovy“. — Děvče Cecilie Bernadetta.

Pí Anna Miedková. — Děvče Anna Maria — pokřtěno na velíkonoční svátky 1924.

Pí Korbelová. — Děvčátko na jméno Anna (zbývají ještě tři).

Kmocháček Vávra. — Děvčátko na jméno Anna.

Sl. Marie Miklosová. — Děvčátko na jméno Alžběta.

Sl. Baruška Břejchová. — Děvčátko na jméno Anna.

Pí Leiblingerová. — Děvče Marie Magdalena a hoch Pavel.

Pí Marie Dostálová. — Děvče na jméno Hedvička.

Sl. Jos. Dostálová. — Děvče Terezie květinčka Boží.

Pí Frant. Heřmánková. — Děvče na jméno Maria.

Pí Juliána Gašparová. — Hoši: Pavel, Karel, děvčátka: Kateřina, Helena (pokřtěna 7. října 1924), Petronila, Hedvika, Marie Juliána.

Ostatní děti pokřtím na svátek sv. Josefa, patrona mojí misijnářské stanice a též odbočky a školy v Kalkfontein. Všem šlechetným dárcům co nejsrdečněji děkuji a prosím, by si malým darem na ty černé děti vzpomněli. Vašimi obětmi jsem tu školu postavil; jinak bych se k tomu nedostal. Kéž vám to všem milý Spasitel, přítel dítek, odmění mnohonásobně.

Vám pak, milý pane redaktore a příteli, děkuji z celého srdce za vaši obětavost a lásku pro naši misijnářskou práci. Někdy jest ta práce těžká a nevděčná — nesmím však ztrácti mysl, nýbrž dále pracovat pro spásu duší a rozšíření království Božího. Jsem vám vděčen za vše, co jste pro moji misijnářskou stanici vykonal; že dnes mám nejlepší stanici, děkuji jenom vám a milým americkým krajanům — a ta školka bude pomníkem dobročinnosti amerických krajanů!

Minulou zásilku 170 dolarů jsem zrovna před vánoce obdržel — a druhá mše svatá po půlnoční byla obětována za moje dobrodince v dálné Americe. Se srdečným „zaplat Pán Bůh!“ končím svůj dopis a zdravím vás i všechny americké Čechy z celého srdce.

Váš oddaný

P. Václav Řehoř.

(Již jsme měli o vás, náš drahý, vzdálený misionáři-staviteli a horlivý pracovníku na vlnici Páně, starost, kdyžtě jste tak dlouho o sobě nedával vědět. Díky za dopis. Vše učiním, jak si přejete. Milodary našich obětavých krajanů už „plavou“ opět do té černé Afriky. Pán Bůh vám žehnej a vás opatruj. Prosím, pište opět brzy! — Red. Hl.)

Redemptoristé východního obřadu

R. Kovářová

Pokračování.

Nejbolestnější v smutných těch dobách bylo otcům pomýšlení, že rozplývají se krásné jejich naděje, pracovatí mezi lidem haličským, ano odtud i do Ruska proniknouti. Bůh však ukázal, že dílo misíí je především dílem jeho. Pomalu vracel se mír, a již hlásili se jinouši z kraje, žádající o přijetí do noviciátu. 1. září 1919 opuštěn hospic v Univě a otcové stěhovali se do nového, trvalého sídla, nejdůstojnějším panem metropolitou jim vykázaného u hlavního města Lvova — ve Zboisce. Ani toto ubytování neobešlo se bez nesnází. Podotýkám, že v době té zuřily krvavé boje mezi Poláky a Ukrajinci a po několik měsíců musili otcové v křížovém ohni snášeti nejrůznějších útisků se strany vojska, jež znovu zmocnilo se domu.

Klidněji věnovali se pracím apoštolským spolubratří jejich v Kanadě, když splněna jejich touha a v Jorktonu (jak bylo zmíněno) založen vedle latinského druhý, východní klášter „Panny Marie Ustavičné Pomoci“. Roku 1915 skládal tu řeholní sliby první Rusín, mladý kněz P. Josef Bala; po roce klášter hostil již 5 kněží a několik bratří. Téhož roku na podzim usídlili se u chrámu Nejsvětější Trojice v Komárně (Kanada) a roku 1919 založen klášter „Srdce Ježíšova“ v Ituně. Všech členů v roku 1922 bylo: 12 kněží, 11 bratří a kleriků, z nich 8 Rusínů. V té době spojeny domy americké ve víceprovincii kanadsko-rusínskou, a jejím prvním představeným jmenován zasloužilý P. Delaere se sídlem v Jorktonu, kde zřízen i noviciát a juvenát, neboť vedle duchovní správy mezi vystěhovalci přední starostí otců bylo vychovatelství i v Kanadě dorost řádový. Výchově té věnuje se as polovina kněží a snahám jejich se daří. V poslední době ujal se řízení juvenátu P. Bachtalovský — příšlý z Haliče.

Ani v Haliči obtíže poválečné nedovedly zadržeti vzrůst misie. Počet členů rostl, jak do kongregace hlásili se kněží a bohoslovci domácí. Když počátkem roku 1920 nejdůstojnější pan biskup Chomyšin povolal redemptoristy do svého residenčního města Stanislavě ke chrámu svatého Josefa, i v Haliči zřízena řeholní viceprovincie. Roku 1922 tvořilo ji 12 kněží, 9 bratří a 24 noviců. Časem převzat v Hološce třetí klášter, kam přeložen noviciát. Ve

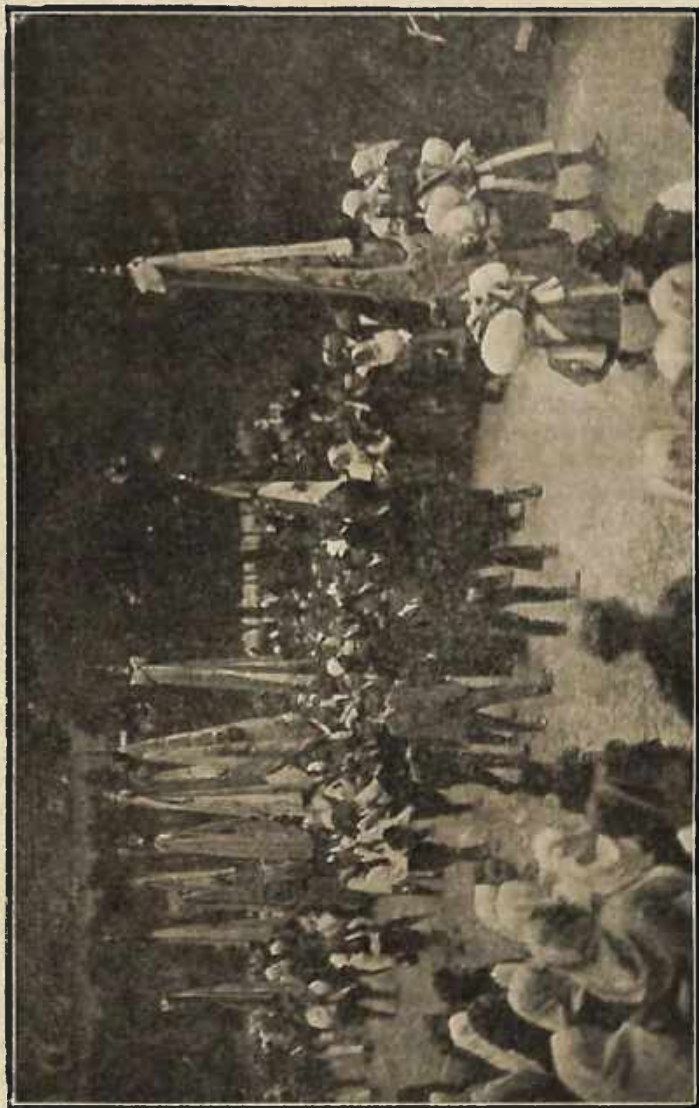
Zbrcisce, kde roku 1921 přistaven byl nový dum, umístěn druhý rusínský juvenát. Do I. třídy gymnasiální přijato ihned 25 žáků. Ostatní gymnasisté posláni byli prozatím do Belgie. Tamtéž studovalo bohosloví 6 kleriků. Také počet misionářů v poslední době zase vzrostl příchodem nových, mladých sil se západu.

Když politické poměry v Polsku se konečně poněkud uklidnily, mohli od roku 1922 i redemptoristé v Haliči věnovat se více svému přednímu úkolu, lidovým misím. První pokusy byly úspěšné a nabídek docházelo brzy tolik, že ani sto misionářů by nestačilo vyhovět všem prosbám. Zahájena tedy působnost soustavná. Jen hrstka misionářů může se však věnovat zcela těžké práci duchovní ať v horách karpatských nebo na rozlehlém Podolí. Někteří totiž posláni byli do Kanady, jako P. Kinzinger, který první odvážil se haličských misí, jimi zase jazyka lidu ještě dost neovládají nebo zabývají se výchovou noviců a dorostu. A tak obyčejně jen OO. Janssen a Šiškovič misie konají, k nim občas přidruží se otec de Boer a otec Porodko.

Misie trvá pravidelně deset i více dní. Počíná v sobotu. S večerem v slavném průvodu vedeni jsou misionáři do chrámu, kde u vchodu duchovní správce pozdraviv je, odevzdá jim klíče a s nimi duchovní moc v osadě po dobu misie. Káže se třikrát denně a lid všechen bývá přítomen. Mimo promluvy stavovské tři dni věnovány jsou přípravě dětí ke svatým svátostem. Nechybí ani ostatní u nás obvyklé pobožnosti misijní, jako odpros vystavené velebné Svátostí, zasvěcení blahoslavené Panně Marii, jejíž obraz Ustavičné Pomoci všude se zdobí a vystavuje po celou misii. Druhou neděli závěrem bývá průvod s křížem misijním. Sotva si představíme, jak nadšeně leckme lid věřící spěchá do misí. Kde se koná, tam sbíhají se obyvatelé z 10—20 vesnic, jimi ubytují se v místě na celý týden. Takto mluví kazatel tisícům. Nestačí pak skrovný kostelík a proto při mírném podnebí káže se venku. Nejednou mezi řečí shromáždění vzlyká, propuká v pláč a výkřiky lítosti, a čím více misionář hlas zesiluje, tím více roste pohnutí věřících. Ke zpovědnicím připouštění jsou především farníci, někde jen na zvláštní stvrzenky. Těžce loučívá se osada po misii, i na hodiny cesty odcházejí, misionáře provázejíce. A nebývá ta nadšení prchavé. Kněží, ja klid znají, ujišťují, že přirozeně má sklon k hlubšímu životu náboženskému. Dokladem jsou četná povolání k životu řeholnímu.

Nejednou po misii, kde slovem nebylo o něm zmínky, dvacet, třicet i padesát věřících prosí o přijetí do kláštera. Nebudeme všech prací apoštolských vypočítávat, ale o několika významnějších z doby poslední se zmíníme. Mnoho zmatku mezi lidem rusínským působí nyní vedle agitace schismatické i různé sekty protestantské, především baptisté. Tak i v obci Kyjevčích, kde obyvatelstvo po válce sice všechno neodpadlo, leč víry v božství Kristovo, ve věčnost pekla a jiných článků víry i úcty k církvi katolické značně ubylo působením dvou amerických pastorů. Na

prosby nejdůstojnějšího pana metropolitě slíbena byla na červen 1924 misie a horlivě připravována okolním kněžstvem, vzdor místnímu odporu. Bohudíky, vydařila se jako málokde. Na ranní a dopolední kázání dostavila se celá farnost, s večerem scházelo

Francouzská deputace v průvodu ke Stojanovu.

se k cerkvi, která sotva 200 osob pojme — širé okolí. Adorace svatého kříže, při níž 15.000 lidí zpívalo slavné „Věřím v Boha“, byla velkolepým odčiněním náboženského poblouznění. Po čas misie zuřily v kraji prudké bouře a deště, ale na podív všech v obci

nespadlo ani kapky. Jen 5 lidí odepřelo jíti ke svatým svátostem.

Nemenší účast bylo viděti v městečku Mikulíncích. Kostel při kázání býval prázdný, ale Rusíni a Poláci svorně plnili nádvoří chrámové, za zdi pak poslouchaly zástupy Židů. Když však jeden z mládenců židovských chystal se nésti s křestany ohromný kříž misijní, do krve sloučen byl od souvěrců. V Lubiankách, kde kázána misie v květnu 1923, věřící sami prosili o časté svaté přijímání, věc na Východě nezvyklou. Když v noci otcové odcházeli, udeřeno o půl 2. hodině na zvon a ve chvílce byl kostel naplněn. Po ranní bohoslužbě četa 40 kozáků vyprovázela je k nádraží. Osada Rudníky, kam zavítali na jaře 1924 — byla hnízdem bolševiků, methodistů a nevěreckých učitelů. Deputace před misii hrozila, bude-li jméno svatého Josafata vysloveno v chrámě, nikdo o kostel nezavadí. Ale jinak milost Boží. Nejkrásnější slavnost byla na počtu světčovu. V obci Borčivě po misii 12 řemeslníků prosilo o přijetí do kongregace.

Na podzim 1924 odhodlali se otcové pořádati desítidenní misie přímo v hlavní městě Haliče — ve Lvově. Ze čtvrt milionu obyvatelů je asi 50.000 Rusinů, 120.000 Poláků, ostatní Židé. Ve městě je 7 rusínských farností, misie konána však v katedrále svatého Jiří. Tuhá práce dala se čekati tam, kde po leta rádíla zkáza světové války a kde vášnivá nevraživost národní stále doutná. Proto ve Zboisce předem po celý den vystavena byla nejsvětější Svátost, a všichni členové kláštera, kněží, bratří, novicové vyprošovali zvláštního požehnání Božího nastávající misii. A hle, účast věřících v katedrále, s počátku průměrná, tak vzrůstala, že brzy v rozsáhlém dómě všechna zákoutí, kúry i balkony byly přeplněny a všeobecně želeno, že není dvakrát, třikrát větší. Skvělým ukončením misie byl průvod křížový ulicemi velkoměsta. Vidouce zástupy u zpovědníc, misionáři byli nuceni přizvati ku pomoci i mnohé jiné zpovědníky. Bohužel, není zvykem mezi kněžimi na Východě dbáti počtu kajčnicků a proto neznámý zůstává přesný výsledek této požehnané misie. Obnova její konali se bude v květnu tohoto roku.

Koncem roku 1924 vzrostl v Přemyšlaench počet misii na číslo 69. Mimo to konáno 15 obnov, 14 duchovních cvičení pro kněze, 12 pro bohoslovce, 30 pro sestry řeholní, 16 pro studenty.

Apoštolskými pracemi těmito v duchu a metodou svatého Alfonsa povznesen byl na mnohých místech náboženský život věřících a misionářům dostalo se radostné odměny za všechny oběti; zvláště těm, kteří opustivše vlast a všechna dobrodiní vzdělanosti, jež jim život ve vlasti dáti mohl, přijali obřad i jazyk cizí a strádali v zemi cizí bédami světové války a zvrženými poměry politickými.

Ale tot jen počátky prací dalších. Nových sil potřebují misie mezi vystěhovalci v severní Americe, také řeckokatoličtí biskupové českoslovenští a rumunští po dobrém i po zlém domáhají se pomoci misionářů pro svoje diecése. Ba, ani schismaticové na Vo-

lyňsku, kteří byli kdysi násilím odtrženi od Unie a dnes spíše dle jména než duchem jsou rozkolníky, nemohou pochopiti, proč otcové při tolíkeré dobré vůli jejich na ně zapominají. A z Brasilie i z Argentiny v dopisech zase sjednocení kněží jihoameričtí prosí o pomoc, a věru, hříchem by bylo, prosby jejich oslyšeti, kdyby bylo možno pomoci. I širé Rusko již brzy se otevře. Bude dosti dělníků Božích?

Též čeští redemptoristé z provincie pražské chystají se k oně bohaté žni mezi slovanskými bratry. Někteří mezi belgickými a ukrajinskými spolubratry v Haliči osvojili si jazyk i obřad řecko-slovanský a po jejich příkladě a s podobným úspěchem působí na východě naší republiky. Ale o tom až jindy.

Různé zprávy

Košický biskup dr. Augustin Fischer-Colbrie mrtev. V pondělí, dne 18. května 1925 zemřel v Košicích u věku 62 let tamní římsko-katolický biskup dr. Augustin Fischer-Colbrie. Zesnulý narodil se dne 16. října 1863 v Zselizu v Uhrách, na kněze byl vysvěcen 20. března 1886, roku 1890 stal se dvorním kaplanem a ředitelem studia ve vídeňském Augustineu, roku 1900 kanovníkem dómské kapituly v Ostrihomě, roku 1902 rektorem vídeňského Pazmana, roku 1905 titulárním biskupem v Domitio-polis (vysvěcen byl dne 12. března) a koadjutorem biskupa košického Sig-munda Bubicse, jehož nástupcem se roku 1907 stal. Biskup dr. Fischer-Colbrie pracoval též velmi pilně literárně. Vedle velké řady důkladných článků časopiseckých vydal knihy: „Fragmentum apologeticum de criterio interno positivo divinae originis Christ. religionis“, dále „Hora Eucharistica“ a „De philosophia culturae“. Dr. Fischer-Colbrie stal se známým ve slovanském světě zejména tím, že při vstupu na košický biskupský stolec ohlásil se jako pastýř spravedlivý, v národnostním ohledu nestranný a nebojácný. S ním nastala v diecési košické nová éra. Dr. Fischer-Colbrie naučil se, ač maďarský Němec, slovensky, na návštěvách slovensky kázal, zpovídal, s lidem slovenským se stýkal; slovenských bohoslovců ve svém semináři nepronásledoval, ba odjinud vylučované bohoslovce-Slováky do svého semináře přijímal. Na příklad na biskupa vysvěcen byl nový apo-

štol. admin. rožnavský dr. Josef Čarský. Toho též v roce 1905, kdy byl vyhozen v Ostrihomí, ujal se košický biskup a přijal jej do své diecése. Dr. Fischer-Colbrie byl v tom ohledu mezi horno-uherskými biskupy opravdovou bilou vránou. Na to nesmíme nikdy zapomenouti. Zesnulý biskup také vynikal učeností. Ovládal několik řečí a ve všech disciplínách byl honěný. V roce 1923 na mezinárodním katolickém kongresu v Kostnici bylo to viděti i na loňském unionistickém kongresu velehradském. Na obou byl výkonným předsedou sjezdovým a na obou jednáních i látku projednávanou suverénně ovládal. V unionistické otázce byl velmi dobře zapracován a orientován. Proto také i v československém episkopátu zaujímal nebožtík vynikající místo. Měl zkušenost, měl velký rozhled, měl hlubokou erudici bohosloveckou a byl muž svatý a přísných mravů. Košická diecése bude jistě na svého desátého biskupa v dějinách svých vzpomínati vždy s úctou jako na muže velkého a biskupa opravdového. Patřil mezi milovníky Velehradu, kde byl vždy na sjezdech unionistických. Byl také odběratelem našeho časopisu O, v p.l

Lidstvo dle náboženství. Belgický list „Le XXe Siècle“ (Dvacáté století) uveřejňuje statistiku jednotlivých náboženských vyznání a počtu jejich příslušníků, sestavenou z misijnářských zpráv. Dle této statistiky je na celém světě: 304 miliony katolíků (17%), 157 milionů rozkolníků (9%), 212 milionů protestantů (12%), 227 milionů moha-

medánů (13%), 15 milionů Židů (1%), 785 milionů pohanů (46%). Dle této statistiky překvapuje nepatrný poměrně počet Židů, kteří svým zlatem vládnou ostaltním, a ohromný počet pohanů, jímž dosud nevzešlo slunce pravdy křesťanské.

Bulharsko a katolicismus. V katolickém listě bulharském „Istina“ čteme o postavení katolicismu v Bulharsku. Stojí tam kritika mládeže slovan-ské vůbec a bulharské zvlášt: Slovan-ská mládež jest materialisticky, t. j. pozitivisticky založena, ale mládež bulharská hovoří prý v tomto ohledu pravému radikalismu. Proto také se jen stěží přiklání ke katolicismu, jenž žádá sebezapření vždy a všude. Zají-mavou jest statistika katolicismu bulharského. Žije prý tam celkem asi 40 tisíc katolíků, a sice ve dvou diecé-sích: severní a jižní. Prvou řídí řádo-vý kněz msgr. Theelem. Jest prý tam asi 18.000 katolíků, jež mají 16 chrá-mů s 20 kněžskými. Mají též čtyři gym-nasia s 1200 studenty. Jižní diecési řídí kapucín msgr. Péaf se sídlem v Sofii. V ní jest 21.231 katolíků s 22 chrámy, 20 světskými a 48 řádovými kněžskými. Vyučování a charitu mají ponejvíce sestry, jichž jest tam asi 132. Katolíci tam mají 18 státem vy-držovaných škol se 3270 dětmi. Sa-mi si vydržíjí 10 obecných, 8 nižších a 4 vyšší školy střední. Snad i tu při-vodí sociálně-politické bouře rozkvět katolicismu. Pro unionismus jest však půda nejlépe připravena. Biskupové i kněží kloní se k unii. Snad v krátké době budeme moci radostnou zprávu z Bulharska přinést.

Anglo-katolická konference v Me-chlině. Dne 26. května zahájeny byly v Mechlině konference anglo-kato-lické, podobné poradám z minulého roku, na nichž má býti jednáno o sblížení mezi katolicismem a angli-kánskou církví. Jak „Chicago Tri-bune“ oznamuje, vůdcem anglikán-ské deleg. je opětně lord Halifax, dále biskup trurský dr. Frere, býv. před-stavený anglikánského řádu resurek-cionistů, pak bývalý biskup v Oxfor-du dr. Gorré, děkan kapitulní ve Wellsu dr. Robinson a kanovník Ki-del z Oxfordu. Anglická delegace je pod patronátem arcibiskupů canter-ourského a yorksského. „Chicago Tri-bune“ přičítá nové konferenci velký

význam. Anglo-katolické kruhy míní, že delegáti reprezentují nejméně jed-nu třetinu všech příslušníků státní církve anglikánské, což je dosti pra-vděpodobně, uváží-li se, že církev anglikánská ve své přízpůsobovací taktice liturgické setrvává, zavádí katolickou liturgii ve všech podrob-nostech, zavádí zpověď, mši, stavi na tucty oltářů ve svých chrámech, ob-novuje mnišství mužské i ženské, tak-že dnes dle údajů statistických je v Anglii více klášterů, než před refor-mací. Vyšší klerus anglikánské cír-kve patří vesměs k tomuto směru a hnutí nabývá u lidu velké obliby, tak-že kostely duchovních, směru rigo-rosné protestantského, se vyprázdňu-jí. Nad zjevem tímto se již pozastavi-la i vláda a ministr vnitra sir Willi-am Joyuson Hicks vydal dokonce proti hnutí, klonícímu se ke katolicis-mu, manifest. Anglo-katolíci bez par-lamentu nemohou vlastně ničeho pod-niknouti, a proto dnes již agituji pro odluku církve od státu. Jak „Chi-cago Tribune“ dále sděluje, angličtí katolíci k tomuto hromadnému hnutí zaujímají stanovisko vyčkávací, neboť denně cítí, jak soustavnou práci, ú-silovnou práci vzorně žijícího kleru sílí počtem i životem. Již vloni angličtí katolíci od mechlinských porad mnoho nečekali a důvěřují více orga-nické, tiché práci. Úspěchy katolic-ké církve nelkvi v improvizačním du-chu, nýbrž v časovém klidném vzro-stu.

Pro Apoštolát a jeho účely přišly z Ameriky milodary od těchto do-brodinců: Pí Josefa Žáhrobská, Pa., jako členský příspěvek 2 dol. Pani Marie Kunová, Missouri 1. Od pěti-ctinné rodiny p. Jana Ježka, Iowa 5. Pan J. Koudela, Illinois 1, Rodina Viléma a Alby Světlíkových, Texas 1, Pan Antonín A. Šimek, Texas 1, SL Anna Materová, Kansas 0.50. Pan Václav Pelan, Nebraska, členský pří-spěvek 1. Zásilkou dstop. Josefa Fr. Hanáka, Sealy, Texas 67.50. K obno-su tomuto přispěli tyto šlechtetní do-brodinci: Pan J. F. Svrček 20, p. Aug. Havlák 15, p. Fr. Kvapil 15, p. W. Wiesner 10, p. Karel Sodalák, člen-ský poplatek za svou rodinu 4, pan Alois Mareš členský poplatek 2, p. Marie Švajdová členský poplatek 1 a p. Fr. Domorád členský poplatek 0.50. Pí Marie Procházková, Iowa 1.

Pan V. J. Suda, Nebraska 2. Pi Marie Gallusová, Mo. 2. Pan Václav Keřka, Ohio 2. Pan Jan Geringer Illinois 5. Pan M. Zaroský, Texas 1. Zásilkou slč. K. Piřtěkové, New York, N. Y.: Pani B. Postavová získala jistou osobu, jež za zesnulou pi Annu Oxvaldickou obětovařa 20 jako za zakládající členkyni (zbývající částku dodá později), pi Marie Vaňková 2, slč. Arnořtka Lunjřková 3 a Karolina Ladmanová 1, celkem 26. Pi Anna M. Materová, Kans. 2. Pi Rosa Wagnarová, S. Dak. 1. Zásilkou slč. Kateřiny Piřtěkové, New York, od pana Bernarda a pi Kateřiny Másových, jež získala pro Apořtolát pi B. Postavová 25. Sběřka, podniknutá po přednáře p. H. Dostála v Chelsea, Iowa 65, Pan Jan Spura, Texas, ke cti sv. Antonina na kolej na Velehradě 5. Celkem 217 dolarů. — Milodar na Stojanov na Velehradě: N. N., New York 61 dol. - Ve prospěch Apořtolátu sv. Cyrila a Metoděje a na úkoly jeho v gubernii Volyňské a jinde mezi Slovany věnovali nejmenovaní dva dstpp. ze západu 250 a osadníci 65. Celkem 315 dol. - Všem Pán Bůh na přimluvu blahoslavené Panny Marie a sv. Cyrila a Metoděje odplať všim dobrým zde i jednou na věčno: i

Vzřst katolicismu v Americe. Rozmach katolicismu ve Spojených státech, srovnají-li se pomůcky, jaké prvotní pokusy misionářské měly k dispozici, je za poslední století přímo úžasný. Roku 1822, za Pia VII., bylo ve Spojených státech devět diecésí, 78 kněží a 600.000 katolíků. Za Řehoře XVI. roku 1842, bylo již 19 diecésí, 562 kněží a 1,300.000 katolíků. Roku 1862, za Pia IX., se počel diecésí víc jak zdvojnásobil na 43, počel kněží stoupl na 2284 a počel katolíků na 2,000.000. Roku 1882, za Lva XIII. až do roku 1902, počel diecésí dosáhl již 87, kněží bylo 11.986, a počel katolíků obnášel 10,759.330 duří. Za Pia X. do roku 1912 vzrostl

katolicismus téměř o pět milionů, na patnáct milionů 19.074. Válka i zde vzřst a větří, pronikavý rozmach zarazila. Přesto r. 1922, za Pia XI., počel diecésí dosáhl již počtu 103, kněžstvo vzrostlo na 21.164, a počel katolíků dovrřil již 7,616.676. Na misijní účely dostává se církev ze sbírek ročně 127.000 dolarů. Celkem vydáno dosud na vnitřní misijní činnost ze sbírek za minulé století 12.000.000 dolarů. Prostředky misijních společeností neodpovídají daleko ohromujícím přímo výsledkům. Obětavost konvertovaných a věřících v Americe musí býti opravdu nákladnou, když bylo možno ve Spojených státech vykonati tak obrovské dlo.

Nový zakládající člen Apořtolátu v Americe. Činnost našich delegátů v Americe nebyla jen přechodná, nýbrž zapustila kořeny hluboko. Mnozí kněží udržují a řiří známost o Apořtoláte. Tak činí i Rev. Tom. Ballou z Pisku. No. Dok., který nám posílá 25 dolarů za nového zakládajícího člena. Je jim štěpán Hařčím, jeho rodiče, bratři a sestry. Odeskali jsme jim diplom a zde jim vyslovujeme srdečné Zaplat Bůh. Kéž mají v Americe brzy následovníky.

Misje Katolické. Misionářské ilustrace posvěceny rozvojem misionerstva. Poláci jsou v misijní činnosti velmi daleko. Svědčí o tom tento časopis, který má 44. ročník a přináří velmi mnoho krásných fotografií ze všech zemí, kde Poláci pracují misijně. Časopis vydávají jezuité v Krakově. Nař Apořtolát daleko se nemůže rovnati tomuto časopisu, prolože naši kněží čeřti nepracují misijně mezi pohany. Teprve až Apořtoláský ústav na Velehradě vyšle své první pracovníky misionářské do světa, můžeme i my přinářeti zprávy, podobné polskému misijnímu časopisu. Nař práce v Apořtolátě jest především vhodná pro vnitřek a propagační ve snaze o unionismus.

Rozjímání

Napsal P. J. Crasset & J. — P. cložil Vil. Hladký

V. rozjímání.

Užitečné myšlenky k odřeknutí se světa.
 Kdo mě povolal na tento svět?
 Proč jsem na světě?
 Co činím na světě?
 Jakého klidu užívám na světě?
 Kdy půjdu s tohoto světa?
 Kam půjdu s tohoto světa?
 Co si budu přát, abych byl učinil,
 až budu odcházeti s tohoto světa?
 Mám zahynouti pro statky tohoto světa?
 Ztratím-li duši, co mi platno, že jsem získal celý svět?
 A přece pracuji jenom pro svět!
 Buď mne ze světa vytrhni, Bože můj,
 nebo mne odtrhni od světa;
 učiň, aby svět umřel ve mně,
 aneb abych já umřel světu.
 Odluč duši mou od těla,
 aneb zbav ji náklonnosti k světu.

Slova Písma:

Co prospěje člověku, kdyby celý svět získal, ale na duši škodu utrpěl. Matouš 16.

Vy jste z tohoto světa, avšak já nejsem z tohoto světa. Jan 8.

VI. rozjímání.

C smrti.

Umřeš jedenkrát,
 umřeš jen jedenkrát;
 nevíš, kdy umřeš,
 nevíš, jak umřeš,
 nevíš, v jakém stavu umřeš,
 umřeš spíše, než se toho nadáš,
 nemyslíš-li na to, umřeš, aniž bys na to myslil.
 Jaký život, taková smrt.

Nikdo se v okamžiku nenaučí umění,
jímž se dříve nezabýval,
nikdo nezapomene rázem řemesla,
jež vždy konal.

Umírej přece každého dne,
abys jednoho dne dobře umřel.
Uč se umíratí dobře,
protože jest nutně jednou umřítí.
Odříkej se světa,
opouštěj tvory,
dříve než tebe opustí.
Učiň smrt zákonem života.
Neužívej, poněvadž jest ti umřítí;
umřítí můžeš každé chvíle.

Buď hotov umřítí každou chvíli.
Budeš žítí ve stavu,
v němž bys nechtěl umřítí?
Po smrti budeš souzen,
po soudu odebereš se na věčnost.
Co si budeš přátí tenkrát, abys byl učinil?
K čemu ti budou statky, jež jsi nahromadil?
Ó smrtí! Ó soude!
Ó spáso! Ó zatracení!
Jsem již mrtev, jestli nemyslím na smrt,
jsem nerozumným, jestli nemyslím na věčnost.
Nejsem hoden věčného spasení,
nebojím-li se věčného zatracení.

S l o v a P í s m a :

Aj, již se přiblížili dnové smrti tvé. Deut. 31.
Ó smrtí, jak hořká jest památka tvá člověku, který pokojně
užívá zboží svého. Sirach 41.
Nezná člověk svého konce. Kazatel 9.
Ustanoveno jest lidem jednou zemřítí, a potom bude soud.
Žid. 9.

VII. r o z j í m á n í.

C s m r t í s p r a v e d l í v ý c h.

Jaká radost umřítí,
koho netěší život.
Opouští bez bolestí,
k čemu neměl náklonnosti.
Sladkou jest smrt tomu,
kdo žije bez útěchy.
Duše ráda opouští příbytek,
jehož nemiluje,

rozvod jest milý těm,
již se nemilují.
Co miluješ za živa,
bude tvým trestem ve smrti;
co tě rmoutí za živa,
bude ti útěhou ve smrti.

Co způsobí bolest duši,
která se všeho odřekla?
Láska jest silná jako smrt,
činí záhy, co má býti učiněno,
odlučuje duši od těla,
a neponechává jí více učiniti.
Zachvěje se srdce,
jež na ničem nelpí?
Poklady zásluh jsou statky,
jichž mu nikdo neoloupí,
toť drahocenné dědictví,
o něž ho smrt neobere.
Ó, jakou poskytne tenkrát útěchu
vědomí dobrých skutků!

Nic není na světě lepšího nad bránu,
kterou se s něho vychází.
Všech dober, jichž si může člověk přátí,
nelepší jest — dobře umřítí.
Smrt není strašnou tomu,
kdo dobře žil.
Jeť koncem zápasů
a korunou zásluh.
Bůh chrání v ten zlý den
duši, která mu věrně sloužila.
Uspává ji na svém klině,

sílí ji svou milostí,
mírní její bolesti,
plaší její hrůzy:
poroučí duchům blaženým
jí těšit a bránití,
jí udržovat v pokoji
a provcdití do ráje.

Jak drahocenná je před Bohem
smrt spravedlivých!
Jak čestná to obět,
jak tento dar mu je milý.
Bože můj, smím čekati dobrou smrt,
když jsem špatně žil?

Pravda, ztratil jsem svou nevinost,
avšak mohu ji napravit lítostí.
Ó, chci žít jako hodní lidé,
abych umřel jako hodní lidé.
Ó, chci žít žitím spravedlivých,
abych umřel smrtí spravedlivých.

Slova Písma :

Blahoslavení zemřelí, kteří v Pánu umírají. Zjev. sv. Jana 14.
Tomu, kdo se bojí Boha, dobře bude v nejposlednější čas a v den
skonání svého požehnan bude. Kazatel 1.

Drahát jest před očima Hospodinovýmá smrt svatých jeho.
Žalm 15.

Když pak se ty věci počnou dít, pohleďte a pozdvihněte hlas
svých, neboť se přibližuje vykoupení vaše. Luk. 21.

Smrt sv. Metoda

Historický obraz — Napsal dr. Fr. Dornik

(Dokončeno.)

Na hlásné věži u hlavní brány stál mladý muž, oděný
kněžskou řízou. Již chvíli tam stál a upíral oči své
na cestu. Vyhlížel Klimenta. Pojednou sebou trhl. Ru-
kou zastínil si oči a zpytavě zahleděl se na hlou-
ček jezdců, vyjedších z lesa. Poznával Svetozara a posly ve-
lehradské, poznával i Klimenta a jeho druhy. Rychle seběhl
dolů, sedl na svého koně a vyjel družině vstříc. Kliment,
spatřiv jej, popojel vpřed. Oba se setkali. „Klimente!“ „Gorazde!“
Oba miláčkové Metodovi klesli si mlčky do náručí. „Jak je naše-
mu svatému otci?“ byla první slova Klimentova. „Čeká na tebe.
Pravil, že jistě přijedeš, abychom byli klidní. Sám mne poslal tobě
naproti, pravě, že již jedeš,“ sděloval Gorazd, odpovídaje na po-
zdravy druhů Klimentových a zbrojnošů. „Těžká nás čeká chvíle,
bratři! Otec náš nám odejde. Bůh chce, abychom osířeli. Kdo vás,
Zvonimíre a Svatopluku a druhy vaše posvěti na kněze?“ Oběma
mladým jáhnům, společníkům Klimentovým, padaly slze jako hra-
chy po lících. Svetozar, starý osvědčený bojovník, pobídl koně
a bezděky sevrhl jílec svého meče, by zakryl své pohnutí a slzu,
jež kanula po jeho tváři. Co to, že on tak změkkl, on, jenž nikdy
neplakal, jenž tolikrát smrti pevně hleděl vstříc v kruté seči?

Koně rychle klusali. Stráže vzdávaly zbraní čest učedníkům
Metodovým. Jeli vedle knížecího sídla. Dnes tam nevířilo veselí.
Četně shromáždění vládkové a lechové vážně hovořili, jako by
se chystali odrazit nepřátelský vpád, a uctivě pozdravovali Go-
razda i Klimenta. Gorazd vypravoval. Družina zbožně poslouchala
ličení dojemného rozloučení Metodova s lidem a knížetem. „Teď

je náš svatý otec jen s námi, se svými žáky, a stále dlí na modlitbách. Čeká na tebe. Chce nám ještě něco sdělit a dát nám poslední požehnání. Hle, tam vidět již obrysy našeho chrámu." Daleko od sídla Svatoplukova, v tiché rovince rozkládalo se sídlo Metodovo. Metod chtěl mít klid ke své pastýřské práci, chtěl alespoň tak žít v ústraní, když mu nebylo dopřáno vrátiti se do svého milého kláštera. Gorazd s Klimentem a družinu projeli ještě několika vesnicemi, minuli několik tvrzí a vjížděli do údolí, kde stálo sídlo Metodovo. Hluboce sklonili hlavy, jedouce vedle kamenného chrámu metropolitního a rychle vjeli do nádvoří arcibiskupova. Dusot koňských kopyt vyvolal několik sluhů, kteří odváděli koně, libáje ruce Gorazdovy a Klimentovy a jejich průvodců. Spěšně vkročil Kliment s Gorazdem do obydlí. Několik žáků vyšlo jim vstříc, mlčky pozdravili Klimenta a vedli jej do velké síně, kde byli všichni shromážděni u smrtelné postele Metodovy. Zpěv žalmu z ní zněl. Klidně a vážně nesla se slova žalmu obydlím, vnikala otevřenými okny ven a mísila se v radostný ruch přírody, jež svým novým životem vzdávala Tvůrci chválu. Byly to žalmy, jež Metod se svým sv. bratrem přeložil a jimž naučil své žáky. Teď pěl je u Metodovy smrtelné postele. Však nebylo v jejich zpěvu žalu, pevně a odevzdaně nesla se modlitba jejich k nebi, vždyť jejich svatý učitel vždy je napomínal, aby vše snášeli odhodlaně, i když je Hospodin těžce navštíví. — Rozrušen vstoupil Kliment do místnosti. Zpěv ustal, učedníci propouštěli Klimenta k posteli Metodově. Klidně ležel svatý arcipastýř na svém chudém loži, tvář jeho nejevila bolesti, nebeský mír a božský klid vyzářoval z celého jeho zjevu jako předzvěst věčných slastí a věčné slávy, již jej Bůh brzy měl odměnit. Hluboký klid, vanoucí z tváře Metodovy, pevná odhodlanost spoludruhů, vyplývající z jejich modliteb, zmírnily žal Klimentův. V němém obdivu klesl na kolena a vtiskl uctivý a vroucí polibek na hubené, zkřížené ruce svého mistra. Metod otevřel oči a tiše radostně se usmál, spatřiv Klimenta, jako otec na svého milovaného syna.

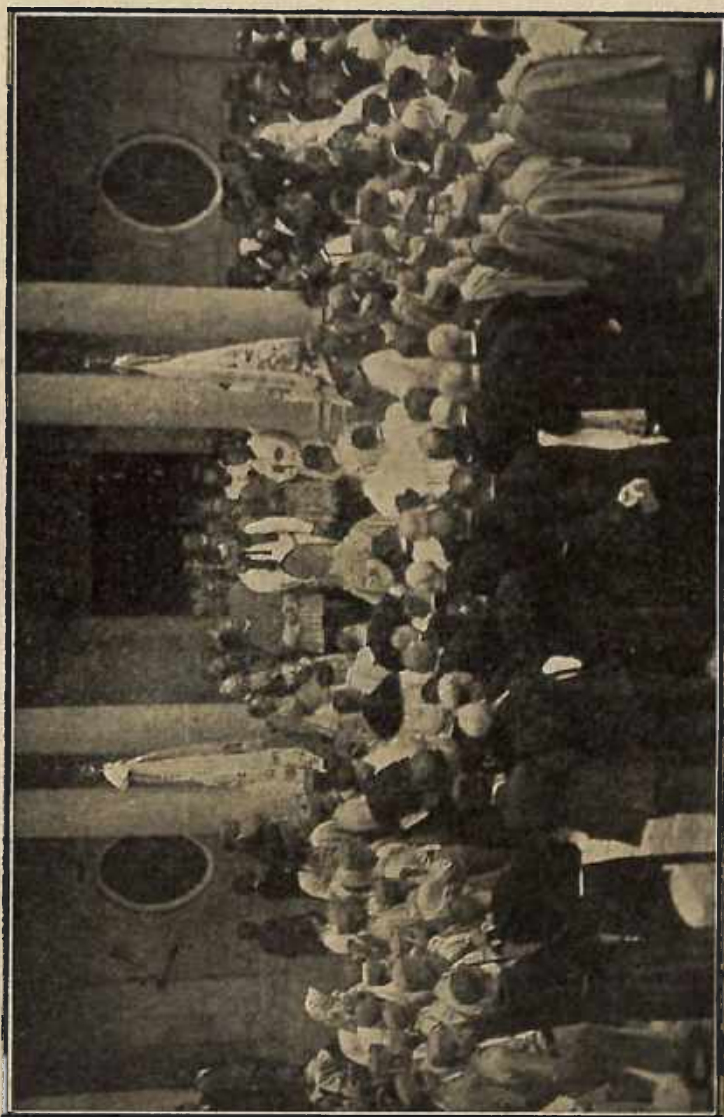
„Vítej, Klimente můj, vítej,“ pravil Metod, líbaje Klimenta na čelo. „Vím, že dobré přinášíš zprávy, vím, co jsi mi chtěl říci. Hle, nečekal jsi, že mne tak nalezněš.“ Učedníci Metodovi tiše zaslzeli, vidouce něžnou lásku svého arcipastýře. Svetozar, klečící vzadu, marně prohlížel jilec svého meče. Neviděl ničeho pro slzy, jež draly se mu do očí. Laskavě hovořil Metod s Klimentem, však nezapomněl ani na potřeby znavených poutníků. „Vidím, že jsi unaven po dlouhé cestě,“ starostlivě mluvil Metod. „běž si napřed odpočinout a se posílnit, je ti toho zapotřebí. Ještě mne Bůh nevolá. Bratři postarají se o tebe a tvé průvodčí.“ Kliment poslušně políbil se svými drahý ruku světce a šel za Gorazdem a několika žáky. Necítil únavy, přece však uposlechl výzvy Metodovy, neboť každé jeho přání bylo mu svatým. Mlčky požíli něco z předložených pokrmů. Stesk, který opustil Klimenta ve společnosti Metodově, opět na něj dolehl. Nemohl odpočívat, musil si ulevit.

Vyšel a zamířil k chrámu. Tam v koutku, nikým nepozorován, vrhl se na zemi a všecku tíseň, všecek bol a všecky obavy své vypověděl Bohu ve vřecí modlitbě.

Tichá jarní noc snesla se nad Velehradem. Umkl pláč zpěv, jarní květy sklonily své hlavinky ke spánku, příroda odpočívala. Ve velkém obrovském hradišti bylo ticho. Jen občas zanesl tichý větřík až do prostředí opevnění volání stráží a tu a tam v dále zřítí bylo na valech strážné ohně. Lidé znavení denní lopotou odpočívali. Však v sídle arcibiskupově všichni bděli. Všichni učedníci, kteří nebyli právě na vzdálených misijních cestách, byli shromážděni okolo sv. Metoda. Nastala rozhodná chvíle. Žáci šeptali tiché modlitby. Metod ležel na lůžku, oči máje přivřeny. Vzpomínal, jak po prvé s bratrem svým přišel na Velehrad. Vzpomínal na své rozloučení s Cyrilem v Římě. Tehdy Cyril, umíraje, prosil jej, aby neopouštěl Moravanů drahých a pracoval pro myšlenku, o níž spolu tak často v čistém zanícení hovořovali: Získati všecky Slovany pravé víře a učinit z nich národ svobodný, veliký, oporu sv. Stolice. Metod pracoval přes deset let, strádal, trpěl, obětoval se a nyní blíží se konec jeho práce. Již brzy opustí Moravany, aby shledal se s bratrem svým. Metod přehlíží všechna leta své činnosti, vidí v duchu obrovské překážky, které dosud staví se jeho svatým plánům do cesty; vzpomíná zločinných úkladů Wichingových, jehož nepřátelské chování proti svému arcibiskupu i Svato-pluk podporoval. Metodova tvář vyjadřuje velký bol. To jest jediná starost, která jej trápí a jemu odchod se světa ztěžuje, osud jeho žáků a csud jeho myšlenky, pro niž s bratrem pracoval. Otvírá oči, patří do smutných tváří svých žáků, vidí lásku jejich, zná jejich nadšení, musí je naposled potěšit, posílit, jim požehnat. Namáhavě zvedá se Metod, kyne rukou Gorazdovi, Klimentovi a ostatním, aby přistoupili blíže, klade ruku na hlavu klečícího Gorazda a praví: „Synáčkové moji, Bůh mne již volá. Brzy vás opustím. Pravil jsem vám již, že nástupcem mým bude Gorazd, který jest ze země vaší, muž učený, znalý i latinských knih a pravověrný. Jemu po boku ať stojí Kliment. Slíbejte mi, znovu ještě před smrtí, že s Gorazdem vytrváte, že jej uznáváte za svého vůdce, že jej chcete milovat, jako mně jste milovali.“ Pevně a odhodlaně „slibujeme“ zaznělo ze středu žáků Metodových, všichni snažili se Gorazdovi ruku stisknout, nebo aspoň lem jeho roucha slobíbit, na důkaz upřímného svého slibu. Metod se odmlčel. Hluboká soustrast jej jímala při pohledu na své věrné žáky, kteří s takovým nadšením dali se do služeb jeho myšlenky. Jejich mládí nedalo jim ani tušit nesmírných překážek, které se jim postaví do cesty a které Metod již teď viděl. Znal tvrdost osudu, jnal trpkost zklamání, znal tíhu svého poslání a proto mluvil k nim otcovsky něžně: „Synáčkové, ne nadarmo chci, abyste se milovali a byli svorní mezi sebou. Přijdou na vás těžké chvíle. Je mi skorem líto vašeho mládí, nemohu vám slíbit ani bohatství, ani cti, ani radostného života. Těžký jest žít a mnoho nepřátel má pravda Boží. Čeká

vás mnoho příkoří. Věznít vás budou, jako mne věznili, žalovat na vás budou, jako na mne žalovali, za kacíře vás prohlásí, jako mne prohlásili, ven z vlasti vás vyženou a za psance prohlásí a budou se domnívatí, že vykonali bohubilýbý skutek. Však nezaúfejte, vaší duši nemohou uškodit, doufejte v toho, v něhož já jsem doufal, který přemohl celý svět." Oči žáků vpíjely se zrovna do rtů Metodových. Náhle Metod se zvedl a celá jeho tvář zahořela jakoby nebeským nadšením. Hlas jeho, před tím tak bolný a otcovsky něžný, zesílil: „Přijdou dnové, kdy zdáti se vám bude, že nadarmo jsem pracoval se svým bratrem, a tedy vám řeknou, že jste poštilci, jsouce ve službách naší myšlenky. Přijdou těžké doby na vaší zemi a na váš lid. Vidím v sutinách celý Velehrad, vidím oheň v těchto místech, vidím tisíce pobité po valech a pláních, vidím řady zajatců, odváděných do otroctví, to vše za to, že váš kníže nepochopil, co bylo jemu a zemi jeho ke spáse. Však i když dolehnou k sluchu vašemu sebe horší zprávy, i když svědky budete nejhoršího utrpení, i když všechno vám vezmou, nezaúfejte! Jinde hlásejte svaté učení, símě, které na Moravě jsme zaseli, vzejde jinde a zapustí pevné kořeny. Nepracujete nadarmo, miliony vám budou jednou žehnat, že jste vytrvali a zůstali věnní naší myšlence. Dlouho bude Slovanstvo rozdvojeno a největší část jeho v nepravé cirkvi; však —" tu hlas Metodův nabyl zvláštního důrazu a zvláštní jasnosti — „však přijde den, kdy Slovanstvo odhodí pouta a svobodno povstane z poroby, kdy tato země stane se opět středem Slovanstva. Tehdy povstanou řady mladých mužů nadšených a obětavých, kteří opět chopí se naší myšlenky a nasadí vše, aby se uskutečnila. Hle, jak radostně vstupují do vašich šlépějí, jak pracují, bojují nadlidskými silami proti duchu nevěry a odboje, jak vše, i své životy obětují pro slovanský lid, aby seš můj, o němž jsem vám tak často hovořil, se vyplnil. A jejich úsilí se zdaří, uhoří konečně hodina, kterou Bůh předurčil, kdy všichni Slované sejdou se v jednom ovčinci, pod jedním pastýřem. A Slovanstvu nastane nová doba, nová sláva. Hle, opět Velehrad září, tisíce putují tam ve zbožném zanícení a budou blahorečit i vám, že jste vytrvali." Tváře žáků Metodových hořely posvátným nadšením. Hlas mistrův opět změkkl a Metod opět sladce a měkce pokračoval: „To mi Bůh zjevil, to jsem vám chtěl říci před svou smrtí, abyste nikdy neztratili odvahy. Na tato má slova myslíte, až přijdou na vás těžké dny. Pracujte neúnavně na vinici Páně. Obětujte se, nepouštějte dobrého lidu slovanského. Bůh bude při vás. Hle, já, váš arcipastýř, dávám všem vám k vaší práci požehnání." A Metod vztáhl své ruce a požehnal svým žákům. Vysílen klesl a již nic nemluvil, jen se modlil. Na úsvitě třetího dne, jak předpověděl, když jitřenka svou bledou září pozdravovala velehradský chrám, Metod naposled rozhlédl se po svých plačících žácích, tiskna kříž ve slábnoucích rukou, zašeptal: „V ruce tvé, ó Pane, poručím ducha svého;" a v náruči Gorazdově a Klimentově vypustil svou čistou duši. Tlumený vzlykot zazněl síní. Žáci s bolestí

uvědomili si, že osiřeli. Jako bleskem rozšířila se zpráva o smrti Metodově hradištěm. Lid plakal. Všichni jako by tušili, že přijdou na ně ještě horší dny. Gorazd s Klimentem zatlačili svému sv. učiteli oči a modlili se s druhy modlitby za zemřelé. Když první

J. M. pan arcibiskup dr. Prečan pozdraven u vchodu do Siojanova.

sluneční paprsek vnikl do síně a oblil svým jasem krásnou tvář mrtvého arcibiskupa, Gorazd s Klimentem vyšli ven do tiché přírody, aby bolu svému venku ulevili. Zadumaně hleděli k východu, jako by tušili, že tam jednou budou v díle Metodově pokračovat,

a stískli si ruce, znovu si slibující, že druh druhu neopustí a stůj co stůj splní přání umírajícího Metoda.

Od těch dob uplynulo přes tisíc let. Velehrad rozpadl se v sutiny, říše velkomoravská rozvrácena, žáci Metodovi byli rozprášeni, však myšlenka Cyrilova a Metodova nezhylna. Símě Cyrilovo a Metodovo ujalo se přece a staletí čekali Slované, že přijde doba, kdy splní se krásný sen Cyrilův a Metodův a Slovanstvo vstane ucelené, jednotné ve víře, aby započalo nový, slavný život. Zdá se, že doba ona se blíží. Slovanstvo je svobodno, duch Cyrilův a Metodův znovu vane z Velehradu Moravou a nadšením naplňuje pravé Slované. Jen mužů obětavých, mladých a nadšených nám třeba, kteří by vstoupili do služeb veliké myšlenky cyrilometodějské a obětovali se pro ubohý, ale dobrý slovanský lid. Zeň je mnohá, avšak dělníků málo. Najde se dosti nových učedníků Metodových, kteří by obrodili božským učením Slované, sjednotili je ve víře a dali základ k jejich slávě? Či bude Slovanstvo ještě dlouho čekat, než splní se Cyrilův a Metodův sen?

Různé zprávy

Ferdinand K. Rones:

P. Adolf Jatek a S. C. O.*

Vzácný kněz cyrilometodějský odešel za moře ke slovanským bratřím, aby je získal veliké ideje a zastúpil u nich slovanský Apoštolát. Bez oddechu, nešetře zdraví, ryl nové brázdy, až padl uprostřed díla. Jeho tragická smrt na líše cyrilometodějské působila u krajanů mocněji, než nejpýnlivnější slova.

Teď prostý hrob na posvátném clevelandském poli kryje srdce, které milovalo i nás studenty, podporovalo naše hnutí a mělo k nám s taktickým Stojanem (ti dva pracovali spolu nerozlučně) stejné přání: aby se veliká myšlenka cyrilometodějská stala vlastní všemu katolickému studentstvu, byla mu pramenem náboženského idealismu a jeho přispěním zasáhla největší část národa.

Korespondence Jaškova o S. C. O. náleží k historii počátků naší intensivnější činnosti cyrilometodějské po válce. Když byly v „Jitře“ uveřejněny články o zakládání S. C. O. („Jitro“, ročník I, č. 9., a ročník II, č. 2.), psal mi do ciziny: „Upřímně Pán Bůh zaplatí“ za nové myšlenky! Musíme

Ke druhému výročí smrti tohoto apoštolského kněze. (16. února 1923.)

do Apoštolátu a k jeho cyrilometodějské práci zapřáhnouti kněze i laiky. Též o tom pracujeme; na předním místě nám musejí ovšem dorůstat i inteligentních, zbožných našich studentech. Článek Váš jsem uveřejnil i v Apoštoláte. Řečnete, pište, agítujte a rozdmýchejte tuto otázku (S. C. O.). Ve všem budu Vás podporovati. Z „Jitra“ odpověděli; jsou nadšeni. Naši studenti kroměřížští se již přihlásili. S pomocí Boží to půjde.“ Tento první milý list ze dne 27. dubna 1920 končí (jako všechny ostatní) stojanovským přáním „všeho dobra na Pánu Bohu...“

Ve druhém svém listě prosí P. Jašek, abych se účastnil, možno-li, studentského sjezdu v Brně, nebo aspoň někoho zaslal a pověřil úkolem zastupovati mne v myšlence studentského Apoštolátu. Zároveň slibuje: „Co na mě je, všechno učiním. Doufám, že prázdninové sjezdy otázku rozvíří. Máte-li nějaká přání, napište, dle možnosti rád splním.“

A horlivý apoštol Jašek se své strany vždy učinil všechno. Když jsem sám nemohl na sjezd, jel on a přinesl několik set informačních letáček, které dal na mé přání ještě krátce před sjezdem natisknouti. Dne 9. srpna t. r. 1921 „Sjezd v Brně neobjevil“ asi dle všeho přání formálně, ale účinek pa-

trně bude. Studentstvo po prázdninách zahájí akci ve Vašem smyslu škoda, že Slováci se odtrhli ke škodě naší svatě věcil Snad víte, jak dopadli naši v Ružomberku... Příkladám Vám „Den“, abyste viděl, že rozmach naší myšlenky je i na jihu. Dr. Dvorník se dosud nevrátil, takže bližší rovněž nevím. Měli uloženo stvořit „Cyrilo-metodějskou Ligu“. Tam zplna uplatníme myšlenku Apoštolátu. Zaneseme ji též k pravoslavným. Čilejší styk se slovenskými studenty bude, když budeme po prázdninách mezi kněžstvem šířit Apoštolát. Vše přijde, třeba ne tak rychle, jak by myšlenka zasluhovala a my si přáli...“

Dne 20. října t. r. „Ústředí katolického studentstva čsl. v Praze píše mi, že přijalo zásadu, aby členové organizací v Ústředí sdružených se korporativně stali členy Apoštolátu. I ze Slovenska se hlásí. Redaktor Dostál oznamuje v americkém „Hlase“, že tamní katolické studentstvo veloupí do Apoštolátu. Mohl byste mi napsati do příštího ročníku članeček, kam až dospělo dnešní studentské hnutí cyrilo-metodějské. Byl jsem přes měsíc zaměstnán Akademií Velehradskou a pak novým seskupením Apoštolátu v arcidiecési. Časopis bude vycházeti za mé redakce v Olomouci — —“

V posledním listě toho roku 31. prosince informuje P. Jašek o plánech rozšíření Apoštolátu na Slovensko a doporučuje mé péči slovenského bohoslovce P.: „Ujměte se tohoto hochy, je to počáteční horlivec pro naši věc. Chtěl různé pokyny, na něž jsem mu odpověděl a zaslal příhodné knihy.“ Na můj návrh, zavést při časopise „Apoštolát“ jako přílohu studentský cyrilo-metodějský věstník, odpovídá: „Snad by se osvědčilo onu zamýšlenou studentskou přílohu Apoštolátu pro S. C. O. vydávati při některém studentském časopise za podpory Apoštolátu.“ To byl počátek Cyrilo-metodějského věstníku, přílohy „Jitra“.

V listech z r. 1921 prosí o články pro „Apoštolát“, oznamuje, kde studenti pracují pro Apoštolát v S. C. O. (kroměřížský seminář, Praha, Hradec Králové), chválí činnost S. C. O. na Velehradě v misijním ústavě a žádá zaslání cizozemských poštovních známek: „Prosím Vás uctivě, sbírejte je ve vaší koleji a čas od času zašlete

na Velehrad! Vyzíská se tím nějaký groš, a hoši budou mít radost.“

S. C. O. leželo na srdci předsedovi Ústředního výboru Apoštolátu, dp. arcibiskupovi dru Anton, Cyr. Stojanovi. P. Jašek píše: „Tak pan arcibiskup si přeje, aby studenti byli hybnější.“ Brzy nato 20. března 1921 zaslal sám nejdp. arcibiskup Zemské pracovní konferenci památný přepis o S. C. O. (Viz „Jitra“, ročník II., č. 8, str. 121.)

Poslední zprávou z dubna 1922 je zvěst o cestě P. Jaška do Ameriky. Lituje, že se už nemůže rozloučiti s Velehradem, prosí o modlitby za zdat cyrilo-metodějské činnosti misionář, prosí o ně zvláště studenty velehradského ústavu sv. Cyrila a Metoděje.

Odešel, aby nám dal příklad jedinečné oběti. S požehnaním přijal slova milovaného arcibiskupa: „ — — A kdybyste se snad neměli vrátiti do vlasti, musíme skloniti hlavy své před Prozřetelností Boží — — Je třeba i život obětovati, jako Mistr náš Kristus, za veliké ideály a myšlenky, jako je sjednocení Slovanů v láně mateřské církve katolické.“

Kéž vyrůstají v našich S. C. O. noví Jaškové!

Ferdinand K. Rones:

Rok cyrilo-metodějské činnosti v S C O.

S. C. O. ustavíme na počátku roku nebo v jinou vhodnou dobu, tak jako jiné odbory nebo kroužky při ŠSS, již zřízené. (Viz čl. „Jak založíme S. C. O.“, „Jitra“, ročník II., č. 2.) Jeho vedením pověříme čileho, schopného a pro cyrilo-metodějskou ideu nadšeného kolegu, který na první pracovní schůzi odboru udá směrnice práce na základě resoluce CML, přijaté sjezdem velehradským (viz Cyrilo-metodějský věstník, příloha „Jitra“, č. 3), vyměří přesně povinnosti členů, ujedná dobu schůzí, zařadí odebrání časopisu „Apoštolát“, vyvěsí témata přednášek a zároveň seznam cyrilo-metodějské literatury (viz Cyrilo-metoděj-

Nejlépe v osvědčených již „pět-kách“. Pět členů složí předplatné na jeden exemplář, který dává vůdce takového pětičlenného družstva kolovatí. Tato družstva mohou pracovati i tam, kde naší organizace dosud není.

ský věstník, příloha „Jitra“, roč. V. č. 10).“

Přednášky členy konané budou rázu informativního a historického, na příklad Idea cyrilo-metodějská (pojem a rozsah této myšlenky, její náboženský a kulturní význam), Život a dílo svatých apoštolů slovanských Cyrila a Metoděje (životopisný nástin, apoštolské působení u nás, rozšíření křesťanství u ostatních Slovanů), Slovanská liturgie (historie, význam) Příčiny rozkolu a snahy unionistické v minulosti i přítomnosti (úsilí papežů o unii, sněmy), Velehradské unionistické sjezdy (poslední, možno-li, s obrázky), Mužové o unii zasloužili (snahy unionistů: Lva XIII., Solověva, Slomška, Strossmayera, Gaarina, Martina, Družiny Sušilovy, Stojana, Jaška a j.), Cyrilo-metodějské umění (malba, hudba, poesie).

O přednášku obsahu více dogmatického (na příklad Rozdíly věroučné mezi církví katolickou a východní pravoslavnou, Primát před rozkolem a j.) požádá S. C. O. místního duchovního rádce nebo jiného odborníka.

Vložme hned s počátků členům na srdce, aby denně svědomitě vykonávali modlitbu apoštolátní (Očte náš... Zdrávas... Svatý Cyrile a Metoději, orodujte za nás!), Apoštolátní modlitbou se začínají a končí schůze S. C. O. Přiležitostně lze užítí i cyrilo-metodějské společné písně.

Každý člen musí znáti náš slovanský misijní spolek Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje (jeho stanovy, činnost), pro který chceme právě tak pracovat, jako studentstvo jiných zemí pro své misijní spolky zámořské. Proto promluvíme v S. C. O. o Apoštolátě sv. Cyrila a Metoděje co nejdříve.

Kolem památných dnů 14. února († sv. Cyrila), 6. dubna († sv. Metoděje) — letos nejlépe o nedělích 15. února a 5. dubna — 5. července a 28. září, † připravme důstojnou oslavu cyrilo-metodějskou. Ráno toho dne přistoupí všichni členové S. C. O. společně ke sv. přijímání, které obětují na úmysl Apoštolátu (sjednocení

** K udaným příručkám přistupuje ještě: Dr. Fuchs: Sjednocení církví (Unionismus). Praha: Čes. akc. tisk. 3 Kč.

† Vzpomeňme i 29. září! (Smrt Stojanova!)

Slovanů u víře). Odpolední cyrilo-metodějská akademie pro širší veřejnost bude obsahovati případný proslav (v jehož rámci upozorníme účinně lid na snahy cyrilo-metodějské, na spolek Apoštolát), hudební a zpěvná čísla a cyrilo-metodějské básně.

Členové S. C. O. studují na ústavěch, kde mají příležitost studovati ruštinu nebo jiný slovanský jazyk. Jinak snaží se aspoň soukromě osvojití si základy některého slovanského jazyka, užitečného již ve styku s našimi bratry v Cyrilo-metodějské Lize, jehož dorostem a středškolskou složkou jsme. Čtème na příklad některý časopis slovinské katolické mládeže!

Důležitý úkol p o p ř á n í zemřelého metropolity připadá členům S. C. O. o l e t n í c h p r á z d n í n á c h. Mají rozšířovati „Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje“ v místě a okolí svého pobytu, všude tam, kde ještě není založen. Učini tak přednáškami ve spolcích (Lidových jednotách, Sdružení mládeže, Orlu), i osobní agitací za přispění místní duchovní správy a po informacích sekretariátu Apoštolátu v Olomouci, od něhož si vyžádají i propagační materiál. Zanesme ideu cyrilo-metodějskou do poslední naší visky!

Konání výročních cyrilo-metodějských poutí, pořádaných Ústředím nebo CML, závisí na okolnostech jiných toho kterého roku. Doporučovali bychom velikou poutí Cyrilo-metodějské Ligy, S. C. O., mladé inteligence a vši slovanské mládeže na Velehrad pro rok 1926, t. j. před příštím unionistickým sjezdem, kde by slovanští biskupové posvětili studentstvu první cyrilo-metodějský prapor.

K dílu tedy! Horlivou prací dle uvedených směrnic bude náš význam v cyrilo-metodějském hnutí našeho národa každého roku větší.

Činnost sekretáře dra Fr. Hrachovského, Dne 1. května 1925 měl první májové kázání v Napajedlicích — V neděli, dne 10. května 1925 měl při první jarní pouti na Svatém Hostýně kázání. — V neděli, dne 17. května 1925 měl o půl 10. hodině mši svatou v Královské kapli na Velehradě v hrobce zemřelého arcibiskupa dra Antonína Cyrila Stojana. — Od 21. do 24. května 1925 měl trinacete triduum v tomto velikonočním čase v Lošticích, kde kázal celkem dvanáctkrát. — Ve dnech 28..

29 a 30. května 1925 měl poslední tri-duum v Ráječku u Zábřeha. Tam měl denně jen jedno kázání večer.

Hlas naší členárky „Apoštolátu“. „Právě jsem pročítala poslední číslo „Apoštolátu“ a zajímalo mne, kterak píše M. Smolová o „Návodě pro vedení Apoštolátu“. Jsou tam velmi praktické pokyny, ale už těch spolků, odborů, a nevím co ještě, máme tolik, a vždy se to vložil na bedra jedněch a těchže lidí. Na příklad teď se založil v Brně „Svaz katolických žen“. Je to krásné, důležité, ale zůstane toho hodně na papíře, zvláště na venkově. Ve městech ta sociální práce jde lépe. Je více času a pochopení pro to. A tak teď jak to zaříditi, aby nevznikl nový spolek tím Svazem, a přece krásné ideály Svazu aby se přece uskutečnily? Už 35 let jsem učitelkou na venkově a znám náš venkovský lid dobře. Je dosud nábožensky založen, chodí do kostela, modlí se i v rodinách, ale čím mladší, tím méně hloubky. Nemyslím, že by mládež mělo býti tak usedlé a rozumné, ale přece ti naši Orli někteří a i Orlice, nemají hloubky přesvědčení náboženského a mravního zároveň. Co chvíle slyším: V Sokole to mají tak a tak, a nemohou to pochopiti, že to v Orle tak nemůže jít. A různé jiné věci jsou, ač u nás, mohu říci, není to tak zlé ještě. Přemýšlím pořád, jakým způsobem by se to dalo řešiti, to prohloubení a ta výchova k náboženskému životu. Nemyslím, aby všichni byli k zvláštní dokonalosti přivedeni, ale aby každý náš člověk byl praktickým katolíkem. Katolík činem. Nestačí pouze do kostela chodit v neděli a ve svátek, postit se v pátek, ranní a več. modlitbu vykonat, jíti jednou nebo vícekrát do roka k svatým svátostem, a při tom ale hašteřiti se, hněvati se, pomlouvati a záviděti si, nedovolené známosti pěstovati (ach, kožk je dnes poctivých svateb, a i mezi našimi mnohdy?). Sobectví, závist, škodolibost, bezctnost, málo obětavé lásky. A přece srdce těch našich lidí nejsou zlá, jen strašná neuvědomělost i v náboženských, ale hlavně v mravních věcech a povinnostech. — A hle při čtení toho „Návodu k založení Apoštolátu“ napadlo mi toto: Nemohlo by se to nějak, ale brzy zaříditi, aby ten „Svaz katolických žen“ stal se odborem Apoštolátu? Anebo lépe ještě, že-

ny, jsoucí v Apoštolátě, tvořily by zároveň odbor „Svazu katolických žen“? Nemusel by se zakládati zvláštní spolek. Ženy, soustředěné v Apoštolátě by vykonávaly se svými odbory, které by se dle místních poměrů utvořily, povinnosti „Svazu“. Zaslám stanoviny Svazu, ale prý chltějí je zamítniti, aby prý stávající ženské spolky mohly býti přičleněny ke Svazu a nemusel se zakládati zvláštní spolek. To ve stanovách nyníjších není. Ale účel se rovná úplně účelu apoštolátnímu. A též je to spolek nepolitický, náboženský, sociální, dle toho, jak si to kde udělají. Je pravda, Apoštolát je více unionistický a misijní. Ale kde těch misíí je více třeba, než právě v naší vlasti! Zde nepomohou Orli, Omladina, Lidová jednota, nebude-li v našem lidu náboženského obrodu. Tam je základ. A to by vyleonul Apoštolát ve spojení se „Svazem katolických žen“. Ženy, řízeny pevně, obratně vykonají mnoho. A právě je třeba obrody našich žen a uvědomění náboženského, aby důležité a dalekosáhlé úkoly naše do budoucna se uskutečnily. Myslím si to takto: Apoštolát by mohl zůstatí tak, jak je, ale ženy v Apoštolátě by tvořily součástku „Svazu katolických žen“ a převzaly by úkoly Svazu, které jsou totožné s misijními úkoly Apoštolátu. A mužové by mohli tvořiti nábožensko-sociální svaz mužů. V Apoštolátě vycházejícím by byla příloha „Svazu mužů“ a příloha „Svazu žen“. Vše by se ho odebíralo „Moravská žena“, orgán Svazu, nevyhovuje v dosavadní úpravě. Kdyby splynula s Apoštolátem, nebylo by lépe? Představují si takto soustředěnou organizaci nábožensko-sociální, jako je Lidová jednota v politice. A pak bychom i něco znamenali po stránce náboženské. Hlavní a jediný nejprvnější úkol toho „Apoštolátního svazu žen“ bych viděla v tom, starati se o prohloubení náboženského uvědomění. Náboženský odbor by se stal o to, aby v každé osadě larní konaly se misijní pobožnosti a aspoň čtyři nebo šestkrát, i více dle poměrů, aby ve vhodnou neděli byla veřejná pobožnost pro všechny s náboženskou promluvou, ale ne všeobecným kázáním, ač, kdyby se lidově probíraly pravdy náboženské, od srdce k srdci, od jednotlivce k jednotlivci, aby ty pravdy v náboženské se vžily do duše lí-

du. Nynější kázání jsou pěkná, krásná, ale velmi všeobecná. Cizí kněz, kterého by si pozvali, může více říci a hlouběji zasáhnouti, než domácí. Při takové pobožnosti by se vybíralo do zvonečka a apelovalo na srdce věřících, a z toho by se platil cizí kazatel neb řečník. Do místnosti spolkové nejdou mnozí z nepřátelství ke spolkům, ale do kostela chodí ještě mnoho Sokolek i žen z jiných láborů. Z toho bych si mnoho slibovala. Ale nesmělo by se to ohlašovati, že je to pro Apoštola, nýbrž pro všechny věřící z farnosti. Náš lid rád má různé ty pobožnosti, a kdyby dobří řečníci se uplatnili, to teprve! Vždyt tak mnohý venkovský kněz velmi krásně a účinně mluví k lidu, a kdyby mluvil v cizí farnosti, mohl by hlouběji zasáhnouti. Jen lidově a věcně. Domácí pan farář by tím nebyl přelížen, jen svolení by k tomu dal." Odpusťte velečestný pane, že toto píši, ale, bude-li se něco hodit, použijte.

Naše vyobrazení. Z krásných slavností unionistického sjezdu na Velehradě a ze slavnosti svčení Stojanova přinášíme další snímek s prapory, které nesený byly v průvodě. Uprostřed jest deputace Francouzů, již doprovází dr. Dvorník. Druhý obrá-

zek předvádí uvilání J. M. pana arcibiskupa dra L. Prečana a předvohožem do Stojanova.

Příští číslo 8. vyjde počátkem července. Na srpen a září vydáme dvojčíso

Nákladem Družstva Vlast, Praha II.-570 vyšla lidová hra „Chrt“, — Kdo by neznal spisy našeho výborného moravského kukátkáře Václava Kosmáka? Mezi nejlepší jeho spisy náleží zajisté v mnoha vydáních rozšířená oblíbená povídka ze života našeho lidu „Chrt“, jejíž přední osoby tak mocně působí na duši čtenáře. Známý spisovatel Loučenský dle této povídky upravil pro jeviště lidovou povahopisnou hru o třech jednáních, která pro svou hlavní myšlenku, pochybená výchova, čili s poctivostí nejdál dojdeš, výborně se hodí pro naše katolická jeviště. Ve hře je zaměstnáno 12 osob, děj koná se na Moravě před 50 lety. První jednání děje se ve venkovské světnici, druhé v lese, třetí na návsi. Hru lze s dobrým výsledkem provozovati i na nejmenším a nejhudším jevišti. Naším katolickým spolkům a ochotníkům vše doporučujeme tuto novinku k provozování, dojde jistě zasloužené obliby.

Do Svaté země

Ms. r. Rudolfa Zháně

Pozdrav Východu.

Pozdrav, kterým přivítal nás Orient, byl hodně hlučný. Celá ta hromada lidí, jak jsme ji viděli již z moře pestřiti se ve všech barvách na břehu — bíle, modře, červeně, černě a všech jiných stupnicích — vrhla se můstkem na loď a naplnila mžikem všechny její prostory. Osmáhlí synové afričtí nabízeli nám vši mocí své služby, při tom křičeli, povykovali, až nám uši zaléhaly. Hlučným, zvučným hlasem, ba ohlušujícím křikem žádali po cestujících, aby jim dali něstí svá zavazadla, ba drali nám je přímo z rukou. — — To byl první ohnivý pozdrav, první horké objetí žhavého Orientu nám, chladným Seveřanům. — — —

Znajíce již z cestopisů způsoby arabské a východní, nedali jsme si vyrvatí svých zavazadel. Ale musili nám na pomoc přispěti zřízení lodní, abychom nebyli povaleni tou prudkou vlnou lidstva, jak vrhnul nám ji života plný Orient vsříc! — — —

Čekali jsme trpělivě, až převalila se přes nás první ta bouřlivá vlna. Věděli jsme totiž, že čeká na nás u břehu zástupce naší československé republiky, že bude nám nápomocen při vylození a vystoupení na neznámou pevninu. V očekávání svém jsme se také nezklamali. Nejprve přišel k nám Orientálec v černém, dlouhém šatě, který ukazoval na bílý niklový znak československé republiky, jenž měl připevněný na prsou. Chvilku za ním přišli dva páni, kteří pozdravili nás krajanským „Nazdar!“ Byl to konsul československý pan Jindřich Elbert a tajemník konsulátní pan Suchý. Přivítali nás, vyvedli po můstku I. třídy z lodí, tam najali vůz, který vzal všechna naše zavazadla. Jelí jsme, provázeni oběma pány a kavasem dále, nejprve k celnici. Tam nás postavili k jakési dřevěné prýčně, každý musil vzítí své zavazadlo do ruky, otevřítí, vyplnítí jakýs formulář. Potom přišel úředník, prohlédnul celvé zavazadlo, sáhnul i dovnitř, udělal jakousi značku na zavazadle křídou, čímž celní prohlídka ukončena. — — —

Z celnice šli jsme k prohlídce zdravotní, jež odbyta hladce — díky intervenci našeho pana konsula.

První dojmy na půdě africké.

Opouštějíce v Alexandrii loď, ocitáme se ve zcela jiném světě,

v poměrech zcela odlišných od našich! To připomíná nám každý krok, každý okamžik, třeba i vidíme též mnoho evropského zde. Lidé, jdoucí po ulici, jsou skoro všichni oděni v řasnatá dlouhá roucha, jako kněžské taláry. Řízy ty jsou všech možných barev: bílé, žluté, modré, zelené, pruhované, fialové; někteří mužové mají přes ně ještě jakési svrchníky, takže v oděvu svém spojují dvě odlišné barvy. Všichni mají na hlavách červené, vysoké, tvrdé fezy s černým střapcem; někteří mají fezy ještě ovinuty kolem čela pestrými šátky, takže vzniká známý východní turban. Beduinové mají dlouhé, bílé burnusy, na hlavě pak vzdušný, ale velmi řasnatý pestrý nebo pruhovaný šátek, který je kolem spánků obtočen zlatou nebo stříbrnou šňůrou, jež jednak udržuje tuto pokrývku na hlavě, jednak slouží k ozdobě. Takovýto pestrý oděv mají pouze muži, většina z nich třímá ještě v ruce černý deštník, který otvírají proti slunci jako slunečník. Ženy jsou oděny daleko prostěji, šat jejich má většinou černou barvu. Tváře všech mohamedánek jsou zahaleny tak, že viděli jen oči. Taková egyptská dáma má na hlavě černý šátek, který je stáhnut přes celé čelo. Na nose má jakýsi pozlacený váleček — připadalo nám to jako špůlka z nití — který spojuje šátek na hlavě s černou rouškou, která zastírá jí celé lícea ostatní tvář, nechávajíc pouze oči volné. Městské dámy, které všechny mají takové závoje, jsou při tom někdy zcela moderně oblečeny, mají krátké sukně, lesklé lakované černé střevičky s vysokými podpatky. — — Při tom oči jejich hledí zvědavě na všechny strany, právě to dcery Eviny! — —

Na ulicích jezdilo mnoho automobilů, ale také četné jezdce na oslích a mulech jsme viděli. Pak zase kráčeli ulicí vážní velbloudové, kývajíc sebou se strany na stranu, nesouce na zádech svých veliká, široká břemena. Bylo nám kolikrát ubohých, trpělivých, užitečných těch zvířat velice líto. Neboť někteří ti hrbatí vysokáni měli hluboké otevřené rány, na nichž sedlo plno hmyzu! To poměrně byli oslové, jichž rovněž je na východě nemálo, daleko ošetření lépe než ubozí dromedáři. Až se nám zdálo, že všestranně používaný „koráb pouště“ je popelkou mezi zdejšími domácími zvířaty. — — —

Reminiscence dějinné.

Neméně než přítomnost, hýbala myslí našimi vzpomínka na velikou minulost země, do které jsme vkročili. Zde při ústí Nilu je kolébka vzdělanosti; v zemi egyptské dlel tehda již veliký patriarcha Abraham, když dolehnul na něj hlad v zemi Kanaán. Sem dovedli madiánští kupci Josefa, který zvláštním řízením Božím stal se tu vládařem celé země, ochránil nejen Egypt, ale i svého vlastního otce a bratry před smrtí hladem. Zde, v deltě nilském, připravoval se národ izraelský na své svaté veliké povolání; tyto končiny byly svědkem velikých divů, které způsobil Hospodin, když měl lid jeho vyjít z Egypta.

Jméno Alexandrie pak připomíná nám obzvláště jméno nepřemožitelného hrdiny makedonského, který v geniálním svém důmyslu postřehnul hned důležitost tohoto místa. Opatrný Makedonec přizpůbil se zcela poměrům egyptským. Jeho cesta touto zemí divů podobala se vítězoslavnému průvodu. Egypťané, kteří tenkrát právě se nasytili panství perského, přijali mladistvého vítěze s jásotem. Alexander také zalichotil se Egyptanům, že dovolil jim žítí dle jejich zvykův a práv. Dva rozené Egypťany uslanovil vrchními soudci a dal rozhlásiti po celém Egyptě, že se mají pře projednávatí jen dle kodexu egyptského. Sám pak, oděn jsa rouchem egyptským, vstoupil do chrámu boha Apise, přinesl bohaté oběti. Za to jmenovali ho kněží synem slunce, miláčkem Ammona, a prokazovali mu úctu královskou. — — —

Alexander plavil se z Memfidy po Nilu do kanopického ústí, odtud pak podél břehu západně až k Rhakotis. Dle pověsti zjevil se mu ve snách stařec, který recitoval z Homéra: „Jeden z ostrovů leží u moře vysoko se vzdymajícího před proudem egyptským; jmenuje se Pharos.“ Město vystavěli stavitelé Dinochares a Kleomenes v podobě makedonského rozprostřeného pláště. Dle zakladatele bylo pojmenováno Alexandrií, vyšínulo se k nejnádhernějšímu a nejskvělejšímu velkoměstu starověku, také umění a vědy pěstovány tu, jako nikde jinde.

Město Alexandrie vidělo doby přeslavné, ale také doby úpadku. Dospud je nejlepším přístavem Egypta, poněvadž jeho přístav netrpí tolik bahnem nilským jako ostatní pobřežní města severního Egypta. V Alexandrii býval již ve starověku na ostrově Pharos veliký maják, který platil za pravý div světa.

(Pokračování.)

Různé zprávy

Schůze a tridua dra Hrachovského.
I. V arcidiecési olomoucké mluvil a kázal na těchto místech: 1. V Olomouci před domem jedno kázání, u sv. Mořice postní kázání, u sv. Michala dvě silvestrovská a šest adoráčnických, u kapucínů osm kázání, u sv. Vorský dvacet kázání v Mariánské ohradě a při válečných podobiznách e. h. deset řečí v Katolickém domě. — 2. V Kroměříži u sv. Mořice triduum se šesti kázáními a dvě schůze v místnostech terciářů, řeč na schůzi kněží, učitelů a studentů. — 3. V Břestě dvě schůze. — 4. Na Hradisku triduum se sedmi kázáními a schůzi. — 5. V Hulíně tři schůze. — 6. V Kojetíně triduum a 1 schůze. — 7. V Kvasicích schůzi. — 8. V Těšanech schůzi. — 9. V Bzenci triduum a tři schůze. — 10.

V Kyjově jednu schůzi lidu a jednu schůzi kněží. — 11. V Kostelci triduum. — 12. V Místříně schůzi. — 13. V Písku kázání a schůzi. — 14. V Uh. Hradišti schůze SSS. — 15. V Hluku schůzi. — 16. V Huštěnovicích kázání. — 17. V Ostrohu tři schůze. — 18. Na Velehradě při slavnostech čtyři řeči. — 19. Ve Strážnici triduum a schůzi. — 20. Hroznová Lhota triduum, dvě schůze a deset kázání. — 21. V Žeravínách schůzi. — 22. V Kozojídkách schůzi. — 23. V Kněžďubě triduum a schůzi. — 24. V Radějově kázání. — 25. V Rohalci tři schůze. — 26. V Kuželově dvě kázání. — 27. Ve Švabenicích kázání. — 28. Ve Chvalčovicích kázání. — 29. V Hradčanech u Dobroměřic schůze. — 30. V Hošticích triduum. — 31. V Ivanovicích

schůze. — 32. V Měrovicích triduum. — 33. V Monkovicích schůze. — 34. V Němčicích kázání a schůze. — 35. Ve Vrchoslavicích schůze. — 36. V Počenicích kázání. — 37. V Hošticích kázání. — 38. Ve Zdislavicích schůze. — 39. V Roštíně kázání. — 40. Ve Zlámance schůze. — 41. V Holešově dvě schůze. — 42. V Bystřici pod Hostýnem schůze. — 43. V Dřevohosticích dvě tridua a schůze. — 44. V Roštění u Kostelce schůze. — 45. V Prusinovicích schůze. — 46. V Uh. Brodě dvě schůze. — 47. V Bánově schůze. — 48. V Ilavčicích schůze. — 49. V Nivnicích schůze. — 50. V Újezdě kázání. — 51. V Těšově schůze. — 52. V Horněmči schůze. — 53. V Napajedlích dvě schůze a kázání. — 54. Ve Vel. Lhotě kázání a schůze. — 55. V Karlovicích schůze. — 56. V Malenovicích triduum. — 57. V Pohořelicích triduum, kázání a schůze. — 58. Ve Zlíně schůze. — 59. V Luhačovicích schůze. — 60. Ve Vel. Otčehově kázání a schůze. — 61. Ve Vizovicích 2 schůze a dvakrát kázání a schůze kněží. — 62. Ve Fryštáku schůze. — 63. V Kašavě schůze. — 64. V Drátkově dvě schůze. — 65. Ve Vlčkově dvě schůze. — 66. Ve Slušovicích kázání a schůze. — 67. V Trnavě triduum a dvě schůze. — 68. V Želechovicích schůze. — 69. Ve Všemíně dvě kázání. — 70. V Lošticích triduum a 2 schůze. — 71. V Paloníně schůze. — 72. V Krumpachu schůze. — 73. V Dubicku kázání a schůze. — 74. V Kolšově schůze. — 75. V Postřelmově schůze. — 76. V Janoslavvicích schůze. — 77. Ve Zvoli triduum a schůze. — 78. V Jevíčku schůze. — 79. V Šubiřově schůze. — 80. V Cotkytlí schůze. — 81. V Horních Studýnkách kázání. — 82. Ve Zborově schůze. — 83. V Písařově schůze. — 84. V Šilperku schůze kněží. — 85. V Klášterci triduum. — 86. V Městečku Trnávce kázání a schůze dvakrát. — 87. V Opavě deset kázání u jezuitů v roce 1915. — 88. Jaktaří schůze. — 89. V Kvečovicích schůze. — 90. V Březové kázání a schůze. — 91. V Tězkovicích dvě tridua a schůze. — 92. V Krásném Poli schůze. — 93. V Porubě kázání a dvě schůze. — 94. Ve Svinově tři schůze. — 95. Ve Vřesíně schůze. — 96. Ve Slatině dvě kázání a schůze. — 97. Ve Studénce tři kázání. — 98. Ve Frenštátě šest kázání a dvě schůze. — 99. V Trojanovicích schů-

ze. 100. Na Radhošti kázání. — 101. Ve Velkých Kunčicích dvě kázání. — 102. Ve Velkém Petřvaldě kázání a schůze. — 103. Ve Vlčovicích schůze. — 104. V Kelči dvě kázání a schůze. — 105. Ve Špičkách schůze. — 106. Ve Valašském Meziříčí schůze. — 107. V Krásné schůze. — 108. V Bránkách schůze. — 109. V Hutisku schůze. — 110. V Solanci schůze. — 111. V Dolní Bečvě schůze. — 112. Ve Velké Bystřici kázání a schůze. — 113. V Rožnově tři schůze. — 114. V Tylovicích schůze. — 115. Ve Vigantlicích schůze. — 116. V Zašově kázání a schůze. — 117. V Zubří dvě schůze. — 118. V Místku dvě schůze. — 119. V Brusperku dvě schůze. — 120. V Čeladné schůze. — 121. Ve Frýdlantě dvě schůze. — 122. Na sv. Hostýně kázání. — 123. V Paskově tři schůze. — 124. V Mor. Ostravě dvě schůze. — 125. Ve Staré Bělé triduum a dvě schůze. — 126. Ve Vyškovicích schůze. — 127. V Krmelíně dvě schůze. — 128. V Proskovicích schůze. — 129. Ve Vítkovicích deset kázání a dvě schůze. — 130. V Novém Jičíně dvě schůze. — 131. V Bernalcích schůze. — 132. V Hodslavicích schůze. — 133. V Rybí schůze. — 134. Na Vselíně triduum a dvě schůze. — 135. V Hloštákově kázání a schůze — 136. V Prostějově tři kázání a pět schůzí. — 137. V Kostelci dvě schůze — 138. V Mostkovicích schůze. — 139. V Olšanech dvě kázání. — 140. Na Plumlově schůze. — 141. Ve Smržicích schůze. — 142. V Cholině kázání a dvě schůze. — 143. V Bilsku schůze. — 144. V Dubčanech schůze. — 145. V Louče schůze. — 146. V Křelově 2 kázání. — 147. V Řepčíně schůze. — 148. V Litovli kázání. — 149. V Senici pět kázání a tři schůze. — 150. V Seněce schůze. — 151. V Loučanech schůze. — 152. V Nákle tři schůze. — 153. V Náměšti schůze. — 154. V Hněvotině triduum. — 155. Ve Skrbeni schůze. — 156. Ve Dzbělí schůze. — 157. V Přemyslovicích kázání a schůze. — 158. V Ptení tři schůze. — 159. V Slatěnicích 2 schůze. — 160. V Suchdole-Jednově dvě tridua. — 161. V Kožušanech kázání. — 162. V Dubanech kázání a schůze. — 163. V Biskupicích dvě kázání. — 164. V Tovačově dvě schůze. — 165. V Troubkách triduum a schůze. — 166. Ve Vyskové schůze. — 167. V

Dědicích dvě schůze. — 168. V Krásecku triduum. — 169. V Orlovicích triduum. — 170. V Pustiměři schůze. — 171. V Hnojicích triduum. — 172. V Lipníku dvě schůze. — 173. V Drahotuších dvě schůze. — 174. V Hranicích tři kázání a tři schůze. — 175. V Oseku schůze. — 176. V Renotách triduum. — 177. V Střelcích schůze. — 178. V Želechovicích u Uničova kázání a schůze. — 179. V Přerově čtyři schůze. — 180. V Chropíně tři schůze. — 181. V Citově tři kázání. — 182. V Kokorách kázání. — 183. V Majetíně čtyři kázání. — 184. V Moštěnici dvě schůze. — 185. V Předmostí schůze. — 186. V Říkovicích schůze. — 187. — Ve Vlkoši schůze. — 188. V Prosevicích schůze. — 189. Ve Velké Bystrici dvě kázání a pět schůz. — 190. V Bukovanech schůze. — 191. V Práslavicích schůze. — 192. Ve Chvalkovcích dvě schůze. — 193. V Dolanech dvě schůze. — 194. V Doloplasticích kázání a schůze. — 195. V Holici dvě schůze. — 196. Na Sv. Kopečku dvě kázání a schůze. — 197. V Týnci triduum a schůze. — 198. V Krčmani schůze. — 199. V Grygově schůze. — 200. Na Ůř. čtvrti 2 schůze. — 201. Na Nové Ulici dvě schůze. — 203. V Hodolanech kázání. — 204. U Panny Marie Sněžné v Olomouci šest kázání. — 205. V kněžském semináři dvě přednášky. — 206. V Pítně kázání a schůze. — 207. V Ráječku u Zábřehu.

II. V diecési brněnské. 1. V Brně dvě řeči v Besedním domě, kázání na náměstí při sjezdu katolickým mužům, schůze ve „Zdislavě“ a v Raifaisenkách. — 2. V Bilovicích u Brna schůze. — 3. V Řešicích u Horních Dubňan kázání a schůze. — 4. V Čebíně schůze. — 5. V Tišnově schůze. — 6. V Tuřanech schůze. — 7. V Neslovičích triduum. — 8. Na Hlině kázání. — 9. V Oslavanech schůze. — 10. V Boskovicích tábor. — 11. Ve Žďárce tábor. — 12. V Novém Městě tábor. — 13. Ve Velkém Újezdě schůze a kázání. — 14. Ve Velkém Dešově schůze. — 15. V Třebelovicích schůze. — 16. V Opatově triduum. — 17. V Jihlavě schůze. — 18. Ve Večném Mezifici dvě tridua a schůze. — 19. V Křížanově schůze. — 20. Ve Stražku dvě schůze. — 21. V Horní Bobrově schůze. — 22. V Kamenici triduum. — 23. V Třebíči dvě schůze. — 24. Ve Velkých Pavlovicích schůze. — 25. V

Bilovicích u Podivína triduum. — 26. V Břeclavě dvě schůze a kázání na náměstí. — 27. V Pošterné dvě kázání a schůze. — 28. V Podiváně triduum. — 29. V Lanštorfě kázání. — 30. V Čekjovicích tři kázání. — 31. V Hovoranech kázání a schůze. — 32. V Dolních Bojanovicích dvoakrát kázání a schůze. — 33. V Mutěnicích tři kázání a schůze. — 34. V Šardicích kázání a schůze. — 35. V Želeticích schůze. — 36. V Nenkovicích schůze. — 37. V Blansku triduum a schůze. — 38. Ve Křtinách triduum. — 39. V Bukovině schůze. — 40. Ve Sloupu triduum. — 41. V Archlebově triduum. — 42. V Krumvíři schůze. — 43. V Novém Rousínově dvě schůze. — 44. Ve Slavkově triduum. — 45. V Horních Dunajovicích schůze. — 46. Ve Višňově schůze. — 47. Ve Křtěníci schůze. —

III. V arcidiecési pražské.

1. V Praze dvě schůze na Vyšehradě, postní kázání u svatého Havla, schůze v Libni, přednáška v Louvru, kázání májové v Karlíně a na Král. Vinohradech, několik kázání na Smíchově, kázání u sv. Vojtěcha. — 2. V Českém Brodě schůze a májová kázání v nemocnici. — 3. V Kolíně osm schůz, postní kázání u kapucínů a dvoje májové kázání v nemocnici, několik v děkanském kostele. — 4. Ve Starém Kolíně schůze. — 5. V Ovčárech schůze. — 6. V Písařanech schůze. — 7. Ve Veltrubách schůze. — 8. V Zásmukách kázání. — 9. Na Sápravě kázání. — 10. V Schönfichtu několik kázání. — 11. V Peruci kázání. — 12. V Budyni nad Ohří kázání. — 13. V Kralupech schůze. — 14. V Nelahozevsi schůze. — 15. Ve Veltrusách 3 schůze a několik kázání. — 16. V Cernoušku schůze. — 17. V Račíněvsi pět schůz a několik kázání. — 18. Ve Stražkově čtyři schůze a několik kázání. — 19. Ve Vražkové dvě schůze. — 20. V Břizách schůze. — 21. V Roudnici schůze. — 22. Ve Velimi dvě schůze. — 23. V Pečkách na dráze dvě schůze. — 24. V Nové Vsi schůze a v jiných ještě osadách.

IV. V diecési královohradecké. 1. V Týnci nad Labem dvě schůze. — 2. V Častolovicích triduum. — 3. V Kulné Hoře dvě schůze. — 4. V Církvicích schůze. — 5. V Sedlci dvě schůze. — 6. V Konářovicích schůze. — 7. V Nebovídách dvě kázání. — 8.

V Záhoří tří schůze, — Celkem na Moravě mluvilo a kázal na 253 místech, v Čechách na 32. Mimo to kázal v Maria Zelli a v Limpias ve Španělsku. Počet všech míst činí 287

Přehled

dosavadní činnosti a práce na poli výročních oslav sv.-václavských v roce 1929, který podává a podáváti bude občas podepsaný výbor pro ctitele svatého Václava za tím účelem, aby je obeznámil s každým svým počínem a získal jako účinné spolupracovníky.

Založení a sestavení výboru. Výbor pro vzpomínkové oslavy byl založen z popudů katolické inteligence v roce 1923, k ustavení jeho pak došlo v Praze dne 2. dubna 1923, při čemž za předsedu zvolen jednomyslně nejdp. biskup dr. A. Podlaha, jednatelem dr. Janda, později pak pokladníkem asistent Michálek, jeho členové jmenování jednotlivými spolky, anebo později výborem samým kooptováni: Dr. Josef Buday, kanovník a poslanec, Nitra (místopředseda), Vojtěch Schönborn (zemřel), dr. A. Kolisek, profesor, Bratislava, dr. Fr. Hrachovský, tajemník, Olomouc, A. Rozsypalová, Praha, A. Grygarová, Žižkov, V. Šeborová, choť ředitele, Praha, JUC. Fr. Zelenka, revident, Liboc, Ustředí katolického studentstva v Praze, J. Boháč, profesor, Praha, P. Klement, tajemník, Praha, dr. Josef Ilroněk, odb. rada, Praha, msgr. Müller, kanovník, Vyšehrad, dr. J. Sajic, asistent, Hradčany, P. Josef Málek, arcibiskupský notář, St. Boleslav, A. Štok T. J., superior, Praha, Antonín Novák, profesor, Vysočany, J. Šorm, účetní, Praha, Slovenský Orel, Trnava, Zdenka Braunerová, akademická malířka, Praha, M. Červenková, Vinohrady, Klub duchovenstva Čsl. strany lidové v Praze, M. Kučerová, choť ředitele, Vinohrady, Markéta Člám-Martíniová, Praha. Během doby ustaveny zvláštní odbory:

Odbor výstavní: Za předsednictví slč. Zdenky Braunerové, jednatel účetní Šorm, členové: Dr. V. Vojlíšek, archivář, Praha, Julius Košnář, profesor, Praha, P. K. Procházka, konsistorní rada a farář, Žižkov, V. Bittnar, redaktor, Praha, dr. Hanuš, kanovník, Praha, msgr. Šittler, kanovník, Vyšehrad, msgr. V. Müller, kanovník, Vy-

šehrad, dr. Orel, universitní profesor, Bratislava, dr. Fabián, ředitel Národ. musea, Smichov, dr. Guth, ředitel Národ. musea, Praha, dr. Jiřík, ředitel Uměl.-průmysl. musea, Praha, Antonín Kodýtek, r. v. z. s., Brno, P. A. Černý, kaplan, Dýšeň.

Odbor sborníkový: Dr. Josef Pekař, prof., předseda, A. Novák, prof., jednatel, členové: P. J. Cibulka, universitní profesor, Praha, dr. Josef Dostál, archivář ministerstva vnitra, Praha, J. Matějíček, profesor Akademie výtvar. umění, Praha, V. Bittnar, redaktor, Praha, dr. Guth, ředitel Národ. musea, Praha.

Rámcový program výročních slavností.

1. Dokončení velechrámu sv.-vitského, aby mohl býti celý o jubilejní svátek sv. Václava posvěcen a otevřen.

2. Stálé pořádání sv.-václavských slavností (každoročních poutí do Staré Boleslavi a do Prahy, přednášek, oslav svátku sv. Václava), které by celému národu ukázaly význam knížete-mučedníka a přivedly k návratu a většímu prohloubení víry, pro kterou on svoji drahou krev prolil.

3. Vydání jubilejního sborníku, publikací a spisů, vztahujících se k oslavám sv.-václavským, zhotovení přesné bibliografie všech katolických spisovatelů, opatření pamětných mincí, obrázů, dopisnic a podob., vypracování historického svato-václavského spisu.

4. Svolání a provedení všeobecného sjezdu katolíků českých i slovenských z celého světa rázu manifestačního, který by začal velikou poutí a slavností do St. Boleslavi a vrcholil slavnostním posvěcením a otevřením novostavby chrámu svato-vitského a vpravdě manifestačním průvodem katolického lidu všech vrstev.

Provádění jednotlivých oddílů programu:

1. **Svato-václavská výstava** má býti podle usnesení výstavního odboru ukázkou 1000letého boje o samostatnost národní, hodnou a důstojnou ideje sv. Václava, národní naší kultury, důstojnou a reprezentační před cizinou. Se sestavováním přehledného soupisu svato-václavských památek bylo již započato, pracuje na nich jednak Historický kroužek Č. L. A., část dodal pan účetní Šorm, mimo toho Ustřední výbor zaslal současně zvláštní dotazy na jednotlivé obchodní firmy a společno-

sti. Po prázdninách vyjdou zvláštní do-
tazníky. Definitivní místo výstavy po-
sude určeno nebylo. Umístění výstavy
bude zajištěno, neboť Národní muzeum
projevilo ohotu, výstavu ve své budo-
vě umístí.

2. Svato-václavský sborník navržen
v podstatě s těmito tématy, jež rozdě-
leny takto:

a) Universitní profesor dr. Pekař:
Slovo úvodní spojené s tématem Svátý
Václav, budovatel českého státu a jeho
ochránce.

b) Universitní profesor dr. Pekař:
Svátý Václav v historiografii až do do-
by probuzenské.

c) Archivář ministerstva vnitra dr.
Dostál: Totéž od doby probuzenské až
po naše časy.

d) Biskup a generální vikář dr. Pod-
laha: Památky úcty svato-václavské
doma a zahraničně.

e) Profesor akad. výtvar. umění dr.
Matějček: Svátý Václav v umění vý-
tvárném.

f) Universitní profesor dr. Orel: Sv.
Václav v umění hudebním.

g) Inženýr V. Bittnar: Svátý Václav
v písemnictví českém a cizím.

3. Historický spis Svátý Václav: jest
již vydán, a to zásluhou zemřelého pro-
fesora dra Stejskala. Obsahuje neoby-
čejně cenný materiál pro přednášky
sv.-václavské a je nezbytným a nepo-
strádatelným pro každou křesťanskou
rodinu; cena jeho stanovena na 25 Kč
a možno jej u podepsaného výboru ob-
jednatí.

4. Pamětní mince a jiné umělecké
publikace. Prvý krok učiněn přičině-
ním sl. Zdenky Braunnerové vydá-
ním zvláštních, uměleckých dopisnic
a papírů s obrazem sv. Václava, z
nichž prvý je cennou perokresbou dle
vzoru Parlérova v kapli svato-václav-
ské. Současně propaguje podepsaný
výbor Pavlíkovy umělecké pohledni-
ce sv. Václava, vydané péčí a nákladem
Sdružení katolické mládeže. U-
vedené pohlednice (dva kusy 1 Kč),
i papíry možno rovněž u podepsané-
ho výboru objednatí.

5. Přednáška o velechrámu svato-
vítském (autor nejd. biskup dr. A.
Podlaha) je opatřena řadou cenných
a krásných světelných obrazů a je
nejlepší propagacním prostředkem
jednoho z úkolů, kterých si podepsa-
ný výbor vytkl, totiž:

6. Dostavění velechrámu svato-vít-

ského na hradě pražském, k jehož do-
končení pořádány jsou výborem od
roku 1923 všeobecné sbírky o svátku
sv. Václava. Finanční jejich výsledky
dosud činily zhruba 750.000 Kč.

Jmenovaná přednáška je pořízena
ve třech exemplářích a možno jí ob-
jednatí pro Čechy: v sekretariátu
Sdružení katolické mládeže v Praze
II., Salmova 8, pro Moravu a Slezsko:
v Ústřední kanceláři Orla čsl. v Brně,
Bělohounská 22-24, pro Slovensko a
Podkarpatskou Rus: v Zemském se-
kretariátu Slovenského Orla v Trnavě,
po případě též u podepsaného vý-
boru, který vysílá a případně stanoví
i řečníky. Dosud konáno na padesát
přednášek.

K přednášce vydáno výborem
zvláštní provolání a oznámení, jichž
možno prakticky použítí v jedne-
tích případech.

7. Přednáška o sv. Václavu (autor
nejd. biskup dr. A. Podlaha) rovněž
s krásnými světelnými obrazy, nej-
lepší to propagace úcty svato-václav-
ské a příprava na vzpomínuté výročí.
Vydáno péčí Sdružení katolické mlá-
deže v Čechách, přihlášky k ní při-
jímá buď uvedeně Sdružení, anebo
podepsaný výbor.

8. Propagace svato-václavských
oslav, zahájena minulého roku ve
všech místech republiky a zvláště
v Praze zavedením ohňostrojů a ji-
ných slavností, jež budou nyní rok od
roku opakovány.

Korespondence výboru vzrůstá ne-
obyčejným způsobem. Dosud vypra-
veni na 20.000 dopisů, přijato na 5000
dopisů.

Místnosti a sekretariát výboru na-
lézají se v Praze IV., Kamovnická 13
(stanice elektrické dráhy č. 1 a 10
a při Jednotě pro dostavění vele-
chrámu svato-vítkovského), v nichž
se úřaduje mimo neděle, soboty a
svátky, v pondělí od 5—7 hod. odpo-
ledne, jinak od 6—8 hod. večer.

Číslo účtu poštovního úřadu žeko-
vého je 208.401.

Schůze ústředního výboru konají se
pravidelně každou první středu v mē-
sici v Praze II., Voršilská 1, schůze
odborů dle potřeby.

Důležitě upozornění! Podle bodu 8.
rámcového programu vzal si mezi
jiným podepsaný výbor za úkol pro-
pagaci každoročních oslav svato-vác-
lavských. Za tím účelem snažně zá-

dáme všechny činitele sv. Václava, aby i letos neopomenuli důstojně 28. září oslaviti. Oslavy mohou býti konány s tímto programem: V předvečer svátku sv. Václava místní ohňostrojí, ráno o svátku sv. přijímání, odpoledne přednáška a průvody k sochám či kaplím, sv. Václavu zasvěceným. Pokud jde o přednášky, připravuje výbor několik přednášek o významu sv. Václava, které by odpovídaly dnešnímu duchu a náležitě osvětlily našeho národního svétce, které budou na tento den na požádání rozeslány všem pořadatelům oslav — jímž nechť se stane každý příjemce tohoto listu — respektive, které přednesou výborem vybraní řečníci z řad naší inteligence. Upozorňujeme, že za tím účelem možno již nyní přihlašovali řečníky na oslavy svato-václavské. Nechť letošní oslavy přiřadí se důstojně k onomu věnci oslavnému, který chystá podepsaný výbor drahému světu, do kterého přispěla i naše republika ražením svých hodnotných mincí zlatých s obrazem sv. Václava, věnováním 4.000.000 Kč na dostavění jeho pomníku velehrámu svato-vítského a konečně zavedením 28. září jako svého památného dne. Použijme této příležitosti a učiníme z onoho památného dne opravdu svátek celého národa, neboť je to den, který byl vždy, jest a musí býti celému národu bez rozdílu politického přesvědčení památkou slavného muže, který národ chránil před nátlakem ve své době, vedl k slávě po cela staletí a dovedl k dokonalému vítězství utvořením našeho samostatného státu.

Z toho důvodu žádám věrné české

srdce nedopustí, aby nejen nábožensky, ale i historicky památný den 28. září byl překládán, naopak se příčiní manifestačními oslavami o to, aby ukázal všem pochybovačům, všem škarohlídům, že sv. Václav jak žil, tak i žije a žítí bude ve všech složkách národa jako jeden z jeho nejlepších synů, aby bylo jasně a nepokrytě dokázáno, že vůle národního zastupitelstva byla, jest a bude vůlí těch, kdož zastupitelstvo to vyslali.

Pro letošní sbírku navrhujeme zavedení zvláštních jednokorunových „obětín“, jež by byly zasílány dosa- vadním sběratelům v určitém, pravdě- podobném počtu dle výsledku poslední sbírky. Obětiny by byly vkusně upraveny, aby byly nejen potvrze- ním, ale i trvalou památkou pro dár- ce. Vyjádřete se o tomto návrhu. — Výbor pro oslavu tisícioh výročí smrti sv. Václava v Praze IV., Ka- novnická 13.

Sbírka známek. Posledně jsme uve- řejnili sdělení, že administrace Apoš- tolátu přijímá staré známky, které o- desílá do Belgie představenému semi- náře J. N o l s o v i. Připravujeme dru- hou zásilku, na kterou přispěl vdp. kanovník Filip ze Štítné a Anna Bo- ráková z Běnova č. 117. Oběma dě- kujeme. Komu by se nechtělo upotře- bené známky posílati nám, může tak učiniti přímo na adresu: L' abbé J. N o l s . G r a n d S é m i n a i r e à L i é g e (Belgique) Belgie. My však pravidelně budeme odesílati své i ob- držené známky na tyto misijní účely. Naše firmy, kláštery, prosíme, aby buď přímo, nebo nám takové známky po- sílaly a tak podpořily dobrou věc ka- tolickou.

Pokladny ohnivzdorné, nedobytné, ocelopancéřové, železobetonové, proti násilnému vzloupání *zaručeně* zabezpečené, jakož i ohnivzdorné osínkové skříně na knihy a spisy, tresory ku zazdění, kasety atd. vyrábí a nejlevněji dodává: První Mor.-slov. továrna na pancéřové pokladny

Jergl & Hadtík v Brně, Nová ul. č. 10. Telefon č. 48.

Karel Bubeník,

Ztracená ul. 30. Olomouc, Telefon 812.

Sklo, porcelán, lampy, zrcadla. Vhodné dárky. Velký výběr dekoráčnických figur v různém provedení. Osvětlovací předměty. Velký sklad lžít a zarámování obrazů, zrcadel atd. Stavební sklenářství. Továrni sklad tabulového skla všeho druhu. Sklenářský tmel se zárukou. Diamanty. Pekupníkům velká sleva.

Lidové knihkupectví Ignác Hofírek, Olomouc

vydalo:

Řehulka, Ministranti Kč 12-20; Bystřina, Hanácké figurky Kč 29-; Sheehan, Lukáš Delmege Kč 30-60; Malý kancionál arcidiecése olomoucké v různých cenách - Dodá: Veškeré literární novinky, zvláště knihy zábavné, poučné, náboženské (misály, breviáře, codex alt. vše nejnovější vyd.), divadla, hudebniny. - Jediné lidové knihkupectví v olomoucké diecézi! Poznačte sobě adresu!

KNĚŽSKÉ ODĚVY zhotovuje za nejlevnější ceny

František Špunda, seminární krejčí v Olomouci
(naproti semináře).

Stále na skladě: plátěné a celuloidové kolary, birety, náprsenky
za nejlevnější výrobní ceny.

*Svíce voskové,
oltářní,*

těž bezvadné polovoskové, pak
paškály, grana, kadidla, vše
vzorné jakosti dodává
levně česká továrna
na svíce a mýdla

*J. Pilnáček,
Hradec Králové.*

Založeno roku 1816.

Při obstarávání svých potřeb
obratte se s důvěrou na naši
českou křesť. firmu

Karel Murfa

odborný hodinář a přesný odhadce soudu
v Olomouci, Anglická 29.

Vede vždy
precisní hodinky
všech světových značek
Schafhausen, Omega, Zenith,
Doxa s písemnou zárukou a
přesně vyzkoušeny. Hojný sklad
zlatého a stříbrného zboží. Veš-
keré přibory ve velkém výběru
a v každém provedení. Bohatý
sklad přepychového zboží. Bu-
dičky. Vše za ceny tovární.
Správky se vyřizují ve vlastní
dílně a se vši přesností.

OLTÁŘE, SOCHY, JESLIČKY,

a ostatní vnitřní zařízení chrámová a jeho opravy pečlivě a levně provádí absolvent státní
školy řezbářské

Mořic Studeník v Krásně nad Bečvou,
odborný závod pro umělecké práce kostelní a dekorační.

PRVOTŘÍDNÍ VELKOVÝROBA A SKLAD OBUVI,
výroba obuvnických svršků

Jan Plšek, Olomouc, Stefanikova třída č. 6.

Obsluha vzorná.

Telefon 617.

Ceny solidní.

Varhanářství

Fr. Fabiánek
ve Sloupě, Morava.

Vyrábí a dodává: *varhany a harmonia*. Opravy a ladění odborně a levně. Založeno r. 1904.

Frant. Mazalová

rozená Karásková
v Olomouci, Denisova 11.

Umělé květiny: kostelní, sva-
tební, dekorační a pohřební.

Palmy všech druhů. Sklad rakví.

Mešní vína:

zaruč. přírodní neporušená, vynikajících jakostí:
„*Vlaský rýzlink*“ jemné a lahodné KČ 8 50 1 l
„*Biskupský rýzlink*“ velejmené KČ 9 50 1 l
„*Biskup. výběrok la*“ pluc, silné KČ 10 50 1 l
„*Gortoso lino*“ speciál. la aromat. KČ 12 50 1 l
Tokajské Szamorodné, velejmen. KČ 14 50 1 l
Doporučuje a zasílá v sudcích i v lahvích od
40 litrů výše přiležitý dodavatel mešních vín

Fl. Čížek v Humpolci.

Transaltní vinné sklepy Praha-Vinohrady,
Kramerlova 15

Vína pocházejí z biskupských vlnic a jiných
velkostatků a jsou v chemickém státním ústavě
v Praze analysována, takže přírodní původ
jich jest odborně zjištěn.

Ziskávejte

Apoštolátu

odběratele

Chcete-li opravdu dobrou

harmoniku,

„Heligonku,

obraťte se na firmu

Konst. Stibitz, Čes. Budějovice.

Česká rukodilná výroba harmonik.

Ceny sniženy. Ceník zdarma.

Jediný katolický ústav:

Národní pojišťovna,

akc. spol. v Praze,

filiálka pro Moravu, Slezsko a Hlučínsko

v Brně, Panská ul. 6—10.

Jediná nekartelovaná pojišťovna!

Veškeré odbory pojišťovací!

Úspěchy morální jsou veliké, řeže žádná, stály fin. zisk
a zaměstnání mládeže. Přijte si o cenky, rady a pokyny
bezplatně známá „Loutková divadla Petrusova“,
a větší výbava. KČ levněji.

Umělecko-průmysl. dílny ALOISE PETRUSA,
absol. stát. odbor. mistr. školy TŘEBÍČ. P. T.
pány vzdělavatele dovoňují si upozornit na
chvalně známá „Loutková divadla Petrusova“,
tudíž zakládejte všude „loutkové scény“ ve
vašich spolcích. Určitá procenta odvádí mistr
Petrus ústavu pro zmrzačené a sirotky, kterým
se s láskou věnuje. Uprímně doporučujeme.

Nejlépe koupíte

dámské a pánské látky, plátna,
etamíny ve všech módních bar-
vách, šátky, koberce a záclony

orelské

*kroje, látku na kroje,
košilký*

a všechny součástky orelského
kroje parádního a cvičebního
stále na skladě má katol. firma

J. Záletka,
Olomouc,

Wilsonovo (Dolní) nám. čís. 9.

Všechny tiskopisy

pro jednotlivce, spolky, druž-
stva, nakladatelství, banky,
záložny, továrny atd.,
ve vkusné úpravě,
rychle a levně
dodá

*Lidová tiskárna
v Olomouci*

Lidové závody tiskařské a na-
kladatelské, spol. s r. o.

Kláštěrní 12. Mlýnská 11.

Moravsko-slovenská banka centrála v Olomouci.

Filiálky:

Bratislava, Brno, Hlučín, Hradec Králové,
Opava, Praha, Saštín, Uherský Brod, Zohor
a Žilina na Slovensku.

Vlastní a svěřené prostředky cca Kč 150,000.000.—.

Provádí veškeré bankovní a průmyslové transakce za nejvý-
hodnějších podmínek. Přijímá za velmi výhodných podmínek
vklady na vkladní knížky a běžné účty. Dotazy zodpoví
zdarma ředitelství centrály a filiálek.

Telefon Olomouc: 666 a 795.

Adresa telegramů: Moravoslovenská.

DVA POSUDKY NAŠICH TISKŮ

Mohou sloužiti za vzor — udivuje levná cena

Ve Vitrince (ročník II., číslo 4.), listě knižní kultury, byl uveřejněn o knihách G. K. Chesterton, *Anarchista Čtvrtek* a K. J. Erben, *Ruské a polské pohádky*, které jsme tiskli pro naše nakladatelství Ladislava Kuncíře v Praze, tento posudek:

Kniha je elegantně vypravena, správně vysázena a slušně vytištěna na žlutě zabarveném papíru. Umístění sazbového sloupce na stránce je bezvadné; ilustrace jsou po knize správně a účelně rozsazeny, takže při této pečlivé výpravě udivuje levná cena.

Zde užito Saekula, které je velmi dobře čitelné, které vytvoří sevřenou stránku bez jakékoliv nervosnosti, snadno čitelnou. Přidám-li, že kniha je opravdu svědomitě sázena, stejnoměrně a čistě vytištěna, je tím řečeno, že to kniha, která může sloužiti za vzor knihám účelně vybudovaným. Tím je vyslovena největší chvála, kterou lze výrobek knihtiskařského lisu zahrnouti. Celek působí nadmíru přívětivě, což konstatuji s tou větší radostí, vida po dlouhé době opět nenáročnou knihu vkusnou, účelnou a řemeslnicky vzorně zpracovanou.

LIDOVÉ ZÁVODY TISKAŘSKÉ A NAKLADATELSKÉ
spol. s r. o. v Olomouci
(ARCIBISKUPSKÁ KNIH- A KAMENOTISKÁRNA V OLOMOUCI
LIDOVÁ TISKÁRNA V OLOMOUCI)

---

*

Rozpočty a návrhy zdarma.

*

„Hostýn“ továrna a svíce a voskové zboží *Reřucha a spol.*
 v Bystřici pod Host, Morava,
 doporučuje co nejuctivěji svoje výrobky.

Poctěno: Na Průmyslové a živnostenské výstavě v M. Ostravě 1923 Bronzová medaille a diplom
 Na Brněnských výstavních trzích 1922 Stříbrná medaille Na Hospodářské a průmyslové výstavě
 v Trnavě 1924 Zlatá medaille a diplom. — Telefon čis. 28.

Milostpani . . .

Poslapané srdce — Helenčina pýcha — Obět — Dřive a nyní — jsou neobyčejně rozkošné a velmi zajímavé povídky, jež napsala oblíbená a dnes nejpobulárnější spisovatelka Vlasta Javořická a jež opravdu uchvátí každého, kdo se do nich zalíbou. Neměly by věru chybět ani v jedné rodině. Zvláště „Poslapané srdce“ a „Konec“ jsou velmi krásné a zajímavé. Na skladě jest již jen nepatrný počet, takže celé vydání bylo hned rozebráno. Povídka číhá stran 180, cena 1 s poštou 7 Kč. Dodává ji každé knihpěctví anebo 1 ranššek SUPKA, redaktor v Hradci Králové. Odběratelci našeho listu obdržel vešlou slevu. Povídky Vlasty Javořické velmi vřele našim čtenářům doporučujem.

Josef Dykast,

mědikovectví,

Bzenec-Pisek, Morava.

Speciální výroba na přístroje ku pálení slivovice, borovičky atd. dle nejnovějšího zařízení a zákon. předpisu, kotle ku vaření povidel, výroba lodiček do sporáků.

Varhany

harmonia, pianna, prospektní pišťaly
 a veškeré hudební nástroje

nejlevněji a nejrychleji dodá první
 česká firma na Moravě (založena
 r. 1862)

M Strmiska a F. Imrich,
Uh. Hradiště.

Rozpočty zdarma a franko.

Nová písma. Mnoho pochvalných uznání! Nové stroje.
 Veškeré tiskopisy společenské, jako: pozvánky na divadla, zábavy,
 akademie, plesy a jiné, navštivenky, svatební oznámení,
 poděkování, adresy, plakáty zhotovuje

Knihotiskárna „Snaha“
František Olšovský, Hranice.

Noviny, listy odborné, brožury, vědecké knihy
 ve všech jazycích, revue, ceníky, bankov. a úřed. tiskopisy,
 obchodní knihy, různé papíry, diplomy, pohlednice a j. v krátké době.
 Úprava vzorná. Zaručeně odbornická práce! Ceny mírné

Dámské látky
dámskou konfekci
koberce - pokrývky - záclony

---

koupíte nejlépe v módním domě

RICHTER & HILL, OLOMOUC

Odborný závod pro bytová zařízení

Josefa Hanáka v Prostějově

dodává za ceny bez konkurence

A P O Š T O L Á T

sv. Cyrila a Metoda pod ochranou bl. Panny Marie

Ročník 16.

Srpen-Září 1925.

Číslo 8-9.

Zahrádka cyrilometodějská

Život sv. Cyrila a Metoděje

Todává dr. Josef Vašica.

X.

Fotios patriarchou.

Z nástupce Ignácova byl již dávno vyhlédnut Fotios. Dalo se o něm čekatí, že bude nejen povolným nástrojem dvora, nýbrž také že zahladí svým okouzlejícím zjevem a skvělostí svých duševních darů vzpomínku na všechny násilnosti a křivdy proti vypuzenému patriarchovi. Bylo však třeba postupovati obezřetně a celou věc uvéstí v soulad se zásadami kanonického práva. Proto byl stolec patriarchský nějaký čas ponechán neobsazen, a zatím se činil na Ignáce nátlak, aby se dobrovolně zřekl své hodnosti. Hned v prvních dnech přišla za Ignácem do jeho vyhnanství deputace dvorských biskupů a prelátů, kteří naléhali na nevinného patriarchu, aby abdikáční listinu podepsal. Místo aby těžce zkoušeného patriarchu, jemuž slibili věrnost a poddanost, posilovali v jeho boji za svobodu církve proti svévoli vladařů, zradili jej pro přízeň císařskou a ještě jej hleděli zastrašiti, poukazujíce na zlé následky jeho odporu. Ignác odmítl. Za nedlouho vrátili se opět, ještě s některými šlechtici a vysokými úředníky, ale patriarcha zůstal nepohnut vůči všem domluvám, slibům i hrozbám. Neviděl ve svém zapuzení jen svou osobní křivdu, nýbrž těžkou zkoušku a kruté utrpení své církve, která měla místo něho dostati za pastýře nějakého úlisného vetřelce, ochotně sloužícího dvoru. Zřeknutí bylo by též bývalo doznáním viny, které se nedopustí. Proto vytrval zmužile na své zamítavé odpovědi a nedal se zvíklati ani nejhrubší surovostí, políčky a ranami holí. Bardovi nezbyvalo, než přistoupiti, bez předchozí resignace Ignácovy k ustanovení nového patriarchy.

Nejvyšší důstojenství v byzantské církvi bylo nabídnuto vladěšem Fotiovi. Svědomí a čest žádaly, aby nabídky nepřijal, neboť patriarcha posud žil a nebyl svého úřadu zákonitě zbaven. Ale u Fotia ctízádost zvítězila nade všemi ohledy. Nedbal pohoršení a svolil. Později sice často se omlouvá, že byl k tomu násilím přinucen, ale to jsou liché vytáčky. Zdráhání jeho bylo jen na oko.

Fotios však nebyl duchovním, byl laikem. Církevní zákony předpisovaly, aby mezi každým stupněm duchovní hodnosti uplynula určitá lhůta, tak zvaná interstitia, než se přistoupí k vyššímu svěcení. Tcho se však u Fotia nedbalo. V šesti dnech vyšinul se ze světského stavu k vrcholu duchovní moci a hodnosti: 20. prosince roku 858 stal se mnichem, 21. lektorem, 22. podjáhmem, 23. jáhmem, 24. knězem a na Boží hod vánoční biskupem. Tato nezákonnost byla ještě stupňována tím, že všechna svěcení mu udělil arcibiskup Řehoř Asbesta, patriarchou Ignácem sesazený a suspendovaný, ac právo světití cařihradského patriarchu příslušelo arcibiskupu z Herakley. Svěcení Fotiovo bylo zároveň triumfem strany Bardovy a Asbestovy.

Nyní divé zmatky zachvátily cařihradskou církev. Většina biskupů v Cařihradě shromážděných podrídila se zbaběle vůli císařského dvoru. Stoupenci Ignácovi krutě stíhaní radili se po čtyřicet dní v chrámu svatě Ireny, jak učiniti přítrž pronásledování se strany Bardovy. Přidali se k nim i někteří biskupové, původně se klonící k Fotiovi, neboť byli poděšeni a roztrpčeni jeho věrolomností, s níž rušil dané sliby. Synoda prohlásila konečně Fotia za sesazna a spolu s přívrženci za vyobcována z církve. Fotios s Bardou také nelenili a svolali do kostela svatých apoštolů protisněm (na jaře roku 859), na němž byl patriarcha Ignác odsouzen a dán do klatby. Všecka zlost Bardova vylila se na ty, kdož zůstávali Ignáci věrni. Vláčeni po vlhkých a smrdutých věznicích. Doufalo se, že patriarcha pohledem na utrpení svých přátel se obměkčí a zřekne své hodnosti. Ale zmužili vyznavači těšili se navzájem a vyírvali. Jen pevné zdraví Ignácovo mohlo přestáti tolikeiá muka. Jednomu knězi Blažejí, který se odvážil veřejně vysloviti hnus nad bezprávím proti zákonitému patriarchovi, byl vyříznut jazyk. V cařihradském lidu rostla nevole proti těmto zvěrstvům, a Fotios sám uznal za dobré, mírniti krutost Bardovu listy, v nichž jej důtklivě prosil, aby ustal, jinak že by se musel vzdáti svého úřadu. K nehouževnatějším odpůrcům Fotiovým patřili mniši proslulého cařihradského kláštera Studionu. Fotios myslil, že utlumí bouři, když odstraní své protivníky a v čelo kláštera postaví lidi povolnější. Také mezi laiky měl mnohé a význačné odporce.

Brzy uznal Fotios sám, že není možno dlouho nechatí Řím bez zprávy o tom, co se v Cařihradě sběhlo. Nepřál si, aby strana Ignácova jej předešla. Proto ustanovil, že dá o všem tom papeži zprávu. Počátkem roku 860 vypravilo se do Říma císařské poselství. Hlavní účel cesty, potvrzení Fotiovo, byl obratně zastřen.

Žádalo se pouze na papeži „urovnání některých církevních záležitostí“, zvláště konání nové synody, která by potvrdila úctu obrazů. Jako by šlo hlavně o utvrzení pravé víry proti obrazoboreckému kacířství! Souhlas papežův k jmenování Foliovu se pokládal za jistý. Hojně dary měly jej nakloniti k větší blahovůli.

Ale uchvatitel na stolci cařihradských patriarchů neznal muže, který ode dvou let řídil otěže církve svaté. Mýlil se velmi, domníval-li se, že může působiti jakýmikoli úplatky či důvody světskými působiti na jeho vůli. Nástupcem svatého Petra byl tehdy jeden z největších papežů, jehož církev ctí jako světce, svatý Mikuláš I.

Velehrad jest po smrti arcibiskupa dra Antonína Cyrila Stojana trochu zanedbáván. O slavnostech není tam biskupa, o poutích není tam pořadatele akademií atd. Bude nutno, aby Ústředí Apoštolátu i tuto věc uvážilo ve svém sezení a ustanovilo nějakého přeláka nebo kanovníka, který by na všech slavnostech velehradských zastupoval Apoštolát a slavnostem dodával lesku. I lid, i poutníci mají radost, když vznešení hosté jsou na Velehradě. Zemřelý arcibiskup dr. Stojan uměl v tom choditi, on pozval kde koho na velehradské slavnosti, čímž Velehrad nabyl lesku i známosti po celém světě. Věnujme Velehradu více pozornosti a zachovejme i nadále krásné tradice stojanovské.

Popis velehradských památností od zasloužilého spisovatele assessora Jana Vychodila, který žije nyní na odpočinku ve svém rodišti v Třebětině u Olomouce, právě vyšel v novém, sedmém vydání, jež prohlédl a doplnil dr. J. Vašica. Obsažný tento spis, který seznamuje poutníka podrobně s Velehradem, jeho svatyní, klášterem, museem, dějinami, vyšel naposled v roku 1909 a byl již rozprodán. Autor sám nemohl pro nemoc obstarati nového vydání, proto muselo býti pořízeno jiným. Nehledíc k nepatrným změnám v původním textě, vzrostla knížka skoro o 40 stran, na nichž jsou vylíčeny všechny změny na Velehradě za posledních 16 let. Tak popsán obšírně (strana 69—79) Stojanov, je-

hož postavení je nejvýznamnější událostí z posledních let na Velehradě, vylíčeny jubilejní slavnosti v roce 1913 (str. 98—104), unionistické sjezdy (strana 105—107), rozmnožen biografický přehled mužů o Velehrad zasloužilých o životopis papeže Pia XI., arcibiskupa Stojana, archiváře dra Snopka, P. Ad. Jaška, assessora Jana Vychodila a děkana P. Balt. Ilfvy. Na konci věnována také zmínka „nynějším strážcům Velehradu“, z Tovaryšstva Ježíšova, zvláště paměťnému P. Cibulkovi, Ant. Rejzkovi a Jos. Jarošovi. Knihu, opatřenou rejstříkem, vylískla úpravně slovácká knihtiskárna Karla Novotného v Uherském Hradišti a vydala svým nákladem pí Melichárková na Velehradě. Doporučujeme ji všem ctitelům Velehradu.

Obraz svatého Cyrila a Metoděje bychom potřebovali nový, a sice takový, který by se mohl po celém světě rozšířiti. Posavadní obrazy mají silný ráz slovanského zabarvení, které jest na západě nezvyklé. Bude nutno namalovati klasicky jednoduché postavy svatých apoštolů Cyrila a Metoděje a rozšířiti je po celém světě. Apoštolátem a unionismem slávají se oba slovanští apoštolové poslavami universálními celé katolické církve. Jejich úcta může býti ve Španělsku tak živá jako v Americe, na Rusi i u nás. Snad se najde umělec, který by pod tímto zorným úhlem namaloval naše slovanské apoštolky a tak je uvedl do všech západních národů evropských.

Snahy po sjednocení slovanských národů ve víře

„*Ut omnes unum sint.*“ *Aby všichni byli jedno.*

Lr. Riethmeister S. J.

Když náš Spasitel v noci před svým hořkým utrpením se svými učedníky naposledy večerel, nehořelo jeho srdce po ničem jiném prudší touhou, než po tom, aby všichni byli jedno. Že srdce bylo toho plno, splývala mu na rty neustále modlitba o jednotu: Otče svatý, uchovej mi je ve svém jménu, ty, které jsi mi dal, aby byli jedno jako my. Poslední přání Páně vniklo apoštolům hluboko do srdcí; nikdy ho nezapomněli. V bouřích, které se valily na mladou církev, k ničemu jinému nenapomínají dutklivěji, než aby mezi nimi nebylo rozrůžky, nýbrž mír a jednotu náboženskou. A naše svatá matka církev, nevěsta Kristova, chránila věrně a pečlivě odkazu lásky Páně, a za všech dob jí záleželo co nejvíce na jednotě.

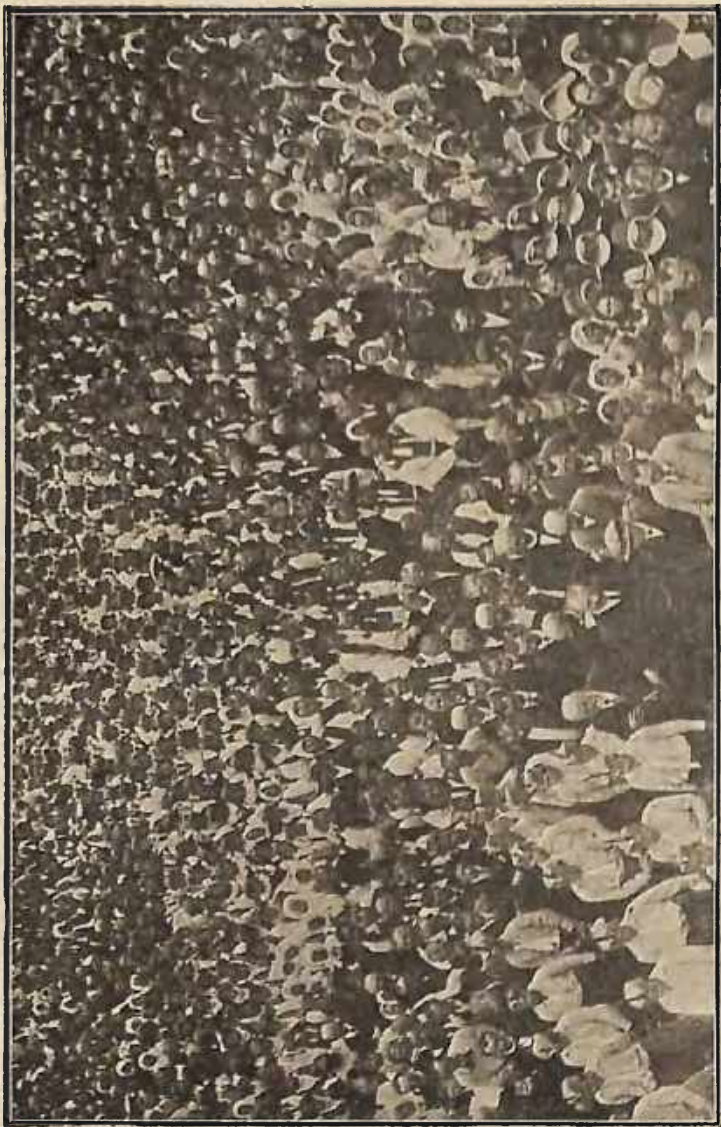
Ale přese všechno napomínání, přese všechny prosby vypučelo kacířství za kacířstvím, a podnes jsou celí národové rozkolem a nesprávným učením odtrženi od církve.

Svatý Otec, biskupové, misijní spolky, katolické sjezdy nám každou chvíli připomínají vroucí přání Páně, a každý křesťan, který se věrně drží své matky církve, má pro její potřebu, kdekolí ji tísni, otevřené srdce. Avšak mezi národy, které kdysi byly v lůně církve katolické, obrací na sebe dnes jeden zvláště zraky celého světa, jako byly ve století XVI. země středoevropské, tak je dnes bolestným dítětem naší matky Rusko.

Bývají v životě lidském chvíle, které rozhodují pro dlouhá leta, ba pro celý život. Tak posílá Prozřetelnost Boží i celým krajům, celým národům leta, která rozhodují pro celé věky. Stěhování národů, vpád Turků, reformace rozhodly zajisté o staletém osudu celých národů. I zájem, který dnes o Rusko jeví celý svět, jest něco více než soucit s národem silným, nadaným, snaživým. Toto očekávání, napětí, se kterým věřící křesťan, komunista a i netečný jinak dav hledí na Rusko, má hlubší příčinu. Nebe a peklo zápasí o duši ruského národa. Stomilionový národ stojí před hrozným rozhodnutím: pro Krista či proti němu. Neboť dnes, kdy je carství povaleno, a kdy se pravoslavi rozpadává na kousky, nemůže býti pochybností o tom, že Rusko je před rozhodnutím, které bolševický soud, stihající katolické duchovenstvo, předložil mladému knězi: rozhodnutím mezi Římem a atheismem, mezi Římem a dokonalým odpadem.

Chci vám, milí křesťané, proto dnes krátce ukázat, že za naši doby kráčí Rusko vsříc rozhodnutí. Neboť:

1. padly vnější přehrad, které se týčily v minulosti,
2. děje se vnitřní přerod,

Tisíce lidu před Stojanovem při svěcení.

3. bída srdcervoucí, kterou dopustila Prozřetelnost, připravuje cestu.

Je-li tomu tak, vyhovíte rádi prosbě: Pomozte svou modlitbou, aby výsledek byl šťastný.

1. Padly někdejší vnější přehrady. Většina bludů a rozkolů zanikla tak, jak vznikla. Roztříštily se o pevnou skálu Petrovu. Jen jeden velký rozkol se držel houževnatěji než ostatní, rozkol byzantský. Nádhera křesťanského Byzantia síce dávno vybledla, na jeho památkách stkví se od několika set let půlměsíc, a patriarcha, zvaný ekumenickým, je dnes v nedůstojné závislosti na tureckých úřadech. Ale byzantská zpupnost a sobectví strhly několik kvetoucích církví v záhubný vír. Naposledy i největší a nejnadanější z nich, církev ruskou.

Naše svatá matka církev se namáhala neúnavnou péčí, sněmy a synodami, poselstvy a apoštolskými listy, znovu zříditi svazek jednoty s Ruskem, ale nic trvalého nedosáhla. Ruské carství, opírajíc se o elementární, nezdolnou sílu mocného stomilionového národa, zaujalo právo ochrany pravoslaví, když se byzantská moc zhroutila, a nejen že zmařilo všechny pokusy o sjednocení, vhnělo ještě, zvláště po rozdělení Polska, během minulého století, miliony sjednocených násilím do státního pravoslaví.

Ale přišel obrat roku 1914. Carství, žulový sloup pravoslaví, jenž odolával celé nové době, zhroutil se jako vysoký, zpuchřelý kmen, a s úžasem bylo možno v Rusku pozorovati, že lid vroucně náboženský toho nelitoval, když viděl jeho pád, ba, že si miliony Slovanů, katolíků i pravoslavných, v Rusku i za hranicemi oddechly od tíhy, pod kterou po staletí úpěly.

Milý křesťane, hledáš něco velikého, oč by ses modlil a zač bys konal oběti. Vzpomeň si svých bratří v rozkolu a modli se, aby Prozřetelnost obrátila vše k dobrému. Modli se za Rusko, aby našlo cestu spásy; věru, modlitby je tu naléhavá potřeba. Carství, nejsvětější synod, policie, censura státní církve a zákony katolíkům nepřiznivé, to vše se zřítilo jako hráz z písku. Ale již se zase na troskách zvedá moc nová, moc děsná. Kuje své zákony, ustanovuje své soudy, plní své žaláře, vynáší své rozsudky smrti, aby svobodu sotva zrozenou zardousila, cestu spásy v rozhodnou chvíli nepřekonatelnou překážkou zatarasila.

Milý příteli, řiď se příkladem Páně, příkladem církve, jež nepřestává vzývati Boha, aby nastalo sjednocení. Modli se i ty, aby byli všichni jedno, modli se i ty ve chvíli rozhodující o návratu Ruska k církvi. Modli se s důvěrou; neprosíš o nic, čeho by nebylo lze dosíci; sjednocení lze uvéstí ve skutek, neboť

2. již nyní se děje přerod vnitřní.

Události překotné vedou Rusy působivěji než co jiného k přesvědčení, které si již sv. Basilijs, velký východní učitel církve, učinil životním pravidlem: Jen v jednom směru je pro nás spása: v připojení k Římu a západu; jen příklad semknutosti a kázně v západní církvi, její vnitřní síla životní a jednota mohou nám ještě pomoci. Je to přesvědčení, které vyjádřil nedávno ruský filosof a konvertita Solovjev, jenž vroucně toužil po tom, aby pravoslavná církev přimkla se ke katolické: „Odloučení východu od západu, nenávisť a nepřátelství mezi nimi nemá v křesťanství

místa, a je-li tu přece, je těžkým hříchem a velkým neštěstím. V době, kdy se byzantské císařství dopustilo tohoto těžkého hříchu, zrodilo se Rusko, aby jej pokáním napravilo. Bylo však třeba, aby Rusko, přijímajíc pravoslaví, přijalo na věčné časy historické hříchy byzantské a samo si tím kopal hrob? Jestliže však byzanství proti křesťanské myšlence vzbudilo velikou nenávisť světovou, nebudiž nám to vzorem, nýbrž odstrašujícím příkladem."

Zkrátka, jak dí ruský kněz Aurorov, Rusko má velký duchovní hlad, jež může ukojiti ten katolická církev. Po událostech posledních let přibývá úžasně návratů Rusů do lůna církve, a právě kněze pravoslavné vede milost Boží ke sjednocení s Římem. Stává se však v Rusku, zvláště v Petrohradě a Moskvě, častěji, že i mniši ruští, vyznamenaní biskupstvím a vyššími hodnostmi duchovními, přicházejí ke kněžím katolickým a žádají, aby byli zbaveni nesnázi a přijati do církve katolické!

Nejsme-li tu povinni pomáhati svým bratřím modlitbou, aby šli touto cestou trnitou? Nemáme i sílu ostatních svou modlitbou na ni uváděti?

Vnější přehrady minulosti padly, a vnitřní přerod si razí cestu — jak zázračně tu působí Prozřetelnost! A přece i tu je — jaká to bída z té roztržky! — zlo spojeno s dobrem. Čirý zápas duchovní se zmocnil Ruska. Jakoby vzrušeno klíčením nové setby, shání peklo kde koho a zaplavuje zemi svými posly. Hlásají nenávisť a násilí, boj třídní a církevní, nevěru a neřest. Víra v Krista je jim předsudkem, jenž překází duševnímu vývoji lidu; ten si ničí, aby ani památky po něm nezbylo. Křesťanská osvěta je jim historickým haraburdím; to se vyklízí do posledního kousku; potřebují místa pro nové zařízení — pro komunistické uspořádání světa.

Ale naše svatá matka církev bdí a modlí se. Náměstek Kristův na zemi se svého povýšeného stanoviska hledí ostražitě na viditelnou říši Kristovou a poznává řízení Boží Prozřetelnosti. Poznává plně úkol uložený okolnostmi doby, umiňuje si rozšířiti hranice říše Kristovy a jako vojevůdce s dalekým rozhledem dává své rozkazy, aby se připravoval nový výboj; nechystá výpravy nenávisť a násilí, nýbrž čin lásky. Volá nejprve zbožné syny svatého Benedikta. Mají konati dalekosáhlé přípravy, aby v danou chvíli přinesli Rusku dobrodiní benediktínské zbožnosti a osvěty. Mnoho řádů, mezi nimi i Tovaryšstvo Ježíšovo, nabídlo svatému Otci některé členy své k práci pro svaté dílo sjednocení, až by se železný kruh, kterým je Rusko sevřeno, rozevřel a umožnil nové útvary.

Ale na tom nepřestává; aby přispěl modlitbou k dosažení jednoty, vyzývá svatý Otec i věřící celého světa; a od 18.—25. ledna, od svátku Stolice svatého Petra až k svátku Obrácení svatého Pavla, volá do zbraně se všech konců světa nepřehledné vojsko modlících se, jižto pozvzdávají srdce svého i rukou svých k nebi a všemi jazyky prosí, aby se lidstvo v Kristu sjednotilo. Co tu

může býti zřejmějšího, než že i ty máš vyhověti vroucímu přání Páně i církve? V hrozném zápase duchovním závisí rozhodnutí i na tobě, nastane-li sjednocení či rozklad. Máš v rukou osud slibného přerodu: zda bude postupovat až do sjednocení v církvi katolické, či nadějnou setbu smete příval nevěry. Na tvé modlitbě záleží, podaří-li se svatému Otci jeho velký úmysl, znovu sjednotiti velké části křesťanstva v bouřích věků odtržené či zaniknou-li navždy v bludu a nevěře.

3. Srdcervoucí bída, kterou Prozřetelnost dopustila, připravuje cestu.

Viděli jsme, jak Prozřetelnost přibližuje povlovným přerodem myšlení a vnitřního smýšlení Rusko k tomu, aby nastalo sjednocení; a tak soudíme i o vnějších okolnostech, jakkoli jsou smutné, že jsou Prozřetelností zamýšlené, že mají připravovati hodinu spásy. Děsná bída nešťastné země nemůže neobraceti na sebe pozornost každého šlechetného člověka; i když nemůžeme sami bídu zahnatí, stává se nám katolíkům podnětem, abychom se modlili, aby se Bůh slitoval nad dušemi lidu. Právě tuto myšlenku vyslovuje svatý Otec ve své encyklice o sjednocení církvi, v níž nás vyzývá, abychom se modlili za neblahý ruský lid. Všimneme-li si bídy, kterou nám svatý Otec jen naznačuje, zda můžeme odolati jeho prosbě, abychom z toho srdce s ubohým lidem měli soucit a mu poskytlí aspoň modlitby jako almužny, aby mu Bůh daroval jako útěchu pravou víru.

Či můžete odepřítí svou modlitbu, vidíte-li, jak v této zemi němě hrůzy milióny mužů, žen, dětí, puzeny hladem, zanechaly dům a majetek a ubíraly se do dalekých krajů, aby našly chleba? Jak byly krutě násilnou zbraní zaháněny zpět jako vzteklí psi; jak se hladem ztrápeny živily travou, korou, slámou, zdechlinami a dokonce, zachvácný jakýmsi společným pomínutím myslí, i masem zemřelých, jak statisíce byly hladem zahubeny; jak v zápětí za hladem pustošily zemi morové nákazy tělesné i duševní; jak nebylo ani možno všech pohřbítí, jak nesčetné mrtvoly našly svůj hrob bezděky nebo úmyslně ve vodách, takže se, když roztál led a snůh, na jednom místě ve Volze objevilo deset tisíc napuchlých mrtvol . . .

Svatý Otec viděl tuto zkázu — a dal nám skvělý příklad. Nemohl čekati, až nadejdou klidní dnové. Vyzval katolíky celého světa, a odevšad mu plynuly hojné dary.

I tobě, milý křesťane, připomíná křesťanská láska bratrská, že i ty máš pomoci. A jsi-li chud, je-li ti bojovati s vlastní bídou, pomoz aspoň sbíratí dary duchovní: modli se za Rusko, modli se za návrat bloudících bratří ke stádu Kristovu.

Svatý Otec poslal několik neohrožených mužů s potravinami, šatstvem a léky do Ruska — nedbaje nebezpečí nákazy, nedbaje politické nejistoty — a kázal darovati nesčetným tisícům jakéhokoli vyznání chléb a jiné potřeby; a to přesto, že katolický

arcibiskup ruský byl vsazen do žaláře, přesto, že jeho generální vikář byl popraven.

Když ti svatý Otec takto dává příklad nejšlechternějšího soucitu a velikomyslné pomoci, chceš ty pominouti tuto bídu srdcervoucí a do nebe volající svých bratří bez modlitby? Drahý příteli, Prozřetelnost ti prostírá bohatý stůl, a ty nemáš citu pro své bratry, mezi nimiž po nedostatečně sklizni loňské ještě pořád řádí hlad? I dnes ještě jsou v Rusku matky, které zuřivý hlad dohání, aby své vlastní děti zbavily života. Podnes ještě jsou v Rusku otcové, kteří ze zoufalství, ode všech jsouce opuštěni, uzavírají sebe a všechny své milé pevně do svého dřevěného domu a dávají sebe s domem, ženou, dětmi na pospas plamenům.

Poslyš, jak šlechtný, známý kněz, vida takové hrůzy, byl ochoten nasadit svůj život, aby Rusku pomohl. Bylo to za zmatků roku 1920. S nenávistí a násilím zuřil vítězný bolševism proti církvi a víře. Všecko vyučování náboženství nedospělých lidí do 18 let bylo pod těžkým trestem zakázáno. Chrámy se zavíraly, nepodalo-li žádosti aspoň 50 srdnatých členů obce. Mnoho chrámů Páně bylo surově zneuctěno, o svaté nádoby oloupeno, v křepčírny proměněno, služba Boží byla komunistickými písněmi znešvecována; tisíce z kněžstva a stavu mnišského, hromada biskupů — dohromady se nyní čítá 8000 — zhytnulo sekerou a kulemi bezbožné třídy katanů. Ani u mrtvých se nezaslavili, jejich hroby byly otvírány, rakve vylupovány, mrtvoly zohavovány. Když se tyto zprávy do poslední lítery potvrzovaly — a děsná skutečnost byla ještě horší — neváhal apoštolský nuncius varšavský ani chvíli: svrchované nebezpečnosti nemohlo mu bránití, aby nepomohl. Dal vše připravití na cestu do Moskvy. Měl zmužlost mučedníků, kladl svůj život za své ovce. Až v poslední chvíli došel ho z Říma určitý rozkaz, aby zůstal. Tento nuncius byl onen muž, jehož Prozřetelnost Boží brzy potom povolala za zástupce Kristova, náš nynější svatý Otec Pius XI. Věru, milý křesťane, věc, pro kterou nástupce svatého Petra byl bez rozpaků ochoten prolítí svou krev, je hodna naší modlitby.

Jak hluboce cítí svatý Otec s ruskou bídou a jak vroucně touží po tom, aby sjednotil nešťastný lid ruský v Kristu, ukazuje nám krásná modlitbička, kterou svatý Otec nadal odpustky 300 dnů a kterou budeme ustavičně opakovatí: *Salvator mundi, salva Rusiam. Spasitelé světa, spas Rusko!*

Svatý Otec neustává pak se staratí neúnavně o své zbloudilé děti. V Berlíně a v Cařihradě zmenšuje apoštolský nuncius ruskou bídu, v Římě laskavá ruka Otce křesťanství mírní osud ruských uprchlíků, z nichž přes půl milionu je z vlasti vyhnanych.

Nemáme my, děti církve katolické, mítí city, které má svatý Otec? Nemá tato bída probudití soustrast? Nemá se tato soustrast jevití zvláště tím, že vyprosíme modlitbou svou ubohému lidu jednotu v Kristu? Nebude tato modlitba nyní tím účinnější, kdy

právě tato vnější bída činí nešťastné Rusko přístupným pravdě a lásce katolické církve?

Shrňme ještě jednou, co pověděno: Carství, jež po staletí bylo předním bojovníkem za pravoslavi a jeho úsilí potlačit vše, co je katolické, již pominulo. Pravoslavná církev sama se rozdrobila na několik sekt, jež se navzájem potírají. Někdejší všoruský patriarcha, jenž roku 1918 ještě vynesl klatbu nad sověty, zemřel bez pravoplatného a uznaného nástupce. Katolická pravda, tak dlouho potlačovaná a pomlouvaná, postupuje. Stále roste počet těch, kteří se vracejí. Ale hrozná bouře se chystá zničit vše; třída tyranů lidu nepřátelská, bezbožná, jež prokazuje božskou počtu Lenínům a staví pomník Jidášům Iškariotským, podniká nevidaný pokus pekelné nenávisti proti Bohu. Dábelská moc vede s potlačovaným lidem, šlechtným a zbožným úporný boj, jakého dosud nebylo. A bída do nebe volající přibezděčuje k rozhodnutí pro Krista a proti pohanu.

Z této děsné bída tělesné i duševní vedou dvě cesty: cesta milosti a cesta zoufalství. Čím více blednou pozemské ideály, tím skvěleji září nebe, ale tím svůdněji vábí též zoufalství. Je-li na širém moři noc temná, neozářená měsícem, stkví se hvězdy tím jasněji, ale tím hrozivější jsou i mračna, která se ženou. Vzdýmané moře bída překlene, přemůže jen milost, jen milost. Tu nepomohou sjezdy a ústavy, nepomohou bitvy a poselství, nepomohou poskytnuté pokrmy a dary. Vše je marné, nepřidruží-li se ještě ustavičná modlitba. Chceš-li uchránit bludu a nevěry velký národ křesťanský, zachránit jej z neštěstí a neřesti, modli se za Rusko! Chceš-li, aby od Západní Dviny po Tichý oceán, od Ledového moře až po Kavkaz byl mír a jedna víra katolická — modli se za Rusko! Chceš-li, aby ruský národ v rozhodné chvíli volil Řím, jako onen mladý kněz, modli se za Rusko! Chceš-li, milý křesťane, aby silný, nezkažený, hluboce náboženský národ o 100 milionech — a po něm i ostatní odštěpené země — našel cestu k církvi katolické, chceš-li, aby sjednocením s Ruskem našla říše Kristova na východě a na ostatním povrchu zemském bývalé své postavení, modli se za Rusko! Chceš-li, katolický křesťane, aby duše národa byly spaseny, z něhož většina nosí na prsou kříž Kristův a uctívá ve svých příbytcích obraz Panny Marie, modli se k Spasiteli světa, aby zachránil Rusko, a Kristus vyslyší milostivě velkou prosbu, kterou zvláště v tomto roce jubilejním jeho zástupce na zemi, svatý Otec, doporučuje modlitbě celé církve.

Sv. Otec Pius XI. a Chorvaté

Přeložil J. Vašica

Svatý Otec přijal 30. května ve slavnostním slyšení chorvatské poutníky, kteří mu věnovali u příležitosti své jubilejní pouti do Říma jako dar chorvatského národa, krásný kalich, a při tom promluvil velmi srdečnou a významnou řeč, svědčící o jeho lásce ke Slovanstvu. Proto ji zde podáváme v překladu.

Svatý Otec pozdravil je napřed chorvatsky: Hvaljen Isus! (jest: pochválen bud Ježíš!) a pak pokračoval vlašsky: Naše srdce i naše rty se otvírají se zvláštní náchylností k vám, milovaní synové. Včera jsme přijali vaše bratry Slovincce a dnes přijímáme vás, tak počestné představitelce drahého národa chorvatského. Pozdravující větší skupiny, pozdravujeme otcovsky, také skupiny menší, tak důstojně zde zastoupené, mimo to v těchto skupinách větších i menších chceme pozdraviti všecek státní celek, národnostní i jazykový, který vystupuje jménem Království Srbů, Hrvatů a Slovinců.

Tento náš pozdrav je provázen zvláštní přichylností, poněvadž jste přišli k vůli svatému jubileu k srdci matky církve, která všem svým synům skýtlá v tomto roce v Římě poklady odpuštění, očisty a obnovy křesťanského života. To má býti ovocem jubilea.

Oživení dávnou věrou svých otců, která jest životem našeho žití, vzorně a s obzvláštní zbožností jste vykonali, co ukládá svatý rok, proto vám děkujeme za příklad, který jste při té příležitosti dali v Římě.

Ale přišli jste též k vůli svému jubileu, přišli jste je oslaviti se společným Otcem věřících. Neboť je významno, že slavíte své tisíciletí v Římě, u papeže, to jest u nástupce onoho Jana X., který před tisíci lety, v roku 925, vložil královskou korunu prvnímu vašemu králi Tomislavu, proto se radujeme s vámi.

Při tomto slavnostním výročí věnovali jste nám umělecký příděk spolu s kalichem. Tento kalich nám bude velmi milý nejen pro uměleckou cenu, nýbrž i pro vzpomínku na příležitost, kdy nám byl darován. Ježíš nazývá slovem kalich své utrpení, avšak kalich značí také díky. Calicem salutaris accipiam et nomen Domini invocabo. Laudans invocabo Dominum. (Kalich spasení vezmu a jméno Páně vzývati budu. Chvále, vzývati budu Pána.) My děkujeme Bohu a i papežům, kteří měli o vás zvláštní péči. Tak i vy děkujete Bohu a projevujete svou vděčnost svaté Stolici.

Těmito díky Chorvatí opětují to, co činivali jejich předkové, kteří mnohokrát prolévali krev za víru. Za tuto víru, již jste si uchovali po tolika útocích kacířství a rozkolu, jsme vděční a poděkujeme mu skrze váš kalich. Co psal papež Jan VIII. vašemu Branimíru: „Vden Nanebevstoupení Páně u oltáře knížete apoštolů přineseme Bohu nejsvětější oběť, aby vám Bůh žehnal v bu-

doucností jako v době uplynulé" — tak pravíme i my vám všem: Na Boží hod svatodušní, čili zítra „u oltáře knížete apoštol. s vaším kalichem přineseme Bohu nejsvětější oběť, aby Buh vám zehnal v budoucnu jako v době minulé“.

Ale abychom se vrátili k první příčině, přišli jste také pro svatý rok, a tudíž doufáme, že si odnesete s sebou poklady tohoto svatého roku. Doporučujeme vám, aby mezi těmito poklady byl vzrůst víry a oddanosti svaté Stolici.

Zde vskutku v Římě vidíte svýma očima praktické potvrzení onoho článku svaté víry: Věřím v jednu, svatou, katolickou a apoštolskou církev!

Jedna, poněvadž právě v tomto roce přicházejí na pout do Říma, oživení touže vírou, národové z nejdálnějších krajů, rozdílných plemen; přišli nebo ohlásili svůj příchod věřící z Chile, z Austrálie, z Afriky, z Egypta, ze Spojených států amerických, z Dánska, Švédska, Norvéžska, až i z Islandu. Zjevuje se v tom všeobecnost církve, veliké jako svět, tím je patrna i její k a t o l i c i t a. Také země, které mají dar víry teprve od nedávna, jsou zastoupeny na misijní výstavě. Proto církev jedna, všeobecná, katolická.

S v a t á. Nebyli jste přítomni kanonisacím minulých dnů, ale zítra, jsouce přítomni prohlášení dvou za blahoslavené, utvrďte se ve víře, že církev jest neúnavnou tvůrkyní světců, a spatříte, kterak je dovede oslavovati a vystaviti je věřícím k velebení a napodobování.

A p o š t o l s k á. Dlužno, aby církev byla apoštolská. Jdeme-li nazpět až k apoštolům, dospějeme ke Kristu, který jim řekl: Euntes docete omnes gentes (Jdouce, učte všechny národy). V Římě se to vidí. Zde mluví náměstek Petřův, který, třeba by byl jako osoba nehoden, odvczuje svůj původ nepřetržitou řadou svých předchůdců od samého Petra, ano od Krista, který řekl Petrovi: Ty jsi Petr, a na té skále vzdělám církev svou. Zde možno navštívit ony basiliky, které svými základy spočívají na zemi, jež vpila krev Petrovu, na zemi, kterou posvětil svou prací apoštolskou, svým kázáním, takže dnešní církev, ačkoliv je tak veliká a rozvětvená po celém okrsku světa, jest táž jako církev počáteční a malá, jež mluvila s Kristem.

Poddávající se těmto citům s živostí vám vlastní, zakusíte jejich ovoce a vytrváte v boji proti heresím a schismatům, starým i novým, uchovávejte se nedotčení ve víře svých otců. V katakombách, které jste navštívili, není oněch novot, jež hlásají kacíři. A nejen sami zakusíte toho ovoce, a vrátíce se do své vlasti stanete se apoštolý víry a dělinné oddanosti církvi a nástupci Petrovu.

Přejeme vám to ze srdce jako odměnu, projevené vámi tuto, v Římě u příležitosti obou jubileí, totiž svatého roku i tisíciletí korunovace vašeho prvního krále.

Po smutných letech zaradujme se nyní v Pánu. Laetati sumus pro diebus, quibus nos humiliasti, annis quibus vidimus mala (Zradovali

jsme se pro dni, v nichž jsi nás ponížil, pro léta, v nichž jsme viděli zlé věci). Tak se tu setkávají, po tolika rozbrojích, všichni národové, sjednocení myšlenkou nesměrného bratrství. Vy jste si dali na program také bod osobní, myslili jste, že neoslavíte dobře svého jubilea, nepřijdete-li do Říma a neučiníte-li papeže účastna své radosti. Děkujeme vám proto i z toho důvodu.

Jsem povděčen jmenovitě vašim pastýřům, biskupům, kteří přišli v čele vás a jsou vašimi průvodci na této pouli; avšak pozdravujeme v duchu a žehnáme také biskupům nepřítomným, kteří pro starobu a nemoc nemohli dojíti. Vidím zde s otcovským potěšením také tolik kněží, kteří v poslušnosti k svým biskupům starají se o duše. Buďte jim vděční za jejich námahy pro vás a poslouvejte je.

Uděluji apoštolské požehnání všem, také nepřítomným věřícím, všechněm a jednomu každému, zároveň osobám i věcem, všem vašim městům, vesnicím a chatám. Obzvláště pak žehnám vašim dětem, vašim starcům a stařenám i nemocným.

Žehnám také všechny vaše zbožné předměty, které máte u sebe, a uděluji jim odpustky, jež si přejete.

A jak víme, a jak jsme byli na to upozorněni, že jsou tu přítomni mnozí faráři, správci kostelů, ředitelé podniků a spolků, dovolujeme jim, aby po návratu do svých farností, kostelů, podniků a spolků, mohli jim udělit, rozumí se v dohodě se svými biskupy, apoštolské požehnání.

Jakkoli bychom si přáli každému z poutníků vlastnoručně odezdati pamětní medailku jubilejní, ale není to možno pro nesmírný počet příchozích. Nechceme však, aby přišli o tuto pamětní medailku, a proto dáme jejich seznam ředitelům vaší pouli, a ti je pak rozdají jednotlivcům.

Sit nomen Domini etc. (Papež udělil jim požehnání.)

(Katolički List., Zagreb 1925, 23.)

Smutné poměry našich katol. krajanů v Argentině

Kynek Tosál

Náš přítel v Buenos Aires, v hlavním to městě republiky argentinské v jižní Americe, sděluje nám krátce, že jediný český katolický kněz-misionář z řádu dominikánského, důstojný pan Zdislav Luskač, který po čas svého působení v Argentině bydlel v Convento Sto. Domingo, Defensa y Belgrano, Buenos Aires, pro těžkou svou churavost byl nucen opustit Argentinu, aby hledal lékařské pomoci na Moravě. Odejel do svého kláštera v Uher. Brodě na Moravě a míní se uchýlit někam do lázní, kde doufá nabýt opět ztraceného zdraví.

Tak tedy naši katoličtí krajané v Argentině jsou úplně opuštěni, nemají jediného svého českého katolického kněze. Je tam na tisíce katolických Čechů a Slováků, kteří bez českého slova Božího, bez duševní útěchy budou propadat lhostejnosti ve víře a nevěře, jako tomu bylo i zde ve Spojených státech.

Nedostatek českého katolického kněžstva v prvních dobách české emigrace do Spojených států byla hlavní příčinou zvládnění ve víře katolické a konečného odpadu od ní.

Tehdy přijeli do Spojených států a šířili tiskem i přednáškami atheismus a tu známou českou „svobodomyslnost“: Náprstek, Jonáš, odpadlý mnich Klácel, později Geringer, Zdrůbek, Schneider, Rosický, Bittne, Janda a jejich mladší epigoni s takovým úsilím, že většinu dříve věřícího lidu českokatolického strhli k nevěře. Měli ovšem práci snadnou.

S českým katolickým lidem nešli sem také katoličtí kněží a ve vlastech našich českých nikdo se o tyto vystěhovalce po stránce duchovní nestaral, ač měl a mohl!

A co zvláštního! Zdejší katolický lid sám konečně prosil o kněze a volal si je sem, aby mu v duchovních potřebách posloužili. Tak na příklad je známo, že naši krajané zavolali si sem důstojné pány msgra Josefa Hessouna, Františka Mikotu, Josefa Chromčíka a jiné, ty první pionéry na zdejší vinici Páně.

U katolických Němců bylo zcela jinak! Německá hierarchie s vystěhovalci posílala hned i katolické kněžstvo do Ameriky, hlavně řádové — benediktiny, franliškány, jesuity. Činí tak i nyní pro své vystěhovalce v Argentině a jinde.

O Italy velice se starala hierarchie italská a sám Vatikán. Jest známo, že na příklad posíláno je s vystěhovalci italskými, pocházejícími z jižní Itálie a Sicílie, kde je zachována liturgie řeckokatolická, kněžstvo, jež bohoslužby v této liturgii koná.

Byl to nešťastný „rakouský“ katolicismus, který se o Čechy vystěhovalce nestaral. Ve Vidni byli rádi, že se hodně Čechů stěhuje do ciziny! bylo více místa pro Němce!

Druhá příčina velkého odpadu od katolické víry zde ve Spojených státech spočívala v tom, že být a zůstat věrným katolíkem, znamenalo a znamená přinášet dosti značné oběti hmotné na udržování kněze a kostela, na co naši čeští přistěhovalci nebyli tak zvyklí jako na příklad katoličtí Irčané a Němci.

Třetí příčinou velikých ztrát z řad katolických Čechů byla ta okolnost, že irský americký episkopát Čechů skoro neznal a neměl vůči nim sympatií ani toho, čemu říkáme „zelus animarum“.

Je nám znám v této příčině drastický případ — a těch bylo mnoho — že jistý nadšený český katolický kněz dodal si odvahy a řekl jinak velmi horlivému irskému arcibiskupu: „Vaše Milosti, ráčíte být již stár, takže brzy se odeberete před trůn Boží a tam se budete muset odpovídat před živým Bohem za 100 českých katolických rodin, jimž odpíráte zřízení české katolické osady a postavení kostela!“

Starý arcibiskup touto smělou řečí byl sice nemile dotčen, ale

vzal své psací papíry s ohlavením své arcibiskupské residence a řekl tomu smělému českému mladému knězi: „Zde máte moje psací papíry, co na ně pro katolické Čechy napíšete, pro ně učiníte, to podepíší.“ Svědek toho všeho ještě žije v jednom městečku ve státě Iowa.

Proč toto vše vypisujeme? — Proto, že to, co katolický náš lid prožíval zde v severní Americe, totéž je dnes v jižní Americe, v Argentině, kamž se tisíce a tisíce Čechů a Slováků stěhuje. Chceme upozornit vlivné činitele na to, aby se v jižní Americe neopakovalo totéž, co se stalo zde ve Spojených státech.

V Buenos Aires sice vychází český časopis, ale směru protikatolického; v Argentině zakládají se spolky „nestranne“, do nichž jsou lákáni katoličtí krajané, kteří ale brzy poznávají tu „nestrannost“!

V jižní Americe, jako všude téměř jinde, zástupci československé vlády nejenom že ani prstem pro katolickou věc nehnou, ale ochotně, dle kursu dnes v československé republice běžného, pracují proti všemu, co je českokatolického.

V Argentině, jak si nám stěžoval sám důstojný pán Zdislav Tůskač, není se strany tamních katolických rozhodujících činitelů pochopení pro potřeby katolických našich krajanů. A proto nezbývá, než to, jak Američané říkají: „Help yourself!“ Pomoz sám sobě!

Ano, je třeba v této veledůležitě věci sáhnout ke svépomoci! — Je třeba dát se do práce na záchranu svaté víry, toho dědictví otců, pro naše krajanů v jižní Americe! Konáme svou svatou povinnost, voláme-li k této práci a upozorňujeme-li na naše opuštěné katolické bratry a sestry v Argentině a v Brasílii. Je tam třeba katolických vůdců, katolických českých obětavých kněží, kteří by tamní lid organizovali v české katolické osady, kteří by tam stavěli české katolické školy a chrámy, jimiž by lid náš zachraňovali pro svatou víru i mateřskou českou řeč.

V této národní a kulturní práci by měla pomoci i československá vláda, jako to činí všude vláda anglická, německá, italská, ba i francouzská — ale toho za stávajících okolností se asi nedočkáme!

My zde ve Spojených státech staráme se o indiánské, černošské, japonské a čínské misie. Nuže, bližší košile než kabát! Co učiníme pro své bratry v jižní Americe, dnes úplně opuštěné a ohrožené ztrátou svaté víry i řeči?

Národní svaz českých katolíků svolává do Chicága na dny 10. a 11. června tohoto roku svůj sjezd, bude se tam konat i schůze českého katolického duchovenstva, ba i zástupců našich katolických českých Jednot. Zde by bylo na místě o záležitostech našich bratří v jižní Americe pojednat a chopit se pořádně, věcné pomocné akce morální i hmotné — jen, pro Bůh, neodkazovat věc tu nějakému výboru k projednání, ježto obyčejně pak se zase všechno nechá spát a nevykoná se ničeho.

Naše doba žádá si činů ráz na ráz, neboť jiní cílejší nás předhoni! Pro doklady netřeba chodit daleko! Jen si vzpomeňme zdejší akce unionistické — Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje a činnosti hrabete P. Gallena! Sapienti sat!

Jde o naše rodné opuštěné bratry, jde o nejvyšší duševní jejich stálky, o svalou víru a jejich mateřskou řeč, jde o to, aby v té daleké cizině si byli vědomí, že s nimi cítíme, že jim chceme pomoci, že na ně nezapomínáme! Neškodilo by, kdybychom o této věci mohli v tomto listě uveřejnit také mínění jiných, zvláště našich přirozených vůdců — našich českých katolických kněží. Prosíme, pište, podejte své návrhy! V Argentině hynou naši bratři duševně. Pomozme jim!

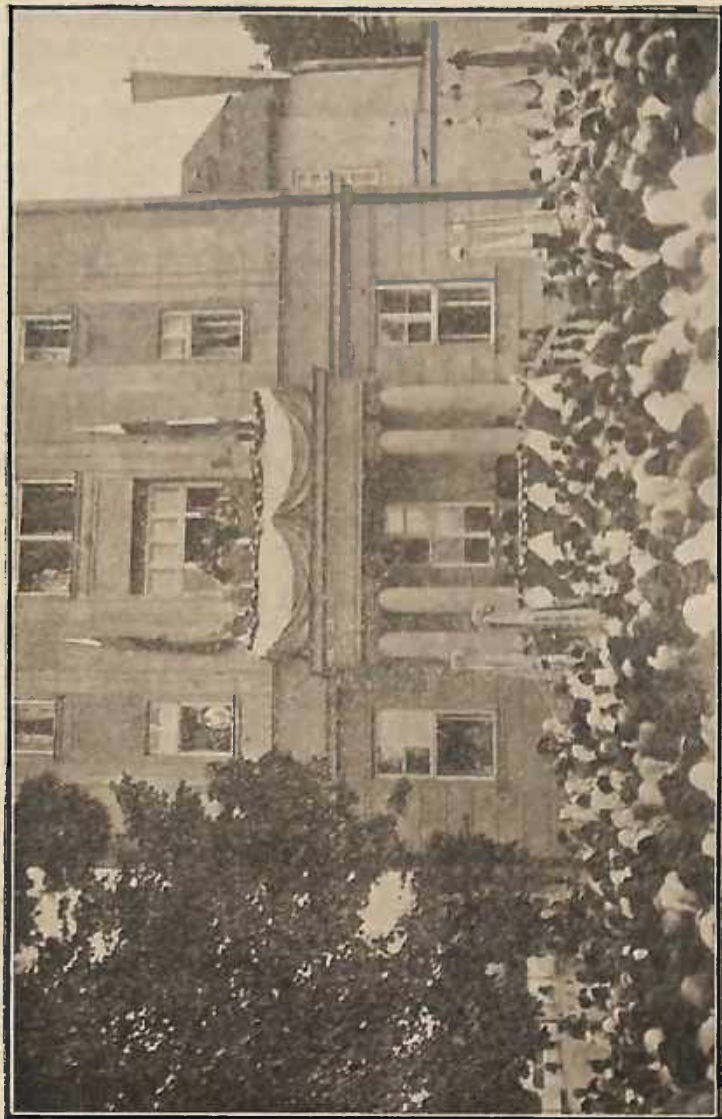
Jak římská církev rozumí sjednocení

Calvet

Poněvadž toto je hlavní překážka, naskytající se apoštolům unie, a příliš utkvělý předsudek našich odstěpených bratří, musíme s velikým důrazem říci, že podobná tvrzení jsou lživá. Učení církve o této otázce je jasné; bylo proneseno Benediktem XVI. a Lvem XIII. způsobem, který vylučuje všechno nedorozumnění a rozšířeno učenci katolickými a vynikajícími preláty církevními, jako kardinál Wiseman a Lavigerie, Nikoliv, dle náhledu římského unie není žádné pohlčení. Předně nežádá nikdo po nikom žádného odvolání, nýbrž vysvětlení, nikdo nežádá podrobení, nýbrž vstoupení do jednoty. A v této ustavené jednotě každá církev zachová svou zvláštní osobitost. Zachová svou liturgii, která je svědkem zbožnosti věků minulých, zachová v jistých mezích svůj církevní řád, má své biskupy, kteří nejsou, jak praví Lev XIII., pouzí pomocníci papežoví, nýbrž jsou skuteční představení, nástupcové apoštolů ve společenství s papežem uznaným za hlavu církve. Zachová svou řeč, své prostředky propagandy, svůj finanční řád, své vztahy politické s občanskými představenými státní a ve vlasti, ve které se nachází, zkrátka svou osobitost. S této stránky zachovávala církev svou svobodomyšlnost; nechce polatinštití, nýbrž jednotu zamýšlenou Kristem v učení a duchovní správě. Ví, že rozmanitost církvi je nutnou pro rozmanitost kmenů, a že nejnápadnější vlastností katolictví je právě všeobecnost, to jest pružnost, schopnost obsáhnouti v sobě nejrozmanitější formy lidského myšlení a cílení. Tak chce zachrániti tento živoucí charakter katolicismu, jako jednotu zamýšlenou Ježíšem Kristem. Dle slavných výroků Lva XIII., a dle nejrozsáhlejší osobitosti, jaká zachována byla sjednoceným církvím východním, nelze míti ani té nejmenší pochybnosti: sjednocení není žádné pohlčení.

Nepřátelé sjednocení vyslovili novou pochybnost, co se týká postupu, jaký volí církev, aby sjednotila křesťanské církve. Sjednocení toto mohlo by se díti jednotlivými obraty, které by uchvacovaly rozličným církvím osvícenější věřící, a je přivtělovaly církvi římské. Až by všichni odstěpenci byli obráceni, bylo by sjednocení

provedeno. Třebas by obrácení tato vzbuzovala veliký hněv v církvích, které pozbývají takto své nejlepší dítky, žádný nemůže je odsuzovati. Každý může v náboženském životě následovati svého svědomí, a vede-li ho svědomí do Říma, musejí bratří, jež opouští;

Papežský nuntius msgr Marmaggi zehná lid se Stojanova.

připustiti jeho rozhodnutí, jako bratří, ke kterým se přidružuje, mají právo radovati se z jeho návratu. Církev římská má jako všechny ostatní církve právo, ba povinnost hledati nových způsobů apoštolátu a vším úsilím pracovati k osvětlení svědomí.

Ale doznatí třeba, že postup jednotlivými obraty nikdy nebude tak účinným, aby uskutečnil jednotu. Ostatně, čím která církev více se zdokonaluje, čím více se stává křesťanskou, čím více vyhovuje duchovním potřebám svých členů, tím méně tito hledí ji opustití a novou dokonalejší si vyhledávají. Avšak Lev XIII. zamýšlel celkovým sjednocením církví provéstí jednotu. A takové sjednocení celkové jedině poskytuje odštěpeným církvím možnost, aby si v organické jednotě církve katolické zachovaly svou tvářnost, svou osobitost. Lev XIII. vyzývá důtklivě křesťanské církve, aby vážně zkoumaly tuto otázku, a jeho slátní tajemník, věhlasný kardinál Rampolla pořádal rozhovory a konference, na nichž oprávnění zástupcové rozličných vyznání mohli studovati otázku sjednocení se všech stránek. Uvidíme později, jak pokusy ty ztroskotaly. Dnes zatím chtěl jsem jenom ukázati římský náhled o unii, a že tento náhled je opravdu velmi svobodomyšlný, jak, co se týká prostředků ke sjednocení, tak co se týká podstaty sjednocení samé.

Naším odštěpeným bratřím je třeba věděti, jak církev římská rozumí sjednocení: v přijetí veškeré pravdy Ježíše Krista, ve zřízení jedné viditelné církve, v uznání pravomoci nástupce svatého Petra, v zachování zvláštního svého rázu a svých národních tradicí, v důstojnosti rovných bratří v Kristu, zkrátka ve spravedlnosti a lásce.

Vladimír Sergjevič Solovjev

25. výročí jeho smrti — Fr. Jemelka

Námkou charakteristickou ruské povahy, duše ruského lidu, je dle Dostojevského jakási její universálnost a šířka — jakoby odlesk širých oblastí ruské země — mafišky Rossie. Je v tom i přednost i kaz její — podle toho, v jakých službách se ocne životní činnost takového ruského člověka.

V kulturních dějinách Ruska, ať je bude diktovat stanovisko přátelské či nepřátelské, zůstane pro vždy slavným právě touto pozeňnanou universálností a šířkou ducha jméno vel. filosofa, hohoslovce a básníka, Vladimíra Sergjeviče Solověva.

Dne 31. července letos bude tomu 25 let, co na statku Uskoje u Moskvvy zemřel. Za svoje veliké životní dilo, věnované zcela myslence sjednocení Slovanstva v jedné církvi Kristově — zasluhuje Vladimír S. Solovjev, aby ho vzpomněl časopis, který týmž svatým ideálům zasvěcuje své stránky!

Vladimír Sergjevič Solovjev narodil se dne 16. ledna roku 1853 v Moskvě jako syn předního ruského dějepisce, Sergjej Michaloviče Solovjeva, který v 29 svazcích napsal dějiny ruského národa. A že i matka jeho byla ženou vysoce vzdělanou, dostalo se

mladému Vladimirovi už v domě otcovském všestranného vzdělání i dobrého vychování. Ve studentských letech proboujel se vítězně náboženskými pochybnostmi k hlubokému křesťanskému přesvědčení, jímž prozářen je celý život pozdější. Přirozená záliba vedla Solovjeva ke studiu filosofie, které dokončil na universitě moskevské. Kritickým svým duchem dovedl už tehdy správně hodnotit současné směry filosofické, jak svědčí jeho disertační práce: „K r i s e z á p a d n í f i l o s o f i e“. Vzbudil jí všeobecný rozruch. „Ex ungue leonem“, poznávali mladého učence — jako lva po drápu lze poznat. V 21 letech stává se Solovjev docentem na moskevské universitě. Ale dlouho tam nezůstal. Než rok uplynul, odchází vědychtivý učenec na studijní cesty za hranice vlasti. Po návratu domů jmenován byl roku 1877 členem vědeckého odboru při ministerstvu osvěty v Petrohradě. V této době proslavil Solovjev svoje jméno četnými vědeckými přednáškami nejen na universitě, ale i na jiných vyšších ústavech vzdělávacích. Zároveň však směrlosti svého učení upadl v podezření u tehdejšího vládního režimu, takže už roku 1881 byl ze státní služby propuštěn. Svému zamilovanému badání na poli filosoficko-náboženském zůstal však i nadále věren, třeba že byl odkázán existenčně jen na své soukromé prostředky!

Jako každý opravdový velíkán ducha šel i Solovjev přes všechnu nepřízeň vlády a neporozumění doby vlastní cestou pravdy! Nebyla ovšem bez nepříjemností ta cesta. Za své činnosti na universitě ohlásil si Solovjev na tehdejší poměry podivnou přednášku pro akademiky: „O B o h o č l o v ě k u“. Téma, které připadalo studentům jako provokace či zneuctění universitní síně! Chystali se tedy k hlučné demonstraci proti Solovjevovi. Ale to ho nezaletlo. Naopak, jenom přidalo více vroucnosti jeho slovům, více rozzářilo jeho hluboký zrak a celé postavě asketické osobnosti přednášejícího dodalo takové uchvacující síly, že posluchači byli strženi, zcela zajati jakýmsi tajemným kouzlem: Přišli demonstrovat, umlčet, vypískat s katedry universitní smělého řečníka — a zatím ho vyslechli tiši, s napjatou pozorností a nakonec odměnili nadšeným potleskem!

Shrnujeme-li dnes jeho p ř e d n á š k o v o u č i n n o s t o b s a h o v ě, nacházíme v ní pravidelně oblíbené myšlenky Solovjevovy: Křesťanství je životodárným zdrojem pro všechno dobré myšlení i konání lidstva. Křesťanství patří všem národům. Bůh-člověk, Ježíš Kristus, chce všechno lidstvo spojití s Bohem. —

Osudný rozkol mezi křesťanským Východem a Západem vysvětloval Solovjev tím, že Východ jednostranně zdůrazňoval božské zásady, Západ zase lidskou stránku křesťanského učení. A přece oboje jsou tak krásně a plně spojeny v Kristu-Bohočlověku. Tuto syntésu (sloučení) činnosti, přejala církev od svého Zakladatele a zná ji rozvíjet v dějinách všeho lidstva. Proto musí býti církev všeobecná. Své rodáky nepřestával Solovjev upozorňovat na církev katolickou, i když jí pokládali v tehdejším ovzduší přehnaného

ruského nacionalismu za svoji nepřítelkyni. Snažil se je přivést k spravedlivému posuzování nenáviděného Říma. („Veliký spor a křesťanská politika“ roku 1883.) Takové usilování o jednotu církve přineslo ovšem Solovjevovi ve vlasti krajní nedůvěru duchovní censury, která hleděla ho svým přemocným vlivem umlčet.

Za to tím více nabývaly sjednocovací snahy Solovjevovy za hranicemi Ruska ohlasu a sblížovaly učeného horlitele s předáky tehdejšího katolického světa slovanského. Byl to především veliký chorvatský dějepisec, kanovník záhřebský Račkí, který se nejen sám se Solovjevem seznámil, ale také naň upozornil slavného biskupa djakovského Josipa Juraje Strossmajera. Záslouhou Račkí-ho počal si roku 1885 Solovjev dopisovat se Strossmajerem, ba následujícího roku zajel si k němu do Djakova i na návštěvu. Za těchto upřímných styků s kanovníkem Račkím a Strossmajerem vznikla a v Záhřebu roku 1887 vydána byla hluboká filosoficko-náboženská kniha Solovjevova: „Istoria i buduščnost theokratií“ (Dějiny a budoucnost bohovlády), v níž, jak v podpisu knihy autor praví, chtěl „sledovat všesvětovou dějinnou cestou k pravdivému životu“. Kniha psána rusky. Pokračování její vydal však Solovjev roku 1888 v jazyku francouzském pod názvem: „Rusko a obecná církev“. Toho roku znova ještě navštívil v Djakově biskupa Strossmajera.

Rodné Rusko však neporozumělo svému velikému synu. Jedni ho ignorovali, druzí přímo odmítali — tak byla jim nepohodlnou myšlenka Solovjevova o všesvětové církvi. Přemrštěné slavjanofilství zastíralo tehdy duchovní obzory učeného Ruska. Pro přísnou censuru nemohl doma otevřeně psát o církevně-náboženských otázkách, ale ve svém nitru zůstal věrným svému přesvědčení. Pera neodkládá! Náboženské filosofii posvěcuje své další literární dílo. Koncem let devadesátých vydává v Moskvě obširnou mravní filosofii: „Opravdanie dobra“, knihu, v níž duchaplně stanoví a dokazuje pravdu a krásu křesťanské morálky.

Na této cestě zahlubává se Solovjev do otázek morálky svého národa s takovou opravdovostí, že duch jeho spěje ustavičným studiem až k tajemným oblastem prorockých visí. V neblahém tušení vidí v blízké budoucnosti uzrávat ovoce nešťastných poměrů své vlasti, která ve svých vůdcích vzpírala se jíti cestou křesťanských ideálů pravdy a dobra. V bolesné tuše předpovídá Solovjev boj žlutého plemene proti Rusku (válku rusko-japonskou), i porážku Ruska, předvídá i děsnou katastrofu ruské říše (v rozvratě bolševismem). Duch jeho až tone v obavách o osud vlastního národa, hluboká láska k vlasti snaží se dohlédnout konce béd a zahlédnout úsvit radostnějších červánků — a tak dospívá až do oněch mystických oblastí prorockého snění — o konci světa. Několik měsíců před svojí smrtí píše Solovjev „Tři rozhovory“, kde na závěrku dějin lidstva líčí příchod Antikristův, po němž teprve uskuteční se veliká a toužebná jeho myšlenka — jeden ovčinec s jediným pastýřem — přicházejícím věčným Soudcem! —

Universální genií Solovjevův zazářil však nejen na poli náboženském a filosofickém, ale projevil se také v krásném písemnictví, v poesii. Byl Solovjev opravdu Bohem nadaným, rozeným básníkem! V krásné roucho poesie odíval své hluboké myšlenky nábožensko-vlastenecké. Přectěte si jenom na příklad jeho básničku „Ex oriente lux“ (Z Východu světlo), a hned poznáte, z jaké hloubky přesvědčení a lásky vytryskly ty verše, naznačující božské poslání Ruska a volající je na cestu sjednocení křesťanského světa! Až se zachvějete, jak akutní otázkou končí tato básnička za jiných poměrů psaná: „Čím bude Rusko? Východem Xerxovým (Východem barbarského násilí), či Východem Kristovým, zkad pokoj a mír má vzít svět? Anebo se zamyslete nad kratičkou básničkou „Emanuel“. Takové květy nejjemnější poesie náboženské vyrůstají toliko na půdě živé víry a horoucí lásky k Bohu. Zlo nemá moci — s námi je Bůh! (Emanuel).“

Celé tvorbě Solovjevově odpovídal jeho ideální, asketický, zbožný život. Nadvláda ducha, posvěceného milostí Boží! To jsou prameny jeho podmaňující osobnosti, to byly vzpruhy celoživotního nadšení pro království Boží na zemi. Jeho posluchači dosvědčují, že z jeho osobnosti dýchala jakási vyšší, duchovní síla. Jeho přednášky na universitě byly jako poselství proroka, zvěstujícího nové učení, ale i nový život. Solovjev žil život ideálů, spravedlnosti a pravdy. Zdobila ho, jak dr. Grivec napsal, zbožnost ruského poutníka, hledajícího vyššího Jerusalema, když na této zemi nenašel stálého bytí.

V době náboženské vlažnosti a mravní slabosti je nám — všem Slovanům — Solovjev předsvědčivým hlasatelem vroucnosti víry a mravní síly, posvěcované milostí Krista — Boha-člověka. A do hádek a rozbrojů a bratrovražedné nenávisť našeho tisku, i do úpadkové literatury slovanské svítí i po 25 letech veliký idealismus lásky, pravdy a bratrské jednoty, jak mu byl zasvěcen celý život a dílo velikého theologa, filosofa i básníka, Vladimíra Sergejeviče Solovjeva! Čest budiž jeho památce!

Různé zprávy

O vzdělanosti srbského schismatického duchovenstva rozepisuje se „Korr. Associat. Persev. Sacerdot.“ r. 1915 str. 101. „Bosenské hlasy“ přinesly o tom výňatek z dopisu, který psal kterýsi srbský pravoslavný hodnostář arcibiskupovi dru Stadlerovi do Sarajeva: Aby Excelence věděla, jak strnulou je naše církev, dovolují si oznámiti tato data, za jichž pravdu ručím: Metropol. a arcib. bělehradský Demetriј studoval 4 třídy gymnasiální

a bohosloví, Nikanor, biskup nišský, byl venkovským farářem a to dosti špatným. Biskup Čačanu, který umřel roku 1887, byl financem v dolních Uhrách, odešel do Srbska, stal se igumenem čili představeným kláštera a potom biskupem bez gymnasia, bez bohosloví. Jeho nástupce Sáva neumí ani psátí. Meletius, biskup v Timoku, později v Zajecaru, nestudoval gymnasia, nýbrž byl tovaryšem obuvnickým ve Valjevu, potom kožím v Obreno-

vací, pak mnichem, utekl pro krádež do kláštera na Rusi, kde jako dobrovolný posluchač navštěvoval duchovní akademii. Nikephorus, biskup v Prizrendu, neumí psátí; kde se měl tomu naučiti, když nechodil ani do gymnasia, ani do obecné školy. Rovněž Vincecius, biskup v Uskubu, neumí psátí; z mládí učil se knihařství. — Co teprve říci o archimandritech, to jest prelátech klášterních, když biskupové jsou tak málo vzděláni? — Archimandrita Michael v klášteře Srbské Podvorje býval hajným. Když umřela mu žena, vstoupil na Rusi do kláštera a stal se představeným srbského kláštera v Moskvě. Nenavštěvoval žádných škol a nestudoval ničeho. Mihajlo, archimandrita kláštera Bogovagja, Tichon v Trnovši, Melentius, archimandrita Bukova, jsou rovněž nevzděláni. Pak se divte, jsou-li obyčejní kněží málo vzděláni, umějí jen málo čísti, psátí třeba vůbec ne, lodyž biskupové a hodnostáři rovněž nestojí na vyšším stupni vzdělání? — Tolik tedy jinak seriosní list o vzdělanosti kleru rozkolnického v Srbsku před 10 lety. Snad se časy od té doby změnily, ale data dojistá zajímavá i pozoruhodná!

Mmgr. dr. Zh.

Bulharsko na cestě k unii. O tomto národě balkánském se mnoho v denním tisku píše. Vnířní pokoj trvalý tam ještě není, ale snahy unionistické rostou. Vloni jsme poslali téměř za 2000 Kč bohovědeckých knih do Bulharska, které nastoupily v knihovnách na místo protestantské theologické vědy. Letos vysloveno bylo přání, aby aspoň 20 synů kněží mohlo studovati katolickou theologii u nás. O tom se bude jednati na unionistických poradách v Lublani. Z toho jest viděti, že v národě bulharském jsou hluboké sklony pro unii. Dá Bůh, že i v tomto pilném a pracovitém národě unie bude slaviti vítězství.

K situaci pravoslavi na Podkarpatské Rusi a východním Slovensku. Do referátu o náboženských poměrech na východě československé republiky ve výborové schůzi Apoštolátu dne 15. dubna 1925 (Apoštolát č. 6, str. 164), vploula se nemilá nesprávnost. Obsah měl stručně zprávy po návratu z Podkarpatské Rusi stylisován na jednom místě tak, že z toho vyplývalo, jako by odpadová akce protiumiatská zasáhla též část kněžstva řeckokatol. v diec.

prešovské a mukačevské, což není pravda. Z řeckokatol. kněžstva diecése prešovské neodpadl k pravoslavi ani jeden a v diecési mukačevské pouze jeden pensista, Michail Mejžeš, jehož syn ostatně je horlivým řeckokatolickým farářem. Věrnost řeckokatolického duchovenstva obou eparchií podkarpatských zsluhuje uznání, jak jsem na to několikrát výslovně poukázal. Mezi agitátory pravoslavnými na Podkarpatské Rusi jsem zjistil tři odpadlé kněze řeckokatolické, kteří však pocházejí z Halle. O situaci pravoslavné propagandy, jež zůstane hanbou pravoslavi, obšírně a dokumentárně jsem pojednal v sedmi článcích v „Našinci“.

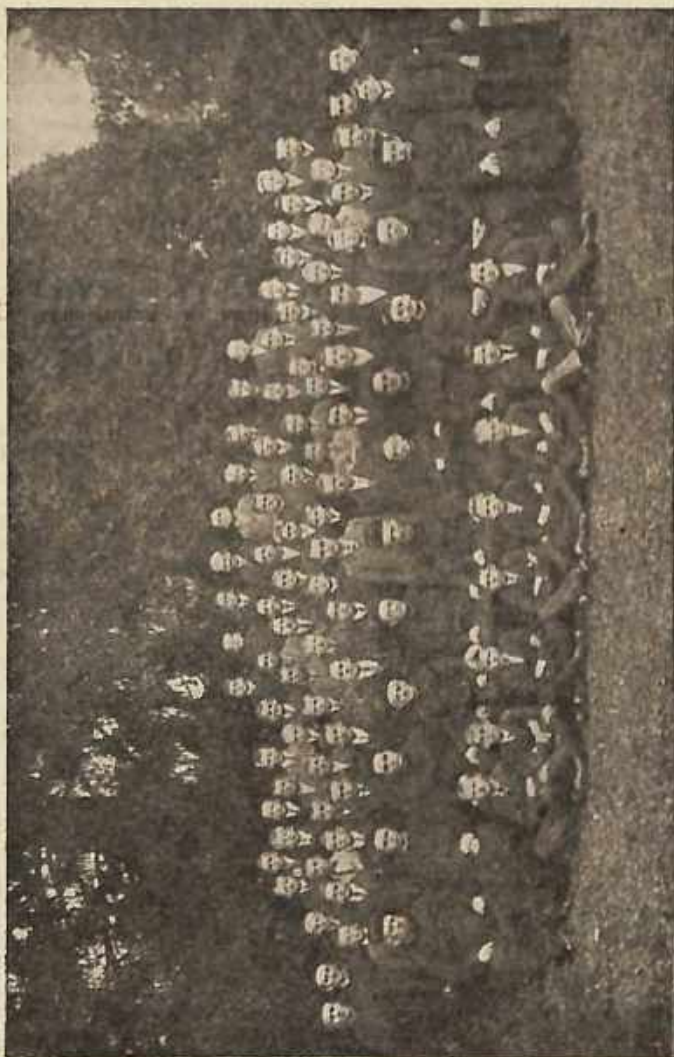
Dr. Frant. Cinek.

Ukrajina a unionismus. Ukrajina, která po rozpadnutí Ruska na několik měsíců byla samostatným státem pod Skoropatským, později však dostala se do federace bolševické, jest a bude zemí unionismu. Tam byly vždy sklony k unii. Dnes jsou opět. Dříve byly tyto sklony u hierarchie, dnes jsou především u laiků. Ukrajina za Petra Vel. pozbyla samostatnosti. On naporučil, aby Mazepa, hejtman ukrajinský, byl při bohoslužbě proklínán, což se děje dodnes v pravoslavi ruském. Není tedy divu, že národně citící inteligence ukrajinská se odvrací od pravoslavi ruského. Dnes jim již bolševici dovolili zříditi autokefální cirkvev ukrajinskou, nezávislou na petrohradské církevní vládě, ale tím se odklon od ruského pravoslavi nezastaví. Ukrajinců jest 40 milionů dle jejich počtu, tedy byl by to stát slovenský, který by něco znamenal. Spojením s Římem by Slovanstvo v Polsku, Ukrajině i u nás nabylo většího významu. My tedy vítáme ony unionistické snahy na Ukrajině a myslíme, že také Poláci, když si odmyslí své nacionalní třecí plochy, musí míti radost ze snah Ukrajiny. Vyřešení ještě potrvá delší dobu, ale nepochybujeme, že na Ukrajině snahy unionistické denně budou růsti, protože reprezentanti tohoto hnutí poznávají denně lépe užitek a prospěch z unie.

Emigrace ukrajinská jest po celém světě. Celkem je 400.000 ukrajinských emigrantů. U nás v republice jest 40 tisíc emigrantů. Z toho jest 20.000 v pracovních oddílech. Inteligence jest velmi četně zastoupena a velmi pilně

studuje. Mají několik mladých lidí, kteří mají čtyři doktoráty a každý na jiné universitě. Po dvou doktorátech mají četní Ukrajinci. Je to bolestný úděl několik let v cizině žít ve finanč-

věsti. Tato inteligence poznala, že liberalismus, socialismus zklamal, že demokracie a parlamentarismus se neosvědčil, a proto chce budovat nový typ slovanského státu. Při tom se klo-

Apoštolský ústav na Velehradě se svými profesory

ni bidě, ale žádný jiný národ neměl to tak zařízeno, aby jeho inteligence se tak mohla vzdělati na evropských universitách a technikách. Tito lidé poznali evropskou kulturu i její nedostatky a mohou ve své samostatné vlasti jen dobré a osvědčené věci za-

ni k unii s Římem, protože se přesvědčili o velkém významu Říma.

Důležitý spis o otázce unionistické. Právě vyšel velice časový informativní spisek předního znalce otázky té P. B. Spáčila T. J.: „Pravoslavná theologie a možnost unie s východními

církve." Spisek tento doporučujeme vřele všem, kdož zajímají se o žádoucí spojení církví východních s církví katolickou. Cena brožury jest pouze 2 koruny; objednatí ji možno v administraci Dědictví svatojanského v Praze IV., 35.

Kniha d'Herbignyho S. J. — *L' aide pontificale aux enfants offamés de Russie* — přináší francouzsky vyličení akce svatého Otce ve prospěch hladem trpícího Ruska, zvláště dětí. Kniha má 87 obrázků, fotografií to z míst samých, které nejlépe dosvědčují, jaký stav v Rusku byl za vlády bolševiků. Bude to navždy dokumentem kultury v XX. století, že evropské mocnosti, ba lidstvo se nepostavilo živelně proti vládě bolševické. Kdyby na Rusku byl vymřel tisíc díl Židů hladem pod vládou carskou, celý svět by byl vystoupil. Miliony křesťanského lidu mohly umřít hladem za vlády židovské. Spis d'Herbignyho vykoná mnoho pro pochopení činnosti svatého Otce. Knihu si možno koupiti v sekretariátě Apoštolátu v Kroměříži za 10 Kč. Má 80 stránek.

Apoštolský ústav pro misie slovanské na Velehradě. Zdařilý a významný sjezd unionistický, nedávno na Velehrade konaný, posunul otázku unie v popředí církevních zájmů. Sjednocení církví jiná jako světlý ideál tužby nás všech. Jeden krok k tomuto ideálu je již učiněn apoštolským ústavem svatého Cyrila a Metoděje pro misie slovanské, který zřídilo Tovarýšstvo Ježíšovo na Velehradě. V něm vydrží se na 75 chovanců, většinou nemajetných, kteří platí sotva polovici stravného. Ostatní třeba hraditi almužnami velkomyslných dárců. Za tím účelem obracíme se na čtenáře Apoštolátu s účtivou prosbou, abyste nás v tomto bohumilém díle podporovali.

Nový pomocník. Unionismus stává se hnutím všesvětovým. Není proto možno, aby jen církevní časopisy jemu se věnovaly, nýbrž jim budou se

zabývatí i laické revue a časopisy. U nás na příklad „*Rozmach*“ svým směrem pojímá a šíří unionismus. Ny-ní zase emigrace ukrajinská bude v Olomouci vydávati ukrajinsky psaný časopis, vycházející každého desátého dne v měsíci pod názvem „*Holos Ukrajiny*“ — v němž bude šířiti myšlenky unionistické. Vitáme nového pomocníka a přejeme mu, aby mnoho dobrého vykonal v tomto směru ve své vlasti i mezi emigrací.

P. Fr. Jemelka sekretářem Ústředí Apoštolátu. Spolek náš stává se spolkem celé církve, proto také musí býti tak vybaven, aby mohl zdořiti všechny úkoly, jež nynější doba klade na Apoštolát. Předně musí býti provedena organisace v naší republice, pak v Americe a v jiných státech. Olomouc musí připravovati vědecké kursy o orientální theologii, pak každého třetího roku velké kongresy unionistické na Velehradě atd. K úkolu tomu vyhlédnut jest nadšený slovanský a misionářský pracovník P. František Jemelka, kaplan ve Valašském Meziříčí, který apoštoloval na Porýní a v Americe. Přejeme mu hodně milosti Boží k provedení velkých úkolů, jež na sobě má Apoštolát.

Vědecké vedení unionismu. Ústředí Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje v Olomouci musí také převzítí vrchní vedení vědeckého snažení unionistického. Velehradská akademie, která k tomu účelu byla zřizena, bude museti býti obnovena a doplněna a její časopis „*Acta Academiae Velehradensis*“ musí pravidelně vycházeti a přinášeti práce všech pracovníků unionistických z celého světa. Redaktorem musí býti odborník v těchto otázkách, který má znalost všech pracovníků. Mysleli jsme vždy, že dr. Dvorník převezme tuto práci. Když k tomu nedošlo, musel by býti požádán dr. Vašica, který se zná se všemi pracovníky unionistickými a mohl by se zdarem dílo toto vésti.

Rozjímání

Napsal P. J. Crassat T. J. — Přeložil Vil. Tladkš

VIII. rozjímání.

C smrti hříšníka.

Smrt jest velkým zlem,
větším hříchu;
ale smrt s hříchem
jest nejhorší ze všech zel:
jest zlo nezměrné,
jest zló věčné,
zlo bez pomoci,
jest strašná hrozba,
jíž splnití může rozhněvaný Bůh.

Jak strašná jest smrt nespravedlivých!
Hrůza je pojímá,
když se vidí znenadáni
státí na rozhraní času,
jehož špatně užívali,
když se vidí vcházení
do věčných žalářů,
odkud není vysvobození.
Spatřují, čeho nikdy neviděli,
pochopují, čeho nikdy nechápali,
změřují, čeho nikdy nerozvažovali,
pocítují, čeho nikdy neokusili,
trpí bolest nekonečnou jako věčnost.
Opustí místo radostí
a vejí v místo trestů,
sestoupí s ráje
v hluboké peklo,
odejí z místa hojnosti
v největší nedostatek,
upadnutí s trůnu slávy
v propast zmatků:
jaká to změna nevýslovná,
jaké citelné neštěstí a
jaká překvapující novota,
jaký ohromující pád!

Co jest touhou dobrých,
bude postrachem zlých —
Dobrý člověk nepřeje si ničeho,
než předstoupiti před Boha;
člověk zlý nebojí se ničeho,
než ukázati se Bohu.
Jak zaražen státi bude
před Bohem, jehož hněval,
před Otcem, jehož zarmucoval,
před Králem, jímž opovrhoval,
před Přítelem, jehož zradil,
před Vůdcem, jehož opustil,
před Soudcem, jehož urazil,
před Spasitelem, jehož ukřížoval —
Ničemu na světě nepřeje si více vyhnouti,
a přece nebude možno se ukrýti.
Tu spatří své hříchy,
které se dostaví ho odsoudit.
Spatří zlé duchy,
nachystané ho uchvátit.
Nad svou hlavou spatří soudce,
který přichází ho odsoudit.
Pod svýma nohama vidí
propast, kam upadne.
Za sebou spatří svět,
který ho oklamal,
před sebou statky,
jež se mu odnímají —
vedle sebe věci, jež ho sváděly ke hříchu,
na sobě tělo, jež brzy zanechá.
O Ježíši ukřížovaný!
jak tvůj pohled tenkrát
oblaží spravedlivé,
jakou hrůzou pohled tvůj naplní
hříšníky!
Kterak opovází se popatřiti na Toho,
jehož ukřížovali?
Rány tvé znovu počnou krváceti
popatřením na mučitele.
Jakou bude má smrt?
Takovou, jakým byl tvůj život.
Umru jako lidé spravedliví?
Ano, žiješ-li jako spravedliví.
Umru jako hříšníci?
Ano, žiješ-li jako hříšníci.
Ó, chci žiti v milosti,
abych umřel v pokoji,
budu žiti svatě,

abych umřel klidně,
budu žítí kajicně,
abych umřel bezpečně.

Slova Písma:

Smrt hříšníků je nejhorší. Žalm 33.

Muže nespravedlivého zlé věci uchvátí v zahynutí, Žalm 139.

Proč se mám strachovati v den zlý, když nepravost paty mé obkličí mne? Žalm 48.

Zanechají druhým bohatství své, zatím co hrobové jsou domy jejich na věky. Žalm 48.

Umřel bohatec, a pohřben jest v pekle. Luk. 16.

IX. r o z j í m á n í.

O s o u d u.

Jest oko, jež vidí vše,
jest ucho, jež slyší vše,
jest ruka, jež zapisuje vše.
Já nevidím, ale jsem viděn,
neslyším, ale jsem slyšen,
nepoznávám, ale jsem znám. —
Oko, jež vše prohlédá, jest ukryto,
ucho, jež vše slyší, jest tajno,
ruka, která vše zapisuje, jest neviditelná.
Nic se neztratí, nic nezbloudí,
vše putuje z času do věčností.
Co minulo, vrátí se,
co za ztracené máme, objeví se,
vína pohřbená povstane z hrobu,
co míjí čas, neunikne s časem. —
Vše bude zkoumáno bez výjimky,
vše bude souzeno bez ohledu,
vše bude odsouzeno bez milosti,
vše bude potrestáno bez strpení.
Ach, Bože můj!
Kam se skryju, až budu předvolán?
Co odpovím, až budu vyslýchán?
Kde se octnu, až budu souzen?
Co budu si přátí, abych byl činil, až budu odsouzen?
Pojďte, požehnaní Otce mého, ó, slov radostných!
Odejděte zlořečenci, ó, slov hrůzoplých!
Sami píšeme v životě
rozsudek, jenž bude tenkrát vyřčen.

Běda mně, až budou odhaleny mé hříchy,
běda mně, až bude otevřeno mé srdce,

běda mně, až řekne Bůh:
„Hle, jaké dobro jsem prokázal tomuto člověku,
hle, jakým zlem se mi odměnil!“

Slova Písma:

Všichni zajisté staneme před soudnou stolicí Kristovou. Řím 14.

Všichni my zajisté ukáží se musíme před soudnou stolicí Kristovou, aby přijal jeden každý vlastní věci těla, jakož činil buďto dobré anebo zlé. 2. Kor. 5.

Všecko, co se děje, přivede Bůh na soud. Kazatel 12.

Na konci člověka budou odhaleni skutkové jeho. Kazatel 12.

Jestli spravedlivý sotva spasen bude, bezbožný a hříšník kde se octnou! 1. Petr. 4.

K jubileu „Společnosti Slova Božího“

P. Alois Lizecký, S. V. D.

 Celý svět katolický těší se letos z milostivého léta, z darů, jež sv. Otec uchystal v něm věřícím. Po statisících putují katolíci všech zemí do Říma, aby získali odpustků milostivého léta, prohlédli si velkolepou výstavu misijní a nahlédli aspoň poněkud do práce a snažení kněží, bratří i sester pracovavších a pracujících mezi pohany — od dob svatých apoštolů až po naše časy. Je tedy rok letošší pro celý svět katolický rokem všeobecné radosti. V této všeobecné radosti prožívá misijní Společnost Slova Božího (S. V. D.) letos ještě zvláštní radost — jubileum padesátého výročí svého založení, dne 8. září 1875. Budiž mi dovoleno, abych několika řádky upozornil naši katolickou veřejnost na tohoto poměrně mladého průkopníka víry svaté mezi pohany.

Misijní Společnost Slova Božího je náboženskou společností s jednoduchými slibů. Správa Společnosti je v rukou generálního superiora a jeho rady čtyřčlenné. Generál se volí zástupci celé Společnosti na dvanáct let; on sám pak ustanovuje se svou radou ostatní představené řádové. Ústředním sídlem Společnosti je Sv. Michael ve Steylu v Holandsku.

Členstvo Společnosti záleží z kněží a bratří laiků. Bratří pomáhají dílu misijnímu prací rukou ve všech oborech; jsou spolupracovníky kněží nejen v domech evropských, nýbrž i v misiích. Proto najdeme ve všech domech evropských i ve větších stanicích misijních Společnosti vždy dílny různých oborů: stolárny, kovárny, dílny zámečnické, krejčovské, ševcovské, zvláště ale tiskárny. Tímto zařízením mají se nejen uspořítí velké sumy peněz, ale má býti dána obyvatelstvu v okolí misii možnost přiučiti se řemeslům.

Kněze-misionáře vychovává si většinou Společnost sama ve vlastních ústavech. Kandidáti studují gymnasium v rozsahu země, v níž

ústav je, prodělávají noviciát, dva roky filosofie a čtyři roky boho-
vědy. Profesori jak gymnasiální tak seminární vzdělávají se na různ-
ých universitách evropských i mimoevropských.

Zkladatelem Společnosti Slova Božího byl Arnold Janssen,
kněz diecése münsterské ve Vestfálsku. (Narozen 5. listopadu 1837,
zemřel 15. ledna 1909.) Muže toho vyzbrojila Prozřetelnost nezlom-
nou důvěrou v pomoc Boží, spojenou s velkou pokorou, láskou k utr-
pení a vytrvalostí v práci a v modlitbě, jichž vlastnostmi, jichž bylo
nezbytně třeba k dílu, k němuž ho určila; tělesně ponechala mu po
celý život slabé zdraví. Za nejprudšího boje kulturního v Německu
koupil Arnold Janssen ve Steylu, malé vesničce na řece Maase
v Holandsku, nepatrnou hospůdku s příslušenstvím a proměnil ji
v misijní dům. Dne 8. září 1875 byl dům posvěcen a položen základ
k steylskému dílu misijnímu, nyní již tak mohutnému, obepínajícímu
dnes různé kraje v Evropě i mimo ni.

V Evropě má Společnost následující domy:

S v. M i c h a e l ve Steylu v Holandsku, kolem 400 studentů, 300
bratří-laiků a noviců.

S v. G a b r i e l za Vidní, založen 1889, noviciát kleriků, kněžský
seminář; asi 400 noviců-kleriků a bohoslovců, kolem 300 bratří-laiků
a noviců-laiků.

S v. K ř í ž u Nisy v Horním Slezsku, založen 1892.

S v. V e n d e l í n v území saarském, založen 1900.

S v. R u p e r t u Bischofshofen v Salcburku, založen 1906. (Tam
končí svá studia také několik Čechů a Slováků.)

S v. V i l ě b r o r d v Udemu v Holandsku, založen 1911.

S v. A u g u s t í n v Hangelaru u Bonnu, založen 1913.

S v. X a v e r v Driburgu ve Vestfálsku, založen 1913.

S v. X a v e r v Teteringen v Holandsku, založen 1915. (Noviciát
a kněžský seminář pro Holandsko.)

S v. P e t r v Horní Falcí, založen 1917.

S v. L a m b e r t v Helvoirt v Holandsku, založen 1919.

S v. V o j t ě c h ve Východních Prusích, založen 1921.

S v. J a n v Svesterbergu v Holandsku, založen 1924.

Mezi členy Společnosti byl od let slušný počet Poláků, kteří měli
na starosti jednak duchovní správu polských vystěhovalců v Argen-
tině a v Brasílii, jednak též duchovní správu mezi polskými horníky
v Porýní a Poruří. Osvědčili se tu i tam jako zdatní dělníci na vinici
Páně, kteří vedle své práce kněžské konali také drobnou práci národ-
nostní i hospodářskou. Po převratu zřízen polský misijní dům Spo-
lečnosti.

„K r á l o v n a a p o š t o l ů“ v Rybníku v polském Horním Slezsku
(založena 1922) a rok nato „S v. J o s e f“ v Górna Grupa, kde, budiž
jen mimochodem podotčeno, polská vláda Společnosti prodala za
směšně nízký obnos — bývalý Bismarkův velkostatek!

Mnohému čtenáři „Apoštolátu“ nebude snad známo, že máme mi-
sijní dům Společnosti i na půdě své vlasti. Ndp. biskup nitranský dr.
Karel Kmeřko povolal naši Společnost na Slovensko, aby v jeho die-

ceši zřídila misijní dům pro mládež slovenskou. Nabídl pro účel ten svůj letní zámek v Močenoku, župa Bratislava; ústav nazván domem „Sedmi bolestné Matky Boží“. Roku 1923 započala práce s 20 chovanci. Rektorem domu je bývalý dlouholetý misijnář v Togu P. Albert Florian, rodák z Hlati na Hlučínsku. Mezi kněžími a bratřími na Slovensku je velká většina příslušníků naší republiky. Přesto nedostalo se ale Společnosti dosud státního uznání, ač o ně žádala. — Ježto ale dům v Močenoku je příliš malý a na rozšíření není možno pomýšletí, přestěhují se vyšší třídy po prázdninách letošního roku do Nitry, kde odevzdán naší Společnosti poutní kostelíček a bývalý kamaldulský klášter „na Skalce“.

Pro úplnost uvádím též nejmladší sazení Společnosti maďarský misijní dům „Nazarét“ v Budatétery u Budapešti, založený 1924. Účelem jeho je, jak prohlásil rektor P. Hubert Hansen, vychovávat misijnáře pro různé mongolské národy v Asii.

Zámoňská působíště Společnosti Slova Božího nalézají se v Asii, v Americe, na Nové Guinei. Pole působnosti v Africe, hlavně v bývalé německé kolonii Togo a v portugalském Moçambiqu, opustila Společnost, donucena jsouc poměry válečnými.

Mysl zakladatele Společnosti obrácena byla především k Číně k zemi staré kultury a k zemi plné lidstva. Roku 1882 dosáhl P. Jansen, že Společnosti přidělena část jižního Šantungu, území, na němž jsou hroby mudrců čínských Konfucia a Mencia. Tehdy čítal apoštolský vikariát mezi 9 miliony obyvatel 158 křesťanů. Dne 15. července 1924 čítala misie: 106.050 pokřtěných, 44.000 katechumenů, 63 kněží evropských, 27 domácích, 4 bratry-laiky, 67 sester, 95 oblátek; v kněžském semináři 28 bohoslovců, v chlapeckém 83 chovanců. Území tohoto vikariátu skropeno krví dvou mučedníků Společnosti P. Niese a P. Henleho, zavražděných boxery 1. listopadu 1897. — Vikariát Honan převzal 1921; čítá 5—6 milionů obyvatel, asi 3000 křesťanů. Zatím pracují tam pouze 3 kněží Společnosti. — V březnu 1923 přidělen Společnosti apoštolský vikariát západní Kansu, k němuž připojena území východního Turkestanu, Kukuror a Alachan. Zde pracuje 21 kněží evropských, 2 domácí, 4 evropské bratři, 4 evropské sestry. Malý seminář má 20 žáků, velký 2 bohoslovce. Dle zpráv P. Golomba S. V. D. přicházejí zde kněží Společnosti často do styku s aprohliky ruskými, jimž všemožně pomáhají.

V Japonsku má Společnost dvě prefektury: Niigata a Nagoya. Prvá zřízena 1912. Dosud čítá 466 katolíku. Nagoya zřízena 1922; katolíků má pouze 200. Misijní práci v Japonsku ztěžují hlavně manželské zákony japonské, jež dovolují volnou rozluku, skoro sňatky na zkoušku.

Na Filipínách převzala Společnost 1909 provincii Abraz obyvatelstvem smíšeně katolickým a pohanským. Vedle práce misijní svěřeny jí zde také některé diecéšní semináře.

Z Malých Sund převzala holandská provincie Společnosti roku 1913 ostrovy Timor, Sumba a Flores. Dne 1. září 1924 byl stav misie následující: 1 biskup, 37 kněží, 11 bratří, 48 sester, katolíků 77.525.

V jižní Americe pracovala Společnost od dávných let mezi kolonisty německými a polskými v Argentině. Tam má též velký misijní dům ve Villa Calzada. Abiturienti studují jednak ve Sv. Gabrieli, jednak v Římě. Na žádost biskupů převzala též Společnost některé diecéšní semináře.

V Chile je Společnost od roku 1900; ve správě má seminář, pak vlastní velkou kolej v Santiagu, z níž vycházejí nadšení vůdcové katolické mládeže chilské. P. M. Gusinde S. V. D., profesor této koleje a zároveň úředník musea etnologického v Santiagu, je v učeném světě znám jako badatel etnologický, zvláště u Indiánů na Ohňové Zemi a mezi chilskými Araňkany. — V Brazílii má Společnost duchovní správu kolonistů v provinciích Espirito Santo, Dinas Geraes, Parana, Sao Paulo. Zde má též četné koleje a velkou obchodní akademii v Juiz de Fora. — V Paraguaiy pracovali členové Společnosti 14 let s nadlidskou námahou mezi tamními kmeny indiánskými v pralesích. Ježto soustavná práce znemožněna ustavičným stěhováním Indiánů, odvolalo vedení řádu misionáře.

Do severní Ameriky přibylí první kněží Společnosti roku 1897. Nyní má Společnost velký misijní dům v Tetchny u Chicagu, jenž každoročně rozmnožuje řady věrověslů mezi pohany o slušný počet. Mimo to má ještě 4 domy misijní v jiných státech Unie. — Roku 1923 založila Společnost za pomoci arcibiskupa filadelfského zvláštní misijní dům pro černochoy. Je to Sv. Augustin v zálivu Mexickém. Chovanců přibývá a je oprávněna naděje, že v brzkou půjdou první černosti misionáři do Afriky, odkud předkové jejich jako otroci byli dovezeni do Ameriky. Budou-li prostě přičlenění Společnosti, nebo utvoří-li zvláštní řeholí, rozhodne svým časem Řím.

V Oceánii odevzdán Společnosti roku 1896 apoštolský vikariát východní a střední Nové Guineje. Území toto klade na členy Společnosti největší požadavky ohledně znalosti jazyků i ohledně zdraví. Stav misie v roce 1924 byl tento: Kněží 24, bratři 20, sester 43, katechistů 52; žijících pokřtěných 10.192.

Shrneme-li výsledky misijní práce Společnosti Slova Božího za celou dobu jejího působení, musíme přiznat, že „ruka Páně byla s ní“, že jí žehнала bohatě. Toto požehnání Boží svolávaly na ní jistě dvě okolnosti. Předně úplné a naprosté odevzdání sebe pro cíle misijní se strany misionářů. Dále zajištění ustavičné modlitby za pracující misionáře. K tomu cíli založil P. Arnold Janssen vedle Společnosti Slova Božího a Kongregace Služebnic Ducha sv. ženskou kongregaci „Ustavičného klanění“, jež má za účel ve dne v noci před vystavenou velebnou Svátostí vyprošovati požehnání pracovníkům na vinici Páně, zvláště bratrské Společnosti a sesterské Kongregaci.

Dědictvím zanechal P. Janssen své Společnosti lásku k vědám přírodním. Tomuto odkazu zůstala Společnost věrnou. Ve všech domech evropských i mimoevropských věnuje se přírodním vědám velká péče. Všude najdeme sbírky přírodnin a musea, v učebných osnovách velký počet hodin pro vědy přírodní a odborníky na slovo vzaté ve fysice, v chemii, geologii, ale též etnologii, antropologii. Ko-

mu by nebyl znám periodický časopis vědecký „Athropos“, kolem něhož soustřeďují se všichni katoličtí pracovníci v jazykozpytu, ve vědě náboženské, v antropologii? Zakladatelem jeho je universitní profesor P. V. Schmidt S. V. D. ve Sv. Gabrieli, spolupracovníky P. V. Koppers S. V. D., náš krajan z Hlučínska P. Pavel Šebesta S. V. D. (ukončivší právě své badání u trpaslíků v zadní Indii) a jiní. Časopis ten vykonal notný kus práce pro uznání katolických zásad ve světě vědeckém.

Píší článek tento pro „Apoštolát“, pro časopis pracující o sjednocení rozkolníku s Římem a šířící myšlenku tu v lidu československém. Budiž mi proto na konci této informativní stati dovolena otázka: Mohl by nám snad ve Společnosti Slova Božího vyrůstí zdatný pracovník pro umí?

Doufám, že ano. Jisté je ve Společnosti dobrá vůle a ochota pracovati také v tomto směru, bude-li k práci té volána. Soudím tak z několika okolností. Předně jsou členové Společnosti — aspoň ve Sv. Gabrieli — s činností naší unionistickou dobře obeznámeni a přejí jí z té duše. Mnozí členové Společnosti studují obřad východní soukromně a velice cení jeho krásy. Ba jsem přesvědčen, že by se v dané chvíli Společnost ani na okamžik nerozpakovala utvořiti odbor s liturgií slovanskou, jak tomu nasvědčují slova ndp. P. generála, pronesená k jistému bohoslovcí — ukrajinskému uniátu: „Ať mi nezapomenete svůj obřad!“ A domy Společnosti na Slovensku budou jistě míti v první řadě úkol vychovávatí slovenské pracovníky pro dílo sjednocení. Společnost má konečně také znalost poměru v Rusku i na Balkáně. V Rusku z doby poválečné, na Balkáně z dob předválečných.

Jisté prokáže Společnost Slova Božího, že i na pudě vlastní naši vykoná práci celou pro Krista Pána a tím i pro dobro lidu, jež jí bude uložena a k níž bude volána. Kež jubilejní rok její přinese jí ve vlastní naši uznání, aby brzy klidně mohla pracovati na splnění záslady své: „Ať žije srdce Ježíšovo v srdcích lidských.“

Maria Panna ochránkyni Apoštolátu

M Smolova

Mhubný pramen síly, útěchy a radosti skýtá Apoštolátu úcta k Matce Boží, jejíž ochraně jej zvěčnělý zakladatel svěřil. Tato úcta, jež šíří libý dech poesie celým katolickým kultem a celým katolickým životem, dodává také Apoštolátu — způsobem snadno pochopitelným — zvláštního milého kouzla, dodává mu přitažlivosti.

Vždyť předmětem jejím jest Maria Panna, v níž ctíme vznešenou a mocnou, ale i neskonale milou a vlídnou ochránkyni. Každý člen této organizace vyzývá ji dle stanov denně o přimluvu, žádá za ochranu a ústy svých členů dává spolek najevo své smýšlení, jež je však zřejmé také z jeho podnikání a činnosti. Obě nám podává

jasné důkazy nadšené lásky Apoštolátu k Matce Boží a zase naopak — náklonností, ochrany a pomoci Mariiiny ve všech jeho pracech a počínáních. A sledujeme-li, lážeme-li se, co přimělo zakladatele zvoliti svému dílu tak vznešenou a mocnou ochránkyni, shledáváme trojí příčinu, jež nás členy takřka nutí, abychom si této ochrany vážili a Matku Boží vždy hojněji a vroucněji uctívali, příčinu:

a) věroučnou, b) dějinnou, c) osobní a sociální.

a) Věroučná. Maria je Matkou Ježíšovou, matkou našeho Pána. A čím je nám Ježíš? Každému katolíku tím nejdražším, vším... Katolík nesmí býti lhotejným k Matce svého Pána, tím méně člen Apoštolátu, který nesmí býti průměrným katolíkem, taky-katolíkem, ale věrným, nadšeným stoupencem a horlivým vyznavačem svého Pána, jeho učení a zásad a jenž musí také Marii ctíti vroucněji a okázaleji než jiní. Nutí jej k tomu již ten důvod, že uctívání Panny Marie skýtá mu příležitost osvědčiti se stoupencem a vyznavačem učení Ježíšova, podali důkaz úcty ke svému Pánu. Odvahy dodává mu ta okolnost, že může tak činiti bez obavy, protože úcta mariánská není žádným pobožnostkářstvím ani pověrou; má svůj základ a je odůvodněna katolickou věroukou a je tak stará jako křesťanství samo, jež jí budovalo od svého počátku.

Uctíváme Marii Pannu proto, že jest Matkou Boží. Kdo jí uctívá, vyznává zároveň svoji víru v Božství Kristovo. Kdo Krista uznává Synem Božím, věří též v Otce věčného Syna, věří i v Ducha svatého, jenž od Otce i Syna pochází.

Kdo ctí Marii, věří, že Syn Boží se stal člověkem: „Co se z tebe narodí, sloutí bude Synem Božím.“ Kdo ctí Marii, věří výroku Písma: „A nazveš jméno jeho Ježíš,“ věří v církev, hříchů odpuštění, život věčný: „Království jeho nebude konce.“ Kdo ctí Marii, vyznává tedy svoji celou katolickou víru.

Kdo ctí Marii, vzdává i Kristu nejvyšší poctu. Umělce ctíme zajisté všichni, ale ne tak pro jeho krásné ideje a plány, pro jeho nauku o umění, pro bohatství a nádheru barev, jež jsou jeho vlastnictvím, jako spíše pro jeho díla, malby, pro dívky, jež svými barvami vytváří. Nuže, Maria jest nejkrásnějším plodem naší epásky, je nejnádhernějším uměleckým dílem a zároveň největším divem, jež učinila milost a slovo Ježíšovo, ona, je živé evangelium Kristovo. Jak uctíme jejího tvůrce?

Mistra nemůžeme uctíti lépe, než když si vážíme jeho díla a ceníme je. Proto ani Kristu nelze vzdáti větší pocty, větší slávy než vážností, obdivem a úctou k jeho nejnádhernějšímu dílu, jež vytvořil, jeho největšímu divu, který učinil.

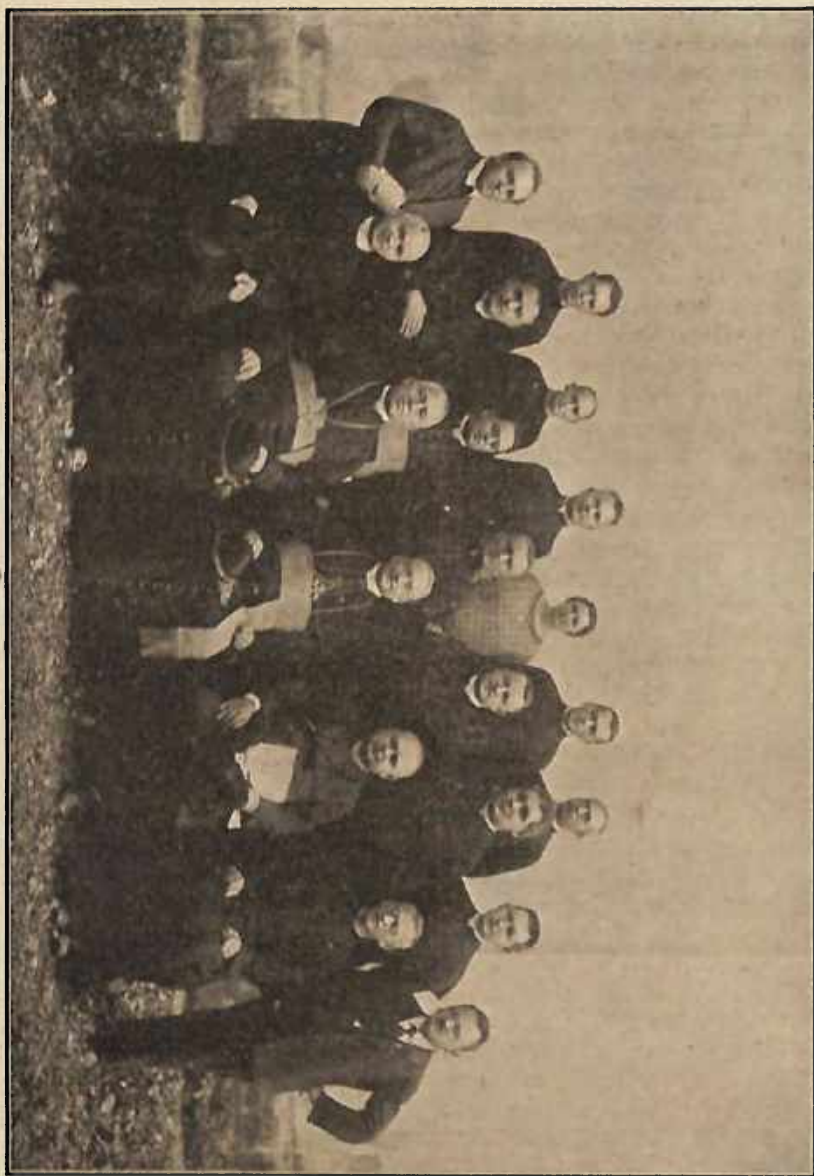
Proto platil tomuto dílu vpravdě božské krásy obdiv, nadšení a vroucí láska všeho křesťanství, jež uctívalo Matku Boží od svého počátku a v jehož dějinách nabyla úcta mariánská významu nesmírného. Proto křesťanství tuto úctu budovalo a vztýčilo jako nádherný dóm, hlásající všem věkům a pokolením velikost, moc

a slávu Mariinu a vzdorující všem bouřím a nenávisť, jež se
o jeho pevné základy ztroskotaly.

„Aj, od této chvíle blahoslavenou mne nazývají budou všichni

1 echiřtí pracovníci na unionistickém sjezde velehrad. s J. M. dr. Prečanem a nuntiem m. sgr. Marmagim.

„národové," pěla Maria Panna v blahém pocitu svého mateřství.
A neděla pravdu? Nepozvídají všechna pokolení země svých hlasů
k její chvále? Nezní všude tam, kde vysloveno jméno Božského

Syna, také jméno Matky jeho? A kde zvěstován triumf kříže, zda nebylo vzpomínáno i Marie Nepeskvrněné, Matky Spasitelovy? Jisté že anc. Vždyť celými dějinami církve nesou se svědectví Otců jak švitoření bílých holoubků, vznášejících se k oblakům, zvěstující čistotu a neperušenost, moc a slávu Mariinu. A k magnifikatu lidských rtů připojilo i umění své magnifikat.

S jeho první ozvěnou setkáváme se v katakombách, kde milé obrázky Matky Boží třeba rukou neumělou, barvami jednotvárnými na zdech prvních svatyní křesťanských nanášené, ozarovaly svým kouzlem temno hrobové a jejichž čarovná zář lila naději a s ní sílu a útěchu do srdcí pronásledovaných křesťanů. A sotva že uhasla zášť římských císařů a skončilo se prolévání krve křesťanské, pak se již láska ctitelu mariánských neskrývala s těmito obrazy, ale zdobila jimi nádherou hýřícími slavobrány křesťanských basilik. A pak zazářila před udivenými zraky lidstva Rafaelova Sixtina, Murillo jal se malovat svoji Imaculatu, Fiesoli svoji Madonu a lesk a milostnost jejich přímo strhovala tisíce duší křesťanských v oheň nadšení a lásky k Marii Panně.

A což křesťanská plastika a stavitelství, což básnictví, nepostavilo se i ono do služeb Matky Boží?

Kdo vyjmenuje všechny umělce, jejichž mistrné ruce vryly obrazy Marie Panny do dřeva a kamene? Kdo sečte mramorové oltáře k její oslavě zbudované? Kdo všechny basiliky a chrámy, jejímu jménu zasvěcené, z nichž jeden krásnější a nádhernější než druhý a z jejichž slov a barev, tónů a kamene jako by dnem i nocí znělo: Zdravas, Maria, milostí plná!

A kdo dovede sečíst všechny básníky, již kdy opěvovali Matku Boží svými nadšenými hymnami, všechny pěvce, již svoji lásku k ní vlili do svých melodií?

Nezdá se, že, co v duši lidskou v moll- a dur- vane, co srdcem lidským hýbá, ať již radostně či žalostně, vše že se povznáší, zní, pláče a zpívá v tisících modlitbách k té, jejíž vlídný úsměv jako paprsek sluneční ozařuje dobré i zlé a jež jako matka milosrdenství neodpírá svého smilování spravedlivým ani hříšníkům? —

Ale tak, jako láska křesťanství všech věků budovala dóm úcty mariánské, tak zase nenávisť satanova snažila se jím otrástit až do samých základů. Proč?

Maria tím, že se stala Matkou Boží, potřela hlavu ďáblu, zlomila jeho pých. Odtud nenávisť satanova nejen ke Kristu, ale i k jeho svaté Matce, odtud jeho útoky na úctu Mariinu. A co zmohly? Nic. Naopak, úcta k Marii byla jimi ještě více utvrzena. Co zmohl Nestorius? Chtěl snížit Matku Boží na pouhou matku lidskou, chtěl ji zbavit její důstojnosti, její koruny. Koncil v Efesu prohlásil však slavnostně Marii Pannu za Bohorodičku a tím upevnil nerozborný kvádr na dómě úcty mariánské. Nestorius zmizel a církev, jež uctívá Bohorodičku Boží, trvá dosud.

A co zmohli Ebionité, Dokéti, Gnostikové a Manicheové, co zmohli ostatní bludaři starého věku? Co zmohli Albigenští ve

středověku? Chtěli urvat církvi celou Francii, Španělsko a Itálii. Sotvaže však poslala Maria svého Dominika s růžencem v rukou, albigenští prehlí, a církev, jež dodnes Matku Boží uctívá modlitbou svatého růžence, žije dál. Marně zkoušeli svciji sílu také Viklef a Hus, reformace a Jansenisté. Jejich úsilí o zničení úcty mariánské ztroskotalo úplně. Nepodařilo se to ani racionalistům, nepodaří se ani nevěrcům a nevěřečkům našich dob. Nezmohou ničeho ani ve vlasti naší, kde přes všechny pokusy nevěry uchovala se úcta mariánská tak vroucí a tak něžná, ale zároveň tak nezlomná, že vždy pravdivějšími jeví se o ní slova Kosmákova: „Můj milý Bože, Ty jsi přece mocný! Na tisíce tovaryšů a učňů zlého ducha tupí, haní a podkopává svatou víru, ale co jest jim to platno? Zamot' mezi našim lidem píseň k Panně Marii a hned rozkvitne každé srdce láskou a radostí, která hledá hlasným zpěvem průchodu a mocná píseň valí se krajem jako moře lásky a díky a podvrací město nepřátel Božích, jako kdysi hlahol trub Jericho k zemi sklonil.“ (Kukátko II. Královna máje.)

Ano, úcta a láska k Marie Panně nedá se tak snadno ze srdcí našeho lidu vyrvat.

Dóm této úcty je budován solidně, na těchže pevných základech, na nichž stojí církev katolická. Je stavěn z kamene žulového, kterého ani hrůzy pekelné nezničí. Je budován z nejemnějšího, ale také nejpevnějšího materiálu, jenž svoji tvrdostí démant převyšuje, z oné svaté, nezlomné, smrti a hrob překonávající lásky, jakou děti ke své matce a matka ke svým dětem chová.

Je tedy úcta mariánská nejen nádherným, ale i nerozborným dómem, k jehož cimbuří pnuly se touhy křesťanů všech věků, za všech okolností, ve všech pochybnostech a bludech, ve všech bouřích a bojích. Pnuly se i touhy našeho národa, zmítaného tolika bouřemi a boji, zejména náboženskými. A Maria pomohla vždy.

Proto, jestliže dnes poznovu hrozí naší víře a tím i úctě mariánské boj, který svoji rafinovaností, určitostí svých cílů a semknutostí nepřátel předčí všechny dosavadní, je třeba, abychom zvláště my, členové Apoštolátu hledali útočiště u své Ochránkyně, abychom ji prosili o stálost u víře, o ochranu v boji a o konečné vítězství. Tohoto docílíme jenom její přimluvou, neboť jenom o ní ppraví a k ní volá církev: „Ty jediná jsi přemohla všechny bludy.“

Toť první důvod, pro který máme jako členové Apoštolátu svoji Ochránkyni vroucně ctíti. Je však ještě jiná příčina, jež nás oprávnňuje dovolávat se ochrany Matky Boží, a ta je:

b) Dě j i n n á. Úctu mariánskou donesli nám vlastně duchovní otcové Apoštolátu, svatý Cyril a Metoděj, kteří vynikali zvláštní láskou a důvěrou k Marii Panně. Doklady o jejich úctě k Marii Panně podávají nám dějiny. Je jich mnoho a nelze všech uvést; dostačí však, věnujeme-li pozornost aspoň některým z nich.

Všinněme si blíže legendy cyrilometodějských, jež pokládáme za důležitý pramen pro náš dějepis. Dočítáme se v nich, kterak svatý

* Viz Prameny dějin českých.

Metoděj pohnul knížete Bořivoje k tomu, že dal vystavěti v Praze chrám k počtě Matky Boží, jejíž ochraně svatí věrozvěstové předky naše odporučili. A k čemu nabádal jiné, to činil také sám. Když jej ustanovil papež Mikuláš I. arcibiskupem moravským, dal v sídelním místě svém Velehradě zbudovati hlavní chrám, který zasvětil Nanebevzetí Panny Marie. Jistě zřejmé doklady o úctě k Panně Marii. Kromě toho zachovaly se nám po svatých věrozvěstech ještě dvě jiné vzácné památky, jež svým časem staly se pro náš národ velmi významnými. Je to: milostný obraz Matky Boží ve Staré Boleslavi, tak zvané paladium země české, jež dle pověsti sám svatý Metoděj posvětil a svatě Ludmile k uctívání předal, a pak svatocyrilometodějská soška Matky Boží v Tuřanech, již předkové naši nazvali štítem víry katolické na Moravě. Obě tyto památky byly národu našemu, zejména v dobách bouří náboženských, ve století XVI. a XVII. velikou útěchou a záštitou, neboť právě tehdy počal si jich znova všimati a v důsledku toho rozkvělla u nás opět úcta k svatému Cyrilu a Metoději, a tím i láska k víře a národnosti. Přímluvou těchto světců a přičiněním družin mariánských, jež tak houževnatě pracovaly na záchraně dědictví cyrilometodějského, bylo docíleno, že národ náš zachoval si nejen víru, ale pravděpodobně i libou řeč českou.

Možno tedy směle říci, že úcta mariánská je přímým odkazem našich svatých Otců, a že celá jejich myšlenka — idea cyrilometodějská — s touto úctou těsně souvisí. Proto, jestliže Apoštolát, jenž byl založen za tím účelem, aby pokračoval v uskutečňování této myšlenky, vrcholící v touze po sjednocení, dle svých zásad postavil proti heslu: „Pryč od Říma“ heslo: „Zpět k Římu,“ pak je nezbytno, ano nutno, aby volal: „Zpět k Marii,“ to jest k její úctě. Proč? Protože právě v uctívání Panny Marie spočívá společný a spojující bod pro východ a západ, ježto všichni východní křesťané a mezi nimi největší a nejdůležitější část jejich, Rusové, vyznamenávají se velikou úctou a láskou k Rodičce Boží. Pravdu těchto slov potvrzují sami pravoslavní Rusové slovy svého pravoslavného kněze, O. Alexije Malceva, který napsal, že Rusko nedá se v uctívání Matky Boží předstihnouti žádnou zemí na světě. Dle téhož Malceva čítá se v Rusku na 235 zázračných obrazů mariánských.

A právě v této úctě jeví se jejich pevná víra s námi nejvíce společná. Úcta mariánská proniká celý náboženský život východních křesťanů a zjev tento nelze si vysvětliti jinak, leč tím, že Prozřetelnost sama přes všecka nebezpečí nevěry a všecky neblahé následky rozkolu zachovala u nich tento převládající poklad svaté víry jako základ, na němž spočívá naděje na konečné sjednocení.

Maria Panna hraje tedy v úloze sjednocení roli nesmírně důležitou, a je tedy jisto, že myšlenka cyrilometodějská je zároveň myšlenkou mariánskou.

To také dobře chápal její neúnavný šířitel, zakladatel Apošto-

látu, veliký Stojan, a odtud jeho úmysl, svěřit své dílo ochraně Panny Marie, kterou zveme Strážkyní víry a Matkou jednoty. Odtud jeho neúporná práce na rozšíření úcty mariánské ve vlasti naší, jeho bezměrná láska ke stánkům Mariiným, Hostýnu a Velehradu, o níž vypráví všecka krása a kouzlo těchto míst, jehož se jim přičiněním Stojanovým dostalo. A kdyby tak mohly o ní vyprávět ty němé klenby těchto svatyní, kdyby mohly o ní šumět lesy hostýnské a velehradské, jistě celé knihy by se daly sepsat o Stojanově veliké, ideální lásce k Matce Boží a jeho vroucím přání, aby tato láska v národě našem čím dále, tím více rozkvétala.

Ano, úcta mariánská v Apoštolátě je zároveň drahým odkazem samého jeho zakladatele a je proto žádoucí, ano nutno, abychom si toho odkazu vážili a Matku Boží vždy hojněji a vroucněji uctivali.

Leč, to by byly více méně ideální příčiny, jež nás mají k uctívání Marie Panny nadchnouti. Bylo by jistě prospěšným a cenným, kdybychom je pochopili, kdyby se úcta mariánská stala a zůstala naším ideálem, cennějším a prospěšnějším by však bylo, kdybychom ji osvědčili v praxi, a k tomu nás právě vybízí třetí příčina:

c) Osobní a sociální.

I. Jaký je náš program v Apoštolátě? Všecko obnoviti v Kristu. Mír a pokoj Kristův. Ale my víme, že tohoto pokoje docílíme jenom bojem. Bojem proti všemu nekřesťanskému — v nás i mimo nás, v němž musíme postupovat se vsí rozhodností. Žádný shnilý pokoj se svými vášněmi, nebo víře a mravností nebezpečnými proudy časovými. Jenom určitostí a rozhodností neochvějných vojnův Kristových bude vítězství věci Spasitelových v nás i mimo nás uskutečněno. V boji tom však potřebujeme ochrany. Je hrozný a vyhnout se mu nelze. Musí jej prodělávat mládí, kdy plameny vášní šlehají tak mocně a mnohou duší strávily docela. A následek? Zničené, při nejmenším aspoň zkalené štěstí mladého života a nepokoje, nešťastné stáří. Jak tomu zabránit, kde hledat ochrany? V uctívání nejsvětější a nejčistší všech tvorů, v uctívání Panny Marie. V jas a krásu jejích milých očí smí se mládí zahledět každé chvíle. Ona nikoho neodpuď, Marii možno milovat bez ustání... K Marii možno se blížit s jistotou, že, čím více ji kdo miluje, tím je lepším a mravnějším, tím čistším a stydlivějším a proto tím šťastnějším.

Ale nejen mládí prodělává tento boj, také stáří se svými nemocemi, svojí opuštěností a strastmi všeho druhu. Nepotřebuje i ono ochrany a lásky Matčiny? Jistě, že ano, a to dvojnásob.

Žádáme-li však této ochrany v boji životním, pak tím více potřebujeme jí v boji posledním, který je nejhroznější a na jehož vítězství závisí celá naše budoucnost.

Umíral kdysi lékař, který hrozně trpěl. Když utrpení dostoupilo vrcholu, vzhopil se nemocný a s napětím všech sil volal k okolostojícím: „Kdyby mé bolesti byly rozděleny 30 osobám, každá z nich by měla dosti.“ Ano, udeří jednou hodina hrozněji a

těžší všech cstatních, hodina posledního boje, kdy budeme hledat toho, kdo by nám podal pomocné ruky, kdo by nám skytl posily, kdo by nám v bolestech ulevil. A tu nám podá naše vítězná ochránkyně, již jako členové Apoštolátu denně vzýváme, k níž voláme: „Pros za nás hříšné, nyní i v hodinu smrti naší.“

II. Ale nejen osobně, i sociálně musíme bojovat. Také na tomto boji za vítězství věci Kristových musíme bráti podíl, to znamená, ve velké organizaci katolické církve, v rodině Boží na zemi, v království Božím proti království ďáblovu. Sjednocení a zorganizování bojují za církev katolíci státu sousedních, kde tyto organizace tak utěšeně postupují, sjednocení a zorganizování chtějí bojovat katolíci francouzští, italské, španělské, a proto je nutno, abychom i my sjednotili pod praporem Kristovým všecko to, co je u nás dosud organizováno proti Kristu. To je také náš úkol. Abychom jej však mohli řádně splnit, musíme se připravit — v našich školách — apoštolátních odborech, jejichž úkolem je, vychovávat takové nadšené organizátory a ohnivé bojovníky Kristovy, kteří potom otevřeně a nebojácně postaví se v celých masách na obranu víry a církve Kristovy. Ano, členové Apoštolátu musejí býti prvními, kteří si uvědomili, že vzduch mimo sakristii je zrovna takový pro nás, jak pro naše protivníky, kteří se svým přesvědčením nebudou skrývatí. Musejí býti prvními, kteří svým směrlým vystupováním na ochranu víry a církve, rázností při hájení svých nezadatelných práv, dobudou si respektu svých nepřátel. Je toho nezbytně třeba, vždyť našim nepřátelům právě takové smělé vystupování tak imponuje. Proto, ven se svojí barvou, se svým přesvědčením. Dáti mu průchodu a postavit se za ně v boj na tom velikém bojišti v organizaci katolické.

Těž v tomto boji dodá nám síly Ta, pod jejíž ochranou bojujeme. Je Ona hrozná jako šik vojenský spořádaný, před jehož mocí prchlo peklo, prchl satan. Budeme-li jí ctítí a vzývati, bude nás bránit jako své chráněnce a povede ke konečnému vítězství, vítězství myšlenky cyrilometodějské.

Apoštolát nemocných

Dle Ma. Červíka volně podává Mg. Restl S. J.

Povolání nemocného. — Apoštolát utrpení.

Bratře! Sestro! Popřej si trochu času a dovol mi s tebou si pohovořiti. Mám pro tebe něco. Jsi nemocen? Již dlouho a beznadějně nemocen? A máš veliké bolesti ve dne i bezesné noci? A mimo to jsi chud, nemáš nic. Jiní jdou k boháčům, ke šťastným tohoto světa o pomoc a podporu; já přicházím k vám žebrat, k vám chudíčkým, a čím chudší někdo jest a čím více trpí, tím raději a s tím větší důvěrou k němu přicházím — a

to, jak řečeno, žebrati. Cože? Žebrati? Ke mně? Ano, ale to ještě není všechno. Vy máte svými dary hojiti neštěstí o mnoho větší, než jest vaše, máte pomáhati obrovská díla tvořiti pro věčnost a máte se tím i sami státi bohatými, šťastnými a velikými. Nemáte k tomu chuti?! — Tu ležíš jako vtělená lidská bída, odkázán na pomoc jiných. Pokládáš se za neužitečného, ba i za přítěž okolí a chtěl bys tak rád. Ó, tak rád pracovati a jiným pomáhati, místo abys sobě dával pomáhati — a já se tě táži, zdali máš chuť k velikým činům? Ille, chci ti ukázati vznešené, svaté povolání, ve kterém můžeš vykonati nesmírně veliké věci pro Boha i pro své bratry a sestry. Toto povolání se jmenuje a p o š t o l á t.

Apoštolát. — Věčný Syn Boží opustil velebnost svého nebe, aby nám dobyl svobody, aby zničil říši pekelného knížete a zřídil království Boží. To byla veliká láska Boží. Ale ještě větší, ještě dojemnější láska zdá se mi býti v tom, že Kristus Pán se spokojil tím, že založil svou říši a zasloužil milosti, které jsou nutné k dokončení toho díla; že však vystavení a rozšíření svého království chtěl svěřiti nám chudým, slabým lidem. Vždyť věděl o onom smyslu pro vše vznešené a šlechtné, který sám vstúpil do srdce lidského, který táhne člověka vždy výš a výš a kterým člověk se povznáší daleko nad sebe. Jím dále a dále chce působiti, až najde ukojení jen u velikého, věčného Boha. A tomuto nejhlubšímu a nejvyššímu smyslu našeho srdce, této největší touze naší duše se přizpůsobil Pán náš a dal mu cíl, pole činnosti tak krásné, jakého jsme ani tušiti nemohli. Svůj vlastní cíl, své vlastní dílo, království Boží nám dává, abychom se přičinili všemi svými silami a dostavěli tuto říši Boží. Tak nám lidem nabídl své božské povolání, přinesl nám na tento svět nejkrásnější, nejvyšší a nejsvětější úkol životní: práci apoštolskou.

Tedy Bůh chce, abychom my lidé spolupracovali na jeho díle, abychom rozšiřovali jeho království na zemi a tak přivedli lidstvo k poslednímu cíli. Lidmi chceme spasiti lidské duše. Ano, řekneš: Pomocí kněží, řeholníků, misionářů! — Máš pravdu i nemáš; nemáš, jestli při tom vidíš v knězi něco jiného, než nástroj v rukou milosti. Taž se misionářů, oni to musí nejlépe věděti. A tu slyšíš jednohlasnou odpověď všech: „Bezmocné je naše slovo i největší horlivost a marná jest nejnamáhavější snaha, jestli nepůsobí milost Boží!“ Bůh to dává svým misionářům dosti často zakusiti. Nejkrásnější kázání vyzní bez účinku a nějaká nahodilá, snad i směšná maličkost činí divy v obracení duší. Ale ne, ne ta maličkost, nýbrž milost připojená k této maličкости; a Bůh obyčejně připojuje právě k maličkostem své milosti, aby nám jasně ukázal, že jen on rozhoduje a nikoli naše práce. Kdo je tedy skutečným misionářem? Kdo jest ten šťastlivec, pomocí jehož Bůh spasí duše lidské? Ten, kdo se stará o milost — svou modlitbou. Kristus Pán ovšem již získal jednou pro vždy poklad milostí na kříži, ale on chce — jak již řečeno — abychom mu pomáhali v jeho díle vykupitelském.

Proto my lidé musíme si takřka zasloužiti, vyprositi potřebné

milosti. Prostředkem k tomu jest modlitba. — Nyní ještě krůček a uvidíš, proč apoštolát je právě tvým povoláním.

Nejúčinnější modlitbou a proto také nejúčinnějším a nejúspěšnějším apoštolátem jest utrpení, snášené s pravým úmyslem. Divíš se tomu? Považ jen! Zdaž není utrpení pramenem, ze kterého nám plynou všechny milosti od té doby, co náš Spasitel přinášel za nás oběti v celém svém životě pozemském a trpěl, až pak na kříži za nás zemřel? Kříž Pána našeho — toť pramen všech milostí! V utrpení tedy spatřovala Božská Moudrost nejlepši výkupné za duše lidské. A ty máš toto výkupné, tyto peníze. Proč je vyhazuješ nadarmo? Spoj své trápení s utrpením svého Spasitele, osvoj si jeho smýšlení, trp i ty s touhou spasití duše lidské a tak se staneš apoštolem.

Chápeš nyní, jak jsi bohat ve své chudobě, jak záviděníhodný ve svých útrapách? Kdo může tak lehce jako ty stát se podobným našemu Spasiteli? Vždyť se jedná jen o úmysl. Kdo může tak snadno jako ty pomáhati hasiti žízeň Spasitele světa po duších, žízeň tak velikou, že mu na kříži vynutila bolestné: „Žizním!“? Kdo může jako ty vyplnití přání Otce nebeského a umožnití mu jednatí dle velikého milosrdenství jeho? Kdo může jako ty svým bližním zavřítí a zatarasití bránu pekelnou? Kdo může jako ty připravití duším cestu k nevýslovné slasti, k věčné blaženosti? Chápeš teď, jak mohlo apoštolské srdce svatého Pavla jásatí: „Raduji se v utrpení!“?

V Římě jest uvězněn, odsouzen k nečinnosti — on, jehož zár apoštolské horlivosti pudil přes moře, země a hory, aby celý svět získal Kristu. „Raduji se v utrpení,“ praví. Jak to? — On pochopil veliký, apoštolský význam utrpení a ví, že trpětí pro království Boží, jest býti apoštolem — a to apoštolem v plném slova smyslu. Proto žije také v Bohu svému svatému povolání a jest šťasten.

A nyní se tě táží: „Nechceš se také chopití práce? Nechceš se také ty státí apoštolem na svém bolestném lůžku?“ Ó, řekni: „Ano!“ Rozvaž si jenom, že svůj kříž musíš néstí tak nebo tak. Poneseš-li jej se zoufalou netrpělivostí, bude tě ještě více a krutěji tísnití a tlačití. Nikomu nepospěješ, ba uškodíš si již zde na zemi. A což teprve na věčnosti? Až se ti tam jednou oči otevrou, poznáš, co jsi zanedbal! — Ale poneseš-li kříž, který ti uložil dobrotivý Bůh — neřikám radostně a s nadšením tak jako svatý Pavel, nikoli — ale poneseš-li jej jenom trpělivě, s odevzdaností do nejsvětější vůle Boží, z lásky k Ježíši Kristu, s úmyslem spolupracovatí na království Božím, bude tvůj kříž sám sebou lehčí. Víš proč? Poněvadž toto velkodušné hrdinství vzbudí v tobě novou sílu, poněvadž tato veliká, celý svět objímající myšlenka apoštolátu zvětší tvé malé srděčko a rozšíří úzký rozhled tvé duše tím, že ti ukáže veliké a vznešené úkoly i cíle, takže ve svém utrpení již nebudeš vidětí jen hořkost, nýbrž hluboký význam a neocenitelný klenot.

Podívej se jednou správně na svůj stav, to jest, jak se ti jeví ve

světle svaté víry! Ležíš ovšem zde bez pomoci, nemocen — a přece můžeš v duchu viděti před sebou misionáře na kolenou, smíš slyšeti jejich úpěnlivé prosby, abys jim poskytl svým utrpením poklady milosti; neboť jen milost — oni to vědí, cítí a zakoušejí každého dne — jenom milost uděluje jejich námahám, starostem, pracím a snahám šťastný výsledek. Ano, slyš to, a nechať se ti to vždy ozývá v duši jako veliký účel tvého utrpení: Milost pro práce našich misionářů v království Božím, milost! Zde neuslyšíš nikdy „dost“; zde není vůbec konce.

A za těmito misionáři stojí jedna miliarda pohanů. Slyšíš jejich volání o pomoc? Někteří volají skutečně, hlasitě a důtklivě ve své dojemné a nás zahanbující vřele touze po pravdě a světle. Tam je žeň již dávno zralá, jen dělníci scházejí, to jest nedostává se milosti pro povolání misijní. Jiná část světa pohanského volá němě a mnohem dojemněji. Těm je přišerně blaze na široké cestě zkázy. Ale duševní jejich bída — ačkoliv to sami necítí — volá k nebi. Těmto nejchudším ještě milost Boží ještě mnohem potřebnější. Zde musí úplně znovu začítí; napřed rozorati tvrdou, kamenitou půdu. A pamatuj, že rádem Božím je kříž!

Vidíš, jak se pole tvé práce rozšiřuje? Tvé práce?! — Svatá Terezie prý získala svou modlitbou a obětmi více duší pro království Boží než svatý František Xaverský. I když toho nemůžeme sami zjistiti — základní myšlenka je správná: že totiž milost působí v daném řadě spásy a naše práce lidská jest jen nástrojem. Přemýšlej jen ve světle svaté víry, jak jedna jediná milost může vzrůstí jako lavína, jejíž účinek a moc je za kratičkou dobu nezměrná. Obětujes ze svého trápení — řekněme — jeden den, snad jen jednu hoňkou, těžkou hodinku trpělivě a ve spojení s Ukřižovaným a — Bůh ví, kde — ale v soudný den to uvidíme, snad někde v exerciciích — padne slovo o království Kristově. Tu účinkuje milost tebou zasloužená, uchvátí srdce šlechtného jinoha, před ním povstane náhle nadzemský, nezměrně vysoký ideál: apoštolát, práce v království Božím. Palčivá otázka povolání je rozřešena. Jako misionář pracuje pak a působí snad 30, 40 let, zachrání mnoho duší, pečuje o křesťanské rodiny, ve kterých se křesťanství dále udržuje a rozšiřuje se svým požehnáním. Snad nadchne slovem a dobrým příkladem i jiné ke vznešené službě Páně. A celá tato daleko široko rozvětvená síť milosti, která se ještě stále šíří — začala jedním slovem o království Božím, které pro milost tebou zaslouženou roznítilo srdce mladíkovo.

Až dosud jsem myslel na široký, daleký svět pohanů. Teď však chci kruh zúžití a poukázati na Rusko, kde Bůh v mimořádném čase také má mimořádné, zvláštní úmysly. Myslel jsi již někdy na naše bratry slovanské ve víře od nás odloučené? Což, kdyby Bůh učinil právě naše časy plné útrap a křížů, aby jim otevřely bránu otcovského domu a přivedly je zpět do lůna církve svaté? Snad určil Bůh i tvé trápení k nějakému velikému cíli, aby mohl vzbuditi nového apoštola slovanského, aby urychlil unii atd.

Považ! Na posvátném Velehradě se připravuje v Ústavu svatého Cyrila a Metoděje 70 chovanců pro práci mezi Slovy nesjednocenými. Uznáš, že jest třeba mnoho milostí tolika nadějným studentům, aby odolali svodům světa, aby se nezalekli obětí plného života řeholního a dospěli k cíli. Miluješ Velehrad, kolébku svaté víry, náš Bellem -- a což bys nemiloval těchto budoucích spolupracovníků Kristových? Ó, pamatuj na ně ve svém utrpení. Oběť je za ně, za celý mladičkův ústav, který jako zrnko hořčičné byl zasazen ve válečném roce 1916 a pomalu vzrůstá v mohutný strom, v jehož stínu kéž by zasedli i synové trpící Rusie! Kolik tu můžeš pomoci, vždyť Pán Bůh má jistě veliké a dalekosáhlé úmysly s tímto ústavem, pojmenovaným dle svatých věrozvěstů slovanských Cyrila a Metoděje.

Dalo by se ještě tolik říci o důležitých záležitostech království Božího; ani jsem ještě nenaznačil nejdůležitější: Syni kněžii Skutečné svatí, t. j. úplně nezislní, úplně s Bohem spojení a s ním sjednocení, jak je dovede a může darovati jen docela zvláštní milost Boží. A nyní dost o tom! — Táže se tě: Dovedeš zvláště tolikerého volání o pomoc? A jsi přece bohat a můžeš pomoci! Dovedeš zůstatí hluchým? Pojď se mnou tedy na Golgotu! Hle, Syn Boží na kříži! Celým tělem, každou žilkou to trhá, tak hrozná jsou muka. Podívej se tomu muži bolesti do tváře! Ponoř svůj pohled hluboko v umírající zrak Krista Pána; tam čti a uč se, jak drahá jest duše! Tam čti němou, ale toužebnou prosbu svého Boha: „Pomoz mi vykoupiti duše pro mebe!“ — Nyní uvažuj! Drahý náš Spasitel hyne na kříži žízni po duších. Jak ho to musí rmoutiti, jak ho to bolí, když se dívá do světa a vidí, že tolik milovaných a takovými bolestmi vykoupených duší se řítí do věčné záhuby, že marně prolévá za ně svou božskou krev a to jen proto, poněvadž lidé mu nechtějí pomáhati, poněvadž ho neprosí o jeho milost, poněvadž ve své bezmyslenkovitosti promarní moře bolesti a nouze i útrap — místo, aby je spojili s bolestmi Vykupitelovými a tím je proměnili ve veletok požehnání pro svět a v balsám na ránu Božského Srdce Vykupitelova.

Pomoz mi vykoupiti duše! To je prosba umírajícího Bohočlověka k nám lidem. Tu nezbyvá nic jiného, než padnouti na kolena, obejmouti z celého srdce kříž a děkovati, že my ubozí tvorové můžeme spolupůsobiti při životním vykupitelském díle Krista Pána. Ano, děkujeme z hloubi srdce svého, děkujeme skutkem — a skutkem tím je — apoštolát utrpení!

Různé zprávy

Papežský nuncius msgr. Marmaggi opustil Prahu. Je třeba, aby naši čtenáři měli jasný názor na události poslední doby u nás. Svatý Otec jest suverénem a proto má své vyslance u všech států. Takový vyslanec hájí zájmy svého suveréna a má zvláštní postavení v každém státě. My jsme ještě v diplomacii a ve společenském chování zaostali, proto u nás listy pokrokářské švalvy proti nunciovní častěji. Jinde by to nebylo možným. U nás však i reprezentanti státu, jako president a ministerský předseda přijali předsednictví při oslavách Husových. Je přece jisto, že u nás se nejedná o oslavu Husovu, nýbrž o štvání proti katolické církvi. Zde nepomůže ani svátkový zákon, že je to pamětní den pro zásluhy Husovy o národ. Skutečností byla, je a bude vždy taková, že Husa bude zneužíváno proti Římu a k odpadu. Na takové oslavy se s klidem svatá Stolicie nemůže dívat, to je samozřejmo. Poněvadž u nás jsou poměry příliš zamořené, muselo přijít ke konfliktu. Bylo třeba, aby biskupové celé republiky byli se ohradili proti takové oslavě Husově u vybití věští, by se takových oslav neúčastnili. To se nestalo, protože se ony kruhy asi domnívaly, že památného dne Husova nebude užito ke štvání proti církvi. Lidová strana, poněvadž svolila ke slavení památného dne, nemohla dalších důsledků provést než protestovali proti oběma reprezentantům státu, že na takové štvání oficiálně brali podíl. My máme základními zákony zaručenu svobodu svědomí a vyznání, proto nemůžeme trpět, aby nás někdo urážel slavením Husa, kterého naše církve ze spravedlivých důvodů musela odsoudit z kacířství. Poněvadž sami jsme se nemohli odhodlati pro různé poměry a okolnosti k různému gestu, učinila tak svatá Stolicie, která vidí dále, než mnozí zaslepení katolíci naši a proto odvolala svého zástupce od nás. Byl to veliký čin a my katolíci jsme svatě Stolicie za to vděční, že nám ukázala hranici, až po kterou můžeme jít v tolerování zuřití profrikatolického u nás. Jednou musíme být konec s protestantskou a německou historií u nás a my musíme být ušetřeni urážek spodiny našeho

národa, která se chytá Husa jen proto, aby svoji zvrhlou a korumpovanost zakryla. Lid katolický nabude brzy tak silného uvědomění, že také poslancům řekne, až jak daleko mohou jít s takovými nepřáteli katolicismu, jako jsou dnes v koalici. Když všechno u nás z národnostních ohledů zbaběle mlčelo, promluvila svatá Stolicie a my ji musíme být za to vděční. Jestli toto nás ze sna neprobudí, pak je konec s našim svérázným životem.

Výroční zpráva arcidiecésního odboru Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje v Praze. V prvním roce svého trvání rozvinul náš odbor požehnanou činnost. Dodnes utvořilo se v Praze pět místních skupin. Zakládajících členů získal odbor celkem 9, z nichž členský příspěvek hotové složil nejdůstojnější pan arcibiskup dr. Fr. Kordač, nejdůstojnější pan biskup dr. Ant. Podlaha a dr. Ferd. Josef Lobkowicz; v ročních pak lhůlách splácejí jej vdp. přeřít a metropolitní kanovník dr. K. Schuster a dr. Mořic Picha, metropolitní kanovník dr. J. Hanuš, vyšehradský kapitulní probošt dr. Frant. Zapletal a děkan msgr. Fr. Vaněček a universitní profesor dr. Josef Vajs. Odbor zde vděčně vzpomíná též darů 1000 Kč od Klubu duchovenstva, československé strany lidové v Praze, 500 Kč od Diecésní jednoty duchovenstva v Brně a 200 Kč od nejdůstojnějšího pana želivského opata, které na naši prosbu došly v prvních dobách největší tísni a umožnily realizaci nejnütnějších předpokladů praktické drobné práce unionistické u nás. Dalším radostným zjevem je fakt, že se za členy Apoštolátu a to z vlastního popudu přihlásili všichni čeští a 2 ukrajinští bohoslovci pražského arcibiskupského semináře. Dej Bůh, aby nám v nich dorostí uvědomění, nadšení a obětaví šířitelé unionistické myšlenky, jichž máme tolik zapotřebi. Akce zahájená k získání členů v řadách kleru i věřících, vykazuje uspokojivé výsledky. Zvláště pak za zmínku stojí skutečnost, že myšlenka apoštolátní nachází porozumění zejména ve středních vrstvách a v prostém lidu. Tak na příklad jedním z prvních činných členů s příspěvkem ročních 50 Kč

ihned složených a odběratelkou časopisu Apoštolát stala se chudá dělnice M. Zrnová z nábožensky zaměřené pražské periferie z Michle a hned také získala tam ještě jinou členku. Z těchto vrstev bývá také nejvíce účastníků na pravidelné měsíční apoštolátní pobožnosti u svatého kříže, jež je pěkně navštěvována. Nebo na příklad ze Sdružení katolické mládeže v Praze I. stalo se pět členů přispívajícími členy Apoštolátu a konají zásluhou propagační drobnou práci a cenné služby při spolku pobožnosti apoštolátní. Dr. Hronek zase jako předseda Cyrilometodějské ligy studujících je hybnou silou unionistické práce v luně této všeslovanské korporace. Podniky její v tomto roce, jako na příklad cyrilometodějský večer v Arnoštově koleji s krásnou přednáškou nejdůstojnějšího pana biskupa dra Podlahy a dvě neobyčejně informativní a obsažné přednášky Bělorusa IngC. Klimoviče o kulturně náboženských poměrech a o předpokladech zdaru unionistické práce na Bílé Rusi byly neobyčejně zdařilé. Uznání zaslouží též snaha posledních dvou redaktorů „Jitra“, rodem Moravanů, o šíření cyrilometodějské ideje tiskem v řadách středoškolského katolického studentstva. Jeden člen správního výboru arcidiecévního odboru stará se o řádný chod řeckoslovanských bohoslužeb pro sjednocené Rusy u svatého kříže a jiný zase o tolež pro Ukrajince u svatého Jana na Skalce. Vydání mravní i hmotná podpora olomuckého ústředí Apoštolátu hlavně s počátku pražské akci více než rok poskytována a z dřívějších zpráv dobře známa přes mnohá zklamání nebyla přinesena nadarmo, neboť, nemluvě o jiném, pomohla získati neocenitelné zkušenosti pro budoucnost. Mnoho starostí i výloh působí nám zdejší dočasná slovanská emigrace, která, dokončivši studia, ztratila nároky na naši státní a veřejnou podporu, a trpí nyní mnoho nezaměstnaností, ač by ráda vzala za vděk každou práci, úměrnou jejím silám. Že se mezi nimi mimo pšenici najde i koukol, nikdo se nebudě diviti, kdo ví; v jak bědných poměrech žijí. Jako loni, tak i letos dbal arcidiecévní odbor o důstojnou oslavu svatého Cyrila a Metoděje dne 5. července, o níž lze tvrditi, že se už v Praze vžila. Pomohl též emigraci

místním poměrům přiměřeně oslaviti ruské a ukrajinské vánoce i velikonoce. Vánoční liturgii u Rusů i u Ukrajinců přítomen byl nejdůstojnější pan nuncius a půlnoční liturgii ruské u svatého kříže nejdůstojnější pan biskup dr. Podlaha s msgrm Arattou a kanovníkem drem Hanušem. Na postupné doplňování vlastních bohoslužebných rouch a nádob u svatého kříže, na úhradu vydají na mimořádný nutný chrámový zpěv jak ruský, tak i rusinský, na elektrické světlo, olej, svíce, víno, prosfory, na čištění chrámu i rouch, na cestovné, na misijní cesty ukrajinského kněze, na charitativní účely pro slowan. emigraci (jídlo, byt, šatstvo, jízdné, zkušební taxy a pod.), vydal arcidiecévní odbor mimo příspěvky olomuckého ústředí z vlastních prostředků již několik tisíc těžce sebraných Kč; co pak nad to se nedostávalo, vyprosil svými zákroky na příslušných místech církevních i světských. Velice nám přišel vhod velikomyslný dar svatě Stolic, zaslavší na naši prosbu pro kostel svatého kříže kalich s příslušenstvím a mnohé bohoslužebné knihy. Velmi četné a většínou i účinné byly intervence odborů u centrálních úřadů a cizích zastupitelstvech ve věcech pasových i jiných. Zde vzácné služby dobré věci prokazoval hlavně obětavý a vždy k pomoci ochotný kanovník dr. Hanuš. Odbor na návrh nejdůstojnějšího pana předsedy svého biskupa dra Podlahy pořídil si též vlastní členské obrázky s reprodukcí Maxova týnského sousoší svatého Cyrila a Metoděje s modlitbou a stanovami. Hlavně u svatého kříže poměrně dosti už rozšířil cyrilometodějského tisku unionistického jak českého i jinojazyčného. Vzdávaje upřímně „Zaplat Pán Bůh“ všem, kteří mu zejména v prvních nejtěžších dobách podali pomocnou ruku, prosí odbor všechny české kněze a osvěcené laiky v pražské arcidiecési a i v ostatních českých diecésích (pokud tam není dosud vlastního diecévního odboru), aby, uznávajíc-li nesmírnou důležitost unionistických snah ve vzájemných stycích slovanských národů, šířili slovy i skutky apoštolátní myšlenky, aby též třeba s počátku sami přistupovali za členy Apoštolátu, zakládali jeho místní skupiny a společnou práci pomáhali raziti cestu spásné ideji cyrilometodějské. — Blíží informace

milerád sdělí Apoštolát svatého Cyrila a Metoděje, arcidiecéšní odbor v Praze I., Železná 539., II. p.

Knihovna časopisu Apoštolát svatého Cyrila a Metoděje. Myšlenky Apoštolátu musíme šířit všemi způsoby. V Ústředním výboru bylo osneseno, vydati knihu msgra Kalána „Pozdrav krajanům“, kterou budeme rozestlati našim krajanům na Volyn, do Rumunska, Bulharska, na Poryní, do Francie, atd. V krátké době budeme ji expedovati členům našeho časopisu, a doufáme, že si ji všichni ponechají, zabývajíc tím jistěji mohli darmo poslati ji našim krajanům po celém světě. Knížka má 7 archů menšího formátu a nebude drahou. Jest lidově psána, prolo se může hojně rozšířiti i mezi našim lidem. Odpočívá na ihoňské palčivé otázce náboženské dnešního dne.

Staré známky obdrželi jsme na účely misijní od msgra generálního superiora v. v. Honiga, z farního úřadu v Buddkově, od p. Geyera, administrátora „Nušince“ a od několika jiných soukromníků. Dvakrát jsme již větší zásilky odeslati do Belgie, nyní se připravuje třetí zásilka. Kdo má takové známky, může je poslati do naší administrace a my je odvedeme svému účelu. Dosavadním dárcům děkujeme jménem misionářů.

Apoštolátní shromáždění by se nyní měly konati po farnostech, aby ideje Apoštolátní vnikaly hlouběji do duší našich lidí. Kde by si přáli takové shromáždění konati, ať si pozvou sekretáře dra Hrachovského, který by měl odpoledne před požehnáním kázání o cilech apoštolátních, pak po litaniích by mohly býti modlitby za unii. Taková shromáždění městění se konati u Panny Marie Sněžné v Olomouci

Naše obrázky. Ukončujeme v tomto čísle velikou slavnost svěcení Stojanova posledními obrázky. Vidíme tisíce lidí moravského před Stojanovem, jak k němu mluví opět Zavoral a dr. Jantauš, a jak papežský nuncius msgr. Marmaggi žehná lid po ukončení unionistického sjezdu s balkonu Stojanova.

Nový zakládající člen Apoštolátu. Novým členem zakládajícím se stal senátor a děkan Krojher z Čech. Nejenom, že složil 1000 Kč, ale druhý listě korun dal Dědictví svatojanskému v Praze za knihy pro naše krajany na Volyni. Apoštolát děkuje srdečně dár-

ci za pochopení a uznání jeho činnosti mezi našimi krajany mimo říši. Kéz brzy má nového následovníka v zakládajícím členství.

Valná hromada Apoštolátu konala se ve středu, dne 29. července 1925 ve velkém sále arcibiskupské konsistoře v Olomouci, za předsednictví kanovníka J. Stavěla. Referát přinese v příštím čísle.

Výkazy. V tomto čísle nepřinášíme výkazů obvyklých. Příčinou toho jest dovolená administrátorky. V příštím čísle budou výkazy zahraničních misii, vnitřních i tisku.

Příští číslo, 10., vyjde počátkem října. Dnes vydáváme místo jednoho čísla, jak jsme slíbili, dvojčíslu, 8.—9. Nemohli jsme ani tak všechnu látku časopisu uvořit číselně.

Farní úřady, v nichž Apoštolát zaveden jest, prosíme, aby nám zaslali sbírky na zahraniční misie, pak vnitřní misie a katolický tisk. Počátkem září bude se konati čtvrtá sbírka v koncentrovaných spočích na katolické školy. Letos všechny sbírky velmi poklesly proti minulým rokům. Snad po žních bude obětavost větší. Kde ještě Apoštolát není zaveden, je nutno ho zavésti, abychom mohli krásnou statistiku předložiti do Říma o rozšíření Apoštolátu u nás.

Diecéšní Apoštolát konal svoji výborovou schůzi ve středu, dne 29. července 1925 v Olomouci v arcibiskupské konsistoři.

Slavnostní valná hromada Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje bude se letos konati na Velehradě v neděli, dne 16. srpna 1925. Slavností počnou již ve svátky v sobotu večer. V neděli se přečte jednatelská, pokladní zpráva, aby členstvo vědělo, co se všechno za rok vykonalo a kolik set tisíc se věnovalo na misijní a unionistické potřeby. Řečníkem bude veledůstojný pán P. Ferdinand Chýlek z Přerova. Vyzýváme své členy ze všech farností, kde Apoštolát jest zaveden, k hojně účasti na Velehradě.

Poutí do Říma by se měli hojně účastniti členové Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje, protože budou moci si prohlédnouti vatikánskou misijní výstavu, kde teprve si budou moci učiniti obraz o obrovské činnosti církve katolické a zahojí ještě větší láskou k našemu Apoštolátu, který se stává také spolkem celé církve katolické.

Unionistický zájezd do Lublaně

My, kteří jsme odchováni tradicí velehradských sjezdů unionistických, jež se snažila růzností odstraniti přítomnosti obou stran a jež přihlížela více k praktickému provedení unie, byli jsme překvapeni prohlášením dra Fr. Gri v e c e, že lublaňský sjezd je čistě vědecké shromáždění, projednávající otázky studia orientálního. Zde viděti hned, jak každý duch pracující vliskuje pečeť své osobitosti svému dílu. Zemřelý arcibiskup dr. Antonín Cyril S t o j a n, původce unionistických sjezdů velehradských, byl převážnou většinou své povahy a bytosti praktickým pracovníkem. Proto také všechny velehradské sjezdy unionistické měly tento ráz. Universitní profesor dr. František Gri v e c od počátku unionistických snah stál na půdě vědecké činnosti, proto také lublaňský sjezd byl vědeckým shromážděním interessantů pro studia orientální. Oba tyto směry jsou nutností, chceme-li na půdě unionistické dosáhnouti nějakých výsledků. Bez vědeckého poznání a objasnění sporných bodů není možno dosáhnouti trvalých praktických snah sjednocovacích.

Proto jsme se s radostí vydali na cestu. Z Olomouce vyjelo nás v sobotu, dne 11. července 1925 o 1.24 hod. po půlnoci rychlíkem šest. Pan arcibiskup dr. Leopold P r e č a n, msgr. Oldřich K a r l í k, šéfredaktor „Našince“ Ladislav Z a m y k a l, dr. M i c h a l s k ý z Prostějova, dr. V a š i c a a dr. H r a c h o v s k ý. Již v Břeclavi se náš počet rozmnožil, doplnil se ve Vídni a druhý den přijeli ještě tři, takže za Moravu přítomní byli: kanovník Jan S t a v ě l, msgr. R. K o z á k z Kroměříže, profesor Pavel K v a s n í č k a z Holešova, vdp. farář B a r t o š, katecheta B e r á n e k z Valašských Klobouk, P. Z o u h a r, kaplan z Uherského Ostrohu, P. L e p k a S. J. ze Svatého Hostýna, P. B o x a z Moravské Ostravy a katecheta M l č o c h z Uherského Hradiště. Ze Slovenska byli 4, z Čech rovněž 4 s profesorem P e c h u š k o u a P. K ř í k a v o u v čele. Z Československa nás bylo 25. Na nádraží očekával hosty i ve svém stáří vždy čilý biskup dr. J e g l i č. Slavnosti sjezdové začaly v neděli, dne 12. července. Na dómě svatého Mikuláše kázal dr. T o m a ž i č slovinšky, celebrol slavnou mši svatou biskup dr. N j a r a d i s velkou asistencí obřadem východním. Sbor chrámový velmi pěkně zpíval, řízen jsa dirigentem divadla. Po mši svatě zahájen byl sjezd v biskupském paláci, kde všechny přivítal biskup dr. J e g l i č.

Přečteno bylo papežské breve, jež pochvalně vyslovilo se o sjezdu velehradském a doporučovalo studium orientální theologie, aby

po větší znalosti také větší sblížení nastalo. Provedena pak volba předsednictva, v němž bylo všech devět přítomných biskupů. Řízení pak měl arcibiskup dr. P r e č a n, dr. N j a r a d i a dr. J e g l i č. Náš pan arcibiskup, osvědčiv se dokonale při řízení sjezdu velehradského, poděkoval vřele za poctu jemu volbou udělenou a vzpomněl zemřelých pracovníků unionistických, biskupa košického dra F i s c h e r a a dra S t e j s k a l a, univerzitního profesora z Prahy. Přečteny byly telegramy od arcibiskupa pražského dra K o r d a č e, biskupa K m e ř k a ze Slovenska, místopředsedy poslanecké sněmovny dra H r u b a n a, o d u k r a j i n s k é h o U n i o n u a celé řady biskupů, fakult a vynikajících osob. Za pravoslavné přítomní byli tři profesori theologické fakulty z Bělehradu se svým děkanem vřele a jeden ruský kněz, žijící v emigraci.

Pozdravy přednesli: P. D a m i á n za Bulharsko, d'Herbigny za papežský ústav Orientální v Římě, děkan fakulty bohoslovecké v Lublani, S. J. L e p k a za Velehrad, za papežský ústav, Stojanov a rád svůj, dr. Ž i v k o v i ě za fakultu záhřebskou. Slavnostní schůze pak byla skončena. Odpoledne bylo kázání o Apoštolátu, P. U č a k O. T., modlitba za unii se zpívanou litanii a akademie v hotelu Union, na níž vyřízena řada pozdravů; za nás promluvil krásně P. Fr. J e m e l k a z Valašského Meziříčí, za Čechy profesor P e c h u š k a, za Slováky Ž i ž k a, profesor z Nitry. Přítomní byli zástupce vlády, města, rektor university, velící generál, atd. Předneseny byly dvě oslavné řeči od dra R a n t a O. F. M. o sv. Cyrilu a Metoději, od dra G r i v c e o Vlad. Solovjevu, od Š. K u r a t o v a předneseny byly dvě básně Solovjevovy po rusku. Večer v Lidovém domě byla přednáška o sv. Cyrilu a Metoději s obrázky. Měl ji dr. S n o j.

Z náboženského života pak získali jsme těchto poznatku: biskupské a kapitulní domy nebývají velmi navštěvovány. Zde katedrála byla v neděli plná, ale také v obyčejné dny je návštěva veliká. K svatému přijímání přistupuje denně mnoho lidí, zpovídá se denně, je jasné viděti, že biskup dr. J e g l i č má na svém domě vzornou pastoraci. Slovinci také mají dostatek bohoslovců. Jinak je tomu u Chorvatů, tam je velký nedostatek kněží a bohoslovců od převratu. Jistě je zde vinna činnost Radičova na venkově. Účastníku byla třetina z Chorvatska. Celý podnik byl společnou prací Slovinců a Chorvatů, a arcibiskup dr. B a u e r ze Záhřebu také přispěl na krásné toto dílo. V pondělí odpoledne odvezl autem našeho pana arcibiskupa dra P r e č a n a k sobě do Záhřeba, aby mu tak oplatil návštěvu za jeho v Olomouci. Účastníků bylo kolem 300, o všechno bylo pěkně postaráno, i po strážce umístění, stravy, celebrování, atd.

V pondělí, dne 13. července o 9. hodině v sále Unionu zahájil opět pan arcibiskup dr. P r e č a n schůzi, na níž předneseny byly tři přednášky. Náš krajan, dr. S p á ě i l, S. J. z Říma, měl krásnou, jasnou, vědeckou přednášku o ú d e c h c í r k v e, kterou s filozofickou přesností pěkně rozdělil a vyměřil. Po něm dr. P. Michael

d'Herbigny S. J. z Říma přednesl hlubokou řeč O mystickém těle Kristově. D'Herbigny jest známý vědecký pracovník unionistický, který s drem Grivcem dávali celému sjezdování směr. Po něm přednesl dr. Grivec třetí přednášku o jednotě církve, kterou zakončil výzvou, že, blíže ke Kristu znamená, blíže k jednotě. Předseda arcibiskup dr. Prečan poděkoval všem řečníkům a vyslovil přání, aby dokonalo znalosti nauky byl postaven most ke sblížení obou církví, pak se rozloučil se sjezdem a poděkoval za čest mu předsednictvím prokázanou. Při obědě odpověděl na připítek biskupa Jegliče, vyznačením velké činnosti biskupovy s přáním, by mu Bůh dopřál ještě mnoho let života.

Odpoledne řídil schůzi biskup dr. Njaradi. Přednešeny byly dvě řeči: P. Štefan Sakač: Naučná osnova crkvenog jedinstva a dr. Jos. Debevec: Verske ideje v srbski poezii. Nato d'Herbigny a dr. Spáčil odpovídali na dotazy podané a podávali směrnice pro získání znalosti o východní teologii v katechismu i na vyšších studiích. V kostele byla adorace, při níž měl meditaci d'Herbigny s modlitbami za unii a svatě požehnání. Tak byl za velmi dobré nálady první pracovní den sjezdu zakončen.

V úterý, dne 14. července řídil jednání opět biskup dr. Njaradi. Přečten byl telegram krále Alexandra. Pak mluvil P. Raymundus Janin o dnešním stavu církví a ritů orientálních, P. Severinus Salaville o kultu Eucharistie u Východanů. Oba jsou z Cařihradu O. S. A. ab Assumptione. Ke konci dr. Jan Kalaj o ritu mše svaté řeckoslovenské. Mezitím přednesl důležité informace o stavu pravoslavné církve v Bulharsku P. Damianus. Při obědě arcibiskup z Bělehradu pronesl srdečnou zdravici na arcibiskupa Bonaventura Jegliče, který měl svátek toho dne. Po obědě zazpívalo se Živio staříckému faráři od Triglavu, který slavil 80. narozeniny. „Slovenec“ přinesl o něm zprávu. Zpěváky živíia byli jako všude jinde jen Čechoslováci. Odpoledne přednesl chorvatský biskup dr. Njaradi referát: Eucharistija i crkveno jedinstvo — a P. dr. Rochus Rogošič O. F. M. — Sadašnje stanje istočne cirkve. — Po těchto dvou přednáškách, při nichž bylo přítomno i obecnostvo, nastalo pokračování latinského jednání. Msgr. Karel Margottí přednesl velmi důkladný referát o vztahu mezi kódexem církvevního práva a disciplínou východní církve. Po něm dokončil svůj ranní referát P. Janin, asumpcionista. Pak podával P. Severinus Salaville O. S. A. ab Assumptione z Cařihradu náměty, jak upravití studium orientální teologie vzhledem na vydávání knih, vědeckých časopisů. K tomu podal několik praktických pokynů d'Herbigny, hlavně aby se také v denním tisku upozorňovalo na vědecká díla a časopisy. Po skončených přednáškách navštívili jsme slovinský Stojanov. Jesuité vedle svého kostela u svatého Josefa, který jest vybudován

novým slohem místním stavitelem, který také opravuje náš hrad na Hradčanech, staví exerciční dům pro 30 osob. Je to budova třípatrová, pěkně slohově vypravená. Místnosti jsou o něco větší než na Stojanově, nábytek jednoduchý dle návrhu pana stavitele. Na budově mají 800.000 dinárů dluhu. Otevřen bude dům na svátek svatého Ignáce, posvětil ho biskup dr. Jeglič.

Po večeři měla být přednáška o svatě Rusi dra Grivce se světelnými obrazy. Návštěva byla velmi pěkná, ale elektrika nechtěla sloužit. Proto zatím, co se konaly pokusy se zavedením proudu do přístroje, stařícký farář od Triglavu hrál na piano národní písně a četné obecnostvo zpívalo, takže jsme měli možnost poslechnouti krásné národní písně slovinské. Když proud byl zaveden, přednesl dr. Grivec svoji přednášku s krásnými světelnými obrazy.

Ve středu, dne 15. července nebyla již tak četná návštěva jako ve dnech předcházejících. Předneseny byly referáty, týkající se života řeholního u mnichů východních i slovenských.

První přednášku měl P. M. Viler S. J. z Říma na téma Ideální obraz mnišstva a kněžstva řeckého Východu do IX. století. Po něm P. Don Placidus de Meester O. S. B. promluvil o disciplině mnišské po IX. století u Řeků i Slovanů. V přestávce se fotografovalo. Odchylně od Velehradu nebyli všichni účastníci fotografováni najednou, nýbrž nejprve biskupové přítomní, pak přednášeči s papežským orientálním ústavem, potom Chorvatí, Slovinci a konečně všichni ostatní národové přítomní. Na této podobizně jest naše četa největší. Pak přednesl ještě odpoledne P. Ivan Višoševič O. S. Basilií M. svůj referát o dnešní disciplině mnichů katolických řecko-slovenského rítu. Při obědě pronesl biskup dr. Jeglič zdravici na přítomné biskupy, řečníky a přítomné pravoslavné, jimž všem poděkoval za dalekou cestu a učené přednášky.

Odpoledne za předsednictví kanovníka Merchata mluvil slovinsky dr. Snoj o organizaci Apoštolátu mezi Slovinci, dr. Jan Oberšk chorvatsky o Apoštolátě v Chorvatsku, msgr. Rafael Kozák slovinsky o pracích Apoštolátu Ústředního na Moravě, profesor Pechuška z Prahy chorvatsky o apoštolátním odboru pražském a jeho činnosti, dr. Grivec doplnil tyto zprávy a P. Višoševič vidí z toho, že idea cyrilometodějská všude roste a cesta k unii se pomalu připravuje. V latinském sezení navrhl biskup dr. Njara di telegram arcibiskupovi dru Ondřeji Šeptickému, což s velkým aplausem přijato. Nato dokončil svůj ranní referát P. de Meester a odpověděl na dotaz, jakož i P. Viler S. J. Ke konci se ještě přihlásil o slovo d'Herbigny, který se rozhovořil o významu koncilu nicejského a o úmyslech svatého Otce při této letošní slavnosti. Nato biskup dr. Njara di, který po odjezdu arcibiskupa dra Prečana stále sjezdu předsedal, poděkoval především Bohu za milosti udělené,

pak požádal d'Herbignyho, aby tlumočil svatému Otci náš dik za breve a ujistil ho naší poslušností a láskou. Vřelý dik vyslovil profesorům Orientálního institutu v Římě, který vlastně vedl celý kongres, všem přítomným biskupům, profesorům a účastníkům, biskupu dru Jegličovi a pořadatelstvu. Nato d'Herbigny jménem sjezdu poděkoval jemu za obezřetné řízení sjezdu. Tím sjezd v Unionu byl ukončen. V katedrále pak bylo kázání biskupa dra Jegliče, Te Deum a svaté požehnání.

Člověk se opravdu musí diviti čilosti biskupa dra Jegliče, který ve věku 70 let tak ohnivě a nadšeně ještě káže. Ovšem, katedrála jeho byla plná věřících. Kázal o významu koncilu nicejského. Podívovali jsme se krásným zpívaným litaniím, které lid střídavě s kněžími zpíval s krásnými vločkami. Jelikož od soboty do středy večera byl čas tak vyměřen a vyplněn, že člověk musil pro brevif čas zrovna ukrádati, rozhodli jsme se, že v Lublani den ještě zůstaneme a podíváme se na Bled a pak si prohlédneme dilo salesiánů.

O mnohých věcech, zvláště o obsahu jednotlivých řečí přineseme v dalších číslech menší zprávy. Jaký máme dojem a jak daleko jsme od unie? Jistě důležitými jsou sjezdy unionistické velehradské dle tradice dra Stojana.

Snad důležitější jsou sjezdy vědecké pro získání chutí ke studiu orientální theologie, která se opravdu nezná dokonale. Ale tu by bylo třeba, aby také orthodoxní východ jevil zájem o poznání theologie západní. Toho zájmu ještě neviděti. Proto touto cestou by svatý Otec nynější oné unie nedočkal, ač prohlásil, že za něho ještě mohla by se unie provésti. Kdyby unie měla býti zavedena, pak přirozeně do toho bude mluvit vláda dotyčných zemí. Proto, dokud bolševici budou Rusku vládnouti, není žádného pomýšlení na unii. Hierarchie ruská jest apatická nebo nepřátelská a lid je negramotný.

Unie aspoň s částí Slovanstva by se dala uskutečnit, kdyby emigrace ukrajinská uskutečnila své plány. Stoupenci Velkoruska nepřejí snahám ukrajinským, ale chtějí dnes Slovany sjednotiti v jeden veliký stát bez diktatury, jest ilusí. Bezpráví, kterého se Velkorusko dopustilo proti Ukrajincům a Polákům, to se nedá přehlížeti. Národové se osamostatňují, a bude-li demokratismus kráčet dále na východ, tedy sny o Velkém Rusku zůstanou jen sny. Kdo věří v obnovení velkého Ruska, musel by také věřiti v obnovení Rakousko-Uherska. Není vina staré naší monarchie větší vůči svým bývalým národům než vina Ruska vůči tolika porobeným národům i slovanským. Unionismus není jen věcí svaté Stolice, učenců a kněžstva, nýbrž je také věcí státníků, kteří musejí míti správný názor na unii a s dohodou svaté Stolice musí v tom směru pracovati. Jen takto pochopené a podporované snahy unionistické mohou se brzy dodělati výsledků. Ovšem, milost Boží může také jinými cestami jíti, po lidsku však souzeno, posavadní sjezdy mínulé a v tom duchu i budoucí vedené, nebudou míti tak rychlého

výsledku, jak by s mnozí horlitéle přáli. Pracovatí se musí všemi směry až do plností času, jehož příchod zná jen Buh.

Ve čtvrtek ráno měli jsme ještě poradu za předsednictví kanovníka S t a v ě l a o Apoštolátě v Aloisianum. Mezi mnohými důležitými náměty hlavním bylo vybudování centrálního sekretariátu pro celý svět v Olomouci. Pak si prohlédli dílo salesiánské kanovník S t a v ě l, msgr. K o z á k, P. J e m e l k a a dr. H r a c h o v s k ý a v poledne odjeli někteří na Bled, odpočinouti si po stále napjaté pozornosti, když se mluvilo všemi jazyky. Z osobního styku nabyli jsme velmi mnoho důležitých informací, takže zájezd unionistický do Lublaně přinese velmi mnoho dobrého v unionismu i v šíření Apoštolátu.

Jáhen Petr Arteměv

J. Vašica

V prvním čísle letošního ročníku „Échos d'Orient“ (1925, str. 5—13), vyšla zajímavá stat o jáhnu Petru Arteměvovi, který zemřel pro katolickou víru na Rusi koncem XVII. století. Asumpcionista P. Marlin Jugie, známý u nás též z prvních velehradských sjezdů, posbíral kusé a leckde nejasné zprávy u ruských dějepisců a pokusil se nastíniti, co možná pravdivý obraz záhadné osobnosti, jejíž podrobnější osudy budou muset býti zjištěny teprve pečlivým prozkoumáním archivu. V době, kdy na Rus jen velmi nesnadno pronikala i nejmenší zvěst o římské církvi, stal se Petr Arteměv, podivným řízením Prozřetelnosti Boží, katolíkem a za své přesvědčení byl v žaláři umořen. Již z toho, co dnes o něm víme, zdá se nemožno, vykládati jeho obrácení jako následek výstřední přecitlivělosti nebo jakýsi druh náboženského šílenství, jak to činili někteří pravoslavní spisovatelé. Zdroj síly, nepochopitelný jeho nepřátelům, vyvěral z plností Kristovy pravdy, která jej uschopnila k největším obětem. Podám stručně pohnuté děje jeho života podle zmíněného článku P. Jugie.

Petr Arteměv narodil se okolo roku 1665 v Suzdali, malém městečku severovýchodně od Moskvy, v gubernii vladimírské. Jeho otec byl tam pravoslavným knězem. O mládí Petrově nevíme nic. Když mu bylo asi dvacet let, byl přijat na vyšší slovansko-řeckolatinskou školu v Moskvě, založenou roku 1685 od dvou bratří Lichudů, Joanikia a Sofronia, řeckých mnichů, kteří byli povoláni do Moskvy, aby řídili theologická studia. V roce 1688 staršího z nich, Joanikia, vyslala ruská vláda do Benátek, aby ujednal se slavnou republikou benátskou tajný spolek na obranu proti Turkům. Za průvodce byl mu přidělen Petr Arteměv; patrně vynikal nad ostatní žáky a upozornil na sebe svými schopnostmi.

Tak se mladý pravoslavný theolog ocitl v prostředí docela odlišném od přítmi tehdejšího moskevského carství. Pobyt jeho v městě svatého Marka, kde západní, katolická kultura zářila ve svém nejkrásnější lesku, trval celá tři leta. Co vše se za ten čas odehrálo v duši ruského studenta, o tom víme jen velmi málo z pramenů. Jeho vrozená touha po vědění dostala tu však mocné vzpruhy. Když se jednou ptal katolických profesorů, v čem římská církev předčí nad řeckou, bylo mu řečeno: „V ničem. Jsou si rovny. Rozdíl jest jen v tom, že v římské církvi jsou lidé vzdělanější.“ Proto Petr vyhledával ještě horlivěji styk s katolickými učiteli a studoval katolické knihy. Zvlášt mocně naň působily spisy asketické a mystické. Vážnost jeho dřívějších učitelů valně poklesla. Pozoroval, kterak Joanikij sám si tuze nedůvěřuje. Milost Boží dovršila v něm převrat, jež způsobilo seznání katolické církve. Anž Joanikij co tušil, stal se jeho průvodce tajně katolíkem.

Koncem roku 1691 vrátili se oba přes Vídeň, Olomouc a Ukrajinu do Moskvy. Brzy po svém příchodu vysvětil patriarcha Adrián (1690—1700) Petra na jáhna a přidělil jej ke chrámu svatého Adriána a Natalie v Petropavlovsku, nedaleko Moskvy. Není pochyby o tom, že Arteměv předvídal již v Benátkách, co ho čeká, až se vrátí domů, a že se radil se svými katolickými učiteli, jak si počínati na Rusi. Přijal-li tudíž svěcení z rukou pravoslavného hierarchy, možno předpokládati, že tak učinil s jejími vědomími. Tolik jest jisto, že Petr i jako jáhen zůstal ve spojení s katolickými kněžskými v Moskvě a že k nim docházel ke zpovědi a svatému přijímání. Byl také vítaným hostem u stavitelů kostela v Pokrovce, Gurjeva a Sverčkova, kteří by byli rádi prosadili, aby jeho otec byl přeložen ze Suzdalu do Moskvy a ustanoven duchovním správcem v Pokrovce.

Petr Arteměv nechtěl zůstat jen skrytým vyznavačem a dával svému katolickému přesvědčení průchod i ve chrámě při bohoslužbách. Jeho farář viděl se konečně nucena zakročiti. Roku 1697 podal první stížnost k patriarchovi. Uváděl tam, že jáhen Petr čtává po evangeliu řeči, v nichž se chváli polská a litevská víra; s kazatelny modlí se Otčenáš po způsobu římském, kleká na kolena, přidává latinské modlitby; nosí na sobě relikviář s částičkou svatého kříže a s obrazkem svatého Antonína Paduánského, kacíře; vyznává, že Duch svatý pochází též ze Syna; o soboru neboli církevním sněmu říkává, že je to zabor, ohrada, kterou překročil; patriarchy přezývá potěrjaky (potěrjať = ztratíť) ježto ztratili pravou víru; ujímá se raskolníků a ostře kárá bojary a soudce, že je týrají krutými mukami, nahrazující evangelium a apoštolské listy meťlami a knutou.

To byly věci neslychané na Rusi. Patriarcha, neduživý, hrozící se hlučných afér, zprvu si toho ani příliš nevšímal. Teprve když příštího roku (1698) přišla nová žaloba od faráře petropavlovského, upozorňující, že Arteměv šíří s úspěchem katolictví mezi pravoslavným lidem, rozhodl se patriarcha povolati nepokojného jáhna

do Moskvy. V květnu Arteměv odeslán do kláštera Novospas-
ského a archimandrita Isaij měl mu napravit hlavu. Petr jako
odpověď na svá obvinění sepsal pro patriarchu obšírný spis, kde
vyličil svůj pobyt v cizině i své obrácení na víru katolickou. Bo-
hužel, zachovaly se nám z něho jen některé úryvky. Snadno si
představíme úžas a pohoršení patriarchy a ostatních církevníků
v Moskvě, když seznali, že Arteměv se hlásí ke všem těm naukám
katolickým, jež oni pokládali za bludy. Zejména bouřil proti němu
mnich Jelthymij, vybízející patriarchu, aby učinil rázem přítrž la-
tinské propagandě, která ohrožuje pravoslaví. A tak patriarcha
svolal v červnu 1698 do Moskvy synodu, jež měla celou věc vy-
šetřit a rozhodnouti. Výsledek byl ten, že Arteměv odsouzen k de-
gradaci a k uvěznění ve Vjažeském klášteře v Cholmogorách, mě-
stečku, ležícím v nehostinném kraji daleko na severu. Klášter byl
zároveň sídlem arcibiskupa Athanasia. Arcibiskup se marně po-
koušel zviklati jáhna v jeho přesvědčení. Arteměv tak účinně od-
rážel jeho domluvy, že ve své zprávě patriarchovi arcibiskup při-
znává: „Celý Babylon by ho nevybělil. Ano, my sami jen ztěží, za
Božského přispění, vybavili jsme se z jeho osidel.“ Co všechno musel
vytrpět v těsném žaláři cholmogorském, zůstane snad navždy
skryto. Zachovaly se jen důkazy jeho zbožnosti a něžné úcty k Bož-
skému Spasiteli, k Neposkvrněné Panně, svatému Janu Křtiteli,
svatému Josefu, svatému Joachimovi a Anně. Ve chvílích roznícení
skládal své modlitby ve verše a vedlabával je do dřeva oken.
Odtud byly po jeho smrti opsány.

Když arcibiskup Athanasij viděl, že s jáhnem nic nespraví, hle-
děl se ho zbavit. Snad se mu též protivilo mučiti jej a přihlížeti
k jeho pozvolnému umírání. Proto jej odeslal v září roku 1699 do
kláštera soloveckého, poblíž Archangelska, patřícího pod jeho
pravomoc, a nařídil mnichům, aby jej uvrhli do tmavého vězení
„na smrt“, to jest, aby tam zemřel. Petr Arteměv psal v solovecké
temnici spisy pro arcibiskupa, ale ty nespátřily denního světla.
Tělesná i duševní muka záhy strávila jeho mladistvé síly. Zemřel
30. března roku 1700, do posledního dechu zůstávaje věren kato-
lické víře. Krátce, než skončil, přijal rozhřešení od pravoslavného
mnicha. Pravoslavní spisovatelé v tom mylně vidí důkaz jeho „lí-
tosti“. Umrající jáhen použil tu jen svého práva, které církev pro-
půjčuje každému, že v okamžiku smrti může se dáti rozhřešiti od
kteréhokoli platně vysvěceného kněze, i kdyby to byl odpadlík
a vyobcován. Arcibiskup Athanasij, podáváje patriarchovi zprávu
o jeho smrti, nezmiňuje se ani slůvkem o tom, že by se byl od-
přisáhl katolictví.

V Dvinské kronice zachovala se krátká zvěst o pobytu Petra
Arteměva v soloveckém samostanu. Čte se tam o něm, kterak byl
přesvědčen, že se církev ruská jednoho dne spojí s církví říms-
skou. Co se tehdy mohlo zdáti toliko blouzněním snílka, jeví se
dnes po strašlivých pohromách, které nemohl předvídati tento
vrstevník Petra Velikého, nejnaléhavější otázkou, na jejímž zodpo-

vědění závisí budoucnost ruské církve i ruského národa. Jáhen Petr Arteměv jest jedním z těch mnohých Rusů, kteří, poznavše katolickou pravdu, přijali ji mužně a dovedli za ni trpěti. Jejich zásluhy, jejich příklad, jejich modlitby v nebesích povcdou ostatní, méně statečné, váhající, bázlivé na cestě k jednotě Kristově, a tím ke spáse,

---

Do Svaté země

Msr. Rudol. Zháníl

Iskandarich.

Naše zastávka v Iskandarich — jak nyní Turci a Arabové město Alexandrii jmenují — byla nedobrovolnou. Dle původního plánu chtěli jsme hned po přistání odejeti vlakem do Palestiny. Parolod však zpozdlila se následkem mlh asi o 1 hod., proto nedostihli jsme již rychlíku, který přes průliv Suezský jede do Jerusalema. Poněvadž pouští arabsko-syrskou jezdí denně jen jeden jediný rychlík, bylo nám v Alexandrii nocovati. Působilo nám to nemalou nesnázi. Ale na štěstí ctihodné sestry sv. Karla Boromejského, které v Alexandrii mají chorobinec pro staré lidi, poradily nám hotel, kde jsme mohli všichni přespáti.

Navštívili jsme v Alexandrii především český konsulát, který tenkrát byl v Rue Pereira, čís. 8. Od té doby, pokud nám bylo při návratu z Palestiny sděleno, odstěhoval se konsulát opět jinam. Pan konsul byl tak laskav, že ponechal nám naše zavazadla na konsulátě a slíbil ochotně, že dá je druhého dne dopravití kavasem na nádraží našeho odjezdu.

Nedaleko našeho konsulátu na ulici zvané Rue Soltan Hussein, čís. 9, jsou sestry svatého Karla Boromejského; představená jejich, ač dům náleží, tuším, do provincie německo-slezské, je odněkud z našich zemí, neboť mluví zcela plynně česky. Adresa jejich jest: Asyle des Vieillards des Soeurs de St. Charles Borr., Alexandria, Rue Soltan Hussein, Nr. 9. Mají ve svém domě, který je na hlavní ulici, pěknou kapli domácí. Sestry litovaly, že nemohly nám ve svém domě popřáti pohostinství; nejsou na to zařízení, jak je to v jiných jejich stanicích v Orientě.

K večeru zavedl nás československý kavas do hotelu New-Karlton, Rue Tewfik. Tam nás totiž doporučily ctihodné sestry. Hotel je zařízen po arabsku, ale jenom k obývání. Nám výjimkou přichystalí také večeri. Při ní obsluhovalí nás dva Egyptané. Měli dlouhé bílé taláry až na zemí, že nebylo viděti vůbec kalhot. Kolem pasu měli pěkný červený pás. Na hlavě nosili i v jídelně červený, vysoký tvrdý fez s černým střapcem. Obsluhovalí nás velmi bystře a čile, právě tak, jako naši evropští sklepníci. Pa-

matují se, že nebylo v Alexandrii právě lacino. Ale nejdražší bylo víno, jehož láhev ani ne litrová stála až 35 piastrů, to jest asi 55 Kč.

V úterý, dne 29. dubna 1924 vstali jsme časně ráno, abychom alespoň něco z Alexandrie viděli. Bylo ráno 7 hodin, když jsme vyšli na ulici. Viděli jsme mnoho dětí, jak s kabelami a knihami jdou do školy, zrovna jak u nás. Prohlížely si ovšem zvědavě nás cizince. Nedaleko hotelu je hlavní náměstí, zvané Place Méhémet Ali; uprostřed stojí jezdecká socha tohoto sultána. Tam viděli jsme rozkošné palmy, sady se stromy, květinami, křovinami jižními; zvláště libily se nám fialové hroznové květy jakéhosi u nás neznámého stromu akátového, snad byla to Acacia nilotica. Velmi pěkně se vyjímal podlouhlý sad, porostlý čerstvým, zeleným pažitkem s několika alejemi mohutných vějířovitých palm, který táhnul se k moři, jež na jeho konci velmi se vlnilo sytou, zelenavomodrou barvou. — — —

Všude, kudy jsme šli, nabízeli nám egyptští hoši svoje služby, že nám vycídí boty. Ale bylo to tak těžko, když neměli jsme drobných. Dostali jsme sice v Trestu již jednu egyptskou libru, ale v obchodech neměli drobných. Když jsem vstoupil na příklad do jedné „Pharmacie“, abych si koupil vaselíny, ukázal mi ji prodáváč; když však jsem chtěl platit egyptskou librou, pokrčil raměma, že nemá drobných. — — —

U sloupu Pompejova.

V úterý, dne 29. dubna 1924.

Alespoň jednu starožitnost Alexandrie shlédli jsme zevrubněji, totiž Pompejův sloup. Je to jediný památník, který ušel zubu a zlebě časův i lidí. Stojí na jihu města, jako jediný zbylý Mohykán dávno zašlé nádhery a slavných dob. Kolem dokola jsou sady a staré vykopávky. Vše je obehnáno zdí; je tu zvláštní vrátný, který prodává vstupenky.

Sloup Pompejův stojí na mírném pahorku, povstalém asi z rumu budov, jež tu stály před věky. Vystupujeme k němu po schodech, míjíce různé keře, rostliny a květiny rázu tropického. Mohutný tento sloup je z červené žuly assuánské, má nahoře korintskou hlavici, dole široký podstavec; od země až nahoru měří 32 metry, sloup sám je přes 2 metry tlustý. Sloup ten byl postaven sem ve III. století po Kristu, nesl nahoře bronzovou sochu římského císaře Diokleciána. Socha ta spadla již dávno, a tak stojí tu nyní jen vysokánský sloup sám, jako čestný a posmrtný památník staré klasické, vzdělané Alexandrie. Je to skutečně vzácná památka, která potěší oko a mysl každého znalce a milovníka věcí klasických svým jednoduchým uměleckým souladem. Proto domnívají se mnozí, že původně stál korintský sloup ten někde v Heliopoli nebo Memfidě; odtud pak byl snad v době pozdější přenesen sem.

Než i z jiného důvodu je místo sloupu Pompejova věkopamat-

ným. Na tomto místě totiž stálo již několik století před Kristem slavné Serapeum. Byla to velikolepá stavba Deinokratova, která v sobě harmonicky slučovala prvky stavitelství egyptského a řeckého. Mnozí domnívají se, že již tenkrát byl sloup Pompejův sloučen s celou stavbou; stával prý uprostřed a vedle měl býti souměrně postaven ještě druhý sloup, k němuž však nedošlo. Serapeum vystavěl egyptský král Ptolomeus Lagi, který po smrti Alexandrově dostal se v Egyptě ke trůnu. Pod jménem Serapís bylo uctíváno tam jakési pohanské božstvo, podobné egyptskému býku Apisovi.

Kdyby sloup Pompejův mohl vykládati, tu slyšeli bychom od něho mnoho, velmi mnoho! Vypravoval by nám o starých faraonech, kteří jsou pochováni v poušti na okraji Egypta. Vylíčil by nám nádheru Serapea: nesčelná mramorová schodiště, bohatě ozdobené síně chrámové, prostranné dvory, vysoké obelisky, červené sfingy — z nichž dvě ještě s jakousi podobou plačí stojí podnes vedle sloupu — ale zvláště bohatá knihovna, čítající na 300.000 svazků, byly chloubou starého Egypta.

V Alexandrii vyvíjel se také krásný život křesťanský. Tam dle stare legendy vstúpil svatou víru naši evangelista Marek; jeho ostatky odpočívaly v Egyptě, až je později Benátčané odvezli do svého města. V Alexandrii kvetla v prvních dobách křesťanských proslavená škola katechetická, tam působil sv. Atanáš a jiní světcí.

Není věru ani možno vyjmenovali vše to, co dějiny světové a dějiny křesťanství hlásají o Alexandrii. Nynější samostatná vláda egyptská činí mnoho pro veliký tento přístav. Poněvadž nyní lze z Alexandrie drahou dostatí se až do Palestíny a netřeba vyloďovati se v nebezpečném přístavě u Jaffy, vzroste dojísta i z tohoto důvodu důležitost přímořského toho místa v brzké budoucnosti. — —

Na příč nilským deilem.

Kolem 10. hodiny dopolední sedali jsme v Alexandrii do vlaku. Měl nás dovéztí jenom do poloviny cesty až k průplavu Suezskému, totiž až do města Beňhy. Tam chtěli jsme posečkatí na rychlík, který jede až k průplavu u Ismajlie, odtud otáčí se na sever ke Kantaře, kde odjakživa bylo východiště všech cest z Egypta do Syrie a Palestíny.

Vlak, do něhož jsme na „Gare du Cairo“, na nádraží kahýrském v Alexandrii sedali, byl cestujícími velmi naplněn. Byl to obyčejný vlak osobní, který zprostředkuje spojení Alexandrie s Kahýrou. Než my došli jsme hodně zavčas na nádraží, proto mohli jsme si vyhledatí místa pohodlná. Velmi nepohodlné je ve vlačích egyptských, že není v nich nahoře žádní líšty pro zavazadla. Nutno dátí si vše pod sedadlo. Též není ve vozích žádných háků, na něž bychom si mohli pověsití šaty.

Než se vlak hnul, bylo nám ve vozích přestátí útok všech mož-

ných živnostníků a jiných odborníků. Přišli žebráci, starci a neduživci všech odstínů, sbírajíce almužny, po nich pak prodavači všeho možného; ve vagoně lze koupiti zrcátka, tužky, notesy a všelijaké jiné zboží galanterní, pak nabízeli pomoraně, pečivo, chlebové placky, hlavně jakýsi druh okurek, též dětské hračky, nejvíce však probíhali uličkami mezi lavicemi ve vagonu prodavači limonády, sodové a obyčejné pitné vody. Tito pak zůstali ve vlaku, i když se hnul. Dle všeho byli slepými pasažery. Viděl jsem, jak při opatření konduktéra nevěděli, kam hned skočíti. Svůj koš se sklínkami postavili honem někam na sedadlo, sami pak buď vlezli pod sedadlo nebo vyšplhali venku po nějaké železné tyči na střechu vagonu. Jak konduktér poodešel, byli zase hned tu, provozující svůj obchod zcela nenuceně dále. —

Jeli jsme širokou prostrannou rovinou, jež byla většinou velmi pečlivě vzdělána. Všude pracovalo se pilně. Měli jsme příležitost cestou viděti celý průběh zdejšího polního hospodářství. V Egyptě byly právě nyní, koncem dubna, žně v plném proudu. Viděli jsme, jak místy žali, či spíše vyhrhovali nevysoké obilíčko s pěknými zrnatými klasy z půdy. Hrbatí velbloudi nosili je pak na nedaleké mlaty; trpělivá vážná zvířata vypadala s tím nákladem jako nějaké předpotopní potvůrky; mělit po každé straně vysokého svého hrbu uvázan obrov. čtyřhranný snop, který při podivné schůzi velbloudi — velbloud vykročí napřed levou přední i zadní nohou najednou, pak stávi zase dále najednou pravou přední i zadní nohu — klátil sebou na vše strany. Jinde zase mlátili. Neměli s tím veliké starosti; upěchovali kulatý kus pole, velbloudi, muli, bývali, nebo osli přešlapovali, voděni velikým trámem, po rozvázaných snopch, a obilí bylo vymláčeno. Jinde zase čistili čili převívali vymáčené obilí, házejíce je, jako u nás před věky, lopatou proti větru, takže zrní dopadalo zvlášť, plevy pak větrem unášeny oddeľovaly se od něho.

Pokračování.

Pokladny ohnivzdorné, nedobytné, ocelopancéřové, železobetonové, proti násilnému vloupání *zaručeně* zabezpečené, jakož i ohnivzdorné osinkové skříně na knihy a spisy, tresory ku zazdění, kasety atd. vyrábí a nejlevněji dodává: První Mor.-slov. továrna na pancéřové pokladny

Jergl & Hadtík v Brně, Nová ul. č. 10. Telefon č. 48.

Karel Bubeník,

Ztracená ul. 30. Olomouc, Telefon 812.

Sklo, porcelán, lampy, zrcadla. Vhodné dárky. Velký výběr dekoráčních figur v různém provedení. Osvětlovací předměty. Velký sklad listů a zarámování obrazů, zrcadel atd. Stavební sklenářství. Továrni sklad tabulového skla všeho druhu. Sklenářský tmel se zárukou. Diamanty. Překouknům velká seva.

Varhanářství

Fr. Fabiánek
ve Sloupě, Morava.

Vyrábí a dodává: *varhany a harmonia*. Opravy a ladění odborně a levně. Založeno r. 1904.

Frant. Mazalová

rozená Karásková
v Olomouci, Denisova 11.

Umělé květiny: kostelní, svatební, dekorační a pohřební.

Palmy všech druhů. Sklad rakví.

Mešní vína:

zaruč. přírodní neporušená, vynikajícího jakosti:
„*Vlaský rýzlink*“ jemné a lahodné Kč 8 50 11
„*Biskupský rýzlink*“ velebné Kč 9 50 11
„*Biskup výběrok Ia*“ plné, silné Kč 10 50 11
„*Cortese líno*“ speciál „a aroma“ Kč 12 50 11
Tokajské Szamorodné, velebné. Kč 14 50 11
Doporučujeme a zasílá v sudech i v lahvích od 40 litrů výše přísežný dodavatel mešních vín

Fl. Cížek v Humpolci.

Transitní vinné sklepy Praha-Vinohrady,
Kramlová 15

Vína pocházejí z biskupských vlnic a jiných velkostatků a jsou v chemickém státním ústavě v Praze analysována, takže přírodní původ jich jest odborně zjištěn.

Ziskávejte

Apoštolátu

odběratele

Chcete-li opravdu dobrou

harmoniku,

„*Heligonku,*

obratte se na firmu

Konst. Stibitz, Čes. Budějovice.

Ceská rukodílná výroba harmonik.
Ceny sniženy. Ceník zdarma.

Jediný katolický ústav:

Národní pojišťovna,

akce spol. v Praze,

filiálka pro Moravu, Slezsko a Hlučínsko

v Brně, Panská ul. 6—10.

Jediná nekartelovaná pojišťovna!

Veškeré odbory pojišťovací!

Uspěchy morální jsou velké, řeže záhad, slávy fin. zisk a zaměstnání mládeže píše si o cenky, rady a pokyny bezplatně firmě Petrus, Třebíč. Letos o 100 — Kč levnější a větší vybavena.

Umělecko-průmysl. dílny ALOISE PETRUSA, absol. stál odbor. mistr školy TŘEBÍČ. P. T. pány vzdělavatele dovolují si upozornit na chvalně známá „Loutková divadla Petrusova“, tudíž zakládejte všude „loutkové scény“ ve vašich spolcích. Určitá procenta odvádí mistr Petrus ústavu pro zmrzačené a sirotky, kterým se s láskou věnuje. Upřímně doporučujeme.

DVA POSUDKY NAŠICH TISKŮ

Mohou sloužiti za vzor — udivuje levná cena

Ve Vitrince (ročník II., číslo 4.), listě knižní kultury, byl uveřejněn o knihách G. K. Chesterton, *Anarchista Čtvrtek* a K. J. Erben, *Ruské a polské pohádky*, které jsme tiskli pro naše nakladatelství Ladislava Kuncíře v Praze, tento posudek:

Kniha je elegantně vypravena, správně vysázena a slušně vytištěna na žlutě zbarveném papíru. Umístění sazbového sloupce na stránce je bezvadné; ilustrace jsou po knize správně a účelně rozsazeny, takže při této pečlivě vypravě udivuje levná cena.

Zde užito Saekula, které je velmi dobře čitelné, které vytvoří sevřenou stránku bez jakékoliv nervosnosti, snadno čitelnou. Ufídám-li, že kniha je opravdu svědomitě sázena, stejnoměrně a čistě vytištěna, je tím řečeno, že to kniha, která může sloužiti za vzor knihám účelně vybudovaným. Tím je vyslovena největší chvála, kterou lze výrobek knihtiskařského lisu zahrnouti. Celek působí nadmiru přívětivě, což konstatuji s tou větší radostí, vida po dlouhé době opět nenáročnou knihu vkusnou, účelnou a řemeslnicky vzorně zpracovanou.

LIDOVÉ ZÁVODY TISKAŘSKÉ A NAKLADATELSKÉ

spol. s r. o. v Olomouci

(ARCIBISKUPSKÁ KNIH- A KAMENOTISKÁRNA V OLOMOUCI

LIDOVÁ TISKÁRNA V OLOMOUCI)

---

*

Rozpočty a návrhy zdarma.

*

Lidové knihkupectví Ignác Hofírek, Olomouc

vydalo:

Řehulka, Minkštrantl Kč 12:20; Bysřina, Hanácké Ilgurky Kč 29—; Sheehan Lukás Delmege Kč 20:00; Malý kanceloňá arcidiecése olomoucké v různých cenách — Dodá: Veškeré literární novinky, zvlášté knihy záhavné, poučné, náboženské (misály, breviře, codex atd. vše nejnovější vyd.), divadla, hudebniny. — Jediné lidové knihkupectví v olomoucké diecési! Poznačte sobé adresu!

KNĚŽSKÉ ODĚVY zhotovuje za nejlevnější ceny
František Spunda, seminární krejčí v Olomouci
(naproti semináře).

Stále na skladě: plátěné a celuloidové kolary, birety, náprsenky
za nejlevnější výrobní ceny.

Svíce voskové, oltářní,

těž bezvadné polovoskové, pak
paškály, grana, kadidla, vše
vzorné jakosti dodává
levně česká továrna
na svíce a mýdla

J. Pilnáček, Hradec Králové.

Založeno roku 1816.

Při obstarávání svých potřeb
obratte se s důvěrou na naši
českou křesť. firmu

Karel Murfa

odborný hodlnář a přísežný odhadce soudu
v Olomouci, Anglická 29.

Vede vždy
precisní hodinky
všech světových značek
Schafhausen, Omega, Zenith,
Doxa s písemnou zárukou a
přesně vyzkoušeny. Hojný sklad
zlatého a stříbrného zboží. Veš-
keré přibory ve velkém výběru
a v každém provedení. Bohatý
sklad přepychového zboží. Bu-
dičky. Vše za ceny tovární.
Správky se vyřizují ve vlastní
dílně a se vši přesností.

OLTÁŘE, SOCHY, JESLIČKY,

a ostatní vnitřní zařízení chrámová a jeho opravy pečlivě a levně provádí absolvent státní
školy řezbářské

Mořic Studenik v Krásně nad Bečvou,

odborný závod pro umělecké práce kostelní a dekorační.

PRVOTŘÍDNÍ VELKOVÝROBA A SKLAD OBUVI,
výroba obuvnických svršků

Jan Plšek, Olomouc, Stefanikova třída č. 6.

Obsluha vzorná.

Telefon 617.

Ceny solidní.

Nejlépe koupíte

dámské a pánské látky, plátna,
etamíny ve všech módních bar-
vách, šátky, koberce a záclony

orelské

*kroje, látku na kroje,
košilký*

a všechny součástky orelského
kroje paradního a cvičebního
stále na skladě má katol. firma

*J. Záfeta,
Olomouc,*

Wilsonovo (Dolní) nám. čís. 9.

Všechny tiskopisy

pro jednotlivce, spolky, druž-
stva, nakladatelství, banky,
záložny, továrny atd.,
ve vkusné úpravě,
rychle a levně
dodá

*Lidová tiskárna
v Olomouci*

Lidové závody tiskařské a na-
kladatelské, spol. s r. o.

Klášterní 12. Mlýnská 11.

Moravsko-slovenská banka centrála v Olomouci.

Filiálky:

Bratislava, Brno, Hlučín, Hradec Králové,
Opava, Praha, Saštín, Uherský Brod, Zohor
a Žilina na Slovensku.

Vlastní a svěřené prostředky cca Kč 150,000.000.—.

Provádí veškeré bankovní a průmyslové transakce za nejvý-
hodnějších podmínek. Přijímá za velmi výhodných podmínek
vklady na vkladní knížky a běžné účty. Dotazy zodpoví
zdarma ředitelství centrály a filiálek.

Telefon Olomouc: 666 a 795.

Adresa telegramů: Moravoslovenská.

Dámské látky

dámskou konfekci

koberce - pokrývky - záclony

---

koupíte nejlépe v módním domě

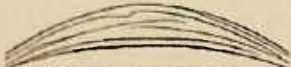

RICHTER & HILL, OLOMOUC

Odborný závod pro bytová zařízení

Josefa Hanáka v Prostějově

dodává za ceny bez konkurence

klubovky, pohovky, otomany, matrace,	koberce, záclony, pokrývky, linoleum,	mosazný a kovový nábytek.
---	--	------------------------------------

A P O Š T O L Á T

sv. Cyrila a Metoda pod ochranou bl Panny Marie
Ročník 16.   Říjen 1925.   Číslo 10.

Snahy po sjednocení slovanských národů ve víře

Papežský ústav východní v Římě

Fr. Jmelka

U příležitosti unionistických sjezdů na Velehradě a v Lublani velmi často dala se zmínka o důležitém ústavu vědeckém v Římě, jehož učení profesoři (na příklad dr. d'Herbigny, P. B. Spáčil, S. J. a jiní) ve svých přednáškách i debatách ukázali tak hlubokou znalost slovanského Východu. Jméno ústavu je: „Pontificio Istituto Orientale“ (Papežský ústav východní). Je to ovoce lásky sv. Stolice římské hlavně k národům slovanským, je to hlasatel vroucí touhy a potřeby vzájemného poznání mezi křesťanským Východem a Západem. Je to vědecký průkopník cyrilometodějského Apoštolátu. Proto aspoň několik řádků o tomto Papežském ústavu východním patří jistě do našeho „Apoštolátu“.

Východní ústav byl založen teprve roku 1917 papežem Benediktem XV. Jako vědecký ústav dostal do vínku veliký úkol: pěstovat studium východního křesťanstva od nejstarších dob až do dneška. Doba založení — čtvrtý rok světové války — byla jistě těmto šlechetným plánům Otce všeho křesťanstva málo příznivá. Ústav musil zápasiti s velikými překážkami, ale přece osvědčil svoji životní sílu. Po přání zakladatele, papeže Benedikta XV., měl býti domovem vyššího studia východní církve nejen pro latinský západ, ale i pro celý Východ.

Sv. Otec Pius XI., který jako učenec zajímal se už dříve o východní církve, stav se hlavou církve katolické, věnoval právě Východnímu ústavu velikou péči a pozornost. Uvnitř jej nově zorganizoval a na venek pak jej opřel o základ Pí X., o papežský ústav biblický, který již byl zmohutněl a rozvil

se v péknou vědeckou instituci, požívající všeobecné vážnosti. Takto upravený ústav orientální působí velmi úspěšně od roku 1922. Sv. Otec Pius XI. s jakousi radostnou pýchou nazývá ho „Atheneum nostrum“, to jest svým Atheneem, místem učenosti a vědy.

Papežský ústav východní má právo udělovat doktorát východních věd církevních. Lublaňského sjezdu účastnili se už první jeho graduovaní absolventi, skromní synové sv. Františka. K dosažení doktorátu je třeba kromě řádně dovršeného studia filosofie a bohosloví ještě dvouletého studia církevních věd východních. Rozhoduje pak nejen přísná zkouška církevní, ale zvláště vědecká práce písemní, jejíž vývody musí kandidát veřejně obhájit před senátem profesorů — jako na pařížské Sorbonně.

Kromě radných posluchačů navštěvují východní ústav také posluchači mimořádní, kteří jen určitou část přednášek po celý rok poslouchají, anebo i hosté, docházející jen na kratší dobu do přednášek.

Zápisného ani školních poplatků není žádných. K přijetí třeba předložit svolení dicézního biskupa nebo řádového představeného. Letos počnou přednášky 3. listopadu.

Kromě srovnávací dogmatiky (přednášejí dr. d'Herbigny a P. Spáčil S. J.), východní patrologie (P. M. Viller a P. M. Gordillo), liturgiky (P. J. M. Hanssens) a práva (P. Fr. Capello) věnuje se v přednáškách veliká pozornost dějinám východních církví.

Pro příští rok školní má P. G. Hofmann ohlášena tato témata:

Vztahy Východu s Římem: 1. Prameny prvních sedm všeobecných sněmů církevních. 2. Fotius. 3. VIII. sněm církevní. 4. Jan VIII. a sv. Metoděj, apoštol Slovanů. 5. Církevní poměry v Bulharsku za století devátého. 6. Poměr mezi východními patriarchy a římskými papeži po smrti Fotia až po Cerullaria. 7. Cerullarius. 8. Rusko a římská papežovná za věku středního. 9. Episkopát ruský a ruský za středního věku. 10. Innocenc III. a Východ (Řekové, Armeni a Bulhaři). 11. Západní spisovatelé středního věku o církevních věcech východních. Disputace mezi Latinskými a Řeky. Východní spisovatelé o církevních poměrech západních. 12. Apoštolát Menších bratří a kazatelů na Východě za věku středního. 13. Papežská vyslanectva pro Východ za věku středního. 14. Církevní sněm lugdunský 1274. Sjedený patriarcha Bekkos. 15. Přehled snah a pokusů o sjednocení od času sněmu kostnického až k počátkům sněmu florentského.

P. B. Leib přednáší o vnitřních dějinách patriarchátu byzantského a o první metropoli na Rusi. Z profesorů filologie učí ruštině kněze A. Volkonskij a turečtině konvertita turecký P. Mulla, který si ohlásil také přednášky o dogmatice a askese u různých sekt islamu.

Papežský východní ústav vydává také svůj vědecký časopis pod názvem „Orientalia Christiana“ a to ve

volných lhůtách ve svazcích nejméně o 320 stranách. (Předplatné na jednotlivé svazky činí pro Itálii 20 lir, mimo Itálii 20 franků.) Uveřejňují se tam pojednání o východní theologii, doklady dějinné i zprávy současné o východních církvích nebo i dosud neuveřejněné spisy starých bohoslovců východních. Tak ve IV. svazku vydal P. d'Herbigny italsky a francouzsky zajímavé pojednání o podpůrné papežské akci pro hladovící ruské děti s doprovodem 86 fotografií. (L'ainto Pontificio ai bambini affamati della Russia. Do ruštiny přeložil kníže Sergej Volkonskij.) Jinde zase píše P. d'Herbigny o poměrech v Rusku po smrti patriarchy Tichona, o patriarchátech cařihradském a moskevském, o projektu anglo-pravoslavného obecného sněmu církevního. V „Orientalia Christiana“ vyšel také francouzský překlad oficiálních dokladů protináboženského nepřátelství sovětského zákonodárství. (Svazek V.)

Ředitelem ústavu je právě dr. d'Herbigny, známý z Velehradu i z Lublaně. Rodem Francouz — obrátil všechno své vědecké snažení k dokonalému poznání slovanského Východu a zná ho nejen z knih. Účastnil se dobročinné akce papežské na Rusi, kde z autopsie poznal hrůzy bolševismu. Ostatně má mnoho styků s vynikajícími Rusy. Ve svém líčení žalostného stavu poválečného Ruska ukazuje P. d'Herbigny hluboké porozumění pro duši ruskou. Napsal tak pěkný životopis velikého horlítele pro sjednocení církví, Vladimíra S. Solovjeva, že byla kniha jeho vyznamenána francouzskou akademií. Vědeckých knih napsal P. d'Herbigny celou řadu, na příklad dvousvazkové dílo o církvi. Účastníci unionistických sjezdů znají ho též jako hlubokého a výmluvného kazatele eucharistického. Apoštolát a snahy unionistické nemají nad P. d'Herbignyho — vlivnějšího přítele ve věcném městě.

Je přirozeno, že profesorem na Papežském ústavě východním může se stát jen opravdový odborník vědecký. Je tudíž pro náš národ nemalou ctí, že i český kněz, P. Bohumil Spáčil S. J., na ústavě římském vyučuje. Jeho jméno označuje mezi katolickými bohoslovci jednoho z nejlepších znalců nauky o církvi. Ve sbírce „Orientalia Christiana“ vydal důkladnou práci latinskou o pojmu církve u pravoslavných bohoslovců. Svě vědecké práce uveřejňuje P. Spáčil v odborných časopisech českých, italských a německých. Kdo ho slyšel mluvit na Velehradě či v Lublani, poznal na první pohled, že v něm máme ve středisku křesťanského světa na mezinárodním kolbišti věd bohoslovných dobrého representanta a pracovníka unionistického.

Dá Pán Bůh, že Papežský ústav východní stane se požehnáním církvi i Slovanstvu. Pro své veliké úkoly zasluhuje podpory všech, kdož s nejvyšší hlavou církve touží po sjednocení stádce Kristova.

Z kanadských misí

Růžena Kovářová

Nedávno psáno bylo v tomto časopise o „redemptoristech východ. obřadu“ a stručně též o jejich činnosti v Kanadě. Dnes podávám úryvek z jiného soukromého dopisu, kde najde čtenář další zajímavé podrobnosti o náboženském životě severoamerických Rusínů. Když chystal se náš P. Achilles Delaere koncem minulého století z Belgie na cestu do Kanady, poslán byl od představených nejprve na misie polské, aby se tu přiučil jazyku polskému. Věděli, že zvláště na západě Kanady je mnoho slovanských osadníků, příslých z rak. Haliče; proto téměř rok zabýval se P. Delaere studiem polštiny, načež na podzim r. 1899 nastoupil cestu za Oceán. Po obtížné plavbě loď jeho u břehů amerických (u Belle Isle) ztroskotala, ale šťastně smrtí unikl a počátkem října přistál na pobřeží kanadském. Již 11. října dospěl na svoji první stanici Brandon (arcidiecése Winipeg, provincie Manitoba) Odtud v letech následujících podnikl několik namáhavých cest apoštolských na kanadském západě. Všude shledával a navštěvoval rozptýlené katolíky. Oblíže těch cest představí si jen ten, kdo ze zkušeností zná úpal našeho slunce a sněhové bouře, při kterých někdy ani vozem ani saněmi není možno cestovati. Nejednou ocitl se zase v nebezpečí života. Neochaboval však a dále pronikal do západu, až dospěl provincie Saskatchewan. Tam 11. prosince 1904 zdařilo se mu položení základy k novému klášteru sv. Gerarda v Jorktonu, právě v den, kdy v Římě tomuto divotvůrci XVIII. stol. dostalo se cíti svatořečení. Nebylo však jen oblíže místních, brzy naskytovaly se oblíže jiné, takové, jakých nadál se nejméně. Na svých cestách nacházel totiž vystěhovalce, příšle rovněž z Haliče, ale od Poláků lišili se dosti nejen národností, nýbrž i jazykem, ba i písmem. Byli to Rusíni. Ještě více rostly jeho neshody, když poznával, jak pevně jsou nejen ku rodné víře katolické, vzdorující všemu vábení amerických protestantů, ale, že lpějí neochvějně i na svém zvláštním řeckoslovanském obřadu. Děti svoje nosili sice ke křtu do chrámů latinských, i sňatky uzavírány byly před faráři římskokatol., ale jinak stranili se latinských bohoslužeb a svatého přijímání pod jednou způsobou, aby snad nepozbyli příslušnosti k obřadu řeckému. Bylo na výsost třeba kněží, kteří by jim posloužili jejich obřadem. Ale kde jich najíti, když v celé Kanadě byli tehdy jen 3 kněží — bašiliáni slovan. obřadu? A zatím život náboženský mezi nimi rychle upadal nedostatkem kněží a nechutí k bohoslužbám a svátostem nabízeným obřadem latinským. Za tohoto stavu věci poradiv se s představenými a arcibiskupem ze sv. Bonifáce, prohlásil P. Delaere úřadům církevním, že jest ochoten sám přijati obřad řecký a potřebné svolení sv. Stolice koncem r. 1905 skutečně obdržel. Jak šťastný učinil krok, ukázalo se ihned. Práce mezi Rusíny přibývalo mu den ze

dne a důvěru jejich svým vystupováním z Jorktonu i na dalších cestách získával si úplně.

Zatím, však vyvstali mu první protivníci. Rusiny pro sebe zis-

Slovensko-čeští studenti salesiánští před basilikou P. M. Pomocnice v Turině.

kati pokoušeli se též američtí protestanté, zvláště presbyteriáni. Spoléhající na jejich osamělost mezi obyvatelstvem katolickým a jak myslili, i skrovné náboženské vzdělání, za dobrý denní plat dvcu dolarů rozesílali po osadách rusínských své kazatele, může

i ženy. Bohudík, tito apoštolé odbýváníi byli všude s pohrdáním. Užili tedy lstí. Pod záminkou lepšího vzdělání školního snažili se lid rusínský přiměti, aby zřekl se svých dvojjazyčných škol a děti posílal do škol anglických, kde, jak doufali, podaří se protestantským učitelům mezi dětmi to, čeho u dospělých nedosáhli kazatelé. I toto nebezpečí víry zmařeno bylo pastýřskou bdělostí arcibiskupa Langevína ze sv. Bonifáce a pomoci ostatních katolíků.

Nato nalezena nová, působivější a hroznější lest. Jejím strůjcem byl presbyteriánský pastor z Winipegu Carmichael, jehož tajně podporovaly též úřady provincie. Hlavním pak prostředkem byly peníze, jimiž američtí protestanté oplývají.

Tak objevil se v Kanadě pojednou Rus se skvělým titulem: „Serafín, pravoslavné ruské víry po celé Americe biskup a metropolitá.“ Přišel počátkem r. 1903 ze Spoj. států do provincie Manitoba. Ale jeho titul nebyl nikdy ničím než pouhým titulem. Kdysi býval pravoslavným knězem v Rusku, ale pro nepokojnou povahu vzdal se r. 1882 dobrovolně kněžství. Po čase i manželku propustil a žádal u sv. Synodu v Petrohradě, aby přijat byl mezi kněze řeholní. Nebylo mu ovšem vyhověno, zato dostal rozkaz, žít jako prostý mnich v klášteře novgorodském. Za 2 měsíce prchl však Serafín na horu Athos, odkud, že pochybovali o jeho přičetnosti, poslán byl do jiného kláštera, ani tam však nevytrval. Nemoha se domoci, aby znovu přijat byl do stavu kněžského, odložil roucho mnišské a odešel na Východ, kde opatřil si průkaz, že od 3 východních biskupů r. 1902 sám vysvěcen byl na biskupa. O věrohodnosti jejich svědci i to, že jeden z biskupů oněch byl mrtev již po 3 leta před domnělým svěcením.

Proto vyhlásil sv. Synod na Serafína klatbu a interdikt, neuznal ho — a s ním ostatní patriarchové s biskupem — a prohlásil jej i všechny jím posvěcené kněze za podvodníky, jejich pak úkony za neplatné.

Tento „biskup“ objevil se tedy v Manitobě. Proč přišel, brzy vysvitlo. Spojiv se s presbyteriány, krátkou ceremonií a kropením svěcenou vodou na kněžství světil každého, kdo odměnou nabízel 50 dolarů. Podvodné to vystupování brzy neslo ovoce. Prostý lid kněze Serafíny důvěřivě přijímal, ano jich se i zastával. Těžký boj nastal hrstce řeckokatol. kněží proti těmto vetřelcům. Počínali si nejmýš drze, ač někteří před tím souzeni byli pro zločiny, jichž pouhé jméno mezi křesťany nemá býti vysloveno. Jeden z předních osnovatelů odpadu Jan Bodrug, tázán, proč že do Kanady přišel, odpověděl nepokrytě: „Jedno chci, abych Kanadu od Montrealu až po Vancouver rozvrátil, a to se mi daří.“ Předstírajíce, že jsou kněžími sjednocenými, pracovali pro sebe všemi prostředky především školami, jež do své moci uchvacovali, a tiskm, vydržovaným z peněz protestantských.

Situace se nezlepšila, ano zhoršila, když na podzim r. 1903 Serafín z Kanady odešel a počátkem r. 1904 cdtrhli se od něho kněží jeho, které lid po způsobu svěcení zval „vykropenými“, a

založili církev novou, „nezávislou“ na nikom, leč snad na peně-
zích protestantských a na blahovůli úřadů.

Klatba sice v zápětí od Serafína nad nimi vyhlášena, ale i tak
sekta sotva vzešlá, rychle upadala. Již 1907 přiznal jeden z vůd-
ců, že mají věřících pramálo. Konečně i presbyteriáni uznali mar-
nost toho pokusu a odňali Bodrugovi a 10 druhům podporu, takže
tito odstěhovali se do Spoj. států a sekta zašla.

Rozeštvané myslí jen těžče se uklidňovaly. Pochopitelně jak těž-
ká a nebezpečná byla práce katol. kněží mezi sváděným lidem.
Ne poslední mezi nimi pracoval P. Delaere, jak svědčí spisy psá-
né v té době na obranu věci katolické i pochvala arcibiskupova,
ba i kardinála Gottiho, prefekta Propagandy. Konečně přišlo mu
r. 1907 ku pomoci i několik spolubratřů z Belgie, kteří následu-
jice jeho příkladu, přestoupili na obřad řeckoslovanský, aby zcela
se mohli věnovatí duchovnímu blahu nešťastného lidu. Činnost ka-
tolických kněží mezi lidem zase se vžívala, zvláště když na ple-
nárním koncilu v Quebecu r. 1909 P. Delaere rázně promluvil
v záležitosti Rusínů. V téže době odvážili se redemptoristé
i prvých misii mezi nimi.

A bylo jich potřebí, aby neblahé následky nedávných zmatků
zmizely, obnovily se katol. farnosti a upevnila otřesená víra lidu.
Při tom neustále čelili bylo novým svodům protestantů, na něž
plýtvali tisíce dolarů. A zase byly to odlehlejší kraje západní, kde
misionáři sv. Alfonsa se uplatňovali. Když generál řádový roku
1910 po prvé navštívil Ameriku, neopominul také rusínskou misii
navštívit a po návratu s obdivem psal celému řádu: „Jen tři kně-
ží naši tam pracují, avšak neúnavně. S pomocí milosti Boží uchrá-
nili nebezpečí odpadu na 800 rodin, jež daly takto nejkrás-
nější příklad tisícům jiných souvěrců, rozptýlených po celé Kana-
dě. Těžká práce i do budoucna čeká tam naše misionáře.“

Roku 1912 volán byl P. Delaere do Říma. V soukromé audienci
mimo jiné vyložil Piu X., oč již na plenárním koncilu usiloval, jak
je nutno, aby Rusíni kanadští měli vlastního biskupa. Brzy potom
15. července 1912 opravdu ustanoven byl biskupem nejdp. Nicetas
Budka a za sídlo určeno mu město Winipeg (viz „Apoštolát“ III.).

Roku příštího znova odcestoval P. Delaere do Říma. Výsledkem
cesty byla dohoda metropolitou lvovského hrab. Szeptyčského s ge-
nerálem redemptoristů o založení řeh. domu v Haliči, aby odtud
novými silami obrozovaly se neustále misie kanadské. V Kanadě
městál však ještě klášter vých. rílu, pouze v Jorktonu, v chrámě
sv. Gerarda, dály se bohoslužby obojím rítem, což mebylo bez
obtíží. Proto 1913 o Štědrém dnu založena tamtéž kolej nová, vý-
hradně rusínská a narok zbudován i krásný chrám v byzantském
slohu a zasvěcen Marii Matce Ust. Pomocí, jejíž úcta mezi Rusíny
velmi je rozšířena. Dnes misie kanadská čítá 10 kněží redemp-
toristů a ustavena je ve více provinciích, závislé na Belgii. Roku 1920
i ke koleji v Jorktonu konečně přistaveno křídlo, kde založena a-
poštolská škola pro dorost řádový. Juvenát tento je dosud v po-

práce, která dr. Jeglič zirávil mezi nimi — na místě tolik exponovaném — v Bosně. (Viz „Glosnik“, ročník 53, čís. 12., str. 92.)

Byla to však zároveň příprava k nové činnosti apoštolské — na širším poli vlastní domoviny, které se mu roku 1898 otevřelo, když se stal biskupem lublaňským. Přišel už s programem pevným. Viděl před sebou jasný cíl: „Prospěch církve a vlasti!“ Vedla k němu cesta práce, obtíží a bojů, jaké přemáhá jen neochvějná důvěra v Boha. O ni opřen vykonal biskup Jeglič v malém svém národě dílo, za něž mu vděčný budou vždy dějiny Slovanstva.

Nedbaje proměnlivých, módních hesel dne snažil se postavit štěstí svého lidu na bezpečném základě křesťanské víry a křesťanských ctností. Otcovskou láskou miloval své kněžstvo — dělníky církve — a budoucnost národa svého, slovinskou mládež, zvláště studující. Z nich rostli prozíravému pastýři dobří a nadšení spolupracovníci — apoštolsky horlivé a vzdělané kněžstvo — a uvědomělá, početná katolická inteligence laická.

S nimi bylo potom možno provést takovou náboženskou organizaci národa, že byla základem celému ostatnímu budování sociálního, politickému i kulturnímu.

Orlím okem střežil a nebojácně chránil vlastenecký biskup zdravé kořeny svého národa — v křesťanských, spořádaných rodinách, věda dobře, že nemravmost přivedla do hrobu i národy největší. Odtud jeho péče o dobrý katolický tisk, odtud jeho obětavost, s jakou zaváděl a podporoval náboženské organizace (mariánské družiny, třetí řád sv. Františka, misijní spolky a zvláště Apoštolát sv. Cyrila a Metodě). Duchovní cvičení pro kněžstvo i pro laiky různých stavů, synody, porady, poučné i výchovné kursy, sjezdy a manifestace — to všechno byly biskupu Jegličovi cesty a prostředky k upevnění křesťanského ducha v milovaném národě. A ta všestranná práce a otcovská starostlivost získala mu nejen lásku a oddanost katolíků, ale i úctu a vážnost odpůrců.

Biskup Jeglič je povahy tiché a skromné. Nemiluje mnoho mluvení, ale skutky, práci. Je upřímná, otevřená povaha. Pováží pravdu nahoru i dolů.

Za doby, kdy v monarchii rakousko-uherské maďarsko-německý tenor zavřel ústa i mužům statečným, biskup dr. Jeglič nebál se říci pravdu do očí poslednímu císaři Karlu a rozhodně protestoval proti nespravedlivé politice rakouské, pod níž sténalí tehdy zvláště jižní Slované.

Bylo opravdu štěstím Slovinců, že v osudných dobách dala jim Prozřetelnost v biskupu dru Jegličovi dobrého otce národa, který chtěl mít svůj lid jednotný, zdravý a silný. Který s uvědomněním náboženským budil v něm i upřímné vědomí a cítění slovanské.

A byl to zvláště náš Velehrad, ke kterému obracel biskup Jeglič zraky svého lidu jako ke společné kolébce křesťanské kultury

všech Slovanů. Sám tolikrát putoval ke hrobu sv. Metoděje, sám tu spolupracoval na veliké myšlence sjednocení církví o sjezdech unionistických na Velehrad posílal od let své bohoslovce a studenty, své kněze i učené odborníky v otázkách cyrilometodějských. A nejen na Velehradě vítali jsme milého lublaňského biskupa, on, obtížen lety, ale vždy milád a svěží svým slovanským nadšením, přijel posílit do Prahy naše katolické studentstvo na jeho první krásné manifestaci, a přijel i do Brna zvětšit radost našeho Orelstva o jeho největším svátku, o říšském sletu. Tak stal se biskup Jeglič i miláčkem širokých vrstev českého národa! — — —

Neznaven tolikou životní prací, otočen přízní a láskou nesčetných srdcí doma i v širokém slovanském světě — překročil biskup Jeglič letos sedmdesátý pátý rok svého života, věnovaného Bohu a vlasti. Jde zdrav a čilý i za ten mezník vysokého stáří. Kdo ho letos viděl na lublaňském sjezdě v stolne cerkvi jeho, či na tribuně ve sjezdovém předsednictvu, anebo i uprostřed přečetných hostů v kněžském semináři, kdo ho slyšel s mladistvým zápalem kázat na závěrku slavnosti Unionistických — ten setva si uvědomil že stříbro jeho ctihodných žedín takové „valuty“ dostoupilo! Pastýř Nejvyšší, k němuž jubílant tak dlouhá leta vedl stádece bratrského národa, posilniž ho požehnáním svým a prodluž leta jeho do věku Strossmajerova!

Různé zprávy

Tichý apoštolát domácí. Horlivý přítel našeho Apoštolátu, mladý kaplan ze Slovenska, až od hranic maďarských, píše nám: „Věším vlastně v misijní stanici, obci obsahující 10 km délky, uprostřed lesů. Obyvatelstvo, chudí dělníci ve státních lesích, jsou již od 3 roků v organisacích, příšlých z Čech, tedy poměry duchovní horší než v Moravské Ostravě. Plazím se po nešťastných lesích, kde dřevorubci proklánají svůj osud a ty, kteří jsou bohali; tam získávám duše pro Krista. Chrást Páně již mám v neděli plný. Není to ovšem lid zbožný, moravský, jsou to Slovinci s rozervaným nitrem, kteří vidí v knězi representanta maďarského režimu a kapitálu. Neprátně mi: komunismus, pálenka a smilstvo. Pro Apoštolát jsem ochoten pracovat ze všech sil, vždyť jsem syn Stojanův a jeho obraz visí na stěně mého chudého domku. Finančně nemohu pomoci, neb za 5 týdnů něho zde pobytu neměl jsem ani krejcaru příjmů. Lid má od státu mízerné výdělky, zde se nic nerodí, řezníka tu

vůbec není, neb celotýdenní potrava je chléb a pálenka. Nemohu po lidu nic žádati. Leč, jiným způsobem mohu pomoci v práci apoštolátní — perem! Dočkám-li se toho, na rok mínim pořádati pout Slovinců od Hrona a Ipoly na Velehrad, svatý Hostýn, a po případě i do Sarkandrovky v Olomouci.“ — Děkujeme obětavému dělníku na líše cyrilometodějské za jeho vzpomínku s náboženské i národní pohraniční vedetty. Zúrodnovat úhor — je práce těžká, ač záslužná, Boží! Přejeme orači cyrilometodějskému požehnání Toho, jenž vzrůstu dává!

„Blagověstník“, duchovní časopis pro podkarpatské Rusiny, vychází už pátý rok jako měsíčník za redakce Aug. Vološina v Užhorodě. „Da vsi je dino buduť“ (aby všickni jedno byli), je krásným citem dobře redigovaného bratrského měsíčníku, který jednou rukou brání jednotu církve Kristovy a druhou staví v srdech čtenářů základy náboženských vědomostí a lásky ke svatě říši. Z „Misijního ruchu“ se do-

vidají čtenáři, jakým požehnáním jsou ve zmatku štvavých hesel politických klidná slova Boží pravdy a útěcha a posila svatých svátostí. A opravdu těžko najít lepšího prostředku proti bohapustým štvancům a neodpovědnému svádění prostého lidu do bojů náboženských — nežli jsou právě dobře vykonané pobožnosti a kázání misijní. OO. basiliáni konají tím veliké dílo náboženské i národní. Stavějí hráz nepokojům nejhorším! Zajímavé, že i na Podkarpatské Rusi hlasatelé odpadu od víry řeckokatolické užívají stejných lží a hesel jako u nás. Přisvobují si nepravdivé vlastenecké zásluhy národní minulosti i přítomnosti. Ale „Blagověstník“ ukazuje přesvědčivě, jak lživá je ta schloba. Poslední (srpnové) číslo má také pěkný referát o lublaňském sjezdu unionistickém. Bratrskému listu přejeme plného zdaru!

Valná hromada výkonného výboru Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděa pod ochranou blahoslav. Panny Marie, konaná v Olomouci dne 29. července 1925. Místopředseda vededůstojný pan kanovník Stavěl zahájil valnou hromadu modlitbou, a přivítal přítomné, zvláště pražského hosta msgra dra Hanuše, kanovníka, a konstatuje, kterak sjezd v Lublani ukázal, jaký zájem budí unionistická myšlenka, která zakotvila se hluboko po celém světě, i jest naším úkolem, aby Olomouc a Ve'ehrad zůstal střediskem unionismu a uhájil toto stanovisko proti těm žvlům (zvláště v Americe), kteří o lázky unionismu chtějí zneužít k rozšíření německého panství mezi Slovany. Svatý Otec se o otázku unionismu vřele zajímá (říká, že mu Prozřetelnost Boží ten úkol uložila), a očekává naši usilovnou práci. Proto má se sestavit výkaz o dosavadní činnosti Apoštolátu pro unionismus v hlavních rysech a navésti výdaje jeho. — Finanční prostředky, bez nichž pracovat nelze, třeba opatřit vhodným způsobem. P. Pospíšil a Jemelka jsou ochotní podstoupit novou cestu s autorisací Říma, zvláště Propagandy, a proto třeba činit k tomu směřující kroky. Jednatel čte zápisník minulé valné hromady, která bez námítky přijata a výroční jednatelskou zprávou, jak následuje: (Viz přílohu!). Zpráva vzata na vědomí. Pan kanovník Světlík připomíná, že činnost Apoštolátu se poslední lety vzmáhá, že však nesmíme

pomijeti zaznamenávali všecko konání Apoštolátu, které ve zprávě jest jen dotknuto. Je to zvláště péče a podpora, udělená ruským a ruskými studentům. Proto v seznamu činnosti mají se uvésti všechny podpory, poskytnuté Apoštolátem a ruské studenty a emigranty dle jména. Prelát Hanuš připomíná, že kardinál Sincero velmi se ujímá příslušníků ruské církve, a třeba se naň v našich záležitostech obrátiti. P. Kubiček zmiňuje se o tom, že účel propagandy má jiný směr, než kongregace pro církve východní, ale v naší akci nemůže býti pomíjena naší pozorností. Pokladní P. Horák, profesor z Litovle, podává pokladniční zprávu za rok 1924, dle níž byl zbytek za rok minulý 147,776.34 Kč. Členské příspěvky 2058.95; dary a sbírky domáci 5203.38; odbory brněnský a nitranský odvedly 6500; sbírky v Americe 183.237; státní papíry 17.100; úroky státních papírů 563.25; úroky vkladů 7.495.44 Kč. Celkem přijato roku 1924: 369,934.36 Kč. Vydání: Na naše svaté za členy 1200; ukrajinským studujícím na Velehradě 6000; farnímu úřadu pro varhanlíka 500; papežskému mis. ústavu, splátka 10,000; Stojanovu zapůjčeno 129,000; na unionistický sjezd 20,000; klášteru Těšitelů ve Vídni 4000; Gl. Věrhovskému v Praze 32 tisíc 440; M. Kuškievičovi 22,000; Akademii velehradské 5000; správní vydání 2500; a umnátu v Olomouci pro ukrajinské studující 35,139; za správkou paramentů 2410; semináři v Sarajevě 10,000; Orientála christiana 1500,50; státní papíry 8123,53; dru Vašičovi za knihy 835,80; juvenátu redemptoristů v Července 2000; dru Neumannovi v Paříži pro útulnu 1020; časopisu „Museum“ v Brně 1000; řeckokatolickému faráři Petrasovičovi 500; redakci „Blahovistnyka“, Užhorod 500; Moravsko-slovenské bance na úhrady 2000; na opravu basiliky na Svaté Hoře 400; P. Rešetylo Rosvičovo 1000; knihkupci za knihy do ciziny 2687,95; Nik. Klímenko, Paříž 2400; na varhany ve'ehrad. 1000; na exercicie doplaceno 2740; cestovné ukrajinským bohoslovcům 3001,50; Markovyč, Mariánské Tovarystvo 200; dru Žúrkovi na knihy do Rumunska 600; P. Trěkoví, Stropkov podpora redemptoristům 4000; různé vydání 1327,68 Kč. Souhrn vydání 318 tisíc 069,96 Kč. Zbývá koncem roku 51.864,40 Kč. Děkan Hřiva konstatuje,

že přezkoumal účty a našel je v pořádku, i prosí pro pokladníka o abso-lutorium. Uděleno. Dr. Vašica podává zprávu o schůzi Apoštolátu při sjezdu v Lublani 4. července 1925. Dr. Gri-vec zahájiv schůzi, poukázal na uni-versální ráz Apoštolátu, který sice z Říma jest podporován, ale všem ok-troyován býti nemůže, takže třeba via facti jej učiniti universálním, když se přičiníme, aby Apoštolát převyšoval činnost jiných podobných spolků. A-poštolát může si postupně vymoci in-dulty a privilegia v Římě, a tím i prvenství, třeba jen vždy tato privile-gia žádati. Velehrad má zůstatí stře-diskem, ale každá národní bude míti své ústředí, aby se tak postup práce reguloval. Toto bude se skládati ze zástupců diecézních odborů a mohou míti vlastní stanovy, přízpusobené po-měrám; mimo péči o šíření Apoštolátu budou dbáti o potřeby národní a ná-boženské. K šíření Apoštolátu třeba užívali moderních prostředků. Má býti získáno místo ústředního sekretáře, je-hož kancelář má býti pro přípravu na unionistické sjezdy. Orgánem Apošto-látu jest časopis stejného jména, Slo-vinci vydávají „Poročilo“ a Hrvaté od roku 1924 „Glasnik sv. Cirila a Meto-da“. Obrázky pro všechny členy pone-chány rozhodnutí ústředí. Doporučí se vyobrazíli sochy svatého Cyrila a Me-toda od Maxe s proměnou historické-ho faktá (obraz v rukou). Dr. d'Her-bigny vzpomíná, že svatý Otec má na svém psacím stole obraz Matky Boží Kazaňské, který by se též pro členy hodil. Kanovník Stavěla poukazuje na smutné zkušenosti, jaké máme s kon-vertitly, žádá větší opatrnosti, ježto podpory jim udělené byly takřka vy-hozeny. Žádá, aby se ročně v Olomou-ci sešli pracovníci Apoštolátu. Dr. Gri-vec poukazuje na ústav v Lille, zalo-žený od dominikánů pro ruské boho-slovce. Reditel P. Omez O. P. rád při-jme, kdož se přihlásí. Doporučí bo-hoslovce konvertitů Novotného. Ide-álem našim zůstane, aby na Velehra-dě založen byl klášter východního ob-řadu. Co se týče schůzi delegátů, je nejvýhodnějším, by se sešli vždy o u-nionistických sjezdech, míní dr. Gri-vec. Po této schůzi byla porada od-borníků, která se dohodla, aby budou-cí sjezd unionistický konán byl při eucharistickém sjezdu v Chicagu roku 1926. Tolik o schůzi v Lublani. Před-

seďa děkuje dru Vašicovi za zprávu. Rokováno potom o vybudování sekre-tariátu pro ústředí v Olomouci. P. Je-melka přesazením do Chvalkovic, po-staven do služeb Apoštolátu, který mu skytne potřebnou výpomoc k obroči, nedostačujícimu k výživě. Za tím bude míti býti i kancelář v residenci kanov-níka Stavěla, než se uprázdni Salesi-ánium, které poskytne potřebné míst-nosti. Bude třeba Apoštolát zorganizo-vatí a spolu s nim vzkřísiti i akademii velhradskou. Dr. Vašica sezeve členy k valné hromadě a ustaví se nový vý-bor, ježto starý jest rozptýlen nimo republiku. O sjezdu eucharistickém v Chicagu má Apoštolát hlavní účast míti v sekci pro východní církve. Za-tím naši misionáři, P. Jemelka a Pospí-šil v Americe připraví půdu a vzbudí mezi Čechy potřebnou propagační čin-nost. Poněvadž očekávané nové sta-novy z Říma dosud nepřišly, nemohlo se dle nich přikročiti k volbě nového výboru. Ponechán tedy starý výbor a do něho kooptováni títo členové: Z Olomouce msgr. Josef Vytlačka, dr. František Cinek, kanovník František Světlík, redaktor Ladislav Zamykal, z Prahy dr. J. Vyjs, z Velehradu farář P. Kar. Pokorný, dále P. Jemelka, P. Lev Pospíšil a Josef Stříž, z Trnavy dr. Postlény, z Užhorodu dr. Hadzsega, z Baňské Bystřice P. Jan S. Elšík, a z Topolčan msgr. Mich. Bubnič. Za re-visory zvoleni: P. Josef Glogar a P. Frant. Mléčka. Msgr. dr. Hanuš před-náší prosbu odboru pražského, aby A-poštolát do konce roku přispíval na duchovní východního obřadu měsíčně 1500 Kč. Povoleno. Tovaryšstvo Mary-anské ve Lvově žádá zúročitenou půjčku 35.000 Kč, čemuž nelze vyho-věti, ježto toho prostředky nedovolují. Basilián P. Rešetlylo v Munkáčevě po-dává zprávu o tamních církevních po-měrech, a doporučuje naši péči jejich misii. Jeho žádosti o příspěvek k za-řízení tiskárny se vyhovi. Odesláni konvertitly Sokolovova do Podlesí byto úřady znemožněno, proto odeslán jako výpomocný duchovní na Podkarpatskou Rus. Těšitelům ve Vídni věnová-no 10.000 Kč. Dvěma bohoslovcům, Or-dincevu a Novotnému, dána podpora po 300 Kč. Modlitbou schůze zakon-čena.

Výroční jednatelská zpráva Apošto-látu svatého Cyrila a Metoděje pod o-chranou blahoslavené Panny Marie.

Velectené shromáždění! S velikou radostí a nadšením vítali jsme před rokem na posvátném Velehradě vznesené hosty, kteří z dalekých krajů přichváta-li na IV. unionistický sjezd, mezi nimi i zástupce svatého Otce, arcibiskupa msgra Františka Marmaggiho, a velikou řadu nejvyšších církevních hodnostářů ze všech krajů Evropy. Ožil nás staroslavný Velehrad, hrob svatého Metoděje nabyt nového lesku, když se kolem něho shromáždili první synové všech slovanských národů, jejich vládkové, aby se poklonili duchu Metodějovu, aby pokračovali ve stavbě onoho mostu, který má pojit slovanský Východ se Západem. Vyznamenáním, kterého se dostalo sjezdu od svatého Otce vysláním zvláštního breve a papežského nuncia, posunuta o lázka unie do předpří a Velehrad stal se střediskem unionistického hnutí, které svatý Otec podporuje. Aby Apoštolát svému novému poslavení vyhovoval, bylo potřeba stanovy poznamenit a Apoštolát připojit k římské kongregaci pro východní církev, čímž se stane střediskem unionistických prací a působením zůstane na Velehradě. Valné shromáždění změnu stanov schválilo a zmocnilo Ustřední výbor, aby změnu tu provedl a schválení svaté Stolice vymohl. Od času Metodějových viděl zase Velehrad posvěcení na biskupa v jazyku slovanském. Byl totiž vysvěcen na biskupa řeckokatolického msgr. Petr Gebej z Užhorodu za asistence všech přítomných 23 biskupů. Na hrobě Metodějově skláněl se nový biskup a připravoval se na těžké dílo, které jej očekávalo. Na Podkarpatské Rusi byla církev uniátská, která svým národním duchem chránila lid před maďarisací, od maďarské vlády pronásledována. Všechny snahy vlády, zavést do kostela maďarský jazyk, potkaly se s velikým odporem. A tu po převratě povstali noví nepřátelé a využítkovali politických přehmatů a poměrů k tomu, aby pod heslem svobody a národnosti šířili rozkol a odpadlictví. Lid v naději nové svobody dal se svést a vyháněl své bývalé kněze, přijímaje nové z Ruska, a bolševiků placené. Nejkrásnější a nejobohatší kostely obsadili noví pravoslavní kněží, a když jich bylo málo pro tolik kostelů, posílali obyčejné sedláky, aby od odpadlého biskupa Savatije byli vysvěceni v Praze. Sama vláda, která

loto hnutí podporovala, uznala, že tak nevzdělaných a neukých kněží nelze potřebovali, jak se jednou sám podgubernér vyjádřil. A tak úskokem a podvodem svedeno bylo k rozkolu asi 100.000 duší a zabráno 44 kostelů. Zůstalo dosti vytrvalých věřících, a ti to hájili svá práva, avšak bez valného úspěchu. Dali jim za pravdu, ale kostelu jim nevrátili, jen 4. Za takovéhoto okolností nastoupil nový biskup msgr. Gebej svůj pastýřský úřad, aby apoštoloval ve starého pracovníka, biskupa Njaradiho, sídlicího v Prešově. Oba mají těžké postavení. Jejich sídla jsou obsazena světskými úřady, že se musí spokojili světničkou v semináři. Apoštolát svatého Cyrila a Metoděje podporuje je v těžkém jejich postavení a vydrží kněze, kteří, nemajíce výživy, museli by trpětí bidu. Na Podkarpatské Rusi stará se Apoštolát také o mnichy basilány a redemptoristy. Obojí pořádají mezi lidem misie a působí utěšeně, takže zavedený lid bouřně se vrací do církve. Podpora zde udílená, nosí tedy hojně ovoce. Nevě pole působnosti otevřelo se Apoštolátu na Podlesí v Polsku. Tam je mnoho nesjednocených Rusů, kteří se rozhodli přijat unii, ale není kněží, kdož by jim slovo života věčného udíleli. I našli se francouzští kněží Tovaryšstva Ježíšova, naučili se jazyku a založili tam stanici „Královniny pokoje“. Přijali východní obřad a hodlají založit seminář pro tamní jinochy. Apoštolát vydrží tuto stanici, zatím dva kněze a jednoho diakona. K našim krajanům v Polsku a Rumunsku poslali jsme též letos kněze-misionáře, kteří tam k velkému uspokojení krajanů působí. Též do Porýnska v Německu chystá se nový misionář k našim krajanům, aby jim slovem Božím a svatými svátostmi posloužil. Apoštolát na ně potřebné výdaje na cestu a výživu poskytuje. Mezi tyto krajany bylo i letos odesláno několik metráků knih, poučných, zábavných a hlavně náboženských. Naši členové nám vždy nové posílají, a děkujeme všem dárcům, prosíme, by v lásce a obětavosti neochabovali a tak krajanům našim v cizině radost působili. Ze samého Ruska přicházejí nám věrohodné zprávy, že utiskován: náboženské se strany bolševiků pomalu popouští a že se všude jeví touha po jednotě s Římem. Dej Bůh, aby se to uskutečnilo. Apoštolát má též na sta-

rosti vystěhovalce z Ruska a Ukrajiny u nás bydlící, a podporuje jak jejich snahy o sjednocení vydáváním novin, tak jejich bohoslužbu vydržováním kněží-konvertitů, kteří pro unii pracují. Tak v Praze se vydržíjí nákladem Apoštolátu dva kněží, na Moravě též dva, někdy i více, mimo 4—6 ukrajinských bohoslovců v Olomouci. Hlavní starost o péči obrací Apoštolát na misijní školu velehradskou, kde se jinoši pro své budoucí misijní povolání vzdělávají a připravují na jejich budoucí úkol. Ustav má 63 žáků. S Boží pomocí doufáme, že tento dorost, nadchnut duchem svatého Metoděje, posvěti své síly práci a dílu Kristovu, aby v sícehni jedno byli. O prohloubení života náboženského pečoval Apoštolát vydržováním exercicií, které stále větší obliby docházejí, takže Stojanov solva stačí, a také tím, že posílá ardiščené kněze na misie a tridua, kterým za jejich námahu vzdává srdečný dik a Pán Bůh zapal. Apoštolátu nastanou nyní větší úkoly, neboť nelze ponechatí jednou začatou brázdu nedokončenu, a musí nám všem záležeti na tom, aby Velehrad rozkvétal vždy znova a vždy větší úcty a důležitosti nabýval. Má-li býti střediskem hnutí světového, budíž především střediskem našim. Spojíme se v Apoštolátě okolo posvátného nám Velehradu, vynaložme péči, aby se Apoštolát po vši vlasti rozšířil, a vira metodějská na Velehradě založená, mohutněla. Dědictví otců zachovej nám, Panel

R. Kozák, jednatel.

Poutí a valná hromada Apoštolátu a Družstva Velehrad dne 15. a 16. srpna. Předvečer valné hromady zahájen ve svátek Panny Marie dne 15. t. m. poutní pobožností, která oznámením příchodu poutníků břeclavských posazuta na pozdější dobu. Průvod od Cyrilly vedl nejdůstojnější pan opat Hlobil z Rajhradu, poutníky uvítal v kostele P. Bartoník T. J. Přítomné dvě hudby dodávaly Velehradu slavnostního rázu. Po slavném požehnání konali poutníci své pobožnosti a zpovídali se. Večerní pobožností a modlitbou den ukoučen. Ranní mši svatou zpíval veledůstojný pan kanovník Stavěl a při ní přistou-pili poutníci ke společnému svatému přijímání, jež jim podávali tři kněží. Po ní bylo kázání a farní mše svatá zadržela poutníky v kostele při pobožnosti. Počasí bylo nejisté, proto ur-

čeno po mši svaté odbývatí valnou hromadu a manifestační schůzi ve slovánském sále, který byl vyplněn do posledního místečka. Kanovník veledůstojný pan Stavěl zahájil schůzi a vzpomněl na neúnavného osnovatele Apoštolátu, arcibiskupa dra Stojana. Přinesl pozdrav arcipastýře, nástupce dra Prečana, který, jsa zaměstnán svěcením zvonů, nemůže býti přítomen a proto svůj arcipastýřský pozdrav posílá; jeho starost o Apoštolát jako dědictví po svém předchůdci, je nám věc známa; aby Apoštolát nepustil hluboké kořeny, jest jeho jediným přáním a snahou. Jeho jménem vítá všechny přítomné, zvláště nejdůstojnějšího pana opata Hlobila, který s radostí přichvátal sem, aby sročil pontifikální mši svatou, vítal též důstojného pana Oldřicha Zlámalu z Ameriky, který tam již po roky působí pro Apoštolát mezi krajany a vždy hoří pro svou vlasť. On přivedl po převratě americkou misi s pomocí k nám a byl při akci, která naši republice přinesla svobodu. Apoštolát má spojití Slovanstvo ve víře, k této akci potřebí jest prostředků a pracovníků. V Americe našli se zvláště dva pracovníci, llynek Dostál a Oldřich Zlámal. Oba jsou nám oddáni, a proto zasluhuji náš dik. (Potlesk.) Za čestného předsedu navržen nejdůstojnější pan opat Hlobil všeobecným potleskem, za zapisovatele pan Krajiča, do předsednictva zvolen důstojný pan Zorvan z Podkarpatské Rusi, který přijel, aby sročil mši svatou východním obřadem, a pan Nester z Ameriky, který přivítán hlučným potleskem. Jednatel čte výroční zprávu Apoštolátu. Za nepřítomnosti profesora Horáka z Litovle, který jest úředně zaměstnán, čtena pokladniční zpráva, dle níž bylo roku 1924 příjmu 369.994 korun, 36 hal., vydání 318.069.96 Kč, takže zbylo 51.864.40 Kč. Předseda dodává, že dary Američanů, které poslední roky vynesly skoro milion korun, jediné umožnily Apoštolátu, aby dostal úkolům sobě uloženým a s vůčičností vzpomíná na práce pro Apoštolát vykonané P. Jaškem, Pospíšilem a Jemelkou, jakož i přičiněním zasloužilých mužů, důstojného pana Zlámalu a Hynka Dostála. Potlesk. Tím ukončena valná hromada Apoštolátu a zahájena valná hromada Družstva Velehrad. Předseda prosí, aby dosavadní předsednictvo bylo potvrzeno,

což potleskem schváleno. Předseda vzpomíná, kterak dilo drem Stojanem započaté, krásně prospívá a plní již svůj úkol, čímž vzbuzuje nové naděje do budoucnosti. Uskutečnění jeho záměr a vybudování dům exerciční, jehož mu nebylo dopřáno zřítí, ač se denně dotazova', jak práce pokračují. Družstvo Velehrad vytklo si úlohu, dostavěti Stojanov nejen pro ozdobu Velehradu, ale celé Moravy a pro povzbuzení lidu v duchu Metodějovu. Exercicie konají se nyní každý týden. někdy i dvakrát, poslední večera ukončené pro železničáře měly 73 účastníků, kteří plní spokojenosti opouštěli Velehrad. Tak má Stojanov býti centrem obrození duchovního na Moravě. Družstvo Velehrad chce pracovati, aby snahy zemřelého dra Stojana byly provedeny až ke konci. Jednatel P. Lev Pospíšil přednáší výroční zprávu, dle níž hlavní péči nynějšího Družstva Velehradu jest dobudovati Stojanov, aby nejen svému úkolu vyhovoval, rýbrž i pro budoucnost zachován byl. První díl stavby sice dokončen, ale zůstává dluhů na něm, které zaplatiti třeba. Proto Družstvo Velehrad požádalo a obdrželo povolení k věčné loterii, která má 400.000 losů, a bylo již započato s jich rozesiláním. Pro domácí potřeby získalo Družstvo od Pozemkového úřadu koupí 10 mír pole, čímž se slane, že kuchyňské potřeby pro exercicie bude možno doma poříditi a ne kupovati. Veleduštojný předseda dodává, že duši celého díla byl a jest důstojný pan děkan B. Hřiva, který se neúnavně stará a pracuje, aby Stojanov byl dohotoven. Pokladník P. Hřiva podává zprávu o pokladničním stavu, dle něhož bylo roku minulého přijato 105.227 Kč, vypůjčeno 664.711 Kč, vydáno 653.159 Kč, dluhů máme 1 milion 23.603 Kč u peněžních ústavů a 386.642 Kč u firem. Mnoho nám pomozeno tím, že příznivci si ve Stojanově zakoupili pokoje složením 5000 nebo 3000 Kč na opatření nábytku, a na důkaz vděčnosti ponese pokoj jejich jméno. P. Mléčka, revisor, se přesvědčil, že účty jsou v pořádku a prosi pro pokladníka absolutorium, které uděleno. Důstojný pan Zlámal připomíná, kterak po převratě přijel do vlasti v uniformě amerického dobrovolníka a byl rád slyšen od přátel i protivníků, nyní by si jej tito sotva všimli, ač je tentýž, i osobou, i láskou k vlasti. Jak

se těšil, když mohl přivítati naše misijnáře v Americe, P. Jaška a Pospíšila, z nichž P. Jašek, zmořen námahou, k němu do Clevelandu přijel, aby se zotavil, ale jen smrt nalezl. Na telegrafickou zprávu o jeho onemocnění P. Pospíšil, jsa v Texasu, tedy až jako odtud do Moskvy, ihned přichvátal, ale mohl jen místo matky slzami skropiti mrtvolu svého druha. Stojanovo jméno je v Americe všude známé, a my věříme, že s nim pochován jest na Velehradě muž svatý, a Moravě musí záležeti na tom, aby vymohla jeho prohlášení za svatého neb blahoslaveného, aby Bůh přímluvou jeho snahy Apoštolátu korunovati ráčí. Důkazem jeho svatosti jest jeho duch jasnovidectví či prorocký pohled do budoucnosti, že viděl potřebu, aby lid exerciciemi v duchu obrození, víru svou statečně hájil. Na rok má se v Chicagu konati eucharistický sjezd, při němž má připadnouti Apoštolátu zvláštní účast ve schůzi unionistické. Jest tu třeba, aby Amerika vyslechla samého nástupce sv. Metoděje a obeznámila se se snahami Apoštolátu, které tím v Americe se již ujmu. Dosavad k nám chodili pro dolary a dávali jsme, i nezavíráme své pomocné ruky ani nyní, Apoštolátní delegáti budou míti otevřené dveře, jen ať přijdou s příslušným odporučením, aby i ti, kteří Apoštolát podceňují, poznali jeho důležitost. Přináším vám pozdrav z hrobu P. Jaška, a zvu vás, abyste přišli k tomu sjezdu. Uvítáme vás přátelsky a pohostíme, ač jsme na suchu, to jest bez lihovin. Dlouhý potlesk. Důstojný pan Zorvan, farář ruský z Podkarpatské Rusi podává zprávu o poměrech na Podkarpatské Rusi a o šíření Apoštolátu. Myslíme, že by Rusmi měli býti pojitkem mezi východní a západní církví, zatím tomu tak není. Na výzvu papeže Benedikta XV., aby se Apoštolát rozšířil po všech slovanských zemích, začalo se pracovati, ale byly dvě příčiny, které to znemožnily. Jest to nedůvěra lidu, který se bojí zlatinisování, maje špatné zkušenosti od Maďarů. Proto již zavedené růžencové pobožnosti, v níž viděli cosi latinského, potkalo se s oblibou. A druhá příčina jest dána v nynějším systému vládním, který lid proti sobě zaujal, jakož i proti všemu, co je českého. Zacházení s lidem se strany úřadů a odpovědných osob nebylo vábivé, spíše odpuzující. Se zemřelým

drem Stojanem pracovali jsme o tom, abychom lid přivedli na Velehrad a ukázali, jak zdejší lid lne k víře, než nedalo se to provésti, a nyní lid vidí v Čechách jen nevěrece, kteří přišli jak lidé, tak jeho kněžstvu křivdili. Předseda připomíná, že slůžnosti se slyší všude, ale na nás jest, aby se stala náprava. Připomíná práci pro Apoštolát, a prosí, aby se směl odeslati starostovi Apoštolátu, nejdůstojnějšímu panu arcibiskupu Prečanovi pozdravný telegram. Přijato hlucným potleskem. Důstojný pan P. Chýlek, jakožto slavnostní řečník, ukazuje, kterak ruka Boží zasahuje do poměrů vlasti naší i celé Evropy. Svatý Otec uznává potřebu, aby každý katolík byl apoštolem, a dr. Stojan již před 40 roky tuto potřebu napřed viděl, když začal Apoštolát a pro něj neúporně pracoval, snaže se jej po vlastech našich rozšířiti. Též on měl heslo: Co křesťan, co katolík, to apoštol. Není to snad důkazem, že měl ducha prorockého? Náš spolek měl před válkou mnoho členů, dnes jest jich méně a přece potřebujeme členů nejen těch, kteří platí, ale i těch, kteří se modlí, a proto budiž našim heslem: Co český katolík, to člen Apoštolátu. Uznáváme, že naši nepřátelé bojují proti nám i proti víře naší, potřeba tedy, bychom byli bojovníky i my. Římané měli v Hannibalu velkého nepřítelě, a když jednou zavzněl poplašný hlas: Hannibal před branou města, tu se vzhopilo vše, co mohlo nositi zbraň, vzhopily se i ženy a pracovaly při hotovení zbraně Apoštolát jest naším táborem. V něm shromáždění, pracujeme společně, držíme pevně při svatě víře a nedejme si ji vyrvatí od nepřátel. Modlitbou a pomocí svou podporujeme Apoštolát. Reč přijata s nadšením, které řečník tak mistrně uměl probudití. Předseda počátkoval řečníkoví a ukončil modlitbou schůzi, nádech svoláním s'ávy a hymnami, papežskou i národně valná hromada ukončena a účastníci se ubírali z části do kostela, kde byla nejdůstojnějším panem opatem sloužena pontifikální mše svatá a na nádvoří mše svatá východního obřadu důstojným panem farářem Zorvanem, kterou lid zpěvem

velehradské písně s hudbou doprovázel. Po mši svatě uspořádán průvod s Nejsvětějším po nádvoří. Ježto účast nebyla převeliká (bylo asi 5000 lidí), seřadilo se vše do průvodu, takže nebylo diváků, nýbrž jen účastníci. Hudba doprovázela velebný zpěv, jenž se jedním tempem po nádvoří rozléhal. Po zásvětné pobožnosti zazpíváno Te Deum, a lid se ubíral do chrámu, kde zpíváno Anděl Páně. Odpoledne posvětil nejdůstojnější pan opat v ěapli ve Stojanově, kamž s průvodem přišel, sochy svatého Antonína Paduánského a blahoslaveného Sarkandra, které budou postaveny na schodech Stojanova. Odpoledním svatým požehnáním a uctíváním ostatků svatého Cyrila pobožnost ukončena a lid se klidně rozcházel.

Odkaz Apoštolátu z Ameriky. Dostali jsme zprávu, že pí Josefa Kovarik, tetička F. G. Kovarika ze St. Paul, Min. odkázala Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje 25 dolarů. Obnos nám byl poukázán. Je to krásný důkaz pochopení snah apoštolátních v Americe. Zachováme ve vděčné paměti v Pánu zesnulou.

Příspěvky pro Apoštolát svatého Cyrila a Metoda, sebrané v Texasu, U. S. A. Fayetteville. Pani A. D. Kolus 2 dolary. Granger. J. Z. Kopycký 2 dolary. Stan. Suhomel 0.50, Jan Štefek 1. Ant. Dobíáš 23. Jos. Dobíáš 25, Jan Hlízák 2.50, J. C. Parma 2.50, Geo. Poášek 2, Fr. Krajča 2, pí Barbora Němec 1. Jos. Rychlík 2, Ed. Boháč 1. Spolek K. Ž. T. 5. Marie Trochta 5. Františka Rozacký 2, Františka Němec 1, Marie Štefek 1. West. Pavel a Josefa Šulák 2. Rowena. J. J. Binder 15, Jan Zlý a rod. 15, sl. Julie Strakoš 2, Alois Strakoš a rod. 2, Jos. a Marie Kocourek 5 dol. Dime Box. Anna Hovadík 2, Adela Sušil 1, Jos. Paukert 2, Aloisie Hovadík 23 dol. Needville. Jos. Kašpar 2, Jos. Pavlín 2, Jos. Pavlíček 2, Felix Stavinoha 2, Jan Marek 2, Barbora Kostelník 2, Cyril Lukáš 1, Aloisie Horák 1, Františka Lubajovský 1 dol. Horson. Marie Kyselica 25 dol. Lealy. N. N. 0.50. Celkem 190 dolarů. Rev. Jos. Fr. Hanák.

Rozjímání

Napsal P. J. Crasset C. J. — Přeložil Vil. Hladký

X. rozjímání.

C p e k l e.

Peklo jest žalář Boží spravedlnosti.
 Toť zbrojnice jeho pomsty,
 konec jeho hněvu,
 sbor všech zlých,
 hluboká propast smrti,
 království ďábla,
 země zoufalství,
 kraj slzí,
 místo zmatků,
 země zlořečení,
 vyhnanství bez útěchy,
 ztráty bez nalezení,
 lopota bez oddechu,
 bolest bez konce,
 zlo bez léku.
 Člověk bude odloučen od Boha,
 proklet Bohem,
 nenáviděn Bohem —
 Bůh ho bude nenáviděti, nemoha ho milovati.
 Jeho nenávisť bude nekonečná.
 Jeho nenávisť bude nesmířitelná.
 Jeho nenávisť bude nezměrná.
 Jeho nenávisť bude věčná.
 V nebi bude vše, co miluješ,
 v pekle vše, co nenávidíš.
 V nebi budou čisté radosti,
 v pekle budou pouhé žalosti,
 V nebi bude všeho hojnost,
 v pekle bude všeho nedostatek.
 O, divný obrat!
 Zlý prohází před Bohem na zemi,
 v pekle ho bude hledat;
 ale nenalezne.
 Co dím; on prchati bude před Bohem,

ale běda, všude ho najde a
 nikdy ho nebude mít rád.
 Boží přítomnost činí ráj,
 Boží přítomnost činí peklo.
 Největším trestem zavrženého bude,
 že všude najde rozhněvaného Boha.
 O věčnosti, jak jsi dlouhá!
 O věčnosti, jak jsi hrozná!
 O nikdy, jež nekončí nikdy!
 O vždy —, jež trvá stále!
 O přítomnosti, jež obejmáš minulost.
 O minulosti, jež kráčíš spolu s budoucností.
 O věčnosti, nepojmeme tě nikdy?
 O věčnosti, nikdy tě nepochopíme?
 Kdybychom na tebe vždy mysleli,
 nikdy bychom nezhrěšili.

Slova Písma:

Země bídí a temnoty, kde stín smrti a žádný ráj, ale věčná hrůza přebývá. Job. 10.

Kteří potupy věčné trpěti budou v zahynutí od tváře Páně a od slávy moci jeho. 2. Thess. 1.

XI. rozjímání.

O dvojí věčnosti.

Žítí vždy a nikdy neumřítí,
 umřítí vždy a nikdy nežítí,
 vše mítí a ničeho si nepřátí,
 všeho si přátí a ničeho nemítí,
 Vždy odpočívati
 a nepracovati,
 pořád se lopotiti
 a nikdy si neodpočinouti,
 vždy se radovati
 a nikdy neremoutiti,
 vždy se smoutiti
 a nikdy se neradovati.
 Milovati vždy Boha,
 a nemoci ho nenáviděti,
 vždy ho nenáviděti
 a nemoci ho milovati,
 toť úděl dobrých,
 toť trest zlých.

Jak krásný je ráj,
 jak děsné peklo!

Jak klamný svět,
jak zaslepený člověk!
Jak krátký je čas,
jak dlouhá je věčnost!
Není dlouhé, čeho vidíme konec,
není krátké, čeho konec nevidíme.

Slova Pisma:

A půjdou tito do trápení věčného, spravedliví pak do života věčného. Matouš 25.

Červ jejich neumře a oheň jejich nikdy nebude uhašen. Is. 66.

XII. rozjímání.

C smrtelném hříchu.

Co jsem učinil?

Urazil jsem nekonečnou důstojnost,
potupil jsem nekonečnou dokonalost,
chtěl jsem shladití dobrotu nekonečnou,
nedostál jsem nekonečnému závazku,
spáchal jsem nekonečné bezpráví,
zasluhuji tedy nekonečného trestu.
Bůh nenávidí hřích, jak jen může,
nenávidí ho, jak miluje svého Syna,
nenávidí ho, jak miluje sama sebe,
nenávidí ho jedině,
nenávidí ho nekonečně,
nenávidí ho nezbytně,
nenávidí ho podstatně,
bude ho nenávidět věčně.
A já miluji, co Bůh nenávidí,
miluji tak, jak Bůh nenávidí,
miluji jen, co Bůh jen nenávidí,
miluji dobrovolně, co Bůh nenávidí nezbytně,
miluji stále, co Bůh nenávidí věčně.

List arcibiskupů a biskupů československých

áhly odjezd apoštolského nuncia msgra Marmaggi v den Husovy slavnosti v Praze obrátil všeobecnou pozornost k této události nejen v republice, nýbrž i za hranicemi, jmenovitě u katolíků.

Nejbližší příčinou odchodu bylo oslavování Husa, jakožto před-

chůdce reformace XVI. věku a tudíž odbojníka nejvyšší náboženské autority křesťanstva, až do té doby jednotného, kteroužto autoritu stanovil Kristus Pán slovy: Petře, ty jsi skála a na té skále vzdělám církev svou (Mt. 16, 18).

Tento protikatolický ráz Husových slavností v Praze i po venkově ohlašoval předem veřejný tisk, dosvědčoval manifest, předčítaný protestanty, a na hradě vyvěšený prapor s kalichem, který volnomyšlenkáři po celé Praze doporučovali a zavěšovali.

Na této slavnosti se oficiálně zúčastnili nejvyšší představitelé státu.

Již při projednávání zákona o svátcích upozornila svatá Stolica zahraniční ministerstvo, že uzákoněním „památného dne Jana Husa“, jakožto vynikajícího literáta a vlastence, budou legalisovány každoroční oslavy Husa, jakožto odbojníka katolické církve. Tím bude převážná většina katolického obyvatelstva všech národností a svalá Stolica sama stále urážena.

To se okazale projevilo již při první oslavě „památného dne Husova“. Proto obdržel pražský nuncijs od svaté Stolice příkaz v den takové slavnosti odejetí z Prahy.

Svatý Otec sám, který jest v souhlasu se svým předchůdcem československé republiky již od jejího vzniku v lásce ke všem jejím národům nakloněn, se vyjádřil k poutníkům z naší republiky, že odvolání jeho zástupce vyžadoval soud dějin a veškerého katolického světa vzhledem k poslání církve, která má Božský příkaz — zachovati „základnu víry“ neporušenu (depositum fidei custodire (Tim. 6, 20).

Vzdálenější příčiny tohoto odjezdu obsahuje porovnání naší republiky s jinými státy kolkolem ní, s Bavorskem, Polskem, Uherskem i s Jugoslavií, které uzavřely se svatou Stolicí spravedlivou dohodu o poměru státu ke katolické církvi, uznávající v zájmu obou zásadu: Dávejte, co je císařovo (státní moci), císaři, a co jest Božího, Bohu (Luk. 20, 25).

U nás se tenlo dvojí obor suverénní pravomoci státu a církve Kristovy neuznává a stát se prohlašuje za jediný pramen veškerého práva.

S nejvyšších míst se veškeré nadpřirozené zjevení popírá a tudíž vtělení Syna Božího, jeho vykupitelské dílo a založení katolické církve s jejím posláním: „učte všecky národy“ se ignoruje, ba táž církev za nižší formu pozitivního křesťanství se prohlašuje. Tato moderní nevěra se vnucuje katolíkům pomocí „Volné myšlenky“ a různého sektářství. Za to se však reformace XVI. věku vydává za zdroj náboženské svobody a veškerého pokroku lidstva, jehož průkopníkem byl prý Hus.

Stojíme zde před velevýznamnou historickou událostí, že v XVI. století křesťanská kultura, až do té doby jednotná, na jednotné věrouce a mravouce založená, že rozdvajila ve dva kulturní kruhy, katolický a protestantský.

Protestantismus svým charakteristickým principem subjektí-

vismu čili popřením nejvyšší náboženské autority, kterou Kristus stanovil slovy: „Petře, ty jsi skála“, „Pasiž ovce mé“, „Posilňuj bratry své“, vyrval svorník z klenby velikolepé budovy jednotné křesťanské kultury a v důsledku toho se řítit kámen za kamenem, čili popíráno bylo postupem náboženského rozkladu jedno křes-

Ukrajinská deputace v sekretariátě Apoštolátu.

ťanské dogma za druhým, až konečně ve věku devatenáctém a dvacátém byl vylomen kámen základní, t. j. víra v Božství Pána našeho Ježíše Krista a „nikdo nemůže položit základy jiného, než který položen jest, Ježíš Kristus“ (1. Kor. 3, 11).

Po zapření Božství Ježíše Krista v racionalismu, bylo prohlá-

seno (Kantem) „náboženství v mezích čistého rozumu“. Avšak zásadní negace „pokročila“ necdvratncu důslednosti k popírání lidského rozumu. Nauka víry o člověku stvořeném ik obrazu Božímu byla nahrazena tak zv. vědou o člověku-zvířeti, v materialismu.

U západoevropských národů ozařují jejich život ještě večerní červánky zapadlého již slunce spravedlnosti, Ježíše Krista, a své pojmy o mravnosti, povinnosti a svědomitosti si zachovali dosud, třeba jen v podvědomí, jakožto zbytky křesťanské víry svých předků i ti, kteří v nadpřirozené zjevení již nevěří.

Ale běda tisícileté evropské kultuře, zmizí-li i červánky zapadajícího slunce víry. Pak nastane čirá tma barbarství, horšího než bylo původní před křesťanstvím. Ruský nihilismus a bolševismus, poslední to fáze negace XVI. století, ohrožující celý svět svou anarchií, jest toho názorným dokladem. Tento společenský rozklad dosvědčují nejen svědkové katoličtí, jako de Maistre, Gallizin a j., nýbrž i svědkové z tábora protikatolického, jako filosofové A. Comte, Schelling, protestantští kulturní historikové Pückler-Muskau, Mackenzie - Wallace, socialisti a nihilističtí komunisté jako St. Simon, Engels, Bebel, A. Herzen a jiní.

Katolicismus naproti tomuto rozkladu negace se reformoval v životě víry a vědy z vnitřní své životní síly pod vlivem papežství na sněmu tridentském a koncentroval se na sněmu vatikánském kolem principu nejvyšší neomylné autority ve věcech víry a mravů, která je základem veškeré autority, jež společnosti jest nezbytná. Uprostřed vlnobití skepse rozumu a pesimismu života v poválečné krizi orientuje národy světlo majáku církve katolické, k němuž se též národové východní i západní, odstěpení od ní v XI. a XVI. století obracejí ve svých nejtěžších representantech. Tito jim dávají radu, aby se zachránili v lodičce Petrově, v církvi katolické, po ochranou Toho, jenž jí slíbil: „já jsem s vámi, nebojte se.“

To jest ten scud dvoutisíciletých dějin katolické církve, k němuž poukazuje svatý Otec Pius XI. při nutném odjezdu svého zástupce z Prahy, aby se nezdálo, že neplní příkaz Páně: „Pasiž ovce mé“.

To není ovšem ona historiografie, onen dějepis, o němž jeho vynikající znalec (de Maistre) na začátku XIX. století praví: „Dějiny posledních tří set (počínajíc XVI. věkem), nebyly ničím jiným, než spilknutím proti pravdě.“ Souhlasí s ním i protestant J. F. Böhmér, Angličan W. Cobbett, Francouz A. Thierry, A. Tocqueville, A. Comte, St. Simon a j.

Světlem objektivní pravdy pravé vědy a víry jsouce orientováni, nedají si katolíci československé republiky suggerovati tradiční onelní předsudky protestantismu a nevěry, ani o Husovi, jehož zásluhy literární a nacionální uznávají. Snášenlivě ponechávají každému jeho přesvědčení náboženského, ale opovrhují nedůstojnou agitací na veřejných schůzích, protestují proti zneužívání úřední-

ho postavení odpovědných korporací k propagandě odpadu od církve katolické.

Jsme pamětlívi výstrahy Kristovy: (Luk. 22, 31). „Šimone, Šimone, hle satan pokoušel vás, aby vás tříbil jako pšenici, ale já jsem prosil za tebe, aby neochabla víra tvá a ty posilňuj bratry své“ — a proto víme, že katoličtí věřící neochvějně sjednoceni se svými biskupy a společnou hlavou všech, se svatým Otcem, nástupcem Petrovým, odolají i přítomnému pokušení a že všichni obstojíme čestně před soudem katolického světa, nás pozorujícího.

Jsme zároveň věrnými občany naší republiky, ctíme hlavu, jakožto představitele státní autority, poslušni napomenutí svatého Pavla (1. Tím. 2, 1. násl.) k prvním křesťanům, aby se modlili i za císaře, kteří je pronásledovali. Budeme dávatí „co je císařovo, císaři“, ale jakožto svobodní a rovnoprávní občané nedáme si nikým zabránití „dávati, co jest Božího, Bohu“ — a jeho církvi na zemi. Katolíci v Čechách a na Moravě jsou si své rostoucí síly vědomí a slovenský odpor proti husitismu je nepřekonatelný. V této obraně katolicismu jsou všichni věřící katolíci v republice s námi zajedno. Heslo křesťanů: Křesťan jest mé jméno a katolík je mé příjmení (Pacianus) jest i heslem naším.

Pod tímto heslem vybízíme všechny věrné a uvědomělé katolíky, aby u příležitosti protikatolických demonstrací v každé farnosti vzhledem k tomuto listu se usnesli na projevu nezlomné věrnosti a synovské oddanosti k svatému Otcí a jeho zástupci v československé republice.

Tento list jest přečísti při službách Božích s kazatelny příští neděli dne 16. srpna t. r.

Projevy oddanosti sv. církvi jest zaslati příslušnému Ordinariátu, který je předloží svatému Otcí.

Žehnáme důstojnému kleru a milým věřícím.

Dáno v Praze 1. srpna 1925.

† František, arcibiskup a metropolita pražský, † Leopold, arcibiskup a metropolita olomucký, † Josef, biskup litoměřický, † Norbert, biskup brněnský, † Karel, biskup královéhradecký, † Karel, biskup nítranský, † Šimon, biskup budějovický, † Jan, biskup spišský, † Marian, biskup bánsko-bystrický, † Dionysius, apoštolský administrátor prešovský, † Pavel, biskup prienský a apoštolský administrátor trnavský, † Josef, biskup thagorský a apoštolský administrátor rožnavský, Štěpán Hartsar, kapitulní vikář košický.

Připojují se k tomuto pastýřskému listu. Za část diecése vratislavské: † Adolf, kardinál Bertram, kníže biskup vratislavský.

Valná hromada Apoštolátu svatého Cyrila a Metoda pro brněnskou diecézi v Bužovicích. Má-li svou tradici olomoucký Apoštolát spjatou s posvátným Velehradem, kde před týdnem konal svoji výroční valnou hromadu, je zase více než třicetiletá činnost Apoštolátu diecése brněnské spjata se jmény obětavého jednatele, nejdůstojnějšího pana světlého biskupa dra Josefa Kupky a jeho věrného druhá, pokladníka, nejdůstojnějšího pana opata rajhradského, P. Hlobila. Výroční valné hromady mívá brněnský Apoštolát střídavě v některém významném místě diecése. Dělá se tím zároveň nejkrásnější propaganda myšlenek apoštolátní. Letos vyvoleny za místo valné hromady apoštolátní velmi vhodné Bužovice. Leží u dráhy, blízko Brna, mají krásný farní chrám Páně, pohostinnou, pěknou faru a reprezentativní spolkový Lidový dům. A co hlavního je, kněží i lid milují tam dědičtí cyrilometodějské. A tak nebylo ani jinak možno, nežli že v tomto rámci slavnost apoštolátní byla vskutku náboženskou manifestací, duchovními hody. Začala hned v sobotu, dne 22. srpna, kdy z Brna dojeli do Bužovic oba vzácní hosté, nejdůstojnější pan světlý biskup dr. Kupka, i nejdůstojnější pan opat Hlobil. Začala v kostele velikou účastí věřících lidí a svatě zpovědi, takže až přes 9 hodin se zpovídalo. Nejdůstojnější pan biskup věnoval této přípravě apoštolátní slavnosti své večerní kázání. A v neděli ráno přišlo jich ještě více ke svatě zpovědi, takže společně svatě přijímání, podávané nejdůstojnějším panem biskupem při ranní mši svaté, bylo opravdu radostným osvědčením víry cyrilometodějské. O 9. hodině kázal nejdůstojnější pan biskup dr. Kupka o významu a požehnání činnosti Apoštolátu, který vykonal už v minulosti tolik dobrého a který má před sebou ještě větší úkoly do budoucnosti jako hlasatel svatého sjednocení ve víře Kristově. Po kázání sročil za velké asistence pontifikální mši svatou nejdůstojnějším panem opat Hlobil. Zpěráci na kůře ji doprovázeli krásným zpěvem. V nejbližší blízkosti kostela mají bužovičtí katolíci moderně zařízený spolkový dům. Tam měla se

o 10. hodině konat valná hromada Apoštolátu. Zatím kostelní slavnosti zabraly tolik času, že teprve po 11. hodině zahájil nejdůstojnější pan biskup dr. Kupka, jako jednatel výroční schůzi. Stručně nastínil působení Apoštolátu jednak v diecézi domácí, jednak též spolupráci jeho s Apoštolátem olomouckým, kam pro společnou věc cyrilometodějskou odveden pěkný podíl apoštolátních příspěvků — na čtvrt milionu korun. Potom udělil slovo ústřednímu sekretáři Apoštolátu, dp. P. Františku Jemelkovi z Olomouce, který nadšeně promluvil o myšlenkách cyrilometodějské jako úrodné půdě, na níž roste a růsti má s požehnáním Božím veliké dílo apoštolátní, spojující jednotlivce, národ a celé křesťanstvo s nejvyšším Pastýřem, neviditelným i viditelným. Jako ohlas této časové přednášky byla jednomyslně přijata resoluce, která navazuje na pastýřský list našeho biskupa: „Účastníci valné hromady Apoštolátu svatého Cyrila a Metoda, konané dne 23. srpna v Bužovicích, vyslovují tímto úplný souhlas s pastýřským listem nejdůstojnějšího episkopátu v československé republice ve příčině odechodu nejdůstojnějšího pana nuncia Františka Marmaggiho z Prahy, a vyjadřují zároveň při své lásce k republice neochvějnou oddanost a věrnost svatému Otci i jeho zástupci u nás, nejdůstojnějšímu panu nunciovi Františku Marmaggiho.“ Druhá slavnostní řeč věnována byla otázce školské. Pronesl ji předsedící zemského výboru, pan profesor František Drobný z Brna. Mluvil od srdce k srdci. A všichni přítomní znova a znova nadšeným potleskem dávali najevo, že se svých svatých práv na katolickou školu nikdy nevzdají. Případným doslovem a poděkováním ukončil nejdůstojnější pan biskup valnou hromadu, kterou byla tak účinně zdůrazněna myšlenka apoštolátní.

Z činnosti sekretáře dra Hrachovského. Ve svátky svatodušní účastnil se sjezdu strany v Olomouci a přijal deputaci ukrajinské emigrace, která mu přinesla memorandum o snahách unionistických na Ukrajině. Dne 10. června konala se valná hromada Matice cyrilometodějské, na níž měl referát o změně stanov. Na svátek Bo-

žihó těla sloužil mši svatou na Sv. Kopečku. V neděli, dne 14. června měl kázání a mši svatou v Lechoticích u Holešova, kde měla Omladina svůj okrskový sjezd. Dne 17. června bylo sezení Ústředního Apoštolátu, dne 19. června sezení skoncentrovaných spolků. V neděli, dne 21. června měl v Sarkandrovce o čtvrti na 6. hodinu ráno mši svatou s promluvou k svatému přijímání k Družině mariánské. Večer měl apoštolátní shromáždění v kostele P. Marie Sněžné s kázáním a svatým požehnáním. Dne 23. června byla schůze výborová místního Odboru Matice cyrilometodějské. Dne 24. opět Ústřední výbor Matice cyrilometodějské měl svoji schůzi. Dne 11. července odjel do Lublaně na unionistický sjezd vědeckých pracovníků. Vrátil se 18. července. Dne 20. července konala se Valná hromada Skupiny svatého Cyrila a Metoděje, pak následoval sjezd bohoslovců, o němž referoval pro „Našinec“. V neděli, dne 26. července měl opět o čtvrti na 6. hod. ráno mši svatou v Sarkandrovce s promluvou, odpoledne řeč na orelském slulu ve Vel. Bystřici u Olomouce. Dne 24. července byla valná hromada Apoštolátu v sále konsistorním v Olomouci. V neděli, dne 2. srpna měl o 10. hodině kázání u kapucínů v Olomouci o porciunkulí. V neděli, dne 9. srpna měl dvě kázání ve Skřípově ve Slezsku, odpoledne schůzi, která ke konci byla rušná po vystoupení místního učitele. Dne 12. srpna byla výborová schůze Apoštolátu, dne 13. srpna výborová schůze místního odboru Matice cyrilometodějské. Ve svátek Nanebevzetí Panny Marie, dne 15. srpna, dvakráté kázal v kostele o patrociniu v Křižanovicích, odpoledne kázal před kostelem při svěcení kříže. V neděli, dne 16. srpna kázal při raní mši svaté v Křižanovicích, pak o 10. hodině před kapličkou mariánskou na Lutřšteku u Němčan, odpoledne měl řeč k Orelstvu v zahradě. V neděli, dne 23. a v pondělí, dne 24. srpna konala se slavnostní schůze Matice cyrilometodějské s pracovním programem o školské otázce. V neděli, dne 30. srpna měl kázání a mši svatou ve Chvalkovovicích u Ivanovic, odpoledne apoštolátní schůzi. Dne 31. srpna zúčastnil

se pozůstalostního řízení u pana notáře Wostrého v Olomouci po zemřelém arcibiskupovi dra Stojanovi. V neděli ráno sloužil mši svatou v královské kapli na Velehradě nad hrobem arcibiskupa dra Stojana. Odpoledne po 3. hodině měl přednášku ve Bzenci. Dne 8. září měl promluvu a mši svatou v Sarkandrovce v Olomouci pro Mariánskou Družinu. V neděli, dne 13. měl proslov na stadioně pro školské slavnosti místního odboru Matice cyrilometodějské. V pátek, dne 18. září odjel s pouťí moravskou do Říma.

Naše vyobrazení. Rada našich hochů studuje u salesiánů v Turině v Itálii. Obrázek představuje salesiánskou basiliku Panny Marie Pomocnice s pomníkem ctihodného Dona Bosca vpředu a skupinou slovenských a českých salesiánských studentů. Ukrajinská emigrace v Evropě velmi se zajímá o dílo unionistické. Representanti ukrajinských emigrantů u nás přijeli do Olomouce o svatodušních svátcích a předali sekretáři Apoštolátu memorandum. Skupina byla fotografována v residenci preláta Ledochovského. Doprovázel je tajemník lidové strany z Pisku v Čechách, pan Šafránek.

Vzpomínka na zemřelého arcibiskupa dra Stojana. Poslední dny v září připomínají nám bolestné okamžiky přede dvěma lety, kdy se rozloučil s námi nezapomenutelný arcibiskup dr. Stojan. Ztrátu jeho cítíme denně bolestněji, protože byl mužem iniciativy ve všech směrech. Bez iniciativy není žádného obrodu náboženského, ani žádného pokroku v unionismu, ani v obraně víry. Rok od roku stává se jeho památka dražší, a přibývá louhy, aby se jednou octnul mezi blahoslavenými. Stojanov pak šíří obrod náboženský v jeho duchu, a tam se ta láska rozplaměňuje. Ti, kteří byli na pouťi v Římě, jistě vzpomínají na zemřelého pana arcibiskupa, který pochůchal ceremoniel vatikánský a vládl tam tak, jako činival na Velehradě a Svatém Hostýně. Jen duch veliký a při tom pokorný dovede ovládati situaci vždy a všude. Všichni vzpomínáme památky jeho, a slibujeme, že slojanovského ducha chceme všude uplatnit a udržeti.

Poláci chtějí pracovatí v unionismu. „Jako duchovní pastýř (dr. Ropp) oně

nesmírně velké diecése mohylevské, obsahující bezmála celou evropskou a asijskou Rus, dovedl nejlépe ocenit potřebu a způsob pomoci náboženské pro národ ruský a akcentovat právo polských misionářů v Rusku. Musíme totiž vědět, že záhadou získávání Ruska a unie s církví římskokatolickou velkou pozornost věnuje apoštolská stolice, a že kromě Polska zajímají se o ni velice i jiné národy, zvláště ruskí unie v čele se svým metropolitou Szeptyckim, a Češi, kteří otázce sloučení církve ruské s církví katolickou věnují velkou pozornost, zvláště na svých unionistických sjezdech na Velehradě. Ale náhledy a touhy ruských a českých pobratimů nesrovnávají se ve všem s našimi náhledy. V té věci je nejvážnějším představitелеm a fedrovatelem polských náhledů a zájmů (interesów w orig.) na Východě J. E. metropolitá Ropp. Různost náhledů a tužeb týká se především dvou věcí: Komu mají býti misie v Rusku svěřeny a jaký obřad tam má býti zaveden. U našich bratří Slovanů, a totéž platí o Němcích, jeví se touha vyloučit Poláky z misijní práce v Rusku, jako netrpěných Rusy (jakoby niecierpianych przez Moskali), i z příčiny našeho vybujeleho prý patriotismu; a pokud jde o obřad, má býti dovolen pouze obřad feckoslov. s vyloučením latinského. Nebudeme jednati o tom, ucvyplývá-li toto stanovisko z antagonismu národnostního, prohlásume pouze, že vděčime především metropolitovi Roppovi, že apoštolská Stolice je dobře informována o poměrech, vládnoucích ve schismatu, a že cti mínění Polska v této nadmíru vážné věci. Důvodem k tomu je aspoň i to, že po informacích a rozkladu metropolitou, svatý Otec poslal roku 1922 na dálný východ apoštolského visitátora Guébriant-a, který rozhodl, že asijská Rus musí býti rozdělena na řadu apoštolských vikariátů, a poznav zároveň plnou oběti a účinnou práci polských kněží na Východě, navrhl v Římě, že práce na východě ruském musí zůstatí v rukou Poláků.

Dle „Nasz Misjonarz“, č. 4.

Nutnost náboženské organizace. Již několik let jest intensivně pocítována potřeba založití jednotnou náboženskou organizaci pro celou naši republiku. Za života prozřavého arcibiskupa dra Antonina Cyrila Stojana

na, který celý život věnoval politice, několikráte projednávána byla tato otázka v menších poradách v residenční arcibiskupské. Zemřelý arcipastýř loužil po takové náboženské organizaci a také základy k tomu byly položeny. Po jeho předčasné smrti neustala tato touha, ba ještě se stupňovala. Vrcholu pak dosáhla při odjezdu papežského nuncia msgra Marmaggiho. Celý svět psal o tomto případě, naši pokrokáři všech odslinů vrhli se na Vatikán a Řím a chtěli světu namluviti, že se stala urážka národa. Že uražení byli napřed katolíci, církev a Řím, to se h'edělo ztušovali. Katolíci v jiných národech by tak klidně nesnesli odjezd nuncia. Všude jinde by celý katolický narod stál za svatou Stolicí. U nás ani hierarchie nebyla sjednocena a věsná. Lid však žádal přesné stanovisko k celému případu. Lidová strana chovala se v klidu, aby ještě nedráždila zuřivost pokrokářů. Je to taktika pro politickou stranu dobrá a prospěšná. Než konflikt vlády s Vatikánem není povahy politické, nýbrž náboženské, proto také nemůže býti obrana ponechána politickému vedení, nýbrž pivky náboženské na svém podk'adě musí vystoupiti. Politické vedení sdržovalo i vydání potřebného pastýřského listu, a tak se stává brzdou náboženského hnutí u nás. Nikde nemůže býti náboženský život a jeho obrod a rozmach representován jen politickou stranou. Všude je nutnou velká náboženská organizace, která si bude hájiti svoji víru svým způsobem. Náboženská organizace jest oporou velmi důležitou pro politické vedení strany, může daleko více lidí zorganizovati a tím bezpečněji vystoupiti na obranu víry. I parlament husitský musel by respektovali vůli nábožensky organizovaného lidu, protože svoboda svědomí a náboženského přesvědčení je zákonem všem zaručena. Není tedy potřebnější práce za našich dnů, než v krátkosti provésti v každé farnosti organizaci náboženskou, aby biskupové měli za sebou lábor dobře a početně organizovaný a pak mohli vystoupiti tak, jak to u nás zájmy víry žádají. Bylo již několikráte napsáno, že Apoštolát má býti takovou náboženskou organizaci jednotnou. Vhodným umístěním centrálního sekretariátu, v němž již dnes jsou tři kněží,

dalo by se mnoho vykonati v tomto směru. Kolem Apoštolátu soustřediti všechny náboženské spolky, upravití jejich působnost a vzájemnost, v centrále jejich zastoupení vyřešiti a pak odtud řídití celý náboženský život ve všech spolicích. Apoštolát dle nových stanov bude spolkem světovým, proto bychom ho mohli přijati za jednotnou náboženskou organizaci. Ale, kdyby se někomu Apoštolát nelbil, tak ať navrhne jiný způsob organizace. Způsob nerozhoduje, ale potřeba tu je, a to živelní. Nezačneme-li s náboženskou organizací brzy, prohrajeme celý boj. Křesťus ve svých jednotách, episkopát na svých poradách bude se museti touto naléhavou potřebou zabývati. Rozhodnutí musí býti brzké, nebo jinak následky by byly velmi těžké pro obrod náboženského života u nás.

Následování hodnou obětavostí a pochopením pro Apoštolát projevila farnost Pavlovice u Přerova. Vdp. František Jemelka přinesl nám sbírku na Apoštolát v obnosu 1300 korun. Kdyby každá farnost aspoň na úrodné Hané takové pochopení pro práci a snahy Apoštolátu projevila, pak by Apoštolát nebyl odkázán na obětavost našeho lidu v Americe, ale měl by také krásný pramen příjmů od svých členů zde. Stále přicházíme k pevnějšímu přesvědčení, že naše náboženské přesvědčení není tak hluboce zakotvené jako u našich krajanů v Americe. Ti znají dokonale cenu Božího náboženství a proto jsou tak obětaví pro všechno, co s vírou a s náboženstvím je ve spojení. Farnosti zaplavické vzdáváme tímto srdečně Zplavět Bůh!

Bilanční zpráva Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje za rok 1924. Příjem: Zbytek z roku 1923 147.776,34, členské příspěvky, došlé poštovní spořitelnou 2058,95, dary a sbírky domácí 5203,38, dary a sbírky v Americe 183.237. Odbory: brněnský (4500), nitranský (2000) 6500, státní papíry 17 tisíc, 100, úroky ze státních papírů 563,25, úroky ze vkladů v Raiffeisenze, v Moravsko-slovenské bance, v poštovní spořitelně 7495,44 Kč. Vydání: Na mše sv. za živé a zemřelé dobrodince Apoštolátu (10 každý měs.) 1200, ukrajinským studijcím na Velehradě 6000, farnímu úřadu na Velehradě pro varhanika 500, papežskému

misijnímu ústavu na Velehradě 10.000, Stojanovu na Velehradě půjčeno 129 tisíc, na unionistický kongres na Velehradě (P. Balt, Hřívovi) 20.000, klášteru Otců těšitelů ve Vídni (dru Žůrkovi) 4000, P. Glěbu Věrchovskému v Praze 32.440, P. Mich. Kuškevičovi v Praze 22.000, msgr. Raf. Kozákovi v Kroměříži na správní vydání 2500, Akademii velehradské 5000, superiorátoru kněžského semináře v Olomouci pro ukrajinské bohoslovce 36.139, za opravu kostelních rouch sestřičkám ve Frýdlantě nad Ostravicí 2410, arcibiskupu Šaričovi v Sarajevě 10.013, účet z Říma („Orientalia christiana“) 1526 korun, 50 hal., na zakoupení státních úpisů 8128,53, dru Vašičovi v Olomouci 835,80, juvenátu redemptoristů na Července 2000, P. Neumannovi O. S. A. v Brně (pro katolickou kolonii v Paříži), 1020, „Museum“, čas, bohoslovců v Brně, podpora 1000 řeckokatolickému faráři Petrassovitsovi v Soročine (výhodní Slovensko) 500, redakci „B'ahovistnyku" v Užhorodě 500, Moravsko-slovenské bance v Olomouci na úhradu 2000, P. Tom. Zapletalovi, C. St. Red. na Svaté Hoře u Přibrami 400, P. Štěpánu Rešetlyovi O. S. B. M. Roxoigovo 1000, knihkupectví Hofírkovu a Kunclovu za knihy 2687 korun, 95 haléřů, Nik. Klimenkovi v Paříži 2400, farnímu úřadu na Velehradě na opravu varhan 1000, P. Balt, Hřívovi vyrovnán účet při exerciciích křesťanských železničářů 2740, dp. P. Markevičovi předsedovi „Marijského Tovar.“ ve Lvově 200, msgru Rihánkovi v Praze 3001,50, dru Žůrkovi v Bilsku na misie v Rumunsku a Volyni 600, P. Ant. Trčkoví C. SS. Red. ve Stopkové 4000, různé 1324,68 Kč. Celkem příjem obnáší 369.934,36 Kč, vydání 318.069,96 Kč. Rozvaha: Odečte-li se od příjmu 369.934,36 Kč vydání 318.069,96 Kč, zbývá k koncem roku 1924 51.864,40 Kč. Výkaz jmění: V Raiffeisenze v Litovli 30 tisíc, 645, 63, v Rolnické záložně v Litovli 312,20, v Moravsko-slovenské bance v Olomouci 900, v poštovní spořitelně v Praze 256,57, státní papíry 19.250, nadace Vychodilova 500 Kč. Celkem 51.864,40. V Litovli 31. prosince 1924. Frant. Horák, pokladník. Účty zkoumány a správně shledány; navrhuje absolutorium. Napajedla 27. července 1925. Balt, Hříva, v. r., t. č. revisor.

Oslavná báseň

František Střížovský

(Přeloženo i latiny rozměrem originálu).

J. M. Mikuláš M. Dobřečič, arcibiskup barský a primas Srbska, přítel nebožtíka p. arcibiskupa dra Stojana, osobnost známá ze sjezdů unio-nistických, složil po nastoletí apoštola Unie, p. arcibiskupa Stojana, latinsky oslavnou báseň k jeho uctění, kterou zde podáváme v překladu i s úvodem autorovým.

V ý t e č n ý a v z n e š e n ý P a n e !

Sotva veškerému obyvatelstvu naší země byla zvěstována přeradostná zpráva, že jsi byl zvolen metropolitou olomuckým, stala se přemilou zvláště mně, jenž jsem s Tebou spojen bratrskou náklonností a jenž ji přijímám s takovou ducha blahovůlí, že ani slovy vyjádřiti nedovedu. Kterážto láska moje k Tobě v myslí mé vyvolává, co jsem na vlastní oči viděl, a o čem jsem nescísněkrát o Tobě vypravovati slyšel, s jak vyrvalou totiž horlivostí, s jakým zápalem moudrosti a ctností po všechen čas pěstoval jsi cínkve naší záležitosti nejsvětější. Také na tomto, rozsáhlejší polí, jež se nyní otvírá přičinlivostí tvé, doufám usilovně, že i Tvého důvtipu obratnost, která pro záměrů pojetí i ke konci provádění myslí dodává, i obezřelost svrchovaná, i neobyčejná, již vynikáš, zbožnost, Tebe k vrcholům skutečné slávy vynese a uschopní Tebe — i za tak nepříznivého stavu veřejných poměrů — k důstojnému zápolení s výtečnými a zbožnými tvými předchůdci. Pročež, abych v tento tak blahý a šťastný den dal výraz radostí, kterou oplývám, a úctu, s jakou na Tebe hledím, aspoň pranepatrným způsobem dokázal, napadlo mi, že mi nelze většího vděku Tobě učiniti, nežli, pošlu-li v úmyslu vyjádřiti tuto svoji radost a toto své potěšení, Tobě několik snítků z Parnasu, který by veršovanou, třebaš proslou řečí, chválu tvou obsahovaly.

Neb já Palladíným kratochvilím, pakli je pokdy,
holduji, ovšem podle nadání svého a síly,
já saje nesmírným štěstím, když Pallady díla,
Mús vznešených uměn, tvá moudrost chápe se, Otče!

Tuto tedy kytičku poesie Tobě odevzdávám, chtěje Ti tak jaksi způsobem důstojnějším blahopřátí a prosím, abys na ni laskavě

a vliálně pohlédl a zároveň to, z duše vážené, přání mám, aby Tě Bůh všemohoucí a nejbлагослаvenější Panna dlouhá leta chránila a bez úhody zachovala.

V B a r u, v den lidstva Vykupitele Krista na nebesa vstupujícího 1921.

† M i k u l á š, arcibiskup.

J. M. J. Antonínu Cyrilu Stojanovi, muži slovnému, výbornému, moudrému a osvědčenému, vznešenému arcibiskupu, Olomučanům nedávno nebem danému skrze velekněze Benedikta XV., ctností a vědy příznivce nejprozřetelnějšího, dne 3. dubna leta Páně 1921, v kterýžto den za všeobecné, nesmírné radosti a souhlasu, za blahopřání vlády, úradů a veškerých občanů, jakož i národa celého na stolec důstojenství svého v sídle vznešeném olomuckém, ozdobeném pestrými gobeliny a tisíci světly a hudby souzněním velkolepým radostně se rozléhající v úřad biskupský šťastně nastoupil, Mikuláš M. Dobřečič, arcibiskup barský, veškerého království srbského primas, k vznešenému důstojenství zásluhami získanému, blahopřeje, vyprošuje zduar nejpriznivějšího Otcí a Pastýři žádoucimu, jenž dosud k Viry povznesení velké věci vykonal, větší však k spáse lidu českého s pomocí Boží vykoná.

J. M. J. — B á s e ň.

Músy, vašim ctitelem jsem od mládí jara býval.
Zřídla uměn svých božských zotvírejte mi, žádám,
vyzpívat bych směl dnes přeslalkou ducha písní
své city, jež v hrudi mé pouhá mi vypěstila láska.
Vůdce! Ty velkých ctností světlo vydáváje jasné
— duch nadaný skvěle — v úřad biskupa nejvznešenější
po dlouhé učené jsi práci k prospěchu církve
z rozkazu Pastýřů Pastýře se právě uvázal.
Jedněmi ústy vlast přemilá, hle, vstříc Tobě jásá,
v zástupech obléhá Tebe lid jak svého Miláčka. —
Žádoucí! K Tobě jen, hle, tulí se všichni radostně.
Prstenem ozdobený pastýřským, úřadu klíčem,
v trůn usedáš, by velekněžské se Ti dostalo pocty.
Lid zbožný v hlasitém plesu pozdravuje Tvou volbu.
Ejhle, zatím co nebeských kůrů písněmi cíthar
říš blažená nad hvězdami rozléhá se zlatými,
hor věnec ozvěnu též co širým rovinám dole hlásá, —
stádce pobožné jásá, mládci a panny na cestu
strou Ti kvítí fial, k nimž mísí lilie bílé,
v pánvice rozžhavené vrhají voňavých zrn špetky
purpurových růží útkem čela svá ovinuvše
slíčně propleteným sněhovými snětmí šeríku.
Chvíle je teď vhodná k blahopřání. Nuž, moje píseň

ať hlaholí v den Tvůj, Pane! Káže to lásky povinnost,
vděčná úcta také v hrudi mé mi rozkazy dává,
chválu Tvou opěvát, Tvoje též činy líčíti vzácné.
Počnu již! Ať chutí nesmírná Tvá sláva dodává,
z ní ať k oslavení Tebe síly se dostane nutné.

Ctnost vznešená v duši již se usídlila dávno,
prvními květy sotva Tvé bylo rozvito mládí.
Na klín Tě vzala svůj a na loktech hýčkala božských,
řak rosu, již z kropena jsouc, láska snítka šeriku,
v zahradě, jež zelené za zorou se točíc v duhy barvách,
nad sněhy bělíši jsouc, spolu mocnou vůni vydává.
Krásných vlastností zdoba k hodnostem Tebe nesla,
pro vždy Tě věnčíc ctí velikou, jako pochvaly slávou.
Vždyť peruti byla, jež k výšin tíše mířila dálkám.
Ptactva král tak, orel, jenž druh je Boží vysokostí,
mládě-li úzkost jímá před nekonečnem modrým,
na křídlech mocných k vysokým oblakům je unáší,
takto je cestám aetherným uče, sám mraky brázdě,
v slunce mu zírati zrak navyká a snáseti blesky. —
Nikdy Tě vášně divé žár — mládí ač v moci mívá —
s cesty pravé neodlákal. Duch k uměním blaze tíhnul.
Parnas, laurem jenž zeleným se pokrývá — zlézáš,
z kastalských pramenů čistých svou žízeň ukájíš.
V mudřectví sady, jež divokým jsou známy bodláčím,
řídíš krok, po silách a záhadě přírody pátráš,
poznatkem jasným v minulých dob temno se hroužíš.

Aj, věru, jak bohatá to zbrojnice vši učeností!
Zásluhy tak rostou s doby délkou. Dogmata víry,
řády svatých věd jsou zdroj vzácných Tvých vědomostí.
Z těch studnic čerpáš, ducha takto napájeje pravdou.

Čas nastal. Na širý oceán vyplouti je nutno,
téz však své čelo věncem bobkových ovinouti.

Zbožnou modlitbou se posílív z té duše vroucí,
vystoupils k oltáři, Boží sluha, horliv a věrný.
Prosté hostie chléb, hle, měníš již v Kristovy údy
(— zápale lásky! —) Syn se Boží v oběť Otcí vydává.
Ó, kněze důstojnosti! V myslí-li mám tvoji krásu,
nic, věru, nad tebe již nenalézám tak vznešeného!
Ó, rode královský! Boha nejvyššího dědictví
v tvé ruce dáno je. Čím k moci té vladařů jsou žezla? —
S hůry silou jsa opásán tigry divé překonáváš,
Lásky Boží Pokrmem svatým a měníš na beránky. —

Když ubohým smrtelníkům sen víčka zaklížil,
jenž přízní Boha dobrotivého je tak blahodárný —

Anděl Strážný v Tvou spěje síň velikou plana září,
jak by na úsvitě červánkem oděná to vycházela Zora.
Z úst jeho pochvala zní Tvé víry, jsouc plna lásky:
„Zdráv, kněže! Bůh všemohoucí, jenž v Tobě byl si zalíbil,
věz, k velikým věcem On, Moudrý, Tebe již povolává:
Viz, jak oráči milé pole jarní námahu práce
splácí hojným úrodou velké své pozhánáním.
Těž jsi oráč. Tobě únava neznámou bude povždy.
Pust se do práce! Hle, již ke žním se bělá pole Páně!
Pastýřem dobrým oveček svěřených buď, Štěstěny dítě,
národu mír blaha hlásej, znak to Kristovy říše,
rozdavač útěch slz trpké zdroje s líce utírej,
pouhý zjev Tvůj sváry konejší zázrakem lásky!“ —
Tak děl a ku hvězdám věčným se spěšně uchýlil. —

Slov takových smysl, Otče milý, jak v své duši chápeš?
Úřadu, jež Tobě Bůh dal, podrobuješ svou vůli.
Stádečko svěřené jak k srdci tulí se Tvému!
Pastýř k stádcí zavítal a ovce ho poznaly věrné.
Vzájemné jen pohledění oba získalo lásce.
Dřevních víra časů dle Srdce Kristova vládne.
V posvátné luhy víry milé Ty beránky vodíváš.
Práce ta ctí je Ti. Prostředků vždy užíváje horliv
rozličných, ani oddechu málo přáti si nechceš,
pýr aby úrodné nezamešvařil otčiny lány,
těž aby náказы jed pupenů slibných nepokálel. —
Leč jinaký v nebi plán byl. Tvé snahy obliby došly.
Svornou volbou lid svěřuje Tvé námaze práva,
bys mu je hájil tam, kde osud svůj říše zakládá.
Důvtip Tvůj tu slavil veliké věru práce triumfy.
Moudrost zázračná v oborů svěřených spravování
vážena z úžasného bohatství Tvých zkušeností!
Nestrannost čistá, k tomu nesmírná všude zručnost. —
Což Tě pudí snad: těžké úkoly luštití četné
úzkost před krvavou již hrůzou přízraku války?
Ctnost je to, ježto Ti nezdolatelné síly dodává.
Z ní pramení ta radostnost skromná Tvých namáhání,
jíž chuti byl jsi dodával všem, tím říde se heslem:
Pro blaho vlasti a Víru, z lásky též k svoboděncel!
Známost věru díím: dav lpí nadšen Tobě na rtech,
nad ovocem Tvé výmluvnosti je v údivu velkém,
práci neúporné a nadání vzdáváje poctu. —
Vyšší úkol uchystán však: Metropole věrná,
zásluhy vážíc Tvé, Tebe vítá do sboru Otců.
Ctnosti Tvých květy rozvinují se k slávě tu větší,
neb je Ti souzeno dospětí až k vrcholům vši pocty. —

Však hrozivý duši mrak jak příšera tísní:

Tartaru Pán k světu bezmezným věru bobtnaje záštím,
 jež hněvu bývá příčina zlá a urážek litých,
 v úmyslu potměšilém ubohé jme se národy šálit
 v sluch slova vášně a chtíče jim šeptaje nesmířitelná.
 Z nejhlubších pekel i prokleté běsy ven vyvolává,
 nezkrotná krve choutka hrudí zhoucí mu otřásá,
 Míru ničí blaho, děs hrůzný rozsévaje války.
 Základy říší ochvěny již, vladařů spolu sídla
 k pádu zrají a celou tak Evropou hrůzy zachvátí.
 Nesmírné řeže boj již v jatky mění. Krve proudy
 zevšad v svět se valí, zběsilost zbraně dál vynalézá.
 Národy jímá hrůzy poplach. Luza orgie páchá.
 Hřích beztrestně opouští doupe, na lup si vychází
 v posměch zákonu bez moci již, proti právu nepravu.
 Ejhle, koráb Petrův, tolikrát jenž vítr překonával,
 v pospasy dán je tu nesmírné zase příboje bouří.
 Ó, strašné století! Komu uzdu ti dát bude přáno,
 národy nestydaté kdo uchrání, ach, hněvu Páně? —

Pastýřů Pastýř, Benedikt, hle, z Města vyhlíží.
 Loď tu vidí, divokým jak vichrům mdlá odolává.
 Otcovské pln péče hledí očima slzavýma
 po hladině vzdušné, ztracený mír dát světu touže.
 Prostředníkem byv vyvolen mezi lidmi a Věčným,
 svět, jenž v bídné trosky se řítí, zkázy by chránil,
 nástrahy ďábelské překonává, rozbroje kárá,
 nesmyslným, vzpupným počinům směle brání.
 Slova svých váhou vládne duším vzkypělé krotě vášně.
 Takto vlivem mocným poněnáhu tiší hněvy lité.
 Ó, vznešený Pane! Umdléváš pod námahy tíhou.
 Kdož by moh' říci, kolik tu nové Tobě nastalo práce.
 Nuž, pro ty zásluhy nezměrné Tebe Ten, jenž třímá
 moc po Bohu zde, k nejvyšší hodnosti povýšil
 v důvěře, úctu že Víře a vrůst zase jistoty vrátíš.
 Svá Tobě práva vladařská, dar moci též spolu dává,
 bys lídu, jenž Tebe k ochraně vůdcem svorně si žádal,
 stál v čele v úradě biskupském. — K oltáři, hle, kráčíš
 mlhou ozdobený a snouben své Chotí navždy.
 Ejhle, celá vlast — dávno vědouc, koho získala právě —
 vstříc Ti letí svým zájmem a vroucí důkazy lásky.
 Ples jí plní vědomím, posvátné Tvé že je péči
 teď svěřena. Protc má přání jediné: blaho pouze
 svého Miláčka. — Je též očekávání překonáno:
 Víra a duch zbožný všude po kraji myslmi vládnou.
 Ostražitost Tvá příčina jest, že se jed bludu pekla
 — jenž se zhoubně vyléval z kalného zdroje vášní —
 strávil v své zlobě Věrnost rozkvétá starodávná.
 Tak jara kouzlem líbezným, jež láska zasévá,

moc severáku mizí, země usmívá se omládlá,
poupaty ozdobená, naději to plodů žně budoucí.
Přešťastná! Blažená! Tebe Bůh-li si tak byl oblíbil,
Pastýřem že ti dal muže vlastností takovýchtol

(Dokončení.)

Různé zprávy

Situační zpráva výboru pro oslavu tisícího výročí smrti svatého Václava. Schůze ústředního výboru bude se konati ve středu, dne 2. září 1925 o 5. hodině odpoledne v místnostech Jednoty pro dostavění velechrámu svatovítského v Praze IV., Kanovnická 13. (Sbírka na velechram svatovítský bude provedena opět jednak zvláštními sběracími archy, jednak pouliční do pokladniček. Sbirka se může konati v každém místě československé republiky po prostém ohlášení politickému úřadu, povolená jednak výnosem ministerstva z 19. května 1925, číslo 34709/25/10, jednak zvláštními výnosy jednotlivých zemských politických správ v Praze, v Brně, v Opavě, ministra pro správu Slovenska a civilní správy Podkarpatské Rusi.) V „Přehledu“ uváděné oběliny budou vzhledem k technickým překážkám uskutečněny později. Současně s nimi bude přikročeno k vydání zvláštních nálepek. Příští „Přehled“ vyjde v prvé polovici měsíce září a bude obsahovat vedle zpráv a rámcového programu svatováclavských oslav, přednášku dra Jandy, pronesenou loňského roku na Hradčanském náměstí dne 28. září, které bude možno použití při oslavách, informace o výstavě svatováclavské z pera pana účetního A. Šorma a dále pana architekta Hilberta článek „Proč sbíráme dále?“. V Praze budou uspořádány zvláštní oslavy, podrobný program bude uveřejněn později. Výbor disponuje řadou dobrých řečníků, o jichž vyslání možno se již nyní přihlásiti. Současně prosí, aby ti, kdož by chtěli v ten den přednáseti, přihlásili se též na dole uvedenou adresu. Vybízíme snažně všechny čítatele svatého Václava, aby z památného dne, uzákoněného naším národním zastupitelstvím, učinili opravdový svátek národní. Především

žádáme všechny pány zaměstnavatele, podnikatele, obchodníky, živnostníky a podobně, aby dle možnosti v den svatého Václava provoz svých podniků buď zastavili, anebo na nejmenší míru omezili. Kdo „Přehled“ dosud neobdržel, necht' jej reklamuje a udá přesnou adresu. Veškeré dotazy a informace uděli shora uvedený výbor v Praze IV., Kanovnická 13.

Dvě dobré pomůcky k náboženskému vyučování ve školách vydalo Družstvo Vlast v Praze II., Žitná 26. Jako vložka do katechismu dobře se hodí stručná Liturgika, kde na 16 stranách shrnuto je to nejdůležitější, co má žák vědět z této části náboženské nauky. Druhý spisek jsou Stručné dějiny církevní. Napsal V. Oliva. Psány jsou pro naši mládež a dobře se hodí na školy obecné jak ve městech, tak na venkově, aby z nich mládež se učila poznávali dějiny církve, zvláště se zretelem k naší vlasti. Katecheta nemůže dnes soustavně se věnovati vyučování církevnímu dějepisu, ale jen tu a tam může se zmíniti, v ostatním mu pomůže hromadné rozšíření těchto stručných dějin. Objednávejte a rozšiřujte! Administrace Družstva při hromadném objednání snižuje ceny těchto výborných a praktických pomůcek.

Sbírku na „Vnitřní misie“ od 27. června do 31. července provedly farní úřady: Hurovice 25, Husovice 20, Mohelnice 10, Moravany 20, Hranice 100, Litultovice 10.50, Jankovice 12.50, Žerotice 5, Ruda 5, Svěbohov 68.10, Tichá 44.50, Štěpánov 20, Vracov 44.55, Boršice u Buchl. 100, Krušín 15, Písařov 20, Vsechovice 65, Dolní Životice 41, St. Brno 77.57, Radkovičky 2, Smržice 26.82, K. Hradisko 31.50, Rěnoty 13, Vlachovice 146, Zášová 36.29, Bzenec 40, Hradisko 25, Hluk 5, Lhota nad Pernštýnem 10, Franc.

Lhota 38,26, Frenštát 50, Horní Moštěnice 30, Vícov 10, Osov. Bylýška 15, Český Těšín 10, Vel. Týnec 350, Polštál 50, Pavlovice u Koj. 87,43, Polanka 25,15, Piňovice 30, Jezernice 101, Jakubovice 15, Uher. Brod 100, Bernatice 40, Nezamyslice 145, Mor. Budějovice 20, Okříšky 5, Spálov 35, Archlebov 27, Hnojice 80, Svábenice 30, Rudslavice 62, Lhota, p. Malenovice 20, Zvole 115, Syrovín 13, Loučka 59, Brodek u Nezamyslic 140, St. Říše 50, Hor. Studýnky 51,96, Hoštice-Herotice 37,86, Soběchleby 100, Drahaný 40, Pačlavice 38, Prostějov 100, Štípa 30, Borkovany 10, Kněždub 60, Studénka 10, Chudobín 30, Ujezd u Vizovice 45,12, Hradčovice 16, Fryčovice 67,59, Předmostí 35, Čehovice 23,52, Přerov 61,2, Hvozdná 25, Hovčizi 35, Slavičín 60, Břerovice 40, Kelč 61,63, Troubky 102, Brodek 30, Zlín 51, Křížanovice 20, Polešovice 50, Přisnoctice 32, Prusinovice 34,50, Uh. Ostroh 45, Rychaltice 31,40, Poštělmov 50, Studnice 10, Ořechov 70, Dubany 50,45, Strážek 15, Pivín 58,50, Zlámanky 40, Jindřichov 14,20, Kuželov 40, Spytínov 100, Náklo 110, Dolany 100, Paskov 20, Šumice 42, Domaželice 50.

Příspěvky na Apoštolát svatého Cyrila a Metoděje odvedly od 1. května do 31. července 1925 farní úřady; Konařík Líptál 5, Charváty 20, Nejmenovaná Hodonín 200, Březová 11, Kuželov 125, Bohušovice 54, Kellö, farář Gerall 33,20, Přibor 370, Přerov 180, Loštice 78, Halčín Štěpán, Pisek 780,75, IV. roč. uč. úst. Repčín 74, Kalivoda Bubeneč 6, Svěbohov 22, Kromčtíž u P. M. 360, Strážnice 100, Bzenec 60, Nejmenovaný, Podoňany

10, Boršice u Buchl. 83, Hradisko 55, Všechnovice 199,05, Čehovice 27, Penčice 60,10, Pohofelice 121,54, Šumvald 10,75, Ružencový spolek Ivančice 49.

Sbírka na „Zahraniční misie“ a na „Tisk“ provedly od 1. května do 31. července 1925 farní úřady: Svábenice 20, Loučka u Vaš. Meziříčí 60, Štílná 25, Jasená 4,45, Krumsín 25, Paršovice 50, Citonice 5, Zlámanka 25, Polanka 20, Jindřichov 15, Hoštice 15,22, Bzenec 80, Hradec 20, Drahaný 30,40, Dambařice 5, Pavlov 2, Falupín 7,60, Hunín 10, Milotice 70, Bernatice 25, Ořechov 5, Sulíkov 3, Pavlovice u Kojetína 10, Piňovice 20, Hradčovice 20, Předmostí 30, farnost Štamberk 394,82, Pyšelo 16,50, Paskov 50, Podhoř 18,25.

Zahrádka cyrilometodějská v tomto čísle není. Dr. Josef Vašíčka byl delší dobu na Podkarpatské Rusi, proto nemohl připravit rukopis. Za to bude delší v příštím čísle.

Příští číslo vyjde kolem 1. listopadu. Obrazková část pro příští rok. Dr. Josef Vašíčka přinesl si přes 100 fotografií z Podkarpatské Rusi. Mnohé z nich přineseme v příštím ročníku.

Složní listky jsou vloženy do tohoto čísla všem odběratelům, kteří posud nemají ročník zaplacený. Administrace je prosí, aby složního listku použili a předplatné poslali.

Máte vyrovnány nedoplatky?

Pokladny ohnivzdorné, nedobytné, ocelopancéřové, železobetonové, proti násilnému vloupání *zaručeně* zabezpečené, jakož i ohnivzdorné osinkové skříně na knihy a spisy, tresory ku zazdění, kasety atd. vyrábí a nejlevněji dodává: První Mor.-slov. továrna na pancéřové pokladny

Jergl & Hadtík v Brně, Nová ul. č. 10. Telefon č. 48.

Karel Bubeník,

Ztracená ul. 30. Olomouc, Telefon 812.

Skló, porcelán, lampy, zrcadla. Vhodné dárky. Velký výběr dekoráčnických figur v různém provedení. Osvětlovací předměty. Velký sklad listů a zářivování obrazů, zrcadel atd. Stavební sklenářství. Továrni sklad tabulového skla všeho druhu. Sklenářský tmel se zárukou. Diamanty. Překupníkům velká sleva.

Varhanářství

Fr. Fabiánek

ve Sloupě, Morava.

Vyrábí a dodává: *varhany a harmonia*. Opravy a ladění odborně a levně. Založeno r. 1904.

Frant. Mazalová

rozená Karásková

v Otomouci, Denisova 11.

Umělé květiny: kostelní, sva-
tební, dekorační a pohřební.

Palmy všech druhů. Sklad rakví.

Mešní vína:

zaruč. přírodní neporušená, vynikajících jakostí:
„Vlaský rýzlink“ jemné a lahodné Kč 8 50 1 l
„Biskupský rýzlink“ velebně Kč 9 50 1 l
„Biskup výběrek Ia“ plně, silně Kč 10 50 1 l
„Cortese líno“ speciál Ia aromat. Kč 12 50 1 l
Tokajské Szamorodné, velebně. Kč 14 50 1 l
Doporučuje a zasláá v sudcích i v lahvích od
40 litrů výše přiležitelný dodavatel mešních vín

Fl. Cížek v Humpolci.

Transitní vinné sklepy Praha-Vinohrady,
Krameriova 15

Vína pocházejí z biskupských vinic a jiných
velkostatků a jsou v chemickém státním ústavě
v Praze analysována, takže přírodní původ
jich jest odborně zjištěn.

Získávejte

Apoštolátu

odběratele

Chcete-li opravdu dobrou

harmoniku,

„Heligonku,

obratte se na firmu

Konst. Stibitz, Čes. Budějovice.

Česká rukodilná výroba harmonik.

Ceny snižené. Ceník zdarma

Jediný katolický ústav:

Národní pojišťovna,

akc. spol. v Praze,

filiálka pro Moravu, Slezsko a Hlučínsko

v Brně, Panská ul. 6—10.

Jediná nekartelovaná pojišťovna!

Veškeré odbory pojišťovací!

Úspěchy morální jsou veliké nežli židná, slávy fin zisk
a zaměstnání mládeže. Přistě se o cenky, radu a pokyny
bezplatně firmě Petrus, Třebíč, Letos o 100 — Kč levnější
a větší výbava.

Umělecko-průmysl. dílny ALOISE PETRUSA,
absol. slát. odbor. mistr. školy TŘEBÍČ. P. T.
pány vzdělavatele dovolují si upozornit na
chvalně známá „Loutková divadla Petrusova“,
ludí zakládějte všude „loutkové scény“ ve
vašich spolecích. Určitá procenta odvádí mistr
Petrus ústavu pro zmrzačené a sirotky, kterým
se s láskou věnuje. Upřímně doporučujeme

DVA POSUDKY NAŠICH TISKŮ

Mohou sloužiti za vzor — udivuje levná cena

Ve Vitrince (ročník II., číslo 4.), listě knižní kultury, byl uveřejněn o knihách G. K. Chesterton, *Anarchista Čtvrtek* a K. J. Erben, *Ruské a polské pohádky*, které jsme tiskli pro naše nakladatelství Ladislava Kuncíře v Praze, tento posudek:

Kniha je elegantně vypravena, správně vysázena a slušně vytištěna na žlutě zabarveném papíru. Umístění sazbového sloupce na stránce je bezvadné; ilustrace jsou po knize správné a účelně rozsazeny, takže při této pečlivě výpravě udivuje levná cena.

Zde užito Saekula, které je velmi dobře čitelné, které vytvoří sevřenou stránku bez jakékoliv nervosnosti, snadno čitelnou. Přidám-li, že kniha je opravdu svědomitě sázena, stejnoměrně a čistě vytištěna, je tím řečeno, že to kniha, která může sloužiti za vzor knihám účelně vybudovaným. Tím je vyslovena největší chvála, kterou lze výrobek knihtiskařského lisu zahrnouti. Celek působí nadmíru přívětivě, což konstatuji s tou větší radostí, vidu po dlouhé době opět nenárodnou knihu vkusnou, účelnou a řemeslnicky vzorně zpracovanou.

LIDOVÉ ZÁVODY TISKAŘSKÉ A NAKLADATELSKÉ
spol. s r. o. v Olomouci

(ARCIBISKUPSKÁ KNIH- A KAMENOTISKÁRNA V OLOMOUCI
LIDOVA TISKÁRNA V OLOMOUCI)

★

Rozpočty a návrhy zdarma.

★

„Hostýn“ továrna na svíce a voskové zboží **Řeřucha a spol.**
v Bystřici pod Host, Morava,
doporučuje co nejuctivěji svoje výrobky.

Počteno: Na Průmyslové a živnostenské výstavě v M. Ostravě 1923 Bronzová medaile a diplom
Na Brněnských výstavních trzích 1922 Stříbrná medaile. Na Hospodářské a průmyslové výstavě
v Trnavě 1924 Zlatá medaile a diplom. — Telefon čís. 28.

„Rozvrat a štěstí“

jest název roztomilé povídky, již napsal fidele učitel Boh. Bouška. V spanilé Jaroslavě, srotku po lesníku, nalézá zalíbení bohatý statkář, náruživý pijan. Přemluvena matkou podává mu Jaroslava ruku a tímž okamžikem vrhá se do peká. . . Bůh však dopouští, ale neopouští a i Jaroslavě po dlouhém domácím rozvratu dopřáno je štěstí. Povídka je nesmírně učitelná a poučná. Pan fidele učitel Bouška zaslouží si věru nelynoucích díky Stran 248. Cena s poštou 10 Kč. Posílá František ŠUPKA, redaktor v Hraclci Králové, anebo každé knihkupectví. Odběratelé našeho listu obdrží značnou slevu. Vřele doporučujeme. Teď při dlouhých večerech každý se lacině a výtečně bavil.

Josef Dykast,

mědikovectví,

Bzenec-Pisek, Morava.

Specielní výroba na přístroje ku pálení
slivovice, borovičky atd. dle nejnověj-
šího zařízení a zákon. předpisu, kotle
ku vaření povidel, výroba lodiček do
sporáků

Varhany

harmonia, piana, prospektní pišťaly
a veškeré hudební nástroje

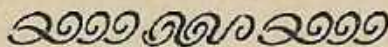
nejlevněji a nejrychleji dodá první
česká firma na Moravě (založena
r. 1862)

M Strmiska a F. Imrich,
Uh. Hradiště.

Rozpočty zdarma a franko.

Nová písma. Mnoho pochvalných uznání! Nové stroje.
Veškeré tiskopisy společenské, jako: pozvánky na divadla, zábavy,
akademie, plesy a jiné, navštivenky, svatební oznámení,
poděkování, adresy, plakáty zhotovuje

Knih-tiskárna „Snaha“
František Olšovský, Hranice.

Noviny, listy odborné, brožury, vědecké knihy
ve všech jazycích, revue, ceníky, bankov. a úřed. tiskopisy,
obchodní knihy, různé papíry, diplomy, pohlednice a j. v krátké době.
Úprava vzorná. Zaručeně odbornická práce! Ceny mírné

Lidové knihkupectví Ignác Hofírek, Olomouc

vydalo :

Řehulka, Mladtrantí Kč 12-20; Bystřina, Hanácké Hgurky Kč 29—; Sheehan Lukáš Delmege Kč 30-60; Malý kancelář arcidiecése olomoucké v různých cenách — Dodá: Veškeré literární novinky, zvláště knihy zábavné, poučné, náboženské (misály, breviáře, codex atd. vše nejnovější vyd.), divadla, hudebniny. — Jediné lidové knihkupectví v olomoucké diecézi! Poznačte sobe adresu!

KNĚŽSKÉ ODĚVY zhotovuje za nejlevnější ceny
František Špunda, seminární krejčí v Olomouci
(naproti semináře).

Stále na skladě: plátěné a celuloidové kolary, birety, náprsenky
za nejlevnější výrobní ceny.

*Svíce voskové,
oltářní,*

těž bezvadné polovoskové, pak
paškály, grana, kadidla, vše
vzorné jakosti dodává
levně česká továrna
na svíce a mýdla

*J. Pilnáček,
Hradec Králové.*

Založeno roku 1816.

Při obstarávání svých potřeb
obratte se s důvěrou na naši
českou křesť. firmu

Karel Murfa
odborný hodinář a přesežný odhadce soudu
v Olomouci, Anglická 29.

Vede vždy
precisní hodinky
všech světových značek
Schafhausen, Omega, Zenith,
Doxa s písemnou zárukou a
přesně vyzkoušeny. Hojný sklad
zlatého a stříbrného zboží. Veš-
keré přibory ve velkém výběru
a v každém provedení. Bohatý
sklad přepychového zboží. Bu-
dičky. Vše za ceny tovární.
Správky se vyřizují ve vlastní
dílně a se vši přesností.

OLTĚŘE, SOCHY, JESLIČKY,

a ostatní vnitřní zařízení chrámová a jeho opravy pečlivě a levně provádí absolvent státní
školy řezbářské

Mořic Studenik v Krásně nad Bečvou,
odborný závod pro umělecké práce kostelní a dekorační.

PRVOTŘÍDNÍ VELKOVÝROBA A SKLAD OBUVI,
výroba obuvnických svršků

Jan Plšek, Olomouc, Stefanikova třída č. 6.

Obsluha vzorná.

Telefon 617.

Ceny solidní.

Nejlépe koupíte

dámské a pánské látky, plátna,
etamíny ve všech módních bar-
vách, šátky, koberce a záclony

orelské

*kroje, látku na kroje,
košilký*

a všechny součástky orelského
kroje parádního a cvičebního
stále na skladě má katol. firma

J. Záleška,
Olomouc,

Wilsonovo (Dolní) nám. čís. 9.

Všechny tiskopisy

pro jednotlivce, spolky, druž-
stva, nakladatelství, banky,
záložny, továrny atd.,
ve vkusné úpravě,
rychle a levně
dodá

*Lidová tiskárna
v Olomouci*

Lidové závody tiskařské a na-
kladatelské, spol. s r. o.

Kláštěrní 12. Mlýnská 11.

Moravsko-slovenská banka centrála v Olomouci.

Filiálky:

Bratislava, Brno, Hlučín, Hradec Králové,
Opava, Praha, Saštín, Uherský Brod, Zohor
a Žilina na Slovensku.

Vlastní a svěřené prostředky cca Kč 150,000.000.—.

Provádí veškeré bankovní a průmyslové transakce za nejvý-
hodnějších podmínek. Přijímá za velmi výhodných podmínek
vklady na vkladní knížky a běžné účty. Dotazy zodpoví
zdarma ředitelství centrály a filiálek.

Telefon Olomouc: 666 a 795.

Adresa telegramů: Moravoslovenská

Dámské látky
dámskou konfekci
koberce - pokrývky - záclony

---

koupíte nejlépe v módním domě

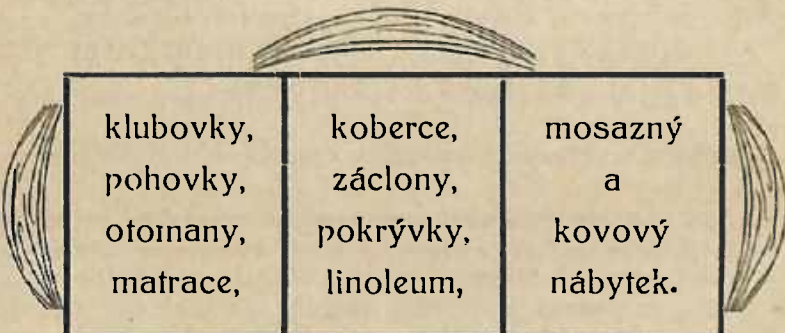

RICHTER & HILL, OLOMOUC

Odborný závod pro bytová zařízení

Josefa Hanáka v Prostějově

dodává za ceny bez konkurence

klubovky, pohovky, otomany, matrace,	koberce, záclony, pokrývky, linoleum,	mosazný a kovový nábytek.
---	--	------------------------------------

A P O Š T O L Á T

sv. Cyrila a Metoda pod ochranou bl. Panny Marie
Ročník 16. Listopad 1925. Číslo 11.

Zahrádka cyrilometodějská

Život sv. Cyrila a Metoděje

Podává dr. Josef Vašica.

XI.

Papež Mikuláš I.

Pocházel z Říma, kde otec jeho měl postavení regionaria, jsa dobře znám jako milovník krásných umění. Svému synu Mikuláši věnoval veškerou péči a postaral se o jeho vzdělání. Skvělé vědomosti dogmatické a církevně-právní zjednaly Mikuláši záhy přístup na papežský dvůr. Již za papeže Lva IV. (847—855) měl významný úkol na synodě 8. prosince 853, jejíž akta spolu podepsal. Nástupce Lvův Benedikt III. (855—858) oblíbil si ho pro hlubokou soudnost a ryzí ctnosti, takže nechtěl býti ani hodinu bez něho a přenechal mu plnou moc, aby v hodnosti kardinála-jáhna vedl kuriální politiku. Když Benedikt III. zemřel, Mikuláš sám, s jinými jáhny, zanesl jeho mrtvé tělo do basiliky sv. Petra a vlastníma rukama je uložil do hrobky na důkaz své vděčnosti a lásky k papeži, jehož se stal poté nástupcem.

Papež Mikuláš I. přijal poselství cařihradské velmi zdrželivě. Doslechl se již něco o změně na stolci patriaršském. Projednal věc na synodě, konané na podzim roku 860, a odeslal do Cařihradu biskupa Radoalda z Porto a Zacharia z Anagni jako své zplnomocněné posly, aby vyšetřili, zda sesazení Ignácovo se stalo způsobem kanonickým. Podle jejich zprávy chtěl pak papež sám rozhodnouti, na či straně je právo. To sděloval též v listech jak císaři tak Fectiovi.

Dvůr cařihradský snažil se získati legáty na svou stranu. Když byli ještě v Raideště, došly jim od Fotia dary, nádherná kněžská roucha, felony a enkolpia. Mělo je to naladiti k povolnosti. V Caři-

hradě byl oba biskupové po tři měsíce pečlivě střeženi, takže stoupenci Ignácovi neměli k nim přístup. Když se tak hned beze všeho nepoddávali, zdráhajíce se uznati volbu Fotiovu za oprávněnou, použilo se hrozeb. Konečně ustoupili nátlaku a přivolili k něčemu, co nebylo v dosahu jejich moci. V květnu roku 861 svolána byla do chrámu svatých apoštolů v Cařihradu synoda; řídil ji Fotios a poslové papežství předsedali. Měla se skoncovati záležitost s patriarchou Ignácem. Byl předveden a nucen, aby podepsal svou resignaci. Ale ani sliby ani nejhorší tresty nepomáhaly.

Různé zprávy

Archeologický výzkum Velehradu. Staré podání, které možno stopovati až do 12. století klade sídlo metropole svatého Metoděje, jakož i místo jeho pohřbu do okolí dnešního Velehradu. Také někteří učenci souhlasí s touto zbožnou vírou mnohých stáletí a připouštějí, že někde nablízku Uherského Hradiště mohlo za doby Svatoplukovy býti opevněné středisko říše velkomoravské. Jini zase by rádi hledali starý Velehrad jinde, na příklad na Děvíně nebo v Nitře neb u Batenského jezera. Je přirozeno, že tato otázkou o poloze hlavního města Velké Moravy zajímá nejen učené kruhy archeologů, nýbrž také každého činitele svatého Cyrila a Metoděje. Čím více vzrostl za posledních let význam dnešního Velehradu, jakožto ohniska sjednocovacích snah mezi Slovany, tím hlasitěji se ozývalo přání, aby vykopávky, začaté před lety, byly dále vedeny, a to způsobem obšířlejším. Konati takovou práci, která si vyžádá značný náklad finanční, ať již z pramenů jakýchkoli, nemůže někdo a nestačí k tomu jen zanicení a odvaha. K tomu třeba dobré, vědecké přípravy. Toliko odborník-archeolog může podniknouti takovéto soustavné bádání. Motyka v rukou z třetěného diletanty spíše uškodí, poruší snadno integritu vrstev, bude se zbytečně namáhati, aniž co objeví. Také by nebylo správné, domnívati se, že úkolům výkopů jest rozhodnouti celou otázku cyrilometodějskou. Tím méně

lze jimi posilovati politické šance. Povinností archeologovou bude zjišťovati to, co se kopáním našlo, ofotografovati to, nakresliti přesné plány, popsat a vysvětliti všechny nálezy řádně je vyzvednouti ze země, pokud třeba, a uschovati. Jako bychom se bouřili, kdyby se stavba železničního mostu svěří a někomu jinému, než inženýrovi, tak bychom jistě nesouhlasili aby výzkumné dílo, jež si žádá důkladného odborníka, prováděl někdo jiný, než školený archeolog.

Jubileum svatého Cyrila. Svatý Cyril zemřel 14. února roku 869 v věku 42 let, jak nám přesně zaznamenala staroslovanská legenda: „A tak zesnul v Pánu, maje 42 let, v měsíci únoru, den čtrnáctý, druhé indikce, od stvoření světa roku 6377.“ Když od tohoto letopočtu odpočítáme, podle éry byzantské, 5508, dostaneme rok 869. Bylo-li svatému Cyrilovi 14. února 869 42 let, tedy se narodil roku 827, nebo, bylo-li mu víc než půldruhého měsíce nad těchto plných 42 let, již roku 826. Případla by tudíž na příští rok nebo na rok 1927 tisíc a jednostoletá památka jeho narození. Bylo by na čase, aby se už teď pomýšlelo na důstojnou oslavu tak významného jubilea na Velehradě. Nebyl by nad nevhodnější způsob oslavit tohoto velikého světce, který byl vlastním inspirátorem moravského poslání a svými prosbami na smrtelné posteli nám dal Metoděje jako biskupa, dobudováním Stojanova?

Snahy po sjednocení slovanských národů ve víře

Němci a slovanský unionism

—alp. — *K stejnojmennému článku p. H. D. v červeném čísle Apostolátu*

Clánek p. H. D. „Němci a slovanský unionism“ v červeném čísle letošního ročníku „Apostolátu“ přiměl mne k tomu, abych v této věci pronesl několik slov dodatkem. Rád věřím, že p. H. D. psal článek svůj s úmyslem nejlepším, uchováti prvenství v práci o sjednocení Slovanů ve víře národu našemu a odvrátiti nebezpečí, jež by hrozilo, kdyby se do práce té dali Němci. Vždyť národ náš myšlenkou unionistickou v době nové pohnul, na jejím uskutečnění od desítek let pracoval. Zdá se však, že p. H. D. nepřihlédl k okolnosti, že v posledních letech vystupuje do popředí otázka metody práce unionistické. S řešením této otázky souvisí také otázka práce jiných národů na poli unie.

Naše sjezdy unionistické na Velehradě sledovaly vždy cíl, získati rozkolné bratry slovanské, především ruské, jako celek pro církev. Dala by se snad tato práce nazvati unionismem ve velkém. Pro tuto práci sjednocovací mluvil na Velehradě o. Glěb Verchovskij, pro tento směr jsou všichni pravoslavní přátelé unie nejen na půdě naší, nýbrž i mimo ni. („Unionistická snaha záleží v tom, aby se usilovalo o hierarchické sjednocení církve ruské s římskou, . . . aby se upustilo od lacinějšího, pohodlnějšího proselytismu.“ — *Apostolát* 1924, č. 9.-10. strana 280.) Stejný názor vyznívá též z článku pravoslavného učence V. A. Unkriga uveřejněného v „Reichspost“, dne 1. srpna 1924, pod názvem „Zum Unionskongresse von Velehrad“. Tedy snaha obrádit, očistit, zdokonalit jejich pravoslaví. Tato snaha vyžaduje apoštoly sjednocení, méně misionáře.

Vedle této snahy, získati pravoslavné Rusy jako celek, je však snaha druhá, stavící se za požadavek drobné práce, získávání pravoslavných jednotlivců do církve katolické. Tento směr práce unionistické nabývá stále více přívrženců. Naznačuje ho na př. známý jezuita P. Sinthern, jenž ve svém referátě o minulém sjezdu velehradském dí (*Theol. prakt. Quartalschrift*, Lincec, 1924, sešit 4. strana 780.): „Ale nejen praktickou, nýbrž i velkou a krásnou je myšlenka sjednotiti východ, zvláště mnohé národy, jež carství vtěsnilo do jáma ruské církve státní, s církví katolickou. Nemálo těchto národů spatřovalo v pravoslaví totéž ujařmení, jaké na ně vložil carismus. Jako u

cestou dají se jednotlivé národy získati pro sjednocení je lhostejno, také jim musí býti ponechána svoboda."

Pro požadavek drobné práce — aspoň pokud jde o asijskou Rus — vyslovil se bolševiky vypuzený arcibiskup mohylevský Edvard baron Ropp, jistě církevní hodnostář nad jiné ve věci té povolaný. Tak píše polský misijní časopis „Nasz misjonarz“, r. 1, 1925, č. 4, strana 5. 6., v článku „Pionerzy dzieła misyjnego na Wschodzie“: „Vděčíme metropolitovi Roppovi, že apoštolská stolice je dobře informována o poměrech panujících v rozkolu, a že není náhled Polsky v této nadmíru vážné věci. Na doklad toho aspoň to, že v důsledku informací a rozkladů metropolitových vyslal sv. Otec r. 1922 na dálný východ apoštolského visitátora Guébrianta, který rozhodl, že asijská Rus musí býti podělena na řadu apoštol. vikariátů, a poznáv zároveň obětavou a úspěšnou práci polských kněží na východě, naznačil v Římě, že práce na ruském východě musí zůstatí v rukou Poláků.“ Rovněž v evropském Rusku vyžaduje Polsko prvenství práce unionistické pro sebe, jako matka polských kněží, kteří roztroušeni po ohromném území ruském drobnou práci tuto již konali. (Na doklad toho budiž zde uvedeno slovo zmíněného již V. A. Unkriga: — Podle zpráv oficiálního orgánu nejvyššího církevního úřadu pravoslavného vykazoval Petrohrad za rok 1910 kolem 1500 návratů celých rodin do katolické církve. Bylo to dle jeho doznání převážně ovoce snah jesuity P. Wierczyńskiego a světského kněze Deibnera. Tito navracenci přijali obřad latinský.) Podle zkušeností nabytých ve východní Haliči možno se domýšletí, že Poláci budou zaváděti obřad latinský.

Když pak asi před třemi čtvrtěmi roku vrátil se z Ruska jistý řehoľník, jenž pobyl několik let v bolševickém Rusku a měl příležitost pozorovati poměry církevní tamtéž, prohlásil k pisateli těchto řádků, že dle jeho názorů je pouze metoda drobné práce metodou správnou i pro evropskou část Ruska. I zde bude třeba dle jeho slov podělení na apoštolské vikariáty. Za jednu z hlavních příčin nutnosti této metody uváděl malou upřímnost návratů pravoslavných kněží. Zmínil se o případu, kdy pravoslavný kněz za dobu 2 let třikrátě měnil barvu. Kromě toho připomněl i okolnost, že pravoslavný, přerušuje styky se svou církví, nechce zpravidla ničeho věděti ani o svém obřadu, nýbrž přechází na obřad latinský.

Přihlédněme ještě ke dvěma okolnostem, jež myšlence drobné práce dávají jisté oprávnění. Předně je to rozbujelé sektářství, o němž se zmiňuje uvedený článek V. A. Unkriga následovně: „Připustme nejlepší případ, že by Rusko v dohledné době dostalo zase monarchii — která dle mého názoru je jedině rozumnou formou vládní této obrovské říše — monarchii, v níž by toleranční edikt z roku 1905 nebyl pouhou teorií, je přece nejisto, zda církev státní dosáhne bývalého rozkvětu. Rus se kloní k separatismu, k sektářství. Cizí pozorovatel dá se příliš lehce oklamati zdánlivou jednotností masy. Vedle toho zasely chaotické po-

měry símě k ideám, jež vyrůstají v prapodivné formy. K nim patří i tak zvaná „živá církev“. A tyto sekty jsou a budou četnější než sekty dřívější, než všichni ti razkolníci, duchoborci, skopci atd.“

Vedle toho zprávy přicházející z Ruska o řádění bolševiků proti všemu náboženství zjevenému, o snahách zavést čiré pohanství, nutí nás k otázce: Co zbude v Rusku za několik let z opravdového pravoslavlí, nezmění-li se brzy poměry? Kolik ho bude mlít

Vnitřek kostela řecko-katolického sv. Kříže v Praze, kde se konají bohoslužby udržované Apoštolátem.

mladá generace ve své duši? Bude tu ještě podklad pro práci sjednocovací, či snad spíše podklad pro práci misijní v plném slova toho významu? Kdo si přečte úvodník bolševiky vypuzeného georgijského advokáta dra Rafaele Ivanického-Ingilo v „Reichspost“ dne 22. srpna 1925, nadepsaný „Vor dem grossen Feind!“, přizná snad, že otázka ta není bezpředmětnou.

Ať již práce unionistická bude řešena tím či oním způsobem,

nebuďte možno vylučovatí z této práce národů mimoslovanských, tedy ani národa německého, byť by byly obavy p. H. D. sebe oprávněnější. Jisté také aspoň poněkud oprávněny jsou. — Nezapome me však, že práce misijní rozděljuje a přiděluje, bude rozdělovatí a přidělovatí Řím. Ten ale s Němci, lépe řečeno s prací německých katolíků, najisto počítá, právě že je zapracován a zasvěcen daleko lépe než my. Jsou jisté důvody pro toto tvrzení. Především jsou katoličtí Němci (zvláště v říši) v ohledu misijním velice činní a obětaví. Kdo poměry zná, přizná. Otázka unionistická je však Němcům pouze částí otázek misijních. (Srovnej slova P. Síntherna ve shora uvedeném článku.) Považují se tedy němečtí katolíci za oprávněné pracovatí i v otázce unie.

Pro případ práce drobné mají katoličtí Němci daleko lepší vyhlídky možnosti práce a úspěchu než my a Poláci, protože vykazují mnoho povolání misijních, jak kněžských, tak bratří laiků, tak sester misionářek. (Tak má jistý misijní řád letos mezi 105 novíci kleriky 101 říšského Němce.) Převezmou tedy v daném případě velký kus práce, protože mají potřebný personál, protože se ale mohou také spolehnouti na potřebnou podporu domova.

Němci za vlády carské v Rusku pracovali a byli známi. Jak dozrává o nich zmíněný již Unkrig, byli to Němci, kteří v Rusku mezi lidem a s lidem pracovali, rusky se učili, za lid se nestyděli. Příslušníci jiných národů zpravidla tak nedělali (Francouzi, Angličané). — I dnes mají Němci v Rusku sympatie (snad jako národ na venek přemožený). — Máme ty sympatie my? Onen kněz-řeholník, vrátivší se z Ruska, prohlásil pisateli, že nikoliv. U přívrženců bývalé vlády ne, protože naše legie v kritickém okamžiku opustily Kolčaka, jenž mohl zničití bolševiky. U bolševiků rovněž ne, protože se legie nedaly do jejich služeb. Nesměli býti ani studentí ani teplí . . . Na čí povel?

Za jiný doklad může sloužití i to snad, že jistý člen původně německého řádu misijního povolán byl v těchto dnech k ruce papežskému nunciovi v Berlíně — jako znalec poměrů ruských — pro církevní záležitosti ruské.

Připojme k tomu ještě houževnatost a důkladnost práce německých misionářů, jež je v Římě dobře známa a ceněna — a udělejme závěr.

Co říci k této skutečnosti, jež je pro nás opravdu málo potěšující? Pohlížejme na práci unionistickou okem střízlivého pozorovatele; nebudme zde snílky, protože by nám to neprospělo. Pracovali jsme pro celkové sjednocení Rusů s církví katolickou. Pracovali u nás pro myšlenku tuto obětavě jednotlivci. Ale na kolik je myšlenka ta rozšířena mezi lidem? Stala se celonárodní? Dalo by se o tom pochybovat. Kolik je farností jen na Moravě a ve Slezsku, které o práci pro sjednocení ani nevědí! Kolik je farností, kde „Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje“ sice byl, ale zamikl! K tomu snad dojítí nemusilo!

Měla-li by však nastatí doba drobné práce unionistické, sta-

čime na ni sami? Stačíme s těmi povoláními, jež vykazují naše semináře a řádové domy? Vydržíme měření sil? Srovnajme jen na globu zrníčko vlasti s ohromnou plochou Ruska. Mohli bychom se za daných poměrů v dohledné době postaviti vůbec po bok jiným národům? Mohli bychom za nynějších poměrů převzít nějaký i dosti malý vikariát, když sháníme těžce a skoro bezvýsledně jediného kněze pro naše vystěhovalce v Jižní Americe? A je naděje, že nám kněžských a řádových povolání mužských i ženských brzy přibude? Můžeme mít tuto naději dnes, když naše školy i nejlépe vychovanému dítěti katolických rodičů berou viru a ctnost? V této věci by měli naši povolání činitelé, mají-li nějaký vliv u vlády, říci této otevřeně, aby přestala s ničovním povolání kněžských a řeholních na školách, nechce-li připravit národ o možnost práce pro dobro Ruska na poli nejideálnějším, ale též pro dobro vlastního národa. Pracujme, oběťujme, modleme se za povolání kněžská a řeholní mezi naší mládeží. Chraňme každé povolání jako útlou květinu. Jinak bychom se mohli opravdu dožítí chvíle, že na celé roli, zorané nezapomenutelným tatíčkem Stojanem a jeho věrnými, zasévá a klidí jiný.

Krise uniatské církve ve východní Haliči

František Čajka

o nového v rusínské literatuře?" — „Nic pozoruhodného“ — odpovídá mně učený farář z Poločisk u Horodenky. — „Všechn náš tisk se teď zaměřenává jen úvahami o celibátu kněží. Názory jsou rozdělené. Ale většina se vášnivě staví proti celibátu.“

Když Rusíni r. 1596 na sněmu v Brestu Litevském přijímali poslušeství katolické církve, byly jim ponechány jejich obřady a zvyky, jako je slovanský jazyk při bohoslužbách, východní zařízení chrámů, čili cerkví, a ženitba duchovních. Bylo jim zaručeno, že latinisace se bátí nemusí.

Později však přece museli Rusíni o svůj obřad sváděti tuhé boje s Poláky, kterým církevní výsady Rusínů byly solí v očích, protože by je nejráději převedli do svých kostelů a popoštili. Že se tak nestalo, o to má zásluhu Řím, který Rusínům všemožně pomáhal. Někteří papežové lnuli k Rusínům a jejich obřadům obzvláštní láskou, jako na př. papež Urban VIII., současník světoce Josafata, biskupa polockého, nebo veliký přítel Slovanů Lev XIII. První pod dojmem zprávy o mučednické smrti biskupa Josafata ujal se Rusínů proti polské propagandě, vyzval polské jezuity, aby Rusíny k latinskému obřadu nelákali, ba zakázal r. 1624 slovanský obřad vůbec opouštětí a k latinskému přestupovati bez dovolení papeže, konečně r. 1628 doporučil Rusíny ochraně arcibiskupa poznaňského, jako vzdáleného, tedy i nestranného pozorovatele oněch nábo-

ženských bojů. Lev XIII. zas zrušil výsadu latinského obřadu, který od časů Benedikta XIV. r. 1742 byl považován za nejpřednější a nejlepší ze všech, který proto nebylo dovoleno za žádnou cenu změnit ve prospěch jiného ritu. Dle vyhlášení Lva XIII. ze dne 30. září 1894 je možno i od latinského obřadu přestoupiti k východnímu se schválením papeže. Tak je slovanský obřad postaven na roveň latinskému.

A proč jmenování papežové tak východní slovanský obřad významovali? Zanášeli se velikým a vznešeným záměrem, sjednotiti s katolickou církví všechny východní Slováky vůbec, jak vysvitá z věleých slov Urbana VIII.: „O milovaní Rusíni, vašim prostřednictvím doufám obrátiti celý východ.“

Papežové tedy chtěli míti ze sjednocených Rusínů apoštoly, kteří by šli ke svým pravoslavným spolubratrům Rusům a přivedli je též do pravého ovčince Kristova, chtějí z nich míti nositele veliké myšlenky cyrilometodějské.

Avšak očekávání papežů se nespěluje, Rusíni na misionářskou činnost mezi pravoslavnými nepomýšlejí, ba víc a více od svého vznešeného úkolu se vzdalují. Učenec Palmieri shledal už před vojnou po bedlivém studiu náboženských poměrů ve východní Haliči u rusínského kleru velmi málo apoštolského ducha. Že se nemýlil, vysvitá ze zaostalosti rusínského lidu, který své náboženství nezná, náboženských povinností neplní, zvláště neděli málo světi, zato se však kloní k bolševismu. Též inteligence rusínská holduje téměř výlučně bezvěří a socialismu, ač pochází většinou z kněžských rodin. Rovněž tisk zaujímá šmahem protináboženskou frontu, vyjma několik časopisů kněžských.

Všecobecný náboženský úpadek neušel ovšem pozorností nynějších biskupů, pastýřů to opravdových a horlivých. Po bedlivém pátrání zjistili kořen zla v ženitbě kněží, i začali bez meškání propagovati celibát. Použili všech mravních i hmotných prostředků, aby dorost kněžský k celibátu pohnuli, slibovali nejlepší fary a nejvyšší úřady jen mezenatým, ale výsledek nebyl valný. Kdežto metropolita Šeptycki ještě dnes celibát jen doporučuje, ale světi i ženaté bohoslovce, odhodlali se oba jeho suffragáni, biskupové přemyšlský a stanislavovský, k rozhodnému kroku, neboť prohlásili letos v lednu celibát pro bohoslovce za závazný. Nastaly prudké hádky, veřejné mínění se postavilo proti biskupům, zasypalo je protesty, potupilo nadávkami a bohoslovce svedlo k hromadnému vystoupení ze seminářů. Jen málo se jich později vrátilo opět do bohosloví.

Avšak biskupové neustoupili ani o krok. Vydali na své obhájení pastýřské listy, z nichž, zvláště list stanislavovského biskupa, Chomyšina, bude naždy památným dokumentem neutěšených náboženských i mravních poměrů u současných Rusínů. Práví v něm: „V naší společnosti zuří válka proti církvi. Nejedná se tak o celibát, jako o existenci samé církve. Vedení té války vzali do svých rukou lidé nepovolání, nemající nic společného s vírou a církví katolickou. Sahají k prostředkům bezprávným, přímo zločinným, ja-

ko je klam, podvod a teror. Pod církve již dávno podložili dynamit, v boji proti celibátu zapálili jen doutnák... Vpravdě je u nás duch otráven, srdce zkaženo a zdeptáno. Naše mládež nemá žádných vyšších ideálů, vlastenci jen ústy, práci se vyhýbá, jen lehčí chléb vyhledává. Ale od koho to všechno pochází? Od starších! Celá ta pohanská válka vrhá ponurý stín na ženaté duchovenstvo." List byl vydán v červnu 1925. Odpovědi byly neomalené články v kněžských časopisech „Nivě“ a „Dile“, kde je biskup Chomyšín nazýván abnormálním, špatně vychovaným člověkem a vyzýván, aby na svůj úřad resignoval.

Zatím bohoslovci, kteří se do semináře nevrátili, i ochránci jejich, poslali stížnost do Říma, ale odpovědi nedostali. Koncem srpna svolali do Stanislavova sjezd evangelické církve rusínské, vstoupili do jejích služeb počtem 40 a slíbili o její rozšíření mezi rusínským lidem se přičinit.

My, Čechové, jako unionisté, s radikálním postupem uniatských biskupů nesouhlasíme. Církevní práva, uniátům zaručená samými papeži, se rušit nemají. Vždyť jen pod tou podmínkou přijímali kdysi Rusíni unii. Co řeknou teď jejich pravoslavní soukmenovci? S tím větší nedůvěrou budou pohlížet na naše unionistické snahy, tím rozhodněji nás budou odmítati, tím silnější budou jejich předsudky. Pruvdu má A. Slanský v článku, uveřejněném v „Životě“ a napsaném: „Cesty, po kterých se k cíli nedojde.“ (Roč. VII., strana 322.)

Avšak přece nesmíme biskupa Chomyšína odsuzovat. Jest věrným synem církve i vlasti, proto jen láska k oběma řídí jeho kroky. Ženatí kněží se rozhodně nevyrovnají svobodným v obětavosti a hybnosti. Rodina je poutá na jedno místo, rodina je zaměstnává a bere jim čas, který by jinak mohli věnovati sebevzdělání a poučení lidu, rodina je nutí, žádati za kněžské úkony i přemrštěné poplatky, rodina jim překáží i v kněžské horlivosti. Proto ze ženatých kněží nebudou nikdy misionáři, proto ženatí kněží jsou neschopni, dostáti všem úkolem moderní duchovní správy.

Právě letos se udál významný případ. V Žulkvi, severně od Lvova, volali ruského faráře k nemocnému na tyfus. Ze strachu před možností nákazy a hlavně z ohledu na rodinu, na malé děti, farář vyhověti nechtěl. Šli tedy na latinskou faru, kde mladý kaplan, P. Cieňski, syn velkostatkáře a senátora Tadeáše Cieňského, byl ihned ochoten nemocného zaopatřiti. Při funkci se sám nakazil a jen stěží se vyléčil po delší nemoci.

Ani ve věrnosti k církvi mnozí ženatí duchovní nevytrvali, když nastala doba zkoušky. Ve Lvově vyšla brožura s nápisem: „Uniatská církev ve východní Malopolsce v době ruské invase.“ Uvádí, že tehdy odpadlo k pravoslaví 30 kněží, 60 jich odešlo dobrovolně s ustupujícím vojskem do Ruska, 350 jich před invasí opustilo své farnosti a uteklo na západ. Což potom divu, že ani lid nebyl stálý a že jen do března r. 1915 povstalo 200 pravoslavných farností.

Zcela abnormální případ uvádí ve svém listu biskup Chomyšín.

Mezi jinými posílá mu protest proti celibátu i „Stauropigijský ústav“ ve Lvově s odvoláním na to, že jeho úkolem jest bdíti nad čistotou víry, chřádu i zákonodárství. Ale tentýž ústav za ruské invase vzdával hold pravoslavnému biskupu Eulogiovi.

Ze náboženský život uniatů je neutěšený, vysvítá nejlépe z jásohu Poláků, odvěkých to protivníků unie, vyjma ovšem několik šlechtetných jednotek mezi nimi. Smutné zjevy v uniatské církvi jsou Polákům záminkou k horlení pro latinisaci pravoslavných Slovanů, aspoň těch, které mají ve své říši. Srpnové číslo „Gazety Kościelnej“ píše: „Mnozí pravoslavní v severovýchodních končinách naší říše se chtějí vrátit do katolické církve, ale nemyslí na unii, nýbrž na „polskou věru“, to značí: na latinský obřad. A jinak také není možná, neboť uniaté nemají kněží. Přijal sice řecký obřad jistý počet zahraničních duchovních, ale je jich tak málo, že nevystačí ani k obsluze dosavažních uniatů, tím méně k propagandě unie mezi pravoslavnými. Unie musí všemi silami zachraňovati sebe. O expansi není řeči.“

Radostné volání Poláků o neplodnosti unie musí se hluboko a bolestně zařezávati do srdcí jejích vrchních pastýřů. Povinnost je zajisté volá na palubu. Namáhají se, aby sklízili trhlíny, které hrozí unii záhubou, aby dle slov biskupa Chomyšina „odstranili jedovaté štůvy, které v organismu unie se nahromadily“. Jest div, že nápravu očekávají od celibátu kněží. Možno jim zazlívati, když jej tak bezohledně zavádějí?

„Nám třeba velikých a celých duchovních správců, nám třeba kněží činu, odvahy a energie“, volá biskup Chomyšin na konci svého listu. Podatí-li se mu bez hlubších škodlivých otřesů zavéstí kněžský celibát, bude mítí jistě takových kněží dosti. Snad pravoslavné poněkud odklání od unie, ale za to položí základy k náboženské i mravní obrodě svého národa, vychová mu vezenatých kněžích obětavé vůdce, pastýře i učitele, vychová i více misionářů, kteří se rozjedou též k pravoslavným a docílí rozhodně větších úspěchů, nežli kněží polští.

Stav katolicismu na Sibiři

František Jmelka

Sibiř — jméno, s nímž odedávna spojoval prostý náš lid představu třeskuté zimy — byla vždy i neznalým zeměpisu zemí sněhu a ledu, jejichž rubáš po větší část roku pokrývá tam všechno. Ale i jako země vyhnanství nejsmutnějšího za vlády všemocných carů byla Sibiř známa. Byla tehdy vlastně velikým žalářem politických provinilců a hrdinných mučedníků katolického přesvědčení, jejichž smělost měly poznenáhlu vystřebával i s životní silou nesnesitelné mrazy, odloučení

ode všeho kulturního světa a — beznadějnost. A byli to zvláště synové bratrského národa polského, kteří odpykávali nešťastné pokusy o národní svobodu — povstání roku 1831 a 1863 — sibiřským vyhnanstvím. Slzami bolu a zoufalství skrápěny byly cesty na Sibiř, posety žalobami a vzdechy nad krutostí lidskou — a přece staly se i cestami, jimiž katolicismus pronikal v nehostinné, daleké kraje severní Asie.

Za světové války rozšířila se známost Sibiře u nás snad i do poslední chaloupky horské. Kolik našich zajatců šlo teskně těmi dávnými cestami vyhnanství sibiřského, kolika znaveným hlavám ustláno v zamrzlé půdě Sibiře, v kolika vzpomínkách žijí dodnes ty širé pláně od Urálu až po Vladivostok jako historické dějiště, na němž se odehrálo a připravovalo tolik tragedií života jednotlivců i rodin, na němž se však také snila nejhoročnejší pohádka o svobodné vlasti!

O Sibiři šlo tedy a dosud jde celým národem veliké, živé ústní podání, o Sibiři bylo u nás napsáno mnoho! Je pravda, že ode dne, kdy poslední zajatec český opustil půdu sibiřskou, i tam zavanul mocně dech času, jenž vše mění — i časy. Ale snad právě veliká odlehlost těch končin a jejich nesmírná rozloha hodně uchránily Sibiř před příliš chvatnými proměnami, jež postihly dokořán mateřskou kdysi zemi ruskou!

Po tom všem, co i naši čtenáři o Sibiři slyšeli anebo četli, bude snad je zajímat i otázka, jaký je tam dnes stav katolické církve?

Až do nedávných dob patřila celá Sibiř po stránce náboženství katolického k arcidiecési mohylevské*. Teprve papež Benedikt XV. apoštolským listem z 1. prosince 1921 odloučil celou asijskou Sibiř od Mohyleva a utvořil z ní nový apoštolský vikariát sibiřský. Je to jistě největší vikariát na celém světě. Jeho hranicí je na západě moře Kaspické a pohoří urálské, na východě sahá až k břehům Tichého oceánu, na severu oblévají ho proudy moře arktického až k úžině Behringově a na jihu hraničí s Persií, východním Turkestanem a dále s Mongolskem, Mandžurskem a krajem nadamurským. Jenom z nejuvýchodnějších končin nad řekou Amurem a ze dvou přímořských provincií byla utvořena roku 1923 zvláštní diecése se sídlem ve Vladivostoku, jejímž správcem je rodilý Polák, biskup Karel Šlitoowski.

Obrovská prostora sibiřského vikariátu apoštolského měří devět milionů 600.000 čtverečných kilometrů a bydlí na ní asi osm milionů obyvatel. Velikým dobrodiním jejím je známá sibiřská dráha, podle níž vyrostla nejdůležitější střediska života hospodářského i náboženského, Omsk, Tomsk, Krasnojarsk, Irkutsk, Čita a jiné. (Tato dráha označuje také hlavní linii anabase (návratu) našich legií a zajatců.) — Apoštolský vikariát sibiřský objímá dnes čtyři dekanáty (okrsky): omský, tomský, irkutský při sibiřské dráze a taškendský v Turkesta-

* Mohylev, město na řece Dněpru, v bývalém západním kraji ruském, od roku 1783 sídlem katolického arcibiskupa.

nu, Před světovou válkou měl — dle zprávy arcibiskupa mohylevského, Ed. Roppa poslané kongregací pro Rozšíření víry — **d e k a n á t o m s k ý**: 8 farních osad s 42.500 věřícími a jedním kostelem; **d e k a n á t t o m s k ý** měl 12 farních osad s 39.244 věřícími a s 10 kostely, **I r k u t s k ý o k r s e k** měl 9 farních osad s 29.025 věřícími a s 9 kostely. V **o k r s k u t a š k e n d s k é m** byla jenom jedna farní osada s 9000 věřícími a jedním kostelem. Kromě toho bylo v každé farnosti více kaplí, obyčejně zbudovaných ze dřeva, o něž na Sibíři není nouze. Celkem tedy měl sibiřský vikariát před válkou 30 farností se 120.749 věřícími a s 25 kostely.

Pokud se národnosti týče, byli katolíci sibiřského vikariátu národností polské, německé, litevské, běloruské a lotyšské. Žili tam mezi obyvatelstvem mohamedánským a budhistickým, i uprostřed kočovných kmenů čínského pohanstva. Situace sibiřských pravoslavných, zvláště po pádu carské dynastie, byla velmi smutná.

Světová válka zasáhla ovšem svojí ničivou silou i do těchto poměrů katolíků sibiřských. Počet jejich klesl na polovici, a co horšího, dnes trpí sibiřská vinice Páně naprostým nedostatkem kněžstva. Počátkem roku 1925 podává úřední zpráva církevní počet věřících v **o k r s k u o m s k é m** jen 25.120 a tři kněze, v **o k r s k u t o m s k é m** 27.000 katolíků a 5 kněží, v **o k r s k u i r k u t s k é m** 23.800 věřících a 3 kněze. V **o k r s k u t a š k e n d s k é m** zůstal jediný kněz-misionář s 1500 věřících. Celkem tedy klesl počet katolíků v sibiřském vikariátě na 77.920 věřících a 12 kněží, takže na jednoho kněze připadá 6243 věřících. Do dvou osad, Tjumenu a Tobolska, dojíždí na výpomoc P. Budrys, kněz z gubernie jekatěrinburské. Z 63 kněží, kteří ještě roku 1919 na Sibíři působili, vyhnala bída a naprostý materiální nedostatek většinu z těchto končin misijních, a ti, co ještě zůstali, zápasí těžce o existenci. Zámožnější osadníci se odstěhovali a lid sám sotva živořící nemůže pomoci. Nadto někteří kněží musejí se nejprve starat o přístřeší, poněvadž dřívějších far použili nesmějí.

Píše o tom P. K o z a k i e w i c z z B a r a k ó w s k i v gubernii tomské nynějšímu apoštolskému administrátoru sibiřskému P. Piotrokowskému*, O. Fr. M.:

„Započal jsem stavět novou faru. Poslané pomoci dobře využiji. Kdyby mně veledůstojný pán administrátor mohl půjčit 400—500 rublů, byl bych velmi vděčným, neboť u našich chudáků se toho nemohu odvážit. Je samozřejmým, že nemíním stavět takového domu a s takovým zařízením, jaký nám vzali — to je nám nemožno tak, jako bylo nemožno Židům stavět svatyni, jakou měli za časů Šalomounových. Ale my po tom ani netoužíme! Jen bychom měli střechu nad hlavou a teplý koutek na zimu — toť celá moje tužba. Už dávno jsme zapomněli, co to je pohodlí. Až postavím sobě „chalupu“, teprve budu stát pevně

* Viz „Misje katolickie“, sešit 9, r. 1925, str. 408.

na svých nohou a svojí prací dobývat úspěchů... Před svatým Josefem zařídil jsem 40hodinovou pobožnost, pozval pana děkana Groňského a P. Žukovského a vyzpovídali jsme 1700 osob. Minulého roku měli jsme arcí o celý tisíc více, ale nyní mnoho jich odjelo do Polska a Litvy — a pak byly letos silné mrazy... V místě Tjuchlist zůstalo pouze 5 rodin a 200 se jich ukrylo v lesích. Těžká to práce — vyhledávat rozplašené ovečky. Aby všichni mohli dostat duchovní pokrm a potěšit se útěchou náboženskou, bylo by potřeba nejméně tří kněží. Jeden nemůže toho zdolat. Jsem ustavičně na cestách a prosím Boha, aby poslal dělníky na vinici svoji!"

Pastoraci katolíků sibiřských, roztroušených po tak nesmírné oblasti, možno vším právem nazvatí prací misionářskou. Po celé měsíce objíždí těch několik kněží své věřící, ponejvíce v zimě, neboť v létě nedostatek schůdných cest a bezedná bláta činí osady nepřístupnými. Je přirozeno, že na takových misijních cestách je dobrým nocleh v každé chatě, kde se i mše svatá čisto musí sloužit, když není ani kapliček, kde misionář káže, křtí, zpovídá i svaté přijímání podává!

Ty doby, kdy vládní koně byli misionářům k dispozici na každé stanici, kdy stačilo jen zatelegrafovat a hbité trojspřežné vozíky čekaly už na stanici, anebo, kdy bezplatně jezdilo kněžstvo drahou (třebas i v první třídě) mezi osadami sibiřskými, ty doby už dávno minuly. Tehdy záleželo státu na povznesení sibiřských krajů, dnes, po domluvě ruských sovětů s vládou čínskou o dráze východo-čínské, opouštějí ten nehostinný kout Sibíře i ti, kteří tam našli jakés takés živobyčí. Tím ovšem řídne i počet katolíků v těch oblastech.

Než přece i za tak těžkých podmínek pastoračních polkává se úsilí misionářů i za Sibíří s radostnými úspěchy. Z okolí Kutanskaja sděluje misionář P. Fr. svému představenému mezi jiným toto: „Moje farnost čítá okolo šesti tisíců věřících. Mezi rokem 1914—1919 bylo jich deset tisíc, jak ukazuje statistika oněch let, než následkem vojny, revoluce, hladu, epidemie (nakažlivých nemocí) i odchodem mnohých snížil se počet ten na polovici. Celkem se zase zvětšuje. Farnost naše má 17 osad (míst) na prostranství 450 verst se severu na jih a 150 verst od západu na východ. Největší osada čítá 930 duší, nejmenší jen 45 osob. Počet věřících není přesný, neboť se stále mění. Katolíci naši jsou však, Bohu díky, všichni horliví, pobožní, činní (praktičtí katolíci!), zachovávají posty, účastní se společných služeb Božích v neděle a svátky, dostí často přistupují k svatým svátostem. V jejich rodinách vede se život vpravdě křesťanský a to nás povzbuzuje ke každému heroismu (hrdinství) a k těžké práci každodenní. Proto i pobyt u takových lidí přes jednotvárnost kirkízkých stepí stává se snesitelným, ba, i příjemným!"

Katolicismus na Sibíří prošel — jako i jinde — ohněm zkoušky

za posledních let. Utrpěl ztráty v řadách lidu i kleru. Největší jeho bolestí zůstává však nedostatek kněžstva. Svátá Stolica prostřednictvím apoštolského administrátora O. Gerarda Piotrokowského snaží se zabezpečit především duchovní správu věřících. Vysoké daně zatížily mnohé farnosti tak, že bez cizí pomoci sotva by se udržely. „Przed mojem przybyciem,“ píše v katolickém polském měsíčníku misijním O. G. Piotrokowski „niektórzy z missjonarzy stali już w przededmu ruiny, wobec zaciągnietych długów, groziła im likwidacja placówek. Na szczęście Stolica Apost. przysłała w porę (wčas) z pomocą i wszyscy odetchnęli pelniejsza piersią, czując, że przecież jest któs, co o nich pamięta niby najlepsza matka!“

Rím nezapomněl na katolíky sibiřské, „neboť i oni jsou dítkami jedné Matky — církve! Její láska jde staletími nezměněna a hledá misiemi rozšíření království Božího na zemi, snášejíc při tom stejné úpal pásem rovníkových, jako mrazy sněhových plání sibiřských!“

Různé zprávy

Memorandum o činnosti Apoštolátu sestavil za celou dobu trvání P. Fr. Jemelka, které pan arcibiskup dr. Leopold Prečan s sebou vzal do Říma a tam odevzdal.

Doporučení Apoštolátu do Ameriky. Naši oba delegáti, kteří v Americe zdárně působili, jsou ochotni opět odebrat se za moře a tam působiti pro Apoštolát. Bude jim dáno doporučení od svaté Stolice které jistě podpeře jejich snahu a činnost.

Stanovy Apoštolátu dosáhly v Římě schválení Jakkmile přijdou cestou úřední, ihned budou vytisknuty, aby se dostaly do každého odboru místního, kde se podle nich zařídí činnost.

Unionistický sjezd má býti příštího roku v Americe v Chicagu při eucharistickém sjezdu. V Americe mezi stoupenci Apoštolátu je z toho velká radost.

O le'oš'im lublaňském sjezdě unionistickém přinesy obšírné zprávy i cizojazyčné časopisy a listy katolické. Tak katolický měsíčník polský „Miesięc katolicki“, vycházející v Krakově, referoval v zářijovém čísle dosti podrobně o průběhu celého sjezdování a ohlašuje ke konci, že příští sjezd pro studia orientální se koná roku 1926 v americkém Chicagu. — Do

předního amerického časopisu newyorského „America“, napsala výstižný referát Mis A. Christičová, účastnice lublaňského sjezdu a dobrá znatelka poměrů slovanských. Její článek z časopisu „America“ vyňat a úvodem opatřiv, uveřejnil v „Daily American Tribune“, velmi čteném deníku, vycházejícím v Dubuque, Iowa, Rev. Václ. A. Dostál, farář v Chelsea, Ia, bratr pana redaktora Hynka Dostála ze St. Louisu. Tak proniká myšlenka cyrilometodějská čím dále, tím více za hranice své rodné země a získává sympatii katolického světa.

Zájem Říma o Rusko. Při kongregaci pro východní církvev zřízena byla poslední dobou důležitá osobní komise pro souhrn záležitostí katolicismu ve Svazu sovětských republik. V čele komise, mající jinak téměř úplnou autonomii, stojí kardinál Sincero. Sion světové církve Kristovy bdí i nad ovečkami, které zůstaly bez pastýřů!

Rozvoj amerického katolicismu. Na římské misijní výstavě vatikánské, která — mimochodem řečeno — sama stojí za návštěvu věčného města — znázorňuje barevný diagram (tabule) neobyčejný vzrůst církve katolické ve

* 1. c. str. 410.

Spojených státech amerických za posledních sto let. Roku 1822 měly Spojené státy jen 9 diecézí, 78 kněží a 600.000 katolíků. Za sto let potom, roku 1922, je počet katolíků 17 milionů 616.676, kněží 21.164 a diecézí 103. (V to nejsou započítány kolonie americké.) Jako země misijní potřebovaly za těch sto roků Spojené státy hojně podpory od římské kongregace de propaganda fide (pro rozšíření víry), ale byla ta podpora jako sítě zaseté do půdy dobré a přinesla úrodu dobrou. Celková podpora, poskytnutá z křima Propagandou americkým katolíkům, činí za těch sto let obnos 7.030.971.27 dolarů, ale obětavi katolíci sbrankami složili v téže době na „Rozšíření víry“ 12.186.921.39 dolarů. Splácejí tedy američtí katolíci poskytnutou podporu s vysokými úroky. Bohužel postihuje poslední restriční zákon vystěhovalecký katolicismus americký škodlivě proto, že stanoví daleko příznivější kvotu vystěhovaleckou pro severské národy, většinou protestantské nežli pro národy katolické. Doufejme však, že katolicismus přesto i dá e tam poroste svoji vnitřní silou a ukázněnosti organizační.

Katolický český lid v Americe vyslovuje nelibost v otázce pažského nuncia. Jménem jeho činí tak Národní svaz českých katolíků v němž českokatolický lid je soustředěn. Národní svaz českých katolíků, jako organizace českého katolického lidu v Americe lituje, že z československé republiky odejel papežský nuncius monsieur Marmaggi následkem posledních oslav Husových jichž využito bylo proti katolické církvi a sv. Stolici. Jménem tohoto našeho lidu. Národní svaz taktéž nelibě nese, že vládou, aby se postarala o brzké vyřešení diplomatického konfliktu který tím vznikl mezi vládou československou a sv. Stolici, a aby msgr Marmaggi povolán byl zpět do Prahy. Národní Svaz taktéž nelibě nese, že československá vláda jmenuje zástup-

cem republiky u Vatikánu bezvěrec. Národní svaz ubezpečuje katolický československý lid v republice, že stojí při něm v jeho boji, jaký snášení jest mu s různými nepřáteli katolické víry. Sleduje poměry v československu a jest bolestně dojat, když dovidá se o urážkách náboženských citů v každém ohledu loyálního katolického lidu. Národní svaz českých katolíků činí tento apel v tom pevném přesvědčení, že jest oprávněn upozorniti vládu československou na jednání, které je nespravedlivé a které škodí zájmům republiky v cizině, zejména v Americe. A to již z toho důvodu že byl vydatným spoličím lelem ve vybudování československé samostatnosti a trval vřdy na tom, aby v novém československém státu panovala náboženská snášenlivost a vládi pravý demokratický duch. Varujeme důrazně před dalšími podobnými netaktickými činy, které uvalují stín na rodnou vlast, jejíž blaho a rozkvět máme na zřeteli.

Národní svaz českých katolíků.

Americké dary na Apoštolát svatého Cyrila a Metoděje. Zakládající činnové Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje, získali paní B. Postavovou z New Yorku; Na památku zesnulých Ondřeje a Julie Orgonových 25 dolarů a na památku zesnulých Jana a Johany Nenerových 25 dolarů, N. N., Indiana 1 dolar P. Štěpán a paní K. Bobčíkovi, Ill. 5 dolarů, zásilkou dp. J. Bergra Minn. A. K z Ohio 2 dolary, zásilkou dp. Fr. Hrubého, Iowa, od paní Anny Málkové Iowa 1 dolar, pi Anna Mariiánková, Ill. 1 dolar, — Milodar pro Stojanov; Paní Františka Večerová, Nebraska 3 dolary. Milodar pro misie na Volyň; N. N., Indiana 2 dolary. Panenský spolek při osadě P. Marie Iudské v Clevelandě, Ohio, daroval Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje prostřednictvím Rev. O. Zlámalá 5 dolarů. Všem dobrodincům Pán Bůh zaplatí!

Obrodné snahy náboženské u nás

Rozjímání

Napsal P. J. Crasset G. J. — Přeložil Vil. Hladký

Ó budu nenáviděti hřích,
jak ho mám nenáviděti,
budu ho nenáviděti tak,
jak mám milovati Boha,
budu ho jen nenáviděti,
budu ho nenáviděti nekoneč
budu ho nenáviděti stále,
budu ho nenáviděti věčně.

Slova Písma:

Nejvyšší v nenávisti má hříšníky a bezbožným odplatí pomstou.
Sirach 12.

Bože, buď milostiv mně hříšnému. Luk. 18.

322

XIII. r o z j í m á n í.

O h ř í c h u v š e d n í m.

Velkým zlem jest zlo, spáchané proti Bohu,
velikým bezprávím, bezpráví učiněné Bohu.
Každý všední hřích zneuctívá Boha,
uráží jeho svatost,
zkormucuje ducha Páně,
ochlazuje lásku k Bohu,
menší milost Boží,
svádí s cest Páně. —
Více zneuctívám Boha hřichem všedním,
nežli ho mohu uctíti svými dobrými skutky.
Více se máme snažiti, zdržovati se hřichu všedního,
než konati všecky druhy dobrých skutku.
Hřích poraňuje a znetváří duši,
zatemňuje rozum,
oslabuje vůli,
probouzí vášně. —
Páchaje hřichy malé.
spřátelím se s velikými.
Návyk hřichu lehkému
vede nepozorovaně k smrtelnému.

Jak jsem Tebou pohrdl, vznešený Bože!
Jak jsem Tě zneuctil, svatý Bože!
Jak jsem Tě zarmoutil, dobrý Bože!
Duše má,
boj se zla, jež vede k smrti,
boj se hříchu malého,
chceš-li se uvarovati těžkého.
Není třeba ničeho ku získání nebe,
není třeba ničeho ku jeho ztratě.
Hřích všední nemůže tě zatratiti,
avšak zavržení počíná často hříchem všedním.

Slova Písma:

Ejhle, jak malý oheň a jak veliký les zapálí. Jak. 3.

Kdo pohrdá malými věcmi, pomalu zhyne. Sirach. 19.

XIV. r o z j í m á n í.

O p o k á n í.

Buď peklo anebo pokání.
Jsou jen dvě cesty do věčnosti:
široká a úzká,
široká vede do pekla,
úzká vede do nebe.
Široká je pohodlná,
úzká je velmi nesnadná,
široká je ušlapaná,
úzká je málo navštívena. —
Na které jsi?
Ty jdeš po cestě široké,
žiješ dle zvyku,
následuješ chyb jiných,
ale nenásleduješ ctností;
posloucháš svých náklonností,
nekrotíš svých vášní. —
Ty nechceš kráčet po úzké,
hledáš jen tu širokou. —
Jsi jen nakloněn ku hříchu,
nikdy však ku pokání. —
Nebudeš-li činiti pokání,
zemřeš náhle —
nebudeš-li se káti v časnosti,
budeš se káti na věčnosti.
Bože můj!
Nešetř mne na světě,
abys ušetřil mne na věčnosti.

Slova Pisma: —

Čiňte hodné ovoce pokání. Luk. 3.

Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království Boží. Matouš 3.

Nové úkoly Apoštolátu

M. Smolova

Význam a vznešenost Apoštolátu jeví se nám již při pohledu na jeho život a práce; lépe můžeme však obě poznati a pochopiti, všimneme-li si zářivého cíle této organizace, k němuž se přes všechny překážky snaží dospěti. Co jest vlastně cílem jejím?

Jako každá věc, tak i Apoštolát sleduje cíl dvojí: poslední, jímž je uskutečnění idey cyrilometodějské, sjednocení Slovanů u víře a cíl bližší: rozšíření a upevnění katolické víry ve vlasti naší.

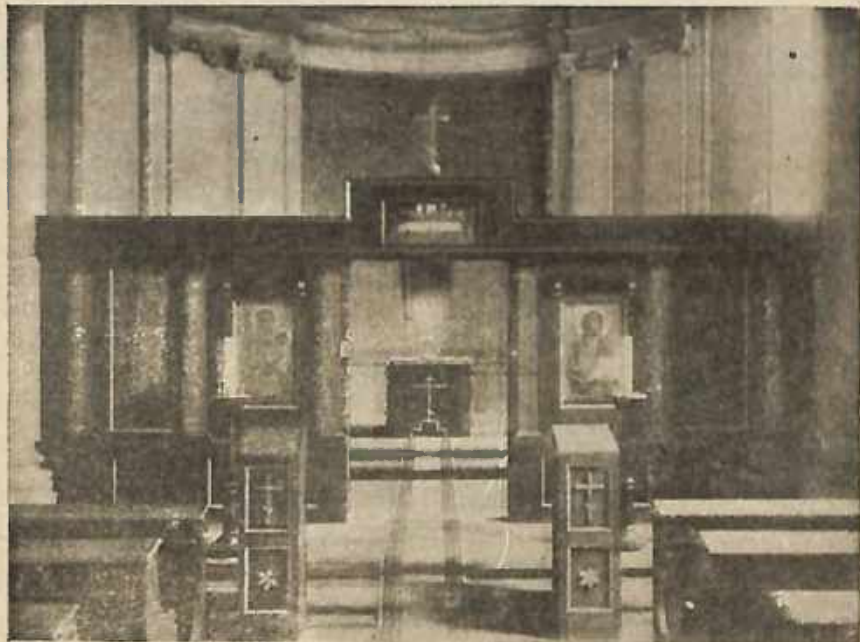
Cíl tento jest jistě vznešený a krásný, je však daleký a lze k němu dospěti jenom určitým směrem, jistými cestami a zdoláním všech překážek na těchto cestách, jež musejí býti odstraněny.

Určitý směr a jisté cesty vytkl Apoštolátu jeho zakladatel, který si vroucně přál, aby organizace těmito cestami postupovala dále. Tím však není řečeno, že by byl bránil hledání nových cest, kterými by Apoštolát rychleji a radostněji spěl k svému starému cíli; naopak, můžeme směle tvrditi, že by sám byl po nich usilovně pátral. Proč? Odpověď je snadná: Žádá toho nová doba, nové poměry, kterým se zakladatel Apoštolátu vždycky, když toho žádá prospěch dobré věci, dovedl přizpůsobit, a je tedy jisto, že by tak byl učinil i tam, kde se jednalo a jedná o prospěch jemu tak milého Apoštolátu. Či nemá náš Apoštolát s novou dobou a novými poměry co činiti? Jistě že ano. Vždyť jako každé jiné sdružení hledí i on vstříc velikému vnějšímu obratu věci a naléhavé změně poměrů, jež se poslední dobou udála. Proto nemůže přehlížet netušený rozvoj celého života v naší době, nové a nové směry kultury duchovní i hmotné, závodění lidského ducha v badáních, v technice atd. Nemůže ani patřiti lhostejně ke snahám sociálním, sahajícím do neznámé hloubky a výšky. Musí jako všichni ostatní, zejména však ti, jejichž úkolem je veřejné působení ve společnosti lidské, všimati si nové doby a nového života, jež mu odhaluje nové záhady, staví před oči nové cesty a s nimi nové úkoly, jejichž splněním je podmíněno dojití vznešeného cíle.

Úkolů těchto je celá řada. Připomínám zde jen: pěstování pravého pokroku, výchovy lidské vůle a povahy, které přítomná doba klade tak veliký význam, pěstování vroucího náboženského života, boj proti moderní neravnosti, péči o výchovu mládeže, o výchovu, od níž si slibujeme šťastnou budoucnost národa, tedy úkoly opravdu

vznešené a krásné ale těžké. Splnění těchto úkolů, jež vede k dosažení cíle bližšího, je naléhavé, nutné a bude tím maléhavější a nutnější čím více se Apoštolát bude snažiti dosíci cíle posledního, uskutečnění myšlenky unionistické a čím více bude pracovati, aby národ náš pro tuto myšlenku vychoval.

Myšlenka unionistická je tak veliká a tak obsáhlá, že její uskutečnění nemůžeme očekávati ani od vědy a umění, ani od moci hmotné; může je vykonati jenom síla katolického ducha, může je uspíšiť jenom katolická modlitba a katolická, celý svět objímající láska.

Oltář kostela sv. Kříže v Praze na Příkopech, kde se koná řecko katol. bohoslužba.

Ale síla katolického ducha se musí vypěstovat jeho vzděláváním a cvikem, chuť ke katolické modlitbě se musí vlévat naději a katolická láska se musí roztnitit láskou k Bohu. To vše má vykonat náš Apoštolát. Stane-li se tak, bude myšlenka cyrilometodějská v národě našem správně pochopena a její význam a velikost doceněny. Pochopením této myšlenky, modlitbou a obětmi duchovními i hmotnými, jejichž výše musí růst s novými úkoly a potřebami Apoštolátu, budou pak zdolávány překážky unionismu. Pak se národ náš bude moci zváti apoštolem sjednocení Slovanů u ví e. Je ovšem otázkou, zdali Apoštolát bude moci všechny uvedené úkoly splniti. Otázku tuto je těžko zodpovědět; tolik však je jisté že

zdar apoštolátních prací bude záviseti na Božím požehnání a na houževnaté práci členů.

Kéz všichni členové Apoštolátu vezmou na sebe povinnosti souvisící s členstvím v Apoštoláte a plní je svědomitě s blahým vědomím, že pracují na velikém a vznešeném díle: Obnovení všeho v Kristu a že pomáhají vrátit slovanská srdce idealům našich svatých bratří: Katolicismu.

I. O pravém pokroku.

Žijeme v době ustavičného shonu po pokroku a většina z nás snaží se ho dosíci v každém oboru své působnosti a za každou cenu. Málo je však těch, kteří se láží po tom, směřují-li jejich snahy k docilení skutečného pokroku, pravého pokroku a ještě méně těch, kteří ví, v čem tento pokrok pozůstává. Je tedy jistě prospěšno, uvažovati, který pokrok je pravý a jak lze k němu dospěti.

„Jak velkou cenu jsme získali v očích Božích, taková jest naše cena vůbec, ani o vlas větší.“ Slova tato pronesl před časem prostý, ale osvícený muž. A jsou pravdivá. Vyjadřují tutéž myšlenku, kterou pronesl Duch svatý ústy Janovými: „Svět pomiji i žádost jeho, ale kdo činí vůli Boží, zůstává na věky.“ (1. Jan 2,12.)

Ano, cena, jíž jsme u Boha získali, je stálá, netrvá snad jen několik let a proto je pokrok v očích Božích pokrokem skutečným, trvalým. Bůh je též meklamným znalcem každé pravé ceny a neomylným posuzovatelem každého skutečného pokroku. Jeho spokojenost a chvála je tedy směrodatnou.

Kdo je v očích Božích všedním a malým, nemá vůbec ceny, jest pranepatrným i kdyby byl na zemi veličinou; koho si však Bůh váží, ten je opravdu velikým, byť byl na zemi žebrákem. Proto je-nom pokrok v očích Božích je skutečným a tedy naším pravým pokrokem.

Jakým způsobem lze dosíci pravého pokroku?

Měřítka sebezáporu jest měřítkem pokroku, praví kniha, psaná ze staleté zkušenosti. Mnohému znějí tato slova příkře, jsou však pravdiva. Abychom se o tom přesvědčili, pozorujme nejdříve, co vše je potřebné k pravému pokroku. Poznáme, že potřebujeme mnoho. Předně — musíme býti u Boha poznamenáni, počítáni, zkrátka — býti osobami, jež mají u Boha cenu, býti ve stavu posvěcující milosti. Tak se staneme podobnými jeho jednorozenému Synu a budeme bráti podíl na jeho božské přirozenosti, tedy na ceně Božské. Jedině tato cena má v očích Božích svůj význam. Ale — zůstat — i ve stavu posvěcující milosti, není tak snadné. Jediný pohled na život nás o tom přesvědčí. Všimněme si, pozorujme chvíli náš život, pozorujme naše okolí. Nešíří se u nás na př. nemrav-nost čím dále, tím více? A přece se mnoho podněká, aby se tomu proudu zabránilo. Přes to však nelze zameziti zla, jímž tolik trpí pozemský život a blaho a co víc — co horšího, toho zlo je smrtelným hříchem, jímž se ztrácí skutečná cena před Bohem, je-

ho milost, základ všeho skutečného pokroku. Proto nelze ani dosti varovati před takovým a podobným zlem a zjednávati před ním ochrany. Kde ji však hledati? V dobré společnosti, v dobrých spolcích, kde se musíme sloučiti se sobě rovnými. Dobrá společnost a dobré organisace mají nevšední význam, ježto zadržují postup nepřítele a skýtají opory proti němu. Leč to vše nestačí. Potřebujeme prostředků nadpřirozených, sílu milosti, která přitéká svatými svátostmi, modlitbou, slovem Božím atd. Tyto všecky najdeme v Apoštolátě . . .

Býti vzorným členem Apoštolátu není však tak snadné. Členství v Apoštolátě žádá sebezáporu a odříkání; proto pravdivými zůstávají slova: měřítko sebezáporu jest měřítkem pokroku.

Stav milostí sám o sobě však nestačí a není ještě pravým pokrokem. Schází k němu ještě snaha, kráčet ve stavu posvěcující milosti stále a stále vpřed, využití svých schopností, čile pracovati na všem dobrém a krásném, na všem ušlechtilém, pokračovati v očích Božích jako po stupních — výš a výše, neboť to vše, je-li konáno ve stavu posvěcující milosti, má velkou cenu před Bohem a je tedy pravým skutečným pokrokem.

Cestou, již lze dospěti k pravému pokroku, je tedy milost posvěcující a upřímná snaha po využití schopností, je snaha pracovati svědomitě na všem dobrém a šlechetném. Kráčet touto cestou stojí však námaha a proto nutno zdůrazniti: měřítko sebezáporu jest měřítkem pokroku.

Cesta je obtížná, za to však je cíl velmi příjemný, neboť je jistě sladké náležeti ke skutečně pokrokovým, kteří vítězí nad sebou a o nichž pravil Pán, že okusí sladkosti manny, manny opravdové radosti a duševního štěstí, jehož požívají ti, kteří nesou břímě Páně.

II. Škola pevných a různých povah.

Veliké úkoly Apoštolátu nebyly u nás dosud správně poznány a pochopeny. Proto je třeba seznamovati s nimi častěji naši veřejnost, zejména členy organisace a získavati myšlenky apoštolátní nové půdy. Co jest prvním a hlavním úkolem Apoštolátu?

Odpoověď k této otázce můžeme vyjádřiti slovy Písma: „Buď stálý na cestě Páně a v pravdě smyslu svého.“ (Sirach 5, 12.)

Tato okolnost však žádá: a) přesvědčení, správné přesvědčení čili zásady Kristovy; b) jednání dle těchto zásad „cestu k Pánu“, t. j. účinné přesvědčení; c) pevné a stále přesvědčení. Takové přesvědčení chce u nás šířiti Apoštolát; chce vychovat křesťany, jejichž známkou je pevnost, ráznost a stálost. Všimněme si dobře našeho života soukromého.

Zásady Kristovy — základy naší sv. víry známe; to však nestačí. Ony musejí proniknout naší krví, naším tělem — musejí býti uplatňovány. Kristus Pán donesl je na svět proto, aby naše srdce, naše vůle uvedla je ve skutek. Z celého jeho učení vysvitá zřejmě

a jasně, že jen ti, kteří tyto zásady uplatňují, plnitelé zákona mají u něho cenu. Nestačí tedy znáti zákony Boží zpaměti, musíme je zachovávat, protože jen toho, kdo je zachovává, považuje Bůh svým dítkem, svým přítelem. Z těchto pravidel není nikdo vyjmut, ani kněží a učitelé zákona, i ti jsou povinni je zachovávat, a neplní-li je, staví budovu svého života na písku. Kdo však přikázání Boží zná a je zachovává, staví na skále a budovu jeho života nezničí ani víchor smrti. Proto v ní nalezne přístřeší a pokoj věčný.

Kristus Pán však žádá víc. Přeje si, abychom mu byli ve všem podobnými. Žádá pokřesťanění nejen vnějšího ale i vnitřního člověka, ježto každý farizeismus jest v očích jeho ohavností. Ne nadarmo porovnával farizeje s hroby vně obilnými, uvnitř plnými hniloby. „Oblečte se v Pána Ježíše Krista.“ (Řím. 13, 14.), připodobněte se jemu ctnostmi a skutky dobrými. Pracujte, přemáhajte sami sebe, milujte se vespolek, buďte mravnými, střidnými... Toť požadavky Kristovy, jež klade všem křesťanům. A totéž chce docílit u svých členů Apoštolát. Chce, aby byli úplně proniknutí zásadami Kristovými, chce je přetvořit dle jeho vzoru. Tedy žádné nábožensko-sentimentální citlivůstkářství, žádné pobožnůstkářství, ani věšení hlavy, ale jadrné, na náboženských pozemcích, na zásadách křesťanských založené, zdravé náboženské smýšlení, které vede ke krásným činům. Chce v srdcích svých členů vypěstovat pravou lásku ke Kristu, lásku, která je ctí a ozdobou katolíka, dává jemu sílu a jeho pozemský život vyplňuje a korunuje. Chce vypěstovat lásku, jež srdce lidské z bouří mládí tak krásně vede ke svátečnímu klidu stáří. Ano, katolíky z přesvědčení, povahy pevné a rázné, vyznamenávající se modlitbou a prací, přijímáním sv. svátostí, věrností ke svým zásadám a svému přesvědčení chce vychovat Apoštolát.

Snahy jeho — bohužel — nedocházejí vždy a u všech porozumění. Ozývají se mnohdy i námitky, že katolíkem pevným a uvědomělým lze se státí a zůstatí i mimo Apoštolát. Ovšem že, ale snadněji a rychleji v Apoštolátě. Proč? Protože Apoštolát má zvláštní prostředky, jež nás mohou pevnými udržeti a kterých jinak postrádáme. Jsou to: častější povzbuzení a napomenutí slovem Božím, zejména o misiích a duchovních cvičeních, přímluva Matky Boží — ochránčyně Apoštolátu, přímluva otců Apoštolátu, sv. Cyrila a Metoděje, modlitby celé apoštolátní rodiny, jakož i požehnání církve, tedy prostředky, jejichž síla nemůže býti coulčníkem změřena.

A uvažujme dále. Je pravdou, že můžeme žítí křesťansky i mimo Apoštolát. Máme však k tomu vždycky dostatek dobré vůle? Nepotřebujeme posily? Neklamejme se! Kolik již padlo dobrých předsevzetí, jež se zdála tak pevnými! Kolik duší přes všecku dobrou vůli přišlo o mravy a víru! Dobrá vůle sama o sobě stačí zřídka kdy. Málokde najdete tak pevné povahy. Moderní přeceňování vlastní vůle, které předpokládá, že naše vůle jest od přírody nakloněna jen k dobrému, spočívá na omylu. Nosíme v sobě žádost těla, jež proti dobré vůli bojují, a abychom v tomto boji ne-

podlehli, potřebujeme posily, potřebujeme jistých mravních prostředků totiž: modlitby, sv. svátosti atd. a těch nám skýtá hojnou měrou náš Apoštolát.

Kromě uvedené námítky můžeme však slyšeti ještě jinou, kterou rádi podávají členové našich katol. spolků. Poukazují totiž, že mnohé z toho, co koná Apoštolát, můžeme hledati též v ostatních spolcích katolických, jejichž slůt je též zdočen zásadami katolické víry a jež do svého programu pojaly hájení a obranu této víry jakož i svého přesvědčení. A konají mnoho. Již mnohého a mnohou udržely v katolickém táboře. V tom také vrcholí jejich činnost, kterou můžeme nazvatí vzácnou činností. Vždyt uchránily své členy odpadu k táboru nepřátelskému, uchránily je snad i hrubých přestupků, jež jsou katolika nedůstojny. Ale — úplně proniknutí srdce lidské zásadami křesťanskými, přetvořit je dle těchto zásad, spolky světské nedokáží. Toho je schopna jedině církve, tato veliká vychovatelka lidstva dle zásad křesťanských, již byl tento úkol svěřen. Proto zde musí být organizace církve v ní, vyrostlá z církve, orgány církevními řízena a spravována, čerpající svůj život ze stromu církve, a tou je právě naše organizace, která svým zařízením a svým vlivem dovede všem stavům imponovat, dovede všechny sdružit, tou je náš Apoštolát se svými odbory — jejichž úkolem je vychovávat pevné, rázné a stálé povahy. Výchova těchto povah je nesmírně důležitá, neboť nemá vlivu jenom na náš život soukromý, jemuž jsme právě před chvílí věnovali pozornost; má vliv, a to velký vliv, i na náš život veřejný, zejména na život a poměry sociální. Všimněme si obojího blíže.

Žijeme v době prudkých bojů sociálních. Jak vznikly, víme, kdy a jak se skončí, nevíme. Musíme si však uvědomití, že způsob, trvání a skončení těchto bojů závisí také od nás katolíků, též od nás členů Apoštolátu. Jsme všichni dítkami své doby a je tedy povinností nás všech starati se, aby tyto boje skončily co nejdříve, aby na sociálním obzoru zazářilo v brázdě slunce křesťanské spravedlnosti a lásky, lásky sjednocující. Volali jsme všichni bez rozdílu a voláme dodnes po jednotě, po pokoji, po urovnání smutných poměrů sociálních; organizovali jsme se a organizujeme stavovskými. Práli jsme si, aby se u nás pěstovalo porozumění sociálních snah, aby se pěstoval smysl pro sociální povinnosti. Prání naše se částečně uskutečnilo, neboť mnohého bylo již docíleno, mnoho bylo na tomto poli vykonáno. Organizace stavovské vykonaly mnoho a jsou tedy pro naši dobu velmi významné a důležité a proto též nanejvýš potřebné. Přes to však může mítí pravdu věhlasný švýcarský pedagog Försten, když varuje před jednostranností a nebezpečím, jež hrozí těm, kteří činí z lidí pouhá stáda a zanedbávají jejich osobnost, zanedbávají výchovu jejich vůle a charakteru. Uvažujme o této okolnosti a poznáme, že stejně jako organizace je pro naši dobu, pro náš život sociální důležitou je výchova lidské vůle a povahy. Vždyt jako soli potřebujeme charakterů, kteří by uprostřed příboje vln stáli jako pevnina v moři, potřebujeme mu-

že a ženy vyzbrojené nezvratnými zásadami křesťanskými, s jasným, křesťanským názorem světovým, potřebujeme různé povahy, které ve všech odvětvích hospodářského života dovedou svůj názor uplatnit a dovedou býti svému okolí vůdci. Proto je výchova těchto povah tak důležitá a tak nutná. S její důležitostí roste i úkol vychovatelů, v našem případě odboru — škol apoštolátních. Úkol ten je těžký, Apoštolát jej však může splnit, jest k tomu nad jiné povoláním a schopným.

Proč? Předně proto, že má nejlepší výchovné prostředky — zásady křesťanské, jimiž odchovává své svěřence. Dále proto, že při výchově postupuje správným směrem. Je si totiž vědom, že vzdělávání rozumu samo o sobě nestačí a že je nutno pěstovat i srdce; pochopil dobře, že všechny nabyté vědomosti nezmohou ničeho, nemá-li člověk dobré vůle, aby jich správně použil. Proto se snaží proniknout srdce lidské zásadami křesťanskými, snaží se vytknouti životu člověka správný směr a nadchnouti jej ke krásným činům.

Na moři udává směr lodí magnetická střelka. Tato však musí býti pečlivě izolována proti každému působení magnetických kovů, ježto jinak by nastala odchýlka a loď by špěla jistě záhubě vstříc. Je tedy úkolem lodníkovým střelku izolovati. Podobný úkol má náš Apoštolát a jeho školy. Mají umístit a izolovat magnetickou střelku ve hlavách svých svěřenců a uchránit ji působení nezřízených tělesných žádostí. Postavíme-li potom takovou povahu do kteréhokoli odvětví našeho života hospodářského, bude udržovati směr a bude svému okolí vůdcem. A těch právě potřebujeme. Ano, katolíky pevné, různé a stálé, kteří se nedají zlákat planými sliby nebo úplatky, potřebujeme v našich dílnách, živnostech, v popředí našeho katol. hnutí, potřebujeme jich na bojištích politických. Proto se musíme postarat o jejich výchovu, musíme se postarat o školy, které by nám je vychovaly — o zřízení a cílý život apoštolátních odborů. S takovými povahami budeme pak moci přikročiti k řešení palčivých otázek sociálních, jejichž vyřešením bude sociální boj šťastně skončen.

Různé zprávy

Farní úřady prosíme, aby odeslaly sbírky pro sdružené spolky konané, a členské příspěvky Apoštolátní, jakož i peníze z pokladniček. Raďte na složením listku označiti, jaká je to sbírka, aby to mohlo býti přesně do knihy zapsáno.

Apoštolátní neděle jsou ochotni v každé farnosti konati sekretáři P. Fr. Jemelka a dr. Hrachovský. Raďte se na ně obrátiti.

Obrodné hnutí náboženské se nejlépe podporuje pořádným misii a tri-

dui. Kde by si přáli triduum v adventě s drem Hrachovským, je třeba se přihlásiti závčas, aby mohlo býti vyhověno.

Nutnost náboženské organizace jest všem jasná. V diecési hradecké pan biskup dr. Kašpar vyzval v pastýřském listě věřící ke školské organizaci proti těm 10.000 pokrokových učitelů, kteří na sjezdu v Praze prohlásili, že budou ve škole i mimo školu pracovati proti náboženství katolickému. Na biskupských konferencích by

se měla státi dohoda, aby náboženská organizace byla v celé republice jednotná. Jinak bude každá diecése mít svoji nebo několik, a tím se zeslabuje vystupování katolíku. Zatin zakládáme všude a obživujeme odbory Apoštolátu, abychom mohli býti vzory pro jiné.

Jednatelská zpráva Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje, odbor diecéšní. Členy výboru jmenováni: Msgr. J. Vyvlečka, dr. J. Vašica, dr. J. Matocha, vikář J. Glogar a redaktor P. Chýlek. Náhradníky: P. František Hála a P. Kolář. Nový výbor se ustanovil 1. ledna 1924 a zvoleni: Předsedou msgr. J. Vyvlečka, místopředsedou dr. J. Vašica, jednatelem P. Ferd. Chýlek a pokladníkem P. Jos. Glogar. Výbor konal celkem 8 schůzí řádných a jednu mimořádnou, mimo schůze ústředního Apoštolátu a schůze koncentrovaného výboru spolků. Jednání na schůzích věnována částečně otázkám Apoštolátu, hlavně však velikému úkolu apoštolátnímu — myšlence unionistické a prohloubení náboženského života v naší vlasti. Z vnitřní organizace nutno hlavně zmíniti se o usnesení o změně stanov a vypracování nového organizačního řádu, o zřízení řádné členské matrici; zřízením jejím pověřen pan dr. Matocha, o vyřešení poměru Apoštolátu ke koncentrovaným spolkům, mimo řadu otázek jiných. Veřejných projevů a manifestací Apoštolátu na poutních místech a ve městech nebylo. Vše se připravovalo k unionistickému sjezdu od 31. července do 3. srpna na Velehradě konanému. Apoštolát vhodnými články propagoval myšlenku unionistickou tiskem mezi nejširšími vrstvami a možno říci, že úspěšně, jak svědčí velká účast lidu ze všech vrstev na sjezde. Dne 3. srpna upíral na Velehrad zraky téměř celý křesťanský svět a veliká idea zakladatele Apoštolátu dr. Antonína C. Stojana stávala se skutkem. Přetížen prací nového úřadu, vzdal se předsednictví msgr. J. Vyvlečka. Dvakráté výbor jej požádal a prosil, aby své vzdání odvolal, leč bezvýsledně. Bylo mu vřele za všechnu těžkou práci a námahu pro Apoštolát poděkováno. Jeho funkci byl pověřen, než schváleny budou nové stanovy, dosavadní místopředseda dr. J. Vašica. Brzo po unionistickém sjezdu počalo se s přípravami pro valný

sjezd Apoštolátu, který konán 16. listopadu v Přerově. Valně schůzi předcházela pracovní konference dopoledne téhož dne v Přerově konaní, za předsednictví dr. J. Vašici. V referátech dra Matochy realizuje ideu Apoštolátu a poukazuje, že Apoštolát má naději na rozšíření po celém světě (prohlášení španělského delegáta na sjezdě unionistickém, Francie doktor Dvorník, Jugoslávie atd.). P. Chýlek odůvodňuje nové stanovy, které ovaj umožníti, nejširší činnost Apoštolátu jak ve sblížení cítkví Východní se Západní, tak doma boj proti nevěře a odpadlictví, hlavně mezi mládeží. K praktické činnosti podal řadu námětů. V debatě delegátů probrána řada otázek organizačních ve farních odborech a žádáno za rychlé schválení nových stanov. Z konference posílány pozdravné telegramy sv. Otcí a panu arcibiskupovi. Odpoledne konán valný sjezd Apoštolátu. Po výročních zprávách podány referáty: Dr. Vašica: „O významu myšlenky cyrilometodějské pro naši dobu“, dr. Jaroslav Durych: „Překážky unionismu“, a P. Lev Pospíšil: „Apoštolatské posláni Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje v Americe“. Zdařilý sjezd zakončen předsedou dr. Jos. Vašicou s přáním, aby se Apoštolát co nejvíce v naší vlasti rozšířil. Apoštolát finančně podpořil a umožnil duchovní cvičení neb misie v 21 farnostech; úhrnem poskytlno těchto podpor v obnosu Kč 4.850.—, Větší podpory byly poskytnuty náboženským školám v Pržně, Jasenné, Hostálkové, 1.000.— Kč Misijnímu ústavu na Velehradě, Kč 1.000.— Literární Jednotě a bohosloveckému museu v Olomouci atd. Celkový příjem činil Kč 10.651.78, oproti tomu vydání 10 tisíc 450.— Kč. Zbývá na hotovosti 201.78 Kč, jak v účetní uzávěrce uvedeno, za kterou prosím, aby byla Vaši Milostí schválena. Doufám, že po schválení nových stanov bude Apoštolát tím usilovněji pracovat na svém velikém díle a výbor prosí pro tuto práci Vaši Milostí o arcipastýřské požehnání. V Přerově dne 2. července 1925. Ferd. Chýlek, t. č. jednatel. Tato jednatelská zpráva a účetní uzávěrka byla schválena Jeho Milostí dr. Leopoldem Prečanem, arcibiskupem ze dne 6. července 1925, pod číslem 10.636, tímto připisem: Veleústojnému panu Ferdinandu Chýlkovi, jed-

nateli diecévního odboru Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje v Prerově. Jednatelskou zprávu diecévního odboru Apoštolátu sv. Cyrila a Metoda, jakož i účetní uzávěrku za rok 1924 vzal jsem s povděkem na vědomost a obě schvaluji. Všem členům výboru vzdávám za jejich horlivost srdečné díky a přeji diecévnímu Apoštolátu k další obrodňé práci v arcidiecési nejhojnějšího požehnání božího. Leopold, arcibiskup.

Naše obrázky ukazují řeckokatolický chrám svatého Kříže v Praze na Příkopech, kde se konají bohoslužby pro Ukrajince-uníty.

Naše zakládající členka, pí Marie Sýkorová, vdova po finančním radovi v Českých Budějovicích, darovala na salesiánské dílo obnos 1000 Kč. Dr. Hrachovský ihned zpravil dra Štánka o tak velikém daru, a celý obnos potvrdil do Hranic. Mládež salesiánská bude milostivě paní jistě vděčnou za její pochopení potřeb katolického hnutí. Rovněž i Apoštolát srdečně děkuje dobrodítelce.

Účetní uzávěrka za rok 1924. Příjem: Od ústředí IV. díl 8,893.78 Kč, v zálohně z roku 1923 1758 Kč. Uhrnem 10,651.78 Kč. Projednány žádosti a schváleno vydání: 1. Na vazbu knih

pro Stojanov na Velehradě 1800 Kč; 2. Pro misijní ústav na Velehradě 1 tisíc Kč; 3. Literární jednotě a bohosloveckému museu v Olomouci 1000 Kč; 4. Pro školské sestry v Přerově 300 Kč; 5. Náboženské škole v Hošťakově 500 Kč; 6. Náboženské škole v Przně 500 Kč; 7. Náboženské škole v Jasenné 500 Kč; 8. Na misie v Blazicích 150; 9. Na misie v Rybi 180; 10. Na misie v Mostkovicích 200; 11. Na misie v Kokorách 200; 12. Na misie v Kyselovicích 200; 13. Na misie v Prusinovicích 200; 14. Na misie ve Slušovicích 150; 15. Na misie v Lošticích 200; 16. Na misie v Malenovicích 150; 17. Na misie v Bochoři 150; 18. Na misie v Palkovicích 300; 19. Na misie v Rokytnici 200; 20. Na misie ve Vizovicích 200; 21. Na misie ve Starém Hrozenkově 300; 22. Na misie v Choryni 200; 23. Na misie v Jezernici 150; 24. Na misie v Klimkovicích 200; 25. Na misie v Przně 200; 26. Na misie v Pačlavicích 150; 27. Na misie v Dolním Ujezdě 120; 28. „Slepčí“ z Velkých Hoštic 50; 29. Salvatoriánům ve Valašském Mezíříčí na misie 1000 korun. Uhrnem 10,450 Kč. Příjem 10 tisíc 651.78 Kč. Vydání 10,450 Kč. Zbývá na hotovosti 201.78 Kč. V Přerově dne 2. července 1925. — Ferd. Chýlek, t. č. jednatel.

Oslavná báseň

František Štřelovský — Lokoněni

Vůdce! Plesej! Tvé jméno slaví Tvých zástupy věrných!
 Skutky Tvé velebí, na rukou by nosil Tebe každý.
 Stádce Tvé vděčné k nebesům Tvou práci vynáší.
 Znáť ono zájmů svých zastávce neohroženého.
 Zdar, Zmužilý! Ač břímě zdá se tu nezdolatelným,
 nic sebe nedbaje, bez klídu, oddechu i v noci, ve dne,
 věčně zdráv a živé vzor božské dobrotivosti,
 úřad svůj vznešený zastáváje nic si nežádáš
 vroucněji, větší touhy nemáš, než žáry zapálit
 v nitrech a podnítit veliké snahy, jedna by práce,
 jak uložil Tobě nejvyšší Pastýř ovčince Božího,
 láska také jediná duše všech jala: sloužili Kristu.
 Bratry v tmách bludu vášní zaslepené chceš v spánku
 burcovat, odměny mír všem zvětšuje, záruku ráje.
 Tak se daří vydobýt na tisíce tu lásky triumfů
 pro zdar a božské záměry Říma a pro blaho Víry. —

Žel Bohu! Obtížného stáří známky se hlásí.
 Leč ducha důvtip úkoly dál, vždy nové, vynalézá,
 břímě vši nesa péče tisícera záležitostí. —
 Pannu nebes mocnou miluješ láskou z duše vroucí.
 V odměnu jistě darů vyprosí Tobě od Syna hojnost,
 stále abys byl světlem stádcí Bohem svěřenému.
 Tvých jemu slov a příkladu moc je k spáse pobídkou.
 Každé dílo, počin svůj Panně Ty v ochranu dáváš. —

Říci co mám, blaho pakli veřejné v mysli uvážím?
 Hle, sirot uzřím voj, chovaných na panenských loktech
 děv Bohu zasvěcených, Tvé ochrany péče zakouší.
 Zřím nekonečný zástup oněch, kdož ctí Tebe otcem,
 jak Tebe s jásotem obstoupil Bohu vzdávaje díky
 za Tvoje zásluhy, jež takovou Ti zjednaly úctu.
 Jen proto, věz, každý touží Tvé skutky vynášet,
 že's bys svému stádcí pravou nadějí a spásou.
 Tak jako nad moře purpurovou tvář slunce nořívá
 září svou zlatitou celujíc země končiny dálné,
 mězné formy a vzrůstu věcem, též síly dodává,
 tak z dlaně štědré všelikých vždy darů neubývá.

Otče a Pastýři, v mysl jenž jsi se národa zapsal!
S vděčnou ctí Tě, „tatíčkem“ právem kde kdo nazývá.
Kdož by Ti za Tvé všechny práce a zásluhy četné
díky vzdal Tebe hodné? Otcovskou Tvoji péči
zhvála vylíčí marnými slovy nechť se namáhá.
Neb kdyby služby Tvé kdos, jež jsi vlastní prokázal,
jen vypočítati mínil, konce by, věř, nedočítal.
V myslí Boží uložen však k odměně ten bude poklad.
Tvé snahy otcovské Ti budou — vždy ozářeny sluncem —
pomníkem, jenž vryt do srdce je národa věčně.

Nač věru ještě z lýry budil mám pochvaly písně?
Čím je potůček srovnán s nesmírným oceánem?
Svíčky-li slunci je potřeba k rozmnožení jeho lesku?
Zdráv buď nám! Lidu pevný štíte a ozdobo velká!
Na sta je v okruhu míst a těch úst vděčných statisíce,
z nichž Tvé jméno se rozléhá dnes v končiny dálné.
Svorně celá vlast za štěstí Tvé nejblaženější
k Pánu nebes, hle, z nejhlubší duše vroucně se modlí,
Těmto jejich prosbám svůj hlas též snoubiti touže,
slavnostní tuto báseň prostými slovy končím
s tím vědomím, že nehodné Tvého to věhlasu dílo.

Tvého žití den kéž potrval by přes leta věčná!
Vesna kolik na luzích pupenů má vůně omamné,
slunce kolik slnivých střel svého světla vydává,
neb opeřenců písní v hájí kolik se ozývá,
kéž tolikéž je roků — k Bohu lkám o to já — Tobě dáno,
příkladu Tvého vzor všem dlouho směr by udával,
jež křtěník věčný přidělil Tvé péči a lásce.

Zdar dosavad dal Bůh, dá zdar počinům i budoucím.
Kupředu! Dále! Neoblomné buď odvaze sláva!
Bůh ti pomůže v díle, Boží též přímluva Matky.
V palmu se boj každý promění, v tolikéž i triumfů.
Vítězství dá Bůh své posvátné věci Víry.
Blesky Božímí záludy pekla v zmar se obrátí.
Záští dábelské hlavu ven z temnot zdvihající,
Petrovu loď jež v tůň moře marně nořit se pokouší,
v útěk dá se divý před opačným vichřice vírem,
k dnu by pekla opět kletbou své bezmoci padlo.
Jasně vidím: Hromovládny Pán nebe blesky vysílá,
temnoty roztíná, hle, a Ráje brána se jasná
otvírá slnivým jasu leskem ozářena bílým.
Bůh sám — obstoupen korunou Blažených plesající —
příboje hrůze slovem všemohoucím příkazy dává:
Nastává ticho. Bouře mizí, hle, a slunce vychází. —

Sláva Bohu s Marií.

Do Svaté země

Mgr. Rudol. Zháněl

Mezi polemi teklo mnoho menších i větších průplavů; misty byla vysoká kola se zavěšenými velikými nádobami, které nabíraly vodu a vylévaly ji do rozváděcích kanálů; pohon tohoto kola obstarávali domácí zvířata, nejvíce buvoly, ale také oslí, zřídka velbloudi. Někde čerpali i dělníci sami vodu a zalévali pole.

Pohled na kraj, kterým jsme projížděli, je zcela odlišný od toho, co vidáme u nás doma. Osady, jež jsme míjely, byly velmi ubohé. Bylo to vždy rozsáhlejší nebo menší skupení neshledných domků bez ladu a skladu. Jsouce venku jen zhruba blátem nahozeny, nelišily se šedé osádky ty ani příliš od šedé půdy nebo šedého písku, který je obklopoval. Střechy bédných chyší těch jsou ploché, někdy trochu kruhovitě vzhůru vypouklé; ležívá na nich jakási suchá tráva, která působila na nás dojem mrvy. Bydliště v chatrčích těch, jež nemají oken, nýbrž jenom jediný otvor, totiž dveře, není dojista nijakou rozkoší. Litovali jsme ubohého toho lidu, který hmoždil se v děsném slunečném úpalu na poli, pilně pracuje, že nemá útulnějšího domova. Naše nejchudší horská chata je palácem proti smutným příbytkům těmto. Jedině zelené vysoké vějířovité palmy, které zvedaly se vysoko nad těmito šedivými hlinitými viskami, dodávaly jim trochu veselejšího rázu. —

Větší města byla stavěna daleko lépe. Projeli jsme jich několik. Vlák zastavil několikráte, na větších stanicích stál půl neb i celou hodinu! Tak jsme minuli město Damanhur s více než 22.000 obyvatelů, Tannu s 80.000, vystoupili pak ve stanici Beňha. V městech těchto byly vysoké domy, většinou o dvou poschodích, nad skupinami domů vynikaly štíhlé vysoké minarety četných mešit, podívanou tu pak zpestřovaly vždy skupiny vysokých palm. Na blízkou některých těchto sídel lidských viděli jsme nevysoké štíhlé pahorky. Byly to většinou pozůstatky bývalých staroegyptských měst, jež se během časů rozpadly a jež milosrdný čas zasypal šedivým prachem nánosu nilského. Nad pahorky těmi nakláněly obyčejně štíhlé palmy temně zelené své hlavy, jako by truchlily nad vsí zašlou tou nádherou, slávou a krásou.

Cestou měli jsme hojně příležitost pozorovati život zdejšího lidu. Hráze kanálů nilských slouží většinou také za cesty a silnice. Jezdilo a chodilo po nich mnoho lidí. Většina z těchto pocestných seděla na oslích, nad sebou měli roztažený deštník, aby chránil je proti úpalu slunečnímu. Někdy seděli dva i tři lidé na jednom oslíku; divili jsme se kolikráte, že toto na pohled neveliké zvíře tolik nákladu unese! Nejpestřejší život panoval na nádražích. Sotva zastavil vlak, již vrhli se na něj prodavači všeho druhu; spustili křik a rámus, až uši zaléhaly. Nespokojili se s tím, aby jen jednou obešli vlak, nýbrž běhali a hulákali kolem něho, dokud stál tam. Byl to řev až ohlušující!

Cestou přihodila se nám věc velmi nemilá. Vlétnul do vlaku kámen a poranil ve tváři děkana V. O., takže až krvácel. Stalo se to za jízdy. Když vlak zastavil potom ve stanici, obvázal hned lékař ránu a bylo sděleno, že ve věci té bude zavedeno šetření.

Ve stanici Benze bylo nám velmi dlouho čekati: asi od půl 2. do 7. hod. večer. Bylo to velmi nepříjemno! Město bylo sice hned u nádraží, než netroufali jsme si do něho vejíti, nebyloť viděti tam ani jediného Evropana. Na nádraží byla restaurace, ale prodávali v ní jenom sodovku a černou kávu. To byl toho dne trochu slabý oběd! Ještě na štěstí, že náš spolupoutník Sch. měl s sebou trochu uzeniny z domova, ze které mi kousek nabídnul. Tak jsem alespoň nebyl nucen, zachovávat s Turky jejich ramazan, to jest veliký půst, který tenkrátě právě měli.

Z dlouhé chvíle vyšel jsem chvilenu ven před nádraží. Byly tam samé vysoké dvou- až třípatrové domy, dole v nich jakési obchody a kavárny, domorodci seděli před nimi, pokuřující z dlouhých dýmek. U nádraží stal egyptský kluk, který chtěl mi mermocí naciditi boty. Pronásledoval mne se svým verpánkovitým náčiním po celou dobu, co jsem se procházel před nádražím. Hned u nádraží zabočovala cesta do města. Lidí bylo všude viděti hojnost, ale v obchodech a krámech nebylo viděti žádného kalého zboží, jež bylo by možno koupiti a uklidniti hlad!

Také zajímavé scény byl jsem tu svědkem. Slyšeli jsme najednou na nádraží pronikavou hudbu. Vyjdeme rychle ven a uvidíme jakýsi maškarní průvod. Vpředu šlo několik hudebníků, kteří hráli cosi nám nesrozumitelného. Za nimi ubíralo se hejno kluků, vesele dovádějících a pokřikujících. Pak jel vůz, tažený dvěma muly. Na voze seděl jakýsi přestrojený chlap ve fantastickém úboru. Za vozem skákal opět zástup hlučících výrostkův a dětí. Všichni sedící před domy vesele pokřikovali na průvod. Bylo viděti, že dělá jim to radost a jundu. Byl to bezpochyby nějaký zertovný průvod, kterým mohamedáni projevovali svou radost nad brzkým koncem svého půstu ramazanu. —

Večer k 7. hodině přihnal se rychlík. Vsednuli jsme rychle do něho, místa bylo ve voze tom ještě dosti. Nyní to šlo velmi rychle kupředu.

Z e m í G o s s e n.

Rychlík náš rychle šel se večerním soumrakem k východu. Jeli jsme podél nilského ramene Bahr Moez. Venku se již hodně stmívalo, rozecnávali jsme jen zelené palmy a některé význačnější moderní budovy. Vesnice domorodých sedláků čili felahů, i ve dne sotva znatelné, zapadly nyní beze vší zevnější známky v šířící se temnotě.

Za nedlouho stanul náš vlak ve stanici Zagazigu. Byla již skoro úplná tma; nahlédnuv oknem ven, viděl jsem jenom veliké orientální domy, vysoké palmy s mohutnými korunami, dole pak prů-

plav Nilský. Město čítá na 40.000 obyvatelů, je hlavním městem provincie sarkijské, důležitým střediskem železničních drah, má prádelny, cily obchod, četně navštívené trhy obilné a bavlněné. Za starověku bývalo tu na blízku město Bubastis.

Nás však nejvíce zajímá, že tuto ocitáme se ve starobylé zemi Gossen čili Gessen, kde připravoval se národ vyvolený na své poslání mesiánské. V těchto končinách potomci Abrahama, Isáka, Jakoba rostli a množili se, tu zaměnili kočovnické zvyky své za obyčej života usedlého, tu vzdělali se vědami a uměními egyptskými. Země Gossen byla takoruka kolébkou jejich národnosti. Bůh vypěstoval tam vyvolenou tuto rostlinu, dříve než ji přesadil do Palestiny.

Písmo svaté nepodává sice přímého a přesného označení polohy země gossenské, nicméně však poskytují některé z výrazů jeho cenné náměty k badání zeměpisnému. Pravděpodobno je, že rodina Jakubova, přicházejíc ze Syrie, dostala za sídlo některý ze severovýchodních krajů egyptských. Nejnovější archeologické výzkumy četných zřícenin měst staroegyptských právě v těchto končinách dokázaly pak zcela evidentně, že země Gossen ležela skutečně v kraji tomto, jehož středem je nynější Zagazig.

Jeli jsme čirou nocí ze zastávky této dále. Bylo jenom viděti chvílemi venku lesknouli se hladinu vodní, ve vzduchu šuměly vysoké palmy, dosti zhusta ukázala se světla přibytků lidských. Když jsme na zpáteční cestě projížděli ve dne tímže krajem, viděli jsme modravý průplav Nilský jakož i kolem něho pečlivě vzdělaný vad. Tumlat. Neveliké pahrbky, jež viděli jsme na jižní straně průplavu, skrývají v sobě poslední zbytky starobylých měst egyptských: Bubastis, Ran ses, Pithon a jiných.

Zde v této zemi žil tedy vyvolený národ před více než 3000 lety. V Orientě je vše konservativní, proto bezpochyby způsob života jejich nelišil se valně od obyčejů a zvyků nynějších. Kraj ten hodil se synům Jakubovým velice, poskytal v hojnosti všeho, čeho ke svému prostému, hlavně pastýřskému životu potřebovali. Egypťané pak mohli jim končiny tyto beze škody postoupiti, poněvadž, jsouce na hranici, trpěly vpády kočovných Asiatů; ba synové a služebnictvo Jakubovo, usadivše se tam, chránili pak vnitřní Egypt před divokým nezkroceným náporom kočovných Asiatů. ne nepodobných nynějším bojovným Beduinům!

V době kdy usadili se tu synové Jakubovi, byla asi země gossenská málo nebo vůbec vzdělána. Byla to snad země, ležící úhorem vzhledem k možným vpádům národů asijských, byla však dosti slažována nilským kanálem, takže poskytovala dobrá pastviska. I ujná vegetace soustředila se ovšem pouze v bezprostředním sousedství sladkovodního průplavu. Ale bylo možno vodu jeho rozváděti dále a tak svlažováním rozšířiti pásmo úrodné. To dělo se snad též, když lidu izraelského neustále přibývalo. Přibytky jejich byly podobné dnešním skromným domkům egyptským: čtyři stěny z bambusu a rákosu nebo třtiny, naházené bahnem nil-

ským, smíšeným se zemí, nahoře podobně ploše kryté. Chyše ty, tmavošedé jako okolní půda, bývaly nalepené na sebe a skýtaly pastýřům i rolníkům vítaný stín v úpalu slunečním. Všední tuto šedl ožívovalo několik vysokých palem datlových, jichž vějířovité dlouhé listy při nejmenším vánku tajuplně šeptaly a šuměly.

Tuto v příjemném stínu oblíbených stromů sedávali synové Jakubovi a jejich potomci kolem hrnců, plných masa, na něž si živě vzpomínali ještě na poušti, tam pojídali neveliké cibule egyptské, jež až dodnes všude jsou oblíbeny, tam také chytávali ryby, tak hojné v Nilu a jeho ramenech, jimiž se pak nasycovali dle libosti.

U Suezského průplavu.

V zadumání tomto rychle plynula jízda. Než jsme se nadáli, mírnil rychlí své tempo, zaleskla se jasná světla elektrická, jsme v Ismajlii u Suezského průplavu. Ale ani z města ani z průplavu mnoho toho nevidíme. Rychlík oddychuje si tu chvilku, pak pouští se chutě do další cesty, jež vede nás temnou nocí na pokraj mezi Afrikou a Asií podél Suezského průplavu. Hledíme dychtivě ven, ale všude jen temnota. Pak přece rýsují se v noční tmě vysoké, osvětlené strážáry a osvětlený trup loďní. Není pochyby, jedeme již podél Suezského průplavu.

Jedeme právě „suezskou šíjí“, t. j. oním dílem země, který spojuje Afriku a Asií. Šíje je 112 km dlouhá. Jenom menší část má podklad pevných hornin; náplavy Nilu, usazeniny moře jak Středozemního tak i Rudého, jakož i navátý písek pouště zdvojnásobily téměř ještě v historické době šířku „suezské šíje“. Ještě ve II. tisíciletí před Kristem byla dnešní Hořká jezera spojena s Rudým mořem. Na celé šířce šíje není vyšší vyvýšeniny nad hladinou moře, než 16 metru; to je v El-Gizr, severně od jezera Timsá.

Nevytoku touto vlnou půdy zemské projíždíme hned severně od Ismajlie. Nevidíme jí, poněvadž vlak šine se noční temnotou, měste pak nesvítlí... Toliko se mi zdálo, že zahlédl jsem asi dvakráte venku lesknouti se hladinu vodní. Je vskutku až do dnešního dne na „suezské šíji“ mnoho prostranných solných jezer, jež jsou však velmi mělká. Dráha objíždí je místy, místy však jede jejich středem.

Asi v 9 hodin večer zastavil rychlík v Kantaře na Suezském průplavu, starobylém to východišti karaven egyptských do Syrie. Nádraží kantarské je hodně prostranné, ale náš vlak byl tak dlouhý, že jsme vystupovali až na konci nádraží, kde nebylo již ani světla ani upravených chodníků mezikolejních. Proto bylo naše vystupování dosti obtížno, ba byl bych málem spadnul.

Z nádraží vedli nás hned k celní prohlídce, která byla ještě dosti slušná. Asi třicet kroků od nádražní stanice a celnice vlnila se dosti široká hladina vodní, u břehu stál, jasně elektrickým světlem osvětlený, převoz. Dle odhadu je tu průplav široký asi tři až čtyři

ským, smíšeným se zemí, nahoře podobně ploše kryté. Chyše ty, tmavošedé jako okolní půda, bývaly nalepené na sebe a skýtaly pastýřům i rolníkům vítaný stín v úpalu slunečním. Všední tuto šedl oživovalo několik vysokých palem dallových, jichž vějířovité dlouhé listy při nejmenším vánku tajuplně šeptaly a šuměly.

Tuto v příjemném stínu oblíbených stromů sedávali synové Jakubovi a jejich potomci kolem hrnců, plných masa, na něž si živě vzpomínali ještě na poušti, tam pojídali neveliké cibule egyptské, jež až dodnes všude jsou oblíbeny, tam také chytávali ryby, tak hojné v Nilu a jeho ramenech, jimiž se pak nasycovali dle libosti.

U Suezského průplavu.

V zadumání tomto rychle plynula jízda. Než jsme se nadáli, mřínul rychlí své tempo, zaleskla se jasná světla elektrická, jsme v Ismajlii u Suezského průplavu. Ale ani z města ani z průplavu mnoho toho nevidíme. Rychlík oddychuje si tu chvilku, pak pouští se chutě do další cesty, jež vede nás temnou nocí na pokraji mezi Afrikou a Asií podél Suezského průplavu. Hledíme dychtivě ven, ale všude jen temnota. Pak přece rýsují se v noční tmě vysoké, osvětlené strážáry a osvětlený trup loďní. Není pochyby, jedeme již podél Suezského průplavu.

Jedeme právě „suezskou šíjí“, t. j. oním dílem země, který spojuje Afriku a Asií. Šíje je 112 km dlouhá. Jenom menší část má podklad pevných hornin; náplavy Nilu, usazeniny moře jak Středozemního tak i Rudého, jakož i navátý písek pouště zdvojnásobily téměř ještě v historické době šířku „suezské šíje“. Ještě ve II. tisíciletí před Kristem byla dnešní Hořká jezera spojena s Rudým mořem. Na celé šířce šíje není vyšší vyvýšeniny nad hladinou moře, než 16 metru; to je v El-Gisir, severně od jezera Timsá.

Nevyčkou touto vlnou půdy zemské projíždíme hned severně od Ismajlie. Nevidíme jí, poněvadž vlak šine se noční temnotou, měste pak nesvíí... Toliko se mi zdálo, že zahlédl jsem asi dvakráte venku lesknouti se hladinu vodní. Je vskutku až do dnešního dne na „suezské šíji“ mnoho prostranných solných jezer, jež jsou však velmi mělká. Dráha objíždí je místy, místy však jede jejich středem.

Asi v 9 hodin večer zastavil rychlík v Kantaře na Suezském průplavu, starobylém to východišti karaven egyptských do Syrie. Nádraží kantarské je hodně prostranné, ale náš vlak byl tak dlouhý, že jsme vystupovali až na konci nádraží, kde nebylo již ani světla ani upravených chodníků mezikolejních. Proto bylo naše vystupování dosti obtížno, ba byl bych málem spadnul.

Z nádraží vedli nás hned k celní prohlídce, která byla ještě dosti slušná. Asi třicet kroků od nádražní stanice a celnice vlnila se dosti široká hladina vodní, u břehu stál, jasně elektrickým světlem osvětlený, převoz. Dle odhadu je tu průplav široký asi tři až čtyři

sta metrů. Trajekt převezl nás v několika minutách na asijský břeh.

Radoval jsem se věru z toho srdce, že bylo mi popřáno viděti památný průplav tento. Tolik vykládalo se nám o něm ve všech školách, nyní stojím a jedu přes něj!

Myšlenka, vybudovati průplav tento, je prastará. V době předhistorické byla dojísta spojena moře Středozevní a moře Rudé. Dle starých map egyptských vykopali egyptští faraonové již ve II. tisíciletí před Kr. průplav tento. Tehdy však spojoval pouze Egypt s Rudým mořem, byl však brzo zanešen pískem. I pozdější panovníci egyptští Ptolomejci, Římané i Arabové obnovovali průplav, který však opět poněáhu zasypával se pískem. Též Benátčané myslili na to, spojití po „suezské šíji“ Středozevní moře s Rudým mořem, než plán jejich nemohl býti pro odpor mohamedánský proveden. Až teprve inženýrům století XIX. podařilo se vyřešiti problém tento uspokojivě. Dokonalý, všemi moderními vymoženostmi opatřený Suezský průplav je dojísta nejslavnější prací minulého století. Geniálním francouzskému inženýru Ferdinandu Lessepsovi náleží ta čest, že provedl obrovské dílo to. Nově vystavený kanál byl pak neustále zdokonalován a prohlubován, takže nyní mohou plaviti se po něm i největší parníky zámořské. Nyní je průměrná jeho šířka na dně 75 metrů, v záhybech 90 metrů, při hladině 101—120 metrů, hloubka 9.5 m, ve skalním podkladě 10 metru. Pro lodě jsou zřízeny pohodlné široké výhybky, z nichž jedna je také v Kantare. Ohromné bagrovací stroje vybírají neustále písek, aby udržel se průplav v přiměřené hloubce. Průplav má celou armádu úřednictva. V ústředí pařížském je 101 osoba, v Egyptě a s lodivody 392 osoby, dělníků stálých je 1661, bagrovacích lodí pracuje tu neustále třináct. Každá projíždějící loď platí ovšem přiměřené poplatky za plavbu průplavem. Délka průplavu obnáší 160 km, průjezd slavnostně zahájen byl roku 1869.

K a n t a r a č i l i m o s t .

Bylo asi deset hodin v noci, když jsme od průplavu došli ke stanici dráhy palestinské. Je tam od průplavu asi tři minuty cesty. Opět bylo nám se tu podrobiti pasové prohlídce. Koupili jsme si lístek III. třídy do Jerusalema. Platili jsme jednu egyptskou libru a pět piastřů (jedna egyptská libra je našich asi 160 Kč, jeden piastř asi 1.60 Kč; stál tedy lístek asi 170 našich korun).

Pokračování.

Různé zprávy

Výborná kniha pro dívky, Balíkova „Květnice“, vyšla právě nákladem Dědictví svatojanského ve druhém, opraveném vydání. Nemůže býti lepšího a užitečnějšího dárku dospívajícím

dívčám nad tuto knížku. Cena její jest pouze 5 Kč, poštou 6 Kč. Objednávky přijímá administrace Dědictví svatojanského v Praze-IV., Víkářská ulice číslo 35.

Nejlevnějším úplným naučným slovníkem je „Příruční ilustrovaný naučný slovník „České ročenky“, jenž vychází v měsíčních svazcích, hojně ilustrovaných, po 160 str., formátu „České ročenky“, v pečlivé úpravě za pouhých 13.50 Kč, pro odběratele „České ročenky“ za 12 Kč. Předplatné na celé dílo (1470 dvousloupcových stran) je 110 Kč, pro odběratele „České ročenky“ 95 Kč. Předplatiti lze i v několika lhůtách. Ukázkový sešit (32 stran za 2 Kč) si vyzádejte u nakladatelství „České ročenky“ v Plzni, nebo u svého knihkupece.

Kancelář II. věcné loterie „Družiny oslepených vojinů ČSR“, Praha-Nusle, čp. 41, žádá tímto všechny příznivce své, kteří dosud nezaplatili losy II. věcné loterie „Družiny“, aby tak laskavě učinili, anebo, aby losy, které si nemají ponechat, laskavě na adresu kanceláře vrátili. — Jedná se tu o postavení ozdravných pro lézece zmrzačené, tuberkulosní a choré válečné slepce, o ty nejnešťastnější naše občany, a proto nenechte losy, které jsme vám zaslali, ležeti ladem.

Časté krádeže v Římě. Z každé pouti byl někdo okraden i při vši opatrnosti. Při pouti Mládeže české byli dva kněží okradeni. Při naší pouti str. Hrachovský, P. Chýlek o peníze, světlíci biskup dr. Kupka o zlatý řetěz s křížem, Dolanský o kufr a řada jiných o deštníky a jiné věci.

Okradený redaktor Apoštolátu. Dr. Hrachovský zúčastnil se pouti do Říma, kde mu hned druhý den v ciektrice na cestě z české Koleje do Vatikánu o 7. hodině ráno kapsář vytáhl z kleriky tašku s penězi a dokumenty. Ukradeno bylo 1000 Kč a 400 lir. Z toho 500 Kč a 200 lir patřilo jiné osobě, která si je dala k němu uschovatí. Legitimace, celebret a jiné ještě věci zmizely s tímto dobrodincem. Na komisařství byl pak napsán dlouhý a ceremonielní protokol, čímž záležitost skončila. V Římě je internacionálních zloděju mnoho, úřady pak nejeví velké rychlosti, aby zloděje pochytaly. Myslíce si, že poutníci mají peněz dosti a že to neškodí, když někomu pomohou od peněz. V tomto však případě ztráta byla cite ná. V léze kapse byl také „Našinec“, ten však tam nechal pro potěchu.

Umělecko-průmyslové dílny

Aloise Petrusa, absol. stát. odbor. *Třebíč*
mistrovské školy

P. T. pány vzdělavatele dovoluji si upozorniti na chvalně známá „Loutková divadla Petrusova“, tudíž zakládejte všude „loutkové scény“ ve vašich spolcích. Určitá procenta odvádí mistr Petrus ústavu pro zmrzačené a sirotky, kterým se s láskou věnuje. Upřímně doporučujeme. — Úspěchy morální jsou veliké, režie žádná, stálý finanční zisk a zaměstnání mládeže. Pište si o ceníkv, rady a pokyny bezplatně firmě PETRUS, Třebíč.

Letes o 100 Kč levnější a větší výbava.

Varhanářství

Fr. Fabiánek

ve Sloupě, Morava.

Vyrábí a dodává: *varhany a harmonia*. Opravy a ladění odborně a levně. Založeno r. 1904.

Frant. Mazalová

rozená Karásková

v Olomouci, Denisova 11.

Umělé květiny: kostelní, sva-
tební, dekorační a pohřební.

Palmy všech druhů. Sklad rakví.

Pokladny ohnivzdorné, nedobytné, ocelopancéřové, železobetonové, proti násilnému vloupání *zaručeně* zabezpečené, jakož i ohnivzdorné osinkové skříně na knihy a spisy, tresory ku zadržení, kasety atd. vyrábí a nejlevněji dodává: První Mor.-slov. továrna na pancéřové pokladny *Jergl & Hadlík v Brně, Nová ul. č. 10. Telefon č. 48.*

Karel Bubeník,

Ztracená ul. 30. Olomouc, Telefon 812.

Sklo, porcelán, lampy, zrcadla. Vhodné dárky. Velký výběr dekoračních figur v různém provedení. Osvětlovací předměty. Velký sklad liší a zařamování obrazů, zrcadel atd. Stavbu sklenářství. Továrnský sklad tabulového skla všeho druhu. Sklenářský tmel se zárukou. Diamanty. Překupníkům velká sleva.

Mešní vína:

zaruč. přírodní neporušená, vynikajících jakostí:
„*Velký výzlink*“ jemné a lahodné Kč 8 30 1 1
„*Biskupský výzlink*“ vzejemné Kč 9 50 1 1
„*Biskup výběrek la*“ plné, silné Kč 10 50 1 1
„*Cortese líno*“ speciál la aromat. Kč 12 50 1 1
Tokajské Szamorodné, vzejem. Kč 14 50 1 1
Doporučuje a asistá v sudech i v lahvích od
40 litrů výše přísezný dodavatel mešních vín

Fl. Čížek v Humpolci.

Transitní vinné sklepy Praha-Vinohrady,
Krameriova 15

Vína porházejí z biskupských vinic a jiných
velkostatků a jsou v chemickém státním ústavě
v Praze analysována, takže přírodní původ
jich jest odborně zjištěn.

Získávejte

Apoštolátu

odběratele

Chte-li opravdu dobrou

harmoniku,

„*Heligonku,*

obratte se na firmu

Konst. Stibitz, Čes. Budějovice.

Česká rukodilná výroba harmonik.

Ceny snížené.

Ceník zdarma.

Jediný katolický ústav:

Národní pojišťovna,

akc spol. v Praze,

filiálka pro Moravu, Slezsko a Hlučínsko

v Brně, Panská ul. 6—10.

Jediná nekartelovaná pojišťovna!

Veškeré odbory pojišťovací!

DVA POSUDKY NAŠICH TISKŮ

Mohou sloužiti za vzor — udivuje levná cena

Ve Vitrínce (ročník II., číslo 4.), listě knižní kultury, byl uveřejněn o knihách G. K. Chesterton, *Anarchista Čtvrtek* a K. J. Erben, *Ruske a polské pohádky*, které jsme tiskli pro naše nakladatelství Ladislava Kuncíře v Praze, tento posudek:

Kniha je elegantně vypravena, správně vysázena a slušně vytištěna na žlutě zbarveném papíru. Umístění sazbového sloupce na stránce je bezvadné; ilustrace jsou po knize správně a účelně rozsazeny, takže při této pečlivě vypravě udivuje levná cena.

Zde užito Saekula, které je velmi dobře čitelné, které vytvoří svěženou stránku bez jakékoliv nervosnosti, snadno čitelnou. Přidám-li, že knihu je opravdu svědomitě sázena, stejnoměrně a čistě vytištěna, je tím řečeno, že to kniha, která může sloužiti za vzor knihám účelně vybudovaným. Tím je vyslovena největší chvála, kterou lze výrobek knih-tiskařského lisu zahrnouti. Celek působí nadmíru přívětivě, což konstatuji s tou větší radostí, vidu po dlouhé době opět nenáročnou knihu vkusnou, účelnou a řemeslnicky vzorně zpracovanou.

LIDOVÉ ZÁVODY TISKAŘSKÉ A NAKLADATELSKÉ
spol. s r. o. v Olomouci

(ARCIBISKUPSKÁ KNIH- A KAMENOTISKÁRNA V OLOMOUC
LIDOVA TISKÁRNA V OLOMOUCI)

---

*

Rozpočty a návrhy zdarma.

*

„*Hostýn*“ továrna na svíce a voskové zboží *Řeřucha a spol.*
v Bystřici pod Host. Morava.

doporučuje co nejuctivěji svoje výrobky.

Počteno: Na Průmyslové a Živnostenské výstavě v M. Ostravě 1923 Bronzová medaile a diplom
Na Brněnských výstavních trzích 1922 Stříbrná medaile Na Hospodářské a průmyslové výstavě
v Trnavě 9.24 Zlatá medaile a diplom — Telefon čís 28.

„*Květy samoty*“.

Napsal Frant. Čech. Ve středu úchvatných lesů v myslivně vyrůstají dva krásné květy. Božena a Hermína se jmenují. Ještě cele nerozvíly a již živě tní boj plný pestrosti na ně doléhá. Hermína v boji vítězí. Božena klesá předčasně do hrobu. Děj je vysvětlující a poučivý, spisovatel se přímo vkrádá do lidských srdcí. Stran 268. cena 1 s poštovným 11 Kč. Pošlá František Šupka, redaktor v Hradci Králové anebo každé knihkupectví. Spisy Františka Čecha jsou ve míru populární a vyhledávané, proto je čtenářům našim všem doporučujeme.

Josef Dykast,

mědikovectví,

Bzenec-Pisek, Morava.

Speciální výroba na přístroje ku pálení
slivovice, borovičky atd. dle nejnovějšího
zařízení a zákon. předpisu, kotle
ku vaření povidel, výroba lodiček do
sporáků

Varhany

harmonia, piána, prospektní píšťaly
a veškeré hudební nástroje

nejlevněji a nejrychleji dodá první
česká firma na Moravě (založena
r. 1862)

M Strmiska a F. Imrich,

Uh. Hradiště.

Rozpočty zdarma a franko.

Nová písma. Mnoho pochvalných uznání! Nové stroje.
Veškeré tiskopisy společenské, jako: pozvánky na divadla, zábavy,
akademie, plesy a jiné, navštívenky, svatební oznámení,
poděkování, adresy, plakáty zhotovuje

Knih-tiskárna „Snaha“
František Olšovský, Hranice.

Noviny, listy odborné, brožury, vědecké knihy
ve všech jazycích, revue, ceníky, bankov. a úřed. tiskopisy,
obchodní knihy, různé papíry, diplomy, pohlednice a j. v krátké době.
Úprava vzorná. Zaručeně odbornická práce! Ceny mírné

Lidové knihkupectví Ignác Hofirek, Olomouc

vydalo:

Řehulka, Ministranti Kč 12.20; Bystřina, Hanácké figurky Kč 29.-; Sheehan Lukáš Delmege Kč 0.60; Malý kancelářský arceidiecése olomoucké v různých cenách — Dodá: Veškeré literární novinky, zvláště knihy záhavné, poučné, náboženské (mlsály, breviáře, codex atd. vše nejnovější vyd.), divadla, hudebniny. — Jedlné lidové knihkupectví v olomoucké diecési! Poznačte sobě adresu!

KNĚZSKÉ ODEVY zhotovuje za nejlevnější ceny

František Spunda, seminární krejčí v Olomouci

(naproti semináře).

Stále na skladě: plátěné a celuloidové kolary, birety, náprsenky
za nejlevnější výrobní ceny.

Svíce voskové, oltářní,

těž bezvadné polovoskové, pak
paškály, grana, kadidla, vše
vzorné jakosti dodává
levně česká továrna
na svíce a mýdla

J. Pilnáček, Hradec Králové.

Založeno roku 1816.

Při obstarávání svých potřeb
obratte se s důvěrou na naši
českou křesť. firmu

Karel Murla

odborný hodlnář a přiležitý odhadce soudu
v Olomouci, Anglická 29.

Vede vždy
precisní hodinky
všech světových značek
Schafhausen, Omega, Zenith,
Doxa s písemnou zárukou a
přesně vyzkoušeny. Hojný sklad
zlatého a stříbrného zboží. Veš-
keré přibory ve velkém výběru
a v každém provedení. Bohatý
sklad přepychového zboží. Bu-
dičky. Vše za ceny tovární.
Správky se vyřizují ve vlastní
dílně a se vši přesností.

OLTÁŘE, SOCHY, JESLIČKY,

a ostatní vnitřní zařízení chrámová a jeho opravy pečlivě a levně provádí absolvent státní
školy rezbářské

Mořic Studeník v Krásně nad Bečvou,

odborný závod pro umělecké práce kostelní a dekorační.

PRVOTŘÍDNÍ VELKOVÝROBA A SKLAD OBUVI,
výroba obuvnických svršků

Jan Plšek, Olomouc, Stefanikova třída č. 6.

Obsluha vzorná.

Telefon 617.

Ceny solidní.

Nejlépe koupíte

dámské a pánské látky, plátna,
etamíny ve všech módních bar-
vách, šátky, koberce a záclony

*orelské
kroje, látku na kroje,
košilký*

a všechny součástky orelského
kroje parádního a cvičebního
stále na skladě má katol. firma

*J. Záleřka,
Olomouc,*

Wilsonovo (Dolní) nám. čis. 9.

Všechny tiskopisy

pro jednotlivce, spolky, druž-
stva, nakladatelství, banky,
záložny, továrny atd.,
ve vkusné úpravě,
rychle a levně
dodá

*Lidová tiskárna
v Olomouci*

Lidové závody tiskařské a na-
kladatelské, spol. s r. o.

Klářterní 12. Mlýnská 11.

Moravsko-slovenská banka centrála v Olomouci.

Filiálky:

Bratislava, Brno, Hlučín, Hradec Králové,
Opava, Praha, Sařtín, Uherský Brod, Zohor
a Žilina na Slovensku.

Vlastní a svěřené prostředky cca Kč 150,000.000.—.

Provádí veřkeré bankovní a průmyslové transakce za nejvý-
hodnějších podmínek. Přijímá za velmi výhodných podmínek
vklady na vkladní knížky a běžné účty. Dotazy zodpoví
zdarma ředitelství centrály a filiálek.

Telefon Olomouc: 666 a 795.

Adresa telegramů: Moravoslovenská.

Dámské látky
dámskou konfekci
koberce - pokrývky - záclony

---

koupíte nejlépe v módním domě

RICHTER & HILL, OLOMOUC

Odborný závod pro bytová zařízení

Josefa Hanáka v Prostějově

dodává za ceny bez konkurence

klubovky, pohovky, otomany, matrace,	koberce, záclony, pokrývky, linoleum,	mosazný a kovový nábytek.
---	--	------------------------------------

A P O Š T O L Á T

sv. Cyrila a Metoda pod ochranou b. Panny Marie
očník 16.   Prosinec 1925.   slo 12.

Universitní profesor dr. František Grivec — papežským prelátem

Zpráva o zasluženém papežském vyznamenání universitního profesora ljubljanského *dra Františka Grivce* našla i v naší vlasti radostný ohlas. Jeť nejenom jeho jméno známo u nás všem, kdož se zajímají o snahy unionistické, osobně znají tohoto energického spolukřesitele našeho Velehradu i nesčetní poutníci s aposto-látních slavností, jichž se dr. Grivec účastňoval již od doby svých studií v Ino-mostí. Tak pomalu čtvrtstoletí trvá ta jeho věrná láska k našemu Velehradu, jakožto kolébce ideálů, jimž zasvětil neúnavné práce svého celého života. Z po-volaného pera přineseme ocenění jeho vědecké i propagační práce cyrilometo-dějské v příštím čísle našeho Apoštolátu, jež možno též nazvat duchovním dítkem *dra Grivce*; dnes jenom podpisujeme pod jeho podobiznu za redakci i za nesčetný okruh přátel z naší vlasti nejpřímější blahopřání: „Mnogaja ljeta!“

Život sv. Cyrila a Metoděje

Podává dr. Josef Vašica.

Jen utrpením vzrůstala jeho síla. Ani jeho nepřátelé neubránili se pohnutí, když jim, obklopen jasným mučednictvím, vyčítal nespravedlnost a zradu. Vykřikl správně papežským zástupcům, že měli Fotia vyloučiti ze zasedání a ne s ním obcovat a jíst. Prohlásil, že neuznává takových úplatných soudců, a odvelal se k papeži. Tu Fotiovcí vidouce, že ho nedonutí k dobrovolnému zřeknutí, sehnali dvaasedmdesát svědků — tolik se žádalo podle práva, aby mohl být biskup sesazen — většinou z nejspodnějších vrstev velkoměsta, podplatili je a navedli, aby stvrдили před soudem, že Ignác se stal nekanonickým způsobem patriarchou. Na základě těchto výpovědí byl pak Ignác odsouzen k sesazení, vyobcován, degradován a polupně zbaven svých odznaků biskupských i kněžských. Stěží ušel smrti neb aspoň zmražení, tehdy v Cařihradě obvyklému. V předvečer svatodušního hodu měl býti jat, chtěli mu utít ruku a vyloupat oči. Ale byl včas varován a v přestrojení, jako nosič břemen, s dvěma koši na držadle, prošel s učedníkem Cyprianem za noční temnoty řadou vojáků, kteří jej měli lapiti, a přešel na ostrovy Princů v Propontidě, kde se skrýval před očima císařských slidičů, vyžebraváje si almužnou živobytí. Zatím počátkem srpna roku 861 silná zemětřesení dēsila Cařihrad a lid hlasitě přičítal vinu Fotiovi, pokládaje ránu tu za trest Boží. Aby uklidnili lid, prohlásili císař i Bardas s přísahou, že Ignáci ani těm, kdo mu poskytli útulku, nic se nestane, jen aby se vrátil do kláštera. To se i stalo.

Trvalo nějaký čas, než se Mikuláš I. dověděl o tom, co a jak se sběhlo v Raříhradě. Již ze synodálních akt, která přinesl sekretář císařův Lev zároveň s listy od Michala III. a Fotia, tušil vinu svých poslů. Na synodě v březnu, v přítomnosti císařského vyslance, bylo prohlášeno, že papežská stolice neposlala svých legátů, aby uznali sesazení Ignácovo, ani jich nepošle; také nikdy nesvolila ani k svržení Ignáce ani k povýšení Fotia. Tři listy, Fotiovi, císaři a všem věřícím, zvláště východním patriarchům v Antiochii, Alexandrii a Jerusalemě oznamují toto rozhodnutí. Pak přicházeli do Říma někteří uprchlíci, kteří ušli nástrahám Fotiovců. Mezi nimi zvláště opat Theognostos, zástupce patriarchův nad exemtními kláštery, oddaný přítel papežské Stolice, který věděl, že jen od papeže možno čekati pomoc ve zmatcích, zaviněných císařským

despotismem. Ten unikl v přestrojení a přinesl papeži apelační spis jménem Ignácovým. Papež dověděl se nejen o utrpení sesazeného patriarchy a jeho věrných stoupců, ale též o těžké vině svých legátů, která byla dvojitá: jednak připustili, aby se rozhodla věc, a k tomu ještě ve smyslu, zřejmě se protivícím vůli papežově, kterou měli jen vyšetřiti, jednak byli přítomni na zločinné synodě, kde Ignác byl opětovně sesazen a Fotios uznán. Z jara roku 863 svolal papež novou synodu do Říma, která potrestala Zachariu z Anagni exkomunikací (Radoalda stihl též trest později) a jednomyslně rozhodla ve sporu o cařihradský patriarchát Fotiovi upřena jakákoli duchovní hodnost a pohrozeno mu vyotcováním a klatbou, bude-li chtít dále si vésti jako patriarcha a brániti Ignácovi ve vykonávání jeho úřadu. Stejně tresty měly poslíhnouti i přívržence Fotiovy. Postup patriarchy Ignáce proti Řehoři syrakuskému byl uznán za správný a jeho vyloučení z duchovního stavu potvrzeno. Biskupům zapuzeným od Fotia měla býti navrácena jejich sídla. Všechna svěcení, udělená Fotiem, prohlášena neplatnými. Papež Mikuláš I. se s důrazem ohradil proti tomu, aby císař, proti zákonům církevním, tak násilně zasahoval do vnitřních záležitostí církve, jako se to stalo při svržení Ignácově.

Nedalo se arci očekávat, že toto rozhodnutí římské stolice bude v Cařihradě přijato a splněno, dokud tam vládli Bardas s Michalem III. Také Fotios nemínil se vzdáti po dobrém. Proto roztržka mezi Cařihradem a Římem stala se zjevná.

Snahy po sjednocení slovanských národů ve víře

Jak římská církev rozumí sjednocení

Calvet

Vidíme tedy, že církev anglikánská je zmitána prudkými různicemi věroučnými, ale zároveň pužena náboženskou potřebou a jakousi vnitřní logikou, aby více a více rozvíjela katolicismus, jímž je naplněna, a zbavovala se prvků protestantských, které jí zdržují a oslabují. S církví, spěchající k jednotě, bude někdy sjednocení možným.

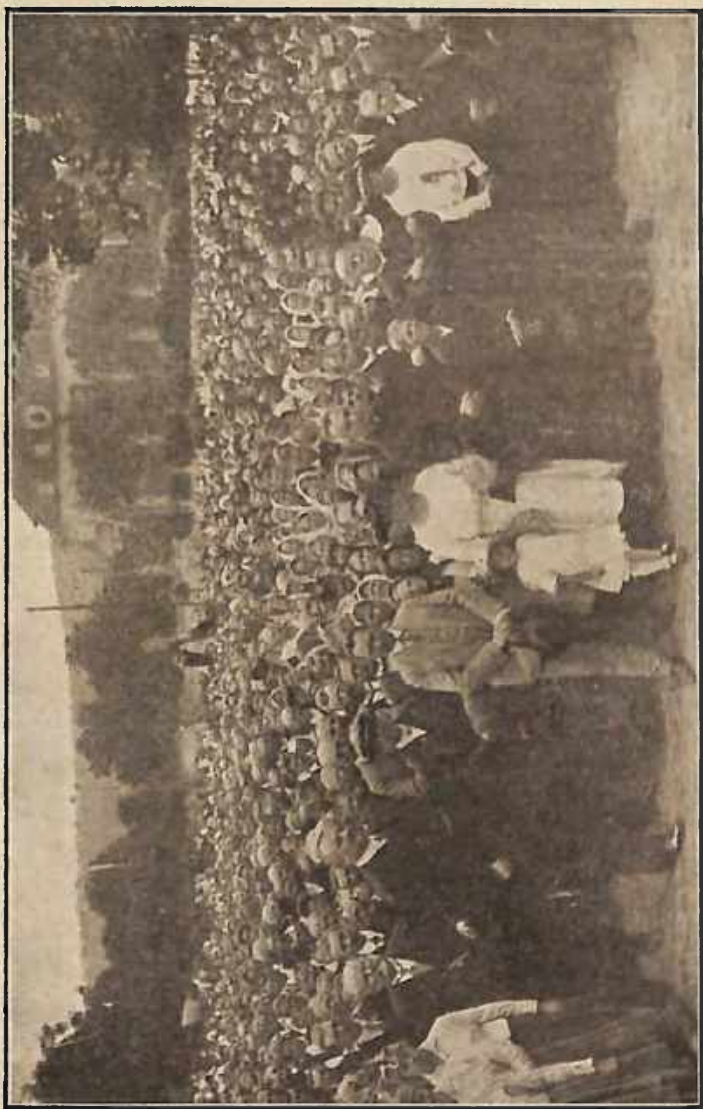
Byly učiněny pokusy, aby se to stalo co nejdříve. Nechci hovořiti o kazatelské výpravě, podniknuté roku 1832 P. Ignácem Spencrem. Zmíním se jenom o velikém projevu Lva XIII., jenž poslal roku 1895 důtklivou a vznešenou encykliku Angličanum a všem, kteří v říši britské hledají jednoty církevní jednotou víry. Velkolepé hnutí nastalo a rozehvělo do hlubin anglické svědomí a vzbudilo na obou stranách jak v církvi anglické, tak v církvi římské veliké naděje. Byly v obou církvích nařizeny modlitby a úsilovné studie probíraly otázku sjednocení s různých stanovisk. Úvaha soustředila se na životní otázce. Angličané pokládají svá svěcení za platná, myslí, že mají pravé biskupy a pravé kněze a přijímají z jejich rukou katolické svátosti a milost Ježíše Krista.

Lev XIII. jmenoval komisi, aby studovala platnost svěcení; a když ukončila svá studia, prohlásil svatý Otec slavně, že církev římská nepokládá svěcení anglikánská za pravá. Církev anglikánská není pokládána Římem za rozkolnou, jak ona sama sebe pokládala, nýbrž za bludařskou, což ona rozhodně odmítá. Rozhodnutí papežské způsobilo v Anglii trpké zklamání, a podnik, jenž byl tak mnohoslibný, byl zastaven.

Byl však zastaven jenom zdánlivě. Ve skutečnosti udály se veliké pokroky. Církev se poznaly, jedna druhou studovaly, naučily se jedna druhou vážiti, za sebe se modliti. A modlitba neustala, jak v církvi římské, tak anglikánské. A jakkoliv bylo rozhodnutí papežské bolestným pro zbožného ducha anglického, bylo přece jasným a učinilo konec nekonečným a nerozhodným úvahám. Od té doby minulo čtvrt století. Představení církve anglikánské zapomněli na to, co je tak zarmoutilo, a znovu chápou se díla sjednocení. Dvě stě padesát biskupů anglikánské církve ze všech končin říše britské sešlo se roku 1920 v Lambethu na konferenci s arcibiskupem canterburským v čele, jako to činí každých deset

let. Po ukončených poradách vydali provolání k veškerému světu křesťanskému, vyzývající ke sjednocení.

„My arcibiskupové, biskupové metropolitní a ostatní biskupové svatě církve katolické, sdružení v církvi anglické, shromáždění

Opat Zavoral mluví se Stojanova k tisícům shromážděným na Velehradě. V předu vidíme byv. ministry dra Martina Mičuru, poslankyni Rozsypalovou a poslance Sedláčka.

na konferenci, uvažující odpovědnost v této chvíli nás tížící a dojatí účastí a modlitbami velikého počtu věřících v našem sdružení a mimo ně, vznášíme tuto výzvu na všechny křesťany. Všecy, kteří věří v Ježíše Krista, kteří byli pokřtěni ve jménu nejsvě-

tější Trojice, pokládáme jako sebe za katolické údy církve Kristovy, která jest jeho Tělem. Věříme, že nás Duch svatý slavnostním a zvláštním způsobem vyběhl, abychom se kajícími a modlitbou přidružili ke všem, kteří želí roztržky mezi křesťany a kteří jsou naplnění pevnou nadějí, že uzří jedenkrát uslavit se viditelnou jednotu všech církví — uznáváme, že tato roztržka se protíví vůli Boží a chceme upřímně doznati, že neseme část odpovědnosti za tuto chybu, která oslabuje tělo Kristovo a brání účinkování jeho ducha.

Doba, v níž žijeme, žádá od nás nových hledisk a nových směrů jednání. Víra nemůže býti zachována čistou, a boj a dobytí království nebeského nemůže býti vybojován čestně, dokud je tělo rozděleno a následkem toho neschopno růsti k plnosti života Kristova. Myslíme, že přišla doba, kdy všechny části odtržené od křesťanství, musí se sjednotiti a zapomenouti vše, co se stalo, a směřovali k jednotné církvi katolické. Myslíme, že nejvhodnějším prostředkem k dosažení jednoty bude vzájemný ohled na naše přesvědčení. K tomu účelu prohlašujeme, že, vysloví-li představení jiných společností to přání, nabudou přesvědčení, že, budou-li podmínky sjednocení pevně stanoveny, co se druhých bodů týče, biskupové a duchovenstvo naší společnosti rádi přijmou poslání nebo formální uznání, které naznačí našim sborům, že máme oprávněné postavení v životě rodinném... A když budeme tak jednali, žádný nám nesmí vytýkati, že zavrhneme své staré poslání. Naopak, my budeme se veřejně a výslovně domáhati dodatečného uznání našeho úřadu, jež nás povolá k úkolu rozsáhlejšímu v církvi sjednocené, a budeme prositi Boha o milost, abychom jej mohli splniti."

Dojemné je toto vyzvání a dojde zajisté ohlasu v srdcích všech křesťanů. Když I. ev. XIII. prohlásil svěcení anglikánská za neplatná, která anglikánská církev pokládala za platná, zdálo se, že byla mezi oběma církvemi vyhloubena propast nepřeklenutelná. Ale po 25 letech dvě stě padesát biskupů anglikánských klade mštek přes tuto propast, i chtějí přijmouti pro sebe a své kněze doplněk svěcení, který by opravňoval službu jejich v církvi katolické. Tento krok slavnostně odstraňuje velikou překážku z cesty ke sjednocení.

Co tedy zbývá ještě učiniti, kdo zdržuje ještě sjednocení? Uznání bohoslovci církve anglikánské prohlašují, že jejich učení je úplně v souhlasu se sněmem tridentským. Proti sněmu vatikánskému a prohlášení neomylnosti papežovy je ovšem odpor veliký. Ale ten se zakládá spíše na klamném pojetí neomylnosti, jako by tato úplně odlišovala papeže ve vykonávání úřadu učitelského od ostatní církve. Jasnějším výkladem tohoto učení bude závada tato časem odstraněna. Předsudky ostrovní a protipapežské jsou velmi živé ve Spojených státech amerických a praktické obtíže ke sjednocení jsou dosud velmi značné. Toho žádný neupře. Avšak sjednocení není úkonem jednoho dne. Dnes církev anglikánská svo-

lává konference, jichž by nebyla přijala dříve; na těchto konferencích možno hovořiti, možno se dohadovati, a při dobré vůli sblíží se hlediska, jež zdála se kdysi nesmířitelná. Jest jenom třeba, aby tyto konference svolávány byly s obou stran s pevným úmyslem po jednotě, které náš Božský Spasitel tak si přeje.

Každý rozumný křesťan jak v Římě, tak v Paříži a Londýně uznává důležitost sblížení církve anglické a církve římské. Jest jisté, že, kdyby tyto dvě značné síly, pracující různými prostředky a objímající během času veškerý svět, se spojily k jednotné práci duchovní, byla by jejich dobyvačná schopnost zdvojnásobena a království Kristovo učinilo by na světě veliký pokrok. Jaká to vyhlídka do budoucnosti pro srdce křesťanská! Jak třeba se modlíti, aby tohoto cíle bylo dosaženo! Církev naše, církev řízená nástupcem svatého Petra, poskytuje nám vzor k vyjádření našich proeb. Modleme se vytrvale modlitbu složenou svatým Otcem Lvem XIII. za návrat Anglie k jednotě.

Modlitba k Panně Marii za bratry Angličany. Přeblažená Panno Maria, Matko Boží, Královno naše a něžná Matko, pohlédni na Anglii, která se nazývá tvým věnem, pohlédni na nás, kteří jsme naplněni velikou důvěrou k Tobě. Tys nám darovala Ježíše Krista, Spasitele světa, aby o něho opírala se naše naděje, a Spasitel dal nám Tebe, aby ještě vzrostla naše naděje. Pros za nás, Matko bolestná, jež jsi pod křížem přijala nás za své dívky. Přimlouvej se za naše odštěpené bratry, aby se sešli s námi v jednom ovčinci pod jedním nejvyšším pastýřem, náměstkem Syna tvého na zemi. Pros za nás všechny, předobrá Matko, abychom účinnou vírou zasloužili si patřiti na Boha v nebeské vlasti a chváliti Ho na věky věkův.

Jak se loučí ruský konvertita s dřívějšími svými představenými

František Gája

srpnu letošního roku obrátil se na katolickou víru pravoslavný archimandrít ve Vilně, Filip Morozov. Na rozloučenou poslal pravoslavnému arcibiskupovi vilenskému Teodosiovi dojemný list, který dle polských novin zní takto:

Po dlouhém přemýšlení jsem se odhodlal k vážnému kroku, jsem ustanovil totiž. státi se členem oné náboženské společnosti, jejíž nejvyšší hlavou jest římský biskup. Plním tak příkaz vlastního svědomí a přesvědčení, že tam jest pravdivá církev Kristova, kde jest apoštol Petr ve svých nástupcích.

Tímto listem chci poděkovat vaší milostí za dosavadní péci, rov-

něž chci dát s Bohem dosavadním svým spolubratrům, se kterými již společně pracovat nemohu.

Na odchodu od vás prosím, abyste mi uvěřili, že v mém kroku není žádné zrady toho, co nám, má být drahé, totiž pravé víry a příslušnosti k vlastnímu národu. Stáv se synem katolické církve, nepřestávám být věrným pravému pravoslaví, jaké vyznávali velcí Otcové a učitelé jedné společné církve. Nezříkám se ani jediného dogmatu toho pravdivého pravoslaví. Nemusím se zřítí našeho krásného obřadu v jazyku slovanských apoštolů, svatého Cyrila a Metoda, obřadu i jazyka, uznaných a aprobovaných Římem právě tak, jako je obřad latinský.

Uznání nejvyšší vlády papeže v církvi nepřekáží mi ani považovali se za dobrého syna milovaného národa ruského, jako nepřekáželo Vladimíru Selovjevovi, největší to chloubě našeho národa. Proč by vlastně měl být na újmu mému národnímu citění vstup do oné církve, v níž jsou zástupci všech národů bez ublížení svému vlastenečství? S druhé strany sblížení se na podstatě víry se západními bratry slovanskými, zvláště Poláky, přispěje jistě mnoho ke svornosti a shodě obyvatelů téže říše, v níž Prozřetelnost Boží nám káže bydlet.

Předvídám, že mě proklejete ve svých svatyních, že mě nazvete zrádce. Nedívím se tomu, a předem vám odpouštím. Poněvadž tvoříte církev formálně odlišnou od církve římské, nemůžete jinak jednati s těmi, kteří vás opouštějí.

Ale věřím, že vaše kletba a odsouzení neuškodí mému duši. Neodloučíte mne totiž od mystického těla Krista Pána ani od lásky k němu. A poněvadž Krista i jeho svatou církev tak vroucně miluji, budu v ní milovati i vás, moji spolubratři. I pro vás se budu modliti za onu velikou milost, kterou Nejvyšší udělil mně: aby vás totiž co nejvíce našlo cestu k oné skále, na níž náš Spasitel založil svou církev, v níž jedině za současného zmatku a rozkladu může se zachránit pravá pravoslavná víra Kristova.

Nehledejte opory pro svou církev v Moskvě ani v Cařihradě ani u protestantů v Canterbury, nýbrž v pravdivém centru křesťanské jednoty — v Římě. Archimandrita Filip Morozov.

I. vi podíl na zásluze o obrácení Morozova má polský pracovník o unii P. Urban. S ním se obrácený zvláště důvěrně radíval.

Ekumenický patriarchát a východní církve

František Jemelka

Název ekumenického (všeobecného) patriarchy dávala řecká církev tu a tam už od 5. století i římskému papeži k označení jeho pastýřského úřadu nad celým světem, ale papežové sami nikdy tohoto titulu oficiálně neužívali! Žato na východě skrývaly se za jménem ekumenického

patriarchy separační snahy ještě dříve, nežli schisma (rozkol) jim korunovalo své nepřátelství proti jednotě církve Kristovy, proti římskému papeži.

Od nezdařených pokusů patriarchy alexandrijského Dioskura na „lupičské“ synodě roku 449 a Jana IV., patriarchy cařihradského na synodě roku 588 přes osudné vzdory Fotia a Caecularia až do nedávného vyhnání řeckého patriarchy ekumenického Konstantina VI. z Cařihradu — jaká je to bolestná kapitola v dějinách odděleného východu křesťanského, a kapitola obsáhlá, plná boju, národní fevnosti, intrik a usilování světské politiky.

Duchovní pravomocí Říma se oddělené církve vzpíraly, aby dříve či později upadaly do nevolnictví nadvlády světské! — Někde jsme tu vzpomínali přemutných osudu ruského pravoslavi — jsou v dějinách jednotného rozvratu národa psány slzami a krví; ale že v rodišti východního rozkolu, na klasické půdě protifimské rivality, v Cařihradě, stihne ekumenického patriarchu laková pohana, jaká přišla 30. ledna 1925, je přece jenom zvláštní ironií osudu. Pravda, stalo se vše pod vládou pulmésice, ale odvudněním byla mezinárodní dohoda lausanská. Ta stanovila, že nemusejí Cařihradu opustit toliko ti Řekové, kteří se tam usadili ještě před uzavřením dohody řecko-turecké, to jest před měsícem zářím roku 1918.

Nadarmo se bránil patriarcha Konstantin, leprve dne 17. prosince 1924 nastoupivší na stolec cařihradský, že od ukončení svých studií buhosloveckých roku 1885 přišel do Fanaru, třebaš byl svým úřadem volán a zaměstnán předtím na různých púsohístích (v Brusse v Malé Asii, v Konice v Macedonii, Trebironoy, Cyzyku a jinde). Nadarmo bránila ho i řecká žurnalistika nešikovnou argumentací. Podle lausanské dohody nemá prý býti z Cařihradu vystěhováni ekumenický patriarchát. Ale patriarchát representuje osoba patriarchova a ne snad nemovitostí jeho úřadovny, proto nemůže býti patriarcha odstraněn. Taková sofistika popudila ještě více Turky, a tak se stalo, že dne 30. ledna 1925 hned o 6. hodině ranni přišli do bytu patriarchova dva policejní komisaři turečtí a přes všechny protesty odvezli ekumenického patriarchu na řecké hranice.

Zakolísala čtvrtá sláva řeckého Fanaru, živel řecký utrpěl na „Zlatém rohu“ cařihradském také veliké ztráty číselné, a nad to jako by Turci chtěli už přiložit sekyru na kořeny stromu, nadiktovali turečtinu niisto řečtiny do bohoslužby i do úředního jednání patriarchátu . . .

Zakolísalo jen centrum rozkolu? Budoucnost blízká zodpoví tu otázku! Ale podívejme se už nyní na vývoj sesterských církví východních! Je tu nejprve **vítězné Srbsko!**

Prastarým sídlem duchovní vrchnosti pro celé Srbsko býval

Fanar je název řecké čtvrti městské v Cařihradě, ležící na „Zlatém rohu“. Tam bylo sídlo patriarchy Konstantina VI.

Ipek (Peč). Už koncem století XIII. sídlil tam pravoslavný arcibiskup. Národní shromáždění, konané ve Skoplji (Úskub) r. 1346, schválilo založení patriarchátu, který však trval jen do roku 1459. Asi po stu letech obnovil ho zase velký vezír Mahomet Sokolovič. V roce 1766 byl však péčský patriarchát cařihradským patriarchou zrušen. A teprve dne 30. června 1920 slavnostní prohlášení unie pravoslavných církví srbských zástupci patriarchátu karlovického, metropole černohorské, bosensko-hercegovské, diecese dalmatských a národní církve srbské — přivedilo také vzkříšení někdejšího patriarchátu v Peči. Patriarchou zvolen ještě téhož roku 1920 v listopadu bělehradský metropolit Dymitrij s titulem arcibiskupa pečského, metropolitou bělehradského a karlovického a patriarchy srbského. Na svátek Nanebevzetí Panny Marie roku 1924 vykonáno však teprve slavnostní nastolení patriarchy sjednocené církve srbské. Mezi mši svatou, kterou sloužil patriarcha Dimitrij za asistence tří biskupů, 12 kněží a celé řady děkanů, přistoupil k němu srbský král, Alexander II., a ujav ho za ruku, uvedl na dějinný stolec, kde zasedávaly hlavy srbské církve. A předseda vlády předčítal potom slavnostně jmenovací dekret... Caesaropapismus redivivus — oživila síla byzantské tradice a zatlačila svým významem i obřadné podání tak zvaného „epanokalimaskjona“, to jest bílého, křížem označeného šátku na hlavu, který jako na znamení nové hodnosti odevzdali patriarchovi Dymitrijovi metropolitě a Bosny a Černé Hory. Obnovené Srbsko obnovuje samostatnost a nezávislost své národní církve pod patronací státu.

A za jeho příkladem jde i sousední Rumunsko. Hned v prvních dnech prosince roku 1924 předložil ministr kultu Alois Laparadu parlamentu návrh na organisování patriarchátu bukureštského, aby prý povznesl prestiž vládnoucí církve (pravoslavné). Návrh byl přijat a už v lednu roku 1925 zasedl na stolec patriarchší metropolit Miron Cristea. Pohnutkou ke zřízení patriarchátu bukureštského byl rumunské vládě nejprve vzrůst státního území, na němž bydlí nyní na 14 milionů pravoslavných, tvořících pět metropolí vedle 14 diecesí. Hlubší však příčinou osamostatnění rumunské církve pravoslavné zdá se býti bázeň vlády před vlivem církve ruské, spjaté tak těsně s režimem bolševickým a pak snad i obavy před propagandou katolickou, již úpadek patriarchátu cařihradského jako by bezděčně přinášel prospěch. Konečně sám návrhové, ministr kultu, naznačil, že jde Rumunsku o povznesení státního prestiže mezi národy.

Na této cestě rabíže! Rumunsku mimo nadání pomoc také patriarcha jerusalemský Damianos. Rumunsko dostane protektorát nad pravoslavným obyvatelstvem Palestiny, ale za to zabezpečí patriarchovi jerusalemskému zase uznání všech pravoslavných na Východě. Jenom že tutéž nabídku činil patriarcha Da-

mianos také králi srbskému. Oba dva vladaři slíbili sice všechno učinit na ochranu pravoslavných v Palestině, ale cestu k nějaké pevné dohodě zastoupil jim kdosi třetí, jemuž byl dán mandát palestinský — to jest Anglie.

Rumunská církev by také ráda udržovala přátelské styky s církví anglikánskou. Ale otázka platnosti kněžských svěcení anglikánských je tu velikou překážkou.* Uznal sice platnost těchto svěcení roku 1922 tehdejší patriarcha cařihradský Melecius IV. (Metaxakis), snad aby si zavděčil Anglii na konferenci lausanské, uznal je i jerusalemský patriarcha Damianos, když mu Anglie „upravila“ jeho obrovský dluh 600.000 liber šterlinku, dal se roku 1923 k uznání svěcení pohnout anglikánským „biskupem“ Buryem i patriarcha ruský Tychon, ale po příkladu alexandrijského patriarchy Fotia odmítl uznání jménem svatého synodu rumunského metropolita sedmihradský Mikolaj Balan, dokud prý církev anglikánská důkladně neobjasní své nauky o svatých svátostech.

Mimochodem řečeno, úsluha uznání anglikánských svěcení žádnému z patriarchů nepřinesla štěstí. Patriarcha Damianos zápasí dále s nesnázeami finančními, jsa pod anglickou kuratelou, ba nestydí se ani přijímat almužny od amerického Žida Natana Straussa (1000 dolarů). Patriarcha Meletius dočkal se z Lausanu jen vlastního propuštění a patriarcha Tychon umírá 8. dubna v soukromé nemocnici moskevské jako bývalý patriarcha přes všechnu pomoc Anglie!

Co bude s Ruskem a jeho největší církví pravoslavnou po smrti Tychonově? Známy autor anglické knihy „Pronásledování křesťanstva od bolševiků“, kap. MC. Cullagh píše: „Smrt patriarchy Tychona dala těžkou ránu ruské církvi pravoslavné, nejprve proto, že Tychon byl velmi výraznou individualitou, a pak i proto, že byl vskutku právním představitelem ruské církve, peněvadž byl kanonicky zvolen bez jakýchkoliv pochyb od církevního sboru, na který vláda světská nečinila žádného nátlaku. Zdali bude možno za bolševických řádů, aby se sešel v Moskvě podobný sbor svobodných a neodvislých duchovních a aby zvolili nástupce Tychonova? Sotva... Přívrženci Tychonovi mají sice svatý synod (pro věci duchovní) a Nejvyšší církevní radu (pro správu církevního majetku), ale obojí strašně prořídly a čítají jen 2 či 3 hodnostáře, zlomené věkem a bojácné. Biskup Hilariona, který jediný ukazoval více energie, poslali bolševici pod Archangelsk...“ („America“ May 2. 1925.)

S ruskými vystěhovalci žije ve vyhnanství i celá řada biskupů pravoslavných. Pokud se správy církevní týče, jsou mezi nimi dva směry. Stoupenci metropolity

*) Platnost kněžských svěcení anglikánské církve zanikla hned v letech 1549—1662. Zavinil to „Ordinál“ Eduarda VI., podle něhož nemohlo být uděleno opravdové svěcení, kněžstva. Wil. Barlow a Mat. Parker, kteří se přesně podle tohoto královského „Ordinálu“ drželi, přerušili tím apoštolskou posloupnost v církvi anglikánské.

Eulogía, biskupa „západo-evropské diecése“, jsou toho mínění, že emigranti nemají práva se míchat do církevních záležitostí domácí ruské církve. Většina však emigrantů rádi by dostali na trůn patriarchy moskevského bývalého metropolitu kyjovského Antonia, neuznávající vládního kandidáta, metropolitu Petra Krucického zástupcem patriarchy Tychona.

Pravoslavná církev v Polsku, která čítá tři miliony věřících, dosáhla už „úředního“ svolení své samostatnosti.

Dne 17. září letos přibyla do Varšavy osobní delegace patriarchy cařihradského Basila a odevzdala vládě i pravoslavnému metropolitovi t. zv. „tomos“, to jest bulu, již se uznává pravoslavná církev polská za autokefální (samosprávnou). Je přirozeno, že i vláda polská ráda bude pomáhat „osvobozenému“ pravoslaví, aby se „cdruštilo“ a na svoji dřívější organizaci církevní zapomnělo.

A tak, vzpomeneme-li ještě, že od listopadu roku 1924 i řecká kolonie pravoslavná v Americe (na kongresu v Bostonu) přes protesty patriarchy cařihradského prohlásila se za samostatnou (autokefální) a Cařihradem suspendovaného metropolitu Basila postavlala si v čelo, musíme jen konstatovat to smutné faktum, že křesťanský Východ na cestě od Říma nenašel a nenachází nikde trvalé opory své jednoty „ekumenické“, jak o ní snil v každém tom titulu. Ale naopak! V objetí světských vlád drobil se v autokefální církve národní s tak nestálými hranicemi politickými i s celým věnem řevnivosti vypjatého a vášnivého nacionalismu, jímž oddáleno zůstává jednotné království Boží na zemi!

Přehled činnosti Apoštolátu sv. Cyrila a Metoda pod ochranou bl. P. Marie

František Semelka

Upříležitosti jubilejní pouti, která za vedení předsedy Apoštolátu svatého Cyrila a Metoda, nejdůstojnějšího pana arcibiskupa olomuckého, dra Leopolda Prečana, nastoupila cestu do Říma v pátek, dne 18. září 1925, podána sv. Otci Piu XI. také zpráva o činnosti Apoštolátu, z níž vyjímáme stručný přehled zahraniční a misijní činnosti Apoštolátu.

... „Oheň apoštolátské horlivosti, zanícený na Velehradě působení Apoštolátu svatého Cyrila a Metoda, snažil se teplem svým zasáhnouti i ty bratry a sestry jednoho národa, kteří z různých příčin opustili svoji vlast. A bylo jich tolik, a jejich duchovním potřebám mohla pomoci toliko rodná země! O naše vystěhovance staral se tedy Apoštolát opravdu s otcovskou láskou.

Vídeňští Čechové a Slováci dusili se v objeli molo-cha, jež ohrožoval rodnou víru i řeč. Apoštolát přispíval jim každoročně a dosud přispívá na udržení českých služeb Božích, na konání duchovních cvičení, zvláště pro mládež, na podporu náboženské výchovy českých dětí, opatřuje jim aspoň to nejnnutnější: Modlitební knihy a české katechismy. Loni poslal Apoštolát do Vídně 16.000 Kč, letos už přes 12.000 Kč.

Ve Francii, zvláště v Paříži a Bordeaux, podařilo se našim kněžím a obětavým laikům katolickým (dru Frant. Dvorníkovi, P. Neumannovi O. S. B., paní Dlouhé-Pečenkové a j.) za pomoci Apoštolátu soustřediti rozptýlené krajany na českých službách Božích, a v katolických spolcích, kde jejich víra a mravní život posílení nachází živým slovem i dobrou čelbou. Přes 3000 Kč věnoval už letos Apoštolát na tyto šlechetné účely.

V západním Německu, v tak zvaném Porýní, i jinde ve velkých průmyslových a obchodních městech jako v Brémách, Osnabrücku, Hamburku a pod. utvořili naši čeští vystěhovalci celé kolonie. Jenom v diecésích münsterské a paderbornské žije přes 1100 českých rodin dělnických, vydaných na pospas dravým proudům nevěry, Volné myšlenky a lžím agentů komunistických. Už od let posílá Apoštolát po každé aspoň ve velkonočním čase české kněze — byl tam i zvěčnělý předseda Apoštolátu, arcibiskup dr. Stojan, i zesnulý dp. Adolf Jašek — k těmto opuštěným krajanům, aby je v rodinách jejich navštívili, na misijní pobožnosti pozvali, český slovo Boží kázali a jim svaté svátosti udíleli. Nejedno „divoké" manželství — mnohdy více z lehkomyšlnosti uzavřené — nejednen odpad podaří se při takové misií uzdravit, napravit, vřázně podepřít a věrné k vytrvalosti povzbudit. Misie mezi vysvěhovalci připravují cestu i k moderní pastoraci tiché, ale důležité, uvolňují přístup české knize a časopisům dobrým do rodin bratří, obklopených cizinou. Za 1500 Kč poslal posledně Apoštolát dobré četby katolické do Německa!

Ale i na východě evropském žijí naši vystěhovalci, kteří ani ve svém odloučení nechtějí zapomenout, že jsou větvi národa našeho, rozleženou pod jiné nebe, ale vyrostlou z jednoho kmene. O rumunskou českou diasporu pečoval Apoštolát sv. Cyrila a Metoda po světové válce velmi horlivě. Nákladem přes 6000 Kč obstarával rumunským Čechům každoroční misie. Vele důstojný pán dr. Klement Žůrek a důstojný pán Pavel Marášek O. M. S. F., několikrát je navštívili, i z domova se o ně starali, posílajíce jim potřebné náboženské a poučné knihy české.

V bývalé říši ruské, v tak zvaném Volyňsku, které nyní z části připadlo Polsku, udržela se po celá desetiletí značná kolonie česká. Tyto české kolonisty navštívil také na přání dnes v Pánu zesnulého nejdůstojnějšího pana arcibiskupa Antonína Cyrila Stojana pan redaktor Hynek Dostál, jež u nás dvakrát po válce působil, a to roku 1919 a 1920 jako člen II. americké mise a pak jako vůdce katolických Sokolů, jež

přivedl roku 1922 na brněnský orelský slet. Svě zkušenosti v Polsku a na Volyni pěkně vylíčil ve „Věstniku katolického Sokola“. Nedávno, za redakce důstojného pána profesora Em. Záka, vyšly tyto vzpomínky u Kotrby v Praze pod názvem: „Zájezd do Polska a na Volyni“.

Za vlády carské byli mnozí z našich katolických českých vystěhovalců nuceni přijat pravoslavi, ač k němu svým srdcem nijak nepřirostli. Po pádu carského režimu, když se v nové republice polské dostalo i českým kolonistům plně svobody náboženské, projevilí namnoze touhu po návratu k rodné víře katolické. Proto Apoštolát náš, podpořen finančně americkými krajany a sbírkami ve „Hlasu“, vyhovět rád prosbám nejdůstojnějšího pána biskupa luckého dra Ignáta Dubowského a poslal tam naše misionáře, dpp. Striže a dra Žúrka, aby krajanům potřebného poučení náboženského poskytli a jim návrat ke katolické církvi umožnili. Poslání těchto českých kněží na Volyni ztíženo je v poslední době zvláště nezřízenou agitací amerických sekt protestantských (baptistů a metodistů), kteří vyzbrojeni především bohatstvím amerických dolarů mohou snadno kupovati ve víře slabé duše našich krajanů. (Tak na př. přešla celá česká obec Ozerany z pravoslavi k baptistům!) Nevědomost náboženská je veliká, ale je pochopitelná, když povážíme, že 50 let se o tyto vystěhovalce v ohledu náboženském nikdo nestaral! Nynější správce diecése lucko-žitomírské, nejdůstojnější pan biskup Michal Godlewski, znova obrací se na apoštolátního předsedu, našeho p. arcibiskupa dra Leopolda Prečana s úpěnlivou prosbou o české misionáře i o pomoc pro trvalou českou duchovní správu mezi krajany. Že při takovém stavu věci je i na Volyni nouze o českou knihu náboženskou a o zdravou četbu vůbec, je samozřejmá Nuže, Apoštolát tento duchovní chléb dle svých sil opatřuje a rozdává. Věnoval na tyto potřeby obnos 20.000 Kč, jež se sešly ve Spojených státech přičiněním pána redaktora „Hlasu“ jenž pamatoval na volyňské krajany.

O misích Apoštolátu svatého Cyrila a Metoda v Americe netřeba snad ani vzpomínat v listě, který právě této činnosti věnoval a věnuje tak rád své sloupce. Ostatně i svatému Otcí byla už loňským memorandem apoštolátních delegátů podrobně vylíčena a jeho požehnáním apoštolátským odměněna! Přece však znova i letošní zpráva apoštolátní navazuje na misie americké, a to proto, aby opětně svatému Otcí ukázala na nejvýdatnější pramen podpory za mořem, již umožněna byla tak bohatá činnost Apoštolátu na poli unionistickém, t. j. ve veliké snaze o sjednocení Slovanstva v jedné církvi Kristově. Jako totiž kdysi působení svatých bratří Cyrila a Metoděje všem Slovanům bránu spásy otevřelo, tak Apoštolát, nesoucí jejich jméno, to věčné dobro všech Slovanů vždy na paměti měl, i když také často v nedostatečích hmotných pomocnou ruku podával!

A bylo těch příležitostí, pomáhat méně šťastným bratřím, tolik

a tak naléhavých! Byli to od prvních počátků Apoštolátu katolických bratří Chorvaté, zvláště v Bosně žijící, jež bylo třeba podporovat prostřednictvím římské Kongregace pro rozšíření víry (De propaganda fide). Horlivý arcibiskup sarajevský potřeboval budovat v diecési nové kostely, sestřičky žádaly aspoň útlek pro svoji milosrdnou lásku od něho, pro dorost kněžský chudičky seminář bylo třeba zabezpečit — ale katolíci bosenští sotvaže své nuzné živobytí sháněli — u Apoštolátu hledal tedy útočiště jejich biskup, a také našel. (6000 korun.)

Staříček v metropolitě bulharský, zemřelý arcibiskup Menini jenom pomocí Apoštolátu udržoval své misie v Bulharsku a Maceдонii a z vděčnosti za tuto pomoc zavedl i Čechům v Sofii české služby Boží. Ba, když bída na Balkáně víc a více slovanské bratry naše tiskla, Apoštolát nepřestával pořádat sbírky nejen peněžité almužny, ale i kostelních potřeb, posvátných rouch a nádobí pro chudé osady slovanské na Balkáně. Jenom obnos, posílaný Apoštolátem římské Propagandě pro balkánské misie, přesahuje 17.000 Kč.

Za války proti Turkům, která největší tíhou doléhla zvláště na Bulharsko, vypravil Apoštolát pomocný sbor sester svatého Kříže do Sofie v Bulharsku s léky a obvazy, aby čestřovaly nemocné a raněné vojáky a těšily zarmoucené rodiny jejich. První výpravy zúčastnilo se pět sester od 10. prosince 1912 do 6. prosince 1913, a pak od 1. srpna 1913 do 7. října 1913 ještě další dvě sestry konaly v Sofii křesťanskou službu lásky. Válkou zničené katolické misie v Drinopolí, Ruščuku, Soluní a jinde, lid hladovící a strádající — všichni volali o pomoc k Velehradu našemu, k Apoštolátu — a neprosili nikdy nadarmo! Také chudé misii resurekcionistů v Malko-Tirnovu v Bulharsku bylo pomáháno i z Ameriky.

Ale přišly ještě horší časy, kdy volání o pomoc se ozývalo se všech stran. Roku 1914! Postup Rusů do Haliče vyprázdnil mezi jiným také řeckokatolické semináře. Bohoslovci utekli se z nich jedni do Prahy, jiní do Záhřebu, jiní opět do Vídně — všichni však jedli trpký chléb vyhnanství — zbaveni společného života duchovního a plní starostí o zítřek, jak se užíví. V této hmotné i duchovní bídě ujal se řeckokatolických bohoslovců Apoštolát svatého Cyrila Metoda a rozptýlené svolal do města Kroměříže na Moravě, aby tam ve svých bohoslovných studiích pokračovali. Jednatel Apoštolátu, zemřelý dr. Antonín Cyril Stojan, vymohl jako poslanec nejprve státní svolení, opatřil byty a studovny, vyprosil od kněží potřebné theologické knihy, ba sehnal dohromady brzo i celý učený sbor profesorský z ochotných kněží místních — a tak vznikl v Kroměříži Centrální bohoslovecký seminář řeckokatolický. Nejvíce bohoslovců bylo ze Lvova, ostatní z Přemyslu a Stanislavova — celkem asi 70. Opatřil tehdy — za války — živobytí pro tolik lidí,

bylo jisté prací nemalou. Velehradské vedení přestěhovalo se zkrátka do Kroměříže a vzalo s sebou vše potřebné z Velehradu (nádobí, peřiny, pokrývky, prádlo atd.). Kromě řeckokatolických kněží dra Grobelski-ho, P. Nazara Čabana, P. Ščekoviče a ředitele semináře dra Kocylowskiho, přednášeli v semináři naši kněží: Dr. Stojan kanonické právo, dr. Kubíček apologii a filosofii, dr. Snopek hermeneutiku, dr. A. Štancl věrouku, P. Fadrus Nový zákon, P. Adolf Jašek Starý zákon, dr. Hubík o starožitnostech, P. Olšina pak o manželském právu a dr. Richter mravouku. Zemřelý velehdůstojný pán Ad. Jašek mimo to byl ještě vlastním hospodářem ústavu, který od června do listopadu 1915 stal se druhým domovem bohoslovcům ukrajinským. — Apoštolát kromě všeho ostatního přispěl hotovými 2000 K na seminář. Obrovská to práce za války, ale jaké krásné ovoce přinesla!

Útrapy Slovanská nepřestaly ani po světové válce. Především k soucitu nad nešťastným Ruskem volal celý křesťanský svět svatý Otec. Apoštolát živým slovem i tiskem pomáhal budít v lidu milosrdnou lásku k trpícím bratřím ruským — a tak přes 387.000 Kč posláno bylo od nás pro ně k rukám svatého Otce. Předseda Apoštolátu, zemřelý dr. Antonín Cyril Stojan, ujímá se hladovícího patriarchy Tichona, pravoslavného profesora dra Glubokovskiiho, kterému do Viborgu poslal 2510 Kč; prostřednictvím misionářů P. St. Tyskiewiczze a P. Baille zachraňuje od smrti hladem děti a ženy ruské na ulicích cařihradských — jenom obnos bankou Moravsko-slovenskou poukázaný činí na ten účel 38.000 Kč!! — A zase ke cti katolických krajanů amerických třeba poznamenat, že oni, vedeni nadšeným a horlivým důvěrníkem Apoštolátu svatého Cyrila a Metoda, panem redaktorem Hynkem Dostálem, na tyto podpory nejvíce přispěli, o čemž jasně svědčí zápisy v Moravsko-slovenské bance v Olomouci, kamž pro apoštolátní úkoly pan redaktor Hynek Dostál posílal veliké obnosy, jež šly do statisíců! — (Tehdy roku 1922 a 1923 naše koruna stála nízko a za dolar se dostalo 100 Kč.)

Uprchlíci ruští v Paříži, Zagrebu a odjinud vztahují prosebné ruce k Apoštolátu . . . 27.000 Kč rozdaných zaznamenává zase jen bankovní účet pro ně!

Ale uprchlíky má Apoštolát i doma! Ve vyhnanství strádají hmotně i duchovně! V Praze vydržuje proto Apoštolát uprchlíkům řeckokatolickým duchovní správu nákladem přes 23.000 Kč, ruským konvertitům obnosem 91.000 korun. V Olomouci pak přispívá 158.000 Kč na řeckokatolické bohoslovce, aby mohli dostudovat a stát se apoštoly svého zuboženého národa! V semináři olomuckém doplňují svá studia také pravoslavní kněží-konvertité; Apoštolát nese náklad 21.000 Kč. V městě o existenci zápasí laici ukrajinští — Apoštolát i jim pomáhá (4600 Kč).

A málo lépe na tom jsou Ukrajinci řeckokatoličtí doma, v Podkarpatské Rusi. Z Užhorodu, Munkačeva,

Prešova, Stropkova a jinde ozývá se volání o pomoc. Chudé semináře, kostely, misie neudrží ani nejhrořivější biskup, ani sebe obětavější kněz — Apoštolát zase pomáhá! (62.000 Kč.) OO. basiliani pracují na náboženském obrození národa misemi, tiskem — ale k tomu je třeba opět pomoci Apoštolátu. (18.630 Kč.)

A na jihu slovanském? Bulharsko, Srbsko, Macedonie, Černá Hora... 58.000 Kč jenom v poslední době obětoval Apoštolát na tamější misie, misionáře a podobně. Připočteme-li podpory Apoštolátu pro katolické Srby lužické a pro unionistický ústav „Albertyn“ v Polsku, není opravdu národa slovanského, jenž by nebyl poznal onu lásku dobročinnou Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje, která sjednotit chce všechny Slovany v lásce Kristově.

Myšlenky sjednocení posvěceny jsou všechny památné sjezdy na Velehradě, v Lublani, jí sloužit má i sjezd chicagský roku 1926. Pro sjednocení církví pracují časopisy apoštolátní u Čechů, u Slovenců i Chorvatů, pro ně založena učená společnost „Akademie velehradská“, pro ně vydrží Apoštolát také misijní ústav papežský na Velehradě ročním nákladem 35.000 Kč, pro ně přispívá i juvenátu uherskohradištskému ročně 10.000 Kč — pro tu svatou myšlenku cyrilometodějskou modlí se statisíce členů apoštolátních i v Americe. Jsme proto jisti, že i při jubilejní pouti spočíne požehnání svatého Otce na našem Apoštolátě.

Anglikánská církev

Rozštěpení křesťanů na odlišné, nepřátelské sbory je hříchem proti vůli Ježíše Krista a proti působení Ducha sv.; před očima mekřestanského světa je pohoršením, udržujícím ho v nevěře a v nás samých je popíráním a potlačováním lásky, pro kterou jediné se můžeme zvalít křesťany. Jest tedy třeba, aby tyto roztržky přestaly, aby církev Kristova dospěla k jednotě, do jednoho ovčince a k jednomu pastýři. Římská církev je o tom přesvědčena, častokráté již vyjádřila své smýšlení, svá přání po jednotě, prohlásila zřetelně, jak rozumí sjednocení: jednotu viditelnou, organickou v církví řízené představenými pod nejvyšší hlavou nástupce sv. Petra, sdružení společnosti, jež si zachovávají svou zvláštní povahu a dávné kmenové odkazy.

Budeme nyní studovati církev odloučené od Říma, abychom poznali, zda ony také uznávají ten úkol, jak si představují jeho provedení, které překážky se staví v cestu jeho rozřešení, a které zjevy oprávnějí naši naději, že jedenkrát ku jednotě dojde. Toto studium vyžadovalo by dlouhých výkladů a překročovalo by daleko hranice tohoto pojednání. Proto omezím se jenom na pojmy zá-

kladní a prosté vám ukáží, že otázka jednoty je otázkou veškerého křesťanského světa, a povzbudím vás, abyste se modlili, aby Buh řídil a udržoval kolisající vůli lidskou.

Ze všech odštěpených církví křesťanských nejživější touhu po jednotě a nejpřípadnější pochopení církevní jednoty projevovala církev anglikánská. Ač je nám tak blzkou, přece známe jí tak málo a máme o ní velmi špatné ponětí. A přece prvním krokem lásky je poznati ty, které máme milovati.

Anglikánská církev má slavnou minulost. Obrácena na víru křesťanskou apoštoly vyslanými z Říma, byla brzy vzorem křesťanské horlivosti: četní byli mučedníci, svatí, apoštolové a učitelé církevní na katolickém ostrově. Ale století XV. a XVI. uvedlo sem jako i jinam mravní neřády, uvolnění církevní kázně, zkrátka úpadek křesťanského ducha. Anglikánská církev byla oslabena a oslabené útrojí bývá snadno podrobena panujícím nemocem. Spása pro tuto církev byla by bývala v upevnění svazku jednoty, naprosté poslušnosti římských návodů, ale ona právě odírala této jednotě, byla neposlušnou římských návodů, poněvadž její hlavní známkou byla sama povaha země anglické, t. j. osamocenost, touha nezřízena po neodvislosti národní, třebaš by tuto neodvislost musila zaplatiti osamoceností. A je přirozeno, že čím více anglikánská církev, pužena doménovou lřístivostí, vzdalovala se od Říma, tím více se snažila sblížiti se s králem, aby v něm došla opory, a proto mu postupovala větší moc i v oblasti náboženské, zešinovala se do zotročení, kterého nehledala a kterého nemohla později svrhnouti. A právě v té době zavzněl Evropou omamující hlas po reformě, jenž lichotil zároveň rozličným sklonům: duše zbožné a důvěřivé viděly v ní počátek potřebné náboženské reformace, mluvkové viděli v ní příležitost přetřásati všecky záhady a články víry bez omezení a hranic; ctižádostivci prostředek, se povzněsí nad dav a se uplatnili; vlažní křesťané v ní viděli záminku žiti dle své libosti. A tak svou ochablostí, svou lřístivostí, podvolováním se králi, žádostí po reformě dala se Anglie strhnouti k odpadu. Jindřich VIII. se prohlásil ochráncem národní církve a páska vížící jí s Řimem, byla přetřzena.

Následky toho byly pro církev anglickou velmi těžké. Odtržena od středu jednoty, ztratila soustředivou sílu a rozpadla se na množství sekt, jimž nezbylo z křesťanství leč nejasné představy. Úřední církev zachovala aspoň po tomto početním oslabení jakousi organizaci, dik biskupům, družícím se k yorskému a canterburskému, jejichž přední důstojenství sahá až k prvním křesťanským dobám ostrova. Ale i v církvi úřední rozmohl se duch protestantský, porušil v jistých bodech učení katolické a způsobil takovou malátnost, která na počátku 19. stol. přešla v úplnou náboženskou lhestejnost.

Ale 19. století přineslo církvi anglikánské probuzení a rozmach. Právě, že se octla v úpadku, nevyhovovala více náboženským potřebám duší, nadšených a snaživých. Hledáním náboženské formy.

v níž by se mohl uplatnit křesťanský cit, povstalo tak zvané hnutí oxfordské, které bylo církvi kvasem, jenž ji veškerou povznese. Hnutí to projevovalo se na venek rozličným způsobem. Křesťané horliví jako Newman vystupovali z církve, která jim nevyhovovala a vstupovali do církve římské; od té doby toto přestupové hnutí sice ochablo, ale neustálo. Jiní zůstali v církvi národní, pokládajíce svou víru za správnou, ale povznášeli církev k sobě. Probuzená církev anglikánská dala se do hledání starých tradic, snažila se opět zavést staré zřízení, obnovili život křesťanský a zbožnost jak u věřících tak u kněžstva. A třeba doznati, že se jí její snahy dařily.

Jaký je stav církve anglikánské dnes? Třeba rozeznávati církev upravenou a odchýlené. Odchýlení, kteří nemají žádného úředního vztahu k církvi upravené, skládají se z množství protestantských sekt (asi 200), v nichž docházejí útulku všechny možné náhledy náboženské, jež nepřipouštějí žádné úpravy a spočívají úplně na svobodném badání. Mluvíme-li o církvi anglikánské, nemyslíme ovšem tyto odchýlené. Církev upravená, která je spojena s episkopální církvi skotskou, irskou a americkou a státními církvemi v osadách britských, tvoří takto významný celek aspoň zdánlivé totožnosti. Řízená je biskupy. Všichni biskupové a kněží uznávají vyznání víry 39 článků, užívají téže modlitební knihy, obsahující obřady schválené církvi anglikánskou.

Můžeme si dle toho učiniti pojem o učení anglikánské církve? Dle Newmana je to církev, zřízením svým podobná katolické, která přijala ke svému katolictví jistý počet myšlenek a soustav vypůjčených od různých bohoslovců lutheránských a kalvínských. A právě proto, že zachovala ve svém zřízení a ve svém učení hojnou dávku katolictví a protestantismus neslil se s ní v jedno tělo, může tento býti snad ještě vyloučen. Proto mnozí mužové jako Bossuet a jako de Maistre, věřili stále, že Anglie navrátí se k jednotě katolické.

Co však vidíme ve skutečnosti. V lůně církve upravené objevili se proudy, povstaly strany: horní, dolní, široká církev. Horní církev slučuje Angličany, kteří chtějí církev očistiti ode všech příměšků protestantských a přivésti k čistému životu katolickému. Ti věří v křesť, ve skutečnou přítomnost a zpověď. Obnovují náboženské společnosti a přiblížili se k obřadu římskému. Jsou nám věru i srdcem velmi blízcí. Dolní církev skládá se z takových, kteří nevěří v božské poslání biskupů, ale váží si církevní vrchnosti jako ctihodného, starobylého odkazu; o křtu a Svátosti oltářní mají víru různou. často velmi pchybcou a věří v ospravedlnění pouhou věrou. Církev široká objímá všechna nejrozmanitější mínění a její členové jsou často pouzí protestanté nebo jenom deisté.

ájem o misie a činnost misijní byly vždycky měřítkem náboženského života v národech. I když početnost národa, jeho kultura a tradice, jeho bohatství uplatňovaly vsude silný svůj vliv, přece živá víra nedávala se nikdy jen jimi poulat a odměřovat ve své síle expansivní, propagační — tedy zvláště misijní. Stačí vzpomenout veliké účasti malé poměrně Belgie, Holandska, anebo i dlouho utiskovaného Irsku na díle světových misí, abychom zjistili tuto pravdu.

Z národů slovanských katolická víra nejméně otřesu utrpěla během křesťanských dějin u bratří Poláků. Proto také oni v rodině slovanské mohou se pochlubit největší činností misijní. Jakýmsi dokladem bylo by, myslím, už to, že jejich misijní časopis „Misje katolickie“ vychází letos jako ročník čtyřicátý čtvrtý, a ve svých referátech z misijního světa mohou téměř v každém sešitě polešit polského čtenáře obrázkem nebo zprávou o vlastním poličku misijním* a o vlastních polských dělnících i dělnicích na světové vinici Páně.

V poslední době přibyla k misijním zprávám nová kapitola: „Misja wschodnia“. Pojmenovali si tak náboženskou péči o své pravoslavné bratry, jichž v nové republice polské žije na tři miliony. Tím dostávají se vlastně Poláci přímo do aktivní práce unionistické, sjednocovací. Mají vůdcem v tomto díle podlašského biskupa dra Henryka Przędzi-
eckiego, známého účastníka sjezdů velehradských i lublaňského. Dějiny tecl. krajů dodávají ovšem „misijím východním“ zvláštní pozadí! Jde tu o pravoslavné, jejichž praotcové kdysi žili už ve spojení s církví katolickou, ale byli vládou ruskou od ní násilím odtrženi. Stalo se to zvláště po rozdělení Polska, ba t. zv. Chelmszczyzna a Podlasie podlehly násilí carské orthologie teprve až roku 1874, zanechavše církví katolické svatou památku na hrdinství mučedníků podlašských.

Delikátní dílo sjednocovací má také svoje dějiny a z nich se chce učit pro šťastnější budoucnost. I „wschodnia misja“ polská to činí! Zná dobře cesty, jimiž k unii se dojíti chtělo, zná i metody, jež je připravovaly.

Byl čas, kdy unie s Římem znamenala přechod také k obřadu latinskému. Mnoho úspěchů na té cestě nebylo, zvláště tehdy ne, když světská politika chtěla spolu jít s vojím cílem. Jen nedůvěra odloučeného východu křesťanského se tak zanechovala. — A byla doba, kdy o unii jednáno s knížaty, vladaři a vyslanci na sněmích, aby ji pak přinesli domů a nadiktovali věřícímu lidu — vlídně či tvrdě. — Ale i tato cesta povětšinou zklamala, poněvadž i na ní strašila podezření politická! A pak byla

* Na př. „Polska misja w Rodezji Póluseznej.“

to stavba shora dolů! — Dobrý znatel ruských poměrů, arcibiskup Ropp, chtěl na periferiích obou obřadů připravovat unii, tak zvaným biritualismem, čili interritualismem. Minul tím takovou praxi v duchovní správě smíšené (to jest, kde jsou římsí i řečtí katolíci), že by kněz užíval dle potřeby věřících buď obřadu latinského nebo slovanského. Doufal, že tak překlene se aspoň největší z evnějšjí překážka unie — různost obřadů, dokáže se jejich rovnocennost a posílí vzájemná důvěra a láskal

Než biritualismus narazil na zásadní odpor a rozhodnou nedůvěru především řeckokatolíků, kteří viděli v něm skrytý útok a průlom do nedotknutelnosti svého obřadu, Římem samým zaručené. I ruští konvertité odmítali biritualismus!

Nezbývalo tudíž nic jiného, než připravovat unii přímým rozmnožením řad kleru východního obřadu a probouzením v něm ducha apoštolské horlivosti. Na kmeni církve bylo třeba naštipit nové ratolesti, které by rozkvetly liturgickou vůní východu a do zrání živily sladké ovoce sjednocení Východu s Římem.

Počátek stal se na západě, vlastně až v Kanadě americké. Jeden z belgických redemptoristů, P. O. Delaere, vida duchovní bídu opuštěných a roztroušených Rusinů kanadských obřadu řeckokatolického, rozhodl se roku 1906 přijat jejich obřad řecký. Řím i řádoví představení jeho záměr schválili. Za příkladem O. Delaere-a šlo brzy i několik jiných kněží řeholních. S těmito redemptoristy východního obřadu setkal se roku 1910 arcibiskup hr. Szepťickij na eucharistickém sjezdě v Montrealu v Kanadě a zavedl je pak do své diecése. Usadil je ve Zboiskách pod Lvovem, kde je nyní 13 kněží a 20 bratří řeholních.

Druhou řeholí, na jejímž kmeni vyrostla větev východního obřadu, jsou OO. jesuité. V roku 1921 žádalo několik obcí pravoslavných z Podlesí biskupa podlaskkého ks. H. Przewdzieckího o katolické kněze východního obřadu. Také na konsistoř znova a znova obraceli se pravoslavní duchovní se žádostmi, že si přejí přijat víru katolickou, ale zůstat v obřadě východním.

Te přimělo biskupa podlaskkého, že se koncem roku 1923 vypravil do Říma, a tam dojednal celý pracovní plán. Vyjednávání s generálním představeným řádu jesuitského mělo ten příznivý výsledek, že rozhodnuto bylo založení východní větve tohoto řádu.

A tak v červenci roku 1924 dva kněží Tovaryšstva Ježíšova, P. Vasil-Karel Bourgeois z provincie francouzské, jako představený a P. Michał Malinowski z provincie polské spolu s P. Sergiem Spyteckím vydali se na Podlesí, aby později odešli na Bílou Rus.

Na Podlesí se zastavili nejprve ve vsi Hóla (powiat włodawski). Přišli tam neohlášení, jen aby si vyhlédli působistě pro budoucí činnost. A sotvaže sem tam s někým byli jen promluvíli

a o svých záměrech se zmínili, už zase ve vši tichosti opouštěli druhého dne místo, které se jim nezdálo býti vhodným pro jejich práci. Ale nejbližší neděli od časného rána hrnuly se do Holy celé zástupy. Pěšky i vozmo, zblízka i ze zdáli. „Takových zástupů nikdy jsme v Hole neviděli,“ vyprávělo se později. A ti všichni lidé čekali tam celý den na misionáře.

A vskutku také, když v srpnu roku 1924 poslal biskup Przewdziecki do Holy za faráře O. Mikołaja Holasa, obřadu východního, přišlo na první bohoslužby tolik lidí, že jen malá část našla místo v kostele, ostatní musili stát na přilehlém hřbitově. Milost Boží zde zřejmě začala působit a získával lidská srdce právě víře katolické. Po návratu zatoužili nejen bývalí uniti z Podlesí, ale i ze vzdáleného Volyňska. O. Holas působí až dodnes v Hole.

P. Bourgeois a P. Malinowski T. J. založili noviciát pro novou větev svého řádu v Albertýně u Slonima na dráze Białystok—Baranowicze, v krajině posvěcené pobytem mučedníka za unii, svatého Josafata. (Bitynia a Žirovice.) Hrabě Vladislav a jeho manželka II. z Pignatelli d' Aragon Puslovští darovali jim k tomu účelu pěkný dům s větší zahradou, kde před válkou bydleli úředníci albertýnských továren. Poněvadž tam nebylo v místě kostela, přestavěli si OO. jesuité zahradni altán na kapli pro bohoslužbu latinskou a v budově samé upravili domácí kapli, přístupnou všem, kdož by se chtěli účastnit bohoslužeb v obřadu východním.

V dějinách umie znamená naštipení nových větví řádových obřadu východního událost velikého dosahu. Přijímali sice už předtím jednotliví kněží benediktíni, lazaristé, assumptionisté a jiní východní obřad, než toliko na čas působení svého mezi příslušníky toho obřadu. Ale albertýnský misijní dům je a má býti něčím trvalým, má býti východiskem svatě myšlenky sjednocení, má býti školou apoštolského kněžstva východního obřadu. A třebaže má dosud jen 5 kněží a 2 bratry laíky, přece usiluje misijní stanice albertýnská v nejbližším čase otevřít malý, přípravný seminář, kde by budoucí kněží sjednocení studovali gymnasium, chce zařídit theologické (bohoslovné) kursy pro kněze vracející se z pravoslaví k církvi katolické, sni dokonce i o ústavu vydavatelském, který by zaopatřoval slovanský Východ náboženskou četbou v jazyku běloruském, ruském (velkoruském) a ukrajinském (rusínském).

Otevře albertýnští dali se do práce s živou vírou a nadšením. A ty tvoří divy! Divem už je, že celý ten první rok uživil při své chudobě ústav i mnohé konvertity, kteří tam hledali útočiště a naši, divem už je upravení kapli, zařízení domu a nyní začatá adaptace budovy za vzorný, malý seminář! Dejž Bůh, aby v Albertýně povstala duchovní centrála pro slovanské misie východní!

Unionistický kongres. Národní svaz českých katolíků ve dnech právě nedávných postavil se za Unionistický kongres, který se bude konati v Chicagu roku 1926 u příležitosti světového Eucharistického kongresu. Za tím účelem, aby unionistický kongres se zdařil, konány jsou rozsáhlé přípravy, navazují se styky s různými slovanskými organisacemi katolickými v této zemi, aby i ony mohly na nich svůj podíl bráti. Zvolen byl přípravný výbor, kterýž bude míti na starostl. přípravě půdu v Americe pro zajištění svatě a všeslovanské myšlenky unionistické. — Čestným předsedou tohoto výboru jmenován byl pan Hynek Dostál, redaktor „Hlasu“ ze St. Louis, Mo., kterýž je důvěrníkem Apoštolátu svatého Cyrila a Metoděje. My, čeští katolíci, můžeme býti jen hrdi, že majice Národní svaz českých katolíků, v němž sdružení jsme všichni, ať již žijeme v kterémkoliv státu slavné naší Unie, mohli jsme se postaviti za tuto velkou a vznešenou všeslovanskou myšlenku. Bez jednotné organisace anebo v roztržitém nikdy bychom něco podobného nemohli vykonati. Pro velké věci, myšlenky a ideály musíme jíti spojení nerozlučně a svorně. Částka, skupina našich, jeden stát, jedno město — nikdy neznamená celek a hned na začátku velké věci by se zmařily právě tím, že bychom nebyli sloučení, stmeleni v jednu mohutnou baštu, a proto děkujeme jen Pánu Bohu, že jsme si zachovali Národní svaz českých katolíků neporušený, celistvý, a slíbme si, že se jej za každou cenu uchováme i do další budoucnosti. Jen tak bude se na nás pohlížeti jako na uvědomělé, schopné velkých myšlenek a cilů; zralé, aby s námi bylo při každé příležitosti počítáno a nebyli házeni do stejného koše s těmi, kteří pro svoji neuvědomělost, bojácnost, rozervanost nejsou schopni svých zájmů zastáti se a programy vlastní rozšiřovati. Rys americké povahy je respektovati sílu, jednotnost.

Clevelandský biskup Schrems vzdal chválu našemu lidu a zdůraznil řeč mateřskou. U příležitosti investitury veledůstojného pana msgra P. Červeného v Clevelandu, konané dne 10. září 1925, pravil nejdůstojnější p. bis-

kup clevelandský Schrems: „V mě diecési hlásá se svatě evangelium 17 jazyky každé neděle, a československá skupina je jednou z nejdůležitějších, není snad ani jediného československého kostela bez školy osadní.“ Nato pak odpověděl k argumentu, jaký někdy mluvíci anglicky katolíci činí již od doby velké kontroverze Irelanďovy, že katolíci by se měli hledět připojit k anglicky mluvícím osadám, že by to bylo lepší, nežli aby si zakládali kostely své národnosti, kdež pouze jejich mateřskou řečí se mluví. „Mateřská řeč,“ pravil nejdůstojnější pan biskup, „jest darem od narození a církev uznává, že každý má právo slyšeti slovo Boží v té řeči, kteráž je mu nejsrozumitelnější. Církev svatá vždy hledí zachovat řeč lidu, Apoštolové obdrželi dar jazyků, by mohli promluvit k lidu v jeho mateřské řeči, již on nejlépe rozumí, Kristus nenutil národy, aby se učili řeči apoštolů.“ Z tohoto dovodil právo zakládání a existence jinojazyčných osad.

Sjednocovací snahy protestantských církví. V posledním desetiletí možno pozoroval v protestantském světě probuzeně. úsilí o sjednocení nespočetných sekt, v něž rozdrobil se protestantismus. Jakási instinktivní obrana proti pokračujícímu rozkladu Dvojím směrem nesou se v zásadě tyto snahy unionistické: Jedni touží po sblížení ve věcech víry a vnitřního života náboženského (Faith and Order), druzí se chtějí spokojiti jen sjednocením v praktickém působení jednotlivých církví (Life and Work). Tohoto druhého cíle chtěla dosáhnout Všeobecná konference praktického křesťanství, která se konala ve Štokholme ve dnech 19.—30. srpna 1925. Byli na ni pozváni i zástupci východních církví. Ve slizlivém ovzduší severského města budili východnané, či jak jim tam žertovně přezdělí: mágové (mudrci) z východu — značnou pozornost už svým originálním ústrojem a ovšem též i bohatým východním obřadem bohoslužebným. Zvláště se těšil všeobecně přízni alexandrijský patriarcha Fotius, který, bohužel, se sjedzu ani domů nedojel. Zemřel v polovici září na cestě do vlasti ve

Švýcařích v Curychu. Z projevů pravoslavných biskupů vyniklo vystoupení sofijského metropolitů Štefana, který v rozhodné chvíli odvrátil východní církve od přijetí bludné nauky protestantské. Praktický výsledek štokholmské konference uvázl tedy — jak se to dalo také očekávat — jen v okruhu mlhavých frází a plánů. Cesla ke sjednocení pro východní církve nevede přes Štokholm — ale toliko přes Řím!

Kongregace de Propaganda fide (pro rozšíření víry) v Římě stěhuje se do nové budovy. Na vrchu Janikulu byl až do poslední doby uprostřed velikých zahrad italský státní ústav pro choromyslné. Když povstaly v Římě i v jiných městech nové, moderní ústavy, přestěhovali se do nich pacienti z ústavu janikulského, zvaného Santa Maria della Pietà. Ministerstva rada usnesla se potom ústavní komplex i se zahradami prodat. Státní sekretář papežský zprostředkoval tuto koupí za 40 milionů lir pro svatého Otce, Pia XI., který tam umístuje nyní nejen slavnou kolej Propagandy, nýbrž i všechny její kanceláře a odbory, jež se velmi rozmohly. Stará budova Propagandy, jejíž stavbu začal papež Řehoř XV. a dokončil Urban VIII., nebude však prodána, nýbrž jí bude použito pro různé úřady vatikánské. Časopisy přikládají koupí bývalého ústavu „Santa Maria della Pietà“ veliký význam mezinárodní, poněvadž prý tím papežská Stolice získává volný přístup k moři a usnadňuje se její exterritorialita, to jest, že nepodléhá ani územím žádnému státu, jak bylo před rokem 1870. Tehdejším přístavem papežským byla Civita Vecchia.

Schůze ústředního výboru Apoštolátu konala se dne 14. října v poradní síni arcibiskupské konsistoře v Olomouci za velmi četné účasti. Místopředseda kanovník Stavěl, zahájiv schůzi, věnoval vřelou vzpomínku členu výboru, zesnulému prelátu dru R. Špačkovi, kterou přítomní povstáním doprovodili. Po přečtení a schválení protokolu předešlé schůze oznamuje jednatel msgr. Kozák, že finanční správa vrátila peníze z pozůstalosti P. Jaška, při okolování zadržené, z nichž 1900 Kč patřilo Apoštolátu a 1500 Kč Akademii velehradské, a odevzdává je pokladníkovi. Konverlita

ruský kněz Sokolov, obrátil se s prosbou o přijetí na nejdůstojnějšího pana biskupa Gebeje, avšak jeho žádosti nemohlo býti vyhověno. I odeslán byl jmenovaný do misijního ústavu v Lille, aby tam své vědomosti doplnil a odtud časem se dostal na místo svého určení. — Basiliáni v Užhorodě vzdávají Apoštolátu díky za zasiáné jim zařízení tiskárny, která jim poslouží nemálo v jejich apoštoláckém díle. Apoštolát tím vykonal velikou věc, neboť katolické tiskárny bylo na Podkarpatské Rusi nezbytně potřeba, mělo-li se tam s úspěchem působiti. P. Damian Ghiulof, misionář v Sofii, děkuje za zasláné mu knihy pro české osadníky a jejich školáky, a líčí neblahé tamní poměry, prose úpěnlivě za pomoc. Z Thrácie bylo vyhnáno tisíce Bulharů, kteří jsou vydáni nevýslovné bídě, neboť musili tam zanechat všechno. Člověk by zaplakal, vida je. Mnoho domácích Bulharů se obrací na misionáře, chtějce býti poučeni o katolické víře, studenti by chtěli státi se katolickými knězi, než, není prostředků. Prosi, aby se u nás pořádaly sbírky, aby se aspoň poněkud mohl o ně postarati a jejich bídu zmírniti. Náš časopis „Apoštolát“ konal předešlá leta dobrovolné sbírky pro naše bratry v Bulharsku a Macedonii, i obrací se opět na naše dobrodince. Jest i z novin známo, jakou bídu trpí Bulhaři od Reků pronásledování, proto se přivoluje k tomu, aby sbírky byly zahájeny a v Apoštolátě uveřejňovány. Dary lze zasílati na Apoštolát v Olomouci, Štefaníkova 5. O našich krajanec v Porúří píše slovinský misionář J. Kalan a doporučí, aby jim byla věnována zvláštní péče, by nepodlehli v boji o víru. Apoštolát už podnikl kroky, aby bylo o ně lépe postaráno. Ohledně nových členských obrázků zahájeno jednání s akademickým malířem Ant. Krisanem z Prahy, který je ochoten vyhotoviti obraz svatého Cyrila a Metoda, aby se podle něho pro členy daly zhotoviti žádané obrázky. Při jubilejní pouti v Římě byly podniknuty pro Apoštolát potřebné kroky u Propagandy, kde snaha Apoštolátu pochvalně byla uznána. Nové stanovy svatým Otcem schváleny. Je nyní na nás, aby se náš Apoštolát stal vskutku spolkem světovým. Žádost o větší duchovní privilegiá požána do Říma nejdůstojnějším

panem arcibiskupem, jako předsedou Apoštolátu. Zpráva o připravované schůzi Apoštolátu na eucharistickém sjezde v Chicagu roku 1926 vzbudila mezi Čechy v Americe velikou radost a zájem. Důvěrník Apoštolátu, pan redaktor Hynek Dostál ze St. Louisu ihned vstoupil do styku s Národní radou českých katolíků v Chicagu. Utvořil se přípravný komitét, jehož předsedou zvolen p. Hynek Dostál. Všichni Češi katolíci přijali věc za svou a rozvinují čilou akci, aby úspěch svatě věci apoštolátní byl skvělý. Miss Christičová v amerických anglických novinách referovala o našich sjezdech na Velehradě a v Lublani, při nichž byla přítomna, a tak probudila zájem i v kruzích anglických pro Apoštolát. Podobně i bratr redaktora H. Dostála Rev. Václav Dostál pomáhá v katolickém tisku anglickém šířit známost Apoštolátu. Tajemník Apoštolátu P. Jemelka byl pověřen výborem, aby s Národní radou českých katolíků a s přípravným výborem sjezdovým udržoval přímý styk pro přípravu práce sjezdové. Jakmile dojde z Říma aprobační nová delegaci apoštolátní, odjede znova do Ameriky. Ve věci P. Gallena O. S. B. sděleny informace v Římě získané. Protože svatý Otec věnuje zvláštní péči svému orientálnímu ústavu v Římě, je žádoucí, aby se do něho hlásilo hojně posluchačů, zvláště z diecesí slovanských. Pro studium bohosloví řeckokatolických Ukrajinců a Rusů je otevřen ruský seminář svatého Basila v Lille v Belgii. Tím bude řešena i otázka další výchovy našich konvertitů a bohoslovců. Misie na Volyni je nyní velmi ztížena zdražením pasu a visa polského, jakož i nekonečnými průtahy s vymáháním jejích. Tajemník P. Jemelka navrhuje, aby se Apoštolát z Kroměříže se všemi tam uloženými zásobami přestěhoval do Olomouce. V zásadě bylo přijato, jakmile se najdou vhodné místnosti. P. L. Pospíšil odevzdal z Ameriky darované dva kalichy s patenami, určené pro misie, které sekretář spolu s jinými paramenty zašle na místo určení. Pražský odbor Apoštolátu žádá o rozhodnutí, jak upravit u nich otázku duchovní správy východního obřadu. Usneseno, aby byla zřízena jedna, ale stálá duchovní správa pro řeckokatolické Rusy i Ukrajince. O. Kuškievičovi poděkováno za jeho služ-

bu, která se Novým rokem skončí. Za členy Apoštolátu slouží se měsíčně 10 mši svatých, jejich persoluci převzal důstojný pán Horák, pokladník; kromě toho ovšem všichni kněží-členové Apoštolátu jsou povinni dle stanov obětovat ročně jednu mši svatou n-
týž úmysl. Naši bohoslovci východního obřadu obraceli se ve svých potřebách na různé osoby o podporu, neboť jsou odkázáni jen na sebe. Pokud jsou u nás, mají dostávat na malé výlohy od Apoštolátu tolik, kolik od svých rodičů dostávají naši méně majetní bohoslovci. P. Zamykal navrhuje, aby se členové výboru podělili o různé referáty a převzali čtení časopisu, které o nás píše, ať přátelsky či nepřátelsky. Tím zároveň přibude příspěvků našemu časopisu, který bude tak mnohostrannější. Usneseno, aby tento návrh byl připraven a projednán v příští schůzi. Pro pořádání a honorování nového sekretáře schůze modlitbou ukončena. — R. Kozák, zapisovatel.

Noví zakládající členové Apoštolátu v Americe. Známa horlitelka Apoštolátu, slečna Kateřina Pištěková z Nového Yorku, získala nové tři zakládající členy Apoštolátu. Jsou to: 1. Rodina Václav a Marie Goňá, 25 dolarů; 2. Rodina Jan a Helena Schwa menhofer, 25 dolarů; 3. Nejmenovaná paní 25 dolarů. Obnos 75 dolarů byl připsán Ustředí Apoštolátu. Novým členům zakládajícím vyslovujeme srdečné díky jménem Apoštolátu. Rovněž vřelý dik patří sl. Pištěkové, která, jsouc od Velehradu, pracuje v Americe s velkou horlivostí ve prospěch Apoštolátu. Diplomy budou zaslány všem.

Kalendáře Matice cyrilometodějské čtenářům Apoštolátu v Americe. Školský spolek Matice cyrilometodějské, který vede boj za katolickou školu v naší republice, vydává také kalendáře, které jsou s radostí přijímány v našich rodinách. Letos se odhodlala administrace kalendářů poslati do Ameriky svoje kalendáře čtenářům Apoštolátu. Jsou poslány balíčky na ty, na které chodí časopis Apoštolát. Doufáme, že se našim čtenářům zalíbí úprava i obsah kalendářů Matice cyrilometodějské. Cena Velkého maticního kalendáře s portem bude činiti půl dolaru. Doufáme, že naši čtenáři neodmítnou zasláné kalendáře. Roz-

prodejem kalendářů podporují se u nás již stávající klášterní školy katolické, jako v Olomouci, v Przně, v Hošťálkově, ve Vlastovičkách atd.

„Instytut misijný“ v Lublině. Počátkem tohoto roku (1925) otevřeli polští jesuité novou kolej v Lublině, tak zvanou „Bobolanum“. Pojmenovali ji podle blahoslaveného Ondřeje Boboly, polského mučedníka, jehož tělo z bolševického zajetí bylo převezeno do Říma a tam v kostele „Al Gesu“ uloženo a s velikou důvěrou od nesčetných věřících uctíváno. Kolej „Bobolanum“ má vlastně nahradit bývalý seminář arcidiecéze mohylevské, který byl revolucí rozehnut. Má vychovávat misionáře pro katolické obyvatelstvo Sibíře, kde je veliký nedostatek kněžstva. (Viz v předešlém sešitě našeho „Apoštolátu“ články „Sibír“.) Vyržování semináře lublinského má na starost polské sdružení misijní (Pol. Towar. Misyj), jehož účelem je rozšiřování svaté víry, resp. unie, především v krajích slovan-

ských. Tedy spolek podobný našemu Apoštolátu.

Časopisy unionistické. Hned roku 1896 založil pozdější kardinál Marini a první sekretář východní kongregace časopis pro otázky unie, zvaný „Bessarione“. Roku 1910 přibývá mu na pomoc měsíčník „Roma e l' Oriente“, vedený OO. basiliány z Grottaferra. Nově založený papežský ústav východní vydává „Orientalia Christiana“. Pro studium liturgie východní vychází od roku 1923 měsíčník „Studio n“. Mimo Itálii vyniká unionistický čtvrtletník „Echos d' Orient“, vydávaný od roku 1897 OO. assumptionisty a nově založený časopis „L' Union des Eglises“ (Paříž). I když všechny jmenované italské časopisy neudržely se dodnes ve svém poslání, je už jejich založení i delší působení znamením životnosti myšlenky unionistické. Ze slovanských vědeckých časopisů pěstují největší zájem o unii časopisy slovinské.

Rozjímání

Napsal P. J. Crasset T. J. — Přeložil Vil. Hutalký

XV. rozjímání.

Neodkládej s pokáním.
Neučiniš-li pokání,
nedojdeš spasení.
Neučiniš-li ho brzy,
neučiniš ho snad nikdy.
Vždy nebudeš mítí kdy,
vždy nedostane se ti té milosti,
nebudeš mítí vždy chuti.
Kdo nechce použití příhodné doby,
bude jí zbaven,
kdo neužije milosti, tomu bude odňata,
kdo neužívá svobody, bude jí zbaven.
Proč odkládáš s pokáním?
Budeš špatným, že Bůh dobrý jest?
Budeš zneužívatí jeho trpělivosti ke své nestydatosti?
Porobíš jeho spravedlnost své zlobě?
Hřešití v naději na odpuštění
jest hřešití opovážlivě.
Toť chránití hřích milostí,
jež ho má setřítí,
toť živití hřích lékem,
jenž ho má zničití,
toť činití z lítosti
základ k zatvrzelosti.
Proč odkládatí, co se jednou státi musí?
Co bude dobrým zítra,
není dobrým již dnes?
Budeš zítra živ?
Budeš mítí milosti?
Budeš zítra ochoten?
Smí se od pouhého snad
odvislou učinití celá věčnost?
Co býti může, to bude jistě,
jestli Pán Bůh to nepřekazí ;
ďábel jistě učiní své,
jestli Bůh mu nebude na překážku,

Člověk umírá, jak žil.
Smrt je ozvěna žiti.
Jak možno nenáviděti ve smrti,
co jsme milovali za živa?
Jak možno zamilovati si při smrti,
co jsme celý život nenáviděli?
Jeden lotr došel spasení, nezoufej;
ale jen jeden, nespoléhej.
Praviš, že nic nenáhli,
já však pravím, že vše náhli.
Čas, který uniká, náhli,
milost, které se ti dostává, náhli,
otevřené nebe náhli,
meklo, kam se řítíš, náhli,
hrozící smrt náhli.
Bože můj!
Toť příliš odkládati s tím,
čeho nelze vykonati dosti rychle,
toť příliš, pokračovati v tom,
co by se nemělo státi nikdy.
Nechci vyčkávati do zítřka,
nejsa jist, zda zítra budu ještě živ.
Můj život náleží celý Tobě,
proč máš míti jen jeho část?
Dal jsi mi čas, abych Tě miloval;
jest spravedливо, že ho užívám, abych Tě urážel?
Přináším-li oběť Kainovu,
budu zavržen jako on;
není nikdy dosti jistoty,
kdy jde o věčnost.

Slova Písma:

Obrať se k Pánu a zanechej hříchů svých. Sirach 17.

Neprodlévej obrátiti se k Pánu a neodkládej den ode dne. Si-
rach 5.

XVI. r o z j í m á n í.

O podmínkách pravého pokání.
Pravé pokání vychází z hloubi srdce.
Toto hřích páchá,
ono ho má také smazati.
Srdce vzdaluje se Bohu,
srdce má se zase k Bohu vrátiti.
Nenávist vychází z lásky,
nemáme v nenávisti, protože milujeme,
nenávidíme tak, jak milujeme.
Mám hřích nenáviděti tak,

jak mám milovati Boha,
Jak mám milovati sebe sama,
tak mám milovati nebe,
tak se mám báti pekla.
Boha máme milovati jedině,
hřích máme jedině nenáviděti.
Vše máme milovati pro Boha,
vše máme pro hřích nenáviděti.
Boha máme milovati nade všecko,
hřích máme nade všecko nenáviděti.
Nelze překročiti lásky k Bohu,
nelze překročiti nenávisti ke hříchu.

Litost jest neplatná,
nevztahuje-li se na všechny těžké hříchy.
Jestliže pokání nesmazuje všech,
nesmazuje žádného.
Nelze smířiti se zpola,
nelze býti milován a nenáviděn,
nelze býti v milosti a ve hříchu,
nelze patřiti Bohu a ďáblu,
nelze býti hodným nebe i pekla.
Nevěřím-li všecko, nevěřím ničeho,
nemám-li v nenávisti každý těžký hřích, nemám v ne-
Jsem-li dítkem církve, návisti žádný.
budu věřiti všechny pravdy.
Chci-li býti dítkem Božím,
budu nenáviděti každý hřích.
Saul činil výjimky,
a to bylo příčinou jeho zavržení;
stává se nepřitelem Božím,
že ušetřil jediného z nepřátel —
Co platno, přemoci hřích jeden,
jsi-li otrokem jiného?
Co platno, oplakávatí svou hněvivost,
jsi-li otrokem nečistoty?
Jediná rána smrtelná
bere život tělu,
jediný hřích smrtelný
bere život duši.

Nečiní pravého pokání,
kdo ho činí na krátký čas.
Třeba hřích nenáviděti vždy,
protože jest vždy nenáviděn od Boha.
Přátelství není zrušeno,

když jsme ochotní ho vymýlití.
Nenávidíme hřích,
když ho chceme znovu páchatí?
Máme pravou lítost,
když cítíme k němu malý odpor?
Možno hřích nenáviděti,
ač k němu necítíme žádného odporu?
Můžeme cítiti nějakou bolest
a přece nemáme pravé lítosti.
Opravdu hřích nenávidíme,
když jsme ochotní ho vymýlití.
Pokání není upřímné,
nevarujeme-li se zlé příležitosti.
Miluješ-li podnět ke hříchu,
miluješ hřích sám.

*

Nestačí hřích nenáviděti,
třeba napravití škody,
třeba vrátiti statek neprávem nabytý,
vrátiti uloupenou čest,
napravití daná pohoršení,
odprositi ty, jimž jsme ublížili.
Lítostí třeba ztrestati
zálibu hříchem poskytnutou.
Bůh svěřil pokání,
právo trestati hříšníka.
Lítost-li se šetří,
spravedlnost neušetří.
Lítost-li trestá,
spravedlnost ušetří.
Bože můj!
Neni se mi báti,
že jsem dosud ve hříchu?
Nenáviděl jsem ho upřímně?
Nenáviděl jsem ho nade vše?
Nenáviděl jsem ho neustále?
Nenáviděl jsem ho účinně?
Nejsem na konci roku,
jakým jsem byl na počátku?
Změním život, Bože můj,
změň přece mé srdce.
Dej mi ducha nového,
abych mohl nový život žíti.

Slova Pisma:

Jestliže celým srdcem svým obrátíte se k Hospodinu, tedy odstřeňte bohy cizí ze svého středu. Král. 7.

Odvrhňte od sebe všechny nepravosti své a učíte si srdce nové a ducha nového; i proč byste měli umřítí, dome izraelský. Ezech. 18.

Pěstování náboženského života v Apoštolátě

M. Smolova

Sledujeme-li život našich organisací náboženských, poznáváme, že vzrůstají, kvetou a nejlepší činnost vykazují tehdy, když se v nich pěstuje, když v nich vládne čilý náboženský život a když tepna tohoto života správně tepe. Je tedy pěstování náboženského života kořenem síly a základem vši činnosti těchto spolků. Můžeme také pozorovati, že čím prohloubenější je tento život, čím mocněji působí na jednotlivé členy, tím větší a krásnější je činnost té či oné organisace. Proto je v zájmu každého náboženského spolku a tudíž i našeho Apoštolátu, aby pěstování náboženského života věnoval péči co možno největší. Jinak zmizí jeho duch, prchne jeho síla jako prchla síla Samsonova, když byl o svůj krásný vlas oloupen.

1. Laický Apoštolát nejlepším prostředkem, jehož používání umožní Apoštolátu sv. Cyríla a Metoděje splniti velké úkoly a dospěti cíle.

Poznali jsme, že pěstování náboženského života v Apoštolátě je potřebné k udržení a rozmnožení síly této organisace. Je však ještě jiná příčina, která je činí nejen potřebným, ale nutným, totiž snaha po docílení větší, rychlejší a krásnější činnosti, již je podmíněno brzké dosažení cílu apoštolátních. Všimněme si, v čem pozůstává činnost Apoštolátu. Jíž název spolku dává tušiti, že jeho hlavní činností je apoštolát, činnost apoštolská, tedy totéž, co činili svatí apoštolové, co bylo úkolem našich sv. věrověstů a co dodnes činí biskupové a kněží, kterým byl tento úkol Ježíšem Kristem svěřen. Aby mohl svému úkolu dostáti, potřebuje Apoštolát dostatečný počet apoštolů, t. j. duší pravou láskou ke Kristu zanícených, láskou apoštolskou, která se neomezuje na komůrku ale vychází ven, do života. Takovými mají býti kněží, kteří Apoštolát vedou. Poněvadž však — za dnešních poměrů — jejich síly k tomu nedostačují, počet jejich je skromný a okolí mnohdy buď lěžko anebo vůbec nepřístupné, je zde nutná náhrada — pomoc laiků, kteří svoji vděčnost za dar sv. víry mají dokázat tím, že po boku kněží, za jejich vedení a řízení ujmou se práce na záchraně svých bližních. Jejich činnost tak zv. laický apoštolát je nesmírně důležitým, nanejvýš potřebným a proto nutným. Pravdu těchto slov dokáže nám další.

Je jisto, že všechny snahy Apoštolátu směřují k uskutečnění jeho

ideálu, jímž je obnovení všeho v Kristu. Tohoto však nelze dosáti bez obnovení života náboženského. Proto je nutno uvažovali, jakým způsobem by bylo možno život náboženský u nás obnoviti.

V jednom náboženském spolku konala se svého času o tomto tématu přednáška. Řečník vyslovil zásadu: bez zpovědi není náboženského života, bez návštěvy kostela není zpovědi; bez práce mimo kostel není návštěvy chrámu. Slova jistě pravdivá. Kdo však má tuto práci konati? Laici ve spojení s kněžími. A pole jejich činnosti? Je veliké a široké. Zdá se, že slova Mitra apoštolu hovčičiho s učedníky a ženou Samaritánkou u studnice Jakobovy a poukazuje ji na „krajiny bílé ke žni“ plní se zrovna v naší době a že jsou pokynem k práci, k práci apoštolské. Ano, běhají se u nás pole, dozrává žeň, která snad ještě nikdy nebyla tak bohatá jako nyní a která čeká jen na pracovníky.

Čekají na ně jednotlivci, čekají na ně naše rodiny, dílny, obchody a živnosti, naše spolky, kde se těmto pracovníkům skýtá rozsáhlé pole apoštolské činnosti.

K této práci musejí však býti vychováváni. A k tomu je nejpožadovanějším náš Apoštolát, který může býti nejlepším vychovatelem a zároveň nejlepší organizací laických apoštolů. Proč?

Předně proto, že povaha je apoštolská. Proto není pouhým bratrstvem, jehož činnost by vrcholila v různých pobožnostech, ale organizací plnou síly, která účinně zasahuje do života a má moc svojí rozvětvenou činností působiti na široké vrstvy našeho národa. Dále proto, že svým vlivem může udržeti a utužiti náboženský život nejen u členů, nýbrž i u ostatních.

Bude tedy jistě velmi prospěšné, vychová-li si náš Apoštolát co nejvíce apoštolů-laiků, v nichž bude vládnouti čilý agitátorský duch pro věc Kristovu, jeho církve a křesťanského národa.

Agitace pro Krista není hlučná, nepozůstává z dlouhých a krásných řečí ale z příkladů: z lásky, z péče o spásu bližních, o jejich tělesné i duchovní blaho, sebezáporu, této tresti křesťanství; pozůstává dále z modlitby, z apoštolátu slov, jímž je: neumělé učiti, pochybujícím dobře raditi atd.

Takové agitátory musí vychovat Apoštolát. Jako semináře vychovávají apoštoly-kněže, tak musí naše organizace vychovat apoštoly-laiky, muže a ženy, jinochy a dívky naplněné apoštolským duchem a horlivostí o spásu jiných.

O svatém Athanasiovi vypráví sv. Řehoř Naziánský, že byl jako diamant a magnet. Pevný a stály jako diamant přes všecko pronásledování; přitažlivý jako magnet, neboť přitahoval všechny, kteří se nechali ke Kristu připnout. Takovými musejí býti také členové Apoštolátu. Neochročenými, pevnými a stálými jako diamant. Ale nejen pevnými a stálými i přitažlivými jako magnet, a to svojí láskou, horlivostí a dobrým příkladem, jímž budou šířiti mravy Kristovy a vracet národ náš praktickému křesťanství.

Vychová-li si Apoštolát takové členy, takové apoštolý, pak bude takovým, jakým býti má a pak není pochyby, že uskuteční své ideály.

2. O výchově k laickému apoštolátu.

Důležitost a potřeba laického apoštolátu, kterým má býti vzpružen život naší organizace, nutí jistě každého horlitele Apoštolátu k přemýšlení o tom, jak by bylo možno vychovat v naší organizaci takové horlivé apoštolý-laiky a jakých prostředků k tomu použít. A je jisto, že při uvažování dojde k názoru, že nejlepším výchovným prostředkem je v tomto případě pěstování náboženského života.

Abý mohl někdo apoštolovat, musí sám býti proniknut tím, k čemu chce nabádati jiné. Jeho srdce musí býti syto; pak teprve může z náplně tohoto srdce rozdávat jiným. — Kdo sám nezná důkladně věci, nemůže pro ni získati jiné; kdo sám tápá ve tmách, nemůže jiných přivésti ke světlu; kdo sám nehoří, nemůže ohřátí jiných, kdo sám nežije, nemůže oživit jiných. Proto je nutno, aby členové Apoštolátu nejdříve sami u sebe pěstovali a upevňovali náboženský život. Je třeba, aby s velkou horlivostí pěstovali ony ctnosti, k nimž chtějí nabádati jiné. Je nutno, aby žili pravým křesťanským životem, vymykali ctností a zbožností, křesťanskou dokonalostí jejich stavu přiměřenou a zářili dobrým příkladem.

Smysl pro správné křesťanské jednání budou u členů musít pěstovat a udržovat zejména vedoucí odboru, jejichž veškerá činnost musí k tomu směřovat a jejichž kázání a přednášky musejí se nésti tímto směrem. Podaří-li se jim upevniti vnitřní život u členů odborů, pak vše ostatní půjde samo sebou a pak jistě okusí sladkých plodů své námahy a práce.

Jakým způsobem má býti náboženský život v Apoštolátě pěstován? Které prostředky k tomu voliti? Pojednám krátce jen o nejdůležitějších.

Prvním a nejdůležitějším prostředkem k pěstování náboženského života je modlitba. „Jaké mdlení, takové činění.“ Dříve se kámen sám sebou pozvedne a poletí do výše, nežli se udrží na cestě ctností ten, kdo se nemodlí. Jak důležitým je dýchání pro život pozemský, tak důležitou je modlitba pro nadpřirozený život duše. Modlitba je tedy nutnou pro každého, zejména však pro nás, členy Apoštolátu. Proto musíme tomuto prostředku věnovati pozornost co možná největší. Musíme se modliti horlivě, prostě a upřímně — jako děti — zbožně a odevdaně do vůle Boží. Modlitbou musíme vyprošovat pozehnaní své apoštolátské činnosti, kterou chceme pracovati o rozkvět svaté víry ve vlasti naší a o sjednocení Slovanů u víře, té činnosti, kterou chceme zároveň pracovat o duchovní i hmotné blaho a štěstí svého národa. Tato modlitba

musí býti obzvlášť vroucí, tak vroucí, jakou byla modlitba O'Connelova, jednoho z největších vůdců národa, když po skvělé řeči za právo a svobodu, tedy blaho a štěstí milovaného Irska, klečel v koutku parlamentní síně a modlil se zbožně sv. ruženec.

Ale nejen ústní i modlitbě rozjímavé musíme se učiti a navyknouti, ježto je nejlepším prostředkem k udržení se na cestě ctností.

Dalším prostředkem k pěstování náboženského života je poslouchání slova Božího. Víra pochází ze slyšení. Proto bude nutno, aby kněží, kteří odbory apoštolátní vedou a povedou, věnovali právě tomuto bodu velikou pozornost, pečovali o pravé náboženské vzdělání svých členů a přiměli je k pravidelným návštěvám slova Božího. Vždyť co schází naší době nejvíce, je náboženské uvědomění a to má právě rozšiřvat Apoštolát, ovšem, že nejdříve ve svých členech. Neméně důležitými jsou a budou pro rozkvět života náboženského zvláště schůze apoštolátní, spojené s přednáškami případně člením o životě svatých, zejména našich světců márodních, o nichž se u nás — bohužel — velmi málo ví. I těmto musejí členové Apoštolátu pilně naslouchat.

Ale to všechno ještě nedostačuje. Život náboženský udržuje mše svatá a svaté přijímání. Proto musejí členové Apoštolátu — chtějí-li býti tím, čím byli své době první křesťané, obcovati co nejčastěji mši svatou a přistupovati ke stolu Páně. Musejí po vzoru prvních křesťanů čerpati svoji sílu a statečnost, lásku a chuť k apoštolátské práci ze samého zdroje, Krista Svátostného. Ano, dekret sv. Otce Pia X. o častém sv. přijímání platí v prvé řadě členům Apoštolátu. Můžeme říci, že jsou zvlášť povoláni, aby přání tohoto sv. Otce splnili. A mohou tak činiti bez velkých potíží. Vždyť právě tímto dekretem odstranil Pius X. přísné podmínky častějšího svatého přijímání, které až do té doby činili theologové. Jím prohlásil docela určitě a slavnostně, že k častějšímu, ano dennímu svatému přijímání není třeba více než k měsíčnímu nebo ročnímu. Dostačí stav posvěcující milostí, dobrý úmysl a osobní, mštním a časovým poměrům přiměřená příprava a dikučinění.

Čeho tím chtěl papež Pius X. dosíci? Chtěl zbaviti věřící bázně a strachu před častým svatým přijímáním, chtěl jim je učiniti co nejlehčím, chtěl, aby se vrátili k překrásnému obyčeji prvních křesťanů — k dennímu svatému přijímání. To jest cíl a účel dekretu tohoto papeže. Je proto žádoucí, aby zejména členové Apoštolátu v intencích tohoto sv. Otce, jež jsou zároveň intencemi samotného Spasitele, pokračovali. Vždyť není vhodnějšího prostředku k pěstování náboženského života nad časté sv. přijímání. Budou-li naši členové k svatému přijímání často přistupovati, pak se jistě shledáme v našem Apoštolátě s křesťany podobnými křesťanům prvních století, kteří byli jedno srdce a jedna mysl, z nichž každý byl apoštolem a misionářem a všeho, každé příležitosti využil, aby mohl svoji lásku ke Kristu osvědčiti. Časté sv. přijímání vchovalo první mučedníky, které tolik obdivujeme, může tedy

v naší kongregaci vychovat právě apoštoly. Budou-li totiž jeho členové tak často voděni ke stolu Páně, jak si toho přál papež Pius X., pak je jisto, že v kongregaci zavládne čilý život, život milostí a pravých ctností, z něhož budoucím všichni členové jako praví apoštolové rozdávají.

A nyní zbývá pojednati ještě o jednom prostředku, nutném, ba nejn nutnějším k výchově laických apoštolů. Jest jim dukladnější čištění srdce, upevnění a zdokonalení duchovního života duchovními cvičeními čili exerciciemi, o kterých pojednáno dále. O, ano, exercicie jsou zvlášt pro členy Apoštolátu tak případné a tak vhodné. Jestliže kdo jiný, pak jsou to v prvě řadě členové Apoštolátu, kteří tak užitečná, tak hřejivá a blaživá duchovní cvičení mají s opravdovou radostí a horlivostí prodělavati. Dobře prodělané exercicie možno nazvati duchovním zrozením a úplným obnovením náboženského života. Jsou generálním výchovným prostředkem, který obsahuje všechny ostatní a nás učí těchto správně používat. Je tedy žádoucí, aby všichni členové tohoto znamenitého prostředku každoročně použili a duchovní cvičení dobře prodělali.

Různé zprávy

Jak by mohly naše odbory pracovati o rozšíření Apoštolátu a uskutečnění jeho snah. Rozšíření a rozkvět Apoštolátu není u nás možný bez přispění a spolupráce odborů. Proč? Protože odbory jsou, nebo aspoň mají býti praktickými šířiteli myšlenek apoštolátních a je uváděti ve skutek. Bez těchto šířitelů nemůže Apoštolát proniknouti a nadchnouti svými ideály široké masy lidu, uplatníti dokonale své ušlechtilé zásady a rozvinouti svůj bohatý program. Bez jejich přispění a spolupráce nemůže pokračovati a prospívali tak, jak si předsevzal a jak toho naše doba a poměry žádají. Potřebuje tedy nutně vydatné pomoci odborů, jež se musejí chopiti práce, zjednávat Apoštolátu známosti ve svém okolí a poučovati lid o jeho cíli. K této činnosti je vhodné zejména doba zimní. Pracovati možno různým způsobem. Pojednáme krátce o nejvhodnějším a nejčasovějším: apoštolátních kázáních a promluvách v kostele, jakož i přednáškách mimo něj. Kázání a promluvy apoštolátní v kostele měly by se konávati co nejčastěji a pojednávatí hlavně o základních pravdách naší svaté víry. Měly by býti konány při křesťanských cvičeních u nás

dříve konávaných a nám dnes tak potřebných. Návrh tento byl již jednou podán, a to o sjezdu delegátů Apoštolátu v Přerově a zaslouhuje povšimnutí. Vždyť to, co schází naší době nejvíce, je náboženská uvědomělost, a té se může lidu dostati hlavně poučováním s kazatelen. Naše odbory by se měly o ně starati. Při těchto kázáních a promluvách měl by se dále vykládati obsah myšlenky cyrilometodějské a buditi smysl a zájem pro ni. Ale nejen v kostele, také mimo něj, zejména vhodnými přednáškami. Tuto činnost rozvíjí dnes skoro všechny organizace, ať náboženské, či politické, a to proto, že náleží k nejčasovějším prostředkům používaným k hlásání záměrů a plánů toho či onoho spolku. Proto ani Apoštolát, organizace moderní, jež se má státi organizací světovou, nemůže a nesmí v tomto ohledu zůstatí pozadu. Musí ven se svými ušlechtilými záměry a smělymi plány, musí hlásati všem a všude své zásady a poukazovati na své snahy, po uskutečnění veliké myšlenky cyrilometodějské: s j e d n o c e n í S l o v a n ů u v j ě r e. Velmi vhodnými jsou k tomu přednášky, jedající o idej cyrilometodějské, jež nejsou nikdy bez významu a netřeba se ani bát, že by nepoutaly,

Třeba jen voliti vhodné téma a dají se získati i lidé nábožencky vlažní, které jinak kázání a promluvy v kostele málo zajímají. Může se však použítí též jiných přednášek. Letos jsou na příklad časovými přednášky o pouťi do Říma, o milostivém létě, o misijsní výstavě v Římě, kterou můžeme nazvat opravdu nejvýmluvnějším obráncem církve katolické, nazývané u nás tak často tmářkou a zpátečnicí. Není pochyby, že přednášky o těchto věcech uspokojí posluchače úplně a budou na ně působiti nejen v ohledu náboženském, ale i mravním. Při tom mohou býti také dobrými propagátory unionismu, a jsou-li provázeny světelnými obrazy, pak odmění pořadatele také hmotným výdělkem, jenž by mohl našemu Apoštolátu velmi prospěti. — Zde lze připojiti nový návrh k praktickému návrhu redaktora tohoto časopisu, pana dra Hradovského v čísle 2.—5., ročníku 1925, kde pojednává o tom, jakým způsobem by se mohly odbory ležce státi zakládajícími členy Apoštolátu. Necht uspořádají — zejména ve městech — aspoň jednu takovou přednášku se světelnými obrazy, a mohou se snadno státi zakládajícími členy. Přednáška může dle okolností vynést i více, než 1000 Kč a mohl by se přebytek věnovati na dostavbu exercičního domu na Velehradě, která žádá tak velikého nákladu. — Pokus s podobnou přednáškou učinil odbor Apoštolátu v Přerově. Uspořádal ji na téma: „Pouti Moravanů do Říma“. Přednášel v neděli, dne 11. října 1925 odpoledne a večer za veliké účasti oblíbený řečník, pan arcikněz Hlák z Holešova a doprovodil svoji řeč řadou nádherných světelných obrazů. Bude v přednášce pokračovati pravděpodobně v prosinci 1925. Finanční úspěch byl krásný, převýšil jej však daleko úspěch morální, o němž svědčí již ta okolnost, že již dlouhou dobu nebyla v Přerově podobná přednáška sledována s takovým zájmem, jako právě tato. Z toho vyplývá, že přednášky tohoto rázu mají značný význam. Je tedy záhodno a prospěšno, ano nutno, aby podobný pokus učinily všechny odbory a uchopily se zimní práce ve prospěch Apoštolátu. Jest to jejich svatou povinností. Proto, do práce Necht není odboru, který by se

nemohl touto činností vykázáti a který by o ní v časopise nereféroval! M. Sm.

Apoštolát ve farnosti penčické konal v den 28. října 1925 svou výroční valnou hromadu. Po svätém požehnání měl promluvu k hojně přibylým členům Apoštolátu kaplan P. Antonín Marek na téma: „Jak lze prakticky prováděti Apoštolát?“ Příspěvků členských se vybralo 480 Kč, z pokladničky kostelní svätého Cyrila a Metoděje 22.60 Kč, celkem zasláno složenkou 29. října 1925 502.60 Kč. Kéz by jinde také tak pracovali!

Máte losy na Stojanov? Bude jednou chloubou Moravy Stojanov. Odtud šířiti se bude obrod náboženského života u nás. Je pravdou, že Stojanov nebude vystaven za peníze arcibiskupa dra Stojana, nýbrž za peníze arcibiskupství, z nichž značná část spadá do majetku nynějšího pana arcibiskupa dra Prečana a pak za milodary mnohých dárců, ale myšlenka je to arcibiskupa dra Stojana, který pro exercicie žil a dlouhá leta všechny exercicie na Velehradě vedl, a proto se přesvědčil osobně o blahodárnosti jejich. Kupte si proto losy na Stojanov, ať nezůstane ani jednoho nezaplaceného. Čas ubíhá, 1. květen 1926 brzy přijde, a losů není ještě ani polovice rozprodána. Dejme se všude do práce, aby v každé rodině byl los na Stojanov.

Opošřebované známky posíláme do Belgie na africké misie. Již několik balíků jsme jich do Lüttichu poslali. L' abbé J. Nols, Grand Séminaire à Liege Belgique nám ze dne 23. listopadu 1925 srdečně děkuje. Dík jeho patří všem, kteří nám známky poslali. Nadále budeme přijímali známky a svěmu účelu odesílali.

Dva zakládající členové Apoštolátu zemřeli. Papežský prelát msgr. dr. Richard Špaček, universitní profesor v Olomouci a dlouholetý předseda Matice cyrilometodějské, po kratičké nemoci odešel dne 23. září 1925 ve věku 61 let na věčnost. — Senátorka Augusta Rozsypalová, bývalá poslankyně naše a první členka zakládající z Čech, zemřela dne 23. listopadu 1925, v den, kdy zvolena byla senátorkou. Oběma zakládajícími členům Bůh buď štědrým odplatitelem. Odpověďte v pokoji!

Církev živá a náboženské obrození na Rusi

N. A. Kerdajev přel. V. Hladký

Revoluce je proces, zachvacující všechny stránky života. Rus prodělává geologický převrat, kolísají a chvějí se všechny základy života. Bylo by nepochopitelným, kdyby se nedotkla také života církve. V náboženském životě ruského lidu nechodilo již delší dobu všechno tak, jak býti mělo. Lid ruský žil ve svých ohromných masách životem církve pravoslavné. Bez víry pravoslavné nebyl by mohl přežítí svých těžkých dějin. S církví byly spjaty všechny významné události ruských dějin. Ale celé století devatenácté naplňuje svědomí hříchy a chorobami našeho života duchovního, nedostatky naší organizace církevní. Roztržka zeje mezi lidem a inteligencí, mezi vládní mocí a společností. Oslabení víry, rozdrobení duchovní celistvosti, předchází revoluci: Lepší pravoslavní devatenáctého století poznali rány našeho církevního života a hledali cesty k obrození církve.

Před revolucí se poměr mezi církví a státem tak zachmuřil, že se zdálo, že se musí rozpoutati bouře přicházejícího testu Božího. Třeba si jenom vzpomněti na neblahou postavu Řehoře Rasputina. Inteligence již od delší doby se odtrhla od víry a otravovala svým nihilismem lid; do lidu vnikala nepozorovaně kultura záporu; vyšší třídy společnosti, šlechta, úřednictvo, měšťanstvo, dbali o náboženství jenom zevně a prospěchářsky a hleděli ho využítkovati k vlastnímu prospěchu; hlava moci vládní byla stížena jakousi mystickou nemocí. Příkázání Kristovo: „Dávejte Bohu, co jest Božího a císaři, co jest císařovo,“ si pleťli. Sociální křesťanská pravda, křesťanské bratrství, nebylo v pravoslavném státě ruském provedeno. A poněvadž nebylo provedeno pravdou Kristovou, usilovalo je provésti násilí Antikristovo. Církev nebyla trpěna, protože její chvíle ještě nepřišla. Činným byl stát, království císařovo. Činným byl před revolucí jedním směrem a po revoluci směrem právě opačným, jako dva protívětrné póly. Nedostatky a choroby našeho života církevního dají se snadno vysvětliti tím, že stát vládl i církvi a generální prokurátoři utlačovali církev. Toto je jeden zevnější pohled na dějinný stav našeho státu a naší církve.

S druhé strany vnitřní slabosti a nedostatky našeho života církevního po jeho lidské stránce podrobovaly církev státu a poskytovaly generálnímu prokurátorovi příležitost k zakročování. Pobědonosce, muž upřímně věřící, nebyl vinen nedostatečnou svobodou církve; vnitřní nedostatek svobody v životě církevním vy-

volával správný zakročení Pobědonosecevo v církvi. Co se děje v hlubínách života duchovního, to má také vliv na běh života zevnějšího. Poroba církve pod státní moc je jenom odleskem skutečného stavu církve samé, její vnitřní hodnoty po stránce lidské, křesťanské pospolitosti, a nikoliv snad výrazem zlé vůle státní. Svátá říše ruská padla, protože pozbyla nábožensko-mystické opory církve, ona cítila dobře velikou odvislost církve od sebe, kdežto přece sama potřebovala opory duchovní. Carství ruské nabylo tvářnosti jakési neomylností humanistické, v něm zavládla moc, vycházející od lidí a nikoliv od Boha.

A tu majejnou se přetrhla pouta, vízící církev pravoslavnou s pravoslavným carstvím, od dob Konstantína Velikého, a zdály se vraceti doby předkonstantínské. Církvi kynula veliká, ale obtížná svoboda, ale octla se tvář v tvář s bouřlivými prvky tohoto světa.

Svátá říše přestala dusiti církev svou ochranou, ale církvi nastávala srážka s říší nevěreckou. Církev snažila se přizpůsobovati novému stavu věcí. V této snaze nebyly ještě známky náboženské tvořivosti, Církev jenom urovnávala svůj zevnější poměr ke státu, s prvky světskými a s poměry v něm se rozvíjejícími. Hnutí náboženského v prvním období revoluce v církvi ještě nebylo. Revoluce nedotkla se církve ještě v jejím nitru. Církev zaujala zatím obranné stanovisko, bránila posvátná zřízení před světským nátlakem. V rozbourěných živlech církve jevila velikou pevnost u porovnání s jinými dějinnými útvary, které závanem bouřlivého víchru náhle se řítily v trosky. Jediná ukázala pevné duševní přesvědčení. Kněží ruští ukázali se povznesenějšími nade všechno očekávání, uvážlivě-li historickou minulost ruského kléru, nezvyklého na zápas a odpor. Ale revoluce, podobná nakažlivé nemoci, má svůj nezastavitelný průběh, musí proniknouti až do nejnepříjemnějších hlubin, nemůže býti zastavena. Ten okamžik musil přijíti, kdy revoluce přímo a těžce zasáhne církev, kdy bude nejen církev pronásledovati, nýbrž vnikne i do života církevního. A pak měla se objeviti nestvůra církve červené. Bude to hnutí náboženské, bude v něm tvořivá síla, zavane v něm dech Ducha svatého? Co znamená vznik „církve živé“? Je to počátek ruské reformy? Jeví se známky obrození v církvi obrodné, v církvi biskupa Antonína?

Církevní otázka na Rusi

O. Glěb Verchovskij

Shora jsme pravili, že ruská duše ulekla se jedenkrát, zanechavši svou máj v objetí Antikrista a šla na pout. Historicky je to doba ruského rozkolu staroobřadů za patriarchy Nikona a cara Alexia. Hluboký otřes vnitřního schismatu uvrhl ruskou duši na dráhu náboženských domněnek a hledání. Ve svých následcích pro ruskou náboženskou i vědeckou kulturu je neobyčejným. Proto nazýváme ruskou ideální církev, povstávající následkem nepřijetí skutečnosti církvi „neviditelného města“.

A nyní jsme se dostali na pevnou půdu, ku prameni ruského náboženství. Odtud jako z rozhraní vedl povstávají dva prameny, jimiž teče i proudí dvěma různými směry ruský náboženský život. Jeden směr domněnky, druhý citu, jeden hledá teoretickou pravdu, druhý praktickou, jeden víry, druhý pobožnosti.

Ač je schisma jako církev mrtvým tělem, přece jako konglomerát duší, obdrževších první milost, žije svým zvláštním, v organickou jednotu nezladěným životem. Ne bez vměšování milosrdné Prozřetelnosti k záchraně neprováňivších se jednotlivých mas všechny životní funkce od Říma odloučené církve směřují k zachování zděděné po předcích víry a obyčejů. Požehnané organické životnosti v schismatickém souboru jako takovém není a býti nemůže a proto náboženská psychika schismatu, hledající život, instinktivně utváří nerozumný vztah k víře. Náboženský rozum úplně ustupuje náboženskému citu. S jedné strany je schisma ke zdravé rozvaze zbaveno omilostněného rozumu i orgánu, který by rozvahu jeho povznesl nad hranice dílčí domněnky a upoutal je na soubor; s druhé strany bojí se mysliti, neboť její vědomí nachází se stále mezi Scylou katolicismu a Charibdou herese. Strach před katolictvím a nenávisť k němu pochází od hrdé nesnášlivosti a působení otce veškeré lži a rozvratu, bázeň před heresí od instinktivní snahy uchovati pravoslaví a od působení milosti na jednotlivce. Uprostřed udržuje se jako rovnováha náhled: nemyslíti. Nikde není tak zevšeobecnělým divný princip: credo, quia absurdum, jako na schismatickém Východě. Ale zevnější historické žití účinkuje také a nutí přemýšlet i přirozeně bloudití. Nepřemýšlí soubor, ten nemá k tomu ani ochoty ani nástroje. Přemýšlí jednotlivci. Přemýšlení jejich je však samozřejmě na úkor víře a mravnosti souboru, závisíc od osobního vlivu a hierarchického stanoviska a zavazujícího pravidla, víry netvoří. Životní instinkt budí přitažlivost k jistému a konkrétnímu a rovněž k zevnější formě víry, k obřadu, v němž se soustředí myšlenky a city věřících. Obřad a spolu s ním svátosti a modlitba stávají se jediným pokrmem věřících duší a jediným pojitkem, které je slučuje v cosi jednotného, v zevní podobu církve. Ve všem ostatním panuje celkem dogmatická a morální anarchie i individualismus.

Jak jsme již dříve rekli, ruská církevní činnost donutila ruskou duši přemýšletí a tím ji vytlačila na dráhu poblouzení. Odtud vycházejí objektivní a subjektivní herese ruského náboženství a anarchistický adogmatismus lidí, kteří se domnívají býti pravoslavnými jedině proto, že se ještě nezřekli svého církevního obřadu.

(Pokračování.)

Různé zprávy

Návraty ke katolické církvi z pravoslavi. Ve Vilně polském přijal katolickou víru pravoslavný ruský archimandrita (infulovaný prelát), Filip Marozov, v září tohoto roku. Jeho příkladu následovali nyní ještě dva kněží OO. Surgillo a Dzieczkowski. Také v diecézi z velehradských sjezdů známého biskupa Henr. Przedzieckiho (sídlem v Sledceci), vrátilo se do katolické církve několik pravoslavných kněží s více tisíci pravoslavných věřících, 1 po přijetí katolické víry zachovávají však svůj obřad východní, takže je třeba zakládat v diecézi podlašské nové a nové farnosti východního ritu.

Týden pro snahy o sjednocení církvi konal se od 21.—25. září v Bruselu za účasti významných osobností z celé Evropy. První den přednášel opat Dom. Bauduin o katolickém stanovisku ke snahám unionistickým; vzájemného poznání a lásky je především třeba! Známý jezuita P. Tyszkiewicz řekl „Jalenti filozofii“ pravoslavného Ruska, snaže se usnadnit poznání ruské duše! Druhého dne byla v kostele Panny Marie sloužena mše svatá ve východním obřadě, při níž bylo i společně svatě přijímání řeckokatolíků. Reč ruského pravoslavného hr. Perowskiho upozorňovala na překážky spojení a doporučovala urovnávat cestu skutky křesťanského milosrdenství. Profesor řecké koleje v Římě, P. Placidus de Meester mluvil s opravdovým obdivem o mnišském životě v pravoslavných klášterích na hoře Athos, který sám byl z vlastní zkušenosti poznal. Liturgickým otázkám byla věnována přednáška benediktina P. Moreau-a, který srovnával ducha obojí liturgie. Přehnaný nacionalismus odsuzoval P. Gallen O. S. B. jako překážku všeobecnosti církve Kristovy. Živá byla

debata o poměru pravoslavných k primátu papežskému. P. Maniglia uváděl doklady nových konverzí pravoslavných na víru katolickou, k nimž pohotkou byla živá víra, čistý život a láska Kristova. V závěrečné schůzi mluvil metropolita Lvovský, hrabě O. Szeptieckij a kardinál Mercier. Oba naznačovali cesty, jimiž se po vůli Boží musejí brát snahy unionistické. — Po Velehradě Lublaň, Brusel a na rok Chicago — to jsou opravdu radostné etapy myšlenky cyrilometodějské! Naši ovšem povinností je a zůstane, aby její selba nevyhynula na půdě domácí!

Velehrad v Belgii. Jak známo, uložil svatý Otec Pius XI. řádu benediktinskému zvláštní péči o myšlenku sjednocení slovanského východu s katolickou církví. Řád má zříditi ústavy, které by té myšlence zcela se věnovaly. Začátek učiněn v Belgii. Opat kláštera Mont-Caesarského P. Don. Lambert Bauduin bude je nové opatství, pro něž se mu přihlásilo dosud už 12 kněží. Bude to slovanský „Velehrad“ v Belgii. Českému člověku je při těch radostných zprávách přece jenom tesknol Jak by jinak rostla myšlenka unionistická, slovanská, kdyby nám nebylo bývalo husitství a po něm osvětcenství vypáleno a zkonfiskovalo tolik domů duchovního života! U srdce vás to bodne, když na omšelé zdi bývalého kláštera zahlédnete ještě nápis: „Pojd, nevěsto Kristova!“ — a zatím tam cizí panstvo zařídilo sýpky, komory a stáje! Anco když v síních, kde ožývaly se chórové modlitby mnichů, hučí dnes stroje tabákové továrny! Co ztratil národ duchovního bohatství tabákovými konfiskacemi v minulosti a ož byl ochuzen pro budoucnost! Také Belgia docet!

„Marta“, časopis křesťanského milo-

srdenství začal vycházeti v Olomouci 1. listopadem, jako členský věstník pro členy Marty. Myšlenka vznikla v Prostějově, v Olomouci byla pojata velmi vážně, a v krátkém čase vykonala velmi mnoho. Organizace několika tisíc lidí vyžaduje si v naší době také listu, jimž má být právě vydaná „Marta“. Rediguje ji P. L. Zamykal, proto můžeme očekávati, že list se nodně rozšíří a vykoná své poslání. Marta převzala kus práce charitativní, a bylo by jistě dobře, kdyby i tu ostatní dobrala. My vítáme z celého srdce nové sdružení i bratrský list, který chce prohloubiti náboženské vědomí našich lidí. Kéz má mnoho odběratelů i čtenářů a splní všechny touhy, které umísťují v něm všichni přátelé náboženského probuzení. Objednati lze „Martu“: Olomouc, Wilsonovo náměstí, Arcibiskupská tiskárna. Vychází šestkrát do roka a stojí pouze 2 Kč.

Fakulty papežských nunciů. Vyslanci papežští vedle svého diplomatického poslání mívají i církevně-právní práci. To nejlépe viděti z fakult jim dávaných. Fakulty tyto rozřídí se na 6 druhů. *Facultes ordinis generalis*. K nim patří mezi jinými: provádění informačního procesu při nově jmenovaných biskupech, udělování některých hodností církevních papeži vyhrazených, absolvování censur simplicis a specialis; modo rezervovaných svatému Otci, dispensování postu v jednotlivých případech, zaměňování modlitby brevire za růženec nebo jiné modlitby, dovolování čtení zakázaných knih, komutování soukromých slibů atd. 2. Fakulty odpustkové, jich jest celkem devět. Mohou šestkrát do roka plnomocné odpustky uděleti při vyplnění předpisů známých, třikrát papežské požehnání uděleti, jeden privilegovaný oltář zaříditi, 200 dní odpustků uděleti přítomným jejich bohoslužbám, světiti křížové cesty a růžence. 3. Fakulty týkající se manželství. Je jich také několik a jsou obmezeny na určitý počet případů. Vyšší svěcení a slavný slib jsou však vyloučeny. 4. Fakulty, týkající se ostatních svátostí a ritu při nich. Mohou zplnomocniti k udělování: svatého birmování v krajích, kde není biskupa ke svěcení kalichů a paten. Mohou udělovati starým nebo nemocným kněžím privilegium privátní kaple. 5. Fakulty, týkající se řádů.

Mohou dispensovati čekatelku od přínosu, když řád žádá dle stanov, a ona nemá, mohou osvoboditi od klauzury, nebo povoliti delší pobyt mimo klášter atd. 6. Fakulty, týkající se samých nunciů. Dle nich mohou brevif i mši svalou sloužiti dle římského direktáře. Sanctissimum ve své kapli přechovávati, mohou zpovídati a birmovali ve svém okruhu. Z výpočtu těchto fakult viděti důležitost nunciů a jejich moc, takže dle Can. 269, par. 2 jsou před patriarchy, primasy a arcibiskupy v řadě. Pres toto své vysoké postavení nesmi se však zúčastňovati vedení diecése, která úplně patří biskupovi a jen se svolením místního biskupa mohou některé funkce vykonávati.

Redakční doslov. Ukončujeme letošší ročník s vědomím, že jsme pro uni-onismus a pro obrod náboženského života u nás pracovali podle sil svých. Apoštolát posíláme mimo republiku československou do těchto zemí: Ameriky, Jugoslavie, Polska, Francie, Italie, Německa, zemí Rakouských, Palestíny, Belgie, Švýcarska a Bulharska. Přispívatelé se hlásí ze všech zemí, i neslovanských. Děkujeme všem letošším přispívatelům a prosíme je o další spolupinnost. Také všem čtenářům děkujeme za podporu a prosíme je, aby Apoštolátu zůstali věrnými a nové odběratele získali pro časopis. V novém ročníku budeme přinášeti zprávy od našich dvou delegátů, kteří pracovali budou v Americe, od P. Fr. Jemelky a P. Lva Pospíšila pro Apoštolát. Časopis zemřelým arcibiskupem drem Stojanem a P. Jaškem založený a vedený po léta, chceme v tom duchu věsti dále.

Sbírkou na „Vnitřní misie“ a členské příspěvky odvedly od 1. srpna do 31. října 1925: Hubíger Frant., Lazy 100; Farnost Polský Těšín 105; Rudíkov 5; Slušovice 22; Jasenná 6.50; Hlučín 10; Přemyslovice 28.83; Brno u svatého Petra a Pavla 16.20; Štítná 150; odkaz zemřelého Petra Kučerky 85; Čáslavice 150; Přerov 730; Majetín 70; Bludov 50; Derfle 68; Rénoty 160; Polešovice 114.60; Loštice 90; Měrotín 140.50; Bohuňovice 328; Drasov 5; Studénka 37; Vilkoš 52.64; Koryčany 287.91; Sulíkov 5; Třeština 4; Bojkovice 15; Trnávka 230; Kněžice 20; St. Hrozenkov 16; Pobucká, Jestřabí 13; Velké Karlovice 5; Jalubí 40; Zděchov

20; *Sestry z Jevíčka, sanatorium* 502; *Obyčtov* 3; *Obyčtov* 15; *Ilavnice* 10; *Parčovice* 253; *Saratice* 3; *Hartvíkovi-
ce* 26; *Chorýů* 70; *Kojetín* 286; *Kova-
rik Josef, St. Paul, Amerika* 836; *Jedlí*
34.11; *Střítež* 60; *Vilimov* 10; *Nejme-
novaný, Hodolany* 10; *Prusinovice*
63.60; *Ujezd u Vizovic* 45.80; *Lobodí-
ce* 90; *Písek* 20; *Těžkovice* 28; *Penčí-
ce* 502.60; *Krystková Ruda* 50.

Sbírku na „zahraniční misie“ odved-
ly: *Pavlovice u Přerova* 1300; *Velké
Karlovice* 5; *Těžkovice* 28.

Sbírku na „Tisk“ odvedly: *Těžkovi-
ce* 28; *Nový Přerov* 30; *Kladky* 70.16;
Zděchov 18.

Milovníci známek cizích, kteří by
si chtěli vyměňovati, prodávali nebo
kupovali známky s holandskou kato-
lickou mládeží, mohou se obrátiti na
pana profesora Ladislava Pavelku
ve Staré Boleslavi č. 108, v Čechách,
kteřý jim potřebné sdělí.

Český slovník bohovědný dospěl
sešitu 71., 72., 73., který končí str-
nou 812, a heslem P' Epinois Jindřich.
Je to postup příliš pomalý. Ovšem
válka přerušila nadšené dílo v rych-
lejším postupu, přes to není naděje,

že by dílo v několika letech mohlo
býti ukončeno. Je vadou všech tako-
vých slovníků, že jejich vydávání
dlouho trvá a že pak nutné jsou stále
opravy a doplňky. Přes to musí se ale
uznatí olbřímí dílo, kterého se pod-
jal světití biskup pražský dr. Anto-
nín Podlaha, který také nese ná-
klad na četné ilustrace díla. On si
tím postaví pomník nehynoucí slávy.
Kéz mu Bůh dopřeje uvidětí hotové
dílo, čímž theologická naše literatura
bude nádherně vyzdobena. Je to lí-
chá, skrytá, neúporná práce, které se
nemohl nikdo jiný ujalí než biskup
dr. Podlaha, který celý svůj život za-
světíl takové nehlučné, ale na vý-
sost cenné práci. Katolická veřejnost
musí mu býti vděčna za to, co již vy-
konal.

*Máte již vyrovnány nedo-
platky za Apoštolát?*

Umělecko-průmyslové dílny

Aloise Petrusa, absol. stát. odbor *Třebíč*
mistrovské školy

P. T. pány vzdělavatele dovoluji
si upozorniti na chvalně známá „Lout-
ková divadla Petrusova“, tudíž za-
kládejte všude „loutkové scény“ ve
vašich spolcích. Určitá procenta od-
vádí mistr Petrus ústavu pro zmr-
začelé a sirotky, kterým se s láskou
věnuje. Upřímně doporučujeme. —
Uspěchy morální jsou veliké, režie
žádná, stálý finanční zisk a zaměst-
nání mládeže. Pište si o ceníky, rady
a pokyny bezplatně firmě PETRUS,
Třebíč.

Letos o 100 Kč levnější a větší výbava.

Varhanářství

Fr. Fabiánek
ve Sloupě, Morava.

Vyrábí a dodává: *varhany a harmonia*. Opravy a ladění odborně a levně. Založeno r. 1904.

Frant. Mazalová

rozená *Karášková*

v *Olomouci, Denisova 11.*

Umělé květiny: kostelní, svatební, dekorační a pohřební.

Palmy všech druhů. Sklad rakví.

Pokladny ohnivzdorné, nedobytné, ocelopancéřové, železobetonové, proti násilnému vloupání *zaručeně* zabezpečené, jakož i ohnivzdorné osinkové skříně na knihy a spisy, tresory ku zadržení, kasety atd. vyrábí a nejlevněji dodává: První Mor.-slov. továrna na pancéřové pokladny *Jergl & Hadtík v Brně, Nová ul. č. 10. Telefon č. 48.*

Karel Bubeník,

Ztracená ul. 30. *Olomouc, Telefon 812.*

Sklo, porcelán, lampy, zrcadla. Vhodné dárky. Velký výběr dekoračních figur v různém provedení. Osvětlovací předměty. Velký sklad liší a zarámování obrazů, zrcadel atd. Stavební sklenářství Iovární sklad tabulového skla všeho druhu. Sklenářský tunel se zárukou. Diamanty. Překupníkům velká sleva.

Mešní vína:

zaruč. přírodní neporušená, vynikajícího jakosti:
„*Vlaský rýzlink*“ jemné a lahodné Kč 8 50 1 1
„*Biskupský rýzlink*“ velebné Kč 9 50 1 1
„*Biskup výběrek Ia*“ plné, silné Kč 10 50 1 1
„*Cortese lino*“ speciál. Ia aromat. Kč 12 50 1 1
Tokajské Szamorodné, velebné. Kč 14 50 1 1
Doporučuje a asílá v sudech i v lahvích od 40 litrů výše přísežný dodavatel mešních vín

Fl. Cížek v Humpolci.

Transitní vinné sklepy Praha-Vinohrady,
Krameriova 15

Vína pocházejí z biskupských vinic a jiných velkostatků a jsou v chemickém státním ústavě v Praze analysována, takže přírodní původ jich jest odborně zjištěn.

Získávejte

Apoštolátu

odběratele

Chcete-li opravdu dobrou

harmoniku,

„*Heligonku,*

obratte se na firmu

Konst. Stibitz, Ces. Budějovice.

Česká rukodilná výroba harmonik.

Ceny snižené.

Ceník zdarma.

Jediný katolický ústav:

Národní pojišťovna,

akc. spol. v Praze,

filiálka pro Moravu, Slezsko a Hlučínsko

v *Brně, Panská ul. 6—10.*

Jediná nekartelovaná pojišťovna!

Veškeré odbory pojišťovací!

DVA POSUDKY NAŠICH TISKŮ

Mohou sloužiti za vzor — udivuje levná cena

V Vitřince (ročník II., číslo 4.), listě knižní kultury, byl uveřejněn o knihách G. K. Chesterton, *Anarchista Čtvrtek* a K. J. Erben, *Ruske a polské pohádky*, které jsme tiskli pro naše nakladatelství Ladislava Kuncíře v Praze, tento posudek:

Kniha je elegantně vypravena, správně vysázena a slušně vytištěna na žlutě zabarveném papíru. Umístění sazbového sloupce na stránce je bezvadné; ilustrace jsou po knize správně a účelně rozsazeny, takže při této pečlivé výpravě udivuje levná cena.

Zde užito Saekula, které je velmi dobře čitelné, které vytvoří sevřenou stránku bez jakékoliv nervosnosti, snadno čitelnou. Přidám-li, že kniha je opravdu svědomitě sázena, stejnoměrně a čistě vytištěna, je tím řečeno, že to kniha, která může sloužiti za vzor knihám účelně vybudovaným. Tím je vyslovena největší chvála, kterou lze výrobek knihtiskařského lisu zahrnouti. Celek působí nadmíru přívětivě, což konstatuji s tou větší radostí, vidu po dlouhé době opět nenáročnou knihu vkusnou, účelnou a řemeslnicky vzorně zpracovanou.

LIDOVÉ ZÁVODY TISKAŘSKÉ A NAKLADATELSKÉ

spol. s r. o. v Olomouci

(ARCIBISKUPSKÁ KNIH- A KAMENOTISKÁRNA V OLOMOUCI)

LIDOVÁ TISKÁRNA V OLOMOUCI)

★

Rozpočty a návrhy zdarma.

★

„Hostýn“ továrna na svíce a voskové zboží *Reřucha a spol.*
v Bystřici pod Host, Morava,

doporučuje co nejuctivěji svoje výrobky.

Početno: Na Průmyslové a živnostenské výstavě v M. Ostravě 1923 Bronzová medaile a diplom
Na Brněnských výstavních trzích 1922 Stříbrná medaile Na Hospodářské a průmyslové výstavě
v Trnavě 1924 Zlatá medaile a diplom. — Telefon čís. 28.

„Květy samoty“.

Napsal Frant. Cech. Ve středu úchvatných lesů v myslivně vyrůstají dva krásné květy. Božena a Hermína se jmenují. Jestě cele nerozvíly a již životní boj plný pestrostí na ně doléhá. Hermína v boji vítězí, Božena klesá předčasně do hrabu . . . Dej je vys ce zůstávavý a poučivý, spisovatel se přímo vkradá do lidských srdcí. Stran 269, cena i s poštovným 11 Kč. Působí František Šupka, redaktor v Hradci Králové anebo každé knihkupectví. Spisy Františka Cecha jsou velmi populární a vyhledávané, proto je čtenářům našim vřele doporučujeme.

Josef Dykast,

mědikovectví,

Bzenec-Pisek, Morava.

Speciální výroba na přístroje ku pálení slivovice, borovičky atd. dle nejnovějšího zařízení a zákon. předpisu, kotle ku vaření povidel, výroba lodiček do sporáků

Varhany

harmonia, piana, prospektní píšťaly
a veškeré hudební nástroje

nejlevněji a nejrychleji dodá první
česká firma na Moravě (založena
r. 1862)

M. Strmiska a F. Imrich,

Uh. Hradiště.

Rozpočty zdarma a franko.

Nová písma. Mnoho pochvalných uznání! Nové stroje.
Veškeré tiskopisy společenské, jako: pozvánky na divadla, zábavy,
akademie, plesy a jiné, navštívenky, svatební oznámení,
poděkování, adresy, plakáty zhotovuje

Knih-tiskárna „Snaha“
František Olšovský, Hranice.

Noviny, listy odborné, brožury, vědecké knihy
ve všech jazycích, revue, ceníky, bankov. a úřed. tiskopisy,
obchodní knihy, různé papíry, diplomy, pohlednice a j. v krátké době.
Úprava vzorná. Zaručeně odbornická práce! Ceny mírné

Lidové knihkupectví Ignác Hofírek, Olomouc

vydalo :

Řehulka, Ministranti Kč 12-20; Hystřina, Hanácké Ilgurky Kč 29—; Sheehan, Lukáš Delmege Kč 30-60; Malý kanclonát arcidiecése olomoucké v různých cenách — Dodá: Veškeré literární novinky, zvláště knihy zábavné, poučné, náboženské (misály, breviáře, codex atd. vše nejnovější vyd.), divadla, hudebniny. — Jedlné lidové knihkupectví v olomoucké diecézi! Poznačte sobě adresu!

KNEŽSKÉ ODĚVY zhotovuje za nejlevnější ceny
František Špunda, seminární krejčí v Olomouci
(naproti semináře).

Stálo na skladě: plátěné a celuloidové kolary, birety, náprsenky
za nejlevnější výrobní ceny.

*Svíce voskové,
oltářní,*

těž bezvadné polovoskové, pak
paškály, grana, kadidla, vše
vzorné jakosti dodává
levně česká továrna
na svíce a mýdla

*J. Pilnáček,
Hradec Králové.*

Založeno roku 1816.

Při obstarávání svých potřeb
obraťte se s důvěrou na naši
českou křesť. firmu

Karel Murla

odborný hodlnář a přiležitý odhadce sondu
v Olomouci, Anglická 29.

Vede vždy
precisní hodinky
všech světových značek
Schafhausen, Omega, Zenith,
Doxa s písemnou zárukou a
přesně vyzkoušeny. Hojný sklad
zlatého a stříbrného zboží. Veš-
keré přibory ve velkém výběru
a v každém provedení. Bohatý
sklad přepychového zboží. Bu-
dičky. Vše za ceny tovární.
Správky se vyřizují ve vlastní
dílně a se vši přesností.

OLTÁRE, SOCHY, JESLIČKY,

a ostatní vnitřní zařízení chrámová a jeho opravy pečlivě a levně provádí absolvent státní
školy rezbářské

Mořic Studenik v Krásně nad Bečvou,

odborný závod pro umělecké práce kostelní a dekorační.

PRVOTŘÍDNÍ VELKOVÝROBA A SKLAD OBUVI,
výroba obuvnických svršků

Jan Plšek, Olomouc, Stefanikova třída č. 6.

Obsluha vzorná.

Telefon 617.

Ceny solidní.

Nejlépe koupíte

dámské a pánské látky, plátna,
etamíny ve všech módních bar-
vách, šátky, koberce a záclony

*orelské
kroje, látku na kroje,
košilký*

a všechny součástky orelského
kroje parádního a cvičebního
stále na skladě má katol. firma

*J. Záleťka,
Olomouc,*

Wilsonovo (Dolní) nám. čís. 9.

Všechny tiskopisy

pro jednotlivce, spolky, druž-
stva, nakladatelství, banky,
záložny, továrny atd.,
ve vkusné úpravě,
rychle a levně
dodá

*Lidová tiskárna
v Olomouci*

Lidové závody tiskařské a na-
kladatelské, spol. s r. o.

Klášteří 12. Mlýnská 11.

Moravsko-slovenská banka centrála v Olomouci.

Filiálky:

Bratislava, Brno, Hlučín, Hradec Králové,
Opava, Praha, Šaštín, Uherský Brod, Zohor
a Žilina na Slovensku.

Vlastní a svěřené prostředky cca Kč 150,000.000.—.

Provádí veškeré bankovní a průmyslové transakce za nejvý-
hodnějších podmínek. Přijímá za velmi výhodných podmínek
vklady na vkladní knížky a běžné účty. Dotazy zodpoví
zdarma ředitelství centrály a filiálek.

Telefon Olomouc: 666 a 795.

Adresa telegramů: Moravoslovenská.

14 dní zadarmo v sanatoriu „Praděd“ Frývaldov-Gräfenberg

jakož i léčení studenou vodou, lékařské vyšetření a ošetření,
jízda tam a zpět

jest I. cenou vypsané zajímavé soutěže o ceny módního domu
RICHTER & HILL V OLOMOUCI.

Od 23. listopadu obdrží každý, kdo za hotové něco u nás koupí,
dořazník, jež vyplní a odvede.

14 pro firmu nejlépe upotřebitelných odpovědí bude po ukončení dne 31. ledna 1926
odměněno těmito dary:

- I. 14denní léčebný pobyt ve Frývaldovském sanatoriu „Praděd“ zdarma.
- II. Dámský plášť podle volby v ceně Kč 500.—.
- III. Látku na dámský oblek podle volby v ceně Kč 300.—.
- IV. Dvě předložky Ima mallersdorlerského vázání.
- V. Moderat, jemný doštník.
- VI.—XIV. Látku na blůzy.

Odborný závod pro bytová zařízení

Josefa Hanáka v Prostějově

odává za ceny bez konkurence

klubovky, pohovky, otomany, matrace,	koberce, záclony, pokrývky, linoleum,	mosazný a kovový nábytek.
---	--	------------------------------------